
LETNO POROČILO

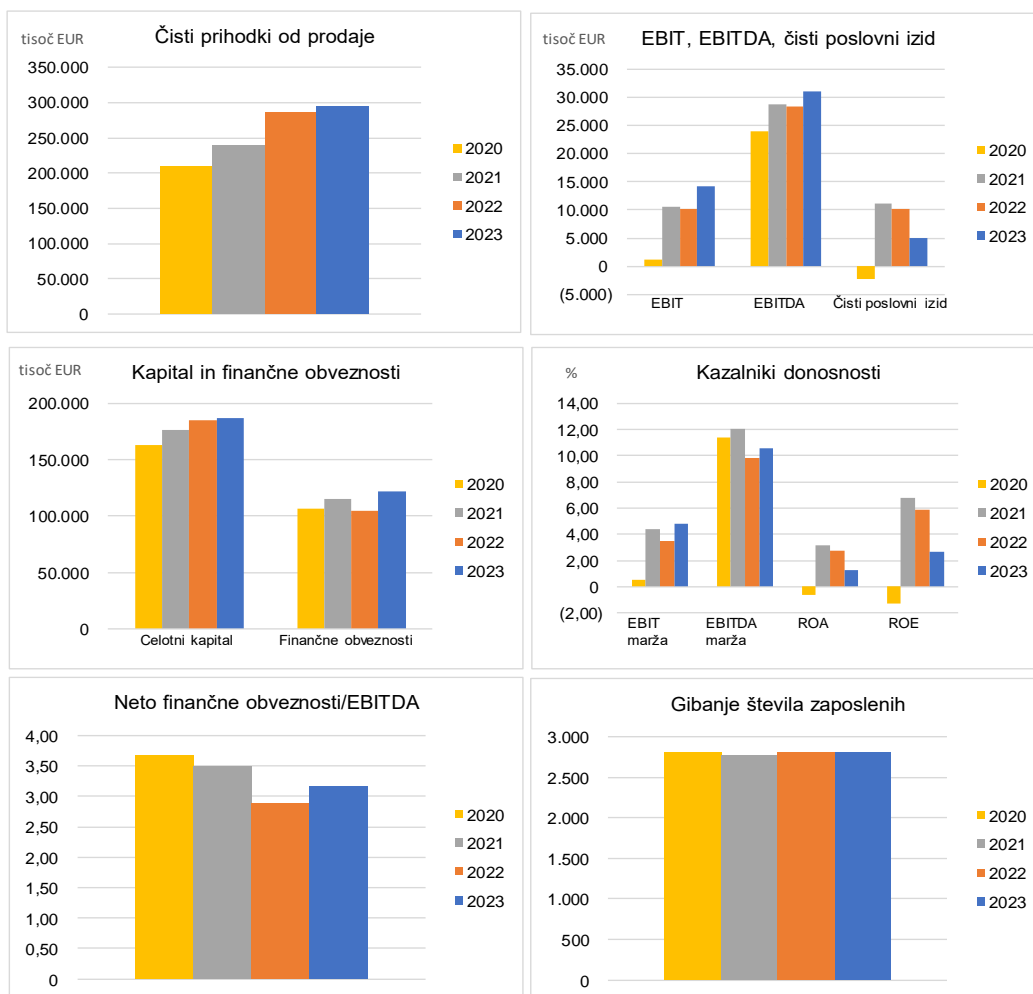

2023

Ključni podatki o poslovanju Skupine UNIOR

	2023	2022	2021	2020
Poslovni izid (v tisočih EUR)				
Čisti prihodki od prodaje	294.237	287.653	239.699	210.240
EBIT *	14.179	10.120	10.486	1.128
EBITDA *	31.071	28.267	28.792	23.931
Čisti poslovni izid	4.937	10.232	11.091	(2.196)
Finančni položaj (v tisočih EUR)				
Celotna sredstva	390.808	381.111	365.577	341.402
Celotni kapital	186.473	184.645	176.323	162.852
Finančne obveznosti	121.611	104.467	114.817	106.428
Poslovne obveznosti	62.442	77.484	63.550	61.301
Kazalniki donosnosti (v %)				
EBIT marža *	4,82	3,52	4,37	0,54
EBITDA marža *	10,56	9,83	12,01	11,38
ROA – donosnost sredstev *	1,28	2,74	3,14	(0,61)
ROE – donosnost kapitala *	2,70	5,83	6,76	(1,30)
Kazalniki finančnega zdravja				
Kapital/celotna sredstva (v %)	47,71	48,45	48,23	47,70
Neto finančne obveznosti/EBITDA *	3,17	2,89	3,49	3,66
Kazalnik produktivnosti (v EUR)				
Bruto dodana vrednost na zaposlenega *	41.081	39.139	36.178	32.197
Zaposleni				
Zaposleni – konec leta	2.812	2.801	2.772	2.808

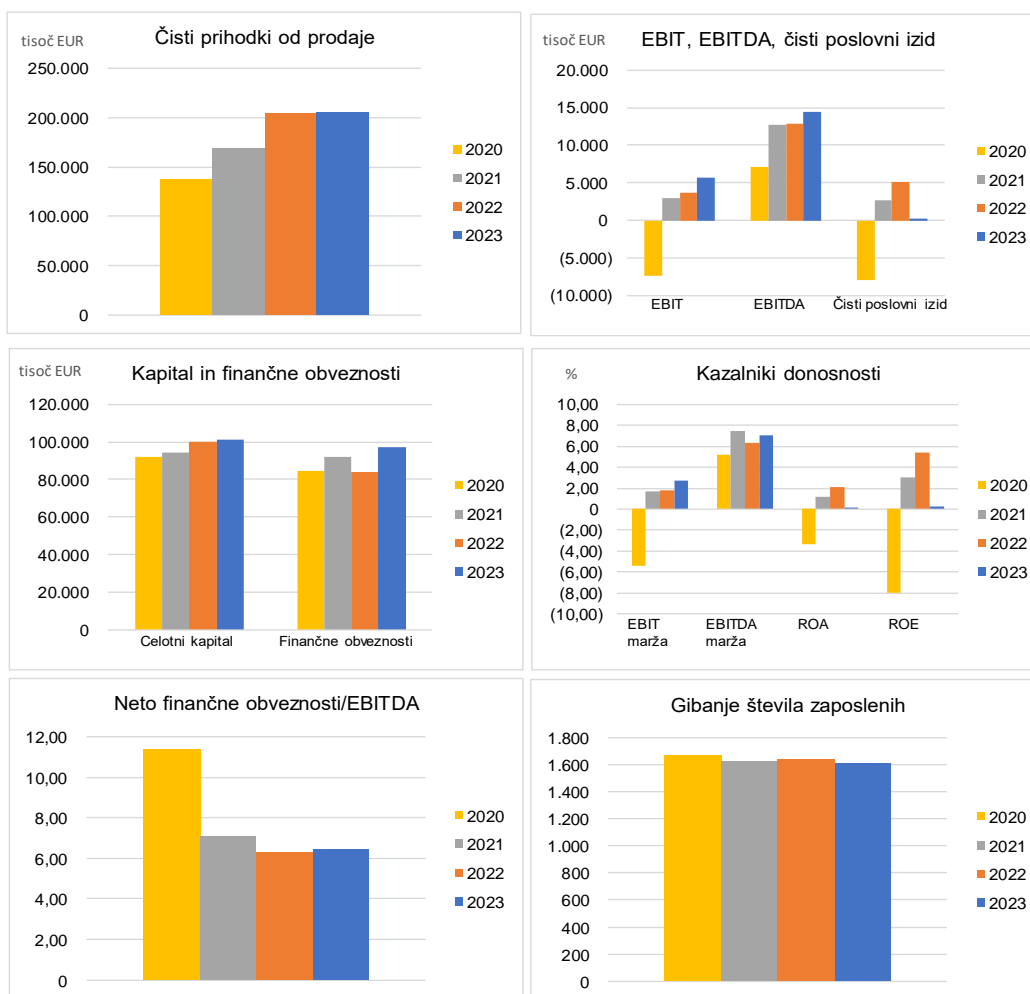
* kazalniki so opredeljeni kot alternativna merila uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14 Letnega poročila 2023

Ključni podatki o poslovanju družbe UNIOR d.d.

	2023	2022	2021	2020
Poslovni izid (v tisočih EUR)				
Čisti prihodki od prodaje	205.898	204.557	168.975	138.055
EBIT *	5.646	3.731	2.943	(7.403)
EBITDA *	14.435	12.915	12.663	7.148
Čisti poslovni izid	227	5.075	2.746	(7.959)
Finančni položaj (v tisočih EUR)				
Celotna sredstva	244.887	241.025	236.189	221.730
Celotni kapital	100.957	100.332	94.185	91.939
Finančne obveznosti	97.163	84.155	91.839	84.522
Poslovne obveznosti	40.920	50.557	44.941	40.047
Kazalniki donosnosti (v %)				
EBIT marža *	2,74	1,82	1,74	(5,36)
EBITDA marža *	7,01	6,31	7,49	5,18
ROA – donosnost sredstev *	0,09	2,13	1,20	(3,36)
ROE – donosnost kapitala *	0,23	5,36	2,99	(7,97)
Kazalniki finančnega zdravja				
Kapital/celotna sredstva (v %)	41,23	41,63	39,88	41,46
Neto finančne obveznosti/EBITDA *	6,47	6,26	7,10	11,41
Kazalnik produktivnosti (v EUR)				
Bruto dodana vrednost na zaposlenega *	43.621	42.237	37.720	32.195
Zaposleni				
Zaposleni – konec leta	1.614	1.634	1.624	1.666

* kazalniki so opredeljeni kot alternativna merila uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14 Letnega poročila 2023

KAZALO VSEBINE

1	PISMO PREDSEDNIKA UPRAVE	9
2	POROČILO NADZORNEGA SVETA.....	11
3	PREDSTAVITEV SKUPINE UNIOR IN DRUŽBE UNIOR d.d.....	17
3.1	Predstavitel Skupine UNIOR	18
3.2	Predstavitel družbe UNIOR d.d.	24
3.3	Programi družbe UNIOR d.d.....	25
3.3.1	<i>Program Odkovki .....</i>	<i>25</i>
3.3.2	<i>Program Ročno orodje .....</i>	<i>27</i>
3.3.3	<i>Program Strojegradnja .....</i>	<i>28</i>
3.4	Najpomembnejši trgi ter kupci Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d.....	31
3.4.1	<i>Program Odkovki .....</i>	<i>31</i>
3.4.2	<i>Program Ročno orodje .....</i>	<i>32</i>
3.4.3	<i>Program Strojegradnja .....</i>	<i>33</i>
4	POMEMBNEJŠI DOGODKI LETA 2023 V SKUPINI UNIOR IN DRUŽBI UNIOR d.d.	34
5	DELNICE OBVLADUJOČE DRUŽBE	39
6	TRAJNOSTNI RAZVOJ	43
6.1	Splošne informacije	43
6.1.1	<i>Deležniška matrika .....</i>	<i>47</i>
6.1.2	<i>Tveganja prehoda .....</i>	<i>48</i>
6.1.3	<i>Spodbujamo inovativne in razvojne rešitve .....</i>	<i>50</i>
6.1.4	<i>Partnerski odnos s kupci in dobavitelji .....</i>	<i>52</i>
6.1.5	<i>Sistemi vodenja .....</i>	<i>54</i>
6.2	Okoljski vidik	54
6.2.1	<i>Smernice strategije razogljičenja družbe UNIOR d.d. ....</i>	<i>54</i>
6.2.2	<i>Raba energije .....</i>	<i>55</i>
6.2.3	<i>Obseg lastne proizvodnje zelene energije .....</i>	<i>57</i>
6.2.4	<i>Izpust toplogrednih plinov .....</i>	<i>59</i>
6.2.5	<i>Obvladovanje podnebnih vplivov .....</i>	<i>59</i>
6.2.6	<i>Vpliv podnebnih sprememb .....</i>	<i>60</i>
6.2.7	<i>Vplivi na okolje .....</i>	<i>61</i>
6.2.7.1	<i>Raba vode .....</i>	<i>61</i>
6.2.7.2	<i>Odpadne vode .....</i>	<i>61</i>
6.2.7.3	<i>Obremenitev z odpadnimi vodami .....</i>	<i>62</i>
6.2.7.4	<i>Izpusti v zrak .....</i>	<i>62</i>
6.2.7.5	<i>Hrup .....</i>	<i>62</i>
6.2.7.6	<i>Kemikalije .....</i>	<i>63</i>
6.2.7.7	<i>Okoljske pritožbe .....</i>	<i>63</i>
6.2.8	<i>Ohranjanje biotske raznovrstnosti .....</i>	<i>63</i>
6.2.9	<i>Krožno gospodarstvo .....</i>	<i>64</i>
6.3	Družbeni vidik	66
6.3.1	<i>Skrb za zaposlene .....</i>	<i>66</i>
6.3.1.1	<i>Zaposlenost v družbi UNIOR d.d. ....</i>	<i>66</i>
6.3.1.2	<i>Zaposlenost v Skupini UNIOR .....</i>	<i>68</i>
6.3.1.3	<i>Razvoj zaposlenih .....</i>	<i>70</i>
6.3.1.4	<i>Varnost in zdravje (promocija zdravja) .....</i>	<i>72</i>
6.3.1.5	<i>Organizacijska kultura .....</i>	<i>73</i>
6.3.1.6	<i>Komuniciranje .....</i>	<i>73</i>
6.3.1.7	<i>Sponsorstvo in donatorstvo .....</i>	<i>74</i>
6.4	Upravljalovski vidik	75
6.4.1	<i>Korporativna kultura .....</i>	<i>75</i>

6.4.2	<i>Korporativna integriteta in skladnost poslovanja</i>	75
7	KORPORATIVNO UPRAVLJANJE	76
7.1	Uprava obvladujoče družbe	76
7.2	Kolegij obvladujoče družbe	77
7.3	Nadzorni svet obvladujoče družbe	78
7.4	Skupščina obvladujoče družbe	79
7.5	Politika prejemkov članov organov vodenja in nadzora v Skupini UNIOR	80
7.6	Izjava o upravljanju Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d.	82
7.7	Izjava o nefinančnem poslovanju Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d.	91
7.7.1	<i>Opis poslovnega modela</i>	91
7.7.2	<i>Okoljske, socialne in kadrovske zadeve</i>	91
7.7.2.1	<i>Okolje</i>	91
7.7.3	<i>Socialne in kadrovske zadeve</i>	94
7.7.4	<i>Spoštovanje človekovih pravic</i>	97
7.7.5	<i>Boj proti korupciji in podkupovanju</i>	99
7.7.6	<i>Poročila o okoljsko trajnostnih gospodarskih dejavnostih in naložbah Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d. v letu 2023</i>	101
7.7.6.1	<i>Skupina UNIOR</i>	102
7.7.6.2	<i>Družba UNIOR d.d.</i>	108
7.7.6.3	<i>O razkritjih</i>	113
7.8	Tveganja	114
7.8.1	<i>Tveganja v Skupini UNIOR</i>	114
7.8.2	<i>Tveganja v družbi UNIOR d.d.</i>	116
8	POROČILO O POSLOVANJU	125
8.1	Razmere v gospodarstvu in avtomobilski industriji	125
8.1.1	<i>Razmere v gospodarstvu</i>	125
8.1.2	<i>Avtomobilska industrija</i>	126
8.1.3	<i>Vplivi geopolitičnih napetosti na poslovanje Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d.</i>	129
8.2	Prodaja	130
8.2.1	<i>Prodaja Skupine UNIOR</i>	130
8.2.2	<i>Prodaja družbe UNIOR d.d.</i>	132
8.3	Proizvodnja in storitve	134
8.3.1	<i>Proizvodnja in storitve Skupine UNIOR</i>	134
8.3.2	<i>Proizvodnja in storitve družbe UNIOR d.d.</i>	136
8.4	Nabava	137
8.4.1	<i>Nabava Skupine UNIOR</i>	137
8.4.2	<i>Nabava družbe UNIOR d.d.</i>	137
8.5	Uspešnost poslovanja	139
8.5.1	<i>Uspešnost poslovanja Skupine UNIOR</i>	139
8.5.2	<i>Uspešnost poslovanja družbe UNIOR d.d.</i>	141
8.6	Kazalniki poslovanja v Skupini UNIOR in družbi UNIOR d.d.	143
8.7	Finančni položaj	144
8.7.1	<i>Finančni položaj Skupine UNIOR</i>	144
8.7.2	<i>Finančni položaj družbe UNIOR d.d.</i>	145
8.8	Investicije	147
8.8.1	<i>Investicije Skupine UNIOR</i>	147
8.8.2	<i>Investicije družbe UNIOR d.d.</i>	148
8.9	Notranja revizija v obvladujoči družbi	150
8.10	Podružnice obvladujoče družbe v tujini	150
8.11	Dogodki po poročevalskem obdobju v Skupini UNIOR in družbi UNIOR d.d.	150
8.11.1	<i>Poslovni dogodki po poročevalskem obdobju</i>	150
8.11.2	<i>Ostali dogodki po poročevalskem obdobju</i>	150
8.12	Izvajanje javne gospodarske službe	151

8.13	Cilji za leto 2024	152
8.13.1	<i>Cilji Skupine UNIOR za leto 2024 .....</i>	153
8.13.2	<i>Cilji družbe UNIOR d.d. za leto 2024 .....</i>	153
8.14	Alternativna merila uspešnosti.....	154
9	REVIDIRANI KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI SKUPINE UNIOR	156
9.1	Revidirani konsolidirani izkaz finančnega položaja Skupine UNIOR na dan 31. 12. 2023	156
9.2	Revidirani konsolidirani izkaz poslovnega izida Skupine UNIOR za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023.....	158
9.3	Revidirani konsolidirani izkaz drugega vseobsegajočega donosa Skupine UNIOR za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023.....	160
9.4	Revidirani konsolidirani izkaz denarnih tokov Skupine UNIOR za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023.....	161
9.5	Revidirani konsolidirani izkaz gibanja kapitala Skupine UNIOR.....	162
9.6	Pojasnila k revidiranim konsolidiranim računovodskim izkazom Skupine UNIOR	163
9.6.1	<i>Predstavitev družb, vključenih v konsolidirane računovodske izkaze Skupine UNIOR..</i>	<i>165</i>
9.6.1.1	<i>Obvladujoča družba.....</i>	<i>165</i>
9.6.1.2	<i>Odvisne družbe.....</i>	<i>165</i>
9.6.1.3	<i>Pridružena podjetja .....</i>	<i>167</i>
9.6.2	<i>Izjava o skladnosti Skupine UNIOR .....</i>	<i>167</i>
9.6.3	<i>Podlage za merjenje računovodskih izkazov Skupine UNIOR .....</i>	<i>167</i>
9.6.3.1	<i>Hierarhija ravni poštenih vrednosti .....</i>	<i>168</i>
9.6.3.2	<i>Funkcionalna in predstavitvena valuta .....</i>	<i>169</i>
9.6.3.3	<i>Pomembne ocene in presoje .....</i>	<i>170</i>
9.6.3.4	<i>Povzetek uporabljenih računovodskih usmeritev in razkritja.....</i>	<i>174</i>
9.6.3.5	<i>Uporaba novih in prenovljenih MSRP ter pojasnil OPMSRP.....</i>	<i>186</i>
9.7	Razkritja k revidiranemu konsolidiranemu izkazu finančnega položaja Skupine UNIOR.....	189
9.7.1	<i>Izkaz finančnega položaja po odsekih .....</i>	<i>189</i>
9.7.2	<i>Neopredmetena sredstva.....</i>	<i>191</i>
9.7.3	<i>Opredmetena osnovna sredstva.....</i>	<i>193</i>
9.7.4	<i>Naložbene nepremičnine .....</i>	<i>195</i>
9.7.5	<i>Dolgoročne finančne naložbe .....</i>	<i>196</i>
9.7.6	<i>Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo .....</i>	<i>198</i>
9.7.7	<i>Zaloge .....</i>	<i>198</i>
9.7.8	<i>Poslovne terjatve.....</i>	<i>199</i>
9.7.9	<i>Kratkoročne finančne naložbe .....</i>	<i>200</i>
9.7.10	<i>Denarna sredstva.....</i>	<i>201</i>
9.7.11	<i>Kapital .....</i>	<i>202</i>
9.7.12	<i>Dolgoročne rezervacije in odloženi prihodki .....</i>	<i>204</i>
9.7.13	<i>Dolgoročne finančne obveznosti.....</i>	<i>206</i>
9.7.14	<i>Dolgoročne poslovne obveznosti .....</i>	<i>207</i>
9.7.15	<i>Odložene terjatve in obveznosti za davek .....</i>	<i>207</i>
9.7.16	<i>Kratkoročne finančne obveznosti.....</i>	<i>209</i>
9.7.17	<i>Kratkoročne poslovne obveznosti .....</i>	<i>210</i>
9.7.18	<i>Potencialne obveznosti .....</i>	<i>211</i>
9.8	Razkritja k revidiranemu konsolidiranemu izkazu poslovnega izida Skupine UNIOR.....	212
9.8.1	<i>Konsolidirani izkaz poslovnega izida po odsekih.....</i>	<i>213</i>
9.8.2	<i>Čisti prihodki od prodaje iz pogodb s kupci Skupine UNIOR po območnih in področnih odsekih.....</i>	<i>214</i>
9.8.3	<i>Drugi poslovni prihodki.....</i>	<i>215</i>
9.8.4	<i>Stroški in odhodki.....</i>	<i>216</i>
9.8.5	<i>Finančni prihodki in finančni odhodki.....</i>	<i>218</i>
9.9	Obračun davka od dohodka pravnih oseb in odloženi davki	219
9.10	Posli Skupine UNIOR s povezanimi osebami.....	221

9.10.1	Prodaja povezanim osebam	221
9.10.2	Nabava pri povezanih osebah	221
9.10.3	Poslovne terjatve do povezanih oseb	222
9.10.4	Poslovne obveznosti do povezanih oseb	222
9.10.5	Terjatve in obveznosti iz posojil in obresti do povezanih oseb	222
9.10.6	Finančni prihodki in odhodki od povezanih oseb	222
9.10.7	Posli z lastniki in njihovimi povezanimi osebami	223
9.11	Tveganja v Skupini UNIOR	224
9.12	Bruto prejemki skupin oseb	227
9.13	Ocena okoljskih/podnebnih tveganj in vpliv na računovodske izkaze Skupine UNIOR	228
9.14	Dogodki po poročevalskem obdobju v Skupini UNIOR	230
9.15	Izjava o odgovornosti članov uprave	231
9.16	Poročilo neodvisnega revizorja	232
10	REVIDIRANI LOČENI RAČUNOVODSKI IZKAZI DRUŽBE UNIOR d.d.	237
10.1	Revidirani ločeni izkaz finančnega položaja družbe UNIOR d.d. na dan 31. 12. 2023	237
10.2	Revidirani ločeni izkaz poslovnega izida družbe UNIOR d.d. za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	239
10.3	Revidirani ločeni izkaz drugega vseobsegajočega donosa družbe UNIOR d.d. za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	240
10.4	Revidirani ločeni izkaz denarnih tokov družbe UNIOR d.d. za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	241
10.5	Revidirani ločeni izkaz gibanja kapitala družbe UNIOR d.d. za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	242
10.6	Pojasnila k revidiranim ločenim računovodskim izkazom družbe UNIOR d.d.	243
10.6.1	Izjava o skladnosti	243
10.6.2	Podlage za merjenje računovodskih izkazov družbe UNIOR d.d.	243
10.6.2.1	Hierarhija ravni poštenih vrednosti	244
10.6.2.2	Funkcionalna in predstavitvena valuta	245
10.6.2.3	Pomembne ocene in presoje	245
10.6.2.4	Povzetek uporabljenih računovodskih usmeritev in razkritja	249
10.6.2.5	Uporaba novih in prenovljenih MSRP ter pojasnil OPMSRP	260
10.7	Razkritja k revidiranemu ločenemu izkazu finančnega položaja družbe UNIOR d.d.	263
10.7.1	Neopredmetena sredstva	263
10.7.2	Opredmetena osnovna sredstva	265
10.7.3	Naložbene nepremičnine	267
10.7.4	Dolgoročne finančne naložbe	268
10.7.5	Zaloge	271
10.7.6	Poslovne terjatve	272
10.7.7	Kratkoročne finančne naložbe	273
10.7.8	Denarna sredstva	274
10.7.9	Kapital	275
10.7.10	Dolgoročne rezervacije in odloženi prihodki	277
10.7.11	Dolgoročne finančne obveznosti	278
10.7.12	Dolgoročne poslovne obveznosti	279
10.7.13	Odložene terjatve in obveznosti za davek	280
10.7.14	Kratkoročne finančne obveznosti	281
10.7.15	Kratkoročne poslovne obveznosti	282
10.7.16	Potencialne obveznosti	283
10.8	Razkritja k revidiranemu ločenemu izkazu poslovnega izida družbe UNIOR d.d.	284
10.8.1	Čisti prihodki od prodaje iz pogodb s kupci po območnih in področnih odsekih	284
10.8.2	Drugi poslovni prihodki	285
10.8.3	Stroški in odhodki	286
10.8.4	Finančni prihodki in finančni odhodki	288

10.9	Obračun davka od dohodka pravnih oseb in odloženi davki	289
10.10	Posli družbe UNIOR d.d. s povezanimi osebami.....	290
10.10.1	<i>Prodaja povezanim osebam .....</i>	290
10.10.2	<i>Nabava pri povezanih osebah .....</i>	291
10.10.3	<i>Poslovne terjatve do povezanih oseb .....</i>	292
10.10.4	<i>Poslovne obveznosti do povezanih oseb.....</i>	293
10.10.5	<i>Terjatve in obveznosti iz posojil in obresti do povezanih oseb .....</i>	293
10.10.6	<i>Finančni prihodki in odhodki od povezanih oseb .....</i>	294
10.10.7	<i>Posli z lastniki in njihovimi povezanimi osebami.....</i>	295
10.11	Tveganja v družbi UNIOR d.d.....	295
10.12	Bruto prejemki skupin oseb	298
10.13	Predlog razporeditev bilančnega dobička tekočega leta	301
10.14	Ocena okoljskih/podnebnih tveganj in vpliv na računovodske izkaze	301
10.15	Dogodki po poročevalskem obdobju	302
10.16	Izjava o odgovornosti članov uprave	303
10.17	Poročilo neodvisnega revizorja.....	304

1 PISMO PREDSEDNIKA UPRAVE

Spoštovani delničarji, poslovni partnerji in sodelavci,

v leto 2023 smo v Skupini UNIOR in družbi UNIOR d.d. vstopili z optimizmom in dobrim naročilnim stanjem. Spremenjene tržne razmere so skozi leto v naše dejavnosti prinašale nepredvidene izzive, ki smo jih v največji možni meri poskušali premagati oziroma proaktivno zmanjšati njihov negativni vpliv. Učinek dlje trajajoče visoke stopnje inflacije je ob visokih obrestnih merah zniževal kupno moč končnih kupcev na nam pomembnih trgih. Okrevanje svetovne gospodarske aktivnosti se je skozi leto umirjalo, gospodarstvo evrskega območja pa je predvsem v drugi polovici leta 2023 oslabilo, ker so ga omejevali strožji pogoji financiranja, oslabiljeno zaupanje in izguba konkurenčnosti. Omejevalne politike centralnih bank smo podjetja občutila predvsem skozi močno povečane stroške financiranja.

V Skupini UNIOR in družbi UNIOR d.d. smo vplive makroekonomskega okolja v večji meri občutili posredno, skozi nihanje naročil v nekaterih dejavnostih, neposredno pa so bili učinki opaženi predvsem v izrazito povišanih stroških financiranja. V letu 2023 so referenčne obrestne mere EURIBOR dosegle najvišje vrednosti v zadnjih 15 letih, kar je strošek financiranja s strani bank v Skupini UNIOR povišal za 2,4-kratnik glede na leto prej, od tega največ v obvladujoči družbi. V drugem četrtletju leta 2023 smo s sklenjenim refinanciranjem za obdobje sedmih let odplačali posojila po stari pogodbi o refinanciranju, pridobili dodatna potrebna likvidna sredstva za optimiziranje potreb po obratnem kapitalu ter si zagotovili financiranje potrebnih investicij za obnovo in povečanje proizvodnih zmogljivosti v prihodnjih obdobjih.

Konec maja leta 2023 je družba UNIOR d.d. objavila odločitev o začetku prodajnega postopka odprodaje naložb za dejavnosti, ki niso neposredno povezane z osrednjimi dejavnostmi obvladujoče družbe, med katere spadajo turistična dejavnost, dejavnost proizvodnje orodij za stroje in dejavnost jeklarstva. Z doseženo pričakovano kupnino želimo zmanjšati zadolženost družbe UNIOR d.d. in povečati sposobnost financiranja razvojnih projektov ter poslovnih priložnosti. V letu 2023 smo v ta namen izvedli številne pripravljalne aktivnosti, pri čemer pričakujemo, da se bodo lahko aktivnosti uspešno izvedle v letu 2024.

Ob dlje časa vztrajajočih inflacijskih pritiskih, ki so sicer proti koncu leta 2023 kazali znake postopne a počasne umiritve, smo posebno skrb namenjali aktivnostim obvladovanja stroškov poslovanja, ki so se odražali v delni stabilizaciji vhodnih cen materialov. Poviševanja stroškov storitev, predvsem pa stroškov dela, so predstavljala poseben izziv. Proti koncu leta so se vedno močnejše odražala pričakovanja kupcev po nižanju cen v letošnjem letu. Zavedamo se pomembnosti naših zaposlenih, trudimo se za večanje njihovega zadovoljstva in v okviru naših zmožnosti podpiramo pošteno nagrajevanje zaposlenih za njihove prispevke, ki omogočajo doseganje načrtovanih ciljev družbe in skupine. Večplastnost izziva se odraža tudi v vse večji zahtevnosti pridobivanja ustreznega kadra, predvsem v dejavnosti proizvodnje odkovkov in turizma. V Skupini UNIOR je bilo na zadnji dan leta 2023 zaposlenih 2.812 zaposlenih, kar je 11 sodelavcev več kot leto prej, v obvladujoči družbi pa smo v letu 2023 zaposlovali 1.614 sodelavcev, kar je za 20 zaposlenih manj kot v preteklem letu, slednji so se večinoma prezaposlili v hčerinsko invalidsko podjetje, ustanovljeno konec leta 2022.

V naši največji dejavnosti proizvodnje odkovkov smo v preteklem letu beležili pretežno stabilno naročilno stanje kljub izzivom v evropski avtomobilski industriji, ki je v letu 2023 uspešno reševala zaplete, povezane z večletno serijo motenj v dobaviteljskih verigah. Ponosni smo, da smo v letu 2023 uspeli vzpostaviti pogoje za zagon serijske proizvodnje odkovkov iz aluminija, za katere smo prejeli prva naročila serij in kjer osvajamo nove izdelke za serijsko proizvodnjo. Dodano vrednost smo v dejavnosti ustvarjali s pomočjo naložb v avtomatizacijo in robotizacijo ter večanjem deleža končne obdelave odkovkov, v čemer tudi za naslednja leta prepoznavamo velik potencial za nadaljnjo rast.

Dejavnost proizvodnje ročnega orodja se je ob negativnih multiplikativnih učinkih makroekonomskega okolja soočila še z znatnim padcem naročil iz kolesarskega segmenta, saj je zmanjšanje povpraševanja prizadelo celotno svetovno kolesarsko industrijo. V dejavnosti ročnega orodja smo s prilagoditvijo obsega

proizvodnje, prerazporejanjem dela zaposlenih na druga delovna mesta znotraj obvladujoče družbe, ustrezno cenovno politiko in optimizacijo zalog skušali v čim večji meri zmanjšati negativne vplive na dosežen rezultat, ki bi bil brez izvedenih proaktivnih ukrepov še nižji.

V okviru dejavnosti strojogradnje smo v letu 2023 tržišču uspešno predstavili modularno zasnovan stroj »Uniflex«, s katerim širimo ponudbo izven okvirja tako imenovanih namenskih strojev na ključ ter nov koncept stroja za obdelavo aluminijastih profilov »Aluflex«, s katerim ponujamo modularno prilagodljivost našim kupcem v avtomobilski industriji, s čimer računamo na pridobitve novih kupcev. Nadaljevali smo z optimizacijo poslovanja ter uspeli preseči načrtovano prodajo, ki pa ob povečanih stroških, predvsem financiranja, ni dosegla želene donosnosti. Dejavnost še naprej ostaja močno povezana z investicijskimi cikli pri kupcih.

Turistična dejavnost je preseгла prodajo preteklega leta že drugo leto zapored in obenem ob koncu leta zabeležila ugoden poslovni rezultat. V letu 2023 je bil izveden obsežen niz investicij, med katerimi prevladuje izgradnja in odprtje projekta »Park Mašinžaga«, kjer smo z 12,5 milijona evrov vredno naložbo preoblikovali smučarski center Rogla v celoletno turistično destinacijo.

Dejavnost proizvodnje orodij za stroje je uspešno poslovala predvsem zaradi rasti prodaje na tuja tržišča.

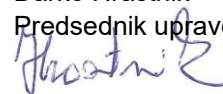
V Skupini UNIOR smo navkljub mnogim izzivom iz gospodarskega okolja v letu 2023 glede na preteklo leto dosegli 2,3-odstotno rast prodaje. Prihodki od prodaje Skupine UNIOR so znašali 294,2 milijona evrov, ob tem smo zabeležili 4,9 milijona evrov čistega poslovnega izida, kar v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta, ko smo zabeležili 10,2 milijona evrov čistega poslovnega izida, predstavlja zmanjšanje rezultata za 5,3 milijona evrov zaradi višjih stroškov financiranja in nižjih rezultatov pridruženih družb v letu 2023. Izid iz poslovanja (EBIT)¹ je v letu 2023 dosegel 14,2 milijona evrov in je za 40,1 odstotka višji od doseženega v letu 2022. Izid iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA)² je v letu 2023 dosegel 31,1 milijona evrov, kar je 9,9 odstotka več kot leto prej.

Poslovanje obvladujoče družbe UNIOR d.d. v letu 2023 z doseženimi prihodki od prodaje v višini 205,9 milijona evrov predstavlja rast ustvarjenih prihodkov v višini 1,3 milijona evrov v primerjavi z letom prej. Ob višjih stroških financiranja in dela je čisti poslovni izid družbe UNIOR d.d. v letu 2023 dosegel 0,2 milijona evrov dobička. Izid iz poslovanja (EBIT)¹ je v letu 2023 znašal 5,6 milijona evrov in je za 51,3 odstotka presegal doseženega v letu 2022. Za 11,8 odstotka se je povečal tudi EBITDA² družbe, ki je ob koncu leta 2023 dosegel 14,4 milijona evrov in je glede na primerjalno obdobje lani višji za 1,5 milijona evrov.

V letu 2023 smo v Skupini UNIOR in obvladujoči družbi krepili zavedanje o potrebi učinkovitih sistemov, ki sledijo smernicam trajnostnega razvoja in bodo prispevali k zelenemu prehodu. Nadaljevali smo z aktivnostmi trajnostnega razvoja družbe UNIOR d.d., ki vključuje področja okolja, zaposlenih in upravljanja ter pripravili smernice razogljichenja družbe. Dobre prakse želimo v prihodnjih letih prenesti tudi na ostale družbe v Skupini.

Ujme in z njimi povezane obsežne poplave v Sloveniji, ki so v začetku avgusta 2023 povzročile veliko gmotno škodo, na srečo niso imele neposrednega vpliva na poslovanje družbe in Skupine UNIOR, večje škode niso utrpeli niti naši neposredni dobavitelji. Kot družbeno odgovorno podjetje smo se v prvih dneh po ujmi odzvali na nesrečo, tako ljudi kot podjetij in nekaj zelo prizadetim podjetjem v času sanacije priskočili na pomoč z opremo, našim ročnim orodjem, strokovnimi ekipami in drugimi oblikami pomoči.

Darko Hrastnik
Predsednik uprave

¹ EBIT je kazalnik, ki je opredeljen kot alternativno merilo uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14. Letnega poročila 2023

² EBITDA je kazalnik, ki je opredeljen kot alternativno merilo uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14. Letnega poročila 2023

2 POROČILO NADZORNEGA SVETA

DELOVANJE NADZORNEGA SVETA

Nadzorni svet je v poslovnem letu 2023 v okviru pooblastil, določenih z zakoni, Statutom družbe in poslovnikom nadzornega sveta nadziral poslovanje Skupine UNIOR ter družbe UNIOR d.d. Pri svojem delu je skrbel za transparenten odnos med nadzornim svetom in drugimi deležniki ter zagotavljal takojšnje javne objave poročil o izvedenih sejah nadzornega sveta.

Zaradi odstopa oz. razrešitve treh članov nadzornega sveta je skupščina družbe imenovala tri nove člane nadzornega sveta UNIOR d.d.

V letu 2023 se je nadzorni svet sestal na devetih rednih sejah, treh izrednih sejah in treh korespondenčnih sejah. O vseh pomembnejših dogodkih in aktivnostih v družbi ter odločitvah uprave družbe so bile nadzornemu svetu informacije posredovane sproti.

Uprava je nadzornemu svetu poročala s poročili o poslovanju družbe UNIOR d.d. in tudi poročili o poslovanju Skupine UNIOR, kar je nadzornemu svetu omogočilo ustrezno izvrševanje nadzorne vloge. Poročila uprave so bila pripravljena po posameznih področjih in ločeno za vse programe družbe ter s strnjanim pregledom vseh učinkov na poslovanje. Uprava je v svojih poročilih prikazala vse najpomembnejše kategorije, ki vplivajo na poslovanje skupine in delniške družbe. Kategorije v računovodskih izkazih ter kazalniki poročanega obdobja so bili primerjani z vrednostmi preteklega obdobja ter načrtovanimi vrednostmi za tekoče obdobje. O pomembnejših dogodkih je uprava člane nadzornega sveta poleg rednih poročil seznanjala tudi z elektronskimi sporočili.

Nadzorni svet se je tako na vseh svojih rednih sejah, pa tudi med sejami, seznanjal s tekočim poslovanjem ter oceno poslovanja za naslednja kratkoročna obdobja. Veliko pozornosti je namenjal stanju naročil, ukrepom za zmanjševanje tveganj, okoljsko trajnostnemu poslovanju oz. trajnostnemu razvoju, ukrepom za obvladovanje stroškov in obvladovanju tekoče likvidnosti.

Nadzorni svet se je na vseh rednih sejah seznanil s poročili revizijske komisije.

Na prvi izredni seji januarja 2023 je nadzorni svet obravnaval in se seznanil z izrednim revizijskim poročilom službe Notranje revizije o izrednem dogodku ob izpustu kromove pare dne 26. 10. 2022, seznanil se je z možnostmi in pogoji državnih pomoči družbi UNIOR d.d. zaradi visokih cen energentov ter pogoji sindiciranega dolgoročnega kredita za UNIOR d.d., za katereta je podal soglasje upravi družbe UNIOR d.d. za sklenitev pogodbe. Nadzorni svet je na izredni seji z mesta članice in namestnice predsednice revizijske komisije nadzornega sveta razrešil go. Andrejo Potočnik in za mandatno obdobje od 13. 1. 2023 do 12. 12. 2025 imenoval za člana in namestnika predsednice revizijske komisije nadzornega sveta ter člana kadrovske komisije g. Tomaža Subotiča.

V februarju 2023 je nadzorni svet na prvi redni seji obravnaval Poslovni načrt za leto 2023 ter se seznanil s potekom izredne skupščine družbe UNIOR d.d., ki je potekala 8. 12. 2022. Obravnaval je rezultate vrednotenja učinkovitosti nadzornega sveta UNIOR d.d. in sprejel poročilo vrednotenja ter akcijski načrt izboljšav za leto 2023. Obravnaval in sprejel je Letni načrt dela nadzornega sveta za leto 2023.

Na prvi korespondenčni seji februarja 2023 je nadzorni svet obravnaval in podal soglasje k Poslovnemu načrtu UNIOR d.d. za leto 2023.

Na drugi izredni seji marca 2023 je nadzorni svet obravnaval in se seznanil z izrednim revizijskim poročilom Inštituta Jožef Stefan o izrednem dogodku ob izpustu kromove pare dne 26. 10. 2022, se seznanil z novimi pogoji sindiciranega dolgoročnega kredita za UNIOR d.d. in Unitur d.o.o. ter podal

soglasje upravi družbe UNIOR d.d. za sklenitev pogodbe. Nadzorni svet je obravnaval in sprejel spremenjen Poslovnik o delu kadrovske komisije nadzornega sveta UNIOR d.d.

Na drugi korespondenčni seji aprila 2023 je nadzorni svet obravnaval in potrdil spremenjen Finančni koledar objav družbe UNIOR d.d. za leto 2023.

V aprilu 2023 se je nadzorni svet na drugi redni seji seznanil s četrletnim poročilom Notranje revizije UNIOR d.d. in Letnim poročilom Notranje revizije UNIOR d.d. o notranjem revidiranju za leto 2022 ter Poročilom o tveganjih UNIOR d.d. v letu 2022. Obravnaval je Revidirano letno poročilo Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d. za poslovno leto 2022. Seznanil se je s sklepom uprave družbe o bilančnem dobičku poslovnega leta 2022 in obravnaval predlog uprave družbe, da bilančni dobiček ostane nerazporejen. Nadzorni svet je odločil, da se spremenljivi prejemek upravi za leto 2021, izračunan na osnovi Akta o določitvi kriterijev za izplačilo spremenljivega prejemka uprave z dne 29. 11. 2018, ne izplača. Nadzorni svet je obravnaval predlog kadrovske komisije o izplačilu spremenljivega prejemka uprave za leto 2022 in ugotovil, da je uprava upravičena do spremenljivega prejemka za leto 2022, pri čemer se dejansko izplačilo zaradi prejete finančne pomoči po ZPGOPEK odloži do 31. 1. 2024. Obravnaval je tudi potencialno kršitev trgovanja z delnicami UNIOR d.d. člana nadzornega sveta UNIOR d.d., g. Subotiča, in se seznanil s predlogom odgovora Društvu Malih delničarjev Slovenije v zvezi s pozivom odstopa članice nadzornega sveta ge. Potočnik.

Na tretji redni seji maja 2023 je nadzorni svet obravnaval Nerevidirano medletno poročilo za obdobje januar–marec 2023 za Skupino UNIOR in družbo UNIOR d.d. Nadzorni svet je obravnaval in potrdil Politiko prejemkov članov uprave in nadzornega sveta družbe UNIOR d.d. in se seznanil s poročilom sveta delavcev UNIOR d.d. za leto 2022 v zvezi s potekom dela sveta delavcev o uresničevanju participacijskih obveznosti delodajalca. Seznanil, obravnaval in potrdil je spremenjeno dividendno politiko UNIOR d.d. Obravnaval je ravnanje člana nadzornega sveta g. Subotiča, ki je neposredno in posredno prek povezane osebe trgoval z delnicami UNIOR d.d. v prepovedanem obdobju, in sprejel odločitve, da skupščini družbe UNIOR d.d. predlaga glasovanje o razrešitvi g. Subotiča kot člana nadzornega sveta družbe UNIOR d.d. Nadzorni svet je potrdil dnevni red 27. redne seje skupščine UNIOR d.d. ter predloge sklepov k posameznim točkam. Nadzorni svet se je seznanil, obravnaval in podal soglasje k sklepu uprave UNIOR d.d., s katerim družba UNIOR d.d. kot edini družbenik družbe Unitur d.o.o. izvede naknadno vplačilo v družbo Unitur d.o.o. v nedenarni obliki – prenosu terjatev.

V juliju 2023 je nadzorni svet na četrti redni seji za predsednika nadzornega sveta za mandatno obdobje od 20. 7. 2023 do 5. 7. 2027 imenoval g. Roberta Vugo in za namestnico predsednika nadzornega sveta za mandatno obdobje od 20. 7. 2023 do 5. 7. 2027 go. Katjo Potočar. Nadzorni svet je na tej seji oblikoval revizijsko komisijo nadzornega sveta, in sicer je za predsednika imenoval g. Tomaža Subotiča, za člana pa g. Marijana Penška in go. Sašo Koren. Nadzorni svet je oblikoval tudi kadrovsko komisijo nadzornega sveta, in sicer je za predsednico imenoval go. Katjo Potočar, za člane pa g. Tomaža Subotiča, g. Roberta Vugo in g. Milana Potočnika. Nadzorni svet se je seznanil s Poslovníkom o delu nadzornega sveta, Poslovníkom o delu revizijske komisije in Poslovníkom o delu kadrovske komisije.

V avgustu 2023 se je nadzorni svet na tretji izredni seji seznanil s predstavitvijo za zunanjega kandidata za neodvisnega člana revizijske komisije nadzornega sveta UNIOR d.d. in na predlog revizijske komisije soglasno razrešil zunanjo članico revizijske komisije go. Blanko Vežjak, dne 7. 8. 2023. Nadzorni svet je za zunanjega člana revizijske komisije nadzornega sveta imenoval prof. dr. Simona Čadeža za obdobje od 8. 8. 2023 do 4. 7. 2027.

Peto redno sejo je nadzorni svet opravil avgusta 2023, kjer je obravnaval in potrdil spremenjen Letni načrt dela Notranje revizije UNIOR d.d. za leto 2023. Seznanil se je s poročilom o poteku 27. seje skupščine družbe UNIOR d.d. Nadzorni svet je obravnaval Nerevidirano medletno poročilo za obdobje januar–junij 2023 za Skupino UNIOR in družbo UNIOR d.d.

Šesto redno sejo je nadzorni svet opravil v novembru 2023. Obravnaval in podal je soglasje k Letnemu načrtu dela Notranje revizije UNIOR d.d. za leto 2024. Nadzorni svet je obravnaval Nerevidirano medletno poročilo za obdobje januar–september 2023 za Skupino UNIOR in družbo UNIOR d.d. in se seznanil s smernicami poslovnega načrta UNIOR d.d. za leto 2024. Seznanil se je z namero predsednika uprave g. Hrastnika, da ne namerava kandidirati za naslednji mandat predsednika uprave UNIOR d.d. Nadzorni svet je naložil kadrovske komisiji, da pripravi predlog postopka za izbor predsednika uprave UNIOR d.d. Soglasno je potrdil finančni koledar objav družbe UNIOR d.d. za leto 2024, obravnaval in sprejel Letni načrt dela nadzornega sveta s predvideno vsebino za leto 2024 ter obravnaval in sprejel postopek vrednotenja učinkovitosti dela nadzornega sveta za leto 2023. Uprava družbe je seznanila nadzorni svet z dotodanjim potekom postopka prodaje deleža v družbi Štore Steel d.o.o.

V decembru 2023 je nadzorni svet na sedmi redni seji na predlog kadrovske komisije obravnaval in potrdil predlog pogojev za imenovanje predsednika uprave družbe UNIOR d.d. in predlog kompetenčnega modela posloводства. Na predlog kadrovske komisije je obravnaval in potrdil postopek za izbor predsednika uprave družbe UNIOR d.d. Nadzorni svet se je seznanil tudi z vsebino pogodbe o skupnem nastopu – konzorciju pri prodaji poslovnih deležev v družbi Štore Steel d.o.o.

Na tretji korespondenčni seji decembra 2023 je nadzorni svet obravnaval pogodbo o skupnem nastopu – konzorciju pri prodaji poslovnih deležev v družbi Štore Steel d.o.o. in podal soglasje upravi družbe UNIOR d.d. za podpis sporazuma.

Na osmi redni seji decembra 2023 se je nadzorni svet seznanil z nepreklicno odstopno izjavo g. Roberta Vuge z mesta predsednika in člana nadzornega sveta zaradi možne kandidature za novega predsednika uprave družbe UNIOR d.d. Obravnaval je Politiko prejemkov uprave in nadzornega sveta UNIOR d.d., pri čemer se je dogovoril, da bo Politiko prejemkov uprave in nadzornega sveta UNIOR d.d. v skladu s priporočili SDH obravnaval na eni izmed naslednjih sej nadzornega sveta in jo posredoval skupščini družbe v potrditev. Nadzorni svet se je seznanil tudi s poročilom kadrovske komisije glede predloga za imenovanje kandidata g. Roberta Vuge za predsednika uprave družbe UNIOR d.d. ter njegovim motivacijskim pismom in življenjepisom. Obravnaval in potrdil je pogodbo o zaposlitvi s poslovodno osebo ter soglasno imenoval g. Roberta Vugo za predsednika uprave družbe UNIOR d.d. z dnem 1. 6. 2024 za mandatno obdobje petih let.

Na deveti redni seji decembra 2023 je nadzorni svet izvolil predsednika in namestnika predsednika nadzornega sveta UNIOR d.d. ter člana kadrovske komisije nadzornega sveta. Za predsednico nadzornega sveta družbe UNIOR d.d. je za obdobje od 21. 12. 2023 do 4. 7. 2027 imenoval go. Katjo Potočar, za namestnika predsednice nadzornega sveta pa g. Marijana Penška. Za člana kadrovske komisije nadzornega sveta je imenoval g. Marijana Penška.

Nadzorni svet ocenjuje, da je v letu 2023 deloval v razmerju do uprave neodvisno in da pri delu članov nadzornega sveta ni prihajalo do nasprotja interesov.

Na sejah so večinoma sodelovali vsi člani nadzornega sveta, razen v primeru opravičene odsotnosti. Na seje nadzornega sveta sta bila po potrebi vabljeni tudi predsednik in član uprave. Gradiva za seje so članom nadzornega sveta zagotavljala kakovostne informacije za spremljanje poslovanja in ustrezno odločanje.

DELOVANJE KOMISIJ NADZORNEGA SVETA

REVIZIJSKA KOMISIJA

Revizijska komisija se je v letu 2023 sestala na sedmih rednih in eni korespondenčni seji.

Revizijska komisija je s svojim delom predstavljala podporo nadzornemu svetu pri izvajanju nadzora nad računovodskim poročanjem, notranjimi kontrolami in upravljanjem tveganj ter pri sodelovanju z zunanji in notranji revizorji. O svojem delu je redno poročala nadzornemu svetu.

Zaradi odstopa oz. razrešitve dveh članov revizijske komisije je nadzorni svet v juliju imenoval dva nova člana revizijske komisije. Revizijska komisija je pripravila predlog nadzornemu svetu, da se za zunanjega člana revizijske komisije imenuje g. Simon Čadež.

Tako je revizijska komisija NS UNIOR d.d. v letu 2023 skrbno spremljala potek opravljene revizije zunanjega revizorja MAZARS d.o.o. Z revizorjem je opravila razgovor pred začetkom izvajanja revizije, po opravljeni predreviziji in ob zaključku revizije ter se v vseh fazah seznanjala s postopki opravljene revizije. Obravnavala je osnutke in končna poročila zunanjega revizorja, poročila Revizijski komisiji o reviziji za leto 2023 v skladu z 11. členom Uredbe (EU) in pismo poslovodstvu z ugotovitvami. Na podlagi Usmeritev za spremljanje kakovosti zunanje revizije je ocenila delo zunanjega revizorja MAZARS d.o.o. za poslovno leto 2022.

Revizijska komisija je pregledala Letno poročilo 2022 na način, da je uvodoma obravnavala in se seznanila z Nerevidiranim letnim poročilom za Skupino UNIOR in družbo UNIOR d.d. za poslovno leto 2022. Ob zaključku revizije je obravnavala revidirano letno poročilo.

Revizijska komisija NS UNIOR d.d. se je seznanila z osnutkom sklepa uprave o ugotovitvi bilančnega dobička družbe UNIOR d.d. za leto 2022 in predlogom njegove uporabe.

Revizijska komisija se je seznanila z obdobjimi poročili notranje revizije, na začetku leta se je seznanila z letnim poročilom Službe notranje revizije za leto 2022, konec leta z načrtom dela notranje revizije za leto 2024 in k načrtu dela prispevala tudi svoje vhodne informacije.

Tako je revizijska komisija prispevala k celovitosti računovodskega poročanja.

Poleg navedenega se je revizijska komisija:

- redno seznanjala s poročili o medletnem poslovanju Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d. ter jih obravnavala,
- seznanila s poročili o upravljanju s tveganji in registrom tveganj,
- seznanila z aktivnostmi za ugotavljanje in preprečevanje notranjih prevar,
- seznanila s stroški cenitev nepremičnin in postopkom izbire cenilca,
- seznanila s preglednico dobaviteljev električne energije in zemeljskega plina ter deležem energentov v izračunu lastne cene,
- seznanila s sponzorstvi in donacijami,
- seznanila s sistemom samokontrol in optimizacijo procesov na področju računovodskega poročanja ter konsolidacije v UNIOR d. d.,
- seznanila s seznamom dobaviteljev iz Slovenije, ki se nahajajo med 100 največjimi dobavitelji družbe UNIOR d. d. in od katerih družba kupi več kot 50 odstotkov njihovega letnega prometa (materiala oziroma storitev),
- seznanila s poročilom o okoljsko trajnostnem poslovanju dejavnosti na podlagi Uredbe o taksonomiji,

- seznanila z urejenostjo premoženjskega zavarovanja družbe in uveljavljanjem škode ter obvladovanjem tveganj iz naslova zavarovanj,
- seznanila z gibanjem, ščitenjem ter obvladovanjem tveganj obrestnih mer,
- seznanila z učinki naložb sedanjih in nekdanjih podjetij,
- seznanila s strukturo in obračanjem zalog.

Revizijska komisija je pozornost namenila tudi oceni vplivov tržnih razmer, spremenjenih gospodarskih pogojev na poslovanje in realizaciji ter pregledu aktivnosti in ukrepov za zagotavljanje likvidnosti.

KADROVSKA KOMISIJA

Kadrovska komisija se je v letu 2023 sestala na petih rednih sejah.

Kadrovska komisija je s svojim delom predstavljala podporo nadzornemu svetu predvsem pri odločitvah, ki zadevajo kadrovska vprašanja. O svojem delu je redno poročala nadzornemu svetu.

Zaradi razrešitve dveh članov kadrovske komisije je nadzorni svet v juliju imenoval dva nova člana in dodatno še četrtega člana kadrovske komisije.

V aprilu je kadrovska komisija nadzornega sveta na osnovi Akta o določitvi kriterijev za izplačilo spremenljivega prejemka uprave predlagala nadzornemu svetu, da se sremenljivi prejemek upravi za leto 2021 ne izplača. Prav tako je predlagala nadzornemu svetu, da sprejme sklep o upravičenosti članov uprave do spremenljivega prejemka uprave za leto 2022, pri čemer se dejansko izplačilo zaradi prejete finančne pomoči po ZPGOPEK odloži do 31. 1. 2024 in se izvede pod pogoje, da se z izplačilom spremenljivega prejemka uprave za leto 2022 ne bi kršilo novih zakonskih omejitev zaradi koriščenja kakšne državne pomoči in/ali da je UNIOR d. d. dokončno vrnil kredita iz leta 2020 s poroštvom Republike Slovenije.

Kadrovska komisija se je v novembru seznanila s pogodbami o zaposlitvi predsednika in člana uprave, Pravilnikom o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest in Poslovníkom o delu uprave UNIOR d.d. Zaradi izteka mandata predsednika uprave je kadrovska komisija obravnavala in za nadzorni svet pripravila predlog pogojev za imenovanje predsednika uprave in kompetenčni model poslovodstva ter predlagala nadzornemu svetu, da se za imenovanje predsednika uprave uporabi neposredno iskanje z osebnim povabilom k kandidaturi.

V decembru je kadrovska komisija izpeljala postopek imenovanja predsednika uprave in sprejela sklep, da se nadzornemu svetu za kandidata za imenovanje predsednika uprave v naslednjem mandatu predlaga g. Robert Vuga. V tem mesecu se je kadrovska komisija prav tako seznanila z motivacijskim pismom in življenjepisom g. Vuge. Na osnovi prejete in obravnavane dokumentacije je preučila izpolnjevanje pogojev in kompetenc ter ugotovila, da g. Vuga izpolnjuje pogoje za imenovanje novega predsednika uprave UNIOR d.d. Pregledala in uskladila je tudi vsebino pogodbe o zaposlitvi s poslovodno osebo.

PREGLED LETNEGA POROČILA 2023

OPREDELITEV DO IZJAVE O UPRAVLJANJU

Nadzorni svet je pregledal in se seznanil z Izjavo o upravljanju Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d. ter Izjavo o nefinančnem poslovanju Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d., ki sta objavljeni v poglavjih 7.6 in 7.7 Letnega poročila 2023. Z zapisanima izjavama se strinja in ju potrjuje.

LETNO POROČILO

Revizijska komisija je v letu 2023 spremljala postopek računovodskega poročanja in podala svoje predloge za zagotovitev njegove celovitosti, spremljala neodvisnost revizorja konsolidiranih računovodskih izkazov in računovodskih izkazov obvladujoče družbe (odslej revizor), sodelovala z revizorjem pri določitvi pomembnejših področij revidiranja in z medsebojnim obveščanjem o glavnih zadevah v zvezi z revizijo. Pregledala je nerevidirano in revidirano Letno poročilo Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d. za leto 2023 ter poročili revizijske družbe MAZARS d.o.o. iz Ljubljane. Nadzornemu svetu je poročala o svoji vlogi pri oceni sestave letnega poročila in spremljanju obvezne revizije ter pojasnila, da je obvezna revizija pomembno prispevala k celovitosti računovodskega poročanja.

Nadzorni svet je preveril sestavljeno letno poročilo in predlog za uporabo bilančnega dobička, ki ju je predložila uprava. Na podlagi pregleda konsolidiranega letnega poročila in letnega poročila družbe, poročil revizorja in poročila revizijske komisije ugotavlja, da letni računovodski izkazi Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d. podajajo resničen in pošten prikaz finančnega stanja na dan 31. 12. 2023 ter njunega poslovnega izida, drugega vseobsegajočega donosa in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU. Člani nadzornega sveta skupno s članoma uprave zagotavljajo, da je Letno poročilo Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d. za leto 2023 z vsemi sestavnimi deli, vključno z Izjavo o upravljanju in Izjavo o nefinančnem poslovanju, sestavljeno in objavljeno v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Nadzorni svet na Letno poročilo Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d. za leto 2023 nima pripomb in ga potrjuje.

UGOTOVITEV DOBIČKA OBVLADUJOČE DRUŽBE

Nadzorni svet se je seznanil s sklepom uprave družbe, da znaša čisti poslovni izid obvladujoče družbe UNIOR d.d. na podlagi revidiranega izkaza poslovnega izida 226.995 evrov. Čisti poslovni izid se v celoti všteje v bilančni dobiček, ki se zmanjša za dolgoročno odložene stroške razvijanja v višini 4.536.296 evrov.

Ugotovljeni bilančni dobiček obvladujoče družbe poslovnega leta 2023 na podlagi revidiranih letnih računovodskih izkazov za leto 2023 znaša 12.525.158 evrov. Uprava predlaga, da ostane nerazporejen.

Nadzorni svet predlaga skupščini delničarjev, da upravi in nadzornemu svetu podeli razrešnico za poslovanje v letu 2023.

Pri oblikovanju predloga sklepa o razporeditvi dobička obvladujoče družbe za tekoče leto 2023 sta uprava in nadzorni svet upoštevala veljavna določila Zakona o gospodarskih družbah in Statut družbe UNIOR d.d. Nadzorni svet soglaša s predlogom uprave, da ostane bilančni dobiček obvladujoče družbe poslovnega leta 2023 nerazporejen.

Katja Potočar
Predsednica nadzornega sveta UNIOR d.d.

3 PREDSTAVITEV SKUPINE UNIOR IN DRUŽBE UNIOR d.d.

ZGODOVINA

Na obronkih Pohorja so že v 18. stoletju zrasle prve železarne (fužine), ki so delovale predvsem kot kovačnice za izdelavo poljedelskega in obrtniškega orodja. Leta 1919 je bila v Zrečah ustanovljena Štajerska železindustrijska družba z omejeno zavezo, v kateri so izdelovali kovano ročno orodje za kmetijstvo, gozdarstvo in različne obrti. Kovaški obrat s skrajšanim nazivom Štajerska Zreče je pred drugo svetovno vojno zaposloval že 250 delavcev. Leta 1944 je bila tovarna, ki je tudi med vojno proizvajala in imela 450 zaposlenih, v celoti požgana.

Po vojni je deloma že obnovljena tovarna dobila novo ime Tovarna kovanega orodja Zreče – TKO in leta 1950 prešla v družbeno last. Temeljna rekonstrukcija tovarne, usmerjene v izdelavo ročnega orodja, je bila povezana z novo tehnologijo ameriškega načina utopnega kovanja. Nove zmogljivosti (orodjarna in obrat za mehansko obdelavo ročnega orodja) so bile osnova za razvoj dveh proizvodnih programov: ročnega orodja in utopno kovanih odkovkov, ki so se vse bolj uveljavili v avtomobilski industriji.

V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja je tovarna z novimi vizijami razvoja dobila tudi novo ime: UNIOR Kovaška industrija Zreče. Novo ime je skovanka iz besedne zveze UNIverzalne OROdja, po katerem je bila tovarna tedaj že dobro znana. UNIOR se je začel vse bolj uveljavljati kot pomemben partner avtomobilske industrije in je danes eden večjih evropskih proizvajalcev lažjih odkovkov ter eden največjih evropskih proizvajalcev ojnica za motorje z notranjim izgorevanjem.

Sredi sedemdesetih let je UNIOR pričel graditi klimatsko zdravilišče in smučarsko središče na Rogli na bližnjem Pohorju ter zdravilišče Terme Zreče v samih Zrečah – tako se je razvil program Turizem. Iz rastočih potreb podjetja po mehanskih obdelavah je leta 1978 nastal program Strojna oprema, ki je začel z razvojem in gradnjo namenskih strojev za obdelavo kovin.

Po osamosvojitvi Slovenije se je tudi UNIOR spopadel z velikimi težavami, a je izgubo nekdanjega jugoslovanskega trga uspešno nadomestil z novimi izvoznimi trgi. UNIOR je pričel s širitvijo izvoza ročnega orodja z ustanavljanjem razvejane distribucijske mreže po vsem svetu, v kateri so bila še zlasti pomembna Uniorjeva distribucijska podjetja za trženje in prodajo.

Leta 1997 je bilo podjetje preoblikovano v delniško družbo UNIOR z imenom UNIOR Kovaška industrija Zreče d.d., krajše UNIOR d.d., za to leto pa so bili izdelani tudi prvi računovodski izkazi Skupine UNIOR. Z ustanovitvijo podjetja Ningbo UNIOR Forging Co. Ltd. leta 2005 v Yuyau na Kitajskem s 50 odstotnim lastniškim deležem družbe UNIOR d.d. in dejavnostjo kovanja je UNIOR postal globalni dobavitelj v avtomobilski industriji.

V letu 2017 je bil izčlenjen program Turizem, tako da je bila v sodni register vpisana nova družba UNITUR d.o.o., ki je v 100-odstotni lasti družbe UNIOR d.d., program Strojna oprema pa se je preimenoval v program Strojegradnja.

Delniška družba UNIOR je danes eno največjih in izvozno najpomembnejših slovenskih podjetij, ki se ponaša s tradicijo strokovnosti in inovativnosti. Družba je zavezana k poslovni odličnosti, ki jo uresničujejo predani zaposleni. Skupina UNIOR z mednarodno mrežo povezanih podjetij gradi na prepoznavnosti in utrjevanju blagovne znamke UNIOR ter nosi ime Slovenije v svet.

3.1 Predstavitev Skupine UNIOR

Skupino UNIOR na dan 31. 12. 2023 sestavljajo naslednje družbe:

OBVLADUJOČA DRUŽBA

Obvladujoča družba Skupine UNIOR je družba UNIOR Kovaška industrija d.d.

Naslov družbe: Kovaška cesta 10, 3214 Zreče, Slovenija

Telefon: +386 3 757 81 00

Spletno mesto: www.unior.si

E-pošta: unior@unior.com

Matična številka: 5042437000

Davčna številka: 72461721

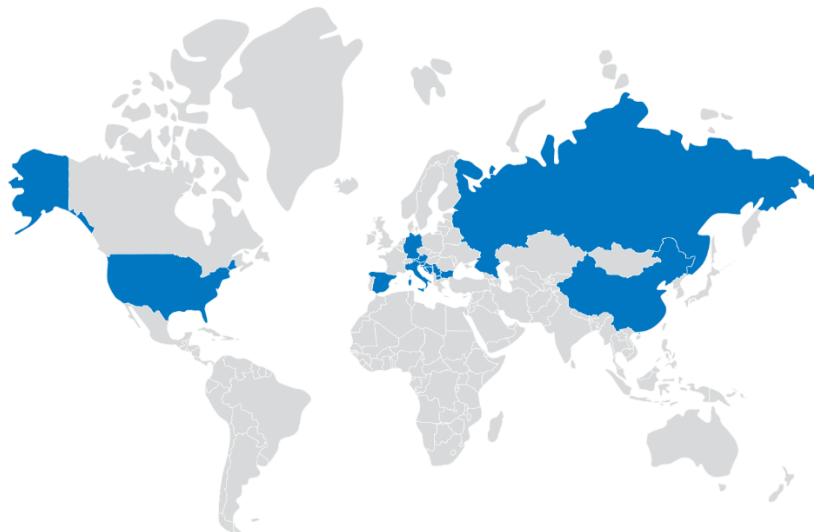
ODVISNE DRUŽBE

	Ime družbe in dejavnost	Sedež	Delež v odstotkih
	UNITUR d.o.o. Turistične in druge poslovne dejavnosti	Zreče, Slovenija	100,00
	UNIOR IN d.o.o. Predelava kovanih in sintranih izdelkov	Zreče, Slovenija	100,00
	SPITT d.o.o. Energetika – oskrba s paro in vročo vodo	Zreče, Slovenija	100,00
	UNIOR PRODUKTIONS UND HANDELS GmbH Prodaja ročnega orodja	Ferlach, Avstrija	99,55
	UNIOR DEUTSCHLAND GmbH Prodaja in servisiranje strojev	Leonberg, Nemčija	100,00
	UNIOR ITALIA S.R.L. Prodaja ročnega orodja	Limbiate, Italija	100,00
	UNIOR ESPANA S.L. Prodaja ročnega orodja	Uharte - Arakil, Španija	95,00
	UNIOR MAKEDONIJA d.o.o. Prodaja ročnega orodja	Skopje, Severna Makedonija	97,36
	UNIOR PROFESSIONAL TOOLS Ltd. Prodaja ročnega orodja	Saint Petersburg, Rusija	70,30
	UNIOR BULGARIA Ltd. Prodaja ročnega orodja	Sofia, Bolgarija	77,31
	UNIOR COMPONENTS d.o.o. Proizvodnja orodij za stroje	Kragujevac, Srbija	100,00
	NINGBO UNIOR FORGING Co. Ltd. Podjetje za proizvodnjo odkovkov	Xindongwu, Yuyao, Kitajska	50,00
	UNIOR VINKOVCI d.o.o. Podjetje za proizvodnjo odkovkov	Vinkovci, Hrvaška	100,00
	UNIOR – NORTH AMERICA Inc. Prodajne, nabavne in servisne storitve	Novi (Michigan), ZDA	100,00

PRIDRUŽENE DRUŽBE

	Ime družbe in dejavnost	Sedež	Delež v odstotkih
	ŠTORE STEEL d.o.o. Podjetje za proizvodnjo jekla	Štore, Slovenija	29,25
	UNIOR TEHNA, d.o.o. Prodaja ročnega orodja	Sarajevo, BiH	25,00
	UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Prodaja ročnega orodja	Beograd, Srbija	20,00

Več informacij o družbah v skupini se nahaja v poglavju 9.6.1 Letnega poročila 2023.

PREDSTAVITEV DEJAVNOSTI V SKUPINI UNIOR

Družba UNIOR d.d. je v Skupini UNIOR obvladujoča družba, ki svoje dejavnosti izvaja v sklopu treh proizvodnih programov: program Odkovki, program Ročno orodje in program Strojegradnja, ki so podrobneje predstavljeni v poglavjih 3.3 in 3.4 Letnega poročila 2023.

Skupino UNIOR poleg obvladujoče družbe na dan 31. 12. 2023 sestavlja 14 odvisnih družb, ki svoje prihodke na globalni ravni ustvarjajo v sklopu petih dejavnosti, in sicer proizvodnje odkovkov, ročnega orodja, strojegradnje, proizvodnje orodij za stroje in dejavnosti turizma. Skupina UNIOR ima tudi tri pridružena podjetja.

Dejavnost proizvodnje in prodaje odkovkov v Skupini UNIOR na dan 31. 12. 2023 sestavljajo poleg programa Odkovki obvladujoče družbe še tri odvisne družbe: UNIOR VINKOVCI d.o.o. s sedežem na Hrvaškem, NINGBO UNIOR FORGING Co. Ltd. s sedežem na Kitajskem in UNIOR IN d.o.o. s sedežem v Sloveniji. Družbi UNIOR VINKOVCI d.o.o. in NINGBO UNIOR FORGING Co. Ltd. se ukvarjata s proizvodnjo jeklenih odkovkov za avtomobilsko in elektro industrijo, družba UNIOR IN d.o.o. pa je invalidsko podjetje, ki opravlja enostavnejša dela v proizvodnji, predelavi, kontroli ter drugih storitvah na področju kovanih in sintranih izdelkov. Eden od naših najpomembnejših dobaviteljev jekla za kovanje odkovkov je pridruženo podjetje Štore Steel d.o.o.

Dejavnost proizvodnje odkovkov je razvojno usmerjena v proizvodnjo zahtevnih odkovkov visokih varnostnih zahtev, ki se uporabljajo kot sestavni deli za avtomobile, kjer ustvarimo največji delež svojih

prihodkov. Proizvodnja je usmerjena v področje kovanja odkovkov delov za krmilne mehanizme osebnih vozil, ki se uporabljajo v vseh pogonskih sestavih osebnih vozil, tudi električnih, ter v področje odkovkov ojníc, ki se uporabljajo v motorjih na notranje izgorevanje in hibridnih vozilih. Na ravni skupine proaktivno spremljamo trende elektrifikacije vozil in napovedi panožnih združenj avtomobilskih proizvajalcev; več o tem je opisano v poglavju 8.1. V okviru sprejetega Srednjeročnega poslovnega načrta za obdobje 2022–2026 upoštevamo, da bo prodaja ojníc v prihodnje padala, zato bomo povečevali prodajo delov krmilnih mehanizmov in ostalih odkovkov, kjer bomo večali tržni delež. Sledenje aktualnim trendom skupina izkazuje z izvedeno investicijo obvladujoče družbe v letu 2022 v linijo za proizvodnjo odkovkov iz aluminija, s čimer svojim razvojno usmerjenim kupcem pomagamo slediti želji po zmanjšanju teže vozila in posledično zniževanju izpustov CO₂. V letu 2023 je družba uspela vzpostaviti pogoje za zagon serijske proizvodnje odkovkov iz aluminija, za katere smo prejeli tudi prva naročila večjih serij, kjer smo osvajali nove izdelke za serijsko proizvodnjo.

Program Ročno orodje obvladujoče družbe UNIOR d.d. razvija, proizvaja in trži visokokakovostna ročna orodja in hladno kovane izdelke za splošna področja uporabe ter specifične tržne niše. V Skupini UNIOR na dan 31. 12. 2023 dejavnost ročnega orodja poleg programa Ročno orodje obvladujoče družbe sestavlja še šest odvisnih družb: UNIOR PRODUKTIONS UND HANDELS GmbH s sedežem v Avstriji, UNIOR ITALIA S.R.L. s sedežem v Italiji, UNIOR ESPANA S.L. s sedežem v Španiji, UNIOR MAKEDONIJA d.o.o. s sedežem v Republiki Severni Makedoniji, UNIOR PROFESSIONAL TOOLS Ltd. s sedežem v Rusiji in UNIOR BULGARIA Ltd. s sedežem v Bolgariji, poleg teh pa za prodajo na tržiščih Srbije ter Bosne in Hercegovine skrbita še dve pridruženi družbi: UNIOR TEOS ALATI d.o.o. s sedežem v Srbiji in UNIOR TEHNA, d.o.o. s sedežem v Bosni in Hercegovini. Odvisne in pridružene družbe v sklopu dejavnosti ročnega orodja skrbijo za distribucijo in prodajo ročnega orodja obvladujoče družbe, razvoj in proizvodnja pa sta omejena na obvladujočo družbo.

Dejavnost ročnega orodja namenja poudarek razvoju, proizvodnji in trženju ročnih orodij, ki dejavnost s 3.300 različnimi proizvedenimi izdelki uvrščajo med pet najpomembnejših evropskih proizvajalcev ročnega orodja. Osredotočenost dejavnosti predstavljajo predvsem tržne niše proizvodnje specialističnih ročnih orodij, kjer z uporabo materialov, ki manj obremenjujejo okolje, razvijamo pametna ročna orodja, ki vsebujejo električne, mehatronske in elektronske komponente. Dejavnost ročnega orodja v tem sklopu razvija in trži tudi rešitve za e-kolesa in e-avtomobile ter za izgradnjo in servis sončnih in vetrnih elektrarn.

Dejavnost strojogradnje je osredotočena na razvoj tehnoloških rešitev in izdelavo namenskih strojev oziroma njihovih komponent, poleg programa Strojogradnje v obvladujoči družbi pa dejavnost v skupini sestavljata še odvisni družbi UNIOR DEUTSCHLAND GmbH s sedežem v Nemčiji in UNIOR – NORTH AMERICA Inc. s sedežem v Združenih državah Amerike, ki skrbita za lokalne prodajne in poprodajne storitve. Dejavnost strojogradnje je osredotočena na izdelavo široke palete namenskih strojev s področja obdelave kovin in poprodajnih storitev, s katero si na ključnih trgih Evropske unije, Severne Amerike in Kitajske prizadeva zagotoviti dolgoročno prisotnost ter izdelovati in vzdrževati tehnološko najzahtevnejše stroje za avtomobilsko industrijo.

Dejavnost gradnje namenskih strojev je za razliko od poprodajnih storitev, kamor spadajo redne servisne storitve ali obnove strojev, vezana na ciklična gibanja investicijskega povpraševanja in razvoj novih tehnologij pogonskih sklopov, kot so elektromobilnost, vodikove celice in hibridni pogoni. V dejavnosti strojogradnje se je družba osredotočila na nišne segmente, kot so izdelava in obnova namenskih strojev za obdelavo sestavnih delov avtomobilskega motorja, uspešno pa se je pozicionirala tudi v segmentu izdelave strojev za obdelavo delov karoserije in ohišij baterijskih sklopov za elektromobilnost, ki pridobivajo na tržnem deležu in predstavljajo potencial za dolgoročni razvoj področja dejavnosti. V letu 2023 je družba na tržišču uspešno predstavila modularno zasnovan stroj »Uniflex«, s katerim širimo ponudbo namenskih strojev na ključ ter nov koncept stroja za obdelavo aluminijastih profilov »Aluflex«, s katerim ponujamo modularno prilagodljivost našim kupcem v avtomobilski industriji.

Dejavnost proizvodnje orodij za stroje zastopa družba UNIOR COMPONENTS d.o.o. s sedežem v Srbiji, ki je v proizvodnji orodij za tehnologijo posnemanja in termo-kemični obdelavi kovin ena najbolj prepoznavnih blagovnih znamk v regiji, svojo ponudbo pa zaokroža kot zanesljiv partner za celoten postopek varjenja in strojne obdelave varjenih kovinskih konstrukcij.

Dejavnost turizma v okviru Skupine UNIOR izvaja odvisna družba UNITUR d.o.o. s sedežem v Sloveniji, ki upravlja zdravilišče Terme Zreče in smučarski center Rogla na Pohorju. V sklopu te dejavnosti se prihodki ustvarjajo iz naslova zimskega turizma, hotelirstva, gostinstva, zdravstva, velnesa in v zadnjih letih tudi doživljajske ponudbe. Z intenzivnim investicijskim ciklom v letu 2023 se postopoma uresničuje vizija prestrukturiranja smučarskega centra Rogla v celoletni gorski turistični center za aktivni oddih in zunanje aktivnosti. S to usmeritvijo želimo prepoznati pozitivni vpliv tako na desezoniranje prihodkov v dejavnosti, kot na zasedenost namestitvenih zmogljivosti ter prodajo ostalih storitev skozi celo leto.

Pod ostale dejavnosti, ki na ravni Skupine UNIOR dosegajo manjši obseg prihodkov, spadajo sektorji skupnih služb in sektor Vzdrževanje znotraj obvladujoče družbe ter odvisna družba SPITT d.o.o., ki ustvarja prihodke z izvajanjem storitev daljinskega ogrevanja na lesno biomaso za namestitvene objekte družbe UNITUR d.o.o. na Rogli.

POSLOVNI MODEL SKUPINE UNIOR V LETU 2023

Opisi najpomembnejših trgov in kupcev Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d. so navedeni v poglavju 3.4, dodatna razkritja, povezana s prodajo po trgih in regijah, na katerih poslujejo družbe v skupini, pa so opisana v poglavju 8.2 Letnega poročila 2023.

Makroekonomske in geopolitične razmere ter pričakovani trendi industrije so opisani v poglavju 8.1 Letnega poročila 2023, kjer je podan kratek opis poslovnega okolja. Ob izrazitejši zaostritvi gospodarskih ali geopolitičnih razmer bi lahko spremenjeni pogoji poslovanja v določeni meri vplivali na posamezne segmente poslovnega modela skupine, a je treba poudariti, da bi se vplivi v občutno spremenjenih razmerah prenesli tudi na širše gospodarstvo kot celoto.

Kot je navedeno v poglavju 4 Letnega poročila 2023 o pomembnejših dogodkih v preteklem letu, smo v maju 2023 javnost obvestili o pričetku prodajnih postopkov naložb družbe UNIOR d.d., med katerimi sta tudi družba iz dejavnosti turizma in družba iz dejavnosti proizvodnje orodij za stroje. Uspešen zaključek prodajnih postopkov v prihodnjih obdobjih bo spremenil poslovni model skupine, ki bi se ob izključitvi omenjenih dejavnosti osredotočal na kovinsko-predelovalne in povezane dejavnosti, ki izhajajo iz obvladujoče družbe.

POGLED NAPREJ

Strateške usmeritve Skupine UNIOR v prihajajočem obdobju opredeljujeta Poslovni načrt Skupine UNIOR za leto 2024 kot temeljni korporativni dokument in Srednjeročni poslovni načrt za obdobje 2022–2026, ki smo ga v Skupini UNIOR pripravili za namene kažipota ciljnih strateških usmeritev skupine, s katero nameravamo v prihajajočem obdobju dosegati pričakovanja deležnikov glede rasti ekonomskega in družbenega kapitala Skupine UNIOR. Ključne strateške usmeritve za doseganje ciljev vsakega od proizvodnih programov obvladujoče družbe so predstavljene v poglavju 3.3, načrti za leto 2024 pa so predstavljeni v poglavju 8.13 Letnega poročila 2023.

UPRAVLJANJE DRUŽB V SKUPINI UNIOR

Skupino UNIOR sestavlja 14 odvisnih družb, sicer pa ima skupina tudi tri pridružena podjetja. Odvisne in pridružene družbe poslujejo v 13 državah po svetu.

Organi vodenja ali nadzora odvisne družbe v Skupini UNIOR na posamični podlagi ravnajo v skladu z enakimi vrednotami in politikami korporativnega upravljanja kot obvladujoča družba, razen če ni z zakonskimi zahtevami, nadzorniškimi zahtevami ali določili glede sorazmernosti določeno drugače. Organi vodenja ali nadzora odvisne družbe v Skupini UNIOR zato na podlagi svojih odgovornosti za upravljanje svoje družbe pri izvajanju politik skupine preverijo potrebne prilagoditve lokalni zakonodaji in morebitne druge potrebne prilagoditve ter v skladu z opredeljenimi postopki v politikah skupine določijo svoje prilagoditve le-teh in preverijo, ali odvisna družba z njimi ne bi kršila veljavnih zakonskih ali podzakonskih predpisov ali pravil varnega in skrbnega poslovanja.

Upravljanje Skupine UNIOR je podrobneje predstavljeno v poglavju 7.6 Izjava o upravljanju Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d.

3.2 Predstavitev družbe UNIOR d.d.

Delniška družba UNIOR d.d. je obvladujoča družba v Skupini UNIOR. Organizirana je v tri proizvodne programe (ključne procese) in sektorje (podporne procese). Znotraj programov se aktivnosti povezujejo v ključne izvedbene in podporne procese, znotraj sektorjev pa v oskrbovalne procese, namenjene družbi UNIOR d.d. in delno Skupini UNIOR.

Proizvodni programi v družbi UNIOR d.d. so:

- Odkovki
- Ročno orodje
- Strojgradnja

POSŁANSTVO OBVLADUJOČE DRUŽBE UNIOR d.d.

Smo globalni razvojni partner pri proizvodnji kovanih izdelkov, ročnega orodja in tehnoloških rešitev za obdelavo kovin.

To poslanstvo uresničujemo na temeljih naših vrednot in osrednjih sposobnosti oziroma konkurenčnih prednosti.

Naše vrednote so:

- odgovornost,
- inovativnost,
- podjetnost in
- skrbnost.

Naše osrednje sposobnosti in konkurenčne prednosti so:

- široko tehnično in tehnološko znanje,
- prilagodljivost,
- osredotočenost na nove izzive,
- prepoznavanje poslovnih priložnosti,
- razvoj in proizvodnja tehnološko zahtevnih proizvodov,
- strateški globalni proizvajalec in ponudnik.

VIZIJA OBVLADUJOČE DRUŽBE UNIOR d.d.

Smo napredna mednarodna družba v kovinskopredelovalni dejavnosti. Gradimo okolju prijazno in trajnostno naravnano družbo. Na več področjih smo v svetovnem merilu po tržnem deležu med vodilnimi. Z lastnimi inovativnimi procesi razvijamo, proizvajamo in tržimo proizvode ter tehnične rešitve. Bruto dodana vrednost na zaposlenega³ v družbi bo leta 2026 presegla 50 tisoč evrov.

³ Bruto dodana vrednost na zaposlenega je kazalnik, ki je opredeljen kot alternativno merilo uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14. Letnega poročila 2023

3.3 Programi družbe UNIOR d.d.

3.3.1 Program Odkovki

POSŁANSTVO PROGRAMA ODKOVKI

Razvijamo, kujemo in obdelujemo odkovke ter sklope za avtomobilsko industrijo in druge odjemalce.

VIZIJA PROGRAMA ODKOVKI

Smo globalen, sodoben in uspešen razvojno usmerjen program, ki svoje mesto uveljavlja v skupini najuspešnejših avtomobilskih proizvajalcev oziroma njihovih sistemskih dobaviteljev. S proizvodnjo odkovkov za volanske mehanizme osebnih vozil in kovanimi ojnicami se bomo uvrstili na prvo oziroma drugo mesto med kovačnicami naše panoge v evropskem prostoru. V prodaji bomo povečali delež mehansko obdelanih odkovkov in odkovkov iz aluminija. Z rastjo deleža odkovkov iz aluminija bomo prispevali k zniževanju ogljičnega odtisa družbe kot celote. Bruto dodana vrednost na zaposlenega⁴ bo presegala 50 tisoč evrov.

KLJUČNE STRATEŠKE USMERITVE ZA DOSEGANJE CILJEV PROGRAMA ODKOVKI:

- uspešna pogajanja za zagotavljanje obstoječih tržnih deležev v Zrečah,
- zmanjšati oziroma obvladati stroške dela v programu,
- avtomatizacija kovanja, končne kontrole in obdelave, ter zagotavljanje kadra so pogoj za izvedbo prodajnega načrta in prehod na industrijo 4.0,
- serijska proizvodnja odkovkov iz aluminija,
- specializacija v obratu Obdelave odkovkov,
- digitalizacija proizvodnih in poslovnih procesov,
- preučiti in odločiti o proizvodnji odkovkov v Mehiki.

Program Odkovki je najstarejši program, iz katerega se je razvil današnji UNIOR. V letu 2023 je prispeval več kot 70 odstotkov vseh prihodkov od prodaje družbe. V evropski dobaviteljski verigi družba UNIOR d.d. predstavlja enega večjih domačih proizvajalcev odkovkov, ki s svojo kakovostjo in prilagodljivostjo že vrsto let kljubuje agresivni konkurenci iz Azije.

Glavne proizvodne skupine tvorijo deli krmilnih mehanizmov in odkovki za pogonske sklope osebnih avtomobilov ter kovane motorne ojnice.

Kupcem s področja avtomobilске industrije (več kot 95 odstotkov izdelkov prodamo v to panogo) ekskluzivno dobavljamo zahtevne odkovke visokih varnostnih zahtev. Glede na akumulirano znanje, strojni park in potrebe tržišča smo specializirani za proizvodnjo serijskih količin odkovkov, katerih skupna lastnost je, da so tolerančno zahtevni in niso osno simetrični. Manjši del proizvodnje predstavljajo odkovki za ročno orodje, ki jih pretežno dobavljamo v okviru družbe za program Ročno orodje.

Na trgu delujemo kot razvojni dobavitelj, skupaj s kupci pa razvijamo in optimiziramo odkovke za lažjo obdelavo in z najboljšimi lastnostmi uporabe. Smo dobavitelj OEM⁵ – neposredno na montažni trak ter

⁴ Bruto dodana vrednost na zaposlenega je kazalnik, ki je opredeljen kot alternativno merilo uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14. Letnega poročila 2023

⁵ (angl. Original equipment manufacturer; Proizvajalec originalnih delov)

dobavitelji TIER 1 in TIER 2⁶. Kot dobavitelj avtomobilske industrije smo zavezani k aktualnim standardom kakovosti. V ta namen imamo vzpostavljen ISO standard IATF 16949, kupci pa poleg tega redno spremljajo in preverjajo kakovost naših izdelkov, točnost dobav in druge konkurenčne sposobnosti.

Zelo pomembni sta tudi naši hčerinski proizvodni podjetji UNIOR Vinkovci d.o.o. na Hrvaškem in Ningbo UNIOR Forging Co. Ltd. na Kitajskem. Na račun teh se uvrščamo med globalne proizvajalce odkovkov in kot takšni ostajamo znotraj branže v trendu svetovnih projektov, ki nam bodo vse bolj krojili prihodnost. Na evropskem trgu nameravamo ubraniti tržne deleže in ohraniti primarni položaj na področju delov krmilnih mehanizmov osebnih vozil, na področju motornih ojníc pa spremljati razvojne trende, prilagajati zmogljivosti in ob tem prehiteti še preostalo evropsko konkurenco v tem segmentu. V letu 2024 bomo pričeli velikoserijsko proizvodnjo serijskih krmilnih delov volanskih mehanizmov – odkovkov iz aluminija, kar nam bo pomagalo ubraniti položaj vodilnega ponudnika v tem segmentu proizvodov. Tako smo prav tako v toku z vsesplošnim trendom razvoja avtomobilskih proizvajalcev v želji po zmanjšanju teže vozila in posledično znižanju izpustov CO₂.

Prodajni načrt bomo dosegali tudi z večjim deležem mehansko obdelanih odkovkov, kjer se vse bolj prebijamo med ponudnike tovrstnih storitev. V preteklih letih smo vlagali velike napore v pridobivanje tovrstnih projektov, a smo le stežka dokazali cenovno konkurenčnost. Z višjimi vlaganji, boljšim nadzorom nad stroški in istočasnim razvojem tehnologije smo tudi z mehansko obdelavo postali zanimivi, kar dokazuje prodajni cilj v tem segmentu za leto 2024.

Zadnje desetletje smo skrbno usmerjali investicije v razvoj tehnologij orodjarstva in modernizacijo proizvodnje, obenem pa nadgrajevali ponudbo z razvojem oddelka mehanske obdelave odkovkov. Celovito obvladujemo razvoj in tehnologije izdelave vseh proizvodnih orodij, raznovrsten strojni park v kovačnici pa ponuja možnosti konkurenčne izdelave proizvodov tako v majhnih kot velikih serijah. Kupcem lahko ob kovanju s kladivi ali stiskalnicami ponudimo še toplotne in končne obdelave, testiranje in tudi mehanske obdelave odkovkov.

Z vidika sodobnih tehnik in nam razpoložljivih tehnologij obvladujemo potrebne vire za stabilnost procesov in kakovost naših proizvodov tudi za najzahtevnejše kupce iz vrst avtomobilske industrije. Poleg tega nam strateška povezava z bližnjo jeklarno in strojogradnjo daje potencial in konkurenčno prednost, ki je druge sorodne kovačnice običajno nimajo. Lokacijska razpršenost, ki je podlaga za specializacijo, nam gre v prid z vidika stroškovne učinkovitosti, z globalnostjo prek kovačnice na Kitajskem pa smo si ustvarili potreben pogoj za pridobivanje velikih – globalnih projektov.

Globalna prepoznavnost nam odpira priložnosti in možnosti rasti ter razvoja blagovne znamke tudi na tržiščih, kot so Mehika, ZDA in Latinska Amerika. Pričakanja in vabila za aktivnejši vstop na njih prihajajo iz vrst velikih avtomobilskih koncernov.

⁶ TIER 1 - Prvo nivojski dobavitelji, TIER 2 - Drugo nivojski dobavitelji (dobavitelji prvemu nivoju)

3.3.2 Program Ročno orodje

POSLANSTVO PROGRAMA ROČNO ORODJE

Razvijamo, proizvajamo in tržišimo visokokakovostna ročna orodja in hladno kovane izdelke za specifične tržne niše in splošna področja uporabe. Smo zanesljiv partner iskalcev uporabnega, učinkovitega in varnega orodja z dolgo življenjsko dobo.

VIZIJA PROGRAMA ROČNO ORODJE

Na področju ročnega orodja bo UNIOR leta 2026 po prihodkih od prodaje vodilni svetovni proizvajalec nekaterih namenskih orodij in bo zadržal svoj položaj med petimi največjimi proizvajalci splošnih orodij na svetu. V programu Ročno orodje bomo presegli 50 tisoč evrov bruto dodane vrednosti na zaposlenega⁷.

KLJUČNE STRATEŠKE USMERITVE ZA DOSEGANJE CILJEV PROGRAMA ROČNO ORODJE:

- pospešen razvoj hladnega kovanja aluminija,
- digitalizacija proizvodnih in poslovnih procesov,
- prenos višjih nabavnih cen na prodajni trg,
- večanje produktivnosti in zmanjševanje izgub v procesu proizvodnje ročnega orodja z namenom racionalizacije stroškov poslovanja,
- pospeševanje prodaje v obstoječih in novih tržnih segmentih,
- višanje kakovosti izdelkov z uporabo novih materialov in tehnologij,
- hitrejša prilagajanje, odzivanje vseh proizvodno-poslovnih procesov na spremenjene tržne razmere.

Program Ročno orodje se z več kot 3.300 različnimi proizvedenimi izdelki uvršča med pet najpomembnejših evropskih proizvajalcev ročnega orodja.

Na področju hladnega kovanja smo specialisti za proizvodnjo gredi, statorjev in rotorjev, ki se vgrajujejo v hidravlične motorje za težko mehanizacijo. Prednost hladnega kovanja je, da se material preoblikuje pri sobni temperaturi, v majhnih tolerancah in brez odpada, s čimer pripomoremo k zmanjševanju ogljičnega odtisa. V izdelanih kosih ni prekinjenih silnic materiala, zato so izdelki močnejši in odpornejši proti obrabi. S tehnologijo hladnega kovanja osvajamo kolesarske komponente iz aluminija kot so gonilke, zadnje pesto z ragljo in adapter zavor za proizvajalce koles, kjer vidimo možnost rasti v prihodnjih letih.

Smu zanesljiv partner iskalcev uporabnega, učinkovitega in varnega ročnega orodja z dolgo življenjsko dobo. Temu pritrjujejo številni certifikati, ki dokazujejo, da ročno orodje UNIOR ustreza zahtevnim standardom kakovosti in izpolnjuje zahteve standardov VDE, IEC 6090, skladnost izdelkov z oznako CE, ter mnoge druge. Prav tako smo pridobili evropski certifikat kakovosti EQTM.

Na področju prenove standardnega, splošnega asortimana postopno odstranjujemo manj prodajane in manj donosne artikle. Ključna pričakovana posledica sprememb v asortimanu je zmanjševanje števila menjav in mrtvega časa v proizvodnji, kar pomeni višjo produktivnost. Ostajamo proizvajalci z visokim deležem lastnih proizvodov nad 75 odstotkov.

⁷ Bruto dodana vrednost na zaposlenega je kazalnik, ki je opredeljen kot alternativno merilo uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14. Letnega poročila 2023

Razvoj splošnega asortimana se bo nadaljeval v smeri proizvodnje izdelkov z višjimi dodanimi vrednostmi (kleščice, snemalci) in specialističnimi skupinami izdelkov za delo pod visoko napetostjo, kovinske embalaže in orodja za popravilo in vzdrževanje koles. S sledenjem tržnim trendom v razvoju izdelkov pričakujemo, da bomo postali drugi največji proizvajalec klešč v Evropi. Hkrati načrtujemo širitev v industrijske platforme in nove tržne segmente na obstoječih trgih.

Program ima v veliki meri proizvodno-prodajni proces digitaliziran. Spremljanje proizvodnje v realnem času nam zagotavlja boljši nadzor nad proizvodnimi procesi ter omogoča hitro prilagajanje na spremembe na trgu. Digitalni prodajni kanali, vključno s spletno trgovino, širijo dostopnost naših izdelkov na novih trgih. Poleg tega digitalizacija prodajnega procesa izboljšuje proces naročanja in komunikacije s kupci. Hkrati nenehno sledimo trendom digitalnega marketinga, da ostanemo povezani s profesionalnimi uporabniki ročnega orodja.

Racionalizacijo stroškov poslovanja in izvedbo ukrepov uvajamo v vse procese, katerih posledica je višanje produktivnosti. Sicer večletni projekt optimizacije poslovanja ima poudarek na ukrepih s stroškovnimi učinki v kratkem času, kateri so trajnostno naravnani in zagotavljajo dolgoročno stabilnost programa.

Program Ročno orodje je pomemben evropski proizvajalec splošnega in specialističnega ročnega orodja ter hladno kovanih izdelkov, ki mu zaupajo industrija transporta, energetski sektor, gradbeni sektor, farmacevtska in kemijska industrija ter druge panoge, ki nas prepoznavajo kot dolgoročnega razvojnega partnerja.

3.3.3 Program Strojegradnja

POSLANSTVO PROGRAMA STROJEGRADNJA

Razvijamo tehnološke rešitve in izdelujemo namenske stroje za znanega kupca. Naši izdelki so inovativni, tehnološko napredni in kupcem zagotavljajo večjo konkurenčnost.

VIZIJA PROGRAMA STROJEGRADNJA

UNIOR Strojegradnja je ena izmed 10 najpomembnejših strojegradenj za izdelavo namenskih strojev na področju odrezovanja kovin v EU. Na naših ključnih trgih – EU, Severna Amerika in Kitajska – si želimo zagotoviti dolgoročno prisotnost in izdelovati tehnološko najzahtevnejše stroje za avtomobilsko industrijo. Presegli bomo 50 tisoč evrov bruto dodane vrednosti na zaposlenega⁸.

KLJUČNE STRATEŠKE USMERITVE ZA DOSEGANJE CILJEV PROGRAMA STROJEGRADNJA:

- preveritev možnih razvojnih usmeritev in dejavnosti programa;
- poslovanje po izbrani strategiji iz študije »Ocena razvojnih možnosti programa Strojegradnja« ob uvedbi skrbne kontrole načrtovanih ciljev;

⁸ Bruto dodana vrednost na zaposlenega je kazalnik, ki je opredeljen kot alternativno merilo uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14. Letnega poročila 2023

- pozitivno poslovanje programa;
- stabilen obseg poslovanja brez velikih nihanj naročil;
- enakomerna globalna porazdelitev prodaje med tremi glavnimi območji prodaje (EU, Amerika, Kitajska, v razmerju 50 : 35 : 15);
- povečanje prodaje »TIER 1« kupcem;
- selitev manj zahtevnih procesov izven družbe, zahtevnejše pa ohraniti in krepiti v družbi;
- razvoj univerzalnih rešitev konceptov strojev in novih komponent;
- krepitev sodelovanja s sektorjem Vzdrževanje ter programoma Ročno orodje in Odkovki.

Program Strojegradnja izvaja dejavnost razvoja in gradnje posebnih namenskih CNC obdelovalnih strojev, ki so namenjeni za velikoserijsko obdelavo surovcev iz jekla, aluminija ali drugih litin. Velika večina izdelanih strojev je prototipne izvedbe in zahteva integriranje najsodobnejših spoznanj s področja odrezovalne tehnologije. Kljub specifičnim zahtevam kupcev gradimo stroje iz standardiziranih modulov. Iz potreb po obdelavah specifičnih obdelovancev je družba zasnovala nabor osnovnih modelov strojev, ki jih lahko s predelavo prilagodimo kupčevim zahtevam in njegovim internim predpisom.

Naši izdelki so plod lastnega razvoja in tehnoloških rešitev, ki smo jih razvili skozi dolgo tradicijo. Tržimo jih neposredno pri uporabnikih v avtomobilski industriji, predvsem pri izdelovalcih avtomobilov, v manjši meri pa tudi dobaviteljih TIER 1. V začetku našega delovanja smo bili usmerjeni samo na države EU, s poudarkom na nemških izdelovalcih avtomobilov, v zadnjem desetletju pa smo naše prodajne aktivnosti razširili tudi na globalno tržišče, kar je bila predvsem posledica prenosa evropske tehnologije na druge celine (Severna Amerika, Kitajska). Partnerstvo, ki smo ga zgradili na trgu EU, so kupci od nas pričakovali tudi drugod po svetu, kjer imajo proizvodne obrate, čeprav to zaradi naše relativne majhnosti predstavlja dodaten izziv.

Na trgu koristimo tradicijo celotnega UNIOR-ja, njegovo razvejanost in globalno prisotnost v kovinskopredelovalni industriji. Naš poslovni model se ponaša z naslednjimi lastnostmi:

- poslovno/ekonomsko zaupanje kupca v naše rešitve in izdelke;
- visoka strokovna usposobljenost našega kadra;
- tradicija in večletna prisotnost v najzahtevnejšem segmentu investicijske opreme;
- širok asortiment referenčnih izdelkov in
- kakovostni izdelki po konkurenčnih cenah.

Ključne prednosti naše ponudbe:

- strokovna pomoč v fazi razvoja izdelka;
- naša odzivnost in stalna prisotnost pri kupcih;
- prilagodljivost kupčevim zahtevam;
- prilagodljivost izdelka/stroja;
- energetske varčene stroje;
- kakovosten prevzem in hiter zagon;
- kakovosten in hiter servis v neposredni bližini;
- ugodna razmerja med ceno, kakovostjo in zmogljivostjo;
- zanesljivo in stabilno delovanje stroja.

Dejavnost strojegradnje je zelo kompleksna, saj se srečujemo z individualnimi povpraševanji, unikatnimi stroji in tehničnimi rešitvami. Danes smo na trgu prepoznani po veliki prilagodljivosti, hitrem odzivu, strokovnosti in visoki tehnološki usposobljenosti kadra. Osredotočili smo se na nišne segmente, kot so sestavni deli avtomobilskega motorja, obdelava delov karoserije, ohišja baterij in osvojili področje tehnologije globokega vrtnanja kot specifično tehnologijo obdelav.

Trendi gradnje namenskih strojev gredo v smeri povečanja prilagodljivosti, širše uporabnosti, krajših dobavnih rokov in zagotavljanja kakovostnih servisnih storitev v neposredni bližini kupca.

Na tržišču smo zaradi intenzivnih vlaganj v razvoj in osvajanja novih tehnologij prepoznani kot razvojni dobavitelj. Tesno sodelovanje, zaupanje in dolgoletne izkušnje z obdelavami pomembnih delov motorja, kot so npr. kolenasta, odmična gred in razni elementi perifernih enot, nam zagotavljajo kontinuiteto naročil, sodobne usmeritve glede novih zahtev strojev, kot je elektromobilnost, pa od nas zahtevajo nove prilagoditve in spremembo načina razmišljanja za jutri.

Poleg popolnega zadovoljevanja potreb, zahtev in pričakovanj naših kupcev vpeljujemo v naš program ustvarjalnost, saj želimo s tem izoblikovati zadovoljnega, ustvarjalnega, sodobno razmišljajočega in v napredek usmerjenega sodelavca.

Da bi zadostili zahtevam in pričakovanju kakovosti in bili uspešni v obdobju hitrih tehnoloških inovacij ter neizprosne konkurence, smo za usklajitev sistema kakovosti s svetovno prakso izbrali standarde kakovosti ISO 9001 in VDA 6.4. Prav tako želimo biti ekološko usmerjeni in okolju prijazni, zato smo se zavezali, da bomo ravnali v skladu z zahtevami standarda ISO 14001. S tem si bomo zagotovili osnovo za zadovoljstvo naših kupcev in zadovoljstvo nas vseh.

V naslednjem obdobju bomo glavnino pozornosti posvečali obstoječim kupcem v EU, predvsem nemškimi avtomobilistom, za katere smo že uveljavljen in dolgoročni dobavitelj. Usmerili se bomo v zagotovitev časovno enakomernega obsega poslovanja, ob ugodnih gospodarskih razmerah pa bomo izkoriščali možnosti za povečanje obsega poslovanja z obstoječimi zmogljivostmi.

Na tehnološkem področju ohranjamo položaj razvojnega partnerja v avtomobilski industriji za določene obdelave obdelovancev v motorju – kolenasta gred in globoko vrtnanje. Ta segment je zelo močno investicijsko usmerjen še v industriji tovornih vozil. V obdobju zadnjih nekaj let pa smo se uspešno pozicionirali tudi na področju elektromobilnosti, saj smo prvi dobavitelj opreme skupini VW za obdelavo ohišij baterij.

V konstrukciji in izvedbi strojev bomo poenostavili kompleksnost tehnoloških rešitev ter bolj poudarili standardizacijo elementov in nabavnih komponent. Integracija dobavne verige je ključnega pomena za obvladovanje spremenljivih pogojev današnjega poslovanja.

3.4 Najpomembnejši trgi ter kupci Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d.

Skupina UNIOR je s svojimi odkovki in stroji pomemben dobavitelj avtomobilske industrije, zato je dogajanje v tej panogi za poslovanje ključnega pomena. Naši glavni kupci so praktično vsi veliki proizvajalci vozil: Volkswagen, Audi, Škoda, BMW, Daimler, Renault, Dacia, grupacija JLR (Jaguar Land Rover), poleg teh pa še njihovi sistemski dobavitelji: ZF Friedrichshafen, Robert Bosch, JTEKT, SEAC, SOMIC. Naš najpomembnejši trg je Evropska unija, v katero izvozimo več kot 90 odstotkov v obvladujoči družbi proizvedenih proizvodov s področja kovinskopredelovalne dejavnosti oziroma kjer ustvarimo skupaj s prodajo v Sloveniji skoraj 92 odstotkov vseh prihodkov. V zadnjih letih raste tudi obseg prometa z Južno Ameriko, od leta 2021 pa poleg prodaje strojev izvajamo velikoserijske dobave odkovkov na severnoameriško tržišče.

Ročna orodja se pod blagovno znamko UNIOR prodajajo v 120 držav, najpomembnejši trg pa je Evropska unija. Med največjimi trgi za prodajo splošnega ročnega orodja ostaja domači trg – Slovenija, kjer imamo 75-odstotni tržni delež v profesionalni uporabi ročnega orodja. V segmentu specialističnih skupin izdelkov so največji trgi Nemčija, Francija, Španija in Italija. Ročna orodja UNIOR s svojo dodano vrednostjo in kakovostjo primarno ostajajo namenjena profesionalnim uporabnikom. Kupci splošnega ročnega orodja so industrijska podjetja (SKF, Bombadier, Ford, Alstom) in obrtniki za popravilo TER vzdrževanje električne distribucije, elektronskih komponent in vodnih inštalacij. Podjetja, ki delujejo na globalni ravni (Trek, Specialized, Giant, KTM, Honda), pa so predvsem kupci specialističnih skupin izdelkov, s katerimi skupaj razvijamo nove skupine izdelkov, v smeri vse večje trajnostne naravnosti.

Glavni neposredni kupci dejavnosti strojegradnje so tradicionalno predvsem nemški proizvajalci avtomobilov, na prvem mestu Mercedes, sledita skupina VW in BMW. Močno smo prisotni tudi pri proizvajalcih tovornih vozil, kot so Scania, MAN ter Deutz. Glavni trg za naše stroje je Evropa, predvsem Nemčija, poleg tega pa prodajamo in postavljamo naše stroje tudi povsod drugod po svetu, kjer obstja obsežnejša proizvodnja avtomobilov. Za Evropo je to Severna Amerika, prisotni pa smo tudi pri nemških proizvajalcih na Kitajskem.

V dejavnosti turizma predstavlja večino prihodkov domači trg, prodajne in marketinške aktivnosti pa so bile usmerjene tudi na bližnje evropske trge. Od 188,9 tisoč realiziranih nočitev v letu 2023 so 68,4 tisoč nočitev opravili tuji gosti kar predstavlja 36,2-odstotni delež. Največ nočitev so opravili gosti iz držav nekdanje Jugoslavije, ki jim sledijo gosti iz držav članic Evropske unije. Domači gosti so opravili 120,5 tisoč nočitev, kar predstavlja 63,8-odstotni delež v vseh opravljenih nočitvah.

Dejavnost proizvodnje orodij za stroje je izvozno naravnana dejavnost, kjer so izvozni trgi v letu 2023 predstavljali več kot 80 odstotkov ustvarjene prodaje v več kot 30 državah po svetu. Najpomembnejši trg med njimi s 65 odstotki predstavlja Evropska unija, največ države, v katerih obstaja močnejša prisotnost avtomobilske in letalske industrije. V deležu 16 odstotkov je prodaja ustvarjena v ostalih državah po svetu, z 19 odstotki pa je ustvarjena prodaja na lokalnem trgu, v Srbiji.

3.4.1 Program Odkovki

Podobno kot pri drugih programih je tudi pri odkovkih za kovačnico v Zrečah najpomembnejši trg EU, na katerem ustvarimo nad 96 odstotkov vseh prihodkov od prodaje – od tega v Sloveniji le slab odstotek. Izdelki so v večini (s 95-odstotnim deležem) neposredno namenjeni avtomobilski industriji (kupci so VW, Audi, Renault, Dacia, BMW, Škoda, Porsche, JLR) in njihovim dobaviteljem (ZF Friedrichshafen, THK, JTEKT, SEAC, SOMIC, Robert Bosch).

Smo vodilni svetovni proizvajalec na področju krmilnih mehanizmov za osebna vozila. Na naših najpomembnejših trgih delov za krmilne mehanizme je vse bolj prisotna konkurenca iz Azije (predvsem iz Kitajske in Indije, pojavljajo pa se že konkurenti iz Indonezije, Vietnama). Ravno konkurenca iz Kitajske je naredila v zadnjih treh letih velik korak v smeri Evrope. Predvsem zaradi rasti cen materiala, energije in posledično visoke inflacije, tudi rasti stroškov dela, smo na globalnem trgu težko konkurenčni. Svoje ključne prednosti v boju z njimi vidimo v sodelovanju s kupci pri razvojnih projektih, visoki produktivnosti, tehnoloških prednostih in prilagodljivosti.

Svoj prodajni položaj smo v zadnjem desetletju utrdili in povečali tudi na področju avtomobilskih ojníc, in to kljub premiku avtomobilske industrije v smeri elektro pogonov. Borimo se za ohranitev tržnih deležev in na tem področju tudi izpodrivamo konkurenco. Prisotni smo prav tako pri hibridnih vozilih, kjer gre za kombinacijo klasičnega motorja z notranjim izgorevanjem in električnega motorja. Naši največji tekmeci v tem segmentu so še vedno iz Evrope, predvsem OSO Precision in STP iz Nemčije.

Pri prodaji sintranih izdelkov se srečujemo z bistveno močnejšo konkurenco kot v programu kovačnice in obdelave odkovkov. Večji globalni proizvajalci obvladujejo nabavno verigo ter ogromno vlagajo v razvoj in avtomatizacijo proizvodnje, kar otežuje delovanje nas manjših, prilagodljivih in specializiranih proizvajalcev, ki tako izgublamo cenovno vojno in tržne deleže. Zaenkrat ostajamo na trgu tudi s sintranimi kosi, je pa v splošnem trend rasti negativen.

3.4.2 Program Ročno orodje

V programu Ročno orodje 89 odstotkov prihodkov od prodaje ustvarimo na tujih trgih. Kupci ročnega orodja so profesionalni uporabniki, industrija (SKF, Bombadier, Trek, KTM), obrtniki in pooblaščenji serviserji. Prodajo izvajamo na 120 trgih, več kot štiristotim kupcev, ki zaupajo blagovni znamki UNIOR.

Da bi zadovoljili še tako zahtevnega uporabnika ter zadostili potrebam in željam naših uporabnikov, se v zadnjem času osredotočamo predvsem na tržne niše oziroma specialistična orodja z višjo dodano vrednostjo in pospešujemo razvoj hladno kovanih izdelkov. Prodaja specialističnih skupin izdelkov tako predstavlja skoraj 40 odstotkov prihodkov od prodaje ročnega orodja, pred desetletjem je znašala 10 odstotkov. Ustrezno je bila sanirana in zmanjšana lastna prodajna mreža in tako prodaja prek kapitalsko povezanih podjetij predstavlja le še 18 odstotkov vseh prihodkov od prodaje ročnega orodja.

Poudarek razvoja in trženja je predvsem na specialističnih orodjih, namenjenih motoristični in kolesarski industriji, pa tudi raznih merilnih orodjih in orodjih s certifikatom VDE ter oprema za delavnice. Beležimo vidne rezultate in dosežke na področju rešitev za e-kolesa ter za izgradnjo in servis elektrarn iz obnovljivih virov energije (sončne elektrarne, vetrne elektrarne). Razvoj je namenjen izboljšanju ščipalne sposobnosti klešč z rezino z uporabo novih materialov C75. Širimo segment kovinske embalaže za opremo delovnih mest, ki omogoča varno in urejeno delovno okolje, skladno z metodo 6S.

Vstopamo na nova tržišča in v industrijske platforme ter pospešujemo prodajo pri obstoječih kupcih. Osredotočamo se na segmentacijo trga, krepimo digitalne kanale ter nenehno izboljšujemo in digitaliziramo prodajni proces, ki kupcem omogoča dostop do informacij 24 ur na dan, 7 dni na teden in pozitivno vpliva na njihovo zvestobo. Ciljano usmerjamo marketinške akcije in prilagajamo izdelke glede na specifične skupine kupcev v tržnem segmentu.

Prizadevamo si za ohranitev svojega položaja med petimi največjimi evropskimi proizvajalci ročnega orodja, hkrati pa se srečujemo z vse večjimi pritiski po zagotavljanju cenovne konkurenčnosti napram nemškemu proizvajalcem. Na drugi strani smo z vidika globine in širine asortimaja največji svetovni ponudnik orodja za opremo kolesarskih servisov, v Evropi imamo največji tržni delež v tem segmentu.

V odziv na spremenjene tržne razmere in naraščajoče gospodarske krize izvajamo reorganizacijo programa. S tem si prizadevamo zagotoviti dolgoročno stabilnost poslovanja in učinkovito obvladovanje tveganj. Naš cilj je prilagoditi se dinamičnemu okolju, izboljšati stroškovno učinkovitost poslovanja ter ohraniti konkurenčen položaj na trgu in širiti dejavnost tudi izven področja ročnega orodja.

3.4.3 Program Strojegradnja

Na trgu smo prisotni s široko paleto namenskih strojev, ki so v skladu z zahtevami in pričakovanji kupcev vedno bolj prilagodljivi. Zadnje obdobje zaznamujejo spremembe v mobilnosti in prehod na alternativne pogonske sklope. Kupci posledično investirajo le v opremo, ki jim zagotavlja raznovrstno aplikativnost, čeprav takšna oprema ni nujno v vsakem primeru najbolj namensko učinkovita. Za zmanjšanje porabe energije so vedno bolj prisotni novi materiali (lahke zlitine aluminija, magnezij), kar spreminja koncepte strojev, medtem ko se na drugi strani razvijajo trendi prehoda na ekološko manj oporečne tehnologije obdelav. Za povečanje dobičkonosnosti in zaradi zmanjševanja tveganj se kupci OEM odločajo za več pogodbenih storitev in vedno bolj prehajajo v fazo nadzora, razvoja novih izdelkov, kompletiranja izdelkov ter trženja.

Pričakovanja naših kupcev so vedno bolj zahtevna: nabaviti čim bolj zanesljivo in prilagodljivo investicijsko opremo za čim manj investicijskih sredstev. Veliko kupcev še vedno ni pripravljen sprejeti najnovejših dosežkov ali pa se z vidika nizkih stroškov dela v neevropskih državah odločijo za enostavnejšo in hitreje dobavljivo opremo.

V programu Strojegradnja smo se glede na široko ponudbo strojev za obdelavo kovin osredotočili na dva tržna segmenta, ki sta pripravljena investirati v nišna področja. Za nas sta to:

- avtomobilska industrija – kot gonilna sila novih investicij in integriranja tehnologij;
- dobaviteljska – industrija TIER 1, kar je tudi usmeritev avtomobilske industrije, da vzdržuje in nadzira širši krog dobaviteljev zaradi zmanjšanja lastnega tveganja.

Za zagotavljanje večjega obsega poslovanja sprejemamo razvojne usmeritve naših glavnih kupcev. Evropa bo kot do sedaj glavni pobudnik integriranja novih tehnologij namenila večji poudarek dobaviteljem komponent TIER 1. Z novimi tehnično-tehnološkimi rešitvami smo dopolnili našo podporo kupcem v Severni Ameriki in s prihodnjim letom tudi na Kitajskem, kjer se v prihodnosti pričakuje največja rast.

Na trgu se srečujemo predvsem s priznano konkurenco nemških in avstrijskih strojogradenj, ki so s tradicijo in kar največjo podporo najboljših razvojnih inštitutov v tehnološki prednosti, saj jim ta podpora in brezhibnost komunikacije v domačem jeziku zagotavljata strateško prednost.

Dejavnost gradnje namenskih strojev je vezana na ciklična gibanja investicijskega povpraševanja, razvoj novih tehnologij pogonskih sklopov, elektromobilnost, vodikove celice in hibridne pogone. Za ohranjanje stika s trendi se moramo razvojno vključevati v prihodnje tehnologije in načine obdelave sestavnih delov pogonskega sklopa.

S skrbnim spremljanjem potreb naših kupcev se pravočasno usmerjamo v razvoj še bolj prilagodljivih izdelkov, cenejših in dostopnejših izvedb, krajših dobavnih rokov ter skrbi za dobro servisno dejavnost, ki daje kupcu zagotovilo za brezhibno delovanje naših izdelkov – strojev.

4 POMEMBNEJŠI DOGODKI LETA 2023 V SKUPINI UNIOR IN DRUŽBI UNIOR d.d.

UGOTOVITVE V ZVEZI Z IZREDNIM DOGODKOM V DRUŽBI UNIOR d.d.

Vežano na izredni dogodek v obratu Obdelovalnica, ko je prišlo do izpusta par iz kadi za galvanizacijo v bližnjo okolico obrata dne 26. 10. 2022, se je nadzorni svet družbe UNIOR d.d. dne 23. 3. 2023 seznanil s poročilom o izrednem revizijskem pregledu dogodka, ki ga je izvedel Inštitut Jožef Stefan, ki je glede posledic izrednega dogodka ugotovil, da na srečo ni imel posledic za zdravje zaposlenih v družbi ali zdravje ljudi izven obrata. Dogodek prav tako ni imel nesprejemljivih vplivov na tla v obratu ali izven njega. Družba UNIOR d.d. je dne 24. 3. 2023 od Inšpektorata RS za okolje in energijo prejela Sklep o ustavitvi postopka v zadevi »Emisije snovi v zrak na izpustu iz galvanske linije Z54 – izredni nadzor«. Pri nadzoru je bilo ugotovljeno, da zavezanec (družba UNIOR d.d.) izvaja dejavnost skladno z veljavno zakonodajo. Ugotovljeno je bilo, da zavezanec ni kršil Zakona o varstvu okolja (ZVO-2) oz. predpisov izdanih na njegovi podlagi.

ENERGETSKA POMOČ ZA GOSPODARSTVO

V skladu z Zakonom o pomoči gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize (ZPGOPEK) je obvladujoča družba Skupine UNIOR v poslovnem letu 2023 prejela 601 tisoč evrov nepovratne državne pomoči na podlagi zahtevka vloženega konec marca 2023, ki je bila skladno z določili zakona sorazmerno razdeljena na mesečna izplačila v letu 2023. Zakon tudi določa, da mora upravičenec, ki je uveljavil pomoč za gospodarstvo, če je pri njem od uveljavitve zakona v letu 2023 oziroma za leto 2023 prišlo do izplačil dividend, o tem obvestiti pristojni organ najpozneje v dveh mesecih po izplačilu. Prejeta sredstva mora vrniti v 30 dneh po vročitvi odločbe, ki jo izda pristojni organ, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi.

SKLENITEV NOVE SINDICIRANE KREDITNE POGODBE

Družbi UNIOR d.d. in UNITUR d.o.o. sta dne 25. 4. 2023 s sindikatom štirih poslovnih bank sklenili novi sindicirani kreditni pogodbi za obdobje sedmih let. S tem je vzpostavljeno dolgoročno stabilno ravnovesje med dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi obveznostmi, ki je bilo po stanju 31. 12. 2022 in tudi 31. 3. 2023 porušeno zaradi dejstva, da je končna zapadlost v letu 2016 refinanciranih finančnih obveznosti skupine in družbe bila 30. 6. 2023 in sta skupina in družba izkazali večino svojih finančnih obveznosti kot kratkoročnih. Dejanska odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti Skupine UNIOR so v poslovnem letu 2023 znašala 10.236.747 evrov ne pa 66.570.347 evrov, kot je izkazano v konsolidiranem izkazu finančnega položaja in pojasnilom k izkazu v Letnem poročilu 2023 v primerjalnih podatkih za leto 2022. Dejanska odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti družbe UNIOR d.d. so v poslovnem letu 2023 znašala 7.636.096 evrov ne pa 55.737.337 evrov, kot je izkazano v ločenem izkazu finančnega položaja in pojasnilom k izkazu v Letnem poročilu 2023 v primerjalnih podatkih za leto 2022. S podpisanimi sindiciranimi kreditnima pogodbama sta skupina in družba pridobili tudi dodatna potrebna likvidna sredstva za optimiziranje potreb po obratnem kapitalu ter si zagotovili tudi financiranje v prihodnjih obdobjih potrebnih investicij za obnovo in povečanje proizvodnih zmogljivosti. Na podlagi tega imata skupina in družba zagotovljene osnovne predpogoje za rast in razvoj skladno z zastavljenimi cilji.

POLITIKA UPRAVLJANJA

Dne 3. 5. 2023 je družba na SEOnetu in na svojem spletnem mestu javno objavila spremenjeno Politiko upravljanja družbe UNIOR d.d., ki sta jo sprejela uprava in nadzorni svet družbe. Spremenjena Politika upravljanja družbe UNIOR d.d. je aktualizirana glede navedbe upoštevanja referenčnih kodeksov upravljanja ter trajnostnega delovanja družbe.

DIVIDENDNA POLITIKA

Dne 31. 5. 2023 je družba na SEOnetu in na svojem spletnem mestu javno objavila spremenjeno Dividendno politiko družbe UNIOR d.d., ki sta jo sprejela uprava in nadzorni svet družbe. Spremenjena Dividendna politika družbe UNIOR d.d. je usklajena z zavezami v sindicirani kreditni pogodbi, ki jo je družba s sindikatom štirih poslovnih bank sklenila 25. 4. 2023, vključuje pa tudi odložne pogoje, vezane na prejem državnih pomoči.

ODPRODAJA NALOŽB DRUŽBE UNIOR d.d.

Dne 31. 5. 2023 je družba na SEOnetu in na svojem spletnem mestu javno objavila, da je pričela s postopkom izbire finančnih svetovalcev za prodajo naložb družbe UNIOR d.d., in sicer 100-odstotnega lastniškega deleža v družbi UNITUR d.o.o., Zreče, Slovenija; 100-odstotnega lastniškega deleža v družbi UNIOR Components d.o.o., Kragujevac, Srbija in 29,253-odstotnega lastniškega deleža v družbi Štore Steel d.o.o., Štore, Slovenija. Začetek prodajnega postopka je skladen s sprejetim in potrjenim Poslovnim načrtom družbe UNIOR d.d., ki sta ga potrdila uprava in nadzorni svet družbe. Dejavnosti družb, za katere je sprejeta odločitev o pričetku postopka za prodajo, niso neposredno povezane z osrednjimi dejavnostmi družbe UNIOR d.d.

OBJAVA SKLICA SKUPŠČINE

Dne 2. 6. 2023 je družba na spletnem mestu Ajpesa, na SEOnetu ter na spletnem mestu družbe objavila sklic 27. seje skupščine delničarjev. Dne 12. in 13. 6. 2023 ter 3. 7. 2023 je na enak način objavila razširitev dnevnega reda in prejete nasprotne predloge predlaganih sklepov.

ODSTOP ČLANICE NADZORNEGA SVETA

Dne 6. 6. 2023 je družba na SEOnetu in na spletnem mestu družbe javno objavila informacijo, da je družba prejela odstopno izjavo članice nadzornega sveta ge. Simone Razvornik Škofič, s katero ga. Simona Razvornik Škofič zaradi osebnih razlogov odstopa s funkcije članice nadzornega sveta družbe UNIOR d.d.

PREJETJE SKLEPA USTAVNEGA SODIŠČA

Družba UNIOR d.d. je 13. 6. 2023 prejela sklep Ustavnega sodišča v zadevi Up-121/20 (zadeva Rhydcon), s katerim je Ustavno sodišče odločilo, da se ustavna pritožba zoper sodbo Vrhovnega sodišča št. III Ips 4/2019 z dne 19. 11. 2019 ne sprejme v obravnavo.

POJASNILO UPRAVE V ZVEZI Z RAZŠIRITVIJO DNEVNEGA REDA 27. SEJE SKUPŠČINE

Dne 27. 6. 2023 je uprava družbe UNIOR d.d. vezano na predlog delničarjev za razširitev dnevnega reda 27. seje skupščine družbe, ki je bil tudi razširjen s točko »Posebna revizija v zadevi Rhydcon d.o.o.

– imenovanje posebnega revizorja in pooblaščenca družbe UNIOR d.d.«, v katerem predlagatelj navajajo, da je družba UNIOR d.d. zaradi izgubljenih tožb in s tem povezanih neugodnih izvensodnih poravnav plačala približno 4 milijone evrov družbi Rhydcon d.o.o., zaradi razjasnitve pravne situacije vezano na to zadevo objavila pravno mnenje Odvetniške družbe Rojs, Peljhan, Prelesnik & partnerji o.p., d.o.o., ki ugotavlja, da ni podana odškodninska odgovornost organov upravljanja in nadzora ter izračun finančnih učinkov predmetne zadeve, ki izkazuje, da družba ob upoštevanju in spoštovanju ugotovitev v sodbah ni utrpela finančne škode.

SKUPŠČINA DRUŽBE

Dne 5. 7. 2023 je bila izvedena 27. seja skupščine delničarjev družbe UNIOR d.d., delničarji pa so se na njej:

- seznanili z letnim poročilom za poslovno leto 2022 in pisnim poročilom nadzornega sveta o rezultatih preveritve letnega poročila za poslovno leto 2022;
- seznanili s Poročilom o prejemkih članov uprave in nadzornega sveta družbe UNIOR d.d. v poslovnem letu 2022 in ga potrdili;
- odločali o uporabi bilančnega dobička za poslovno leto 2022, ki je znašal 14.246.268,92 evra in je po odločitvi delničarjev ostal nerazporejen;
- podelili razrešnico upravi in nadzornemu svetu za poslovno leto 2022;
- zavrnili odpoklic člana nadzornega sveta dr. Tomaža Subotiča;
- zavrnilo posebno revizijo v zadevi Rhydcon d.o.o. – imenovanje posebnega revizorja in pooblaščenca delničarjev družbe UNIOR d.d.;
- seznanili z odstopom članice nadzornega sveta ge. Simone Razvornik Škofič;
- odpoklicali članico nadzornega sveta go. Andrejo Potočnik in člana nadzornega sveta g. Franca Dovra;
- imenovali nove člane nadzornega sveta in sicer g. Roberta Vugo, go. Katjo Potočar in g. Marijana Penška.

POROČILO O PREJEMKIH ČLANOV UPRAVE IN NADZORNEGA SVETA DRUŽBE UNIOR d.d.

Dne 5. 7. 2023 je družba na SEOnetu in spletnem mestu družbe javno objavila dokument Poročilo o prejemkih članov uprave in nadzornega sveta družbe UNIOR d.d. v poslovnem letu 2022 skupaj s Poročilom neodvisnega revizorja o opravljenih dogovorjenih postopkih preveritve poročila o prejemkih družbe UNIOR d.d. za poslovno leto 2022, ki ga je izdelala revizijska družba Mazars, družba za revizijo d.o.o. Dokument so potrdili delničarji na 27. seji skupščine družbe UNIOR d.d. dne 5. 7. 2023.

NAKNADNO VPLAČILO V KAPITAL ODVISNE DRUŽBE UNITUR d.o.o.

Na podlagi pridobljenega soglasja nadzornega sveta družbe UNIOR d.d. je uprava družbe sprejela sklep uprave in sklep edinega družbenika na podlagi Akta o ustanovitvi družbe UNITUR d.o.o. o naknadnem vplačilu v odvisno družbo v nedenarni obliki v višini 7.098.550,43 evra.

OBJAVA SODBE VRHOVNEGA SODIŠČA

Glede na vprašanja delničarjev družbe UNIOR d.d. na 27. seji skupščine družbe UNIOR d.d., ki je bila izvedena dne 5. 7. 2023, je družba na SEOnetu in svojem spletnem mestu javno objavila sodbo Vrhovnega sodišča III Ops 48/2019 z dne 19. 11. 2019.

NOVA SESTAVA NADZORNEGA SVETA

Dne 20. 7. 2023 je nadzorni svet družbe UNIOR d.d. na 4. redni seji za predsednika nadzornega sveta imenoval g. Roberta Vugo, za namestnico predsednika nadzornega sveta pa go. Katjo Potočar in sicer za mandatno obdobje od 20. 7. 2023 do 5. 7. 2027. Nadzorni svet je oblikoval revizijsko komisijo nadzornega sveta v sestavi g. Tomaža Subotiča kot predsednika komisije in g. Marijana Penška ter ge. Saše Koren kot članov komisije. Prav tako je imenoval kadrovsko komisijo v sestavi ge. Katje Potočar kot predsednice komisije ter g. Tomaža Subotiča, g. Roberta Vuge in g. Milana Potočnika kot članov komisije.

UJME V SLOVENIJI

Družba UNIOR d.d. in Skupina UNIOR v ujmah, ki so prizadele Slovenijo v začetku avgusta, nista utrpeli pomembnejše škode. Prav tako naši zaposleni ne prihajajo z območij, kjer so bile najhujše poplave zato smo lahko nemoteno poslovali. Tudi naši neposredni dobavitelji niso utrpeli večje škode, tako da ujme in poplave niso imele neposrednega vpliva na poslovanje družbe in Skupine UNIOR. Kot družbeno odgovorno podjetje smo se v prvih dneh po ujmi odzvali na nesrečo, tako ljudi kot podjetij. Donirali smo denarna sredstva in pitno vodo več občinam iz Savinjske in Mežiške doline ter širše. Prav tako smo nekaj zelo prizadetim podjetjem v času sanacije priskočili na pomoč z opremo, našim ročnim orodjem in strokovnimi ekipami.

NOV NEODVISNI ZUNANJI ČLAN REVIZIJSKE KOMISIJE

Nadzorni svet je z dnem 7. 8. 2023 soglasno razrešil neodvisno zunanjo članico revizijske komisije nadzornega sveta UNIOR d.d. mag. Blanko Vežjak in za novega neodvisnega zunanjega člana revizijske komisije nadzornega sveta UNIOR d.d. soglasno imenoval prof. dr. Simona Čadeža za mandatno obdobje od 8. 8. 2023 do 4. 7. 2027.

FINANCIRANJE TEHNOLOŠKO-RAZVOJNEGA PROJEKTA S KREDITOM SID BANKE d.d.

Družba UNIOR d.d. je s SID – Slovensko izvozno in razvojno banko, d.d., Ljubljana 6. 9. 2023 podpisala pogodbo, s katero je SID banka, d.d. družbi UNIOR d.d. odobrila 12-letno posojilo v vrednosti 10 milijonov evrov za financiranje tehnološko-razvojnega projekta »Uvedba novih tehnologij, digitalizacija, avtomatizacija, modernizacija in ergonomska ureditev proizvodnih procesov ter razvoj trajnostnih in pametnih izdelkov s poudarkom na energetski učinkovitosti in znižanem ogljičnem odtisu«. Kredit je bil odobren v okviru »Tretjega razvojno-spodbujevalnega programa SID banke za financiranje tehnološko-razvojnih projektov«. Zaradi ugodnih pogojev financiranja spada kredit med dovoljeno državno pomoč na podlagi Posebnih pogojev financiranja tehnološko-razvojnih projektov (št. priglasitve BE01-5665493-2014), višina državne pomoči pa znaša 1.880.791,85 evrov. Vlaganja v tehnološko-razvojne projekte so vključena v odobren Srednjeročni poslovni načrt UNIOR 2022–2026, prav tako v Poslovni načrt UNIOR za leto 2023. Dodatna zadolžitev na podlagi sklenjene kreditne pogodbe je skladna s sindicirano kreditno pogodbo, ki jo je družba sklenila s konzorcijem bank v aprilu 2023. Vključena je tudi v napovedi poslovanja, ki so bile osnova za refinanciranje obstoječega dolga, prav tako je dodatna zadolžitev vključena v napovedi poslovanja v Poslovnem načrtu UNIOR za leto 2023. Pridobljen kredit bo družbi UNIOR d.d. omogočil napredek in investiranje v skladu s sprejetimi poslovnimi načrti. Na dan 31. 12. 2023 je bil kredit v celoti črpan.

POSTOPEK ODPRODAJE FINANČNIH NALOŽB DRUŽBE UNIOR d.d.

Za finančnega svetovalca pri prodaji družb UNITUR d.o.o. in UNIOR Components d.o.o. je bila izbrana mednarodna svetovalna družba KPMG poslovno svetovanje d.o.o. Za prodajo deleža v družbi Štore Steel d.o.o. je bila za finančnega svetovalca izbrana NLB d.d. Prodajna postopka za družbi UNITUR d.o.o. in UNIOR Components d.o.o. že potekata in se bosta predvidoma zaključila v drugi polovici leta 2024. Pri prodajnem postopku deleža v družbi Štore Steel d.o.o. potekajo aktivnosti za oblikovanje širšega konzorcija prodajalcev. Časovnica prodajnega postopka deleža v družbi Štore Steel d.o.o. bo pripravljena po oblikovanju konzorcija. Z doseženo pričakovano kupnino želi Skupina UNIOR zmanjšati zadolženost in povečati sposobnost financiranja razvojnih projektov in poslovnih priložnosti.

KLJUČNI PODATKI O POSLOVANJU ODVISNIH DRUŽB

Družba UNIOR d.d. je 11. 10. 2023 zaradi potreb prodajnega postopka in razkrivanja podatkov potencialnim kupcem objavila ključne podatke o poslovanju za odvisni družbi UNITUR d.o.o. in UNIOR Components d.o.o., ki sta v 100-odstotni lasti družbe UNIOR d.d. Objavljeni so bili ključni podatki o poslovanju v prvem polletju leta 2023 in oceni poslovanja v poslovnem letu 2023 za družbo UNITUR d.o.o. ter ključni podatki o poslovanju v prvem polletju leta 2023 za družbo UNIOR Components d.o.o.

OBJAVA NEREVIDIRANE OCENE POSLOVANJA SKUPINE UNIOR

Konec oktobra je družba UNIOR d.d. pripravila nerevidirano oceno poslovanja Skupine UNIOR v letu 2023 ter javno objavila strnjene izkaze ter ključne kazalnike poslovanja Skupine UNIOR.

MANDAT PREDSEDNIKA UPRAVE

Predsednik uprave g. Hrastnik Darko je 24. 11. 2023 nadzorni svet družbe UNIOR d.d. seznanil, da ne namerava kandidirati za ponovni položaj predsednika uprave po poteku mandata 31. 5. 2024.

ODSTOP PREDSEDNIKA NADZORNEGA SVETA

Predsednik nadzornega sveta družbe UNIOR d.d. g. Robert Vuga je 12. 12. 2023 z nepreklicno odstopno izjavo odstopil s funkcije predsednika in člana nadzornega sveta družbe UNIOR d.d.

IMENOVANJE NOVEGA PREDSEDNIKA UPRAVE

Nadzorni svet družbe UNIOR d.d. je na svoji redni seji dne 12. 12. 2023 za novega predsednika uprave družbe UNIOR d.d. soglasno imenoval g. Roberta Vugo, in sicer za mandatno obdobje 5 let z nastopom mandata 1. 6. 2024.

IMENOVANJE NOVE PREDSEDNICE NADZORNEGA SVETA

Nadzorni svet družbe UNIOR d.d. je na svoji redni seji 21. 12. 2023 za predsednico nadzornega sveta družbe UNIOR d.d. za mandatno obdobje od 21. 12. 2023 do 4. 7. 2027 imenoval go. Katjo Potočar, za namestnika predsednice nadzornega sveta družbe UNIOR d.d. za mandatno obdobje od 21. 12. 2023 do 4. 7. 2027 pa g. Marijana Penška. Nadzorni svet je za člana kadrovske komisije nadzornega sveta družbe UNIOR d.d. imenoval g. Marijana Penška.

5 DELNICE OBVLADUJOČE DRUŽBE

Ob vpisu delniške družbe UNIOR v sodni register dne 15. 4. 1997 je bilo izdanih 2.138.200 delnic po nominalni vrednosti 8,35 evra. Od tedaj je družba izvedla dve dokapitalizaciji. Prvo 1. 12. 1999, ko je bilo izdanih dodatnih 200.214 delnic, drugo pa 1. 2. 2010 z izdajo 500.000 novih delnic. Tako ima družba UNIOR d.d. na dan 31. 12. 2023 izdanih skupno 2.838.414 delnic, ki se od leta 2006 vodijo kot kosovne delnice. Te so izdane v nematerializirani obliki in so od 21. 1. 2000 vpisane v centralni register vrednostnih papirjev, ki ga vodi KDD – Centralno klirinško depotna družba, d.d., v Ljubljani.

Vse izdane delnice družbe UNIOR d.d. so enega razreda, vse pravice in obveznosti, ki gredo imetnikom delnice, so zaradi tega enake, za delnice ni omejitev glasovalnih pravic. Pri prenosu delnic ni omejitev, saj so vse delnice prosto prenosljive. Družba nima oblikovane delniške sheme za svoje zaposlene.

Družbi niso znani:

- dogovori med delničarji, ki lahko povzročijo omejitev prenosa vrednostnih papirjev ali glasovalnih pravic;
- pomembni dogovori, katerih stranka je družba, ki pričnejo učinkovati, se spremenijo ali prenehajo na podlagi spremembe kontrole v družbi, ki je posledica ponudbe, kot jo določa zakon, ki ureja prevzeme in učinke takšnih dogovorov;

Ni sklenjenih dogovorov med družbo in člani njenega organa vodenja ali nadzora ali delavci, ki predvidevajo nadomestilo, če ti zaradi ponudbe, kot jo določa zakon, ki ureja prevzeme, odstopijo, so odpuščeni brez utemeljenega razloga ali njihovo delovno razmerje preneha.

Pomembni podatki o delnicah

	2023	2022	2021	2020
Skupno število delnic	2.838.414	2.838.414	2.838.414	2.838.414
Število lastnih delnic	73.114	73.114	73.114	73.114
Število delničarjev	742	765	897	850
Dividende na delnico (v EUR) *	0,00	0,00	0,00	0,00
Vrednost lastnih delnic v bilanci (v tisočih EUR)	2.688	2.688	2.688	2.016

* kazalnik je opredeljen kot alternativno merilo uspešnosti, definicija je opredeljena v poglavju 8.14 Letnega poročila 2023

LASTNE DELNICE

Skupina UNIOR ima skupno 73.114 lastnih delnic, pri čemer je 3.330 lastnih delnic, kar pomeni 0,12 odstotka celotnega lastništva, v lasti družbe UNIOR Deutschland GmbH, Leonberg in družbe SPITT d.o.o., Zreče. Družba UNIOR d.d. ima v svoji lasti 69.784 lastnih delnic, kar predstavlja 2,46 odstotka celotnega lastništva. V letu 2023 ni bilo pridobitev in odtujitev lastnih delnic. Družba ali tretja oseba za račun družbe v poslovnem letu 2023 lastnih delnic ni sprejela v zastavo. Družba UNIOR d.d. je lastne delnice pridobila v letu 2019 na podlagi pravnomočne sodbe.

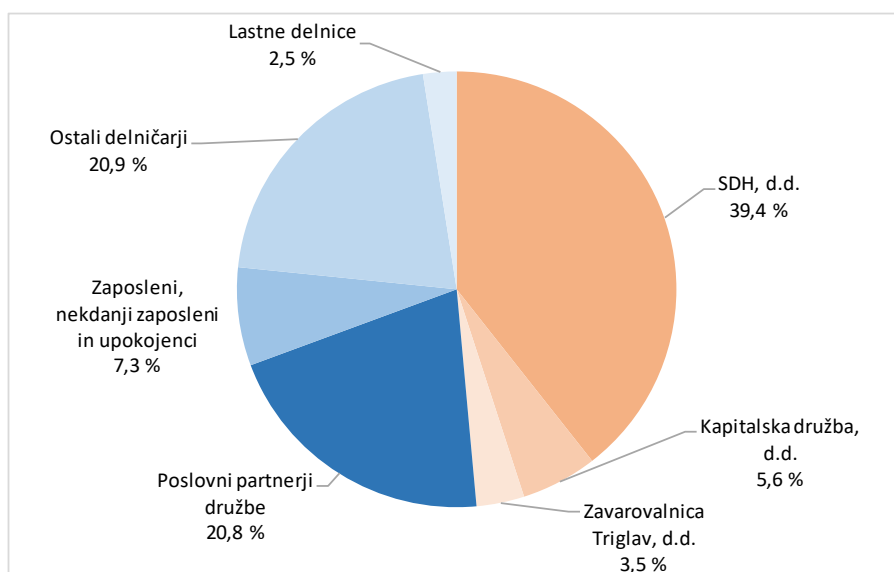
Deset največjih delničarjev na dan 31. 12. 2023

Delničar	Število delnic	Lastniški delež
SDH, d.d.	1.119.079	39,43 %
ŠTORE STEEL d.o.o.	346.182	12,20 %
KAPITALSKA DRUŽBA, d.d.	157.572	5,55 %
NLB skladi - Slovenija mešani	132.321	4,66 %
ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d.	100.000	3,52 %
Subotič Tomaž, Praga	81.702	2,88 %
UNIOR d.d.	69.784	2,46 %
TRS d.o.o., Medvode	53.412	1,88 %
RHYDCON d.o.o.	49.544	1,75 %
ŽELEZAR ŠTORE D.P. d.d.	43.627	1,54 %
Skupaj deset največjih delničarjev	2.153.223	75,86 %
Ostali delničarji	685.191	24,14 %
SKUPAJ	2.838.414	100,00 %

Kapitalska družba d.d. je kot delničar vpisana v delniško knjigo kot imetnica glasovalnih pravic, ki ima v lasti 157.572 delnic družbe in kot lastnica neglasovalnih delnic, ki ima v lasti 1.632 delnic, ki so bile v skladu z Zakonom o nematerializiranih vrednostnih papirjih (ZNVP-1) v letu 2022 prenesene nanjo z ukinjenih registrskih računov pri Klirinško depotni družbi d.o.o.

Lastniška struktura na dan 31. 12. 2023

Delničar	Število delnic	Lastniški delež
SDH, d.d.	1.119.079	39,43 %
Kapitalska družba, d.d.	159.204	5,61 %
Zavarovalnica Triglav, d.d.	100.000	3,52 %
Poslovni partnerji družbe	589.731	20,78 %
Zaposleni, nekdanji zaposleni in upokojeanci	206.862	7,29 %
Ostali delničarji	593.754	20,92 %
Lastne delnice	69.784	2,46 %
SKUPAJ	2.838.414	100,00 %

UVRSTITEV DELNIC NA BORZO

Na 14. redni seji skupščine družbe so 21. 7. 2010 sprejeli sklep, da se delnice družbe UNIOR d.d. uvrstijo na organizirani trg vrednostnih papirjev Ljubljanske borze. Družba je 13. 7. 2011 pridobila odločbo Agencije za trg vrednostnih papirjev z opr. št. 40200-10/2011-6. Prospekt je bil javno objavljen 16. 8. 2011, delnica pa je bila 18. 8. 2011 uvrščena na trg Ljubljanske borze vrednostnih papirjev. Prvi trgovni dan je bil 22. 8. 2011. Delnica je uvrščena v Standardno kotacijo trga delnic.

OBVEŠČANJE DELNIČARJEV

Po uvrstitvi delnic na Ljubljansko borzo družba skladno z zakonom in običajno poslovno prakso vse delničarje in nove zainteresirane vlagatelje obvešča prek sistema elektronskega obveščanja Ljubljanske borze vrednostnih papirjev SEOnet in spletnega mesta družbe.

Kazalniki poslovanja na delnico

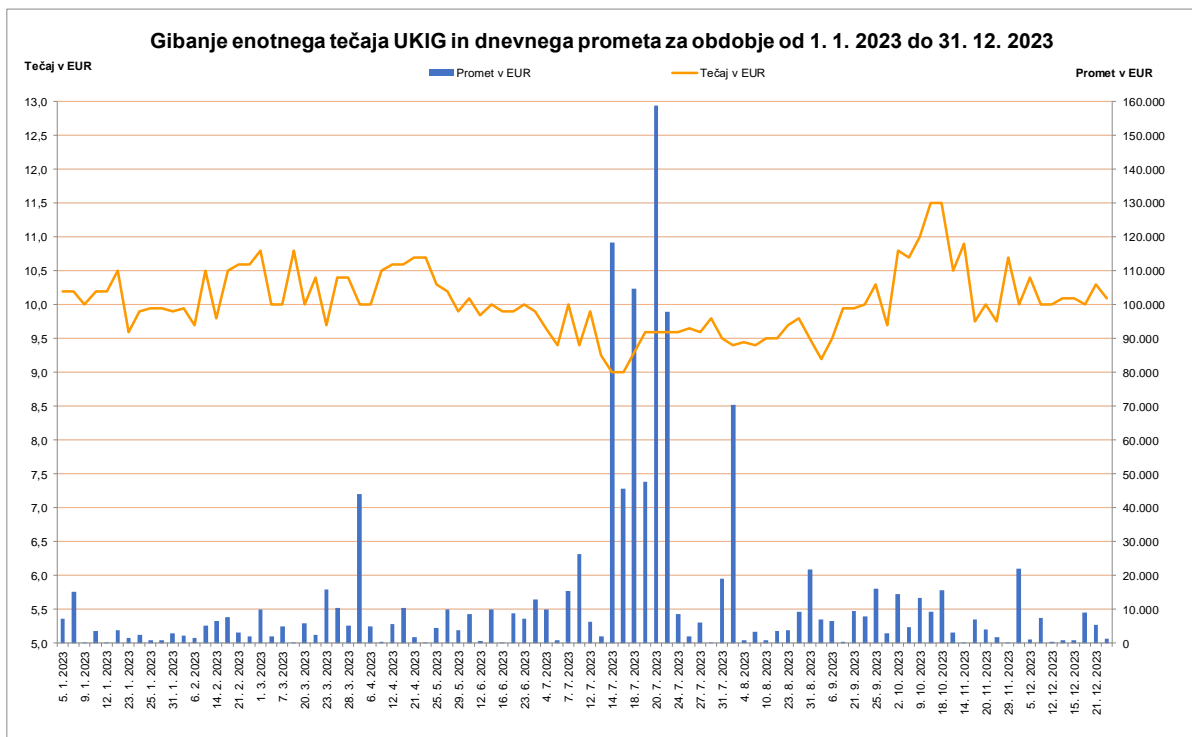
	2023	2022	2021	2020
Dobiček na delnico (v EUR) *	0,08	1,84	0,99	(2,88)
Knjigovodska vrednost delnice (v EUR) *	36,51	36,28	34,06	33,25
Prodaja na delnico (v EUR) *	74,46	73,97	61,11	49,92
Denarni tok na delnico (v EUR) *	5,17	4,56	4,18	0,35
Odstotek izplačila dividend *	0 %	0 %	0 %	0 %

* kazalniki so opredeljeni kot alternativna merila uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14 Letnega poročila 2023

Kazalniki poslovanja na delnico so izračunani tako, da se kategorije obračunskega obdobja delijo s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic, pri čemer se izločijo navadne delnice, ki jih ima v lasti družba oziroma skupina.

TRGOVANJE Z DELNICAMI UKIG

Tržna cena delnice UKIG na dan 28. 12. 2023 (zaključni tečaj) je znašala 10,10 evra. Celoten ustvarjen promet od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 je znašal 1.218.057,65 evra. Knjigovodska vrednost delnice na dan 31. 12. 2023 je znašala 36,51 evra. Razmerje tržne in knjigovodske vrednosti na dan 31. 12. 2023 znaša 0,28.

TRGOVANJE Z DELNICAMI UPRAVE IN NADZORNEGA SVETA

V družbi UNIOR d.d. imata uprava in nadzorni svet skupaj 2,94-odstotni lastniški delež, pri čemer ima uprava skupaj v lasti 0,06 odstotka, člani nadzornega sveta pa 2,88 odstotka. Ostali zaposleni v družbi imajo skupaj v lasti 1,82 odstotka delnic. V obdobju od januarja do decembra 2023 sta se zmanjšala število delnic in delež lastništva delnic v lasti članov nadzornega sveta za 98 delnic oziroma 0,003 odstotka lastništva, medtem ko se število delnic in delež lastništva delnic v lasti uprave nista spremenila.

Trgovanje z delnicami uprave in nadzornega sveta

	Lastništvo		Neto nakupi v letu
	31. 12. 2023	31. 12. 2022	
Darko Hrastnik	1.505	1.505	0
Branko Bračko	250	250	0
Uprava skupaj	1.755	1.755	0
mag. Franc Dover (član do 5. 7. 2023)	0	0	0
Simona Razvornik Škofič (članica do 5. 7. 2023)	0	0	0
Andreja Potočnik (članica do 5. 7. 2023)	0	0	0
dr. Tomaž Subotič	81.702	81.800	(98)
Robert Vuga (član od 6. 7. 2023 do 12. 12. 2023)	0	0	0
Katja Potočar (članica od 6. 7. 2023)	0	0	0
mag. Marijan Penšek (član od 6. 7. 2023)	0	0	0
Saša Koren	0	0	0
Milan Potočnik	0	0	0
Nadzorni svet skupaj	81.702	81.800	(98)
Skupno število izdanih delnic	2.838.414	2.838.414	

- Kot javna delniška družba imamo oblikovan seznam oseb, ki so jim dostopne notranje informacije. Za te osebe obstajajo skladno z zakonodajo in pravili Ljubljanske borze vrednostnih papirjev tudi omejitve trgovanja pred javno objavo.

6 TRAJNOSTNI RAZVOJ

Družba UNIOR d.d. se postopno pripravlja na poročanje v skladu z Direktivo o poročanju podjetij o trajnosti oziroma direktivo CSRD, ki uvaja enotne standarde poročanja ESRS (European sustainability reporting standards). Opredelitve ESRS bomo razkrili v letu 2025.

V poslovnem poročilu 2023 vključujemo področja okolje, družba in upravljanje (ESG). V poročanje za leto 2023 smo vključili elemente poročanja po TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures), s katerimi opredeljujemo strateške cilje in ključne ukrepe, ki sodijo pod področje okolja. Vključili smo tudi prve korake ocenjevanja matrike pomembnosti z vidika družbe UNIOR d.d. in njenih pomembnih deležnikov.

V srednjeročnem načrtu je opredeljena strateška usmeritev sledenja evropskim trendom ogljične nevtralnosti, izpolnjevanja okoljskih zahtev in skrbi za trajnostni razvoj za družbo UNIOR d.d.

V pripravo trajnostnega poročila so bile vključene vse bistvene službe področij. Pri poročanju nas vodijo transparentnost, jasnost in zanesljivost podatkov. Podatke razkrivamo za družbo UNIOR d.d., za Skupino UNIOR bomo podatke razkrivali postopoma. Aktivnosti in cilje razogljičenja razkrivamo na ravni družbe UNIOR d.d.

Zaupanje vseh pomembnih deležnikov gradimo z znanjem, strokovnim in etičnim pristopom ter visoko kakovostjo na vseh ravneh našega poslovanja.

V družbi UNIOR d.d. se zavedamo, da smo strateški partner razvoja in blaginje v lokalnem okolju ter hkrati del globalne družbe. S svojo vizijo, poslanstvom in dejanji želimo dolgoročno strateško prispevati k blaginji lokalnega okolja oz. trajnostnemu razvoju Republike Slovenije, opredeljenem v Strategiji razvoja Slovenije 2030, podnebnim ciljem Evropske unije do leta 2050 in doseganju trajnostnih ciljev Združenih narodov do leta 2030.

6.1 Splošne informacije

Trajnostni razvoj družbe UNIOR d.d. temelji na petih stebrih, s katerimi prispevamo k doseganju trajnostnih ciljev Združenih narodov do leta 2030.

Konkurenčnost, ki ustvarja dodano vrednost za vse

- Zagotavljanje konkurenčnih izdelkov in storitev z naprednimi tehnologijami in materiali

UNIOR Strojgradnja se kot dolgoletni proizvajalec specialnih strojev, predvsem za proizvajalce OEM in TIER 1 v avtomobilski industriji, hitro in uspešno prilagaja novim izzivom in potrebam hitro razvijajočega se trga električne mobilnosti. Paleta strojev dopolnjujemo z novo družino strojev, ki podjetjem omogočajo nižjeogljico proizvodnjo. Reciklabilnost naših odkovkov in ročnega orodja predstavlja dodano vrednost.

- Doseganje ugodnih posrednih vplivov na gospodarstvo

Družba UNIOR d.d. nabavlja 70 odstotkov vhodnih materialov od lokalnih dobaviteljev v Sloveniji in 71 milijonov evrov vrednosti s svojimi naročili vrača lokalnemu gospodarstvu.

- Zagotavljanje varnih in kakovostnih delovnih mest

V družbi UNIOR d.d. ohranjamo 1.614 delovnih mest (na dan 31. 12. 2023), kar predstavlja 1,2 odstotka manj zaposlenih kot predhodno leto. Več kot 93 odstotkov sodelavcev je zaposlenih za nedoločen čas. Bruto dodana vrednost na zaposlenega se je povečala z 42.237 evrov na 44.665 evrov.

Prispevamo k trajnostnim ciljem Združenih narodov do leta 2030

Vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba

- Zdravo in aktivno življenje zaposlenih in širše skupnosti

V letu 2023 je po krajšem premoru ponovno začela delovati Skupina za zdravje, ki ima ključno vlogo pri izvajanju programa promocije zdravja na delovnem mestu. S sklepom uprave je bil imenovan tudi promotor zdravja. V skrbi za zdravje zaposlenih so bile skozi leto na različnih lokacijah družbe v sodelovanju s Centri za krepitev zdravja izvedene analize telesne sestave, meritve krvnega tlaka, sladkorja v krvi ter svetovanja zaposlenim. Delavci in njihovi družinski člani so se lahko udeležili tradicionalnih športnih dogodkov, ki jih je organiziral delodajalec (veleslalom na Rogli, Uniorjev tek, pohod na Roglo idr.). V novembru se je za zaposlene pripravil tradicionalni slovenski zajtrk. Delavcem so se omogočili popusti za nakupe v športnih trgovinah. Zaposlene se je prek internih medijev redno obveščalo o potrebni skrbi za telesno in tudi duševno zdravje (psihološka prva pomoč, zasvojenost, duševno zdravje, rak dojke idr.).

Izvajala so se redna usposabljanja zaposlenih za varno delo. Organizirali smo tudi dogodke za širšo skupnost (rekreacija, tekmovanja, pikniki).

Ponašamo se s certifikatom Družini prijazno podjetje.

- Prispevanje k vključujočemu trgu dela in zagotavljanje enakih možnosti ter kakovostnih delovnih mest

Zagotavljamo enake možnosti kariernega razvoja zaposlenim in enakovredna prilagojena delovna mesta invalidom v Skupini UNIOR.

- Zagotavljanje varnosti vseh udeležencev v verigi vrednosti (dobavitelji, zaposleni, kupci)

V letu 2023 smo imeli 43 poškodb pri delu, kar sta dve poškodbi manj kot v letu 2022 in kar pomeni 4,4 odstotka manj kot leta 2022.

- Poslovanje, skladno z zakonodajo in visokimi etičnimi standardi

Poslujemo skladno z zakonodajo in visokimi etičnimi standardi ter k etičnemu ravnanju spodbujamo svoje sodelavce. V letu 2023 nismo prejeli nobene globe.

Prispevamo k trajnostnim ciljem Združenih narodov do leta 2030

Učenje za življenje in vseživljenjsko učenje

- Izobraževanje in usposabljanje zaposlenih

Družba UNIOR d.d. je namenila 9,11 ure usposabljanja na zaposlenega oziroma 48,22 evra na zaposlenega. Za sofinanciranje izobraževanja zaposlenih ob delu je družba UNIOR d.d. namenila 19.668 evrov.

- Povezovanje izobraževalnih ustanov z gospodarstvom

Usposabljanje izvajamo z več kot 90 različnimi zunanjimi izvajalci.

V sodelovanju s Srednjo poklicno in strokovno šolo Zreče poučujemo mlade, da bi se usposobili za poklice oblikovalec kovin – orodjar, inštalater strojnih inštalacij in strojni tehnik. Tako želimo znižati stopnjo deficitarnosti teh poklicev. Družba UNIOR d.d. s Srednjo poklicno in strokovno šolo Zreče sodeluje že od leta 1978. Tako je Uniorjeva Šolska delavnica ena izmed organizacijskih enot Sektorja za splošne zadeve delniške družbe UNIOR.

- Omogočanje študijske prakse

Družba UNIOR d.d. je v letu 2023 omogočila opravljanje obvezne prakse v sodelovanju s petimi srednjimi šolami, štirimi višjimi šolami in štirimi fakultetami. Prakso smo omogočili 43 dijakom in 12 študentom. Petintridesetim aktivnim štipendistom smo namenili 105.238 evrov kadrovske štipendije.

- Prenašanje razvojno-raziskovalnih dognanj v gospodarsko okolje

Družba UNIOR d.d. partnersko sodeluje z Inštitutom Jožefa Stefana. Smo soustanovitelji podiplomske šole Inštitut Jožef Stefan. Uspešno sodelujemo tudi v projektu Green Mobility za strateški načrt razvoja avtomobilske industrije do leta 2030.

- Spodbujanje vseživljenjskega učenja

Prispevamo k trajnostnemu cilju Združenih narodov do leta 2030

Zdravo naravno okolje, nizkoogljična prihodnost

- Postopno nadomeščanje fosilnih goriv z obnovljivimi viri energije
- Trajnostno upravljanje naravnih virov
- Sodelovanje pri trajnostnem razvoju lokalne skupnosti

S trajnostno naravnimi naložbami nadomeščamo fosilna goriva z obnovljivimi viri energije, nameščenimi sončnimi elektrarnami (647 kW), izdelavo štirih postrojenj SPTe (soproizvodnja toplote in

elektrike je proces sočasnega pretvarjanja energije goriva v toploto in električno energijo) in povečevanjem izrabe odpadne toplote (1.200 MWh na leto).

Vire trajnostno upravljamo tako, da recikliramo 97 odstotkov odpadkov. Rabo pitne vode smo v letu 2023 zmanjšali za 6,5 odstotka v primerjavi z letom poprej.

Prispevamo k trajnostnim ciljem Združenih narodov do leta 2030

Visoka stopnja sodelovanja

- Transparentnost in učinkovitost poslovanja
- Več deležniškega dialoga in sodelovanja
- Družbeno odgovorni projekti in partnerstva

Transparentnost in učinkovitost poslovanja zagotavljamo z integriranim sistemom upravljanja. Spodbujamo dialog in sodelovanje s ključnimi deležniki, ki ga podpirajo naslednji komunikacijski kanali: digitalni (zasloni za digitalno multimedijско sporočanje, intranet, spletni portali, e-pošta), osebni in drugi (interni časopis Kovači smo, različne interne tiskovine). Unior je zelo vpet v lokalno okolje, vezan na tradicijo in izkušnje naših prednikov ter povezan s širšim krogom deležnikov.

Naša družba, UNIOR d.d., aktivno sodeluje pri razvoju lokalnega okolja. Letos smo za sponzorstva in donacije namenili 252.425,79 evra. Od tega smo prispevali 59.914,34 evra za pomoč pri obnovi po poplavih, s podporo gospodarskih subjektov, šol in gasilskih društev s potrebnim ročnim orodjem.

Prispevamo k trajnostnim ciljem Združenih narodov do leta 2030

POROČANJE O TRAJNOSTNEM RAZVOJU

UNIOR d.d. o svojem trajnostnem razvoju poroča v okviru letnega poročila.

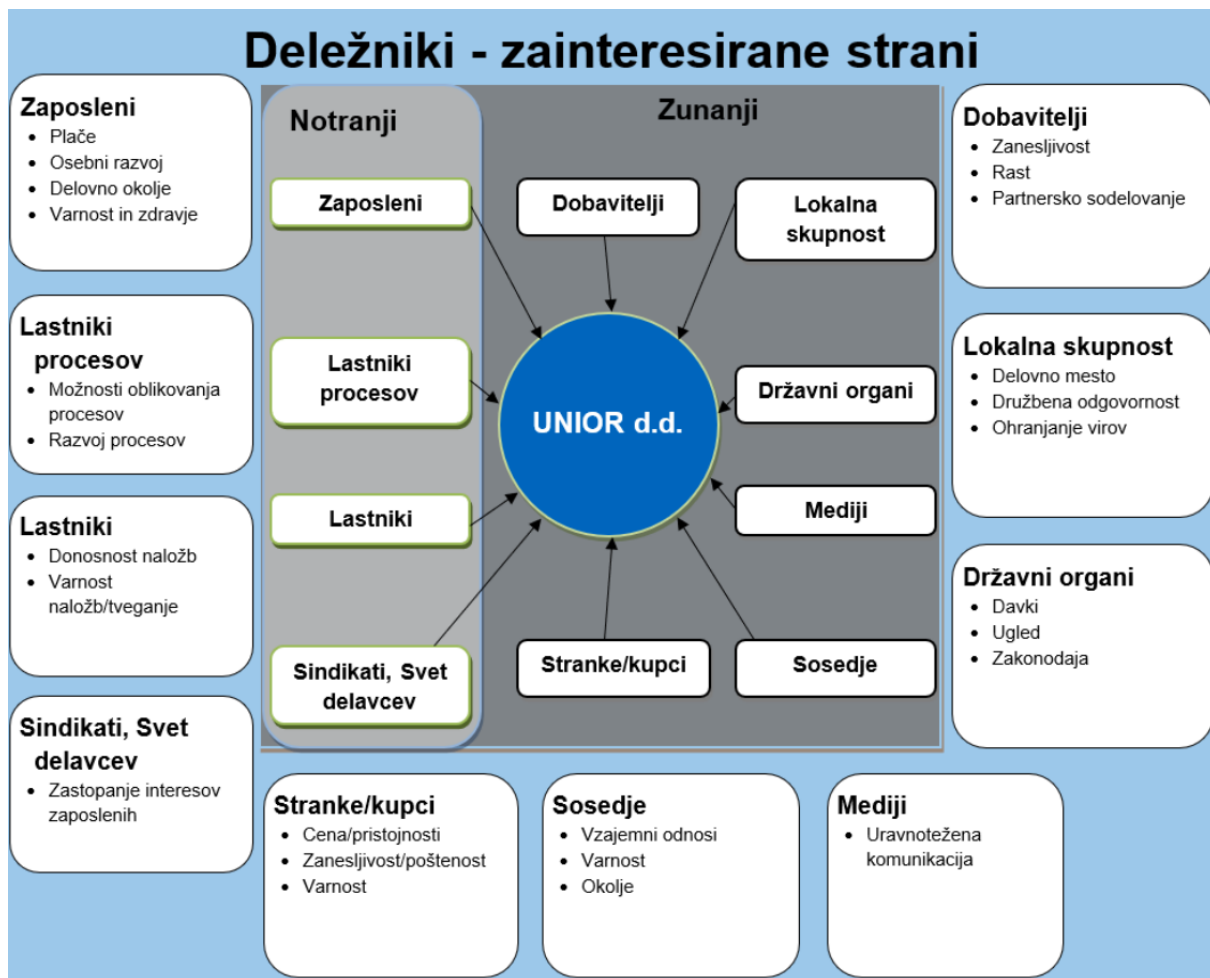
Na podlagi matrike ključnih deležnikov so v nadaljnjih poglavjih opredeljena trajnostna področja. V proces priprave trajnostnega poročila so bili vključeni vsa področja in dejavnosti družbe UNIOR d.d., vključno z vodstvom družbe.

Pri podajanju vsebine smo se zavzemali za uravnoveženost, primerljivost, točnost, jasnost in zanesljivost podatkov.

6.1.1 Deležniška matrika

UNIOR d.d. je kompleksna družba, ki deluje na globalnem trgu, zato je naša deležniška matrika razvejana. Za odgovorno upravljanje smo skrbno preučili vse skupine deležnikov oziroma zainteresiranih strani in njihove interese ter vzpostavili transparentne in odgovorne odnose. Uprava in kolegij družbe zagotavljata, da se redno prepoznavajo, usklajujejo in po najboljših močeh izpolnjujejo trenutne in prihodnje potrebe deležnikov ter njihova pričakovanja. Deležnike in njihove interese prikazujemo v shemi.

Deležniki in njihovi interesi

Med vsemi deležniki so bili na osnovi sprejete metodologije ocenjevanja pomembnosti kot najpomembnejši prepoznani:

- zaposleni;
- vlagatelji in delničarji;
- kupci;
- dobavitelji;
- lokalna skupnost;
- finančna javnost.

6.1.2 Tveganja prehoda

Družba UNIOR d.d. je pristopila k celovitemu upravljanju podnebnih sprememb, pri čemer smo tako fizična tveganja kot tudi priložnosti prepoznali kot pomembna in jih bomo v prihodnje celostno integrirali v naš poslovni model. Pri tem smo sledili TCFD.

PREPOZNANI IZZIVI IN PRILOŽNOSTI ZELENEGA PREHODA

Skupina UNIOR skrbno spremlja izzive in priložnosti zelenega prehoda. Glavne poudarke za naših pet glavnih dejavnosti ter eno ostalo dejavnost navajamo v tabeli.

Dejavnost	Izzivi zelenega prehoda	Priročnosti zelenega prehoda	Pripravljenost leta 2023
Dejavnost proizvodnje in prodaje odkovkov (sestavljajo): UNIOR d.d., program Odkovki, Slovenija UNIOR Vinkovci d.o.o., Hrvaška Ningbo UNIOR Forging Company Ltd., Kitajska UNIOR IN d.o.o., Slovenija	EU je usmerjena v nizkoogljično družbo in s tem ugašanje vozil s klasičnim, fosilno gnanim motorjem. Glede na dejstvo, da je okoli 40 odstotkov naših proizvodov vezanih na motor z notranjim izgorevanjem, ta politika usmerja naš razvoj. Izzivi so zmerno in časovno obvladljivi, saj zajema celotno avtomobilsko branžo, ta pa je s svojo velikostjo dokaj počasna in neprilagodljiva. Tudi tržišče potrebuje svoj čas, da se prilagodi novim trendom. Program Odkovki v Sloveniji s proizvodnjo v hrvaških Vinkovcih in v Ningbu na Kitajskem je aktivno vpet v zelen prehod na področju razvoja avtomobilske industrije in pričakovani naših kupcev tako iz vrst OEM kot sistemskih dobaviteljev TIER 1, 2.	V naših procesih kovanja in mehanske obdelave je osnovna surovina jeklo, v bodoče bo tudi aluminij. Obe kovini se reciklirata. V obdobju do leta 2035 bo proizvodnja odkovkov potekala v ustaljenih okvirih z intenzivnejšim obsegom razvoja produktov, ki niso vezani na motor z notranjim izgorevanjem. Osredotočili se bomo na odkovke iz skupine krmilnih mehanizmov, ki količinsko že danes predstavljajo največji del proizvodnje.	Prehod na ogljično nevtralnost se je pričel že pred nekaj leti in nedvomno smo že aktivni del tega procesa. Proizvodnja se hitro in sproti prilagaja novim zahtevam v obliki spreminjanja opreme, tehnologije in potrebnega znanja. Tehnologija izdelave odkovkov je dokaj univerzalna in se razlikuje le v posameznih proizvodnih korakih, kar pa je vsakokrat predmet razvoja orodij in ustreznega proizvodnega tehnološkega postopka. Vse to obvladujemo z uporabo ustrezne programske opreme, akumuliranim znanjem ter orodjarno, ki je dolgoročno primerna tudi za korenito spremembo asortimana. Praktično vsi naši strateški dobavitelji so iz EU, za katere veljajo enaki standardi in zakonodaja kot za nas.
Dejavnost Strojegradnje (sestavljajo): UNIOR d.d., program Strojegradnja, Slovenija UNIOR Deutschland GmbH, Nemčija UNIOR - North America Inc., ZDA	Proizvajamo produkte – stroje oziroma tehnologije, ki so del zelenega prehoda in so ključni pri izdelavi električnih avtomobilov. Izziv dobave jekla, aluminija in energije je majhen, saj imamo zelo razpršene dobavitelje, tako da je odvisnost od posameznega dobavitelja nizka.	Skladno z razvojem tehnologije upoštevamo spremembe materialov (npr. MineralGus – material, sestavljen iz naravnih mineralov (kalcijev karbonat in trihidrat aluminija), povezanih z nizkim odstotkom poliestrske smole ali cementom).	Naš proizvodni program je že usmerjen v nizkoogljične tehnologije.

Dejavnost	Izzivi zelenega prehoda	Priložnosti zelenega prehoda	Pripravljenost leta 2023
Dejavnost Ročnega orodja (sestavljajo): UNIOR d.d., program Ročno orodje, Slovenija UNIOR Produktions- und Handels G.m.b.H., Avstrija UNIOR Makedonija, d.o.o., Severna Makedonija UNIOR Italia S.R.L., Italija UNIOR Espana, S.L., Španija UNIOR Professional Tools Ltd., Rusija UNIOR Bulgaria, Ltd., Bolgarija	<p>Program je specializiran za izdelavo kakovostnih ročnih orodij za popravilo in vzdrževanje strojev, e-avtomobilov, e-koles, e-motorjev in drugih mehanskih naprav. Z vidika tehnoloških izzivov prepoznavamo prehod z uporabe šestvalentnega kroma na trivalentni krom v procesu galvanizacije. Trivalentni krom je varnejša alternativa šestvalentnemu kromu, saj ima manjše tveganje za zdravje ljudi in okolja. Za doseg tega cilja je potrebna rekonstrukcija obstoječe galvanske linije. Sedanja knjigovodska vrednost galvane znaša 9.700 evrov, pri čemer bi bila vrednost v primeru rekonstrukcije galvane zmanjšana. Sprememba površinske zaščite ne predstavlja večjega izziva, saj že danes za več kot 35 odstotkov ročnega orodja uporabljamo druge, okolju in zdravju prijaznejše površinske zaščite, ki nam omogočajo izpolnjevanje napovedanih zakonskih zahtev in s tem možnost prodora v tržne niše, ki zahtevajo uporabo bolj trajnostnih rešitev.</p>	<p>Program ročno orodje se usmerja k zelenemu prehodu tudi z vidika uporabe osnovnih in pomožnih materialov. Osnovni material za izdelavo ročnega orodja je kromvanadijevo jeklo, ki se lahko v celoti reciklira in ga je mogoče vrniti v proizvodni proces. Ročna orodja imajo dolgo življenjsko dobo in se lahko po uporabi reciklirajo. V prihodnosti se bo razvoj pomožnih materialov usmerjal v uporabo kompozitnih materialov brez ftalatov ter uporabo biorazgradljivih vezic za pritrditev izdelkov na reciklirano embalažo. Ti materiali se trenutno testirajo glede vzdržljivosti in odpornosti na UV-sevanje.</p>	<p>Za vzdrževanje namenskih strojev za proizvodnjo električnih avtomobilov in infrastrukture za njihovo delovanje smo že razvili in proizvajamo številna orodja, ki so namenjena tem specifičnim opravilom. Razvijamo in proizvajamo ročna orodja za vzdrževanje elektrarn na obnovljive vire energije in elektrodistribucijskega omrežja.</p>
Dejavnost Turizem (sestavlja): UNITUR d.o.o., Slovenija	<p>Skrbno spremljamo fizične podnebne izzive na našo dejavnost. Vpliva podnebnih razmer na turistično ponudbo Rogle zaenkrat ni mogoče posploševati oziroma posamezne zime z višjimi temperaturami in manj snežnimi padavinami niso stalnica. Pojavljajo se vsakih nekaj let. Zadnje tri zime so bile na primer vremensko ugodne in bogate z naravnimi snežnimi padavinami.</p>	<p>Pod krovno znamko Slovenia Green je v slovenskem turizmu vzpostavljena tako imenovana Zelena shema slovenskega turizma, katere član je tudi podjetje UNITUR d.o.o., ki spodbuja trajnostno delovanje, združuje trajnostna prizadevanja in promovira zelene zgodbe slovenskega turizma. Na Rogli je ugodna mikroklima, katere podnebne razmere so značilne za nadmorsko višino 1.800 metrov - v poletnih mesecih je recimo temperatura v povprečju nižja za 10 stopinj kot v dolini in mestih. Izkoriščamo alternativne vire energije (sončna energija s fotovoltaičnimi paneli na JV pročelju Hotela Atrij v Termah Zreče, ogrevanje na lesno biomaso v večjem delu Uniturjevih namestitvenih objektov na Rogli). Na podlagi smernic za vzpostavitev odgovornega turizma se v Uniturju usmerjamo v zagotavljanje večjega deleža lokalno pridelanih živil in prehranskih izdelkov, s čimer se krajšajo nabavne verige in s tem zmanjšuje ogljični odtis.</p>	<p>Trajnostna naravnost lokalnega okolja, v katerem delujemo, se izkazuje skozi znak Slovenia Green Destination Gold, s katerim se ponaša Destinacija Rogla – Pohorje, zato sta bila pridobljena okoljska znaka EU Marjetica za Hotel Natura **** na Rogli in Hotel Atrij **** Superior v Termah Zreče, pomemben prispevek k lokalni, regionalni in nacionalni zeleni politiki. Oba Uniturjeva okoljsko vzdržna in trajnostno usmerjena hotela sta pridobila tudi znak Slovenia Green Accommodation, ki je edini tovrstni znak kakovosti za turistične namestitvene objekte. Krepimo trženjske aktivnosti za ohranjanje in rast števila slovenskih gostov (delež slovenskih gostov v letu 2022 je znašal 70 odstotkov). Krepimo trženjske aktivnosti na območjih do 500 kilometrov oddaljenosti od Uniturjevih centrov.</p>

Dejavnost	Izzivi zelenega prehoda	Priložnosti zelenega prehoda	Pripravljenost leta 2023
Dejavnost proizvodnje orodij za stroje (sestavljaja): UNIOR COMPONENTS d.o.o., Srbija	EU je usmerjena v nizkoogljeno družbo in s tem ugašanje vozil s klasičnim, fosilno gnanim motorjem, spremembe se obetajo tudi v letalski industriji. Dolgoročna analiza trendov kaže, da obstaja zmerno tveganje v zmanjšanju tržišča avtomobilske in letalske industrije ob zmanjšanju uporabe orodij za posnemanje v teh dejavnostih. Izzivi so zmerno in časovno obvladljivi, saj zajema celotno avtomobilsko in letalsko branžo, ti pa sta s svojo velikostjo dokaj počasni in neprilagodljivi	V naših proizvodnih procesih se bomo osredotočali na diverzifikacijo proizvodnih programov in nove rešitve, ki bodo uporabljale tehnologije, s katerimi bomo tudi v bodoče oskrbovali svoje kupce, ki želijo svoje proizvodne dejavnosti prilagoditi zelenemu prehodu.	Prehod na ogljično nevtralnost se je pričel že pred nekaj leti in nedvomno smo že aktivni del tega procesa, tudi z vlaganjem v obnovljive vire energije, s katerimi smo v letu 2023 pokrili že 16 odstotkov svoje lastne porabe, v letu 2023 pa pričakujemo samooskrbo v višini 30–40 odstotkov lastne porabe. Proizvodne linije so modernizirane in se v največji možni meri sproti prilagajajo novim zahtevam kupcev z novo tehnologijo in zato potrebnim strokovnim znanjem. Osredotočenost ostaja na diverzifikaciji proizvodnega programa.
Ostale dejavnosti (sestavljajo): SPITT d.o.o., Slovenija UNIOR d.d., sektorji Skupnih služb in sektor Vzdrževanje, Slovenija	Znotraj ostalih dejavnosti je pomembna dejavnost daljinskega ogrevanja z rabo obnovljivih virov energije (biomasa), ki je eden izmed ključnih stebrov zelenega prehoda in ga izvaja odvisna družba SPITT d.o.o. Znotraj sektorjev Skupnih služb deluje sektor Energetika, ki skrbi za oskrbo z energenti ter optimizacijo energetskih rešitev obvladujoče družbe in dejavnosti turizma. Ostali sektorji izvajajo storitvene dejavnosti in zagotavljajo podporo ostalim dejavnostim pri zelenem prehodu.	Pri odvisni družbi SPITT d.o.o. se je prepoznal ugoden vpliv v času energetske krize, ko so se pokazale negativne plati energetske odvisnosti. Lesna biomasa predstavlja obnovljiv vir, ki se lahko pridobi tudi lokalno, zato je tveganje s tega vidika kar najmanjše. V sektorju Energetika se izvajajo aktivnosti iskanja učinkovitih energetskih rešitev v smeri razogljičenja družbe in obvladovanja porabe energentov.	Prepoznavamo pomembnost obnovljivih virov energije, za katere si bomo prizadevali povečevati delež z aktivnim vlaganjem v povečevanje zmogljivosti in učinkovito rabo energentov. V letu 2023 so bile izvedene investicije v dodatno razširitev zmogljivosti daljinskega ogrevanja na lesno biomaso in z izrabo odpadne toplote za ogrevanje objektov in tudi meritve ogljičnega odtisa.

6.1.3 Spodbujamo inovativne in razvojne rešitve

Razvojna dejavnost družbe UNIOR d.d. je usmerjena predvsem v projekte, ki vsebujejo nove materiale za izdelke, ter v izdelavo okolju prijaznih izdelkov in tehnologij, podprtih z digitalizacijo.

Sistematična invencijsko-inovacijska dejavnost z mnogimi izboljšavami prinaša prihranke na različnih področjih delovanja. Vse zaposlene v družbi UNIOR d.d. sistematično ozaveščamo in jim nudimo podporo s koristnimi predlogi in tehničnimi izboljšavami.

Družba UNIOR d.d. tvori trajnostno razvojno sodelovanje tudi med podjetji z razvojno-raziskovalnimi projekti.

POMEMBNEJŠI RAZVOJNO-RAZISKOVALNI PROJEKTI

Na področju razvojno raziskovalnih projektov smo v družbi UNIOR d.d. v letu 2023, z vidika trajnostne usmeritve nadaljevali s projekti, ki nas dolgoročno usmerjajo v zmanjševanje porabe materialnih virov in energije ter nas usmerjajo v trajnostno naravnane produkte. Sledimo potrebam avtomobilske industrije, ki se usmerja v elektrifikacijo vozil in uporabo komponent z manjšo maso. Tako se v razvojnih projektih proizvodnje odkovkov usmerjamo v preoblikovanje in obdelavo delov iz aluminija, na področju strojegradnje v razvoj in izdelavo strojev za obdelavo komponent iz aluminija in na področju ročnega

orodja v razvoj ročnega orodja usmerjenega v trajnostni transport kot je kolesarstvo. Del aktivnosti namenjamo razvoju in uvajanju metod za izboljševanje učinkovitosti procesov, predvsem aktivnosti vitke proizvodnje, digitalizaciji, robotizaciji in posodobitvi proizvodne opreme. Z izboljševanjem učinkovitosti samih procesov vplivamo na izboljšanje varnosti ter zmanjševanje porabe virov (materiali, energija) in pomembno izboljšujemo ergonomijo dela s širitvijo robotizacije in avtomatizacije na ergonomsko zahtevnih delovnih mestih.

Med pomembnejše razvojno raziskovalne projekte štejemo sledeče projekte:

- Odkovki – Raziskave in razvoj procesa stiskanja in kovaškega valjanja aluminija ter izgradnja zmogljivosti in zagotovitev ostalih pogojev za kovanje aluminijastih odkovkov v serijskih pogojih.
- Odkovki – Razvoj postopkov spremljanja učinkovitosti procesov z uvajanjem MES v procesih kovanja jekla in aluminija.
- Odkovki – Razvoj postopkov avtomatizacije na kovanju, vizualnem pregledu in mehanski obdelavi.
- Ročno orodje – Razvoj inovativnih namenskih ročnih orodij (bike, moto, avto) z uvajanjem IKT rešitev in optimizacije porabe surovin in energije.
- Ročno orodje – Razvoj tehnologije 3-valentnega kroma zaščito površine orodij.
- Ročno orodje – Razvoj postopkov spremljanja učinkovitosti procesov z uvajanjem digitalnih orodij MES in metod vitke proizvodnje.
- Strojegradnja – Nadaljnji razvoj serijskega obdelovalnega centra UNIFLEX 400 z rešitvami višje produktivnosti (štirivretenska varianta), manjše porabe energije, I.4.0, nižjega ogljičnega odtisa ter smernicami krožnega gospodarstva.
- Strojegradnja – Razvoj družine strojev ALUFLEX namenjenih za obdelavo večjih aluminijastih varjencev iz ekstrudiranih profilov (strukturni deli, baterijska ohišja) in velikih aluminijastih odlitkov.
- Strojegradnja – Razvoj osnutka koncepta obdelovalnega centra UNIFLEX 500.

PROJEKT GREMO

UNIOR d.d. sodeluje v projektu GREMO (Green Mobility) avtomobilskega grozda ACS, kjer se vključujemo v strateški načrt razvoja avtomobilske industrije do leta 2030. GREMO povezuje pobudo podobnih slovenskih podjetij, ki nastopamo na mednarodnem trgu, kjer so naši konkurenti že uspeli skupaj z vladami držav (npr. Nemčija, Francija, Italija...) oblikovati podobne pobude za podporo digitaliziranemu, zelenemu prehodu podjetij, ki ponujajo izdelke za elektrifikacijo mobilnosti. Namen projekta je vzpostavitev učinkovitega ekosistema partnerjev, ki bodo z vrhunskimi znanji in tehnološko opremljenostjo kompetentni partnerji globalnim proizvajalcem vozil.

6.1.4 Partnerski odnos s kupci in dobavitelji

S kupci razvijamo in krepimo trajna partnerstva, katerih temelj so vzajemni in enakopravni odnosi. Zavedamo se, da le v razvojnem sodelovanju ustvarjamo trajno vrednost. Naši kupci stremijo k zmanjševanju ogljičnega odtisa lastne dejavnosti in svojih dobaviteljev. Pomemben del svoje konkurenčnosti na globalnem trgu so tako naša prizadevanja za nizkoogljično poslovanje, saj tako razvijamo nove modele in rešitve, ki zmanjšujejo vpliv na okolje in omogočajo »zeleno poslovanje«. Tako kupcem dolgoročno zagotavljamo delovanje v skladu z zahtevami standardov ISO 14001 in 50001 in direktivami, kot je na primer »Direktiva o izrabljenih vozilih«, ter uredbami, kot recimo »REACH« (Uredba o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij). Med tržnimi zahtevami se vse bolj uveljavlja zelena energija.

Trg se deli na manjše tržne segmente, zato vedno bolj narašča pomen tržne naravnosti k vsakemu posameznemu kupcu. V vseh programih družbe UNIOR d.d. upravljamo kontinuiran dialog prek vseh razpoložljivih kanalov komuniciranja (telefonski klici, elektronska sporočila, spletno mesto, sejmi, portali, obiski pri kupcih, družbena omrežja, strokovni mediji). Vsak kupec je individuum, zato je način komuniciranja prilagojen tipu kupca.

Za kupce želimo kar najbolje poskrbeti, zato jim nudimo podporo oziroma pomoč pri nakupovalnem ciklu, vse potrebne informacije in razpoložljivo znanje. Poznavanje potreb in izkušenj kupcev nam omogoča izboljševanje funkcionalnosti naših izdelkov in kakovosti ponujenih storitev. Kupca vidimo kot soustvarjalca idej, zato ga vključujemo v proces razvoja in ustvarjanja dodane vrednosti izdelkov in storitev.

Uvajamo CRM (upravljanje odnosov s strankami) sistem, ki omogoča, da zaposleni v različnih procesih znotraj naše družbe poznajo dejavnike, ki kupce motivirajo, da ostajajo zvesti blagovni znamki UNIOR.

ODNOS S KUPCI IN DOBAVITELJI

V programu Odkovki izdelke označujemo skladno s standardi in posebnimi zahtevami kupcev, ki jih uskladimo že v fazi razvoja posameznega izdelka. Posledično je za vsak tak odkovek zagotovljena sledljivost skozi proizvodne procese vse od vhodnega materiala pa do odpreme. Na izdelke odkujemo oznako šarže dobavljenega jekla, v določenih primerih (specifične zahteve kupca) pa na vsak izdelek celo graviramo DMC (koda matrice podatkov).

Tudi označevanje zabojev in pakirnih enot je skladno s posebnimi zahtevami kupcev. Kupci večinoma zahtevajo VDA-nalepko, ki mora ustrezati zahtevam standarda VDA 4902. Prav tako za lažji prenos podatkov med dobaviteljem in kupcem dodamo ASN-kodo, ki vsebuje določene podatke o izdelku in paketu.

V programu Ročno orodje imamo pri snovanju izdelkov pred očmi varnost uporabnika, zato so UNIOR-jevi izdelki konstruirani tako, da zagotavljajo manj fizičnega napora pri opravljanju dela in se popolnoma prilagodijo predmetu dela.

Oznake na orodjih so najzanesljivejši vir prenosa informacij do kupca, zato iz leta v leto dajemo več informacij na izdelke in embalažo. Za varnostna opozorila se uporabljajo mednarodno uveljavljeni piktogrami s tega področja. Orodja, ki lahko za kupce pomenijo tveganje pri uporabi, imajo oznake o pravilni uporabi orodja, uporabi zaščitne opreme pri rokovanju z orodjem in največji sili/moči, ki jo lahko dosežejo.

Pomembna orodja so že označena z letnico in tednom izdelave, kar kupcu sporoča starost orodja, nam pa omogoča učinkovitejše analize izvornega vzroka v primeru reklamacije.

Izdelki vsebujejo identifikacijsko številko, ki omogoča sledljivost od vhodne surovine prek celotnega proizvodnega procesa do končnega izdelka. Kupcu nudimo doživljenjsko garancijo za napake v materialu. Orodja za delo pod visoko napetostjo so ustrezno izolirana in preizkušena po predpisih VDE ter varna v skladu z mednarodno prizanim evropskim standardom EN 60900:2004. Standardi so ožigosani na samem orodju. Pnevmatika orodja, električno kolesarsko stojalo in druga orodja imajo na orodju oznako CE.

V programu Strojegradnja stremimo k zagotavljanju najboljših rešitev na ključ za optimizacijo zahtev naših kupcev, kar zajema tudi zagotavljanje varnosti upravljalcev pri izvajanju del. Za varnost je dodatno poskrbljeno s predpisi in zahtevami kupca ter standardi in smernicami za gradnjo strojev iz držav, kamor dobavljamo. Posebna pozornost je posvečena dostopom do gibajočih se delov, za katere je treba izvesti varnostni koncept stroja, ki ga kupec odobri. Za vsak stroj izdamo oznako CE, s katero jamčimo, da stroj izpolnjuje vse varnostne zahteve.

Naši izdelki imajo primarno varnostne označbe, ki so narejene po specifikacijah naših kupcev in so namenjene zagotavljanju varnosti upravljalcev strojev.

UPRAVLJANJE DOBAVITELJSKE VERIGE

UNIOR d.d. zahteve svojih uvedenih sistemov vodenja prenaša tudi na svoje dobavitelje. V tem primeru gre za standarde ISO 9001, IATF 16949, ISO 14001, ISO 45001. Približno 70 odstotkov svojih nabavnih količin družba UNIOR d.d. kupuje od lokalnih oziroma slovenskih dobaviteljev.

Pristopili smo k testiranju ESG vsebin pri naših pomembnih dobaviteljih, za kar smo oblikovali ESG vprašalnik. Razvijamo tudi nabavni portal za pridobivanje ustrezne dokumentacije nabavne verige.

REKLAMACIJE

Najvišje zadovoljstvo naših kupcev je naša prednostna naloga, zato reklamacije skrbno upravljamo v vseh programih.

V programu Odkovki reklamacije rešujemo v skladu z visokimi pričakovanji zahtevnih kupcev avtomobilske industrije in zahtevami standarda IATF16949:2016. Kupci na portalih za reševanje reklamacij večinoma uporabljajo metodo 8D z dodatnimi razširjenimi analizami k vsaki točki poročila. V obdobju zadnjih štirih let je trend reklamacij v upadu, kar je med drugim posledica vlaganja v tehnološko opremo, avtomatizacijo kovaških linij, boljše pogoje dela končne kontrole in posodobitev orodjarne.

V programu Ročno orodje reklamacije rešujemo sistematično s servisno službo za podporo kupcev. Interni komunikacijski kanal je spletna aplikacija »reklamacije«, ki zagotavlja enovito bazo podatkov in omogoča hitro posredovanje med prodajnimi in kakovostnimi aktivnostmi. Število reklamacij tako ostaja na zelo nizki ravni.

V programu Strojegradnja reklamacije rešujemo v odvisnosti od vzroka napake in glede na garancijsko stanje strojev. Servisna služba ugotovi upravičenost reklamacije in določi, ali bo reklamacijo rešil centralni servis v UNIOR d.d. programu Strojegradnja, Zreče ali pa bo reklamacijo prevzel lokalni servisni partner v bližini kupca. Za vsak projekt je vnaprej določen servisni odzivni čas in obseg reklamacij. Odziv servisa je največ 24 ur od časa prijave reklamacije

6.1.5 Sistemi vodenja

Družba UNIOR d.d. ima uvedene in certificirane sisteme vodenja, skladne z mednarodnimi standardi, in sicer za kakovost (ISO 9001 – sistemi vodenja kakovosti – splošno, IATF 16949 – sistemi vodenja kakovosti v avtomobilski industriji – serijska proizvodnja, VDA 6.4 – sistemi vodenja kakovosti v avtomobilski industriji – proizvodna sredstva), ravnanje z okoljem (ISO 14001), varnost in zdravje pri delu po zahtevah ISO 45001, ter sistem upravljanja z energijo (ISO 50001). Pridobili smo tudi certifikat varne izmenjave podatkov TISAX. Poslovanje v skladu z mednarodnimi standardi sistemov vodenja je ena izmed naših zavez, zato nenehno sledimo novostim, te uvajamo ter jih periodično preverjamo in recertificiramo (v letu 2023 smo v družbi izvedli recertifikacijske presoje ISO 9001, ISO 45001, ISO 50001, IATF 16949 in TISAX), po potrebi pa pridobivamo tudi nove certifikate. Poslovanje v skladu z mednarodnimi standardi vodenja je temelj za dolgoročno trajnostno poslovanje družbe.

Sisteme vodenja izvajamo na šestih UNIOR-jevih lokacijah v Sloveniji: Zgornja cona Zreče, Spodnja cona Zreče, ter na lokacijah izven Zreč v Slovenskih Konjicah, Vitanju, Lenartu in Starem trgu ob Kolpi.

6.2 Okoljski vidik

V okoljskih vidikih prikazujemo smernice strategije razogljichenja, rabo energije, vplive na okolje in podajamo informacije glede obvladovanja podnebnih vplivov.

6.2.1 Smernice strategije razogljichenja družbe UNIOR d.d.

V letu 2023 smo si zadali smernice strategije razogljichenja, ki temeljijo na predpostavkah:

- znižati izpuste TGP v obsekih 1–3 ,
- cilj je ogljična nevtralnost do leta 2040,
- ničenje izpustov je treba doseči brez uporabe mehanizma ogljične izravnave,
- uporaba električne energije, ki je pridobljena iz obnovljivih virov energije.

Zastavljeni cilji na področju zmanjšanja izpustov TGP v družbi UNIOR d.d. so povzeti v spodnji preglednici:

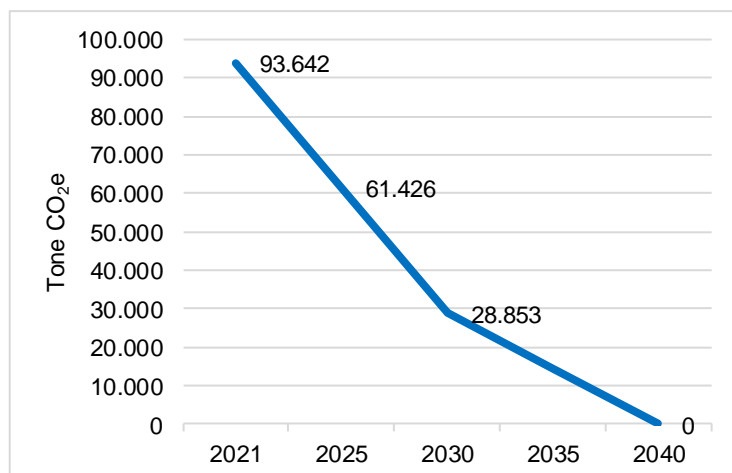
Leto	2025	2030	2040
Cilj	-25 odstotkov *	-50 odstotkov *	Ogljična nevtralnost **

* Glede na izhodiščno leto 2021

** Brez uporabe ogljične izravnave

Strategija razogljichenja, zajema kratkoročne, srednjeročne ter dolgoročne cilje razogljichenja (do leta 2025, 2030 ter 2040), grafično prikazano na spodnji sliki. Na navpični osi je naveden ogljični odtis v tonah CO₂e, na vodoravni osi pa leta od leta 2021, ko je bil izračunan ogljični odtis, do leta 2040, ko želi družba UNIOR d.d. postati ogljično nevtralna.

Zastavljeni cilji na področju zmanjšanja izpustov TGP v družbi UNIOR d.d. so povzeti na spodnjem grafikonu:

6.2.2 Raba energije

UNIOR d.d. se v luči podnebnih izzivov in energetske učinkovitosti pri upravljanju rabe energije zavzema za:

- uporabo in vzdrževanje tehnoloških naprav, s katerimi zagotavlja energetske čim učinkovitejše tekoče izvajanje storitev in procesov;
- ozaveščanje zaposlenih, poslovnih partnerjev in strank o pomenu učinkovite rabe energije;
- spremljanje in izpolnjevanje zakonodajnih in drugih zavez na področju energetske učinkovitosti in rabe energije;
- nakup energentov, storitev in opreme ter gradnjo in obnovo infrastrukture ob upoštevanju ekonomike in zadnjega stanja tehnike;
- smotrno postavljanje in ciljno preverjanje doseganja okvirnih in izvedbenih energetskih ciljev ter kazalnikov energetske učinkovitosti;
- zagotavljanje informacij in potrebnih virov za doseganje zastavljenih energetskih ciljev;
- izvajanje aktivnosti v smeri vzpostavljanja nizkoogljične družbe.

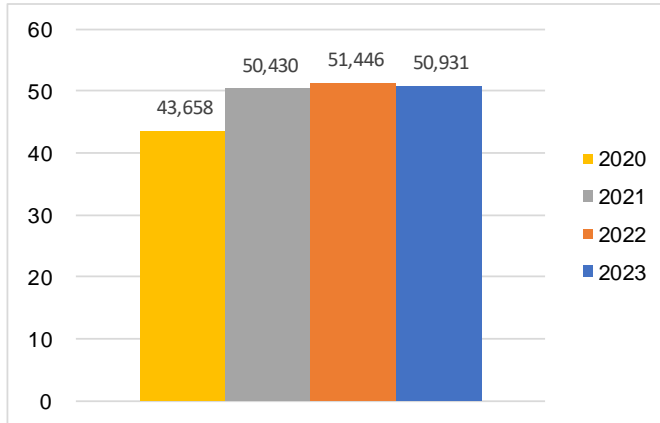
Konec leta 2023 je certifikacijska hiša SIQ (Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje) za družbo UNIOR d.d. opravila recertifikacijo sistema ISO 50001:2018. Zopet smo potrdili dobro delo na področju učinkovite rabe energije, predvsem delo širše energetske skupine, ki je sestavljena iz članov vseh programov in večjih oddelkov, za boljši nadzor nad rabo energije. Z delovanjem v skladu z zahtevami standarda ISO 50001:2018 dokazujemo sistematičen pristop za nenehno izboljševanje na področju upravljanja energije.

UNIOR d.d. že vrsto let upravlja napredne projekte, ki prinašajo družbi in okolju več pozitivnih vrednosti, saj z učinkovito izrabo odpadne toplotne energije skrbimo za manjši ogljični odtis podjetja.

Zaposlene osveščamo o varčni rabi energije – zapiranju ventilov za vodo in zrak, ugašanju luči v času odmorov ipd. Spremljamo porabo energije in ukrepamo ob preseganju zadanih ciljnih vrednosti. Na vse večje porabnike energije imamo nameščene števec, ki merijo energente in porabljeno količino. Ob stalnem spremljanju teh podatkov zaznamo, kdaj je stroj slabo izkoriščen, ali je potreben večjega popravila. Skrbimo za inovativne, tehnološko napredne in zanesljive rešitve na področju energetskih

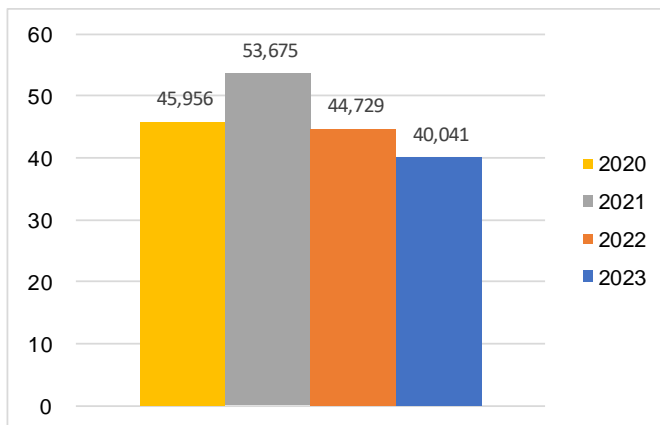
storitev ter s tem izboljšujemo energetske učinkovitost in okoljski odtis. Izrabljamo odpadno toploto iz kalilnih peči in kompresorjev, ki jo uporabljamo za ogrevanje prostorov v zimskem času, v poletnem času pa za ogrevanje bazenske in sanitarne vode v turističnem kompleksu UNITUR Zreče. Obstoječi sistem ciljnega spremljanja rabe energije smo nadgradili z novim energetskim nadzornim informacijskim sistemom za boljši nadzor nad porabo energije.

Prezeta električna energija iz distribucijskega omrežja (v GWh)

V letu 2023 smo zmanjšali porabo električne energije za 0,52 odstotka, kljub povečanju proizvodnje za 3,65 odstotka. Zmanjšanje je posledica varčevalnih ukrepov (organizacijskih in investicijskih). Specifično rabo električne energije smo izboljšali za 4,51 odstotka in znaša v letu 2023 1,174 kWh/kg vhodnega materiala.

Poraba zemeljskega plina (v GWh)

Poraba zemeljskega plina je v letu 2023 zopet padla zaradi ustavitve vseh kogeneracijskih postrojenj v januarju zaradi izjemno visokih cen zemeljskega plina ter varčevalnih ukrepov.

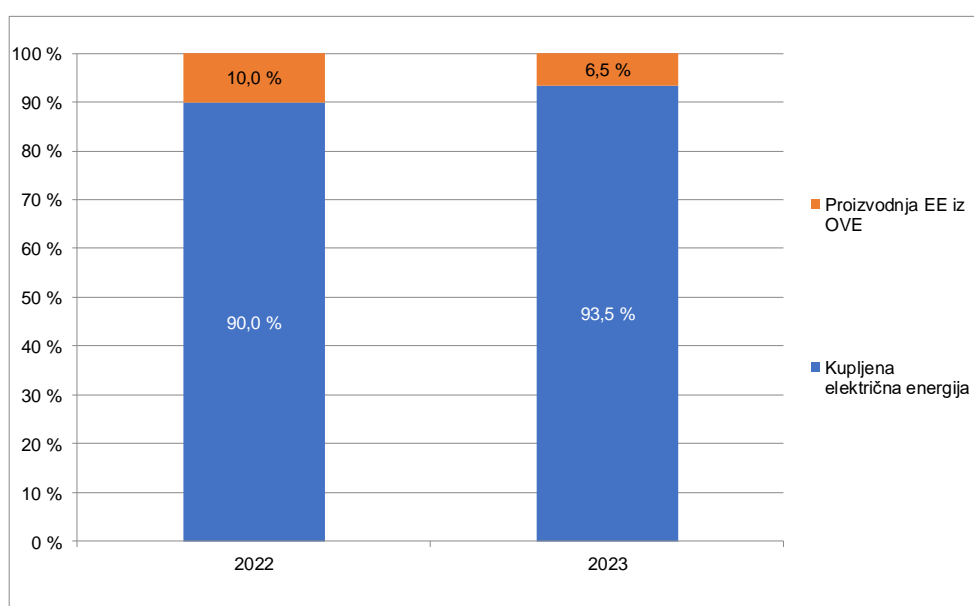
6.2.3 Obseg lastne proizvodnje zelene energije

V družbi imamo vgrajena še tri postrojenja SPTE za sočasno proizvodnjo toplotne in električne energije, SPTE 2 pa smo zaradi poteka deklaracije ustavili.

Vgrajeni imamo tudi dve sončni elektrarni, s katerima povečujemo energetske neodvisnost in proizvajamo zeleno energijo. Konec leta 2023 smo dodatno zgradili še tri sončne elektrarne skupne inštalirane moči 1,8 MW.

Skupna inštalirana električna moč vseh naprav je 3.260 kW.

Delež proizvedene električne energije iz obnovljivih virov energije v skupni porabi električne energije

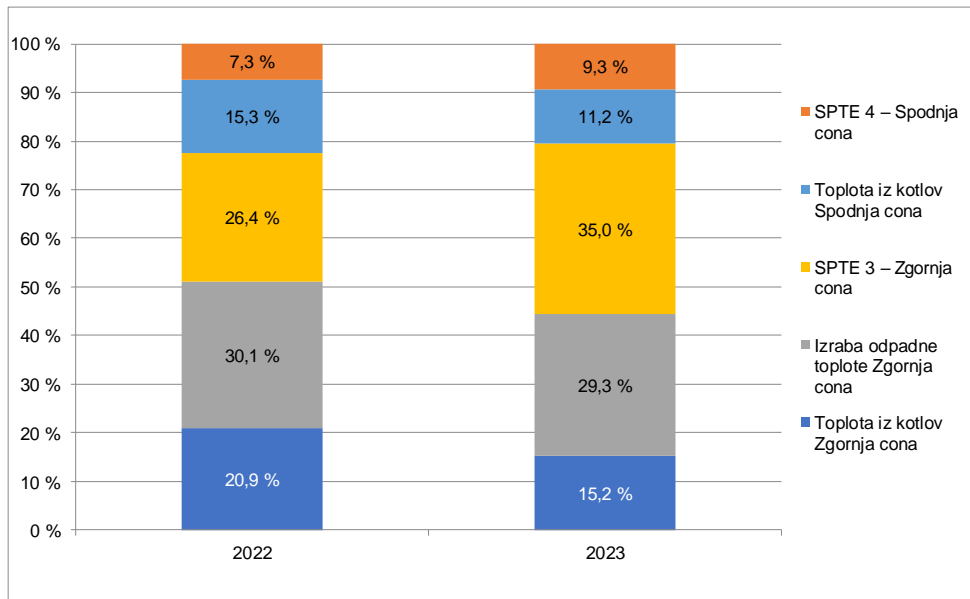
Delež lastne proizvedene električne energije iz obnovljivih virov energije in proizvodnje z izboljšanim izkoristkom glede na skupno rabo električne energije se nam je zaradi ustavitve vseh SPTE postrojenj v januarju 2023 zmanjšal z 10 odstotkov v letu 2022 na 6,5 odstotka v letu 2023.

PROIZVODNJA TOPLOTNE ENERGIJE

Z izrabo odpadne toplotne energije iz kompresorjev in dimnih plinov na kalilnih pečeh uspešno zadovoljimo 30 odstotkov vseh potreb po toploti. Preostala toplota se proizvede z uporabo soproizvodnje enote toplotne (SPTE) in električne energije v višini 34 odstotkov, preostanek pa iz kotlov na zemeljski plin. Potreba po proizvodnji toplote s pomočjo kotlov na zemeljski plin je v letu 2023 manjša za 5,7 odstotka od leta 2022.

Struktura proizvodnje toplotne energije glede na vir

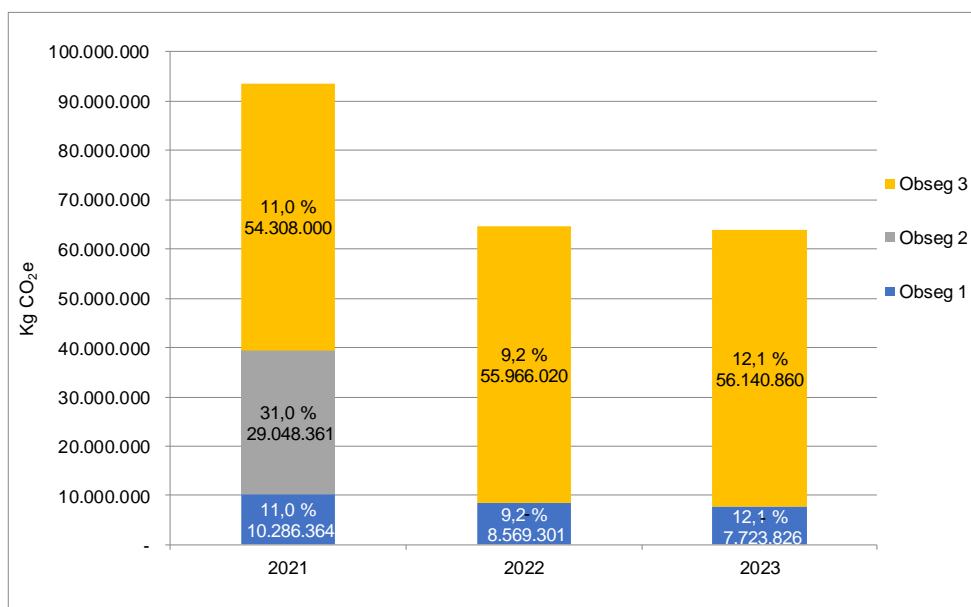

6.2.4 Izpust toplogrednih plinov

V skladu z našimi prizadevanji za trajnostni razvoj in prehod na ogljično nevtralnost veliko naporov usmerjamo v zniževanje izpustov toplogrednih plinov. V letu 2021 smo v sklopu nadgradnje energetskega nadzornega informacijskega sistema uredili spremljanje skupnih izpustov ogljičnega odtisa, in sicer v prvi fazi samo izpustov, ki jih neposredno povzročata naša družba – obseg 1 in obseg 2.

V letu 2023 smo pristopili še k izračunu ogljičnega odtisa – obseg 3, ki smo ga izračunali po metodologiji GHG Protocol. Izračun in verifikacijo za leto 2021 je za nas izvedlo podjetje Bureau Veritas d.o.o., za leti 2022 in 2023 pa smo po identičnem postopku izvedli izračun sami, kjer smo upoštevali vse kategorije po GHG protokolu na katere lahko vplivamo, niso pa bile upoštevane kategorije: procesiranje prodanih izdelkov pri kupcih, uporaba proizvodov, obdelava na koncu življenjskega cikla, sredstva dana v zakup, franšize.

Pri izračunu obsega 2 smo upoštevali emisijski faktor za električno energijo za leti 2022 in 2023 0 kg CO₂e, ker kupujemo zeleno električno energijo s potrdili o izvoru.

6.2.5 Obvladovanje podnebnih vplivov

Družba UNIOR d.d. je pristopila k celovitemu upravljanju podnebnih sprememb, pri čemer smo tako fizična tveganja kot tudi priložnosti prepoznali kot pomembna in si prizadevamo, da jih v prihodnje celostno integriramo v naš poslovni model.

V pripravi je dokument Strategija upravljanja podnebnih sprememb do leta 2030, kjer bomo opredeli usmeritve in cilje za preprečevanje in blažitev podnebnih sprememb ter prilagajanje podnebnim spremembam na poti do ogljične nevtralnosti leta 2040, z vključitvijo ciljev razogljčenja navedenih v poglavju 6.2.1 Letnega poročila 2023.

6.2.6 Vpliv podnebnih sprememb

V družbi UNIOR d.d. se zavedamo vplivov podnebnih sprememb na poslovanje družbe in tudi vplivov, ki jih ima družba UNIOR d.d. na okolje in podnebne spremembe. Ključni okoljski vidiki so predstavljeni v Letnem poročilu 2023 v poglavju 6.2, prav tako je v poglavju 6.2.1 predstavljeno upravljanje energije za nizkoogljico družbo.

V obeh poglavjih so predstavljeni rezultati in ukrepi, s katerimi UNIOR d.d. trenutno pristopa k doseganju ciljev blaženja in prilagajanja okoljskim ter podnebnim spremembam. Nekatera okoljska in podnebna tveganja obvladujemo v obstoječem sistemu obvladovanja tveganj (več o tem je razkrita v poglavju 7.8 Letnega poročila 2023).

Skupina UNIOR in družba UNIOR d.d. sta pripravili začetno prvo oceno podnebnih sprememb na računovodske izkaze, ki je razkrita v poglavjih 9.13 in 10.14 Letnega poročila 2023.

Prepoznali smo izzive, ki jih bomo še dodatno preučili in po potrebi opredelili kot tveganje (poglavje 6.1.2 Letnega poročila 2023). Ustrezno ter skladno z zahtevami zakonodaje bomo dopolnili sistem obvladovanja tveganj in v okviru projekta pripravili ključne dokumente na področju trajnostnega razvoja ter zagotovili dodatne (posebne) okoljske kazalnike, določili cilje in spremljali napredek pri doseganju teh ciljev.

V skladu z zahtevami zakonodaje, Uredbe o taksonomiji, GHG protokolom ter doseganjem okoljskih ciljev bomo nefinančno poročanje povezali s finančnim.

6.2.7 Vplivi na okolje

V tem poglavju prikazujemo ključne vplive na okolje svoje dejavnosti. Ti so: voda, izpusti v zrak, kemikalije, hrup in biotska raznovrstnost ter krožno gospodarstvo.

6.2.7.1 Raba vode

Zavedamo se, da je poraba vode ključnega pomena za življenje. Voda je osnovni naravni vir, ki podpira različne ekosisteme, omogoča rast rastlin, zagotavlja pitno vodo za ljudi in živali ter podpira številne gospodarske dejavnosti. Pomembno je, da z vodnimi viri ravnamo odgovorno in trajnostno in tako zagotovimo njihovo ohranitev za prihodnje generacije. To vključuje varčno rabo, preprečevanje onesnaževanja in ohranjanje naravnih habitatov, ki zagotavljajo čisto in zdravo vodo.

V družbi spremljamo porabo pitne in tehnološke vode ter, v primeru odstopanj ustrezno ukrepamo. Za svoje delovanje na vseh šestih lokacijah uporabljamo pitno vodo iz javnega vodovodnega omrežja. Na lokacijah UNIOR Zgornja cona in obrat Kovačnica Vitanje pa imamo tudi lastno zajetje tehnološke hladilne vode.

Raba vode (m³/leto)

	2023	2022	2021	2020
Pitna voda	60.614	64.035	71.818	54.782
Lastno zajetje	452.260	469.787	477.614	494.832

V letu 2023 smo znižali porabo pitne vode za 5 odstotkov, medtem ko smo količino vode iz lastnega zajetja znižali za 4 odstotke.

6.2.7.2 Odpadne vode

Tehnološke in hladilne odpadne vode nastajajo na lokaciji Zgornja cona Zreče in se odvajajo v vodotok reke Dravinje, komunalne odpadne vode pa prek kanalizacije v Komunalno čistilno napravo Zreče in nato v vodotok. Na ostalih lokacijah družbe UNIOR d.d. nastajajo predvsem komunalne in meteorne odpadne vode.

Količina odpadne vode (m³/leto)

	2023	2022	2021	2020
Odpadne komunalne vode	60.614	64.035	71.818	54.782
Odpadne tehnološke vode	5.200	5.604	6.501	6.700
Odpadne hladilne vode	296.755	323.848	330.699	348.100

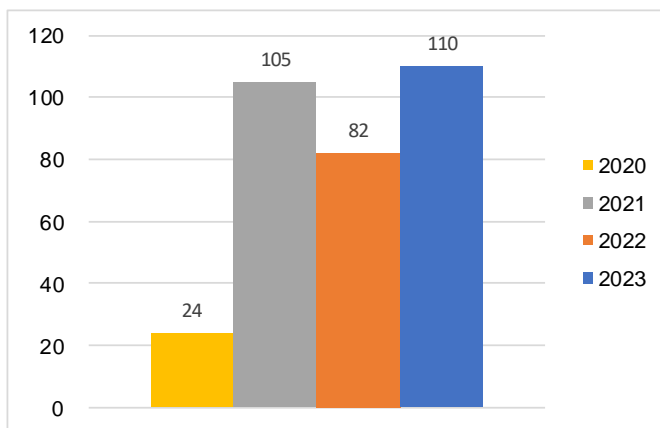
V letu 2023 smo znižali porabo odpadne komunalne vode za 5 odstotkov, odpadne tehnološke vode za 7 odstotkov in odpadne hladilne vode za 8 odstotkov.

6.2.7.3 Obremenitev z odpadnimi vodami

Enota obremenitve (EO) je enota onesnaženja odpadnih voda, ki jo izračuna pooblaščen izvajalec obratovalnega monitoringa odpadnih voda na podlagi meritev, ki jih izvede v skladu z zahtevami okoljevarstvenega dovoljenja. Enota obremenitve odpadnih voda je osnova za izračun okoljske dajatve.

V letu 2023 so se skupne enote obremenitve (EO) odpadnih voda zvišale za 34 odstotkov glede na leto 2022 zaradi povečanja količin odpadne vode in znižanja učinka čiščenja Komunalne čistilne naprave Zreče. Enote obremenitve se izračunavajo namreč samo na lokacijah Zgornja in Spodnja cona Zreče.

Enote obremenitve odpadnih voda (EO)

6.2.7.4 Izpusti v zrak

Leta 2023 smo izvedli 12 zakonsko predpisanih meritev izpustov snovi v zrak na lokacijah: Obdelovalnica Zreče, Obrat Ročno orodje Lenart, Obrat Ročno orodje Stari trg in Obrat Obdelava odkovkov Slov. Konjice. Pri vseh meritvah in na vseh lokacijah je bilo ugotovljeno, da koncentracije izpustov predpisanih parametrov ne presegajo dopustnih vrednosti izpustov snovi v zrak.

6.2.7.5 Hrup

Zavedamo se, da se z nekaterimi dejavnostmi, predvsem s kovanjem, uvrščamo med »hrupne« dejavnosti, zato smo v zadnjih letih aktivneje pristopili k zniževanju hrupa v okolju. Naročili smo izdelavo projektov za zniževanje hrupa v okolju in v zadnjih letih pri vseh investicijah vključimo tudi vidik hrupa. Meritev hrupa v letu 2023 nismo izvajali.

6.2.7.6 Kemikalije

Z namenom preprečevanja okoljskih izrednih dogodkov izvajamo redna usposabljanja s področja požarne varnosti, varnega dela s kemikalijami ter ukrepanja v primeru izrednih dogodkov. Periodično na vseh lokacijah izvajamo vaje za primer izrednih dogodkov (požar, razlitje kemikalij).

Glede na to, da je uporaba kromovega trioksida, ki ga uporabljamo za kromiranje izdelkov, zaenkrat dovoljena le do 21. 9. 2024, smo v programu Ročno orodje v zadnjih letih aktivno iskali alternativne možnosti, ki bi lahko nadomestile kromiranje s šestvalentnim kromom. Veseli nas, da smo na področju preizkušanja novih tehnologij, ki omogočajo ustrezno korozijsko zaščito brez uporabe šestvalentnega kroma, našli ustrezno alternativo in konec leta 2023 podpisali pogodbo za investicijo v rekonstrukcijo galvane, kjer bomo uporabo šestvalentnega kroma nadomestili z uporabo trivalentnega. Nova, rekonstruirana galvana, ki bo zasnovana v skladu z »najboljšimi razpoložljivimi tehnikami (BAT)«, bo v začela obratovati v zadnjem četrtletju leta 2024.

6.2.7.7 Okoljske pritožbe

V letu 2023 je Inšpekcija za okolje prejela anonimno prijavo v zvezi z hrupom v okolju, ki ga povzroča Unior na lokaciji Kovaška cesta 10, Zreče. Na podlagi prijave je inšpektor opravil inšpekcijski pregled, kjer je ugotovil, da je bil obratovalni monitoring hrupa izveden in da zakonsko predpisane mejne vrednosti niso presežene. Naslednje ocenjevanje hrupa v okolju, se bo izvedlo leta 2024.

6.2.8 Ohranjanje biotske raznovrstnosti

Proizvodne lokacije družbe UNIOR d.d. se ne nahajajo na območju, ki je zaščiteno z Naturo 2000. S svojo dejavnostjo ne ogrožamo živalskih ali rastlinskih vrst.

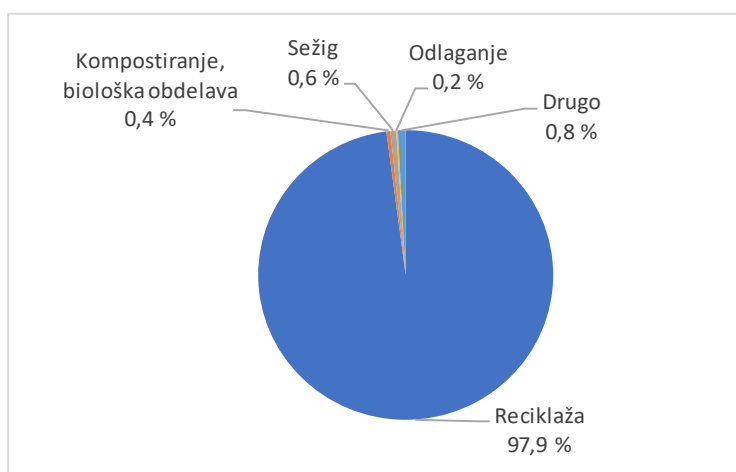
6.2.9 Krožno gospodarstvo

ODPADKI

V skladu z modelom krožnega gospodarstva upravljamo odpadke, saj jih obravnavamo kot surovine. Postopoma vse bolj uveljavljamo hierarhijo ravnanja z odpadki: zmanjševanje in ločevanje na izvoru, ponovna uporaba, reciklaža, kompostiranje, termična izraba in šele nato odlaganje.

Leta 2023 smo reciklirali 98 odstotkov vseh odpadkov, kar je 1 odstotek več kot leta 2022. Največji delež odpadkov, ki se reciklirajo, so kovinski odrezki, ostružki ter ostali kovinski odpadki, ki nastanejo pri postopkih kovanja in obdelave kovin.

Struktura odpadkov glede na način ravnanja v letu 2023

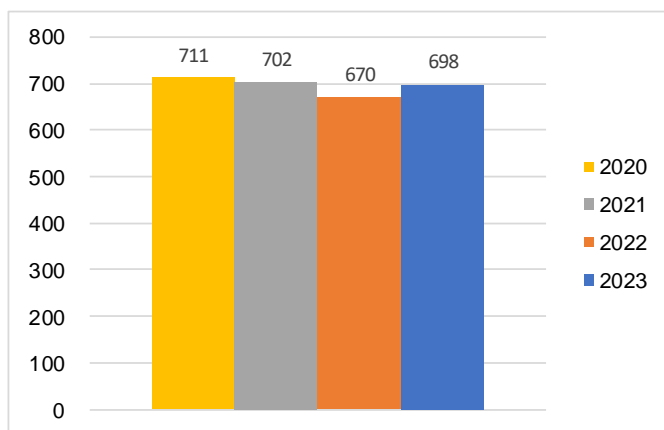
Količina odpadkov glede na način ravnanja v letu 2023 (tone)

	2023	2022	2021	2020
Reciklaža	21.711	21.031	20.966	18.411
Kompostiranje, biološka obdelava	97	87	52	41
Sežig	141	174	135	105
Odlaganje	39	51	58	41
Drugo	188	185	242	141
Skupaj	22.176	21.528	21.454	18.739

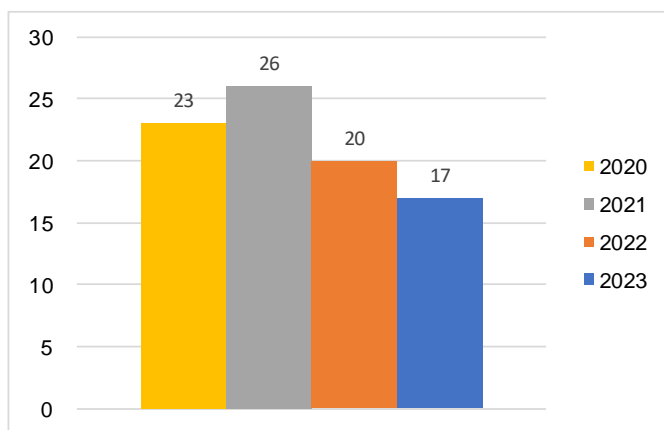
Povečanje količin recikliranih odpadkov na račun odloženih odpadkov pripisujemo tudi temu, da smo za odpaden prah od peskanja našli prevzemnika, ki slednjega reciklira, medtem ko smo doslej ta odpadki odlagali.

Skupna količina odpadkov se je v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 zvišala za 4 odstotke. V skupni količini odpadkov najvišji delež prinesejo sekundarni odpadki, to so odpadne kovine, ki nastanejo pri kovanju in drugih postopkih obdelave kovin. Skupna količina odpadkov na tono proizvedenih izdelkov se je v letu 2023 zvišala zaradi povečanja količin sekundarnih odpadkov.

Količina nastalih odpadkov na tono proizvedenih izdelkov (kg/t)

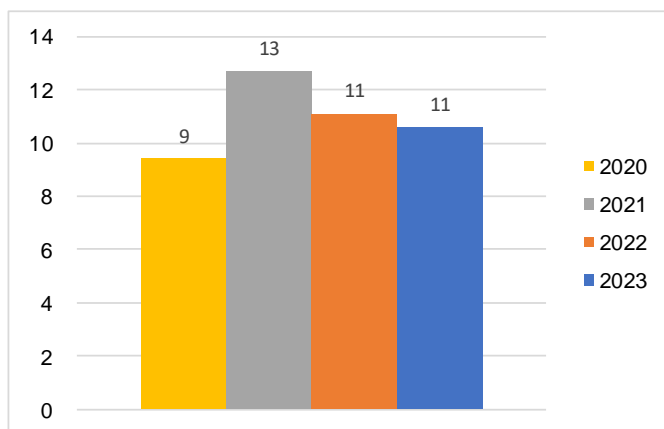

Količina nenevarnih odpadkov na tono proizvedenih izdelkov (kg/t)

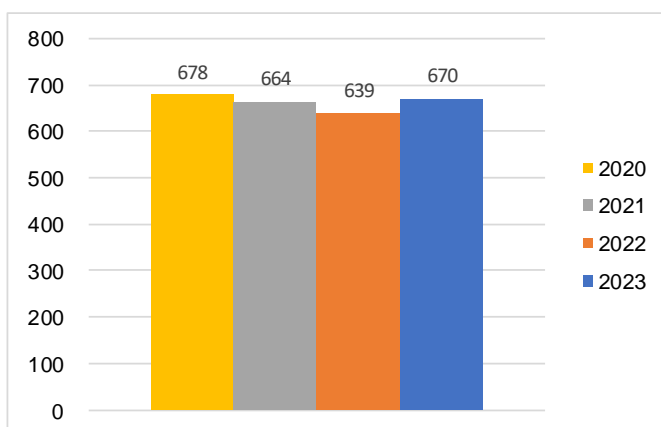
Količina nenevarnih odpadkov na tono proizvedenih izdelkov se je v letu 2023 znižala za 14 odstotkov glede na leto 2022. V skupino nenevarnih odpadkov nismo zajeli odpadnih kovinskih odpadkov oz. t. i. sekundarnih odpadkov, ki so prikazani v diagramu v nadaljevanju.

Količina nevarnih odpadkov na tono proizvedenih izdelkov (kg/t)

Skupna količina nevarnih odpadkov se je v letu 2023 znižala za 4 odstotke glede na leto 2022.

Količina sekundarnih odpadkov na tono proizvedenih izdelkov (kg/t)

Količina sekundarnih odpadkov se je v letu 2023 zvišala za 5 odstotkov glede na leto 2022. Med sekundarne odpadke uvrščamo odpadne kovinske odpadke, ki jih prodamo zbiralcem ali predelovalcem odpadkov, ki jih predelajo oziroma reciklirajo, s čimer se ti ponovno uporabijo. Do povečanja količin sekundarnih odpadkov je prišlo zaradi odpadnega aluminija, ki je nastal pri uvajanju nove tehnologije kovanja aluminija.

6.3 Družbeni vidik

S ponosom lahko trdimo, da smo s svojim znanjem, delavnostjo, ambicioznostjo in ustvarjalnostjo prek naših diverzificiranih programov skozi stoletje ustvarili številna delovna mesta, bistveno prispevali k boljši prepoznavnosti in obiskanosti naših krajev ter občutnemu razvoju in napredku celotne regije.

Družba UNIOR d.d. omogoča delavcem kakovostno delovno okolje in prispeva k razvoju širšega lokalnega okolja, kar zagotavlja z investiranjem v znanje zaposlenih in bodočih zaposlenih, z investiranjem v zdravo in varno življenje ter z investiranjem v družbeno odgovorne projekte.

6.3.1 Skrb za zaposlene

6.3.1.1 Zaposlenost v družbi UNIOR d.d.

V družbi UNIOR d.d. smo skrb za zaposlene tesno vpletili v vsa naša poslovna načrtovanja. Kot največji zaposlovalec v regiji in eden večjih v državi ter kot gospodarski subjekt, ki bistveno prispeva k tukajšnjemu življenju in ga oblikuje, se namreč zavedamo, da z vlaganjem v zaposlene ne izkazujemo le odgovornosti do sodelavcev, temveč tudi odgovornost do širšega okolja.

Zaposlene razumemo kot ključne deležnike uspešnosti organizacije. Iz tega zavedanja gradimo procese, s katerimi želimo vplivati na dobro počutje naših zaposlenih, njihov razvoj in gradnjo dobrih medsebojnih odnosov.

Podatki o zaposlenih

Podatki o zaposlenih	2023	2022	2021	2020
Skupno število zaposlenih	1.614	1.634	1.624	1.666
– Program Odkovki	901	897	892	906
– Program Ročno orodje	314	348	334	348
– Program Strojegradnja	158	153	157	165
– Skupne službe	152	146	147	151
– Vzdrževanje	89	90	94	96
Odhodi	129	133	196	165
Novi zaposleni	109	143	154	34
Povprečna doba zaposlitve	18,7	18,3	18,5	18,4
Povprečna starost	43,9	43,5	43,3	43,4
Povprečno število zaposlenih iz ur	1.556	1.544	1.592	1.675
Povprečna odsotnost z dela (v urah)	168	186,7	153,9	136,9
Povprečna plača (v EUR)	2.226	1.999	1.838	1.706

Konec leta 2023 je bilo v družbi UNIOR d.d. 1.614 zaposlenih, kar je 20 oziroma 1,2 odstotka manj kot predhodno leto. Število zaposlenih se je v primerjavi z letom 2022 zvišalo v programu Odkovki, v programu Strojegradnja in v Skupnih službah, medtem ko se je število zaposlenih v programu Ročno orodje in Vzdrževanju znižalo. Zabeležili smo 129 odhodov zaposlenih, od tega je bilo največ prenehanja pogodb o zaposlitvi na željo zaposlenega, sporazumnih odhodov in iztekov pogodb za določen čas. Zaradi situacije na trgu dela smo v letu 2023 zaposlili manj novih sodelavcev kot preteklo leto. Skupaj je bilo novo zaposlenih sodelavcev 109, največ v programu Odkovki in programu Strojegradnja.

Povprečna starost zaposlenih se je v letu 2023 še nekoliko zvišala, in sicer na 43,9 leta. Glede na naravo dela v družbi prevladujejo moški sodelavci, ki so v preteklem letu predstavljali 68,8 odstotka vseh zaposlenih. V družbi UNIOR d.d. imamo visok delež zaposlenih za nedoločen čas, s čimer zagotavljamo visoko raven varnosti zaposlitve. Konec leta 2023 je imelo pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas 93,3 odstotka vseh zaposlenih, od tega 70,1 odstotka moških in 29,9 odstotka žensk. Zaposlenih za določen čas je bilo 6,7 odstotka, od tega 50,9 odstotka moških in 49,1 odstotka žensk.

Povprečna mesečna bruto plača na zaposlenega je v letu 2023 znašala 2.226 evrov, kar je 11,4 odstotka več kot leta 2022. Ob 7,4-odstotni povprečni letni rasti cen življenjskih potrebščin je povečala svojo realno vrednost za 3,7 odstotka. Neto plača je v letu 2023 dosegla 1.449 evrov in se je glede na preteklo leto povečala za 10,6 odstotka oziroma realno 3 odstotke.

IZOBRAZBENA STRUKTURA

Gospodarski in tehnološki razvoj ter potrebe v delovnih procesih nas spodbujajo, da zaposlujeemo večji delež novih sodelavcev z višjo izobrazbo kot pred leti. Konec leta 2023 je znašal delež zaposlenih z najmanj višjo izobrazbo 20,9 odstotka vseh zaposlenih. Takšni zaposleni bodo lahko dodatno prispevali k iskanju novih in trajnostnih rešitev, ki bodo zagotavljale našo nadaljnjo gospodarsko stabilnost.

Kvalifikacijska struktura

Kvalifikacijska stopnja		31. 12. 2023	31. 12. 2022	31. 12. 2021	31. 12. 2020
1	Nekvalificirani	240	256	263	275
3	Polkvalificirani	116	120	126	130
4	Kvalificirani	503	515	524	540
5	Srednja SI	417	416	391	390
6/1	Višja SI	119	120	113	112
6/2	Visoka SI – dipl., spec. po višji SI, 1. bolonjska st.	125	115	121	130
7	Visoka SI – univ., spec. po VS, mag. stroke	82	79	73	76
8/1	Magisterij znanosti, spec. po univ.	11	12	12	12
8/2	Doktorat znanosti	1	1	1	1
SKUPAJ		1.614	1.634	1.624	1.666

6.3.1.2 Zaposlenost v Skupini UNIOR

Na dan 31. 12. 2023 je bilo v Skupini UNIOR 2.812 zaposlenih, kar je za 0,4 odstotka oziroma 11 zaposlenih več kot konec predhodnega leta, a povečanje ni bilo prisotno v vseh dejavnostih. Povečan obseg poslovanja, ki je pozitivno vplival na število delovnih mest, je bil opaznejši v dejavnosti proizvodnje odkovkov in turizmu, medtem ko smo v dejavnosti proizvodnje ročnega orodja v določenih procesih zaradi zmanjšanega obsega poslovanja, racionalizacije in optimizacije na nekaterih delovnih mestih število zaposlenih zmanjšali.

Glede na stanje konec predhodnega leta je število zaposlenih v dejavnosti proizvodnje odkovkov večje za 28, v dejavnosti strojogradnje za šest in v dejavnosti turizma za deset zaposlenih. V dejavnosti proizvodnje orodij za stroje je stanje večje za enega zaposlenega, medtem ko se je v dejavnosti proizvodnje ročnega orodja ob manjšem obsegu prodaje in proizvodnje v letu 2023 število zaposlenih zmanjšalo za 39. V obvladujoči družbi je bilo v Skupnih službah in Vzdrževanju število zaposlenih skupaj večje za pet oseb. Razlogi za znižanje števila zaposlenih so bili večinoma redne odpovedi delodajalca, iztek pogodb o zaposlitvi za določen čas, upokojitve in odpovedi s strani zaposlenih. Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur je v letu 2023 znašalo 2.699, kar je za 32 zaposlenih oziroma 1,2 odstotka višje v primerjavi z letom 2022.

Povprečna mesečna bruto plača na zaposlenega v Skupini UNIOR je v letu 2023 znašala 1.914 evrov, kar je 9,7 odstotka več kot leta 2022.

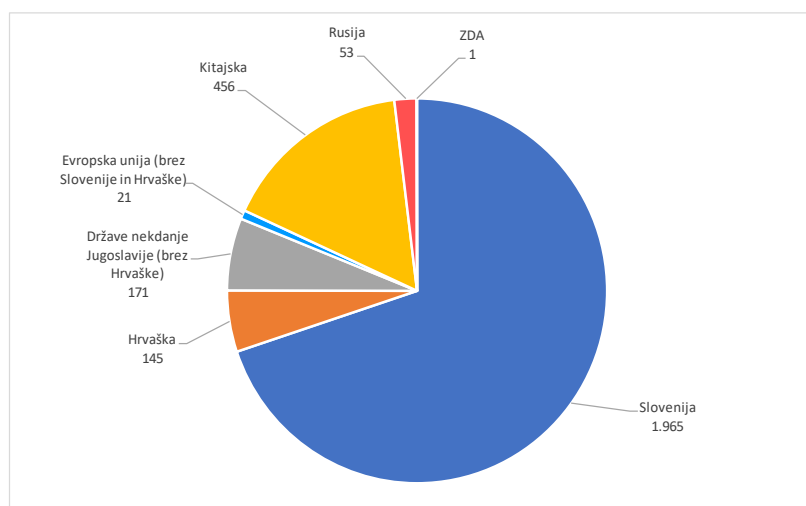
Podatki o zaposlenih

Zaposleni v Skupini UNIOR po dejavnostih	2023	2022	2021	2020
Skupno število zaposlenih	2.812	2.801	2.772	2.808
– dejavnost proizvodnja odkovkov	1.527	1.499	1.470	1.503
– dejavnost proizvodnja ročnega orodja	389	428	415	441
– dejavnost strojogradnja	164	158	162	170
– dejavnost turizem	326	316	325	287
– dejavnost proizvodnja orodij za stroje	165	164	159	160
– sektorji skupnih služb v obvladujoči družbi	152	146	147	151
– sektor vzdrževanje v obvladujoči družbi	89	90	94	96
Povprečno število zaposlenih iz ur	2.699	2.667	2.700	2.832
Povprečna bruto plača (v EUR)	1.914	1.744	1.611	1.490

ZAPOSLENI V SKUPINI PO REGIJAH

V regijah, kjer imajo podjetja v Skupini UNIOR svoje sedeže, se je število zaposlenih v primerjavi s stanjem konec predhodnega leta povišalo v Sloveniji za 10 zaposlenih in na Kitajskem za 11 zaposlenih. Število zaposlenih se je znižalo na Hrvaškem za sedem oseb in v Rusiji za tri osebe, medtem ko se število zaposlenih v Evropski uniji, državah nekdanje Jugoslavije brez Hrvaške in v ZDA ni spremenilo.

Število zaposlenih na dan 31. december	2023	2022	2021	2020
Slovenija	1.965	1.955	1.949	1.953
Hrvaška	145	152	153	155
Države nekdanje Jugoslavije (brez Hrvaške)	171	171	165	167
Evropska unija (brez Slovenije in Hrvaške)	21	21	24	33
Kitajska	456	445	425	442
Rusija	53	56	55	57
ZDA	1	1	1	1
Skupaj Skupina UNIOR	2.812	2.801	2.772	2.808

IZOBRAZBENA STRUKTURA

Tudi v Skupini UNIOR zaposlujemo vedno večji delež sodelavcev z višjo izobrazbo. Konec leta 2023 je znašal delež zaposlenih z najmanj višjo stopnjo izobrazbe 20,8 odstotka vseh zaposlenih, kar je 0,5 odstotne točke več kot v preteklem letu.

Kvalifikacijska struktura

Kvalifikacijska stopnja		31. 12. 2023	31. 12. 2022
1	Nekvalificirani	296	307
3	Polkvalificirani	137	140
4	Kvalificirani	991	1007
5	Srednja SI	803	778
6/1	Višja SI	245	244
6/2	Visoka SI – dipl., spec. po višji SI, 1. bolonjska st.	196	184
7	Visoka SI – univ., spec. po VS, mag. stroke	130	126
8/1	Magisterij znanosti, spec. po univ.	13	14
8/2	Doktorat znanosti	1	1
SKUPAJ		2.812	2.801

6.3.1.3 Razvoj zaposlenih

Razvoj zaposlenih je eden izmed ključnih procesov, s katerim uresničujemo UNIOR-jevo trajnostno zavezo. Znanje in kompetence zaposlenih povečujemo z usposabljanji tako s strokovnih področij kot tudi s področij mehkih veščin. Spodbujamo vseživljenjsko učenje s poudarkom na prenosu znanja in izkušenj. Organiziramo zunanja in notranja usposabljanja ter zaposlenim omogočamo sofinanciranje študija ob delu, dijakom in študentom z nam ustreznih smeri izobraževanja pa omogočamo prakso in kadrovske štipendije.

Z izobraževalno politiko uresničujemo strategijo in zagotavljamo strokovnost zaposlenih ter trajnostno poslovanje. Področje trajnostnega razvoja in družbene odgovornosti smo vključili v poslovne šole, prek katerih spodbujamo vodje tudi k stalnemu izpopolnjevanju znanj in razvijanju veščin vodenja.

V letu 2023 smo nadaljevali z usposabljanji s področja trajnostnega poslovanja, upravljanja podnebnih tveganj in krožnega gospodarstva, inovacijske dejavnosti, avtomatizacije in digitalizacije v smeri pametnih tovarn, razvojnih konceptov vitke proizvodnje, standardov vodenja kakovosti, projektnega vodenja, informacijske varnosti, varnega dela z nevarnimi kemikalijami, varstva okolja, varnosti in zdravja pri delu, mehkih veščin. Te vsebine prispevajo k varovanju zdravja zaposlenih in varnemu delovnemu okolju ter varovanju okolja, osebnemu in poklicnemu razvoju zaposlenih, razvoju novih idej in proizvodov. Zavedamo se pomembnosti medgeneracijskega sodelovanja in prenosa znanja starejših zaposlenih, zato skrbimo za usposabljanje in razvoj mentorjev.

Potreba po izboljševanju poslovnih procesov pomeni, da je treba osvojena znanja nenehno nadgrajevati. Sodobna informacijsko komunikacijska tehnologija nam danes to omogoča prek e-učenja. Tako smo v letu 2023 organizirali na daljavo razvojno konferenco in hekaton. Izvajala so se tudi obnovitvena e-usposabljanja s področja integritete in tveganja za prevare v družbi. Prednost takšnih usposabljanj je v boljša časovna razpoložljivost, saj se lahko zaposleni udeležijo e-usposabljanj, ko jim to časovno ustreza, manj je izgub delovnega časa, dostop je lažji, hitrejši in cenejši (manj je tiskanja gradiv, ni stroškov prevoza in morebitnih nastanitvev), izgublja pa se možnost mreženja med sodelavci v času usposabljanja.

Sodelavcem omogočamo tudi sofinanciranje izobraževanja ob delu. Tako lahko s pridobljenim novim znanjem in praktičnimi izkušnjami na dolgoročno pripomorejo k izboljševanju delovnih procesov in boljšim poslovnim rezultatom. Zaposleni si tako zagotovijo strokovni in osebni razvoj ter možnost kariernega napredovanja.

Z našim programom štipendiranja že več kot štiri desetletja spodbujamo sodelovanje s perspektivnim kadrom. Štipendiranje je dolgoročno načrtovanje bodočih zaposlenih ter je odlična priložnost za karierni razvoj posameznika. V družbi UNIOR d.d. se s pomočjo štipendiranja s potencialnimi zaposlenimi povežemo že v obdobju izobraževanja in si ustvarjamo bazen mladih talentov. Štipendiste vključujemo v delovni proces in družbo UNIOR d.d. že v času njihovega izobraževanja. Cilj podeljevanja naših štipendij je, da pridobimo in strokovno usposobimo kompetenten kader s potrebnih področij. Pomembno nam je, da gradimo in ohranjamo vezi z lokalnimi srednjimi šolami, ker se večina naših štipendistov izobražuje na teh šolah. Konec leta 2023 smo imeli 35 aktivnih štipendistov, ki so se izobraževali po programih, ki bodo pomembno prispevali k digitalizaciji in tehnološkemu napredku naše družbe. Štipendiramo predvsem posameznike s področij strojništva, elektrotehnike, mehatronike, metalurgije in računalništva. Verjamemo, da s štipendisti že v času njihovega študija izoblikujemo kakovosten odnos, ki omogoča uspešno sodelovanje v prihodnosti.

USPOSABLJANJE IN IZOBRAŽEVANJE

Usposabljanje in izobraževanje	2023	2022	2021	2020
Število ur usposabljanja (v urah)	14.799	13.118	10.315	8.875
Stroški za usposabljanje (v EUR)	78.360	98.711	63.317	53.626
Stroški kadrovske štipeidij (v EUR)	105.238	94.181	88.405	114.117
Stroški za izobraževanje ob delu (v EUR)	19.668	14.318	2.856	6.854
Skupaj (v EUR)	203.266	207.210	154.578	174.597

Leta 2023 smo skupaj izvedli 14.799 pedagoških ur usposabljanja, kar je 12,8 odstotka več kot v preteklem letu. Za usposabljanja smo v letu 2023 namenili za 20,6 odstotka manj sredstev kot preteklo leto in sicer 78.360 evrov (vsi stroški povezani z notranjimi in zunanji usposabljanji, brez upoštevanih stroškov odsotnosti zaposlenih z dela). Razlog za to je predvsem v tem, da smo se posluževali brezplačnih usposabljanj in izvajali notranja usposabljanja. Za štipeidije in študij ob delu smo v letu 2023 namenili več sredstev kot leto poprej, in sicer za kadrovske štipeidije smo namenili 105.238 evrov, za študij ob delu 19.668 evrov. Sredstva, ki smo jih namenili strokovnemu usposabljanju in izobraževanju, so skupaj znašala 203.266 evrov, kar je 1,9 odstotka manj kot eno leto prej.

Opredelili smo politiko nasledstev in znotraj tega identificirali ključne kadre ter potencialne naslednike, ki bi lahko v prihodnje zasedli ključna delovna mesta.

Z namenom prepoznave, razvoja in zadrževanja zaposlenih smo v letu 2023 pričeli opravljati razgovore s perspektivnimi zaposlenimi. Perspektivni zaposleni bodo vključeni v priprave razvojnih načrtov.

Z novo zaposlenimi sodelavci po približno treh mesecih od začetka zaposlitve opravimo razgovore, na katerih preverimo njihovo zadovoljstvo. Razgovore opravimo tudi s sodelavci, ki na svojo željo prekinajo delovno razmerje z delodajalcem in želijo opraviti razgovor.

BODOČE KADRE VZGAJAMO IN IZOBRAŽUJEMO V SODELOVANJU S ŠOLSKIM CENTROM SLOVENSKE KONJICE – ZREČE

V sodelovanju s Srednjo poklicno in strokovno šolo Zreče poučujemo mlade, da bi se usposobili za poklice oblikovalec kovin – orodjar, inštalater strojnih inštalacij in strojni tehnik. Tako želimo znižati stopnjo deficitarnosti teh poklicev. Družba UNIOR d.d. s Srednjo poklicno in strokovno šolo Zreče sodeluje že od leta 1978. Tako je Uniorjeva Šolska delavnica ena izmed organizacijskih enot Sektorja za splošne zadeve delniške družbe UNIOR v kateri potencialne kadre poučujejo lastni kadri, zaposleni v delniški družbi. Družba za nemoteno delovanje Šolske delavnice na leto nameni do pol milijona evrov lastnih sredstev.

6.3.1.4 Varnost in zdravje (promocija zdravja)

Zavedamo se, da je vlaganje v varnost in zdravje naših zaposlenih naložba. Varnosti na delovnem mestu namenimo posebno pozornost in jo nenehno izboljšujemo s Programom varnosti in promocije zdravja pri delu.

V letu 2023 smo na področju preventive izvajali aktivnosti predvsem iz Programa promocije zdravja pri delu. Cilji in aktivnosti so bili usmerjeni v zmanjšanje števila nezgod pri delu, nadzor uporabe zaščitne sluha, izboljšanje delovnih pogojev, zmanjšanje bolniške odsotnosti in skrb za zdrav življenjski slog z aktivnostmi.

BOLNIŠKA ODSOTNOST

Skupna bolniška odsotnost je v letu 2023 znašal 7,9 odstotka in je za 1 odstotno točko nižja kot leta 2022, ko je bila 8,9-odstotna. V letu 2023 je bila bolniška odsotnost v breme delodajalca 3,8-odstotna, kar je za 0,4 odstotne točke več kot v letu 2022, ko je bila 3,4-odstotna. Bolniška odsotnost, ki je refundirana, je za 1,4 odstotne točke nižja kot v letu 2022 in je znašala 4,1 odstotka, v letu 2022 pa je bila 5,5-odstotna.

Bolniška odsotnost	2023	2022	2021	2020
Bolniška odsotnost (v odstotkih)	7,9	8,9	7,2	6,2

POŠKODBE PRI DELU

V letu 2023 smo imeli 43 poškodb pri delu, kar je 2 poškodbi manj kot v letu 2022. V letu 2023 je bilo zgubljenih 1172 delovnih dni, kar predstavlja 27,3 delovne dni na poškodbo, v letu 2022 pa je bilo zabeleženih 971 delovnih dni, kar predstavlja 21,6 dneva na poškodbo.

Poškodbe pri delu	2023	2022	2021	2020
Število poškodb	43	45	52	37

Ukrepi na področju varnosti pri delu in varovanja zdravja so bili usmerjeni predvsem v preventivo:

- usposabljanje delavcev o varnem delu na delovnem mestu in obveznostih do varnega dela,
- revizija Izjave o varnosti z oceno tveganja,
- usposabljanje vodilnih in vodstvenih zaposlenih s področja VZD in VPP,
- pooblastila in odgovornosti na področju varstva in zdravja pri delu,
- objave v internih medijih glede poškodb,
- opravljanje preventivnih zdravniških pregledov zaposlenih,
- sistemski nadzor bolniške odsotnosti,
- pregledi delovne in varnostne opreme ter odprave pomanjkljivosti,
- sistematično obravnavanje nezgod in sprotne odprava pomanjkljivosti,
- nadzor varnega dela (uporaba osebne varovalne opreme, urejenost delovnih mest, urejenost naprav) in požarne varnosti,
- izvedba akcije na področju promocije zdravja,
- izvedena presoja po sistemu ISO 45001,
- zagotavljanje skupnih ukrepov varnosti in zdravja pri delu na skupnem delovišču (zunanj izvajalci).

PORODNIŠKI DOPUST

Podatki o koriščenju porodniškega oziroma očetovskega dopusta odlikavajo starostno strukturo zaposlenih in strukturo po spolu. V letu 2023 smo iz naslova porodniškega dopusta zabeležili 0,8-odstotno odsotnost, v letu 2022 pa 0,7-odstotno odsotnost. Iz naslova očetovskega dopusta smo v letu 2023 zabeležili 0,1-odstotno odsotnost, v letu 2022 pa 0,2-odstotno odsotnost.

PROMOCIJA ZDRAVJA

Skrb za zdravje zaposlenih nadgrajujemo s programom aktivnosti za promocijo zdravja, ki naslavljajo zdrav življenjski slog, duševno zdravje ter problematiko kostno-mišičnih obolenj, poškodb izven dela in na delu ter hkrati upoštevajo tudi potrebe in pričakovanja zaposlenih.

6.3.1.5 Organizacijska kultura

Počutje zaposlenih in njihov pogled na našo organizacijsko kulturo je ključnega pomena za naše uspešno (so)delovanje, zato smo v aprilu in maju 2023 ponovno izvedli merjenje organizacijske klime. Na podlagi rezultatov so se sprejeli korporativni ukrepi za izboljšave na ravni družbe in ukrepi na ravni oddelkov.

V letu 2023 so bili izvedeni letni razgovori z zaposlenimi v petem ali višjem tarifnem razredu. Z letnimi razgovori želimo zaposlene in vodje spodbuditi k medsebojnemu dialogu, predvsem glede počutja na delovnem mestu in prihodnjih načrtih za opravljanje dela.

V letu 2023 smo nadaljevali z izvajanjem ukrepov, ki jih imamo zasnovane v okviru polnega certifikata Družini prijazno podjetje. Izvajamo ukrepe, ki jih lahko zaposleni koristijo z namenom izboljšanja počutja in/ali lažjega usklajevanja poklicnega ter zasebnega življenja. V okviru certifikata imamo opredeljene ukrepe s področja dodatno prilagojenega delovnega časa in za prilagoditev delovnih pogojev. Eden izmed ukrepov je tudi finančna pomoč otrokom pokojnih staršev, ki so bili zaposleni v UNIOR d.d. Konec leta smo izvedli dogodek za otroke – UNIOR-jeve otroke je obdaril Božiček. Izvedli smo UNIOR-jev družinski dan na Rogli, ki se ga zaposleni udeležijo v največji meri in jim tudi veliko pomeni. Na dogodek so poleg zaposlenih in njihovih družin povabljeni vsi nekdanji delavci, ki so zgodbo družbe UNIOR d.d. soustvarjali in se nato upokojili, zato lahko govorimo o številčno zelo odzivnem dogodku. Dlje časa odsotni sodelavci lahko zaprosijo za posredovanje e-biltena in časopisa Kovači smo. V veljavi je ukrep, kjer vse interne kandidate za razpisana delovna mesta povabimo na razgovor in jim podamo povratne informacije. Vsako leto za vse zaposlene pridobimo popuste na primer v trgovinah ali za storitve.

6.3.1.6 Komuniciranje

Družba UNIOR d.d. se posveča krepitvi korporativnega komuniciranja znotraj družbe, kar je bilo v letu 2023 jasno vidno skozi številne aktivnosti, osredotočene na spodbujanje pozitivnega dialoga in trajnostnega ozaveščanja. S ciljem podpore tekočemu poslovanju ter skrbi za dobrobit zaposlenih smo intenzivno spodbujali interno komuniciranje, z uporabo različnih orodij, kot so interni časopis, tedenske novice, redna obvestila na oglasnih deskah in intranetu ter izvedbo raznih dogodkov.

Z namenom spodbujanja trajnostnega dialoga smo v letu 2023 izvajali aktivnosti, ki so prispevale k ozaveščanju o pomembnosti zdravja zaposlenih, ter promovirali vrednote družbe UNIOR d.d. S posebnimi akcijami v marcu in oktobru ter organizacijo Razvojne konference in hekatona smo še

dodatno poudarili vrednost ustvarjalnosti in inovativnosti. Dogodka sta bila namenjena trajnostnim usmeritvam, ki so postale ključni del delovanja družbe UNIOR d.d.

6.3.1.7 Sponzorstvo in donatorstvo

Družba UNIOR d.d., ki se ponaša s stoletno tradicijo, je tesno povezana s svojim okoljem in širokim krogom interesnih deležnikov ter nenehno sledi potrebam okolja.

Zavzemamo se za ozaveščanje, ponujamo moralno podporo ter finančna sredstva različnim organizacijam in društvom. S sponzorstvi in donacijami podpiramo tako aktualne kot tudi enkratne dogodke, ter se zavzemamo za podporo mladim in pomoč socialno šibkim. Redno podpiramo številne kulturne, športne in humanitarne projekte.

DRUŽBENO ODGOVORNI PROJEKTI:

PROJEKT DOBRI V DOBREM

Od oktobra 2023 do novembra 2023 smo izvajali projekt »Dobri v dobrem.« V sodelovanju s Srednjo poklicno in strokovno šolo Zreče smo dijakom interaktivno predstavili delniško družbo UNIOR d.d., iskane poklice, razvijajoče se in iskane kompetence, ki jih v družbi UNIOR d.d. potrebujemo za uspešen razvoj in delovanje.

Z VZGAJANJEM TEKAŠKE KULTURE V DRUŽBI UNIOR d.d. IN ŠIRŠE

UNIOR d.d. s svojo prisotnostjo in podporo spodbuja tekaško kulturo v sodelovanju s Konjiško atletsko šolo na tradicionalnem UNIOR-jevem teku na Rogli ter na Konjiškem maratonu na 5 km, 10 km in 21 km. UNIOR-jevega teka na Rogli se je udeležilo 100 tekačev iz cele Slovenije, med njimi tudi UNIOR-jevi sodelavci.

TEKMOVANJE ZA ZNANJE

Tekmovanje za znanje je projekt, s katerim želi UNIOR Ročno orodje vzpodbuditi in izobraževati srednješolce o rešitvah in delu z ročnim orodjem, hkrati pa še bolj tesno povezati sodelovanje med UNIOR-jem in izobraževalnimi ustanovami. Skozi projekt sodelujoče srednješolce zaključnih letnikov popeljemo na tristopenjsko tekmovanje in jih za izkazano znanje ter sodelovanje nagradimo z zanimivimi nagradami, novim praktično-teoretičnim znanjem in nepozabno zabavno izkušnjo.

MLADI MEHANIČ 2023

V UNIOR-ju že tradicionalno sodelujemo v projektu Mladi mehanik Slovenije. Skupaj z Revijo Tranzit spodbujamo srednješolce k izobraževanju in usposabljanju na strokovnem področju. Revija Tranzit izvaja tekmovanje, kjer po teoretičnem in praktičnem testu zmaga najboljši mladi mehanik, mi pa vsem tekmovalcem predstavimo svoje izdelke, in jim pokažemo različne rešitve, da lahko delo opravljajo varneje, hitreje in učinkoviteje.

6.4 Upravljavski vidik

6.4.1 Korporativna kultura

V družbi UNIOR d.d. se zavedamo, da odgovornost ni omejena le na zakonske in ekonomske vidike poslovanja. Naš cilj je v vsakodnevne aktivnosti vključiti tudi etično odgovorno ravnanje. V svojem delovanju upoštevamo poslovno etiko ter gradimo organizacijsko kulturo, ki spodbuja zakonito, transparentno in etično ravnanje vseh zaposlenih. V družbi smo na tem področju sprejeli več internih predpisov, odgovorno ravnanje zaposlenih pa spodbujamo z različnimi aktivnostmi.

Etični kodeks družbe UNIOR d.d. je kot zapis načel in pravil etičnega ravnanja ter dobrih poslovnih običajev in standardov ravnanja krovni dokument na tem področju. Uprava družbe ga je sprejela leta 2016, nazadnje pa je bil posodobljen 2. 2. 2023. Predstavljen je bil vsem zaposlenim, prejeli pa so ga tudi v pisni obliki. Objavljen je na spletnem mestu družbe (<https://www.unior.si/uploads/unior%20eticni%20kodeks%20feb%202023.pdf>).

Sprejeli smo tudi Etični kodeks Skupine UNIOR, ki so ga sprejele družbe v Skupini. V obeh kodeksih so na enem mestu zapisani osnovni etični standardi ravnanja skupaj z zavezami zaposlenih za zagotavljanje odličnosti, odgovornosti in preglednosti. Vsi zaposleni so zavezani k spoštovanju kodeksa.

6.4.2 Korporativna integriteta in skladnost poslovanja

Korporativno integriteto gradimo na skladnosti poslovanja, etiki in učinkovitem upravljanju tveganj. Poleg Etičnega kodeksa družbe UNIOR d.d. področje korporativne integritete dopolnjuje še več internih predpisov. Od 15. 5. 2023 imamo sprejeto Politiko korporativne integritete družbe UNIOR d.d., ki opredeljuje glavne zaveze družbe glede spoštovanja transparentnosti in korporativne integritete ter uveljavitve ničelne tolerance do nezakonitih in neetičnih ravnanj zaposlenih ter organov vodenja in nadzora.

Več o sistemu upravljanja tveganj, pooblaščenca za korporativno integriteto in prevare, pooblaščenca za skladnost poslovanja, zaščiti žvižgačev itd. je zajeto v poglavju 7.4 Letnega poročila 2023.

7 KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

Družba UNIOR d.d. ima dvotirni sistem upravljanja. Naloge uprave in nadzornega sveta so skladno z zakonodajo in Statutom ločene tako, da uprava vodi posle družbe, nadzorni svet pa je odgovoren za nadzor poslovanja. Poleg tega v družbi deluje še kolegij uprave, ki ga sestavljajo direktorji programov, direktorji sektorjev, vodja notranje revizije ter predsednik in član uprave. Glavna naloga članov kolegija je, v okviru pooblastil voditi področja, za katera so odgovorni.

Kot nejavna delniška družba smo si v preteklosti prizadevali za kar najbolj transparentno poslovanje in korektno obveščanje delničarjev ter drugih deležnikov o dogajanju v družbi. Z uvrstitvijo naših delnic na borzo v letu 2011 smo v družbi začeli uvajati še strožje standarde korporativnega upravljanja in s tem prilagodili svoje poslovanje glede na zakonske predpise, borzna pravila in visoke standarde, ki veljajo v okolju. Tako sedaj poslujemo kot javna delniška družba.

Že v postopku priprave uvrstitve delnic na borzo smo imenovali osebo, ki je v družbi odgovorna za odnose z vlagatelji. Vlagatelje in drugo zainteresirano javnost o vseh pomembnejših dogodkih v družbi obveščamo prek borznega sistema SEOnet in spletnega mesta družbe. S tem smo še povečali transparentnost svojega delovanja in vlagateljem omogočili dostop do informacij za kakovostne in preudarne naložbene odločitve.

7.1 Uprava obvladujoče družbe

Družba ima dvočlansko upravo. Njen predsednik je Darko Hrastnik, ki je bil imenovan 29. 11. 2018, ko mu je nadzorni svet družbe podelil nov petletni mandat za obdobje od 1. 6. 2019 do 31. 5. 2024. Funkcijo predsednika uprave opravlja tretjič, pred tem je bil dvakrat član uprave. Branko Bračko je bil kot član uprave imenovan 30. 5. 2017, ko ga je nadzorni svet družbe imenoval za člana uprave UNIOR d.d. za mandatno obdobje od 15. 11. 2017 do 14. 11. 2022. Dne 26. 5. 2022 mu je nadzorni svet podelil nov petletni mandat za obdobje od 15. 11. 2022 do 14. 11. 2027. Funkcijo člana uprave opravlja tretjič. Nadzorni svet družbe UNIOR d.d. je 12. 12. 2023 za novega predsednika uprave za mandatno obdobje od 1. 6. 2024 do 31. 5. 2029 imenoval Roberta Vugo.

PODATKI O DELOVNIH IN VODSTVENIH IZKUŠNJAH ČLANOV UPRAVE

Darko Hrastnik, predsednik uprave

Izobrazba: univerzitetni diplomirani inženir metalurgije in materialov

Delovne in vodstvene izkušnje:

2000–	UNIOR d.d.
2012–	predsednik uprave
2009–2012	član uprave
2007–2012	izvršilni direktor programa Ročno orodje
2004–2007	direktor programa Ročno orodje
2002–2003	član uprave
2000–2002	pomočnik direktorja programa Odkovki
1999–2008	Višja strokovna šola v Celju, izredni predavatelj za predmet ekonomika in menedžment
1996–2000	MPP Livarna, d.o.o., Maribor, generalni direktor
1994–1996	TAM Metalurgija, d.o.o., direktor marketinga
1994–1994	Livarna Ferralit, d.o.o., Žalec, vodja proizvodnje

1989–1993	Livarna, d.o.o., Štore
1992–1993	tehnični direktor
1989–1992	razvojni oddelek

Branko Bračko, član uprave

Izobrazba: univerzitetni diplomirani inženir strojništva

Delovne in vodstvene izkušnje:

2012–	UNIOR d.d., član uprave
2009–2012	UNIOR Formingtools d.o.o. Kragujevac (Srbija), direktor
2009–2012	UNIOR d.d., namestnik izvršilnega direktorja programa Strojna oprema
2008–2009	Weba Maribor d.o.o., prokurist
2002–2007	UNIOR d.d., pomočnik direktorja programa Strojna oprema
2001–2002	MPP Tehnološka oprema d.o.o. Maribor, pomočnik direktorja
1994–2001	UNIOR d.d., program Strojna oprema, vodja tehnologije, vodja obdelave, vodja montaže, vodja proizvodnje
1992–1994	Carrera Optyl d.o.o. Ormož, pomočnik vodje proizvodnje

7.2 Kolegij obvladujoče družbe

Kolegij sestavljajo člani uprave, direktorji programov in sektorjev ter vodja notranje revizije. Glavna naloga članov kolegija je samostojno vodenje posameznega programa oziroma službe. Kolegij tesno sodeluje z upravo in izvršuje njene naloge na strateški in operativni ravni, deluje pa tudi kot posvetovalno telo uprave.

Kolegij družbe sestavljajo:

- Darko Hrastnik, univ. dipl. inž. metal. mater., predsednik uprave,
- Branko Bračko, univ. dipl. inž. str., član uprave,
- Robert Ribič, univ. dipl. inž. str., direktor programa Odkovki,
- Danilo Lorgjer, univ. dipl. inž. kem. teh., direktor programa Ročno orodje,
- mag. Boštjan Leskovar, direktor programa Strojegradnja,
- mag. Uroš Stropnik, direktor sektorja za splošne zadeve,
- mag. Bogdan Polanec, finančni direktor,
- mag. Boštjan Slapnik, direktor nabave,
- Zlatko Zobovič, univ. dipl. ekon., direktor kontrolinga,
- mag. Rok Planinšec, direktor sektorja ITS,
- mag. Marjan Adamič, direktor vzdrževanja,
- Dani Kukovič, univ. dipl. inž. elekt., direktor sektorja energetika,
- Patricija Sedmak, univ. dipl. ekon., vodja notranje revizije.

7.3 Nadzorni svet obvladujoče družbe

Nadzorni svet družbe deluje v okviru pooblastil, kot jih določa 281. člen Zakona o gospodarskih družbah. Njegova glavna naloga v dvotirnem sistemu je nadzor poslov uprave in s tem varovanje interesov deležnikov v družbi.

Nadzorni svet družbe UNIOR d.d. sestavlja šest članov, od tega so štiri predstavniki kapitala in dva predstavnika zaposlenih. V sestavi oblikovanih komisij nadzornega sveta sodelujejo tudi zunanji strokovni člani, ki jih imenuje nadzorni svet. V poslovnem letu 2023 je nadzorni svet družbe UNIOR d.d. deloval v naslednji sestavi:

Predstavniki kapitala v nadzornem svetu so:

- mag. Franc Dover, mandat od 13. 12. 2021 do 5. 7. 2023, predsednik nadzornega sveta;
- Simona Razvornik Škofič, univ. dipl. ekon., mandat od 13. 12. 2021 do 5. 7. 2023, namestnica predsednika nadzornega sveta;
- Andreja Potočnik, mag. manag., mandat od 13. 12. 2021 do 5. 7. 2023, članica nadzornega sveta;
- dr. Tomaž Subotič, mandat od 8. 12. 2022 do 7. 12. 2026, član nadzornega sveta;
- Robert Vuga, dipl. ekon., mandat od 6. 7. 2023 do 12. 12. 2023, predsednik nadzornega sveta;
- Katja Potočar, univ. dipl. prav., mandat od 6. 7. 2023 do 5. 7. 2027, namestnica predsednika nadzornega sveta do 21. 12. 2023 in predsednica nadzornega sveta od 21. 12. 2023;
- mag. Marijan Penšek, mandat od 6. 7. 2023 do 5. 7. 2027, član nadzornega sveta do 21. 12. 2023 in namestnik predsednice nadzornega sveta od 21. 12. 2023.

Predstavnik zaposlenih sta:

- Saša Koren, dipl. ekon., (mandat od 13. 12. 2021 do 12. 12. 2025, članica nadzornega sveta);
- Milan Potočnik, mandat od 1. 11. 2022 do 22. 7. 2025, član nadzornega sveta.

Nadzorni svet družbe ima oblikovani dve komisiji, in sicer revizijsko in kadrovsko komisijo.

Revizijska komisija deluje v sestavi:

- Simona Razvornik Škofič, univ. dipl. ekon., predsednica do 5. 7. 2023;
- Andreja Potočnik, mag. manag., namestnica predsednice do 12. 1. 2023;
- dr. Tomaž Subotič, namestnik predsednice od 13. 1. 2023 do 19. 7. 2023 in predsednik od 20. 7. 2023;
- mag. Marijan Penšek, namestnik predsednika od 20. 7. 2023 dalje;
- Saša Koren, dipl. ekon., članica;
- mag. Blanka Vežjak, zunanja članica revizijske komisije do 7. 8. 2023;
- prof. dr. Simon Čadež, zunanji član revizijske komisije od 8. 8. 2023 (mandat do 4. 7. 2027).

Kadrovska komisija deluje v sestavi:

- Andreja Potočnik, mag. manag., predsednica do 5. 7. 2023;
- mag. Franc Dover, namestnik do 5. 7. 2023;
- dr. Tomaž Subotič, član od 12. 1. 2023;
- Katja Potočar, univ. dipl. prav., predsednica od 6. 7. 2023;
- Robert Vuga, dipl. ekon., namestnik predsednice od 6. 7. 2023 do 7. 12. 2023;
- mag. Marijan Penšek, namestnik predsednice od 21. 12. 2023;
- Milan Potočnik, član.

7.4 Skupščina obvladujoče družbe

Skupščina delničarjev je najvišji organ družbe, v katerem se neposredno uveljavlja volja delničarjev in sprejemajo ključne odločitve. Vsaka delnica družbe prinaša en glas, glasovalne pravice pa nimajo lastne delnice. Družba nima izdanih prednostnih delnic ali delnic, ki bi imele omejene glasovalne pravice.

Uprava družbe skliče skupščino delničarjev praviloma enkrat letno, v juniju ali juliju, z objavo na spletnem mestu AJPES, SEOnetu in spletnem mestu družbe – vsaj trideset dni pred zasedanjem. Pravico do udeležbe in glasovanja na skupščini imajo vsi delničarji, ki so vpisani v delniško knjigo družbe na presečni dan, ki je objavljen v sklicu, ter njihovi zastopniki in pooblaščenca. Celotno gradivo za skupščino je na vpogled na sedežu družbe od sklica do zasedanja.

Uprava delničarjem na skupščini predstavi vse potrebne informacije za presojo posameznih točk dnevnega reda, pri čemer upošteva zakonske in morebitne druge omejitve glede njihovega razkrivanja.

V letu 2023 je bila objava sklica seje skupščine delničarjev izvedena 2. 6. 2022 na spletnem mestu AJPES, na SEOnetu in na spletnem mestu družbe. Dne 7. 7. 2023 je potekala 27. seja skupščine delničarjev družbe UNIOR d.d., delničarji pa so se na njej:

- seznanili z letnim poročilom za poslovno leto 2022 in pisnim poročilom nadzornega sveta o potrditvi letnega poročila za poslovno leto 2022;
- seznanili s Poročilom o prejemkih članov uprave in nadzornega sveta družbe UNIOR d.d. v poslovnem letu 2022 in ga potrdili;
- odločali o uporabi bilančnega dobička za poslovno leto 2022, ki je znašal 14.246.268,92 evra in je po odločitvi delničarjev ostal nerazporejen;
- podelili razrešnico upravi in nadzornemu svetu za poslovno leto 2022;
- zavrnilo odpoklic člana nadzornega sveta dr. Tomaža Subotiča;
- zavrnilo posebno revizijo v zadevi Rhydcon d.o.o. – imenovanje posebnega revizorja in pooblaščenca delničarjev družbe UNIOR d.d.;
- seznanili z odstopom članice nadzornega sveta ge. Simone Razvornik Škofič;
- odpoklicali članico nadzornega sveta go. Andrejo Potočnik in člana nadzornega sveta g. Franca Dovra;
- imenovali nove člane nadzornega sveta, in sicer g. Roberta Vugo, go. Katjo Potočar in g. Marijana Penška.

Obvestilo o sklepih skupščine je bilo objavljeno 5. 7. 2023 na SEOnetu in spletnem mestu družbe.

V letu 2024 bo redna seja skupščine predvidoma izvedena 10. 7. 2024. Sklic skupščine delničarjev s predlagano vsebino sklepov, krajem, časom zasedanja ter pogoji za udeležbo in glasovanje bo objavljen na spletnem mestu AJPES, SEOnetu in na spletnem mestu družbe predvidoma 5. 6. 2024.

7.5 Politika prejemkov članov organov vodenja in nadzora v Skupini UNIOR

Politika prejemkov uprave in nadzornega sveta družbe UNIOR d.d. (v nadaljevanju: Politika prejemkov) je bila odobrena na 26. redni seji skupščine družbe UNIOR d.d. dne 6. 7. 2022, nemudoma po skupščini pa je bila javno objavljena na spletnem mestu družbe in na SEOnetu Ljubljanske borze, kjer bo javno dostopna vsaj toliko časa, dokler se uporablja, najmanj pa deset let. Plačila upravi in nadzornemu svetu so podrobno predstavljena v poglavjih 9.12 in 10.12 Letnega poročila 2023.

UPRAVA

Politika prejemkov določa, da so prejemki članov uprave sestavljeni iz osnovne fiksne bruto plače (v nadaljevanju: »osnovna plača«) in spremenljivega dela plačila za uspešnost poslovanja (v nadaljevanju: »spremenljivi prejemek«). V osnovni plači članov uprave so že zajeti vsi dodatki in prejemki, do katerih so sicer upravičeni zaposleni v družbi na podlagi Zakona o delovnih razmerjih in kolektivnih pogodb, ki veljajo za družbo. Člana uprave sta v določenih primerih upravičena še do odpravnine in nekaterih ostalih ugodnosti oziroma pravic, kot so opredeljene v Politiki prejemkov.

Osnovna plača članov uprave se določi glede na zahtevnost nalog in odgovornost vodenja družbe in se za družbo določi ob upoštevanju meril zahtevnosti, ki se delijo na merila, ki opredeljujejo velikost družbe, ter merila, ki odražajo kompleksnost poslovanja družbe. Na podlagi razvrstitve družbe v skupino po posameznih merilih (dejavnih) zahtevnosti se lahko članom uprave določi osnovna mesečna bruto plača do 18.000,00 evrov.

Spremenljivi prejemek je tisti del celotnih prejemkov, ki je v pogodbi o zaposlitvi s članom uprave določen v odvisnosti od uspešnosti poslovanja družbe. Za člana uprave se enkrat letno na podlagi predloga kadrovske komisije in posebnega sklepa nadzornega sveta, ki ga ta sprejme ob sprejemu revidiranega letnega poročila, oceni uspešnost dela uprave in posledično določi ustrezna višina spremenljivega prejemka za uspešnost poslovanja v preteklem letu, in sicer največ v višini 60 odstotkov letne osnovne bruto plače v tem poslovnem letu. Za določitev spremenljivega prejemka se upoštevajo vnaprej določena merila, ki jih sprejme nadzorni svet v obliki posebnega akta.

Nadzorni svet družbe UNIOR d.d. je na VII-8. seji dne 2. 12. 2022 sprejel Akt o določitvi kriterijev za izplačilo spremenljivega prejemka uprave, ki se uporablja od 6. 7. 2022 dalje.

Merila (uporablja se tudi izraz »kriteriji«) za spremenljivi prejemek uprave so ločena na finančna in nefinančna.

Finančni kriteriji za izplačilo spremenljivega prejemka uprave so:

- a) Kratkoročni:
  1. EBITDA Skupine UNIOR
  2. Čisti poslovni izid družbe UNIOR d.d.
- b) Dolgoročni, ki se za člana uprave določajo za obdobje treh poslovnih let:
  1. Bruto dodana vrednost na zaposlenega v UNIOR d.d.
  2. Donosnost kapitala (ROE) v UNIOR d.d.

Nefinančni kriteriji za izplačilo spremenljivega prejemka uprave so:

- a) Kratkoročni:
  1. Sodelovanje s sindikati in svetom delavcev

2. Sodelovanje z lokalno skupnostjo
  3. Vključevanje trajnostnega razvoja
- b) Dolgoročni, ki se za člana uprave določajo za obdobje treh poslovnih let:
1. CO₂ odtis za triletno obdobje
  2. Dokončanje ali potek strateških projektov, za katere je zadolžen posamezen član uprave.

Osnova za izračun za poslovno leto je doseganje zgoraj navedenih kriterijev glede na predhodno poslovno leto in osnovna plača člana uprave.

Oba člana uprave sta skladno s Politiko prejemkov in pogodbo o zaposlitvi, ki sta jo sklenila z nadzornim svetom družbe, v letu 2023 za svoje delo prejela fiksno plačilo. Člana v poslovnem letu 2023 nista prejela spremenljivega prejemka. Prav tako nista bila opcijsko nagrajena, kar po pogodbi tudi ni predvideno.

Skladno z 294b. členom ZGD-1 se je na 27. redni seji skupščine družbe UNIOR d.d. dne 5. 7. 2023 posvetovalno glasovalo o Poročilu o prejemkih članov uprave in nadzornega sveta družbe UNIOR d.d. v poslovnem letu 2022 (v nadaljevanju: Poročilo o prejemkih). Skupščina delničarjev se je seznanila s Poročilom o prejemkih in ga potrdila. Poročilo o prejemkih je bilo nemudoma po skupščini javno objavljeno na spletnem mestu družbe in SEOnetu Ljubljanske borze, kjer bo javno dostopno najmanj deset let.

NADZORNI SVET

Člani nadzornega sveta za svoje delo prejemajo sejnino ter plačilo za opravljanje funkcije, člani komisij nadzornega sveta pa še dodatno sejnino za delo v njih ter doplačilo za opravljanje funkcije. Poleg tega skladno s predpisi prejmejo tudi dnevnice in potne stroške. Sejnine se članom nadzornega sveta in članom komisij izplačujejo, dokler njihova višina ne doseže 50 odstotkov osnovnega plačila za opravljanje funkcije; prav tako se doplačila za opravljanje funkcije izplačujejo, dokler njihova višina ne doseže 50 odstotkov osnovnega plačila za opravljanje funkcije.

Člani nadzornega sveta drugih prejemkov ne prejemajo.

Nadzorni svet družbe UNIOR d.d. je dne 6. 2. 2024 potrdil posodobljeno Politiko prejemkov uprave in nadzornega sveta družbe UNIOR d.d., usklajeno z aktualnimi priporočili in pričakovanji Slovenskega državnega holdinga, d.d. Le-ta se bo obravnavala predvidoma na redni letni skupščini.

7.6 Izjava o upravljanju Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d.

Uprava in nadzorni svet družbe UNIOR Kovaška industrija d.d. izjavljata, da je bilo v obdobju poslovnega leta 2023 upravljanje družbe skladno z Zakonom o gospodarskih družbah, Zakonom o trgu finančnih instrumentov, Pravili Ljubljanske borze in drugimi veljavnimi predpisi.

Izjava o upravljanju je sestavni del Letnega poročila Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d. za leto 2023 in je dostopna tudi na spletnem mestu družbe www.unior.si najmanj pet let od njene objave.

Sistem vodenja in upravljanja skupine ter družbe zagotavlja usmerjanje in omogoča nadzor nad družbo ter njenimi odvisnimi družbami. Določa razdelitev pravic in odgovornosti med organi upravljanja; postavlja pravila in postopke za odločanje glede korporativnih zadev družbe; zagotavlja okvir za postavljanje, doseganje in spremljanje uresničevanja poslovnih ciljev ter uveljavlja vrednote, načela in standarde poštenega ter odgovornega odločanja in ravnanja v vseh vidikih našega poslovanja.

Sistem vodenja in upravljanja je sredstvo za doseganje dolgoročnih strateških ciljev skupine in družbe ter način, s katerim uprava in nadzorni svet družbe UNIOR d.d. izvajata odgovornost do delničarjev in drugih deležnikov družbe ter skupine. Vizija in cilji družbe UNIOR d.d. ter njenih odvisnih družb sta uvajanje sodobnih načel vodenja in upravljanja ter kar najpopolnejša skladnost z naprednimi domačimi in tujimi praksami.

SKLICEVANJE NA VELJAVNE KODEKSE UPRAVLJANJA

Uprava in nadzorni svet družbe UNIOR Kovaška industrija d.d. izjavljata, da družba spoštuje določbe:

- Slovenskega kodeksa upravljanja javnih delniških družb z dne 9. 12. 2021, ki se je začel uporabljati s 1. 1. 2022 in je objavljen na spletnem mestu Ljubljanske borze d.d. <https://ljse.si/UserDocs/Images/datoteke/Pravila,%20Navodila,%20Priročnik/Slovenski%20kodeks%20upravljanja%20javnih%20delniških%20družb.pdf?vel=795421> in
- Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države, veljaven od junija 2022, ki je objavljen na spletnem mestu Slovenskega državnega holdinga d.d. https://sdh.si/Data/Documents/pravni-akti/Kodeks%20upravljanja%20dru%C5%BEb%20s%20kapitalsko%20nalo%C5%BEbo%20dr%C5%BEave_junij_2022.pdf,

z nekaterimi odstopanji, ki so pojasnjena v tej izjavi.

Izjava o skladnosti z določbami zgoraj navedenih kodeksov je sestavni del Letnega poročila za leto 2023 in je dostopna tudi na spletnem mestu družbe www.unior.si najmanj pet let od njene objave.

Izjava se nanaša na obdobje poslovnega leta 2023, to je od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023. Od zaključka poslovnega leta do objave izjave ni prišlo do sprememb na področju upravljanja družbe.

ODSTOPANJE OD DOLOČB KODEKSOV UPRAVLJANJA

Uprava in nadzorni svet družbe v nadaljevanju podajata pojasnila k odstopanjem od posameznih določb **Slovenskega kodeksa upravljanja javnih delniških družb**:

- Določba 1: družba deluje v skladu z osnovnim ciljem, to je dolgoročnim in vzdržnim maksimiranjem vrednosti družbe in drugimi cilji, kot sta dolgoročno ustvarjanje vrednosti za delničarje in upoštevanje socialnih ter okoljskih vidikov z namenom zagotavljanja trajnostnega razvoja družbe, čeprav to ni navedeno v Statutu družbe.
- Določba 4: nadzorni svet družbe je 22. 4. 2021 sprejel Politiko raznolikosti uprave in nadzornega sveta družbe UNIOR d.d., ki jo je družba javno objavila na svojem spletnem mestu

[https://www.unior.si/uploads/dokumenti/Politika%20raznolikosti%20uprave%20in%20nadzorne%20sveta%20dru%C5%BEbe%20UNIOR%20d.%20d.%20\(VI-21.%20seja%20NS,%2022.4.2021\).pdf](https://www.unior.si/uploads/dokumenti/Politika%20raznolikosti%20uprave%20in%20nadzorne%20sveta%20dru%C5%BEbe%20UNIOR%20d.%20d.%20(VI-21.%20seja%20NS,%2022.4.2021).pdf)

V sprejeti Politiki niso opredeljeni konkretni cilji in merila glede raznolikosti, prav tako družba konkretnih ciljev nima opredeljenih v svojih notranjih aktih. Kljub temu v družbi zasledujemo cilj čim bolj raznolike sestave organov vodenja in nadzora glede vidikov kot so narodnost, rasa, spol, starost, vera, prepričanje in druge osebne lastnosti ter strokovna raznolikost. V skladu z opisnimi cilji, ki so navedeni v Politiki, slednja vpliva predvsem na postopke izbire članov uprave in nadzornega sveta, prav tako pa tudi na druge postopke v družbi. Več o sprejeti Politiki je pojasnjeno v nadaljevanju Izjave o upravljanju.

- Določba 7: v družbi UNIOR d.d. poudarjamo trajnostno poslovanje čeprav nimamo sprejete Politike trajnostnega poslovanja, družba pri svojem poslovanju upošteva okoljski, družbeni in upravljavski vidik. Področje trajnostnega poslovanja je v fazi implementacije v poslovne procese, aktivnosti na tem področju so podrobneje predstavljene v poglavju 6 Letnega poročila 2023.
- Določba 10.5: družba v primeru obvestila ustanove ali posameznika, ki namerava organizirano zbirati pooblastila za skupščino, o organiziranem zbiranju pooblastil za skupščino zagotovi javno objavo informacij o tem, in sicer seznam pooblaščenecv in njihove kontaktne podatke, roke za zbiranje in obrazec pooblastila, ne objavi pa stroškov, ki so družbi nastali v povezavi z organiziranim zbiranjem pooblastil, ker v primeru zbiranja pooblastil s strani tretje ustanove ali posameznika družbi ne nastanejo neposredni stroški.
- Določba 16.4: ker je postopek vrednotenja dela nadzornega sveta potekal v skladu z metodologijo in Priročnikom za vrednotenje učinkovitosti nadzornega sveta (Združenje nadzornikov Slovenije), ki je podalo kritične ocene nadzornega sveta, ki so bile osnove za akcijski načrt izboljšav, zunanja presoja vrednotenja nadzornega sveta ni bila opravljena.
- Določba 26: pri poslih s povezanimi osebami družba ne vodi seznama povezanih oseb in povezanih strank in nima predvidenih notranjih postopkov v zvezi s posli s povezanimi osebami, pri čemer pojasnjuje, da družba ali od družbe odvisne družbe v letu 2023 niso sklepale poslov s članoma uprave ali njunimi družinskimi člani, za katere bi bilo potrebno soglasje nadzornega sveta. Prav tako v letu 2023 niso bili sklenjeni posli s povezanimi strankami, ki ne bi bili opravljeni v okviru rednega poslovanja in pod običajnimi tržnimi pogoji oziroma bi zanje morala družba pridobiti soglasje nadzornega sveta.
- Določba 31.3: družba ne zagotavlja javnih objav sporočil v tujem jeziku, ki se običajno uporablja v mednarodnih finančnih krogih, ampak zagotavlja javne objave samo v slovenskem jeziku, ker je uvrščena v Standardno kotacijo Ljubljanske borze.

Uprava in nadzorni svet družbe v nadaljevanju podajata pojasnila k odstopanjem od posameznih določb **Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države:**

- Določba 3.1: družba deluje v skladu z osnovnim ciljem, to je maksimiranjem vrednosti družbe in ustvarjanjem tem višjega donosa za lastnike na dolgi rok, kakor tudi drugimi cilji, kot je upoštevanje socialnih in okoljskih vidikov z namenom zagotavljanja trajnostnega razvoja družbe, čeprav to ni navedeno v Statutu družbe.
- Določba 3.6: nadzorni svet družbe je 22. 4. 2021 sprejel Politiko raznolikosti uprave in nadzornega sveta družbe UNIOR d.d., ki jo je družba javno objavila na svojem spletnem mestu [https://www.unior.si/uploads/dokumenti/Politika%20raznolikosti%20uprave%20in%20nadzorne%20sveta%20dru%C5%BEbe%20UNIOR%20d.%20d.%20\(VI-21.%20seja%20NS,%2022.4.2021\).pdf](https://www.unior.si/uploads/dokumenti/Politika%20raznolikosti%20uprave%20in%20nadzorne%20sveta%20dru%C5%BEbe%20UNIOR%20d.%20d.%20(VI-21.%20seja%20NS,%2022.4.2021).pdf). V sprejeti Politiki niso opredeljeni konkretni cilji in merila glede raznolikosti, prav tako družba konkretnih ciljev nima opredeljenih v svojih internih aktih. Kljub temu v družbi zasledujemo cilj čim bolj raznolike sestave organov vodenja in nadzora glede vidikov, kot so narodnost, rasa, spol, starost, vera, prepričanje in druge osebne lastnosti ter strokovna raznolikost. V skladu z opisnimi cilji, ki so navedeni v Politiki, slednja vpliva predvsem na postopke izbire članov uprave in nadzornega sveta, prav tako pa tudi na druge postopke v družbi. Več o sprejeti Politiki je pojasnjeno v nadaljevanju Izjave o upravljanju.

- Določba 6.5.1: nadzorni svet pripravi kompetenčni profil za člana nadzornega sveta samo ob naboru kandidatov za člane nadzornega sveta; kompetenčni profil, ki bi bil javno objavljen na spletnem mestu družbe, ni pripravljen.
- Določba 6.10.6: članom nadzornega sveta je bila zagotovljena ugodnost (boniteta), in sicer v obliki Individualnega zavarovanja odgovornosti članov organov vodenja in nadzora za zavarovanje obvezne odbitne franšize iz police korporativnega zavarovanja odgovornosti vodilnih delavcev, ki ga družba sklene v skladu z določbo 6.10.11 Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države.
- Določba 8.1: v družbi UNIOR d.d. poudarjamo trajnostno poslovanje, zato družba pri svojem poslovanju upošteva okoljski, družbeni in upravljavski vidik. Področje trajnostnega poslovanja je v fazi implementacije v poslovne procese, aktivnosti na tem področju so podrobneje predstavljene v poglavju 6 Letnega poročila 2023. Družba UNIOR d.d. se postopno pripravlja na poročanje v skladu z Direktivo o poročanju podjetij o trajnostnosti oziroma direktivo CSRD, ki uvaja evropske standarde poročanja o trajnostnosti (European sustainability reporting standards).
- Določba 8.3: družba v celoti spoštuje določbo in razkriva prejemke ter pravice posameznih organov vodenja in nadzora v skladu s Prilogo 4 kodeksa za obvladujočo družbo, ne razkriva pa podatkov za družbe v skupini.

PODATKI PO DOLOČBAH 3. DO 7. TOČKE 5. ODSTAVKA 70. ČLENA ZGD-1

Družba UNIOR d.d. na osnovi 5. odstavka 70. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1), ki določa minimalne vsebine izjave o upravljanju, podaja naslednja pojasnila:

1. Opis glavnih značilnosti sistemov notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja.

Družba UNIOR d.d. upravlja s tveganji in izvaja postopke notranjih kontrol na vseh ravneh. Namen notranjih kontrol je zagotavljanje točnosti, zanesljivosti, transparentnosti in preglednosti vseh procesov ter obvladovanje tveganj, ki so povezana z računovodskim poročanjem. Obenem sistem notranjih kontrol vzpostavlja mehanizme, ki preprečujejo neracionalno rabo premoženja in stroškovno učinkovitost.

Sistem notranjih kontrol vključuje postopke, ki zagotavljajo, da:

- so poslovni dogodki evidentirani na osnovi verodostojnih knjigovodskih listin, na osnovi katerih so poslovni dogodki evidentirani točno in pošteno ter dajejo jamstvo, da družba pošteno razpolaga s svojim premoženjem;
- so poslovni dogodki evidentirani in računovodski izkazi izdelani v skladu z veljavno zakonodajo;
- se prepreči oziroma pravočasno zazna morebitna nepooblaščen pridobitev, uporaba in razpolaganje s premoženjem družbe, ki bi na računovodske izkaze pomembno vplivalo.

Notranjo kontrolo v družbi izvajajo vsi zaposleni v družbi, še posebej zaposleni v sektorjih financ in računovodstva ter kontrolinga, ki sta odgovorna za vodenje poslovnih knjig ter izdelavo računovodskih izkazov v skladu z veljavnimi računovodskimi, davčnimi in drugimi predpisi. Ustreznost delovanja notranjih kontrol v okviru informacijskega sistema za interne potrebe revidiranja letno preverjajo pooblaščen zunanji revizorji. V družbi sta kot štabni službi organizirani tudi Služba notranje revizije in Služba za vodenje in kontrolo notranjih prevar, ki sta prav tako odgovorni za preverjanje delovanja sistema notranjih kontrol. Opisani stroj notranjih kontrol in upravljanja tveganj se uporablja tudi za odvisne družbe v Skupini UNIOR.

2. Pomembno neposredno in posredno lastništvo vrednostnih papirjev družbe v smislu doseganja kvalificiranega deleža, kot ga določa zakon, ki ureja prevzeme.

Podatke o doseganju kvalificiranega deleža, kakršnega določa Zakon o prevzemih, sproti objavljamo v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze in posredujemo Agenciji za trg vrednostnih papirjev. Imetnik kvalificiranega deleža, ki ga določa Zakon o prevzemih družbe UNIOR d.d., je na dan 31. 12. 2023 SDH, d.d. z lastniškim deležem 1.119.079 delnic oziroma 39,4 odstotka.

3. Pojasnila o vsakem imetniku vrednostnih papirjev, ki zagotavljajo posebne kontrolne pravice.

Nobeden od delničarjev družbe UNIOR d.d. nima posebnih kontrolnih pravic na podlagi lastništva delnic družbe.

4. Pojasnila o vseh omejitvah glasovalnih pravic.

Delničarji družbe UNIOR d.d. nimajo omejitev za izvajanje glasovalnih pravic.

5. Pravila družbe o imenovanju in zamenjavi članov organov vodenja ali nadzora ter spremembah Statuta.

Pravila družbe ne urejajo posebej imenovanja ter zamenjave članov organov vodenja ali nadzora ter sprememb Statuta. V celoti uporabljamo veljavno zakonodajo.

6. Pooblastila članov posloводства, zlasti pooblastila za izdajo ali nakup lastnih delnic.

Družba UNIOR d.d. in člani posloводства v letu 2023 niso imeli pooblastil za izdajo ali nakup lastnih delnic, prav tako člani posloводства nimajo pooblastil za uveljavljanje glasovalnih pravic s strani imetnikov delnic družbe UNIOR d.d.

7. Delovanje skupščine družbe in njene ključne pristojnosti.

Skupščina delničarjev se je v letu 2023 sestala enkrat. Pristojnosti skupščine in pravice delničarjev so navedene v ZGD-1 in se uveljavljajo na način, kakršnega določajo Statut družbe, poslovnik skupščine in predsedujoči skupščine. Poteka glasovanja na skupščinah delniške družbe UNIOR sta podrobneje pojasnjena v Letnem poročilu 2023 v poglavju 7.4.

8. Podatki o sestavi in delovanju organov vodenja ali nadzora ter njihovih komisij.

Celovita predstavitev organov vodenja in nadzora ter njihovih komisij je opisana v Letnem poročilu 2023 v poglavjih 7.1, 7.2 in 7.3.

9. Opis Politike raznolikosti, ki se izvaja v zvezi z zastopanostjo v organih vodenja in nadzora družbe.

Nadzorni svet družbe je 22. 4. 2021 sprejel Politiko raznolikosti uprave in nadzornega sveta družbe UNIOR d.d. (v nadaljevanju: Politika raznolikosti), v kateri so opredeljeni namen in cilji Politike raznolikosti, njeni skrbniki, vidiki, ki se morajo v okviru Politike raznolikosti upoštevati pri sestavi uprave in nadzornega sveta, spremljanje izvajanja Politike raznolikosti ter obveščanje deležnikov o njenem sprejemu. Objavljena je tudi na spletnem mestu družbe ([https://www.unior.si/uploads/dokumenti/Politika%20raznolikosti%20uprave%20in%20nadzornega%20sveta%20dru%C5%BEbe%20UNIOR%20d.%20d.%20\(VI-21.%20seja%20NS,%202022.4.2021\).pdf](https://www.unior.si/uploads/dokumenti/Politika%20raznolikosti%20uprave%20in%20nadzornega%20sveta%20dru%C5%BEbe%20UNIOR%20d.%20d.%20(VI-21.%20seja%20NS,%202022.4.2021).pdf)).

Njen glavni namen je spodbujanje raznolikosti ter doseganje ciljne raznolikosti uprave in nadzornega sveta glede na spol, starost, izobrazbo in izkušnje. Družba UNIOR d.d. jo smiselno uporablja tudi pri kadrovanju na nižjih ravneh vodenja. Primarni cilj sprejete politike je spodbujati raznoliko sestavo organa vodenja in nadzora z namenom doseči njegovo večjo učinkovitost in zagotoviti tak nabor strokovnih znanj in izkušenj, da bo zagotovljeno dolgoročno uspešno poslovanje družbe.

Skrbniki Politike raznolikosti so uprava, nadzorni svet, morebitne komisije, ki so vključene v postopke izbire članov organov vodenja in nadzora (zlasti kadrovska komisija in komisija za imenovanja), svet delavcev ter Sektor za splošne zadeve družbe UNIOR d.d., ki si politiko prizadeva upoštevati pri kadrovanju na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih. Omenjeni skrbniki si prizadevajo, da pri svojih odločitvah in pripravi kadrovskih predlogov upoštevajo v nadaljevanju navedene vidike raznolikosti.

Vidiki, ki se morajo v okviru Politike raznolikosti upoštevati pri sestavi uprave in nadzornega sveta, so:

- strokovna raznolikost za zagotavljanje komplementarnosti znanj in veščin,
- uravnoteženost spolov in upoštevanje ustrezne zastopanosti manj zastopanega spola pri naboru kandidatov,
- ustrezna uravnoteženost deležev mlajših in starejših članov,
- prizadevanje, da se hkrati ne menjajo vsi člani uprave in nadzornega sveta, za zagotavljanje kontinuitete obeh organov.

Nadzorni svet lahko pri pripravi predlogov za člane organov vodenja in nadzora določi dodatna merila in cilje raznolikosti.

Čeprav v Politiki raznolikosti niso opredeljeni konkretni cilji in merila glede raznolikosti, družba svojim zaposlenim zagotavlja enake možnosti ne glede na spol, raso, starost, zdravstveno stanje, versko in politično prepričanje, članstvo v sindikatu, družinski status, spolno usmerjenost ali druge osebne okoliščine. V skladu z zgoraj navedenimi opisnimi cilji Politika raznolikosti vpliva predvsem na postopke izbire članov uprave in nadzornega sveta, prav tako pa tudi na druge postopke v družbi. Politika raznolikosti se tako uporablja predvsem ob imenovanju članov uprave in kolegija družbe, izboru in oblikovanju predloga kandidatov za nadzorni svet skupščini delničarjev družbe, imenovanju komisij nadzornega sveta in ob samoocenjevanju dela nadzornega sveta.

V nadzornem svetu je v prvi polovici leta 2023 delovalo 50 odstotkov žensk, na dan 31. 12. 2023 pa 40 odstotkov. V decembru 2023 je bila na mesto predsednice nadzornega sveta prvič imenovana predstavnica ženskega spola. V nadzornem svetu družbe UNIOR d.d. delujeta dva predstavnika delavcev, v letu 2023 sta to funkcijo opravljala ena predstavnica ženskega in en predstavnik moškega spola. Tudi v revizijski in kadrovski komisiji nadzornega sveta imamo predstavnike obeh spolov.

Zakonodajo s tega področja v družbi UNIOR d.d. dosledno spremljamo in jo bomo pravočasno implementirali v okviru svojega poslovanja. Družba bo konkretne cilje in merila glede raznolikosti definirala v posodobljeni politiki, ki bo sprejeta v letu 2024.

V dvočlanski upravi družbe pa je opazna večja vrzel med moškimi in ženskami, v njej nimamo nobene predstavnice ženskega spola.

Raznolikost strokovnih znanj ter starostna sestava uprave in nadzornega sveta sta predstavljena v nadaljevanju.

SESTAVA UPRAVE IN NADZORNEGA SVETA TER VIŠINA NJIHOVIH PREJEMKOV

Sestava uprave in organiziranost uprave družbe je predstavljena v poglavju 7.1 Letnega poročila 2023, skladno s Prilogo C Slovenskega kodeksa upravljanja javnih delniških družb in Prilogo 3 Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države pa je prikazana v spodnji tabeli.

Ime in priimek	Funkcija	Področje dela v upravi	Prvo imenovanje na funkcijo	Zaključek funkcij/mandata	Spol	Državljanstvo	Letnica rojstva	Izobrazba	Strokovni profil	Članstvo v organih nadzora z družbo nepovezanih družb
Darko Hrastnik	predsednik uprave	finance, kadri, prodaja, proizvodnja	17. 8. 2012	31. 5. 2024	moški	slovensko	1964	univ. dipl. inž. metal. in mater.	poslovođenje	-
Branko Bračko	član uprave	nabava, prodaja, proizvodnja	15. 11. 2012	14. 11. 2027	moški	slovensko	1967	univ. dipl. inž. str.	poslovođenje	član nadzornega sveta Stanovanjsko podjetje Konjice, d.o.o. član nadzornega sveta ACS Slovenski avtomobilski grozd član nadzornega sveta Zavarovalnica Triglav, d.d. (do 6. 6. 2023)

Nadzorni svet, njegova sestava, člani in komisije so predstavljeni v poglavju 7.3 Letnega poročila 2023, sestava v skladu s Prilogo C Slovenskega kodeksa upravljanja javnih delniških družb in Prilogo 3 Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države pa v naslednji tabeli.

Ime in priimek	Funkcija	Prvo imenovanje na funkcijo	Zaključek funkcij/mandata	Predstavnik kapitala/zaposlenih	Udeležba na sejah NS	Spol	Državljanstvo	Letnica rojstva	Izobrazba	Strokovni profil	Neodvisnost po 23. členu Kodeksa	Obstoj nasprotja interesov	Članstvo v organih nadzora drugih družb	Članstvo v komisijah	Predsednik/član	Udeležba na sejah komisij
mag. Franc Dover	predsednik NS	13. 12. 2021	5. 7. 2023	predstavnik kapitala	8/8	moški	slovensko	1965	magister tehniških znanosti	poslovođenje	DA	NE	-	kadrovska komisija	namestnik predsednice	1/1
Simona Razvornik Škofič	namestnica predsednica NS	13. 12. 2017	5. 7. 2023	predstavnica kapitala	7/8	ženski	slovensko	1971	univerzitetna diplomirana ekonomistka	finance	DA	NE	zunanja članica revizijske komisije NS LL Grosist d.o.o.	revizijska komisija	predsednica	4/4
Andreja Potočnik	članica NS	13. 12. 2021	5. 7. 2023	predstavnica kapitala	3/8	ženski	slovensko	1982	magistra managementa	management	DA	NE	-	kadrovska komisija revizijska komisija	predsednica nam. predsed.	1/1 0/0
dr. Tomaž Subotič	član NS	8. 12. 2022	7. 12. 2026	predstavnik kapitala	10/12	moški	slovensko	1959	doktor organizacijskih znanosti in magister ekonomskih znanosti	management in finance	DA	NE	predsednik NS Železar Štore DP d.d. predsednik Sveta zavoda Splošne bolnišnice Celje (od sep. 2023) predsednik Sveta zavoda Univerzitetne Psihiatrične klinike Ljubljana (od nov. 2023)	revizijska komisija kadrovska komisija	predsednik član	8/8 3/3
Robert Vuga	predsednik NS	6. 7. 2023	12. 12. 2023	predstavnik kapitala	4/4	moški	slovensko	1969	diplomirani ekonomist	poslovođenje	DA	NE	predsednik NS družbe Mariborska livarna Maribor d.d. (do jul. 2023)	kadrovska komisija	član	2/2
Katja Poločar	predsednica NS	6. 7. 2023	5. 7. 2027	predstavnica kapitala	4/4	ženski	slovensko	1975	univerzitetna diplomirana pravica	odvetnica	DA	NE	-	kadrovska komisija	predsednica	2/2
mag. Marijan Penšek	namestnik predsednice NS	6. 7. 2023	5. 7. 2027	predstavnik kapitala	4/4	moški	slovensko	1959	magister tehničnih znanosti	strojništvo	DA	NE	član nadzornega sveta, član revizijske komisije in član investicijske komisije GEN energija d.o.o.	revizijska komisija kadrovska komisija	nam. predsednik nam. predsednice	4/4 0/0
Saša Koren	članica NS	13. 12. 2017	12. 12. 2025	predstavnica zaposlenih	11/12	ženski	slovensko	1986	diplomirana ekonomistka	finance	DA	NE	-	revizijska komisija	članica	8/8
Milan Potočnik	član NS	1. 11. 2022	22. 7. 2025	predstavnik zaposlenih	12/12	moški	slovensko	1976	avtomehaničar	strokovni sodelavec	DA	NE	-	kadrovska komisija	član	4/4

Ime in priimek	Komisija	Udeležba na sejah komisij	Spol	Državljanstvo	Izobrazba	Letnica rojstva	Srokovni profil	Članstvo v organih nadzora z družbo nepovezanih družb
mag. Blanka Vežjak	revizijska komisija	5/5	ženski	slovensko	magistra ekonomskih znanosti	*	revizija	zunanja članica revizijske komisije UO Univerze v Ljubljani zunanja članica revizijske komisije NS Mariborsko vodovod d.o.o. (do jan. 2023)
prof. dr. Simon Čadež	revizijska komisija	3/3	moški	slovensko	doktor poslovno organizacijskih znanosti	1974	računovodstvo in revizija	zunanj član revizijske komisije NS Istrabenz turizem d.d. zunanj član revizijske komisije NS Marjetica Koper d.o.o. zunanj član revizijske komisije NS Elektro Gorenjska d.d.

* Članica revizijske komisije ni podala soglasja za objavo letnice rojstva.

Plačila upravi in članom nadzornega sveta skladno s Prilogo 4 Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države so prikazana v nadaljevanju, podrobneje pa so predstavljena v poglavju 7.5 Letnega poročila 2023.

Plačila upravi

Leto 2023		Funkcija	Fiksni prejemki	Variabilni prejemki			Odloženi prejemki	Odpravnine	Bonitete		Vračilo nagrad	Skupaj bruto	Skupaj neto	Povračila stroškov
(v EUR)	kvantitativna merila			kvalitativna merila	Skupaj	zavarovanje			vozilo					
		predsednik uprave	217.610	0	0	0	0	6.821	6.369	0	230.800	94.115	657	
		član uprave	199.601	0	0	0	0	5.889	6.452	0	211.942	90.429	2.857	

Leto 2022		Funkcija	Fiksni prejemki	Variabilni prejemki			Odloženi prejemki	Odpravnine	Bonitete		Vračilo nagrad	Skupaj bruto	Skupaj neto	Povračila stroškov
(v EUR)	kvantitativna merila			kvalitativna merila	Skupaj	zavarovanje			vozilo					
		predsednik uprave	189.189	0	0	0	0	5.734	8.147	0	203.070	85.347	534	
		član uprave	175.884	0	0	0	0	5.638	7.979	0	189.501	82.830	2.431	

V primeru odstopa člani uprave niso upravičeni do odpravnine, v primeru odpoklica in odpovedi pogodbe o zaposlitvi s strani družbe brez utemeljenega razloga pa so člani uprave do odpravnine upravičeni.

Plačila nadzornemu svetu

Leto 2023		Plačilo za opravljanje funkcije				Sejnine NS in komisij	Skupaj bruto	Skupaj neto	Potni stroški	
(v EUR)	Funkcija	osnovno plačilo za opravljanje funkcije	doplačilo za opravljanje funkcije	doplačilo za posebne naloge	Skupaj					
	Franc Dover	predsednik NS	9.777	1.629	0	11.406	2.503	13.909	9.981	280
	Simona Razvornik Škofič	namestnica predsednika NS	7.169	2.444	0	9.613	3.558	13.171	9.444	1.049
	Andreja Potočnik	članica NS	6.268	2.351	0	8.619	1.391	10.010	7.144	383
	Tomaž Subotič	član NS	10.070	6.294	0	16.364	11.991	28.355	20.487	7.908
	Robert Vuga	predsednik NS	6.680	1.113	0	7.793	1.408	9.201	6.692	0
	Katja Potočar	predsednica NS	4.899	1.670	0	6.569	1.663	8.232	5.987	279
	Marijan Penšek	namestnik predsednice NS	4.453	1.113	0	5.566	2.047	7.613	5.537	259
	Saša Koren	članica NS	10.971	2.743	0	13.714	4.410	18.124	13.046	0
	Milan Potočnik	član NS	10.971	2.743	0	13.714	3.656	17.370	12.497	0
	Blanka Vežjak	zunanja članica komisije NS	0	1.880	0	1.880	1.103	2.983	2.169	106
	Simon Čadež	zunANJI član komisije NS	0	863	0	863	1.008	1.871	1.360	442

Leto 2022		Plačilo za opravljanje funkcije				Sejnine NS in komisij	Skupaj bruto	Skupaj neto	Potni stroški	
(v EUR)	Funkcija	osnovno plačilo za opravljanje funkcije	doplačilo za opravljanje funkcije	doplačilo za posebne naloge	Skupaj					
	Branko Pavlin	predsednik NS	531	88	0	619	0	619	450	0
	Simona Razvornik Škofič	namestnica predsednika NS	12.068	4.114	0	16.182	5.025	21.207	15.289	1.169
	Jože Golobič	član NS	354	133	0	487	0	487	354	0
	Rajko Stankovič	član NS	354	88	0	442	0	442	322	0
	Saša Koren	član NS	10.971	2.743	0	13.714	3.957	17.671	12.716	0
	Boris Brdnik	član NS	10.057	2.514	0	12.571	2.650	15.221	10.934	0
	Franc Dover	predsednik NS	15.926	2.654	0	18.580	3.424	22.004	15.868	297
	Andreja Potočnik	namestnica predsednika NS	10.388	6.064	0	16.452	5.824	22.276	16.066	1.712
	Boštjan Napast	član NS	10.617	0	0	10.617	1.644	12.261	8.782	0
	Milan Potočnik	član NS	914	229	0	1.143	503	1.646	1.197	0
	Blanka Vežjak	zunanja članica komisije NS	0	2.425	0	2.425	1.845	4.270	3.106	274

V skladu s 3. točko (3) odstavka 69. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) v nadaljevanju razkrivamo prejemke, ki so jih za opravljanje nalog v družbi prejeli člani uprave, drugi delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, in člani nadzornega sveta.

Družba članom uprave, drugim delavcem družbe, zaposlenim na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, in članom nadzornega sveta ni odobrila predujmov, posojil ter poroštev za obveznosti.

Leto 2023 (v EUR)	Bruto vrednosti					Skupaj bruto	Neto vrednosti					Skupaj neto
	Kratkoročni zaslužki zaposleencev	Pozaposlitveni zaslužki	Drugi dolgoročni zaslužki	Odpravnine	Plačila na podlagi delnic		Kratkoročni zaslužki zaposleencev	Pozaposlitveni zaslužki	Drugi dolgoročni zaslužki	Odpravnine	Plačila na podlagi delnic	
Uprava družbe	442.742	0	0	0	0	442.742	184.544	0	0	0	0	184.544
Nadzorni svet družbe	130.839	0	0	0	0	130.839	94.344	0	0	0	0	94.344
Zaposleni na podlagi individualne pogodbe	5.658.670	0	0	0	0	5.658.670	3.147.943	0	0	0	0	3.147.943

Leto 2022 (v EUR)	Bruto vrednosti					Skupaj bruto	Neto vrednosti					Skupaj neto
	Kratkoročni zaslužki zaposleencev	Pozaposlitveni zaslužki	Drugi dolgoročni zaslužki	Odpravnine	Plačila na podlagi delnic		Kratkoročni zaslužki zaposleencev	Pozaposlitveni zaslužki	Drugi dolgoročni zaslužki	Odpravnine	Plačila na podlagi delnic	
Uprava družbe	392.572	0	0	0	0	392.572	168.177	0	0	0	0	168.177
Nadzorni svet družbe	118.104	0	0	0	0	118.104	85.084	0	0	0	0	85.084
Zaposleni na podlagi individualne pogodbe	4.389.017	0	0	0	0	4.389.017	2.492.765	0	0	0	0	2.492.765

Zreče, 25. 4. 2024

Branko Bračko
Član uprave

Darko Hrastnik
Predsednik uprave

7.7 Izjava o nefinančnem poslovanju Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d.

Družba UNIOR d.d. je skladno z določili dvanajstega odstavka 56. člena in 70.c člena ZGD-1 pripravila Izjavo o nefinančnem poslovanju Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d.

Izjava o nefinančnem poslovanju je sestavni del Letnega poročila za leto 2023 in je dostopna tudi na spletnem mestu družbe www.unior.si najmanj pet let od njene objave.

7.7.1 Opis poslovnega modela

Družba UNIOR d.d. je obvladujoča družba v dinamični Skupini UNIOR, ki skupaj z odvisnimi in pridruženimi podjetji deluje v 13 državah sveta, svoje proizvode in storitve pa prodaja na vseh celinah. Poslovni model Skupine UNIOR, ki jo sestavljajo družbe z različnimi dejavnostmi, je predstavljen v poglavju 3.1 Letnega poročila 2023, poslovni model družbe UNIOR d.d. pa v poglavju 3.2 Letnega poročila 2023 in v poglavju 7.6 Izjava o upravljanju Skupine UNIOR in družbe UNIOR.

Politika upravljanja je zapisana v dokumentu Politika upravljanja družbe UNIOR d.d., ki opredeljuje glavne dejavnike za delovanje družbe in skupine in je javno objavljena na spletnem mestu družbe (https://www.unior.si/uploads/dokumenti/243_Politika%20upravljanja%20dru%C5%BEbe%20UNIOR%20d.%20d.pdf), predstavlja pa zavezo za nadzorni svet, upravo ter vodstveno, vodilno osebje in zaposlene za sedanje in prihodnje delovanje. Družba je sprejela tudi Priročnik upravljanja Skupine UNIOR, katerega namen je poenotenje pravil delovanja vseh družb znotraj Skupine UNIOR na čim več področjih delovanja.

7.7.2 Okoljske, socialne in kadrovske zadeve

Temeljno načelo za doseganje ciljev družbe UNIOR d.d. je nadaljevati pot k trajni odličnosti, zato smo vzpostavili in integrirali sisteme vodenja kakovosti, ravnanja z okoljem, varnosti in zdravja pri delu, upravljanja energije ter družbene odgovornosti.

7.7.2.1 Okolje

OKOLJSKA POLITIKA

Naša temeljna načela so odgovornost do varovanja okolja, preprečevanje negativnih vplivov na okolje, skladnost z zahtevami zakonodaje ter nenehno izboljševanje na področju varstva okolja. Vzpostavljen imamo sistem ravnanja z okoljem, ki je skladen s standardom ISO 14001 in integriran v sistem vodenja kakovosti, varnosti in zdravja pri delu, upravljanja energije ter družbene odgovornosti. V skladu z okoljsko politiko zagotavljamo učinkovit nadzor, zmanjševanje škodljivih vplivov na okolje, racionalizacijo porabe virov, ohranjanje biotske raznovrstnosti, spodbujanje trajnostne proizvodnje in potrošnje ter zamenjavo snovi, ki škodljivo vplivajo na zdravje ljudi in okolje. Zavedamo se pomena trajnostnega razvoja in s tem povezanega prehoda na nizkoogljično družbo. Uveljavljamo hierarhijo ravnanja z odpadki ter uvajamo načela krožnega gospodarstva.

Temeljna načela pri poslovanju odvisnih družb UNIOR d.d. so odgovornost do varovanja okolja, preprečevanje negativnih vplivov na okolje ter nenehno izboljševanje na področju varstva okolja. Odvisne družbe spoštujejo in delujejo skladno s predpisano (nacionalno) zakonodajo s področja varovanja okolja, imajo vzpostavljen ali certificiran sistem ravnanja z okoljem v skladu s standardom ISO 14001, spodbujajo trajnostno proizvodnjo in potrošnjo ter zamenjavo snovi, ki škodljivo vplivajo na zdravje ljudi in okolje, periodično ocenjujejo okoljske vidike in si postavljajo programe in cilje za prihodnja leta ter izvajajo izobraževanje zaposlenih s področja varstva okolja.

ENERGETSKA POLITIKA

UNIOR d.d. se uvršča med večje slovenske porabnike energije. Družba je v slovenskem prostoru poznana po spodbujanju energetske učinkovitosti ter izrabe obnovljivih virov. Aktivno izvajanje politike učinkovite rabe energije družbe se odraža v kontinuiranem izvajanju ukrepov za energetske učinkovitost in s tem nižanje stroška za energijo. Družba ima sprejet Poslovnik upravljanja z energijo, v katerem je določena energetska politika. Skozi politiko se zavzemamo, da pri izvajanju procesov družbe upoštevamo smernice najsodobnejših pristopov sistema upravljanja energije, in to skladno z našimi možnostmi in potrebami. S kontinuiranim izboljševanjem energetske učinkovitosti ter sistema upravljanja energije poleg nižanja okoljskih izpustov tudi nižamo tudi stroške poslovanja.

Odvisne družbe si na področju energetike prizadevajo predvsem za naslednje:

- v proizvodnih družbah uvesti energetske informacijske nadzorne sisteme za spremljanje porab, stroškov energentov v odvisnosti od proizvodnje, primerljiv s sistemom, kot ga uporablja obvladujoča družba;
- upoštevati smernice učinkovite rabe energije, veljavne zakonske in druge predpise;
- vzpostaviti sistem nabave energentov (zmanjševanje tveganja nenadnih sprememb cen);
- racionalizirati porabo energentov, uvajati najboljše razpoložljive tehnologije, ki uporabljajo energente;
- poslovanje naj bo prijaznejše okolju;
- ozaveščati zaposlene o varčni rabi energije;
- upoštevati smernice energetske politike obvladujoče družbe, ki so določene v vsakokrat veljavnem Poslovniku upravljanja z energijo.

SKRBNI PREGLED

Na lokaciji Kovaška cesta 10 v Zrečah smo v skladu z Uredbo o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, zavezani direktivi IED (Direktiva o industrijskih emisijah) in imamo od leta 2009 integralno okoljevarstveno dovoljenje.

V skladu s sistemi vodenja izvajamo vodstveni pregled sistema ravnanja z okoljem tako, da pripravimo letno poročilo o delovanju, ki zajema naslednje vsebine: stanje ukrepov predhodnih vodstvenih pregledov, doseganje okoljskih ciljev, učinek ravnanja z okoljem, ocena izpolnjevanja zakonskih in drugih zahtev, rezultati presoj, informacije zainteresiranih strani. Poročilo o delovanju sistema ravnanja z okoljem se obravnava na vodstvenem pregledu, kjer se v zapisnik napišejo sklepi, ki vključujejo morebitne priložnosti za nenehno izboljševanje, doseganje okoljskih ciljev, potrebe po spremembah in druge ugotovitve, s ciljem izboljšanja sistema ravnanja z okoljem.

Konec leta 2020 smo prvič pridobili certifikat sistema upravljanja z energijo ISO 50001 in v letu 2023 izvedli prvo recertifikacijo, s čimer zagotavljamo nenehne izboljšave na področju energetske učinkovitosti in zmanjšujemo vpliv na okolje. Vzpostavljeno imamo energetske politiko s konkretnimi cilji za optimizacijo rabe energije, kar vodi k prihrankom. Energetske učinkovitosti vključujemo v procese

odločanja pri načrtovanju in nabavi opreme, surovin ali storitev v okviru družbe. Na osnovi pridobljenega certifikata neodvisna zunanja organizacija preverja skladnost in učinkovitost sistema vodenja z zahtevami standarda. Certifikat ne vpliva le na zavedanje zaposlenih, da si družba odločno prizadeva zmanjšati rabo energije, kar bo privedlo do novih pristopov, usmerjenih v varčevanje z energijo, ampak dokazuje tudi našo zavezanost k trajnostnemu razvoju.

GLAVNA TVEGANJA IN NJIHOVO OBVLADOVANJE

Tveganja, povezana z varstvom okolja smo združili v skupino okoljska in podnebna tveganja, ki jih delimo na tveganja, pri katerih ima Skupina UNIOR/družba UNIOR d.d. vpliv na okolje, in tveganja, pri katerih ima okolje vpliv na Skupino UNIOR/družbo UNIOR d.d. Več o okoljskih in podnebnih ter energetskih tveganjih je navedeno v poglavju 7.8 Letnega poročila 2023.

Tveganj v poslovanju Skupine se zavedamo, zato vsem tveganjem v Skupini posvečamo posebno pozornost. Oblikovan je Odbor za obvladovanje tveganj, določeni so skrbniki posameznih tveganj v skladu z vzpostavljenim registrom tveganj.

KLJUČNI NEFINANČNI KAZALNIKI USPEŠNOSTI

S skrbno analizo okolja smo prepoznali ključne okoljske vidike svoje dejavnosti. Ti so: odpadna voda, odpadki, izpusti v zrak, onesnaževanje tal, kemikalije in hrup. Na podlagi prepoznanih okoljskih vidikov, zakonskih in drugih zahtev izvajamo ustrezne monitoringe, proaktivno komuniciramo okoljske informacije z zaposlenimi in zainteresiranimi deležniki, zlasti sosedji, ter določamo programe in cilje za prihodnja leta.

Okoljske vidike merimo in upravljamo s kazalniki tako, da redno izvajamo monitoringe odpadnih voda, izpustov snovi v zrak, virov hrupa, evidence količin nastalih odpadkov.

S pomočjo energetskega nadzornega informacijskega sistema sprotno v realnem času spremljamo porabo vseh ključnih energentov po večjih porabnikih, si zastavljamo ciljne vrednosti specifičnih rab energentov na enoto proizvoda in spremljamo odstopanje od zastavljenih ciljev.

Več informacij o okoljskih zadevah je navedeno v poglavju 6.2 Letnega poročila 2023.

7.7.3 Socialne in kadrovske zadeve

POLITIKA

V družbi UNIOR d.d. smo skrb za zaposlene tesno vplekli v vsa naša poslovna načrtovanja. Kot največji zaposlovalec v regiji in eden večjih v državi ter kot gospodarski subjekt, ki bistveno prispeva k tukajšnjemu življenju in ga oblikuje, se namreč zavedamo, da z vlaganjem v zaposlene ne izkazujemo le odgovornosti do sodelavcev, temveč tudi odgovornost do širšega okolja, kar med drugim dokazujemo s polnim certifikatom Družini prijazno podjetje.

V ospredje postavljamo pomen zaposlenih, zlasti njihov razvoj. S pridobljenim novim znanjem in svojim delom lahko na dolgoročno pripomorejo h kakovosti delovnega procesa in uspešnim poslovnim rezultatom. Zaposleni si tako zagotovijo strokovni, delovni in osebni razvoj ter možnost napredovanja.

Izvajamo letne razgovore, s katerimi zaposlene in vodje spodbujamo k medsebojnemu dialogu o počutju na delovnem mestu, doseženih in opredeljenih ciljih za naprej, potrebah po usposabljanjih, predlogih za izboljšave na delovnih mestih ipd. Z namenom identifikacije potencialnih naslednikov, ki bi lahko v prihodnje zasedli ključna delovna mesta, imamo v okviru razvoja zaposlenih opredeljeno politiko nasledstev za ključne kadre.

Štipendiranje dijakov in študentov nam omogoča dolgoročno načrtovanje bodočih zaposlenih ter je odlična priložnost za karierni ter osebni razvoj posameznika. S pomočjo štipendiranja se s potencialnimi zaposlenimi povežemo že v obdobju izobraževanja in si ustvarjamo bazen mladih talentov. Cilj podeljevanja naših štipendij je, pridobiti in strokovno usposobiti kompetenten kader s potrebnih področij. Pomembno nam je, da gradimo in ohranjamo vezi z lokalnimi srednjimi šolami, ker se večina naših štipendistov tam izobražuje.

Delavci lahko v primeru daljšega bolniškega staleža zaprosijo za solidarnostno pomoč. Vse delavce, ki to želijo, delodajalec tudi kolektivno nezgodno zavaruje za 24 ur na dan. Prav tako imajo delavci možnost pristopiti k dodatnemu pokojninskemu zavarovanju, ko delodajalec za njih vplačuje premije dodatnega pokojninskega zavarovanja.

Temeljna dokumenta na področju varnosti in zdravja pri delu sta Program varnosti in promocije zdravja pri delu in Politika kakovosti, ravnanja z okoljem, varnosti in zdravja pri delu ter upravljanja z energijo v UNIOR d.d. S sistemom ISO 45001 in zavezami iz politike ter aktivnostmi iz programa delodajalec vzdržuje trend upadanja števila nezgod pri delu tudi v letu 2023. Sledimo zakonskim zahtevam na področjih usposabljanja, pregleda delovne opreme in mikroklimatskih zahtev, izvajamo revizije ocene tveganja, preventivnih zdravniških pregledov in promocije zdravja. Izkazujemo zavezanost k varovanju zaposlenih in lastnine. Izboljšujemo ozaveščenost in nadzor nad nevarnostmi ter tveganji na delovnem mestu.

Prek Športnega društva UNIOR spodbujamo zaposlene k zdravemu in aktivnemu življenjskemu slogu in omogočamo delavcem koriščenje najete športne dvorane, nakup sezonskih smučarskih vozovnic na Rogli za delavce, njihove otroke ter partnerje, ugodnosti pri koriščenju storitev v odvisni družbi UNITUR d.o.o. (velnes, zdravstveni del) ter posebno decembrsko ponudbo za zaposlene pri nakupu darilnih bonov za gostinske, zdravstvene in druge storitve v UNITUR d.o.o. Delavci lahko koristijo ugodnejše cene počitniških zmogljivosti na Rogli, v Portorožu ter v Biogradu na Moru v sosednji Hrvaški.

Zaposluje tudi osebe, ki imajo status invalida. Posebno pozornost zato namenjamo ergonomskim prilagoditvam delovnih mest, pridobivanju sredstev ZPIZ za prilagoditev delovnih prostorov in delovnih sredstev za invalide ter iskanju ustreznih delovnih mest za delavce invalide z omejitvami. UNIOR d.d.

presega kvoto zaposlenih invalidov. V letu 2022 je odvisna družba UNIOR IN d.o.o. pridobila status invalidskega podjetja, v katerem je bilo ob koncu leta 2023 zaposlenih 26 oseb. Redno sodelujemo z izvajalci zaposlitvene rehabilitacije in usposablamo brezposelne invalidne osebe, ki tako pridobivajo praktične delovne izkušnje in znanja za povečanje zaposljivosti.

Na področju pridobivanja in razvoja kadrov se v Skupini UNIOR vzpodbujajo naslednje aktivnosti:

- promocija skupine s ciljem pridobivanja in zadržanja ključnih ter perspektivnih kadrov;
- povezovanje zaposlenih znotraj skupine in prenos dobrih praks ter vzpostavitev smernic na področju kadrovskih procesov, kar zajema zlasti naslednje:
  - a) letni razgovori z namenom vpeljevanja vodenja na podlagi postavljanja ciljev;
  - b) razvoj kadrov in spodbujanje vseživljenjskega učenja s poudarkom na prenosu znanja in izkušenj;
  - c) razvijanje veščin vodenja;
  - d) spremljanje in spreminjanje organizacijske kulture ter klime v skupini;
  - e) stimulativen sistem motiviranja in nagrajevanja.

V vseh odvisnih družbah obstaja zavedanje, da lahko prijaznejše in varnejše delovno okolje bistveno zmanjša število in posledice nezgod pri delu in bolniške odsotnosti. Nenehno izboljševanje varnostnih vidikov in izboljševanje stanja varnosti in zdravja pri delu je pomembno za razvoj odvisnih družb. Pomembna področja z vidika varnosti in zdravja pri delu so: nezgode pri delu, promocija zdravja na delovnem mestu, bolniška odsotnost, vse pomembne ugotovitve iz ocene tveganja in ergonomije delovnih mest, tehnološki vidiki delovanja posameznih procesov in drugo.

SKRBNI PREGLED

V družbi se zavedamo socialnega dialoga, zato so pri sprejemanju predpisov, ki urejajo pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev skladno z veljavno zakonodajo, vključeni tako trije reprezentativni sindikati kot tudi svet delavcev.

Svet delavcev ima oblikovane stalne odbore: Odbor za urejanje položaja posebnih skupin delavcev (invalidi, ženske, mladi delavci itd.), Odbor za varstvo pri delu in delovne razmere, Odbor za spremljanje uresničevanja zakonodaje in kolektivnih pogodb ter Odbor za informiranje. Odbori obravnavajo posamezna vprašanja iz svoje pristojnosti.

Sodelovanje delavcev pri upravljanju v organih družbe se uresničuje prek dveh predstavnikov delavcev v nadzornem svetu družbe. Delavci so člani reprezentativnih sindikatov v družbi in najmanj še enega sindikata. Zaposleni v odvisnih družbah so vključeni tudi v druge sindikate. Sprejeta je Podjetniška kolektivna pogodba s pripadajočimi aneksi.

Na področju varnosti in zdravja pri delu spremljamo število nezgod pri delu in raven bolniškega staleža (več o tem v poglavju 6.3 Letnega poročila 2023). Smo imetniki certifikata ISO 45001, ki pripomore k izboljšanju varnostne kulture in posledično zmanjšanju števila nezgod ter izpadov proizvodnega časa.

GLAVNA TVEGANJA IN NJIHOVO OBVLADOVANJE

Tveganja povezana s kadrom se pojavljajo predvsem na področju deficitarnosti kadra in s tem povezane nezaželene fluktuacije ter višanja starostne strukture zaposlenih.

Situacija na trgu dela vpliva na fluktuacijo kadra in predstavlja tveganje zaradi pomanjkanja kadra, ki se še dodatno povečuje na podlagi novih kadrovskih potreb zaradi ugodnega naročilnega stanja. Največji

deficit še vedno zaznavamo na področju tehničnega kadra, predvsem za zapolnitev kadrovskih potreb v kovačnici, orodjarni, obdelavi odkovkov in vzdrževanju. Rast poslovanja in tržne razmere presegajo zmožnost zaposlovanja ustrezne delovne sile iz Slovenije, zato smo v letu 2023 nadaljevali z zaposlovanjem tujcev.

Za omilitev tveganja so uvedene tudi številne aktivnosti promocije deficitarnih poklicev (uporaba različnih kanalov za promocijo in oglaševanje prostih delovnih mest doma in v državah nekdanje Jugoslavije (predvsem Srbija, BiH, Severna Makedonija), promoviranje štipendiranja in spremljanje štipendistov, sodelovanje s šolami in promocija izvajanja strokovne obvezne prakse za dijake in študente, vključevanje agencij za pomoč pri iskanju kadra, udeležba na kariernih/zaposlitvenih sejmih) ter aktivnosti na področju zadrževanja kadrov (spremljanje in razgovori z novo zaposlenimi, razvojni pogovori s štipendisti, izhodni razgovori in detekcija možnih odhodov, merjenje organizacijske klime in aktivnosti na področju razvoja kadrov ter uvajanje izboljšav na področju pogojev dela).

Zaradi situacije na trgu delu se je povečal tudi pritisk na plače, kar pomeni posledično povečanje stroškov dela. Le z dodatnim stimulativnim nagrajevanjem in uvajanje izboljšav na področju pogojev dela bomo lahko obdržali in zagotovili nov ustrezen kader.

Tveganja na področju varnosti in zdravja pri delu so povezana predvsem z obvladovanjem bolniškega staleža in poškodbami, invalidnostjo ter odškodninami zaradi poškodb pri delu. Iz tega naslova so ukrepi delodajalca usmerjeni v preventivo.

KLJUČNI NEFINANČNI KAZALNIKI USPEŠNOSTI

Skrbimo za redno in dobro komunikacijo z vsemi zaposlenimi ter usposabljanje in izobraževanje vseh zaposlenih.

Kot osnova za razumevanje naših zaposlenih in procesov dela so nam pomembni demografski kazalniki: število zaposlenih, njihova struktura (zaposlitev po programih, spol, starost, izobrazbena struktura, regija zaposlitve...), gibanje (prihodi, odhodi...) in povprečna bruto plača.

Na podlagi različnih kadrovskih orodij (izvajanje letnih razgovorov, razvojnih pogovorov, ocenjevanja potenciala, sistem mentorstva, izvajanje poslovnih šol, merjenje organizacijske klime) skrbimo za kakovosten razvoj zaposlenih ter ohranjanje in prenos znanja znotraj družbe. Za ključne kadre imamo opredeljeno politiko nasledstev.

Razvoj zaposlenih je eden izmed ključnih procesov, s katerim uresničujemo Uniorjevo trajnostno zavezo. Znanje in kompetence zaposlenih povečujemo, zlasti z usposabljanji tako s strokovnih področij kot tudi s področij mehkih veščin. Organiziramo zunanja in notranja usposabljanja ter zaposlenim omogočamo sofinanciranje študija ob delu, dijakom in študentom pa ponujamo tudi kadrovske štipendije. Pomembni so kazalniki naložb v razvoj zaposlenih: število ur usposabljanja, sredstva, namenjena usposabljanju in izobraževanju (sofinanciranje študija ob delu in štipendije), izobrazbena struktura.

Gospodarski in tehnološki razvoj ter potrebe v delovnih procesih nas spodbujajo, da zaposlujemo nove sodelavce z višjo izobrazbo kot pred leti.

V okviru polnega certifikata Družini prijazno podjetje in znotraj opredeljenih ukrepov zaposlenim omogočamo lažje usklajevanje njihovega družinskega in poklicnega življenja.

Število nezgod pri delu se skozi leta znižuje s tem pa tudi število izgubljenih dni iz naslova bolniške odsotnosti zaradi poškodb pri delu. Spremljamo izplačila odškodnin zaradi nezgod pri delu. Obvladujemo bolniški stalež in sprejemamo ukrepe, s katerimi bi raven staleža znižali pod raven, ki je ugotovljena na ravni dejavnosti. Pridobivamo nepovratna sredstva ZPIZ-a za prilagoditev delovnih prostorov in delovnih sredstev.

V poglavjih 9.8.5 in 10.8.3 Letnega poročila 2023 so naveden glavne kategorije stroškov, med drugim tudi prejemki zaposlenih. Dodana vrednost na zaposlenega v skupini in družbi je razkrita v poglavju 8.5 Letnega poročila 2023, v poglavju 8.6 Letnega poročila 2023 pa so razkriti ključni kazalniki poslovanja.

Več informacij o socialnih in kadrovskih zadevah je navedeno v poglavju 6.3 Letnega poročila 2023.

7.7.4 Spoštovanje človekovih pravic

POLITIKA

V družbi UNIOR d.d. spoštljivo ravnamo z vsakim posameznikom in upoštevamo človekove pravice, k čemur smo se zavezali tudi v Etičnem kodeksu podjetja, ki je začel veljati 1. 7. 2016. Tudi Etični kodeks Skupine UNIOR iz leta 2020 zajema zaveze s področja skladnosti poslovanja in integritete k transparentnemu delovanju in preprečevanju nezakonitega ter neetičnega ravnanja na ravni Skupine. Delujemo v skladu z Ustavo, zakonodajo, splošno veljavnimi standardi in načeli ter pravili mednarodnega prava na področju človekovih pravic.

Marca 2023 je bila v družbi sprejeta Politika kakovosti, ravnanja z okoljem, varnosti in zdravja pri delu, upravljanja z energijo ter družbene odgovornosti v UNIOR d.d., kjer je kot posebno poglavje dodano »Spoštovanje človekovih pravic«. Človekove pravice spoštujemo v celotnem poslovnem procesu ter se izogibamo možnim negativnim vplivom nanje ter jih preprečujemo. Zavzemamo se za spoštovanje človekovih pravic pri poslovnih partnerjih oz. dobaviteljih. Zavzemamo se za skupno reševanje in sodelovanje s ključnimi deležniki v želji po napredku v spoštovanju človekovih pravic pri poslovanju.

V družbi UNIOR d.d. spoštujemo in upoštevamo človekove pravice na vseh ravneh svojega delovanja. Prepovedano je delo otrok, mlajših od 15 let. Delavci, ki še niso dopolnili 18 let, uživajo v delovnem razmerju posebno varstvo. Prepovedana je kakršna koli oblika prisilnega ali obveznega dela, sodelovanje pri prometu z ljudmi, suženjstvo. Omenjene pravice izhajajo že iz zakonodaje Republike Slovenije, izrecno pa smo jih zapisali tudi v Politiki kakovosti, ravnanja z okoljem, varnosti in zdravja pri delu, upravljanja z energijo ter družbene odgovornosti v UNIOR d.d. Pri poslovanju katerega koli poslovnega partnerja, vključno z dobavitelji, ne dopuščamo otroškega dela za osebe, mlajše od 15 let, nobenih oblik sodobnega suženjstva ali drugih oblik prisilnega ali obveznega dela in trgovine z ljudmi. Zaposlujemo tujce, starejše delavce, invalide, nosečnice, starše in do vseh gojimo spoštljiv odnos ter jih obravnavamo enakopravno. Zagotavljamo varstvo delovnih invalidov in invalidov, ki nimajo statusa delovnega invalida, pri zaposlovanju, usposabljanju ali preusposabljanju v skladu z zakonodajo.

Prepovedani sta neposredna in posredna diskriminacija zaradi osebnih okoliščin. Uresničujemo načelo enakega obravnavanja in enakih možnosti žensk in moških. V družbi velja Politika raznolikosti uprave in nadzornega sveta družbe UNIOR d.d., katere namen je spodbujanje raznolikosti ter doseganje ciljne raznolikosti uprave in nadzornega sveta glede na spol, starost, izobrazbo in izkušnje. Smiselno se določbe uporabljajo tudi pri kadrovanju na nižjih ravneh vodenja.

Prepovedano je spolno in drugo nadlegovanje ter trpinčenje na delovnem mestu. V družbi UNIOR d.d. velja Pravilnik o prepovedi in preprečevanju spolnega in drugega nadlegovanja ali trpinčenja na

delovnem mestu. Zavzemamo se za ničelno toleranco do vsakršnih groženj zaposlenim zaradi opravljanja njihovega dela in imamo za to sprejeto delovno navodilo DNv 0105060-3 Navodilo o zaščiti zaposlenih v primeru groženj. Za sprejem prijav domnevnega spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu so v vsakem obratu družbe s sklepom uprave določeni pooblaščenca za sprejem prijav. Skupaj je imenovanih 14 pooblaščenca. Zanje se vsakih nekaj let pripravi usposabljanje s področja mobinga. Delavce, ki bi se nedostojno obnašali na delovnem mestu, uporabili silo ali resno grožnjo do sodelavcev, povzročali prepire med sodelavci in strankami podjetja ali z njimi ali kršili etični kodeks se obravnava skladno z določbami Pravilnika o kršenju pogodbenih in drugih obveznosti iz delovnega razmerja v družbi UNIOR d.d.

V skladu s Priročnikom upravljanja Skupine UNIOR je skrb za zaposlene pomemben del družbene odgovornosti Skupine. V ta namen se v Skupini spodbujajo aktivnosti kot je spoštovanje predpisane (nacionalne) delovnopravne zakonodaje. V Skupini se ne dovoljuje kakršna koli diskriminacija na podlagi rase ali etničnega porekla, nacionalnega ali socialnega porekla, spola, barve kože, zdravstvenega stanja, invalidnosti, vere, prepričanja, starosti, spolne usmerjenosti ter kakršnega koli nadlegovanja in/ali žaljivega ravnanja s posameznikom na delovnem mestu.

SKRBNI PREGLED

V družbi UNIOR d.d. delujejo trije reprezentativni sindikati in 14-članski svet delavcev, v nadzornem svetu družbe pa delujeta dva predstavnika delavcev. Skladno z zakonodajo našeta telesa podajajo svoja mnenja, delodajalec pa jih je dolžen o določenih zadevah obveščati, se z njimi posvetovati in jim poslati predloge odločitev v soodločanje. Prva skrb socialnih partnerjev je spoštovanje pravic delavcev, torej tudi človekovih pravic, in v zvezi s tem v družbi teče konstanten dialog.

GLAVNA TVEGANJA IN NJIHOVO OBVLADOVANJE

Ne zaznavamo večjih tveganj na področju spoštovanja človekovih pravic. Skozi redno usposabljanje strokovnih sodelavcev in delavcev ter reden socialni dialog s sindikati in Svetom delavcev lahko zmanjšamo tveganja.

KLJUČNI NEFINANČNI KAZALNIKI USPEŠNOSTI

Družbi UNIOR d.d. je bil z Odločbo o prekršku Inšpektorata Republike Slovenije izrečen en opomin za kršitev s področja delovnopravne zakonodaje, proti družbi pa je bila vložena ena tožba, s katero tožnik vtožuje kršenje pravic iz sklenjenega delovnega razmerja.

7.7.5 Boj proti korupciji in podkupovanju

Boj proti korupciji in podkupovanju je eno izmed ključnih področij korporativne integritete, zato je v zvezi s tem pomembno upoštevati tudi vsebino poglavja 6.4 Letnega poročila.

POLITIKA

V zvezi z bojem proti korupciji in podkupovanju smo v družbi UNIOR d.d. sprejeli več ukrepov za preprečevanje ali zmanjšanje morebitnih negativnih učinkov na svoje poslovanje. V svojem delovanju upoštevamo poslovno etiko ter gradimo organizacijsko kulturo, ki spodbuja zakonito, transparentno in etično ravnanje vseh zaposlenih. Za preprečevanje koruptivnih dejanj in podkupovanj imamo sprejeta pravila, ki so zapisana v Politiki korporativne integritete družbe UNIOR d.d., Pravilniku o preprečevanju in odkrivanju prevar, Pravilniku o poslovnih darilih in Pravilniku o obvladovanju nasprotja interesov.

SKRBNI PREGLED

V družbi UNIOR d.d. imamo vzpostavljen sistem upravljanja tveganj korporativne integritete, ki med drugim zajema neprekinjen nadzor in kontrolo področij. Uprava družbe je 1. 3. 2023 imenovala pooblaščenca za korporativno integriteto in prevare, ki je pri svojem delu neodvisen in odgovarja neposredno upravi. O svojih aktivnostih obvešča upravo in na letni ravni revizijsko komisijo. Pooblaščenca oseba zagotavlja zaposlenim tudi strokovno pomoč s področja integritete. Uprava družbe je s 1. 12. 2023 imenovala tudi pooblaščenca za skladnost poslovanja, ki bo vzpostavil in izvajal program skladnosti poslovanja v družbi.

V družbi UNIOR d.d. oblikujemo in uresničujemo Načrt integritete kot orodje notranjega nadzora za prepoznavo in omejevanje tveganja korupcije, nasprotja interesov, razkrivanja notranjih informacij ter drugih nezakonitih in neetičnih ravnanj.

Področja, ki so zajeta v načrtu integritete za preteklo obdobje, so:

- prijava neetičnih ali nezakonitih ravnanj ali vplivov,
- sistemska tveganja na področju integritete,
- zaščita prijaviteljev,
- prepoved sprejemanja in dajanja daril,
- nedovoljeni vplivi in lobiranje,
- dolžno razkritje nasprotja interesov in omejitve poslovanja s povezanimi osebami,
- neupoštevanje konkurenčne klavzule,
- varovanje podatkov in notranjih informacij,
- nepooblaščenno razpolaganje s sredstvi družbe in obvladovanje tveganja za prevaro,
- vodenje nabavnih postopkov neskladno z načelom transparentnosti, enakopravnosti, gospodarnosti,
- zaposlovanje na vodstvena mesta na podlagi vpliva tretjih oseb,
- spremljanje novih dobaviteljev in objav ministrstva v zvezi s pranjem denarja in financiranjem terorizma ter
- sponzorstva in donacije.

Načrt integritete letno posodabljam, ocena posameznega tveganja je določena ob upoštevanju velikosti možne škode in verjetnosti njenega nastanka.

Glede na velikost tveganja ter vzpostavljeno notranjo kontrolo se po potrebi predvidijo dodatni ukrepi za izboljševanje.

Tudi v Skupini UNIOR d.d. izkazujemo zavezanost boju proti korupciji in podkupovanju, saj verjamemo v poštenost, integriteto in transparentnost pri svojem poslovanju. Družbe v Skupini sledijo etičnim načelom in zakonskim predpisom ter spodbujajo odgovorno ravnanje zaposlenih v vsakdanjem delu. Skozi jasno opredeljene smernice in vodila v Etičnem kodeksu Skupine UNIOR zagotavljamo, da se naša pričakovanja glede integritete učinkovito prenašajo v prakso in delovanje vseh delov skupine.

GLAVNA TVEGANJA IN NJIHOVO OBVLADOVANJE

Tveganja na področju korupcije in podkupovanja se lahko pojavijo na vseh ravneh poslovanja. Za obvladovanje področja so vgrajeni nekateri varovalni mehanizmi, ki ta tveganja zmanjšujejo, npr. javna objava Etičnega kodeksa, redna komunikacija kodeksa znotraj družbe, Načrt integritete, protikorupcijska klavzula v pogodbah s poslovnimi partnerji, presoje sprejemljivosti poslovnih partnerjev itd.

Izobraževanja s področij korporativne integritete in prevar, interne objave in odprt dialog med zaposlenimi povečujejo razumevanje in znanje o tem, kako delovati nepristransko, pošteno, zaupanja vredno in z visokimi moralnimi načeli. Tako zmanjšujemo možnost slabega vedenja zaposlenih in povečujemo dojemanje, da se lahko kršitev prijavi pristojni službi in je identiteta prijavitelja zaščitena.

V družbi UNIOR d.d. posebno pozornost namenjamo zaščiti dobrovernih prijaviteljev, in z dnem 17. 5. 2023 je v družbi začel veljati Pravilnik o zaščiti prijaviteljev v družbi UNIOR d.d. V družbi je kot zaupna oseba, pristojna za obravnavo prejetih prijav, določen pooblaščenec za korporativno integriteto in prevare, ki je dolžen varovati identiteto dobrovernega prijavitelja ter s podatki o prijavitelju ravnati zaupno. V primeru izvajanja nedovoljenih povračilnih ukrepov zoper prijavitelja se lahko zoper zaposlene, ki izvajajo nedovoljene povračilne ukrepe, sprožijo ustrezni postopki po veljavni delovnopравни zakonodaji. Prijava se lahko vloži ustno pri pooblaščenцу za korporativno integriteto in prevare ali anonimno na telefonsko številko 080 10 90, prek obrazca, ki je objavljen na intranetu in spletnem mestu družbe, po elektronski pošti na naslov prijava.povejmo@unior.com ali po klasični pošti v zaprti pisemski ovojnici, s pripisom »NE ODPIRAJ«, »ZAUPNO« ali »V ROKE NASLOVNIKU« na naslov UNIOR d.d., Prijava kršitev – Zaupnik, Kovaška cesta 10, 3214 Zreče. Vsaka prejeta prijava se evidentira v evidenco prijav.

KLJUČNI NEFINANČNI KAZALNIKI USPEŠNOSTI

Družba ima vzpostavljenih več linij za sporočanje kršitev integritete in prevar. Prijava se lahko poda neposredno pooblaščenцу za korporativno integriteto in prevare, lahko se sporoči po e-pošti na naslov prijava.povejmo@unior.com in etika@unior.com ali na brezplačno anonimno telefonsko številko 080 10 90. Pooblaščenec za korporativno integriteto in prevare obravnava vse prijave, tudi anonimne. V letu 2023 je bila prejeta ena prijava.

7.7.6 Poročila o okoljsko trajnostnih gospodarskih dejavnostih in naložbah Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d. v letu 2023

Za Skupino UNIOR in družbo UNIOR, d.d. razkrivamo informacije o tem, kako in v kakšni meri so naše dejavnosti povezane z gospodarskimi dejavnostmi, ki se štejejo kot okoljsko trajnostne v skladu s členoma 3. in 9. Uredbe o taksonomiji (Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088).

Razkrivanje informacij se nanaša na Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/2139 z dne 4. junija 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo tehničnih meril za pregled za določitev pogojev, pod katerimi se šteje, da gospodarska dejavnost bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb ali prilagajanju podnebnim spremembam, ter za ugotavljanje, ali ta gospodarska dejavnost ne škoduje bistveno kateremu od drugih okoljskih ciljev.

Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/1214 z dne 9. marca 2022 je bila sprejeta o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2021/2139 glede gospodarskih dejavnosti v nekaterih energetskih sektorjih in Delegirane uredbe (EU) 2021/2178 glede posebnih javnih razkritij za te gospodarske dejavnosti. Obravnava področje zemeljskega plina in jedrske energije z vidika prvih dveh okoljskih ciljev – blažitve podnebnih sprememb ali prilagajanja podnebnim spremembam.

V Prilogi I k delegiranemu aktu o razkritjih je pojasnjeno, da morajo podjetja za izračun svojih prihodkov, usklajenih s taksonomijo, uporabljati enaka računovodska načela, kot se uporabljajo pri pripravi njihovih konsolidiranih letnih računovodskih izkazov. S tem se zagotovi primerljivost s prihodki, poročanimi v konsolidiranih računovodskih izkazih podjetja. Pri pripravi konsolidirane izjave o nefinančnem poslovanju z računovodskimi načeli konsolidacije se zato izključijo poslovanje med podjetji v skupini in prihodki od lastne porabe.

Kazalniki so izračunani na podlagi definicij v Prilogi 1 Ključni kazalniki uspešnosti nefinančnih podjetij Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2178 z dne 6. julija 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo vsebine in prikaza informacij, ki jih morajo razkriti podjetja, za katera se uporablja člen 19a ali 29a Direktive 2013/34/EU, o okoljsko trajnostnih gospodarskih dejavnostih ter metodologije za izpolnjevanje te obveznosti razkritja.

7.7.6.1 Skupina UNIOR

DELEŽ PRIHODKOV OD PROIZVODOV ALI STORITEV, POVEZANIH Z GOSPODARSKIMI DEJAVNOSTMI, USKLAJENIMI S TAKSONOMIJO

Delež prihodkov od proizvodov ali storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo – razkritje za Skupino UNIOR za leto 2023

Gospodarske dejavnosti (1)	Oznake (2) NACE	Absolutni prihodki (3)	Delež prihodkov (4)	Merila za bistven prispevek						Merila za ne bistveno škodovanje						Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo, leto 2023 (18)	Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo, leto 2022 (19)	Kategorija (omogočitevna dejavnost) (20)	Kategorija (prehodna dejavnost) (21)	
				Blažitev podnebnim spremembam (5)	Prilagajanje podnebnim spremembam (6)	Vodni in morski viri (7)	Krožno gospodarstvo (8)	Onesnaževanje (9)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (10)	Merila za bistven prispevek (11)	Prilagajanje podnebnim spremembam (12)	Vodni in morski viri (13)	Krožno gospodarstvo (14)	Onesnaževanje (15)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (16)					„Minimalni zaščitni ukrepi“ (17)
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	%	%	O	P

A. DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO

A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)																				
Zbiranje in prevoz frakcij nenevarnih odpadkov, ki se ločujejo pri viru	E38.11	12.280.791	4,17	100	0	0	0	0	0	/	NE	NR	DA	NR	NR	DA	99,89	*	/	/
Proizvodnja toplote/hladu iz bioenergije	D35.30	11.392	0,004	100	0	0	0	0	0	/	NE	DA	NR	DA	DA	DA	0,09	*	/	/
Proizvodnja energije z uporabo fotovoltaične tehnologije	D35.11	2.691	0,001	100	0	0	0	0	0	/	NE	NR	DA	NR	DA	DA	0,02	43	/	/
Prihodki od okoljsko trajnostnih dejavnosti (usklajenih s taksonomijo) (A.1)		12.294.874	4,18																	
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso taksonomsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)																				
Prihodki od dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso taksonomsko trajnostne (dejavnosti neusklajene s taksonomijo) (A.2)		0	0,00																	
Skupaj (A.1 + A.2) A		12.294.874	4,18																	

B. DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO

Prihodki od dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		281.941.778	95,82																	
Skupaj (A + B)		294.236.652	100,00																	

Opombe: */ Dejavnosti preteklo leto nismo prepoznali.
NR – ni relevantno

Prihodki Skupine UNIOR so leta 2023 znašali 294.236.652 evrov, od tega so bili prihodki od proizvodov ali storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo, v višini 12.294.874 evrov, kar predstavlja 4,18 odstotka. Sestava prihodkov od prodaje Skupine UNIOR po dejavnostih je pojasnjena v poglavju 8.2.1 Letnega poročila 2023, v računovodskem delu so prihodki od prodaje skupine razkriti v poglavju 9.8, dodatno pa prihodke povezane z vplivi na okolje/podnebnje v Skupini UNIOR pojasnjujemo še v poglavju 9.13. Prihodkov od dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, a neusklajene z njo, nismo prepoznali. Prihodkov iz dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo, je bilo v letu 2023 za 281.941.778 evrov, kar predstavlja 95,82 odstotka vseh prihodkov.

Dejavnosti, ki so usklajene s taksonomijo, so tri: zbiranje in prevoz frakcij nenevarnih odpadkov, ki se ločujejo pri viru – NACE E38.11 (to dejavnost izvajajo družbe UNIOR d.d., UNIOR Vinkovci d.o.o. in NINGBO UNIOR FORGING Co. Ltd.), proizvodnja toplote/hladu iz bioenergije – NACE D35.30 (izvaja jo družba SPITT d.o.o.) in proizvodnja energije z uporabo fotovoltaične tehnologije – NACE D35.11 (UNITUR d.o.o.). Vse tri taksonomsko usklajene dejavnosti dajejo bistven prispevek k cilju blaženja podnebnih sprememb.

Poglaviten delež prihodkov od dejavnosti, usklajenih s taksonomijo, predstavlja dejavnost zbiranja in prevoza frakcij nenevarnih odpadkov, ki se ločujejo pri viru, in sicer ta znaša 99,89 odstotka. Med te odpadke uvrščamo kovinske odpadke (predvsem jekleni odpad in v manjšem deležu odpad iz aluminija), ki jih prodamo podjetjem, ki se ukvarjajo z zbiranjem ali predelavo teh odpadkov. Ta jih predelajo oziroma reciklirajo, zato se ti ponovno uporabijo. Največji delež odpadkov, ki se reciklirajo, so kovinski odrezki, ostružki ter ostali kovinski odpadki, ki nastanejo pri postopkih kovanja in obdelave kovin v naši proizvodnji. V predhodnem poslovnem letu te dejavnosti nismo prepoznali kot taksonomsko sprejemljive z vidika blaženja podnebnih sprememb (o njej smo nameravali poročati v okviru krožnega gospodarstva) in zato o njej nismo poročali.

Za to dejavnost smo pregledali merila za nebstveno škodovanje, in sicer relevantni merili za dva cilja: prilagajanje podnebnim spremembam in krožno gospodarstvo. Opredeljeno dejavnost Skupina UNIOR izvaja tudi v družbah UNIOR Vinkovci d.o.o. in NINGBO UNIOR FORGING Co. Ltd. na Kitajskem, ne le na matični lokaciji v Zrečah. Zaradi pomanjkljivih podatkov za ti dve podjetji ne moremo dokumentirano jamčiti doseganja meril nebstvenega škodovanja za cilj prilagajanje podnebnim spremembam. Pri cilju za krožno gospodarstvo pa merila nebstvenega škodovanja izpolnjujemo.

Prihodki od dejavnosti proizvodnja toplote/hladu iz bioenergije in proizvodnja energije z uporabo fotovoltaične tehnologije predstavljajo minimalen delež prihodkov, a jih zaradi transparentnosti vseeno navajamo. Tudi pri teh dveh dejavnostih zaradi previdnostnega razloga navajamo, da ne moremo dokumentirano jamčiti doseganja meril nebstvenega škodovanja pri cilju prilagajanje podnebnim spremembam. Minimalne zaščitne ukrepe izpolnjujemo za vse dejavnosti, ki so taksonomske usklajene.

Kazalniki so izračunani na podlagi definicij v Prilogi 1 Ključni kazalniki uspešnosti nefinančnih podjetij Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2178 z dne 6. julija 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo vsebine in prikaza informacij, ki jih morajo razkriti podjetja, za katera se uporablja člen 19a ali 29a Direktive 2013/34/EU, o okoljsko trajnostnih gospodarskih dejavnostih ter metodologije za izpolnjevanje te obveznosti razkritja.

Ključni kazalnik uspešnosti za prihodke smo izračunali kot del čistih prihodkov, ki izhajajo iz proizvodov ali storitev, vključno z neopredmetenimi, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo (števec), deljen s čistim prihodkom (imenovalc). Prihodki zajemajo prihodke, pripoznane v skladu z 82.(a) členom Mednarodnega računovodskega standarda (MRS) 1, kakor je bil sprejet z Uredbo Komisije (ES) št. 1126/2008 (1).

DELEŽ NALOŽB V OSNOVNA SREDSTVA PRI PROIZVODIH ALI STORITVAH, POVEZANIH Z GOSPODARSKIMI DEJAVNOSTMI, USKLAJENIMI S TAKSONOMIJO

Delež naložb v osnovna sredstva pri proizvodih ali storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo – razkritje za Skupino UNIOR za leto 2023

Gospodarske dejavnosti (1)	Oznake (2) NACE	Absolutni prihodki (3)	Delež prihodkov (4)	Merila za bistven prispevek						Merila za nebistveno škodovanje						Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo, leto 2023 (18)	Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo, leto 2022 (19)	Kategorija (omogočena dejavnost) (20)	Kategorija (prehodna dejavnost) (21)	
				Blažitev podnebnim spremembam (5)	Prilagajanje podnebnim spremembam (6)	Vodni in morski viri (7)	Krožno gospodarstvo (8)	Onesnaževanje (9)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (10)	Merila za bistven prispevek (11)	Prilagajanje podnebnim spremembam (12)	Vodni in morski viri (13)	Krožno gospodarstvo (14)	Onesnaževanje (15)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (16)					Minimalni zaščitni ukrepi (17)
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	%	%	O	P

A. DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO

A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)																					
Distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja	D35.30	4.100	0,01	100	0	0	0	0	0	0	/	NE	DA	NR	DA	DA	DA	1,2	43,8	/	/
Namestitev, vzdrževanje in popravilo energijsko učinkovite opreme	F43	144.635	0,50	100	0	0	0	0	0	0	/	NE	NR	NR	DA	NR	DA	43,5	*	/	/
Proizvodnja energije z uporabo fotovoltaične tehnologije	D35.11	120.105	0,42	100	0	0	0	0	0	0	/	NE	NR	DA	NR	DA	DA	36,1	53,8	/	/
Namestitev, vzdrževanje in popravilo polnilnih postaj za električna vozila v stavbah (in na parkirnih prostorih, povezanih s stavbami)	C27.1	55.388	0,19	100	0	0	0	0	0	0	/	NE	NR	NR	NR	NR	DA	16,7	0,1	O	/
Namestitev, vzdrževanje in popravilo instrumentov in naprav za merjenje, reguliranje in nadzor enerjske učinkovitosti stavb	F43	8.128	0,03	100	0	0	0	0	0	0	/	NE	NR	NR	NR	NR	DA	2,4	*	O	/
Naložbe v osnovna sredstva pri okoljsko trajnostnih dejavnostih (usklajenih s taksonomijo) (A.1)		332.356	1,15																		
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso taksonomsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)																					
Naložbe v osnovna sredstva pri dejavnostih, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso taksonomsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo) (A.2)		0	0																		
Skupaj (A.1 + A.2) A		332.356	1,15																		

B. DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO

Naložbe v osnovna sredstva od dejavnosti, nesprejemljive za taksonomijo (B)		28.505.212	98,85																		
Skupaj (A + B)		28.837.568	100,00																		

Opombe: */ Dejavnosti preteklo leto nismo prepoznali.

NR – ni relevantno

Vse naložbe Skupine UNIOR v osnovna sredstva v letu 2023 so znašale 28.837.568 evrov. Naložbe v osnovna sredstva, usklajene s taksonomijo, so znašale 332.356 evrov, kar predstavlja 1,15 odstotka vseh naložb v osnovna sredstva. Naložbe v osnovna sredstva, nesprejemljive za taksonomijo, so znašale 28.505.212 evrov, kar predstavlja 98,85 odstotka vseh naložb v osnovna sredstva. Naložbe Skupine UNIOR vsebinsko pojasnjujemo v poglavju 8.8.1 Letnega poročila 2023, v računovodskem delu pa so naložbe dodatno razkrite v posameznih podpoglavjih poglavja 9.7.

Dejavnosti, v katere sodijo naložbe v osnovna sredstva, usklajene s taksonomijo, je pet: distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja – NACE D35.30, v katero je vlagala družba UNIOR, d.d., namestitvev, vzdrževanje in popravilo energijsko učinkovite opreme – NACE F43, v katero sta vlagali družbi UNIOR, d.d. in UNITUR d.o.o., proizvodnja energije z uporabo fotovoltaične tehnologije – NACE D35.11, v katero je vlagala družba UNIOR COMPONENTS d.o.o., ter namestitvev, vzdrževanje in popravilo polnilnih postaj za električna vozila v stavbah (in na parkirnih prostorih, povezanih s stavbami) – NACE C27.1, in namestitvev, vzdrževanje in popravilo instrumentov in naprav za merjenje, reguliranje in nadzor energijske učinkovitosti stavb – NACE F43, kamor je vlagala družba UNITUR d.o.o. Slednji dejavnosti imata status omogočitvene dejavnosti.

Vse naložbe v osnovna sredstva, ki so usklajene s taksonomijo, prispevajo k blaženju podnebnih sprememb. Pregledali smo tudi relevantna merila za ne bistveno škodovanje. Vsa merila za vse navedene dejavnosti izpolnjujemo, z izjemo merila za prilagajanje podnebnim spremembam. Pri slednjem se iz previdnostnega razloga izrekamo za neizpolnjevanje, saj za vsa podjetja v skupini, ki so izvajala taksonomsko usklajene investicije v osnovna sredstva, še ne moremo dokumentirano jamčiti doseganja meril gradiva neškodovanja. Minimalne zaščitne ukrepe izpolnjujemo za vse dejavnosti, ki so taksonomske usklajene.

Za izračun deležev naložb v osnovna sredstva smo uporabili naložbe iz naslednjih standardov:

- pridobitve opredmetenih osnovnih sredstev (MRS 16);
- pridobitve neopredmetenih sredstev (MRS 38);
- pridobitve naložbenih nepremičnin (MRS 40);
- pridobitve pravic do uporabe najetih sredstev (MSRP 16).

Vsota zgoraj omenjenih pridobitev predstavlja imenovalec za izračun deležev.

DELEŽ NALOŽB V OBRATNA SREDSTVA PRI PROIZVODIH ALI STORITVAH, POVEZANIH Z GOSPODARSKIMI DEJAVNOSTMI, USKLAJENIMI S TAKSONOMIJO

Delež naložb v obratna sredstva pri proizvodih ali storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo – razkritje za Skupino UNIOR za leto 2023

Gospodarske dejavnosti (1)	Oznake (2) NACE	Absolutni prihodki (3)	Delež prihodkov (4)	Merila za bistven prispevek						Merila za nebistveno škodovanje						Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo, leto 2023 (18)	Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo, leto 2022 (19)	Kategorija (omogočena dejavnost) (20)	Kategorija (prehodna dejavnost) (21)	
				Blažitev podnebnim spremembam (5)	Prilagajanje podnebnim spremembam (6)	Vodni in morski viri (7)	Krožno gospodarstvo (8)	Onesnaževanje (9)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (10)	Merila za bistven prispevek (11)	Prilagajanje podnebnim spremembam (12)	Vodni in morski viri (13)	Krožno gospodarstvo (14)	Onesnaževanje (15)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (16)					Minimalni zaščitni ukrepi (17)
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	%	%	O	P

A. DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO

A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)																				
Distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja	D35.30	24.084	0,16	100	0	0	0	0	0	/	NE	DA	NR	DA	DA	DA	100	*	/	/
Naložbe v obratna sredstva pri okoljsko trajnostnih dejavnostih (usklajenih s taksonomijo) (A.1)		24.084	0,16																	
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso taksonomsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)																				
Naložbe v obratna sredstva pri dejavnostih, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso taksonomsko trajnostne (dejavnosti neusklajene s taksonomijo) (A.2)		0	0																	
Skupaj (A.1 + A.2) A		24.084	0,16																	

B. DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO

Naložbe v obratna sredstva od dejavnosti, nesprejemljive za taksonomijo (B)		14.784.373	99,84
Skupaj (A + B)		14.808.457	100,00

Opombe: */ Dejavnosti preteklo leto nismo prepoznali.
NR – ni relevantno

V obratna sredstva je Skupina UNIOR leta 2023 vložila 14.808.457 evrov, od tega je bilo 24.084 evrov oziroma 0,16 odstotka investicij v obratna sredstva usklajenih s taksonomijo. 99,84 odstotka oziroma 14.784.373 evrov investicij v obratna sredstva je bilo nesprejemljivih za taksonomijo. Taksonomsko usklajene naložbe v obratna sredstva je izvedla družba SPITT d.o.o., in sicer v dejavnost proizvodnje toplote/hladu iz bioenergije – NACE D35.30, ki prispeva k blaženju podnebnih sprememb. Naložbe Skupine UNIOR v obratna sredstva v računovodskem delu predstavljajo sestavni del stroškov storitev in dela, razkritih v poglavju 9.8.4 Letnega poročila 2023, ki zajemajo neposredne neusredstvene stroške, povezane z dnevnim servisiranjem opredmetenih osnovnih sredstev s strani podjetja ali tretje osebe.

S to naložbo izpolnjujemo merila za nebistveno škodovanje, z izjemo merila za cilj prilagajanja podnebnim spremembam, kjer smo iz previdnostnega razloga, ker dokazovanje še ni dokumentirano, zavzeli stališče neizpolnjevanja merila. Izpolnjujemo minimalne zaščitne ukrepe.

Delež naložb v obratna sredstva je izračunan kot števec, deljen z imenovalcem.

Imenovalec zajema neposredne neusredstvene stroške, povezane z dnevnim servisiranjem opredmetenih osnovnih sredstev s strani podjetja ali tretje osebe, katerim se dejavnosti oddajo v zunanje izvajanje, ki so potrebni za zagotovitev neprekinjenega in učinkovitega delovanja takšnih sredstev.

Števec je enak delu naložb v obratna sredstva, vključenemu v imenovalec, ki je kar koli od naslednjega:

- a) povezan s sredstvi ali procesi, povezanimi z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo, vključno z usposabljanjem in drugimi potrebami po prilagoditvi človeških virov, ter neposrednimi neusredstvenimi stroški, ki predstavljajo raziskave in razvoj;
- b) del načrta za naložbe v osnovna sredstva za razširitev gospodarskih dejavnosti, usklajenih s taksonomijo, ali omogočanje, da postanejo gospodarske dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, usklajene s taksonomijo v vnaprej določenem časovnem okviru;
- c) povezan z nakupom proizvodnje iz gospodarskih dejavnosti, usklajenih s taksonomijo, in posameznimi ukrepi, ki omogočajo, da ciljne dejavnosti postanejo nizkoogljične ali vodijo do zmanjšanj izpustov toplogrednih plinov, ter posameznimi ukrepi za prenovu stavb, navedenimi v delegiranih aktih, sprejetih v skladu s členom 10(3), 11(3), 12(2), 13(2), 14(2) ali 15(2) Uredbe (EU) 2020/852, če se taki ukrepi uvedejo in začnejo izvajati v 18 mesecih.

7.7.6.2 Družba UNIOR d.d.

DELEŽ PRIHODKOV OD PROIZVODOV ALI STORITEV, POVEZANIH Z GOSPODARSKIMI DEJAVNOSTMI, USKLAJENIMI S TAKSONOMIJO

Delež prihodkov od proizvodov ali storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo – razkritje za družbo UNIOR, d.d. za leto 2023

Gospodarske dejavnosti (1)	Oznake (2) NACE	Absolutni prihodki (3)	Delež prihodkov (4)	Merila za bistven prispevek						Merila za nebistveno škodovanje						Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo, leto 2023 (18)	Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo, leto 2022 (19)	Kategorija (omogočena dejavnost) (20)	Kategorija (prehodna dejavnost) (21)	
				Blažitev podnebnim spremembam (5)	Prilagajanje podnebnim spremembam (6)	Vodni in morski viri (7)	Krožno gospodarstvo (8)	Onesnaževanje (9)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (10)	Merila za bistven prispevek (11)	Prilagajanje podnebnim spremembam (12)	Vodni in morski viri (13)	Krožno gospodarstvo (14)	Onesnaževanje (15)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (16)					Minimalni zaščitni ukrepi (17)
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	%	%	O	P

A. DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO

A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)																					
Zbiranje in prevoz frakcij nenevarnih odpadkov, ki se ločujejo pri viru	E38.11	7.422.970	3,61	100	0	0	0	0	0	/	DA	NR	DA	NR	NR	DA	100	*	/	/	/
Prihodki od okoljsko trajnostnih dejavnosti (usklajenih s taksonomijo) (A.1)		7.422.970	3,61																		
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso taksonomsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)																					
Prihodki od dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso taksonomsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo) (A.2)		0	0,00																		
Skupaj (A.1 + A.2) A		7.422.970	3,61																		

B. DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO

Prihodki od dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		198.474.883	96,39																		
Skupaj (A + B)		205.897.853	100,00																		

 Opombe: */ Dejavnosti preteklo leto nismo prepoznali.
 NR – ni relevantno

Prihodki družbe UNIOR d.d. so leta 2023 znašali 205.897.853 evrov, od tega so prihodki od proizvodov ali storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo znašali 7.422.970 evrov, kar predstavlja 3,61 odstotka. 198.474.883 evrov prihodkov je bilo iz dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo, kar predstavlja 96,39 odstotka. Sestava prihodkov od prodaje družbe UNIOR d.d. po programih in trgih je pojasnjena v poglavju 8.2.2 Letnega poročila 2023, v računovodskem delu so prihodki od prodaje družbe razkriti v poglavju 10.8, dodatno pa prihodke, povezane z vplivi na okolje /podnebje v družbi UNIOR d.d., pojasnjujemo še v poglavju 10.14.

Edini prihodek dejavnosti, usklajene s taksonomijo, predstavlja dejavnost zbiranja in prevoza frakcij nenevarnih odpadkov, ki se ločujejo pri viru – NACE E38.11. Dejavnost bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb. Med nenevarne odpadke uvrščamo kovinske odpadke (predvsem jekleni odpad in v manjšem deležu odpad iz aluminija), ki jih prodamo podjetjem, ki se ukvarjajo z zbiranjem ali predelavo teh odpadkov. Ti jih predelajo oziroma reciklirajo zato se ti ponovno uporabijo. Največji delež odpadkov, ki se reciklirajo, so kovinski odrezki, ostružki ter ostali kovinski odpadki, ki nastanejo pri postopkih kovanja in obdelave kovin v naši proizvodnji. V predhodnem poslovnem letu te dejavnosti nismo prepoznali kot taksonomske sprejemljive z vidika blaženja podnebnih sprememb (o njej smo nameravali poročati v okviru krožnega gospodarstva) in zato o njej nismo poročali. Za to dejavnost izpolnjujemo merila za ne bistveno škodovanje, prav tako izpolnjujemo minimalne zaščitne ukrepe.

DELEŽ NALOŽB V OSNOVNA SREDSTVA PRI PROIZVODIH ALI STORITVAH, POVEZANIH Z GOSPODARSKIMI DEJAVNOSTMI, USKLAJENIMI S TAKSONOMIJO

Delež naložb v osnovna sredstva pri proizvodih ali storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo – razkritje za družbo UNIOR d.d. za leto 2023

Gospodarske dejavnosti (1)	Oznake (2) NACE	Absolutni prihodki (3)	Delež prihodkov (4)	Merila za bistven prispevek						Merila za ne bistveno škodovanje						Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo, leto 2023 (18)	Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo, leto 2022 (19)	Kategorija (omogočena dejavnost) (20)	Kategorija (prehodna dejavnost) (21)	
				Blažitev podnebnim spremembam (5)	Prilaganje podnebnim spremembam (6)	Vodni in morski viri (7)	Krožno gospodarstvo (8)	Onesnaževanje (9)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (10)	Merila za bistven prispevek (11)	Prilaganje podnebnim spremembam (12)	Vodni in morski viri (13)	Krožno gospodarstvo (14)	Onesnaževanje (15)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (16)					Minimalni zaščitni ukrepi (17)
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	%	%	O	P

A. DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO

A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)																				
Distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja	D35.30	4.100	0,04	100	0	0	0	0	0	/	DA	DA	NR	DA	DA	DA	3	100	/	/
Namestitvev, vzdrževanje in popravilo energijsko učinkovite opreme	F43	134.238	1,31	100	0	0	0	0	0	/	DA	NR	NR	DA	NR	DA	97	*	/	/
Naložbe v osnovna sredstva pri okoljsko trajnostnih dejavnostih (usklajenih s taksonomijo) (A.1)		138.338	1,35																	
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso taksonomsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)																				
Naložbe v osnovna sredstva pri dejavnostih, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso taksonomsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo) (A.2)		0	0																	
Skupaj (A.1 + A.2) A		138.338	1,35																	

B. DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO

Naložbe v osnovna sredstva od dejavnosti, nesprejemljive za taksonomijo (B)		10.075.025	98,65																	
Skupaj (A + B)		10.213.363	100,00																	

Opombe: */ Dejavnosti preteklo leto nismo prepoznali.
NR – ni relevantno

Vse naložbe družbe UNIOR d.d. v osnovna sredstva v letu 2023 so znašale 10.213.363 evrov. Naložbe družbe UNIOR d.d. vsebinsko pojasnujemo v poglavju 8.8.2 Letnega poročila 2023, v računovodskem delu pa so naložbe dodatno razkrite v posameznih podpoglavjih poglavja 10.7. Naložbe v osnovna sredstva, usklajene s taksonomijo, so znašale 138.338 evrov, kar predstavlja 1,35 odstotka vseh naložb v osnovna sredstva v letu 2023. Naložbe v osnovna sredstva, nesprejemljive za taksonomijo, so bile v višini 10.075.025 evrov, kar predstavlja 98,65 odstotka vseh naložb v osnovna sredstva.

Dejavnosti, v katere sodijo naložbe v osnovna sredstva, usklajene s taksonomijo, sta dve: distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja – NACE D35.30 ter namestitvev, vzdrževanje in popravilo energijsko učinkovite opreme – NACE F43. Vse naložbe v osnovna sredstva, ki so usklajene s taksonomijo, prispevajo k blaženju podnebnih sprememb. Izpolnjujemo relevantna merila za nebitveno škodovanje in minimalne zaščitne ukrepe.

DELEŽ NALOŽB V OBRATNA SREDSTVA PRI PROIZVODIH ALI STORITVAH, POVEZANIH Z GOSPODARSKIMI DEJAVNOSTMI, USKLAJENIMI S TAKSONOMIJO

Delež naložb v obratna sredstva pri proizvodih ali storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo – razkritje za družbo UNIOR d.d. za leto 2023

Gospodarske dejavnosti (1)	Oznake (2) NACE	Absolutni prihodki (3)	Delež prihodkov (4)	Merila za bistven prispevek						Merila za nebistveno škodovanje						Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo, leto 2023 (18)	Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo, leto 2022 (19)	Kategorija (omogočitevna dejavnost) (20)	Kategorija (prehodna dejavnost) (21)	
				Blažitev podnebnim spremembam (5)	Prilaganje podnebnim spremembam (6)	Vodni in morski viri (7)	Krožno gospodarstvo (8)	Onesnaževanje (9)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (10)	Merila za bistven prispevek (11)	Prilaganje podnebnim spremembam (12)	Vodni in morski viri (13)	Krožno gospodarstvo (14)	Onesnaževanje (15)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (16)					Minimalni zaščitni ukrepi (17)
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	DA/ NE	%	%	O	P

A. DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO

A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)																					
Naložbe v obratna sredstva pri okoljsko trajnostnih dejavnosti (usklajenih s taksonomijo) (A.1)		0	0																		
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso taksonomsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)																					
Naložbe v obratna sredstva pri dejavnostih, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso taksonomsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo) (A.2)		0	0																		
Skupaj (A.1 + A.2) A		0	0																		

B. DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO

Naložbe v obratna sredstva od dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		11.102.032	100																		
Skupaj (A + B)		11.102.032	100																		

Opombe: / Dejavnosti preteklo leto nismo prepoznali.
NR – ni relevantno

V obratna sredstva je družba UNIOR d.d. leta 2023 vložila 11.102.032 evrov in vsa so bila nesprejemljiva za taksonomijo.

7.7.6.3 O razkritjih

Podana razkritja smo pripravili na podlagi natančne preučitve navedenih taksonomskih dokumentov, dodatnih uradnih razlag Komisije, priporočil ESMA, našega trenutnega razumevanja in razpoložljivih podatkov. Pri izračunu ključnih kazalnikov uspešnosti smo preprečili podvajanje gospodarskih dejavnosti, ki pomembno pripevajo k več okoljskim ciljem, in smo uspešnost pripisali samo enemu cilju.

Seznaniли smo se z novimi merili taksonomije in s tem povezanimi razkritji, ki jih je Evropska komisija dne 21. 11. 2023 objavila v Uradnem listu EU in vključujejo posodobitve obveznih poročevalskih podlag, določajo tehnična merila postopkov in s tem povezane obveznosti poročanja za dejavnosti, ki sledijo preostalim štirim okoljskim ciljem: trajnostna raba ter varstvo vodnih in morskih virov, prehod na krožno gospodarstvo, preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja ter varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in ekosistemov. Pregledali smo Delegirano Uredbo Komisije (EU) 2023/2485 z dne 27. 6. 2023 in Delegirano Uredbo Komisije (EU) 2023/2486 z dne 27. 6. 2023. Nekatere naše pomembne dejavnosti so v novih dokumentih prepoznane kot taksonomsko sprejemljive, zato pričakujemo, da se bodo nekateri naši ključni kazalniki uspešnosti že prihodnje leto povečali.

Zreče, 25. 4. 2024

Branko Bračko
Član uprave

Darko Hrastnik
Predsednik uprave

7.8 Tveganja

7.8.1 Tveganja v Skupini UNIOR

Pomembna tveganja v obvladujoči družbi UNIOR d.d., ki predstavljajo tveganja tudi za Skupino UNIOR, so opisana v poglavju 7.8.2 Letnega poročila 2023, v nadaljevanju pa so posebej prikazana specifična tveganja za Skupino UNIOR.

ENERGENTI IN VPLIV VOJNE V UKRAJINI

Na globalni ravni je bila v letu 2022 zaznana velika rast cen vseh energentov (predvsem električne energije in zemeljskega plina), ki pomembno vplivajo na poslovanje v družbah z energetske intenzivno proizvodnjo. Z začetkom vojne v Ukrajini so cene energentov še dodatno naraščale, kar še povečuje stroškovno tveganje, ki smo ga omilili z zakupi večjega dela električne energije po cenah pred podražitvami. Višje cene energentov smo pretežno uspeli prenesti v prodajne cene tudi v prvi polovici leta 2023.

V drugem delu leta 2023 so se cene energentov še nekoliko znižale in delno ustalile, še vedno pa so cene v primerjavi s predcovidnim časom in pred pričetkom vojne v Ukrajini na ravni dvakratnika »normalnih cen«. Električno energijo (30 odstotkov) še naprej kupujemo za mesec vnaprej kar se kaže kot stroškovno dober ukrep.

SPREMENJENE TRŽNE RAZMERE

Spremenjene tržne razmere, ki jih povzročata rusko-ukrajinski konflikt in vojna v Izraelu, opazno vplivajo na poslovanje celotne Skupine UNIOR. Ključna tveganja, s katerimi se sooča, so povezana z več vidiki: **Dvig cen surovin in polproizvodov:** Ob sočasnem pomanjkanju surovin in podaljševanju rokov dobav se pojavlja tveganje dviga cen surovin, kar negativno vpliva na stroške proizvodnje.

Zmanjšanje prihodkov zaradi evropskih direktiv: Spoštovanje evropskih direktiv, ki omejujejo poslovanje z Rusijo in Belorusijo, vodi v zmanjšanje prihodkov od prodaje.

Nestabilnost povpraševanja: Nestabilne tržne razmere povzročajo negotovost, kar vpliva na nakupno vedenje in se odraža v manjšem povpraševanju kupcev na trgu Evrope.

Transportni izzivi: Daljši transportni časi in višji stroški ladijskega transporta lahko negativno vplivajo na nabavo in dobavo izdelkov.

V odziv na omenjena tveganja Skupina UNIOR izvaja aktivnosti, usmerjene v ohranjanje stabilnosti in konkurenčnosti:

Optimizacija oskrbovalne verige: Z uporabo informacijske tehnologije smo optimizirali blagovne tokove, zaloge in prevozne poti, kar prispeva k večji racionalizaciji oskrbovalne verige. Raziskujemo alternativne vire surovin in dobavitelje z namenom zmanjševanja odvisnosti od posameznih trgov.

Pogajanja s kupci: Intenzivna pogajanja s kupci so potekala z namenom prenosa povišanih vhodnih cen na trg za ohranitev donosnosti prodaje.

Prilagajanje marketinških vsebin: Ponudba paketov ali bundlinga izdelkov, ki zagotavljajo praktičnost in varnost.

Trajnostni pristop: V kontekstu spremenjenih razmer iščemo nove tržne niše in področja, povezana s trajnostnim razvojem.

Skupina UNIOR aktivno sledi spremembam na trgu, prilagaja strategije poslovanja ter išče inovativne rešitve, ki bodo omogočile ohranjanje stabilnosti in trajnostne rasti v dinamičnem poslovnem okolju.

- Proizvodnja odkovkov, ki deluje v segmentu serijske proizvodnje izdelkov za avtomobilsko industrijo, tveganja obvladuje s tekočim – mesečnim nadzorom prejetih naročil, spremljanjem osvajanj in razvoja novih projektov ter globalnim vpogledom v tržno situacijo v tem segmentu trga. Pri tem sta ključni tako globalnost, kot razpršenost kupcev. Dodatni vplivi na našo oceno tveganj so: vojna v Ukrajini, konflikt v Izraelu, energetska kriza v EU in razdvojenost oziroma razlika v hitrosti osvajanj novih vozil v smislu razvojnih usmeritev (EU/ostali svet) na področju e-mobilnosti.
- Specializirana prodajna mreža za ročno orodje premaguje dinamične izzive tržnega okolja s proaktivnim pristopom. Ključni izziv se kaže v upadu povpraševanja v določeni tržni niši – kolesarski industriji, kjer se grosisti spopadajo z obsežnimi zalogami kolesarskih komponent, medtem ko industrija deluje zadržano in omejuje nakupe. Da bi zmanjšali to tveganje, smo se osredotočili na globalno trženje novih izdelkov, ki so namenjeni zagotavljanju varnosti uporabnika, ob sočasnem prilagajanju tržnih strategij potrebam naših kupcev tudi izven segmenta ročnega orodja. Poleg tega se aktivno soočamo s tveganjem zagotavljanja ustreznega človeškega kapitala in nasledstva v kapitalsko povezanih podjetjih. V odziv na to izvajamo aktivne pristope, vključno z iskanjem kvalificiranih kadrov, tudi s pomočjo "headhuntinga", ter spodbujanjem prenosa znanja med zaposlenimi.
- Dejavnost turizma izpostavlja tveganje deficitarnosti poklicev na področju gostinstva in žičnic ter zagotavljanje pogojev Zakona o delovnih razmerjih, ki rezultirajo v pomanjkanju ustreznega strokovnega kadra za izvajanje operativnih procesov. Tveganje obvladujemo z intenzivnim iskanjem kompetentnih sodelavcev v Sloveniji in v tujini. Sodelavce v času izven sezone premeščamo med obema turističnima centroma ter zavzetim novim sodelavcem ohranjamo zaposlitev po zaključku sezone.

Dotrajanost žičniških, bazenskih in nekaterih hotelsko-gostinskih kapacitet predstavlja tveganje, povezano z manjšo rastjo prihodkov, povpraševanja in povprečnih iztrženih cen. Tveganje obvladujemo z razvojem produktov z višjo dodano vrednostjo, avtentičnostjo in prilagojenostjo ključnim ciljnim skupinam. Priložnost predstavlja iskanje možnosti za sofinanciranje obnove iz evropskih sredstev in drugih finančnih virov.

Negativen vpliv vremena oziroma neznačilno vreme v času posameznih sezon neugodno vpliva na poslovanje. Tveganje obvladujemo z razvojem produktov z manjšo odvisnostjo od vremena, partnerstvi, prenovo sistema za tehnično zasneževanje ter z vzpostavitvijo celoletne doživljajske ponudbe v okviru projekta park Mašinžaga.

Izbruh katere koli nalezljive bolezni in z njim povezano posledično omejevanje javnega življenja lahko ogroža obstoj dejavnosti. Tveganje bi v primeru izbruha obvladovali s pomočjo preteklih izkušenj s striktnim upoštevanjem vseh priporočil Nacionalnega inštituta za javno zdravje in ostalih pristojnih institucij, tako za zaposlene kot tudi za goste in obiskovalce. Zaposlene spodbujamo k skrbi za zdravje tudi s cepljenjem (na primer proti sezonski gripi in podobno).

OKOLJSKA IN PODNEBNA TVEGANJA V SKUPINI UNIOR

Celostno še nismo preučili morebitnih dodatnih tveganj povezanih s podnebnimi spremembami (tveganj prehoda in fizičnih tveganj), smo pa prepoznali izzive, ki jih bomo še dodatno preučili in po potrebi opredelili kot tveganja (glej poglavje 6.1.2 Letnega poročila 2023).

FINANČNA TVEGANJA

Finančna tveganja za Skupino UNIOR so razkrita v poglavju 9.11 Letnega poročila 2023.

7.8.2 Tveganja v družbi UNIOR d.d.

V družbi UNIOR d.d. imamo razvit in vzpostavljen sistem za prepoznavanje in obvladovanje tveganj, ki lahko vplivajo na poslovanje družbe. Tveganja smo opredelili v več skupin, in sicer strateška, poslovna, finančna ter operativna. Tveganja so razporejena v štiri stopnje (majhno, zmerno, visoko, kritično). Vsako tveganje je ocenjeno na podlagi ocene vpliva in verjetnosti nastanka z upoštevanimi ukrepi za obvladovanje tveganja.

Odbori za obvladovanje tveganj in skrbniki tveganj redno spremljajo izpostavljenost tveganjem, načrtujejo in izvajajo ukrepe za njihovo blaženje ter načrtujejo in spremljajo izvedbo ukrepov za izboljšanje, ki še dodatno prispevajo k njihovem obvladovanju. V družbi imamo vzpostavljen register tveganj, v katerem so opisi in značilnosti posameznih prepoznanih tveganj. Pristop pri obvladovanju tveganj je drugačen za različna tveganja, namen ukrepov pa je znižati vsakega od njih na najnižjo možno raven v skladu z razpoložljivimi viri.

Uprava družbe UNIOR d.d. redno spremlja različna tveganja in o njih periodično poroča nadzornemu svetu.

Leto 2023 je bilo še vedno zaznamovano z ukrajinsko krizo, konec leta pa še dodatno s situacijo na Bližnjem vzhodu in vplivi, slednjega na poslovanje družbe. Kljub vsemu je v primerjavi z lanskim letom zaznati umirjanje stanja na področju trga energentov ter materialov in storitev, vendar so cene še vedno višje, kot so bile v predkriznem obdobju. Tudi naročilno stanje se je v letu 2023 v UNIOR d.d. ustalilo, vendar je čutiti negotovost. Naš odziv je uvedba številnih ukrepov za blažitev nastale situacije. V avtomobilski industriji je opaziti premike na področju trajnostnega razvoja, saj kupci skozi različne vprašalnike in izjave širijo postopke v dobavni verigi.

V nadaljevanju povzemamo pomembnejša tveganja v letu 2023.

STRATEŠKA TVEGANJA

VPLIV VOJNE V UKRAJINI

Zaradi vojnih razmer v Ukrajini in s tem spremenjenih razmer v tem delu Evrope je nastalo tveganje sprememb – zmanjševanja naročil, povečanja cen energentov, surovin in transporta, otežena logistika in plačilni promet. Nejasno stanje glede morebitnega zmanjšanja naročil in tudi trajanja vojne bi lahko močno vplivalo na poslovanje naše družbe.

Redno spremljamo situacijo na kriznem območju. Cene plina in električne energije so sicer padle, a so njuna gibanja nepredvidljiva, čeprav so bila v letu 2023 stabilnejša, kot so bila konec predhodnega leta. Izpad prodaje na trgu Rusije, Ukrajine, Belorusije nadomeščamo s kupci na drugih trgih. Na trg Rusije, Ukrajine, Belorusije odpremljamo proizvode po prejemu avansa, vse potencialne bodoče odpreme skrbno preučimo z vseh varnostnih vidikov in vidika povečevanja terjatev. Proizvodnjo prilagajamo glede na naročilno stanje v segmentu avtomobilske industrije. Kjer nam razmere dopuščajo, povečujemo zaloge ključnih surovin. Odvisnost od čistega zemeljskega plina (ZP) lahko nadomeščamo z utekočinjenim naftnim plinom (UNP) ali ekstra lahkim kurilnim oljem. Spremljamo ukrepe za zmanjševanje stroškov energije v EU in Sloveniji ter iščemo optimalen trenutek za nakup električne energije.

NEPREDVIDEN DVIG CEN ENERAGENTOV

Zaradi različnih vzrokov bi lahko ostali brez zadostne količine energentov (električne energije, zemeljskega ali utekočinjenega naftnega plina). Brez energentov ne moremo zagotoviti zadostne količine izdelkov ali izvedbe projekta, kar ključno vpliva na izpolnitev pričakovanih dobav do kupca.

Vojna v Ukrajini je tudi v letu 2023 vplivala na razmere na trgu energentov. Na področju energentov so se borzne cene v letu 2023 nižale, tudi dnevna in mesečna oscilacija se je dokaj umirila, vendar pa so cene še vedno približno 60 odstotkov višje kot v predkriznem obdobju. Cena energije močno vpliva tudi na področje višanja stroškov materiala. Nepriznavanje višjih cen energentov s strani kupcev lahko družbo pripelje v nekonkurenčno situacijo.

Sicer smo pri energentih ustvarili pogoje za morebiten prehod z zemeljskega plina na druge oblike energentov (utekočinjen naftni plin, kurilno olje, električna energija), vendar trenutne razmere ostajajo v prid zemeljskemu plinu.

Še naprej spremljamo ukrepe za zmanjševanje stroškov energije v EU in Sloveniji ter spremljamo gibanje borznih cen in izvajamo segmentni nakup energentov tudi za daljša časovna obdobja.

TVEGANJE POVIŠANE RAVNI HRUPA V OKOLJU

Družba UNIOR d.d. je v letu 2020 izvedla vse tehnično, prostorsko in ekonomsko upravičene ukrepe za zniževanje hrupa v okolju, ki so bili v projektih zniževanja hrupa predvideni. Na podlagi izvedenih ukrepov smo novembra 2021 prejeli spremembo okoljevarstvenega dovoljenja in s tem znižali oceno tveganja. Pri vseh investicijah smo pozorni in vključujemo vidik hrupa v okolju. Tveganje se je v letu 2022 povečalo zaradi odločbe Ustavnega sodišča, da je Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v neskladju z Ustavo, saj bi lahko sprememba uredbe vplivala na naše okoljevarstveno dovoljenje. V letu 2023 se situacija ni spremenila.

Pri iskanju rešitev aktivno sodelujemo z okoljanci in lokalno skupnostjo. V primeru pritožb okoljancov le-te skrbno obravnavamo.

POSLOVNA TVEGANJA

ZADOLŽENOST DRUŽBE UNIOR

V zadnjih 10 letih se je UNIOR d.d. precej razdolžil, a ne dovolj. Zadolženost družbe NFD/EBTDA⁹ je na ravni 6, kar je glede na pričakovanja deležnikov (banke, delničarji, kupci, dobavitelji) še vedno občutno prevelika zadolženost. Visoka zadolženost ogroža varnost poslovanja in njegov obstoj, ovira potencial rasti in razvoja družbe, zmanjšuje ugled družbe, predstavlja dodatno tveganje sposobnosti preživetja v primeru nastopa večjih kriz, onemogoča dodatno zadolževanje, povzroča visoke stroške financiranja in slab denarni tok družbe.

V maju 2023 je bilo sklenjeno refinanciranje z dodatnim revolvingom za varnejše poslovanje v primeru nihanj prodaje in proizvodnje, v septembru je bil pridobljen kredit od SID banke za investicije za razvoj programov Odkovki in Ročno orodje. Pričeli smo prodajne postopke za prodajo dejavnosti, ki niso osrednje (UNITUR d.o.o., UNIOR Components d.o.o., prodaja deleža v Štore Steel d.o.o.), ki se bodo po načrtu zaključili v letu 2024 in bodo v primeru uspešnega zaključka bistveno znižali zadolženost

⁹ NFD/EBITDA je kazalnik, ki je opredeljen kot alternativno merilo uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14. Letnega poročila 2023

družbe. Preučujemo možnosti dodatnih oziroma nadomestnih virov financiranja (refinanciranje pod ugodnejšimi pogoji, obveznice, zadolžnice, dokapitalizacija) ter izvajamo ukrepe za izboljšanje poslovanja za dvig EBITDA¹⁰ in s tem zmanjšanje kazalnika zadolženosti.

SPREMEMBA TRŽNIH RAZMER

Ta tveganja so povezana z geopolitičnimi in drugimi dogajanji na posameznih trgih oziroma v državah, ta pa vplivajo na gospodarske razmere (npr. hiter upad ali porast naročil) in zahtevajo hitro prilagajanje poslovanja novonastali tržni situaciji z zalogami, zaposlenimi, investicijami ter stroški.

S pričetkom vojne v Ukrajini so se razmere zaostrele. Napoveduje se gospodarska kriza, nastali so inflacijski pritiski in druge okoliščine, ki vplivajo na trg.

Na trgu je nastala situacija s spremenljivimi razmerami pri povpraševanjih in večjim pritiskom na izplen ponujenih projektov – posledično tudi pritisk na cene. Vsaka dejavnost družbe se sooča s svojimi (tudi specifičnimi) tveganji, povezanimi s spremembo tržnih razmer, in jih obvladuje na različne načine:

- **Proizvodnja odkovkov:** Glede na veliko odvisnost od trga avtomobilov s pogonom na motorje z notranjim izgorevanjem posebno pozornost namenjamo razvoju tega trga in potencialno množični uporabi električnih avtomobilov, ki bi lahko vplivala na povpraševanje po odkovkih, ki jih proizvajamo za vozila z motorji na notranje izgorevanje. Če se bo povpraševanje po popolnoma električnih avtomobilih bistveno povečalo na račun zmanjšanja prodaje avtomobilov z motorji z notranjim izgorevanjem, je ogroženo povpraševanje po delu odkovkov, ki jih proizvajamo. Razmere na trgu so glede tega dokaj nejasne, a trend elektrifikacije je izrazit. Tudi v letu 2023 je bila na trgu zaznana povečana prodaja električnih vozil, med katera prištevamo tudi vsa hibridna vozila, ki so prav tako opremljena s klasičnim motorjem in posledično rabijo ojnice. Zaznan je tudi trend sprememb v strukturi novih projektov, ki smo jih pridobili s strani kupcev. Le-ti gredo v smer proizvodov izven segmenta motorjev z notranjim izgorevanjem in v projekte vezane na hibridna vozila. Dolgoročno je pričakovati še dodatne strukturne spremembe v naši proizvodnji. Istočasno še ni zaznani ugašanja obstoječih projektov – naročil za proizvode, vezane na avtomobile z notranjim izgorevanjem. Ne opažamo upada naročil v tem segmentu proizvodov. Proizvajalci, ki dobavljajo motorje z notranjim izgorevanjem, ne vlagajo več v te motorje, hkrati se pojavlja primanjkljaj zmogljivosti – proizvajalcev za proizvode za klasične motorje. V UNIOR-ju smo še vedno eden od dobaviteljev ojníc in tudi drugih avtomobilskih delov izven segmenta motorjev z notranjim izgorevanjem. Napovedi kažejo, da se situacija v letu 2024 za UNIOR s tega vidika ne bo bistveno spremenila, pozornost pa bo usmerjena predvsem v dogajanje na cenah trga surovin, energije in stroškov dela. Tveganja se blažijo s pestrostjo palete proizvodov, iskanjem dodatnih priložnosti izven segmenta avtomobilske industrije, večanjem serijske proizvodnje odkovkov iz aluminija, večanjem prodaje obdelanih odkovkov in skupnim razvojem proizvodov s kupci.
- **Proizvodnja ročnega orodja,** ki ima za prodajo ročnega orodja široko razvejano prodajno-distribucijsko mrežo, nove izzive obvladuje z osvajanjem novih tržišč, ukrepi na obstoječih tržiščih, ukrepi obvladovanja zalog, terjatev in števila zaposlenih. V lanskem letu je bilo zaznati upad povpraševanja v kolesarskem segmentu.
- **Dejavnost strojegradnje,** ki deluje kot dobavitelj visokozmogljivih proizvodnih sredstev za avtomobilsko industrijo, nenehno spremlja stanje na trgu in tesno sodeluje z zastopniki, da se čim bolj izkoristi pridobitev povpraševanj in odzivnost nanje. Stremi k optimalni zasedenosti zmogljivosti z naročili in koordinacijo dinamike terminskih načrtov za čim enakomernejšo razporeditev projektov v terminskem pogledu in zasedenosti po procesih izvedbe.

¹⁰ EBITDA je kazalnik, ki je opredeljen kot alternativno merilo uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14. Letnega poročila 2023

Ocenjujemo, da so ključne konkurenčne prednosti UNIOR-jevih procesov in proizvodov v spremenjenih okoliščinah še vedno kompetentni zaposleni, inovativnost, ustrežna cena, kakovost, prilagodljivost. Pozornost namenjamo obstoječim kupcem in tržiščem, saj z njimi gradimo dolgoročna razvojna partnerstva.

DEFICITARNOST KADRA

Tveganja povezana s kadrom se pojavljajo predvsem na področju deficitarnosti kadra in s tem povezane nezaželene fluktuacije ter višanja starostne strukture zaposlenih.

Situacija na trgu dela vpliva na fluktuacijo kadra in predstavlja tveganje zaradi pomanjkanja kadra, ki se še dodatno povečuje na podlagi novih kadrovskih potreb zaradi ugodnega naročilnega stanja. Največji deficit še vedno zaznavamo na področju tehničnega kadra, predvsem za zapolnitev kadrovskih potreb v kovačnici, orodjarni, obdelavi odkovkov in na področju vzdrževanja. Rast poslovanja in tržne razmere presegajo zmožnost zaposlovanja ustrezne delovne sile iz Slovenije, zato smo v letu 2023 nadaljevali z zaposlovanjem tujcev.

Za omilitev tveganja so uvedene tudi številne aktivnosti promocije deficitarnih poklicev (uporaba različnih kanalov za promocijo in oglaševanje prostih delovnih mest doma in v državah nekdanje Jugoslavije (predvsem Srbija, BiH, Severna Makedonija), promoviranje štipendiranja in spremljanje štipendistov, sodelovanje s šolami in promocija izvajanja strokovne obvezne prakse za dijake in študente, vključevanje agencij za pomoč pri iskanju kadra, udeležba na kariernih/zaposlitvenih sejmih) ter aktivnosti na področju zadrževanja kadrov (spremljanje in razgovori z novo zaposlenimi, razvojni pogovori s štipendisti, izhodni razgovori in detekcija možnih odhodov, merjenje organizacijske klime in aktivnosti na področju razvoja kadrov ter uvajanje izboljšav na področju pogojev dela).

Zaradi situacije na trgu dela se je povečal tudi pritisk na plače, kar pomeni posledično povečanje stroškov dela. Le z dodatnim stimulativnim nagrajevanjem in uvajanjem izboljšav na področju pogojev dela bomo lahko obdržali in zagotovili nov ustrezen kader.

TVEGANJE TEŽAV V DOBAVNI VERIGI

Družba UNIOR d.d. je na različne načine vpeta v dobavne verige – na eni strani kot dobavitelj polproizvodov in strojne opreme za avtomobilске proizvajalce, kot dobavitelj končnih proizvodov ročnega orodja, na drugi strani pa kot kupec osnovnih materialov, homologiranih materialov, energentov in storitev. V primeru motenj na vhodni-nabavni ali izhodni-prodajni strani obstaja možnost tveganja oteženega poslovanja družbe. Posredni vpliv na poslovanje družbe UNIOR d.d. imajo lahko tudi težave, ki jih imajo naši kupci, npr. proizvajalci avtomobilov, z drugimi dobavitelji (dobava čipov, kablinskih setov). Obstaja tveganje upada prodaje v Evropi proizvedenih električnih vozil, kar bi lahko ponovno pretreslo nabavne trge.

Na splošno na nabavnem področju ugotavljamo, da so se razmere v letu 2023 izboljšale. Dobavitelji so bolj proaktivni, ponekod krajšajo dobavne roke. Po nekaj zaporednih letih, v katerih smo beležili rast cen, so se v drugi polovici leta 2023 pričele cene umirjati. Na določenih področjih dosegamo nižanje cen. Tudi dostopnost do ključnih materialov in storitev se je bistveno izboljšala.

Ocenjujemo, da so se tveganja močnejših rasti cen, ne pa dobav ključnih materialov ter storitev, precej znižala. Razmere bomo še naprej spremljali in po potrebi uvedli dodatne ukrepe za blaženje tveganj.

POMANJKLJIVO KORPORATIVNO KOMUNICIRANJE

Korporativno komuniciranje je način upravljanja komuniciranja na vseh ravneh, z vsemi ključnimi deležniki. Nenadzorovano korporativno komuniciranje se zgodi, kadar so informacije necelovito in brez komunikacijskega načrta predstavljene oz. se ne upoštevajo vseh ključne javnosti. Pri tem gre tudi za poslovno občutljive informacije.

Ob izrednem dogodku izpusta kromovih par, ki se je zgodil v oktobru preteklega leta, smo evidentirali potrebo po krepitvi in centralizaciji korporativnega komuniciranja, ki omogoča usklajen odziv in skladno komuniciranje s ključnimi deležniki v kritičnih situacijah, in sicer smo dodatno pregledali in posodobili postopke komuniciranja s ključnimi deležniki. Opredelili smo ustrezen odziv in poti proaktivnega komuniciranja v kritičnih situacijah. Pridobljene izkušnje, ki smo jih dobili pri tovrstnem prvem takšnem izrednem dogodku, bomo lahko, če bo potrebno, uporabili v prihodnje. Pričeli smo s komunikacijskim usposabljanjem sodelavcev, ki imajo odgovornost vodenja, ter odgovornih oseb, ki sodelujejo v procesu korporativnega komuniciranja.

UPRAVLJANJE PODJETIJ V SKUPINI

Uspešno upravljanje skupine je priložnost za rast in razvoj družbe, hkrati pa lahko neuspešno upravljanje predstavlja nevarnost. Epidemija koronavirusa praktično ne otežuje več potovanj. Negotovost ponovnega izbruha epidemije se je zmanjšala. Še vedno je prisoten vpliv vojne v Ukrajini, kar v manjši meri vpliva na oteženo upravljanje družbe podjetij v skupini, saj so na splošno gospodarski pogoji poslovanja po državah različni, tudi znotraj EU.

Zaradi nastale situacije družba UNIOR d.d. izvaja ukrepe za izboljšanje finančne stabilnosti in likvidnosti, ukrepe za optimiziranje lastniške strukture podjetij v skupini, spremlja globalne razmere in možnosti pridobivanja državnih podpor v matičnih državah podjetij, po potrebi izvaja notranje revizijske preglede in nadaljnje optimiziranje portfelja naložb.

FINANČNA TVEGANJA

Finančna tveganja za družbo UNIOR d.d. so razkrita v poglavju 10.11 Letnega poročila 2023.

OPERATIVNA TVEGANJA

TVEGANJE NEKONKURENČNOSTI IZ NASLOVA VISOKIH PROIZVAJALNIH STROŠKOV

Pomeni, da v primeru nazadovanja konkurenčne sposobnosti ne bomo uspeli pridobiti novih projektov, s katerimi bi dosegali pozitiven finančni rezultat.

Konkurenčnost proizvodnje v EU in pri nas je v primerjavi z azijskimi ponudniki še naprej v podrejenem položaju. Opažamo slabši trend pri pridobivanju novih projektov na račun njihovega »bega« na Kitajsko, Indijo. Vse navedeno je posledica višjih stroškov dela, materialov in energije, ki so značilni za EU v zadnjem letu in pol.

Omilitveni ukrepi grede v smeri uvajanja ukrepov za izboljšanje produktivnosti in kakovosti, zniževanje stroškov, izboljšave tehnoloških postopkov in nove investicije.

NEPREKINJENO DELOVANJE INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

Neprekinjeno delovanje razumemo kot poslovni izziv, saj je današnje poslovanje skoraj v celoti odvisno od delovanja informacijskih rešitev, zato neprekinjeno delovanje in posledično digitalno odpornost obravnavamo s širšega poslovnega, ne zgolj ožjega informacijskega vidika. Neprekinjeno delovanje predstavlja pomembno tveganje, ker lahko vpliva na poslovanje družbe (nedosegljivost, moteno delovanje, grožnje in odškodnine), ali pa predstavlja pomemben del operativnega tveganja. To tveganje je podvrženo rednemu spremljanju in četrtletnim ocenjevanjem zaradi njegove pomembnosti. Izvajamo in preverjamo scenarije izpada delovanja IT-rešitev in pri tem ugotavljamo, kako dobro smo pripravljeni oziroma kje so potrebne izboljšave.

Z vidika zagotavljanja nemotenega delovanja sistemov je bilo leto 2023 zahtevno zaradi dveh razlogov: spremembe v procesih dela, ki jih je prinesla digitalizacija, ter povečana tveganja s področja informacijske varnosti. Še vedno se čutijo posledice agresije Rusije na Ukrajino, s čimer so povezani varnostni incidenti, ki povzročajo tveganja pri uporabi informacijskih tehnologij. Dodaten izziv predstavljajo spremembe, ki so jih uvedla mednarodna IT-podjetja, ki so spremenila način dela pri izvajanju svojih storitev. Kot že omenjeno, smo v družbi iz izvedenimi projekti digitalizacije povečali odvisnost od zanesljivega delovanja IT-rešitev. Predvsem digitalizacija procesov v proizvodnji z namenom prihranka časa in dviga produktivnosti je povzročila odvisnost zaposlenih od stabilnega delovanja IT-rešitev. Še vedno predstavljajo izzive in tveganje zastareli sistemi in aplikacije, ki jih ni mogoče ustrezno zaščititi pred vse bolj sofisticiranimi grožnjami. Sicer smo število takšnih rešitev v družbi zmanjšali (jih bomo tudi v prihodnje), ampak tveganje ostaja.

V 2023 smo nadaljevali s posodobitvami tehnologij, dobili smo hitrejšo povezavo z našo sekundarno lokacijo, kamor kopiramo vse dnevne kopije, prav tako pa v primeru izpada na tej sekundarni lokaciji omogočimo delovanje naših IT-rešitev. To pomeni, da lahko v primeru večjega izpada delovanja IT-rešitev v našem podatkovnem centru dostopamo do dveh ključnih storitev: informacijske rešitve za ključne poslovne procese in vire družbe ter elektronske pošte. Pogoj za to je, da so omrežne povezave ostale aktivne.

Zavedamo se, da so pred nami vedno zahtevnejše naloge in izzivi, kar od nas zahteva dodatna izobraževanja, več finančnih sredstev ter spreminjanje oziroma prilagajanje poslovnih procesov prilagodljivemu, zanesljivemu in varnemu poslovanju v digitalni dobi.

INFORMACIJSKA IN KIBERNETSKA VARNOST

Informacijska varnost predstavlja proces, ki se izvaja varno in vztrajno zaradi varstva informacij in informacijskih rešitev pred neodobrenimi vdori, uporabo, razkritjem, razdorom, spreminjanjem ali distribucijo. Vključuje nenehno usposabljanje, ocenjevanje, varovanje, nadzor in odkrivanje, odzivanje na primere in popravila, dokumentiranost in pregled. Zmanjšuje nezakonite dostope, uporabo, razkritje, ločitev, spremembo ali uničenje informacij. Vse to s ciljem ohraniti zaupnost, neokrnjenost in razpoložljivost informacij ne glede na njihovo obliko: elektronsko, tiskano ali katero drugo. Nabor omilitvenih ukrepov zajema sistemski pristop z uvajanjem sistema vodenja informacijske varnosti po standardih ISO 27001 in TISAX: ustrezna varnostna politika, organizacija informacijske varnosti, upravljanje kadra, upravljanje nabavno-prodajne verige, fizična in okoljska varnost, upravljanje komunikacij, kontrola dostopa, uvedba rednega sistema nadgradenj, razvoj in vzdrževanje programskih rešitev, obvladovanje varnostnih incidentov, upravljanje neprekinjenega poslovanja in skladnost z zakonodajo.

Z uvedbo novih rešitev spoznavamo, da grožnje prihajajo z napredkom in digitalizacijo. Kibernetski napadi predstavljajo veliko tveganje, ki lahko družbo spravi v resne težave. Ustrezna zaščita je nujna, ni pa tudi vsaka zadostna. Predvsem je pomembno, da jo zaupamo lastnim in zunanjim strokovnjakom z ustreznim znanjem in izkušnjami.

Opažamo, da so napadi vedno bolj sofisticirani in največkrat tudi podprti z uporabo umetne inteligence (AI). Če pogledamo vrste incidentov, smo zaznali največ incidentov s področja goljufij in phishing napadov. Te napade že v veliki večini primerov zaznajo sistemi za varovanje (oprema za odstranjevanje nevarnih groženj, vključno s protivirusnimi ter protivohunskimi programi in drugimi, »SPAM« filter za neželeno elektronsko pošto ter požarni zid).

Samo tehnični ukrepi za dvig IT-varnosti ne zadostujejo in niso pogoj za varno poslovanje, zato smo v letu 2023 veliko časa in aktivnosti namenili varnostnim pregledom (»penetration testing«), zunanjim in notranjim revizijskim pregledom ter preverjanju skladnosti s standardom ISO 27001 in TISAX. Med varnostne ukrepe smo vključili tudi izobraževanje in ozaveščanje zaposlenih o grožnjah, ki so povezane z IT-varnostjo. Tokrat smo v izobraževanja vključili tudi zaposlene v proizvodnih, ne samo zaposlenih v režijskih službah.

Uvedli smo zaščito pred zlonamernimi in nevarnimi SaaS aplikacijami ter pričeli z zaščito in ločevanjem omrežja v proizvodnem okolju. Na strežniški in omrežni ravni uvajamo model tako imenovanega ničelnega zaupanja (Zero Trust), ki je le eden izmed korakov v uvedbi virtualiziranega omrežja. Dodatno smo poskrbeli za upravljanje in spremljanje uporabe privilegiranih dostopov (PAM), s čimer zagotavljamo transparentnost delovanja naših rešitev.

V Sektorju ITS se skušamo na izzive odzvati tako, da izboljšujemo svoje procese in jih prilagajamo dobrim praksam v stroki, uvajamo dodatne zaščite, se izobražujemo ter posodabljam strojno in programsko opremo. Opažamo, da se v zadnjih treh letih število incidentov s področja informatike hitro povečuje. Zaznane incidente obravnavamo dnevno in jih beležimo. Tako smo zabeležili več kot 200 incidentov, ki smo jih obravnavali. Od tega jih je bilo največ, 92 odstotkov, s področja prevar in škodljive kode, 5 odstotkov je bilo varnostnih dogodkov, 2 odstotka dogodkov je izhajalo s področja logične varnosti ter 1 odstotek s področja fizične varnosti. V letu 2023 nismo imeli nobenega varnostnega incidenta, ki bi družbi povzročil upad ugleda, imel finančne ali pravne posledice ali bi ogrozil produktivnost družbe.

Ob pojavu večjega števila incidentov iste vrste se o tem obvesti vse zaposlene – na primer več zaposlenih prejme elektronsko pošto, ki je prevara. Določeni incidenti se uredijo sistemsko – na primer poštno sporočilo s škodljivo kodo programska rešitev pobriše iz predalov zaposlenih. Določene incidente predstavimo upravi, predvsem kadar gre za resne poskuse vdora, nesorazmerno veliko dogodkov na požarnem zidu ali ko je dejansko prišlo do uspešno izvedene prevare v družbi.

RAZPOLOŽLJIVOST PROIZVODNIH ZMOGLJIVOSTI

Do zmanjšane razpoložljivosti zmogljivosti lahko pride zaradi več razlogov, kot so na primer izpadi – okvare stroja, preobremenitve, zaradi česar se zmanjša proizvodnja na posameznih proizvodnih linijah, pri čemer za določene linije nimamo alternativnih linij. V primeru izpada takšne linije lahko pride do večjih težav pri izvedbi dobave kupcem. Drugi razlog je lahko neprilagodljivost proizvodnih linij zaradi tehnoloških omejitev, kar lahko onemogoči izpolnitve vseh naročil. Razlog je lahko tudi zaostajanje investiranja v novo opremo za potrebe proizvodnje.

Ukrepi za blaženje tveganja so usmerjeni v spremljanje ključnih procesov in strojev z vidika pomembnejšega vpliva na izvedbo programa v primeru zastojev, kar zajema tudi načrtovanje preventivnega načrta vzdrževanja, nadzor in redno odpravljanje pomanjkljivosti na posameznih strojih, iskanje alternativnih možnosti proizvodnje, izračun prostih zmogljivosti, več lokacij proizvodnje in manjši potencial v zunanjih izvajalcih.

OKOLJSKA IN PODNEBNA TVEGANJA

Okoljska in podnebna tveganja delimo na tveganja, pri katerih ima družba UNIOR d.d. vpliv na okolje, in tveganja, pri katerih ima okolje vpliv na družbo UNIOR d.d.

Tveganja, pri katerih ima družba UNIOR d.d. vpliv na okolje, so požarna ogroženost, ki bi nastala ob nastanku požara s svojimi vplivi; to je možnost nastanka začetnih požarov zaradi procesa dela, nečistoče in tehnične napake. Povišana raven hrupa – neskladnost z okoljsko zakonodajo oz. predpisane mejne vrednosti so lahko presežene. Izpusti v zrak, vode, tla – zaradi izrednih razmer, nepazljivosti, neustreznega vzdrževanja lahko neprečiščena odpadna voda odteče v vodotok, kanalizacijo ali tla; ali pa lahko pride do prekomernega onesnaženja zraka. Neustrezno ločeni, oddani ali evidentirani odpadki – zaradi neustreznega ločevanja odpadkov, oddajanja odpadkov nepooblaščenim prevzemnikom ali neustreznega evidentiranja odpadkov lahko nastanejo veliki stroški, ki so posledica inšpekcijskih odločb, ponovnega ločevanja odpadkov, odvzema okoljevarstvenega dovoljenja.

Glavni omilitveni ukrepi so vezani na postopke in aktivnosti, ki so bili uvedeni s sistemom ravnanja z okoljem ISO 14001, kamor med drugim spadajo nameščena protipožarna oprema, požarni načrti, postopki ravnanja z odpadnimi vodami, izpusti v zrak, ravnanje z odpadki, redni monitoringi, usposabljanje zaposlenih, notranje in zunanje presoje, program ravnanja z okoljem in drugi.

Tveganja, pri katerih ima okolje vpliv na družbo UNIOR d.d., so prekinitev možnosti uporabe hladilne vode iz Dravinje na lokaciji Zreče, zaradi dlje časa trajajočega sušnega obdobja, ko se lahko zmanjša pretok reke Dravinje pod minimalni dovoljeni pretok po vodnem dovoljenju za odvzem tehnološke vode. Pride lahko tudi do nedelovanja strojev zaradi ekstremnih vremenskih razmer, ko lahko v poletnem času temperature nad 35 °C povzročijo pregrevanja in izpade induktivnih peči zaradi previsoke temperature hladilne vode. Neposredna bližina Dravinje pa lahko ogroža kovačnico v primeru večjih nalivov – hudourniške vode/poplava.

Ukrepi za omilitvev tveganja gredo v smeri polzaprttega sistema tehnološke vode, pri katerem se dodaja približno 30 odstotkov sveže vode, in popolnoma zaprtega sistema hladilne vode, kjer bi se dodajala samo voda zaradi izgub izhlapevanja v hladilnih stolpih. Možnost hudourniških vod – poplav preprečujemo z rednimi pregledi in morebitnim potrebnim čiščenjem meteorne kanalizacije, struge in nabrežja reke Dravinje skozi družbo UNIOR d.d.

TVEGANJE SKLADNOSTI

TVEGANJE SKLADNOSTI ZAKONODAJNIH IN DAVČNIH SPREMEMB

Zakonodajno tveganje nastopi, ko družba ne zagotovi zakonsko predpisanih zahtev. Tveganje skladnosti z zakonskimi določbami, davki, prispevki, je tveganje za nastanek zakonskih ali ureditvenih sankcij, bistvene finančne izgube ali izgube ugleda, ki ga lahko družba utрпи zaradi nespoštovanja zakonov, predpisov, pravil, povezanih organizacijskih standardov in kodeksov ravnanja, ki veljajo za družbo in njene dejavnosti. Pokazal se je precejšen vpliv zakonodaje na področju minimalne plače v

Sloveniji, ki se lahko v prihodnjih letih še intenzivira, kar bo neugodno vplivalo na konkurenčnost. Se pa na nekaterih področjih zakonodaja bolj prilagaja potrebam podjetij.

V naslednjem obdobju bo treba spremljati predvsem zakonodajo na delovnopravnem področju EU in Slovenije. Glede na zelo verjetno dolgotrajno vojno v Ukrajini se tveganje za spremembe zakonodaje na področju davkov povečuje. Pomoč Ukrajini in ukrepi EU proti Rusiji se bodo v naslednjih letih zelo verjetno odrazili v povišanju obremenitev gospodarstva. Predvidene so večje davčne obremenitve in obremenitve, povezane z novim načinom obračunavanja električne energije. Na tem področju sicer nimamo večjega vpliva. Prav tako v prihodnje pričakujemo intenzivno sprejemanje zakonodaje na področju trajnostnega razvoja. Opažamo, da se predpisi in uredbe na področju trajnostnega razvoja hitro spreminjajo oz. dopolnjujejo, kar še otežuje uvajanje vseh vidikov trajnostnega razvoja. To lahko poveča tveganje doseganja pričakovanj vseh deležnikov. Pozorno moramo spremljati predloge sprememb zakonodaje in se ustrezno pripraviti na napovedana povečanja obremenitev.

8 POROČILO O POSLOVANJU

8.1 Razmere v gospodarstvu in avtomobilski industriji

8.1.1 Razmere v gospodarstvu

Številne napovedi analitikov so za leto 2023 napovedovale minimalno gospodarsko rast nekaterih velikih svetovnih gospodarstev, v nekaterih primerih so jih celo povezovala z recesijo, saj so se centralne banke z agresivno monetarno politiko borile proti visoki inflaciji, ki se ni želela premakniti v ciljne okvirje.

Gospodarska rast v evrskem območju se je v letu 2023 precej upočasnila. Po razmeroma visoki rasti v obdobju po epidemiji se je rast aktivnosti v evrskem območju konec leta 2022 upočasnila in v letu 2023 stagnirala. Rast bruto domačega proizvoda (BDP) v celotnem letu 2023 je bila v Evropski uniji in evrskem območju po prvi oceni Eurostata 0,4-odstotna. Upočasnitev rasti je bila posledica zmanjšane kupne moči gospodinjev ob visoki inflaciji, strožjih pogojev financiranja zaradi močne zaostritve denarne politike, delnega umika fiskalne podpore in upada zunanjega povpraševanja. V Sloveniji se je gospodarska rast v letu 2023 umirila na 1,6 odstotka, v primerjavi z doseženega 2,5 odstotka v letu 2022. Zaradi poplav v avgustu 2023 so številna podjetja v Sloveniji ustavila proizvodnjo in nekatera še vedno ne poslujejo v normalnem obsegu.

Razmere v izvoznem delu domačega gospodarstva so bile zaostrene, vendar so se začele proti koncu leta izboljševati. Na izvozna gibanja sta skozi celotno leto vplivala predvsem znatno upočasnjena rast povpraševanja naših glavnih trgovinskih partneric in poslabšanje konkurenčnosti slovenskih izvoznikov zaradi povečanih stroškovnih pritiskov. Visoke cene energentov in ohlajanje izvoznih trgov so bolj prizadeli predelovalne dejavnosti, predvsem energetske intenzivne. Številna podjetja so v leto vstopila z zakupljeno električno energijo po visokih cenah, kar je vplivalo na konkurenčnost gospodarstva. Stroški dela na enoto proizvoda za celotno gospodarstvo se sicer izraziteje povečujejo od izbruha pandemije in se gibljejo okoli najvišjih ravni doslej.

(v %)	Rast BDP na letni ravni		Brezposelnost	
	2022	2023	dec. 2022	dec. 2023
Evropska unija	3,4	0,4	6,1	6,0
Evroobmočje	3,4	0,4	6,7	6,5
Nemčija	1,8	-0,3	3,0	3,1
Francija	2,5	0,7	7,1	7,6
Slovenija	2,5	1,6	3,5	3,4

Vir - Eurostat podatkovna baza na dan 19.3.2024:

Real GDP growth rate - volume (online data code: TEC00115)

Unemployment by sex and age – monthly data (online data code: UNE_RT_M)

V letu 2023 se je ob ohlajanju gospodarske aktivnosti z umirjenostjo nadaljeval trend rasti zaposlenosti. Slednje se je poznalo v manjšem upadanju stopnje brezposelnih glede na preteklo leto, ki je v Sloveniji konec leta znašala 3,4 odstotka, na ravni Evropske unije pa 6 odstotkov. Pomanjkanje kadra v Sloveniji se v zadnjem obdobju kaže v velikem prispevku zaposlovanja tujih delavcev k skupni rasti. Nominalna rast plač se je ob pomanjkanju delovne sile, težnji zaposlenih po realni rasti dohodka in dvigu minimalne plače v letu 2023 vidno okrepila.

Inflacija se je v letu 2023 v Sloveniji postopoma umirila na 4,2 odstotka letno, rast cen je bila še vedno razmeroma široko osnovana, znižale so se le cene energentov. Od začetka leta, ko je stopnja inflacije znašala okrog 10 odstotkov, se je do decembra istega leta sicer znižala, vendar je s 3,8 odstotka še vedno presegala povprečje evrskega območja, merjeno s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin, za približno 1 odstotno točko. V letu 2023 je bila povprečna letna inflacija v Sloveniji 7,4-odstotna, medtem ko je bila leto prej 8,8-odstotna. Na zniževanje inflacije je pomembno vplivalo umirjanje cen na trgih surovin in umirjanje gospodarske aktivnosti ob zaostrenih pogojih zadolževanja.

Ugoden trend umirjanja inflacije, ki sicer vztraja nad cilji pomembnejših centralnih bank, je vodil v močno okrepitev pričakovanih tržnih udeležencev glede hitrosti nižanja ključnih obrestnih mer. Evropska centralna banka ob umirjanju inflacijskih pritiskov od septembra 2023 po desetem zaporednem zvišanju ni več dvigovala osrednjih obrestnih mer, ki pa vseeno ostajajo na zgodovinsko visokih ravneh. Ob nadaljevanju trenda umirjanja inflacije in negotovosti glede globalne gospodarske slike tržni udeleženci v letu 2024 pričakujejo odločitve o postopnem nižanju ključnih obrestnih mer glavnih centralnih bank.

Kazalniki razpoloženja za evrsko območje nakazujejo, da je dinamika gospodarske aktivnosti v zadnjem četrtletju leta 2023 ostala šibka, prav tako ostajajo šibki obeti za prihodnjo gospodarsko rast. Med glavna tveganja spadajo geopolitične napetosti na Bližnjem vzhodu in vojna v Ukrajini, ki lahko v primeru stopnjevanja pripeljejo do nestanovitnosti na surovinskih in energetskih trgih ter motenj v dobavnih verigah. Med druga tveganja spadajo zaostreni finančni pogoji, upočasnitev rasti kitajskega gospodarstva proti koncu leta in vremenske ujme.

(Viri: SURS; Eurostat; Časnik Finance; Banka Slovenije: Pregled makroekonomskih gibanj, januar 2024; UMAR: Ekonomsko ogledalo 1/2024, januar 2023; UMAR: Pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2024, februar 2024; ECB.)

8.1.2 Avtomobilska industrija

Razmere v avtomobilski industriji neposredno vplivajo na poslovanje Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d. v dejavnosti proizvodnje odkovkov, z večmesečnim zamikom pa tudi na dejavnost strojogradnje, medtem ko imajo na ostale dejavnosti v skupini manjši ali le posredni vpliv.

Leto 2023 je za avtomobilski trg pomenilo leto okrevanja, ko so proizvajalci nadoknadili del izgubljene prodaje v letu pandemije in naknadnih zaustavitvev proizvodnje, povezanih s pomanjkanjem polprevodnikov. Nadaljeval se je trend naložb v transformacije tehnologij avtomobilskih proizvajalcev in vzpodbujanja uporabe novih pogonskih sklopov. Opazne so bile tudi spremembe v vzorcih uporabe vozil, ki skupaj spodbujajo val nadaljnjih inovacij in prinašajo nove izzive.

Porast netradicionalnih modelov lastništva, kot so naročniške storitve in skupna mobilnost, poudarja odmik industrije od običajnega lastništva avtomobilov. Tržni udeleženci in analitiki podrobno opazujejo, kako bodo proizvajalci avtomobilov našli ravnovesje med visokimi stroški razvoja najsodobnejših električnih vozil in nujnostjo ohranjanja konkurenčnih cen ter privlačnih naročniških paketov.

Pomemben izziv za evropsko avtomobilsko industrijo ostaja tudi vse bolj prisotna konkurenca z Daljnega vzhoda. V zadnjih nekaj letih so kitajski proizvajalci avtomobilov s ponudbo cenovno dostopnih vozil, predvsem električnih, v velikem obsegu dosegli pomemben napredek ter preboje na večja evropska tržišča. Cenovna dostopnost kitajskih proizvajalcev električnih avtomobilov zato trenutno predstavlja pomemben konkurenčni izziv za uveljavljene zahodne proizvajalce avtomobilov.

Proizvodnja motornih vozil v svetu

v milijonih vozil	2020	2021	2022	2023	Rast 23/22
EVROPA	16,7	16,1	16,0	18,1	13,0 %
EU27 + Velika Britanija	13,6	12,9	13,6	15,3	12,8 %
EU14 + Velika Britanija	10,0	9,4	9,9	11,2	12,8 %
Nemčija	3,5	3,1	3,5	4,1	18,1 %
Španija	2,3	2,1	2,2	2,5	10,4 %
Francija	1,3	1,4	1,4	1,5	8,8 %
Velika Britanija	1,0	0,9	0,9	1,0	17,0 %
Ostala Evropa	3,1	3,2	2,4	2,8	14,6 %
AMERIKA	15,7	16,2	17,8	19,1	7,8 %
ZDA	8,8	9,2	10,1	10,6	5,6 %
Mehika	3,2	3,2	3,5	4,0	14,0 %
Brazilija	2,0	2,2	2,4	2,3	-1,9 %
AZIJA IN OCEANIJA	44,3	46,8	50,0	55,1	10,2 %
Kitajska	25,2	26,1	27,0	30,2	11,6 %
Japonska	8,1	7,8	7,8	9,0	14,8 %
Indija	3,4	4,4	5,5	5,9	7,2 %
Južna Koreja	3,5	3,5	3,8	4,2	13,0 %
AFRIKA	0,8	0,9	1,0	1,2	14,5 %
SKUPAJ	77,4	80,0	84,8	93,5	10,3 %

Vir: OICA – Mednarodna organizacija proizvajalcev motornih vozil
(Podatki o proizvodnji zajemajo poleg osebnih avtomobilov tudi tovornjake in avtobuse)

V letu 2023 je bilo po razpoložljivih podatkih po vsem svetu izdelanih skoraj 93,5 milijona motornih vozil, kar je 10,3 odstotka več v primerjavi z letom prej, glede na objavljene podatke Mednarodne organizacije proizvajalcev motornih vozil – OICA, podatki pa zajemajo poleg osebnih avtomobilov tudi tovornjake in avtobuse. Medletno porast so spodbudili pozitivni proizvodni trendi, ki so se pojavili v vseh opazovanih regijah, v regiji Azija in Oceanija pa rast s 55,1 milijona proizvedenih enot tudi presega predepidemične ravni proizvodnje za 11,7 odstotka, ko je bilo v letu 2019 proizvedenih 49,3 milijona enot.

Proizvodnja motornih vozil v Evropi, nam najpomembnejšem trgu, je leta 2023 v primerjavi z letom prej močno narasla in dosegla skoraj 18,1 milijona enot, kar predstavlja medletno izboljšanje za 13 odstotkov. Ta porast je mogoče pripisati predvsem šibkejšemu primerjalnemu izhodišču v letu 2022, proizvodnja pa še vedno zaostaja za ravnjo pred epidemijo, ko je bilo v letu 2019 proizvedenih 21,3 milijona enot. Območje proizvodnje znotraj Evropske unije z vključeno Veliko Britanijo je s 15,3 milijona enotami povečalo raven proizvodnje za 12,8 odstotka v letu 2023, kjer pa kljub zaznanemu trendu rasti in zmanjšanju pritiskov v dobavnih verigah še vedno ne deluje na ravneh kot pred obdobjem epidemije. Na počasnejše okrevanje proizvodnih količin v evropski regiji v letu 2023 je ob vse dražjem financiranju vozil vplivalo tudi zmanjšano povpraševanje kupcev zaradi inflacijskih pritiskov na rast cen in cenovno vse dostopnejših vozil iz azijskih držav. Delež proizvodnje motornih vozil v Evropi glede na svetovno proizvodnjo je v letu 2023 dosegel 19,4 odstotka, kar sicer v primerjavi z letom prej pomeni izboljšanje za 0,5-odstotne točke, a še vedno zaostaja za ravnmi iz leta 2019, ko je znašal delež 23,2 odstotka.

Ameriška proizvodnja motornih vozil se je v letu 2023 povečala za 7,8 odstotka v primerjavi s prejšnjim letom in dosegla skupno število 19,1 milijona enot. To rast je spodbudilo predvsem povpraševanje po novih vozilih v ZDA, Kanadi in Mehiki, največjih trgih v regiji, kar je povzročilo 9,3-odstotno povečanje proizvodnje na 16,2 milijona enot, kar pa je še vedno 0,7 milijona proizvedenih enot pod ravnmi iz leta 2019 pred krizo.

Odpravljene omejitve ob politiki ničelne tolerance do koronavirusa na Kitajskem so v začetku leta 2023 okrepile povpraševanje, kar je omogočilo hitro okrevanje proizvodnje vozil na Kitajskem. Posledično se je kitajska proizvodnja motornih vozil v letu 2023 v primerjavi z letom prej povečala za 11,6 odstotka, izdelanih je bilo 30,2 milijona vozil, kar predstavlja 32,2 odstotka svetovne proizvodnje in ohranja Kitajsko na položaju največje proizvajalke vozil na svetu.

Prodaja osebnih avtomobilov v Evropski uniji

Prodaja osebnih avtomobilov v celotni Evropski uniji v letu 2023, ki jih panožno združenje evropske avtomobilske industrije ACEA objavlja v obliki podatkov novo registriranih vozil, se je glede na preteklo leto povečala za 13,9 odstotka in dosegla raven v višini 10,5 milijona osebnih avtomobilov. Prvič po letu 2019 so prodajne številke spet presegle desetmilijonsko mejo, čeprav so v primerjavi z letom 2018, ko je prodaja novih avtomobilov v sedanjih članicah EU dosegla 12,8 milijona vozil, še vedno za 21 odstotkov manjše.

Rast prodaje avtomobilov v letu 2023 je za industrijo spodbudna, četudi prihaja z nižje osnove v absolutnih številkah kot v omenjenih letih. Nekoliko manj spodbudna pa je informacija, da se je prodaja novih avtomobilov v Evropski uniji v decembru 2023 skrčila za 3,3 odstotka glede na december 2022 ter da je to bil prvi upad po 16 zaporednih mesecih rasti. Pri združenju ACEA so decembrski upad pripisali zlasti visoki osnovi prodanih vozil iz decembra 2022.

V Evropski uniji je tudi v letu 2023 naraslo število električnih avtomobilov, saj so številne države tako osebnim kot poslovnim subjektom aktivno promovirale subvencije ali druge davčne olajšave ob nakupu novega osebnega avtomobila, ki pa so bile v glavnem namenjene le za nakup avtomobilov na električni pogon. Po podatkih združenja ACEA je v letu 2023 kar dvajset držav članic EU ponujalo spodbude za nakup električnih avtomobilov. Sedem držav ni ponudilo spodbud za nakup, a jih je večina priznavala davčne olajšave ali druge oprostitve z namenom vzpodbujanja prodaje tovrstnih vozil.

V letu 2023 se je v Evropski uniji delež novih prodanih baterijskih električnih vozil povečal z 12,1 odstotka v letu 2022 na 14,6 odstotka, trend pa po napovedih ostaja v povečevanju, a po mnenju nekaterih analitikov z negotovo hitrostjo nadaljnje rasti. V obravnavanem letu se je zmanjšal delež prodanih priključnih hibridov z 9,4 odstotka na 7,7 odstotka, a je toliko več pridobil delež klasičnih hibridnih vozil, ki je z 22,7 odstotka zrasel na 25,8 odstotka. Slednje je za nas pozitivno, saj ti dve skupini avtomobilov poleg tistih z motorji na notranje izgorevanje spadata v skupino avtomobilov, ki v pogonskem sklopu vsebujejo ojnice, ki jih poleg drugih izdelkov proizvajamo tudi v Skupini UNIOR v dejavnosti proizvodnje odkovkov. Delež vozil na drugi alternativni pogon (plin, vodik in drugo) ostaja pri treh odstotkih, delež avtomobilov s pogonom na bencin pa se je v letu 2023 znižal s 36,4 odstotka na 35,3 odstotka, a je prodaja tovrstnih vozil v absolutni vrednosti v primerjavi s preteklim obdobjem večja za 10,6 odstotka oziroma 356 tisoč vozil. Delež avtomobilov s pogonom na dizelsko gorivo se je skrčil s 16,4 odstotka na 13,6 odstotka.

Seštevek prodanih avtomobilov s pogonom na bencin, dizel, plin in hibridnim pogonom kaže, da se je v letu 2023 glede na primerjalno obdobje delež prodanih novih avtomobilov z motorji na notranje izgorevanje, ki vsebujejo ojnice, zmanjšal s 87,9 odstotka na 85,4 odstotka. V Skupini UNIOR na področju proizvodnje ojníc budno spremljamo razvojne trende področja in aktivno prilagajamo svoje zmogljivosti. Z dodatno razpoložljivimi zmogljivostmi nameravamo ubraniti tržne deleže in ohraniti obstoječ konkurenčni položaj evropskega trga na področju delov krmilnih mehanizmov osebnih vozil, ki so enaki za vse tipe pogonov vozil.

8.1.3 Vplivi geopolitičnih napetosti na poslovanje Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d.

VOJNA V UKRAJINI

V Skupini UNIOR spremljamo potek dogajanj, povezanih z vojno v Ukrajini, in na podlagi opažanj ter prejetih povratnih informacij trga redno posodabljammo našo strategijo upravljanja s tveganji ter po potrebi proaktivno sprejemamo dodatne ukrepe za njihovo zmanjševanje. Na področju kibernetске varnosti skupina v letu 2023 ni zaznala povečanega tveganja, informacijska podpora in poslovni procesi potekajo nadalje nemoteno. Zavedamo se, da obstaja realno tveganje, kjer bi se lahko zaradi vpliva trajanja ali nadaljnje zaostritve vojne v Ukrajini zmanjšala naročila in posledično obseg prodaje v vseh dejavnostih Skupine UNIOR.

Skupina UNIOR ima v Rusiji trgovsko podjetje za prodajo ročnega orodja, v katerega je obvladujoča družba UNIOR d.d. v letu 2023 prodala za 898 tisoč evrov izdelkov, kar je predstavljalo 2,4 odstotka prodaje ročnega orodja in 0,4 odstotka celotne prodaje obvladujoče družbe v obravnavanem obdobju. Prodaja trgovskega podjetja v Rusiji je v letu 2023 sicer nižja kot v primerljivem obdobju lani, a je podoben trend nekoliko manjše prodaje ročnega orodja v primerjavi s preteklim letom mogoče opaziti tudi v obvladujoči družbi. Vse odpreme ročnega orodja v Rusijo se preučijo tudi z vidika upoštevanja mednarodnih sankcij.

Vojna v Ukrajini v letu 2023 ni imela pomembnejšega neposrednega vpliva na poslovanje turistične dejavnosti v Skupini UNIOR, ki je prodajo v obravnavanem obdobju glede na primerljivo obdobje lani povečala. Podoben trend je bilo mogoče opaziti v dejavnosti proizvodnje orodij za stroje.

RAZMERE NA BLIŽNJEM VZHODU

V Skupini UNIOR smo pozorni tudi na potek dogajanj, vezanih na zaostritev razmer na Bližnjem vzhodu, kjer v letu 2023 nismo zaznavali neposrednih ali posrednih vplivov na poslovanje skupine. V Izraelu, kjer so razmere najbolj pereče, Skupina UNIOR v letu 2023 ni ustvarila pomembnejšega deleža prihodkov od prodaje, izpostavljenost je trenutno nizka tudi na nabavni strani. V letu 2023 je skupina večino prihodkov v omenjeni državi ustvarila v okviru dejavnosti proizvodnje ročnega orodja v višini 97 tisoč evrov, kar predstavlja le 0,3 odstotka od prodaje ročnega orodja in le 0,05 odstotka celotne prodaje obvladujoče družbe. V drugih dejavnostih skupine prodaja v omenjeno državo v letu 2023 ni obstajala ali pa je predstavljala vrednosti, ki so bile manjše od 0,1 odstotka celotne prodaje posamezne družbe.

Ob koncu leta 2023 so se zaostriale razmere tudi v Rdečem morju, kjer vojaški napadi ovirajo eno ključnih pomorskih poti za svetovno gospodarstvo in EU skozi Sueški prekop, kar v nekaterih panogah vpliva na trajanje dobave, stroške prevoza in dobavne verige. V Skupini UNIOR neposrednega vpliva spremenjenih razmer na poslovanje ob koncu leta nismo zaznali. V prihodnosti bi morda lahko posredni vpliv v manjši meri zaznali v obliki povečanja stroška voznin in podaljšanih dobavnih rokov nekaterih nabavnih komponent v sklopu dejavnosti proizvodnje in prodaje ročnega orodja, a tega zaenkrat še nismo zaznali.

V primeru nepredvidene in večje zaostritve konfliktov v širši regiji bi lahko splošna nestanovitnost ob obsežnejšem poslabšanju globalnih makroekonomskih razmer posredno vplivala na zmanjšanje naročil in posledično obseg prodaje v vseh dejavnostih Skupine UNIOR, a bi v tem primeru vplive čutile tudi ostale panoge in širše gospodarstvo.

8.2 Prodaja

8.2.1 Prodaja Skupine UNIOR

Prihodki od prodaje Skupine UNIOR so v letu 2023 znašali 294,2 milijona evrov in so se v primerjavi s preteklim letom povečali za 2,3 odstotka oziroma 6,6 milijona evrov, pri čemer je dejavnost proizvodnje odkovkov povečala prodajo za 11,7 milijona evrov, turistična dejavnost za 3,4 milijona evrov ter dejavnost proizvodnje orodij za stroje za 457 tisoč evrov. Obenem so bili prihodki v dejavnosti proizvodnje ročnega orodja, strojogradnje in ostalega skupaj nižji za 8,9 milijona evrov v primerjavi z letom prej.

Dejavnosti proizvodnje odkovkov, ki je pomemben dobavitelj avtomobilske industrije, je v letu 2023 kljub slabšemu začetku, ki se je odražala v splošno oteženih razmerah v avtomobilski industriji, uspelo z odpornostjo in iznajdljivostjo celo povečati fizični obseg proizvodnje in s tem doseči dobre prodajne rezultate. Ob znanih in novih izzivih na trgu je leto minilo v nizu pogajanj tako z našimi dobavitelji kot našimi kupci, s katerimi smo redno usklajevali ustrezno cenovno politiko. S strateško pravnimi tržnimi odločitvami smo na ravni Skupine UNIOR v dejavnosti proizvodnje odkovkov v letu 2023 dosegli prodajo, ki je z ustvarjenimi 194,8 milijoni evrov za 6,4 odstotka presežala prodajo v primerjavi z letom prej.

V dejavnosti proizvodnje ročnega orodja smo po zelo uspešnem poslovnem letu 2022 vstopili v leto 2023 z izpolnjevanjem dela naročil, ki smo jih prejeli v letu prej ter ob polni zasedenosti proizvodnih zmogljivosti niso bila izvedena. Nepredvideni gospodarski izzivi v letu 2023 so vplivali na otežene pogoje poslovanja na trgu prodaje ročnega orodja ter predvsem spremembo naročilnih navad naših kupcev, ki zaradi nestanovitnosti razmer na trgu in povečane skrbi nad likvidnostjo niso bili pripravljeni povečati ali ohraniti običajnih ravni zaloga ročnega orodja. V letu 2023 smo zabeležili zmanjšanje prodaje ročnega orodja v kolesarskem sektorju, predvsem na ameriškem trgu. Kolesarska industrija se je upočasnila pri odpiranju novih servisov zaradi pomanjkanja ustrezne delovne sile za popravilo in vzdrževanje koles. Dejavnost proizvodnje ročnega orodja je tako v letu 2023 dosegla prodajo v višini 43,6 milijona evrov, kar predstavlja 15,5 odstotka nižjo prodajo v primerjavi s preteklim letom.

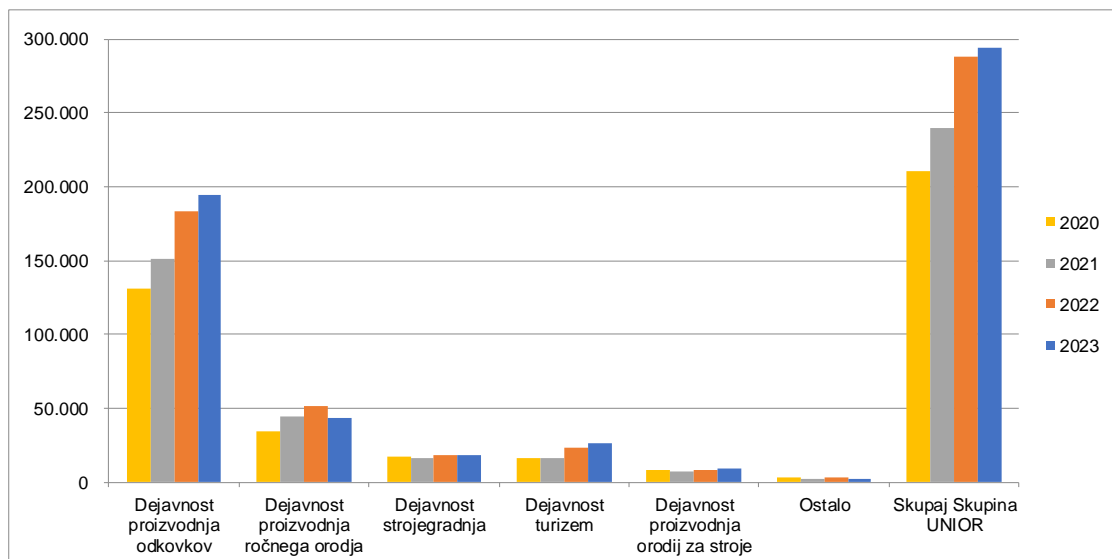
V dejavnosti strojogradnje je bila prodaja v letu 2023 v primerjavi z letom prej nižja za 146 tisoč evrov oziroma 0,8 odstotka. Poslovno okolje, v katerem deluje dejavnost, je povezano z investicijskimi cikli, pretežno v avtomobilski industriji. Ob večplastnih izzivih avtomobilske industrije v letu 2023 so postala investicijska vlaganja okrnjena oziroma naravnana konzervativno, ali pa so se opazneje zamikala v prihodnost. Velika večina prodajnega asortimana novih strojev je bila namenjena področju elektro mobilnosti, oziroma se je nanašala na izdelavo namenskih strojev za obdelavo obdelovancev električnih avtomobilov, medtem ko na področju namenskih strojev za vozila z motorji na notranje izgorevanje nismo imeli pomembnejših novih projektov, kar je odraz prisotne negotovosti pri naših kupcih glede razvoja tega področja v letu 2023.

Pozitivna rast prodaje se je odrazila v poslovanju turistične dejavnosti v skupini, ki je v letu 2023 s 26,5 milijona evrov ustvarjenih prihodkov zabeležila povečanje v višini 14,5 odstotka, kar predstavlja 3,4 milijona evrov večjo prodajo in tudi pomeni zgodovinsko najvišjo raven prodaje. V dejavnosti smo v začetku leta beležili uspešno zimsko sezono, kar je pozitivno vplivalo tudi na število nočitev v hotelski dejavnosti, obseg prodaje pa se je med drugim povečal tudi na področju zdravstvene rehabilitacije in priprav športnikov.

V dejavnosti proizvodnje orodij za stroje je bila dosežena prodaja v višini 8,9 milijona evrov in je v primerjavi s preteklim letom višja za 5,4 odstotka, s čimer je dosegla najvišjo prodajo v zgodovini. Razlog za višjo prodajo je povečano povpraševanje po proizvodnem asortimaju naših evropskih kupcev, ki delujejo v avtomobilski ali letalski industriji.

Prihodki od prodaje Skupine UNIOR po dejavnostih

(v tisočih EUR)	2023	2022	2021	2020
Dejavnost proizvodnja odkovkov	194.837	183.181	151.694	131.310
Dejavnost proizvodnja ročnega orodja	43.630	51.657	45.006	34.734
Dejavnost strojogradnja	17.850	17.996	16.154	17.045
Dejavnost turizem	26.501	23.139	16.346	16.212
Dejavnost proizvodnja orodij za stroje	8.869	8.412	7.773	7.840
Ostalo	2.550	3.268	2.726	3.099
Skupaj Skupina UNIOR	294.237	287.653	239.699	210.240

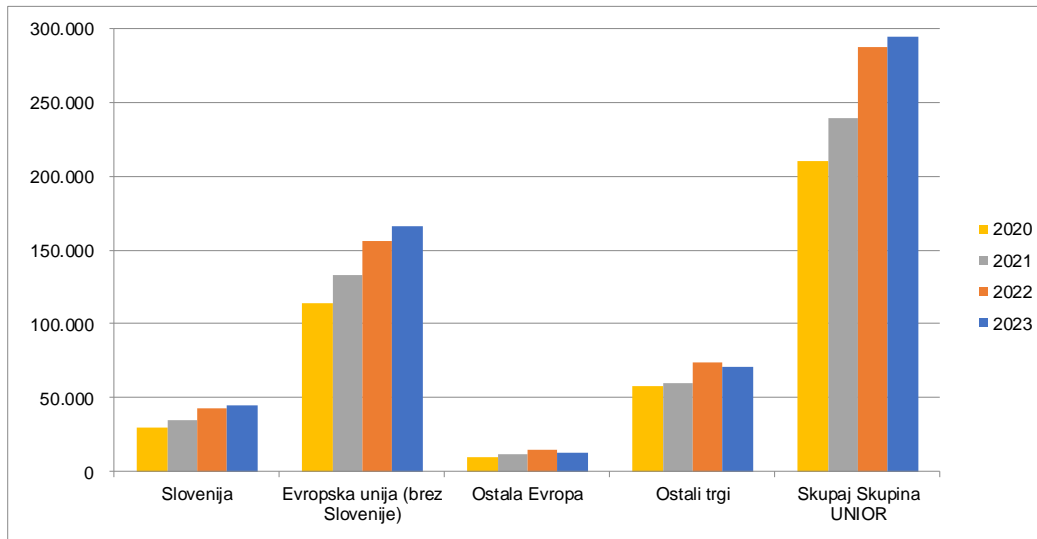

Za poslovanje Skupine UNIOR je najpomembnejši trg Evropske unije, na katerem je bilo v letu 2023 ustvarjenih 166,3 milijona evrov prihodkov od prodaje, kar je 6,2 odstotka več glede na preteklo leto, v strukturi prodaje pa predstavlja 56,5-odstotni delež, ki se je s tem povečal za 2,1 odstotne točke. V Sloveniji je prodaja dosegla 44,4 milijona evrov in se je povečala za 3,4 odstotka, tudi zaradi višjih prihodkov v dejavnosti turizma. Skupaj s Slovenijo predstavlja trg Evropske unije 71,6-odstotni delež v prodaji Skupine UNIOR, kar je več kot v lanskem letu, ko je ta predstavljal 69,4 odstotka. Na ostalih trgih v Evropi, ki predstavljajo 4,4-odstotni delež, se je prodaja zmanjšala za 9,9 odstotka in dosegla 12,8 milijona evrov. Prodaja na ostalih trgih izven Evrope se je glede na preteklo leto zmanjšala za 4,4 odstotka in je dosegla 70,7 milijona evrov, kar je v letu 2023 predstavljalo 24-odstotni delež v prodaji Skupine UNIOR.

Prihodki od prodaje Skupine UNIOR po trgih

(v tisočih EUR)	2023	2022	2021	2020
Slovenija	44.436	42.982	34.546	29.407
Evropska unija (brez Slovenije)	166.273	156.509	133.004	113.878
Ostala Evropa	12.831	14.246	11.859	9.552
Ostali trgi	70.697	73.916	60.290	57.403
Skupaj Skupina UNIOR	294.237	287.653	239.699	210.240

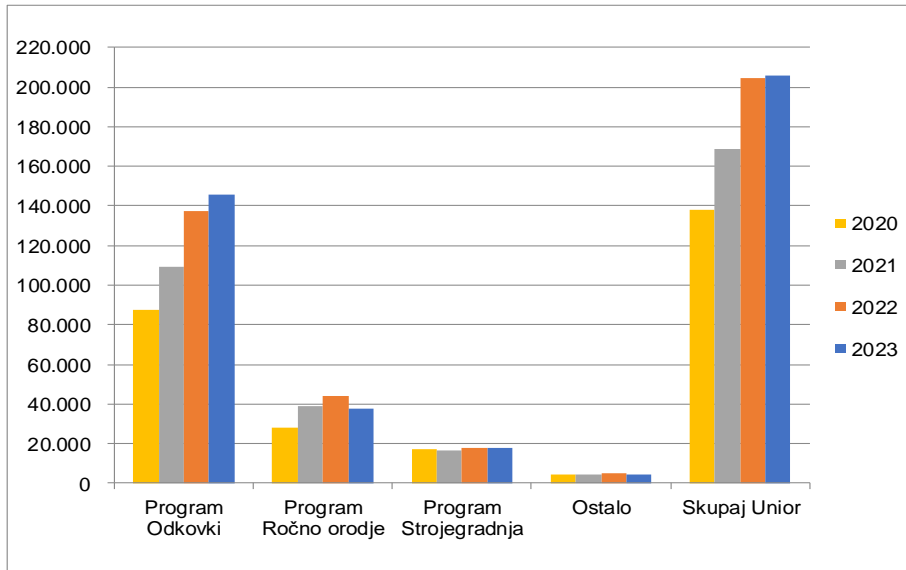
8.2.2 Prodaja družbe UNIOR d.d.

Prihodki od prodaje družbe UNIOR d.d. so v letu 2023 znašali 205,9 milijona evrov in so v primerjavi s preteklim letom višji za 0,7 odstotka oziroma 1,3 milijona evrov. Prihodki od prodaje v programu Odkovki so za 6,5 odstotka oziroma 8,9 milijona evrov presegli prodajo iz preteklega leta in s tem dosegli zgodovinsko najvišje prihodke. Program Ročno orodje je za prihodki iz prodaje iz leta 2022, ki so bili rekordni in izjemni v vseh segmentih, najizraziteje pa v specialističnih programih Ročnega orodja, zaostal za 6,8 milijona evrov, kar predstavlja padec za 15,5 odstotka. Tudi program Strojegradnja je s prihodki iz prodaje v višini 17,9 milijona evrov zaostal za prihodki iz preteklega leta za 0,8 odstotka, oziroma 0,1 milijona evrov in s tem dosegel primerljive prihodke od prodaje v zadnjih štirih letih.

Prihodki od prodaje po programih

(v tisočih EUR)	2023	2022	2021	2020
Program Odkovki	145.977	137.110	109.208	87.821
Program Ročno orodje	37.354	44.204	39.102	28.244
Program Strojegradnja	17.945	18.095	16.431	17.441
Ostalo	4.623	5.148	4.234	4.548
Skupaj Unior	205.898	204.557	168.975	138.055

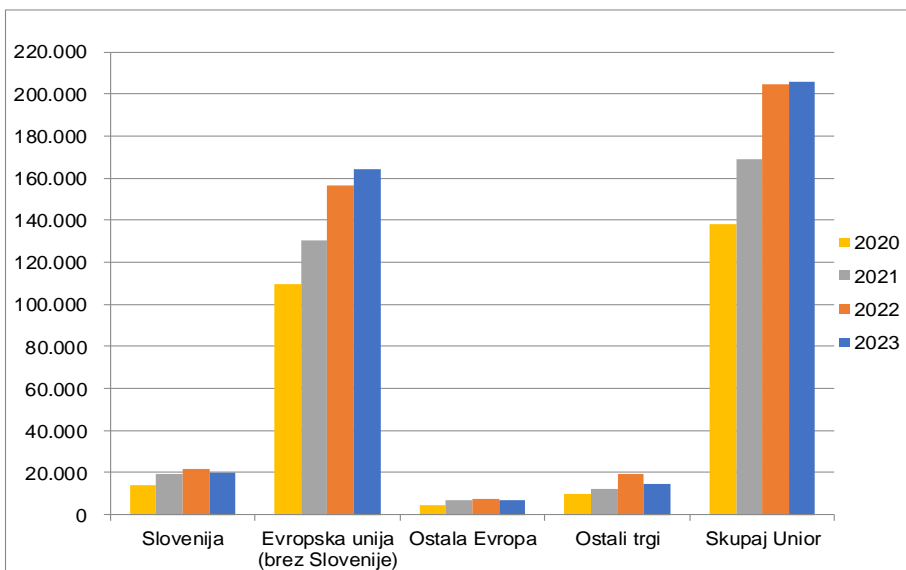

Prihodki od prodaje so večji na trgih Evropske unije, brez vključene prodaje v Sloveniji, in sicer za 5 odstotkov, doseženi na trgih ostala Evropa, ostalih trgih in v Sloveniji pa so nižji kot v primerljivem obdobju preteklega leta 2022. Evropski trgi skupaj s trgi v Sloveniji v strukturi predstavljajo 92,8 odstotka celotne prodaje in so za poslovanje družbe UNIOR d.d. tudi najpomembnejši. Strukturni delež teh trgov v preteklem letu 2022 je znašal 90,5 odstotka. V letu 2023 je družba UNIOR d.d. na račun največjega programa Odkovki dosegla zgodovinsko rekordno letno vrednost prihodkov od prodaje.

Prihodki od prodaje po trgih

(v tisočih EUR)	2023	2022	2021	2020
Slovenija	19.707	21.477	19.431	14.211
Evropska unija (brez Slovenije)	164.249	156.412	130.366	109.550
Ostala Evropa	7.062	7.298	6.695	4.345
Ostali trgi	14.880	19.370	12.482	9.949
Skupaj Unior	205.898	204.557	168.975	138.055

8.3 Proizvodnja in storitve

8.3.1 Proizvodnja in storitve Skupine UNIOR

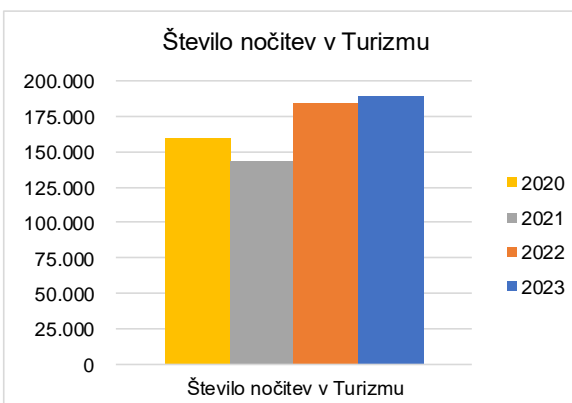
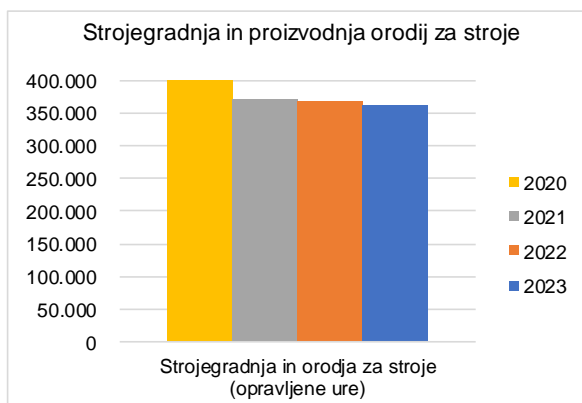
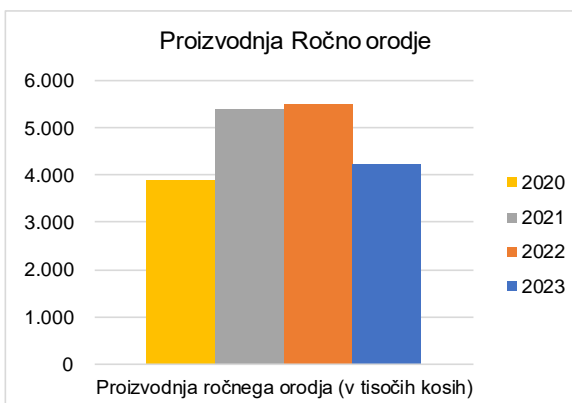
Skupina UNIOR proizvaja odkovke v kovačnicah v Zrečah in Vitanju v Sloveniji, Vinkovcih na Hrvaškem in Yuyau na Kitajskem, njihova obdelava pa se izvaja v Slovenskih Konjicah v Sloveniji in v Yuyau na Kitajskem. Ročno orodje se proizvaja na štirih lokacijah v Sloveniji, in sicer v Zrečah, Vitanju, Lenartu in Starem trgu ob Kolpi, tuje družbe v skupini pa se ukvarjajo samo s prodajo. Proizvodnja strojev oziroma strojogradnja se izvaja v Zrečah v Sloveniji, proizvodnja orodij za stroje pa v Kragujevcu v Srbiji. Turistična dejavnost skupine se izvaja samo v Sloveniji in zajema zdravilišče Terme Zreče v Zrečah ter smučarsko središče na Rogli.

Večji obseg prodaje v letu 2023 je vplival na obseg proizvodnje odkovkov v Skupini UNIOR, ki je bil večji v primerjavi z letom 2022. V Skupini UNIOR je bilo proizvedeno 48.421 ton odkovkov, kar je 3,8 odstotka oziroma 1.771 ton več kot v predhodnem letu, medtem ko je proizvodnja, merjena v kosih, znašala 84,2 milijona kosov, kar je 1,6 milijona kosov več kot leto prej in predstavlja povečanje za 1,9 odstotka. Iz prikazanega obsega proizvodnje odkovkov je izvzeta proizvodnja sintranih izdelkov, pri kateri gre za veliko število zelo majhnih kosov, saj ti predstavljajo 12,7 odstotka proizvedenih kosov in le en odstotek teže proizvedenih izdelkov v dejavnosti proizvodnje odkovkov. Ker so količine proizvedenih sintranih izdelkov kljub povečanju teže v upadanju, bi prištevanje teh količin k proizvedenim odkovkom izkrivilo dejansko sliko povečanja števila proizvedenih odkovkov. V dejavnosti proizvodnje ročnega orodja je bilo ob zmanjšani prodaji proizvedeno 4,2 milijona kosov ročnega orodja, kar je 23,2 odstotka manj kot v preteklem letu, medtem ko je proizvodnja, merjena s težo izdelkov, znašala 2.750 ton, kar je za 23,4 odstotka manj kot v letu 2022. Zaradi ustrezne cenovne politike in optimizacije zalog gotovih proizvodov je bil upad prihodkov od prodaje v tej dejavnosti nižji od upada proizvodnje. V dejavnosti strojogradnje in proizvodnje orodij za stroje, kjer proizvodnjo merimo s številom opravljenih ur, je bilo število opravljenih ur v letu 2023 skupaj za 0,4 odstotka nižje kot v preteklem letu. Nadaljevanje pozitivnega trenda se je v letu 2023 pokazalo v turistični dejavnosti Skupine UNIOR, kjer je bila s 188,9 tisoč nočitvami gostov dosežena 2,6-odstotna rast v primerjavi z letom 2022.

Proizvodnja in storitve v Skupini UNIOR po dejavnostih

	2023	2022	2021	2020
Proizvodnja odkovkov (v tonah) *	48.421	46.650	44.737	41.520
Proizvodnja odkovkov (v tisočih kosih) *	84.225	82.622	78.692	75.152
Proizvodnja ročnega orodja (v tonah)	2.750	3.588	3.460	2.262
Proizvodnja ročnega orodja (v tisočih kosih)	4.224	5.499	5.395	3.904
Strojgradnja in orodja za stroje (opravljene ure)	361.472	368.641	370.889	400.893
Število nočitev v Turizmu	188.890	184.125	143.113	159.554

* Proizvodnja odkovkov je prikazana brez sintranih izdelkov

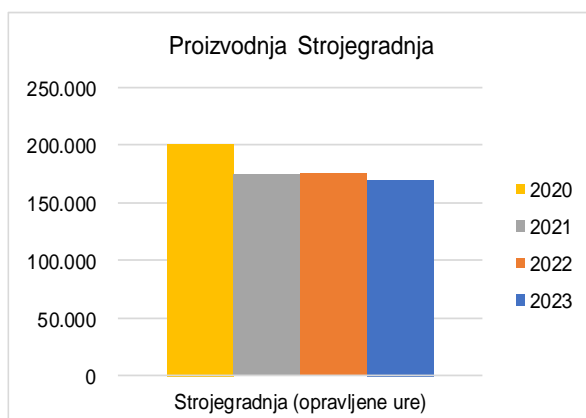
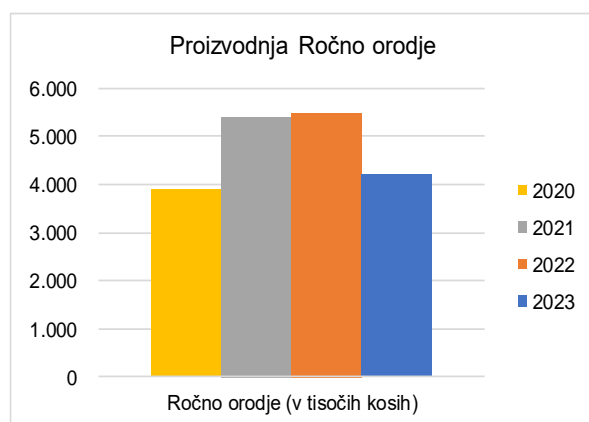
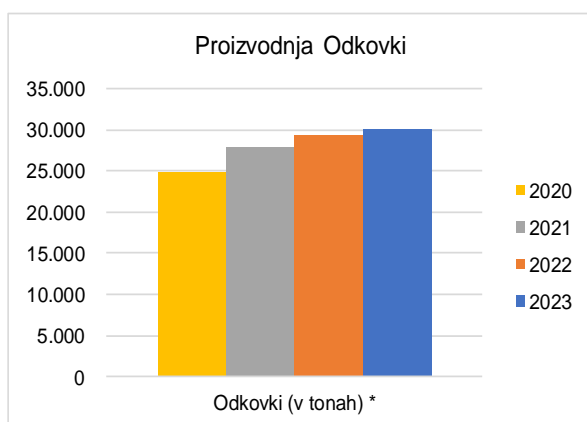
8.3.2 Proizvodnja in storitve družbe UNIOR d.d.

Pri večji doseženi prodaji v letu 2023 v programu Odkovki je v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta tudi obseg proizvodnje v tonah višji za 2,3 odstotka, v kosih pa za 0,7 odstotka. Tudi tu je iz podobnih razlogov kot pri Skupini UNIOR izvzeta proizvodnja sintranih izdelkov, ki predstavlja 19,6 odstotka proizvedenih kosov in le 1,7 odstotka teže proizvedenih izdelkov v programu Odkovki. Višja rast prodaje od rasti proizvodnje v tem programu je tudi posledica predvsem ustrezne cenovne politike izdelkov. Program Ročno orodje je glede na primerljivo obdobje preteklega leta proizvedel za 23,7 odstotka manj izdelkov v tonah in za 23,2 odstotka manj v kosih, vendar kljub temu zaradi ustrezne cenovne politike in optimizacije stanja zalog gotovih proizvodov dosegel nižji upad prihodkov od prodaje od upada proizvodnje. V programu Strojegradnja, kjer proizvodnjo merimo s številom opravljenih ur, je število opravljenih ur v letu 2023 zaradi nekoliko manjšega obsega novih naročil za 2,8 odstotka nižje kot v preteklem letu.

Proizvodnja in storitve po programih

	2023	2022	2021	2020
Odkovki (v tonah) *	30.052	29.389	27.889	24.699
Odkovki (v tisočih kosih) *	54.328	53.947	51.800	46.567
Ročno orodje (v tonah)	2.750	3.588	3.460	2.262
Ročno orodje (v tisočih kosih)	4.224	5.499	5.395	3.904
Strojegradnja (opravljene ure)	170.326	175.250	174.190	201.430

* Proizvodnja odkovkov je prikazana brez sintranih izdelkov

8.4 Nabava

8.4.1 Nabava Skupine UNIOR

V letu 2023 je bilo gibanje nabavnih tokov znotraj skupine v okviru pričakovanj. S povečevanjem vpliva konjunktura na svetovno gospodarstvo so se pričele vzpostavljati dokaj normalne razmere na nabavnih tržiščih. Z rastjo proizvodnje in porabe se je povečal pritisk na dobavitelje, ki so se v danih razmerah odzvali s podaljševanjem dobavnih rokov in rastjo cen. Takšen trend se je nadaljeval vse do pričetka zadnjega četrletja, ko se je v določenih segmentih in trgih pojavilo znižanje porabe določenih surovin, kar je ublažilo pritiske na podaljševanje dobavnih rokov in višanje cen.

Preteklo leto je bilo predvsem v znamenju nihanja cen električne energije in zemeljskega plina, kljub negotovosti in nihanju cen energentov, pa lahko zaključimo, da je bil splošen trend razvoja cen elektrike in plina negativen. Zaradi tega, smo v zadnjem četrletju pričeli s pritiski na cene naših vhodnih materialov in storitev. Tako smo v določenih nabavnih kategorijah zabeležili nižanja cen.

8.4.2 Nabava družbe UNIOR d.d.

JEKLO

Dobave jekla so v letu 2023 potekle nemoteno. Nekaj težav smo imeli z dobavo jekla iz Francije, ker so z dobavami zamujali. Dogovorjene so bile letne količine in letne osnovne cene. Letne osnovne cene so se zvišale, prav tako smo plačevali energetske dodatek, ki so ga dobavitelji obračunavali različno. Pri nekaterih je bil dogovor, da se energetske dodatek ne bo obračunaval, pri drugih se je obračunaval mesečno (tudi v minus) in pri nekaterih je bil del osnovne cene. Povprečna cena energetskega dodatka je imela trend upadanja. Cene jeklenega odpada in legirnih dodatkov so se vsak mesec spreminjale, najprej je bil prisoten trend navzgor, potem pa trend navzdol. Spremembe osnovnih cen jekla, dodatkov (jekleni odpad, legirni dodatki) in energetskega dodatka so vplivale na spremembo stroška nabave jekla. Zaradi nižjih energetske dodatkov in ostalih dodatkov je bila povprečna cena nižja kot v enakem lanskem obdobju. V letu 2023 smo nabavili 54.275 ton jekla, v primerjavi z letom 2022 to pomeni 3,8 odstotka več.

JEKLENI PRAH

Skupno smo v letu 2023 nabavili 469 ton prahu, kar je 12 odstotkov manj kot v lanskem letu, pri nekoliko višji ceni kot leta 2022. Trend zmanjšanja porabe prahu se nadaljuje tudi v letu 2024.

ALUMINIJ

Zaradi povečevanja naročil aluminija smo v letu 2023 odprli novo nabavno kategorijo. Nabavili smo 115 ton aluminija, v letu 2022 pa 25,6 tone. Cena je sestavljena iz vrednosti na borzi (LME) in cene predelave. Cena na borzi je bila nižja kot v letu 2022, prav tako smo se dogovorili za nižjo ceno predelave.

PLOČEVINA

Nabava pločevine je bila v preteklem letu precej stabilna v primerjavi z letom 2022, ko smo se spopadali z dvigom cen materiala ter omejenimi zmogljivostmi dobavljivega materiala. Uspeli smo si zagotoviti

zadostno količino materiala za potrebe proizvodnje. Cene v letu 2022 so v vmesnem času močno narasle in dosegle vrhunec v poletnih mesecih, ko se je cena hladno valjane pločevine gibala v območju 1.800 evrov/tono. Po stabilizaciji trga smo za zadnje četrtletje predvideli znaten padec cen, do česar je dejansko prišlo. Novembra so cene znova dosegle stabilno in razumno raven v višini 1.000 evrov/tono za hladno valjano pločevino. Potrebe po pločevini so se v letu 2023 precej znižale zaradi manjših naročil prodaje. V enakem obdobju smo v letošnjem letu kupili za 40 odstotkov manj pločevine kot v letu 2022. Delno so k temu pripomogle tudi višje zaloge iz preteklega leta. Cene pločevine pa so se v povprečju znižale v primerjavi z letom 2022.

BRUSNI MATERIAL

Dobavni roki brusnih materialov so se v letu 2023 skrajšali, zato tudi nismo zaznali večjih težav pri dobavah. Naša poraba brusnih materialov je bila v 2023 za 3 odstotke nižja od tiste iz leta 2022, predvsem zaradi manjših naročil kupcev ročnega orodja. Cene brusnih materialov so sledile napovedim in so se v povprečju povišale. Najvišji delež vpliva cene predstavlja prah za peskanje. Osnovno ceno praha za peskanje smo uspeli zadržati na enaki ravni.

REZILNO ORODJE

Poraba rezilnega orodja je v letu 2023 količinsko v primerjavi s preteklim letom 2022 ostala nekje na enaki ravni. Pri rezilnem orodju imamo z največjimi dobavitelji sklenjena konsignacijska razmerja, s čimer si zagotavljamo nemoteno oskrbo rezilnega orodja ter optimalno stroškovno obremenitev. Na področju cen smo bili pri tej nabavni kategoriji v letu 2023 deležni podražitve.

POTROŠNI MATERIAL

Poraba potrošnega materiala je bila v letu 2023 količinsko v primerjavi s preteklim letom 2022 v povprečju 50 odstotkov manjša, vrednostno pa je bila večja. Največ izzivov smo imeli na področju normalizacije cen, ki so v preteklih obdobjih enormno poskočile zaradi dviga energentov in ostalih repromaterialov, ki pa so lani začeli padati, pri čemer pa temu trendu cene niso povsem sledile.

KEMIČNI IZDELKI

Pri kemičnih izdelkih smo se v letu 2023 glede na leto 2022 prav tako soočali z mnogimi izzivi. Situacija izpred leta se je tudi tukaj precej umirila v smislu stabilnosti cen in pa dobavljivosti. Podobno kot pri ostalih kategorijah smo se soočili s težavo normalizacije cen, ki niso sledile trendom padanja vseh energentov iz drugih materialov za proizvodnjo kemikalij. Količinsko in vrednostno smo porabili za 13 odstotkov manj kot v letu poprej ob minimalno višjih cenah.

OSP (proizvodne storitve)

V letu 2023 smo okrepili aktivno sodelovanje s programom Odkovki ter oddelki Obrat obdelave odkovov, Sinter in Aluminij na področju zunanjih storitev OSP. Predvsem smo se osredotočili na aktivna pogajanja pri zniževanju cen zunanjih storitev, ki so se dvigovale v preteklih dveh letih (2021 in 2022), predvsem zaradi dvigov stroškov električne energije, energentov in inflacije. Cene na OSP so se v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 zvišale. Zaradi padca cen energentov in električne energije smo uspeli uskladiti cene pri večini zunanjih ponudnikov storitev. V OSP prevladujejo zunanje storitve, kot so mehanska obdelava, galvanizacija in termična obdelava, ki se bodo v naslednjem letu še povečale glede na napovedi s strani programa Odkovki, kar bo povzročilo še dodatne potrebe po zunanjih storitvah, predvsem se napoveduje očitno povečanje količin v obratu Aluminij Vitanje za odkovke iz aluminija.

8.5 Uspešnost poslovanja

8.5.1 Uspešnost poslovanja Skupine UNIOR

Dobičkonosnost Skupine UNIOR je bila v letu 2023 ob višjih stroških financiranja za 4 milijone evrov in povišanih stroških dela za 3,7 milijona evrov, v primerjavi z letom prej, pod velikim pritiskom. V Skupini UNIOR smo v letu 2023 ustvarili 4,9 milijona evrov čistega poslovnega izida, kar je za 51,8 odstotka oziroma 5,3 milijona evrov manj kot v letu 2022.

Izid iz poslovanja (EBIT)¹¹ Skupine UNIOR je v letu 2023 dosegel 14,2 milijona evrov, kar je 4,1 milijona evrov oziroma 40,1 odstotka več kot v preteklem letu. Izid iz poslovanja brez obresti, davkov in odpisov vrednosti (EBITDA)¹² je dosegel 31,1 milijona evrov, kar je 2,8 milijona evrov oziroma 9,9 odstotka več kot v letu 2022.

Prodaja in donosnost Skupine UNIOR

(v tisočih EUR)	2023	2022	2021	2020
Prihodki od prodaje	294.237	287.653	239.699	210.240
Poslovni stroški	(282.012)	(288.715)	(241.345)	(219.043)
EBIT *	14.179	10.120	10.486	1.128
EBITDA *	31.071	28.267	28.792	23.931
Poslovni izid pred davki	5.074	10.619	11.260	(3.077)
Čisti poslovni izid	4.937	10.232	11.091	(2.196)

* kazalniki so opredeljeni kot alternativna merila uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14 Letnega poročila 2023

Skupina UNIOR je v letu 2023, ki je bilo z vidika izrednih globalnih dogodkov oteženo že četrto leto zapored, odgovorno izpolnjevala obveznosti do zaposlenih, poslovnih partnerjev in bank. Vse zaveze do bank, opredeljene v kreditnih pogodbah, je skupina izpolnila brez odstopanj tudi v letu 2023.

STRUKTURA POSLOVNIH ODHODKOV SKUPINE UNIOR

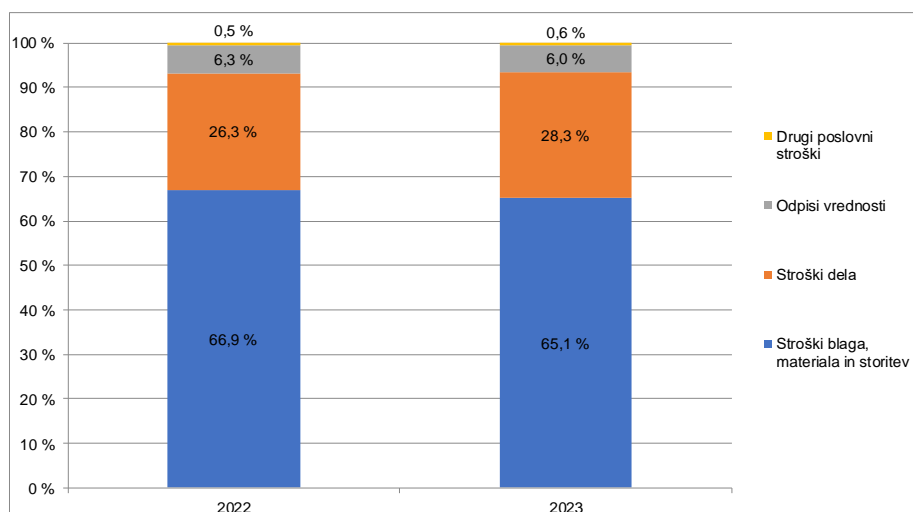
Poslovni odhodki v Skupini UNIOR so se v letu 2023 zmanjšali za 2,3 odstotka, vpliv na zmanjšanje poslovnih odhodkov je bil neenakomerno razdeljen skozi celotno poslovno leto, bolj opazno umirjanje cen je bilo zaznано v drugi polovici leta. Stroški blaga, materiala in storitev so se v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 zmanjšali za 4,9 odstotka. Stroški dela so se v primerjavi z letom 2022 povečali za 4,8 odstotka, kar je delno posledica zakonskih povečanj minimalnih plač v nekaterih državah, kjer delujejo podjetja v Skupini UNIOR, predvsem pa letne uskladitve plač oziroma napredovanj zaposlenih, s ciljem pridobiti in obdržati kakovostne ter ustrezno usposobljene kadre. Odpisi vrednosti, ki zajemajo amortizacijo in prevrednotovalne poslovne odhodke, so bili v letu 2023 nižji za 6,9 odstotka. Drugi poslovni stroški, ki predstavljajo strukturno najmanjši delež, pa so se v primerjavi z letom 2022 povečali za 22,3 odstotka in so znašali 1,6 milijona evrov.

¹¹ EBIT je kazalnik, ki je opredeljen kot alternativno merilo uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14. Letnega poročila 2023.

¹² EBITDA je kazalnik, ki je opredeljen kot alternativno merilo uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14. Letnega poročila 2023.

Struktura poslovnih odhodkov v Skupini UNIOR

(v tisočih EUR)	2023	2022
Stroški blaga, materiala in storitev	(183.700)	(193.131)
Stroški dela	(79.807)	(76.116)
Odpisi vrednosti	(16.892)	(18.147)
Drugi poslovni stroški	(1.614)	(1.320)
Skupaj poslovni odhodki	(282.012)	(288.715)

Struktura odhodkov po vrstah se je glede na preteklo leto zaradi zgoraj navedenega spremenila, in sicer so se stroški blaga materiala in storitev v strukturi zmanjšali za 1,8 odstotne točke, medtem ko so stroški dela v deležu pridobili 2 odstotni točki. Odpisi vrednosti so nižji za 0,3 odstotne točke, drugi poslovni stroški pa so višji za 0,1 odstotne točke.

PRODUKTIVNOST SKUPINE UNIOR

(v EUR)	2023	2022	2021	2020
Kosmati donos na zaposlenega *	109.741	112.049	93.271	77.744
Bruto dodana vrednost na zaposlenega *	41.081	39.139	36.178	32.197

* kazalniki so opredeljeni kot alternativna merila uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14 Letnega poročila 2023

Produktivnost, ki jo v Skupini UNIOR merimo s kosmatim donosom na zaposlenega¹³, se je v primerjavi z letom 2022 zmanjšala za 2,1 odstotka in znaša 110 tisoč evrov na zaposlenega. Drugi kazalnik produktivnosti, bruto dodana vrednost na zaposlenega¹⁴, pa je za 5 odstotkov višji kot v preteklem letu in znaša 41,1 tisoč evrov na zaposlenega.

¹³ Kosmati donos na zaposlenega je kazalnik, ki je opredeljen kot alternativno merilo uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14. Letnega poročila 2023.

¹⁴ Bruto dodana vrednost na zaposlenega je kazalnik, ki je opredeljen kot alternativno merilo uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14. Letnega poročila 2023.

8.5.2 Uspešnost poslovanja družbe UNIOR d.d.

V letu 2023 smo v družbi UNIOR d.d. zabeležili 0,2 milijona evrov čistega poslovnega izida, kar je v primerjavi z enakim in uspešnim preteklim letom za 4,9 milijona evrov slabše, predvsem zaradi 3,8 milijona evrov višjih stroškov financiranja v letu 2023 ter vključenosti pozitivnega učinka enkratnega poslovnega dogodka v višini 1,7 milijona evrov, ki je nastal pri prodaji naložbe v pridruženo družbo UNIOR Tepid v letu 2022. V primerjalnem letu 2022 smo zabeležili 5,1 milijona evrov čistega poslovnega izida.

Prodaja, ki se izraža v prihodkih od prodaje, je v letu 2023 glede na leto 2022 za 0,7 odstotka višja in je boljša zaradi dobrega naročilnega stanja v programu Odkovki ter slabša zaradi upada povpraševanja v programu Ročno orodje.

Izid iz poslovanja (EBIT)¹⁵ v letu 2023 znaša 5,6 milijona evrov ter za 1,9 milijona evrov presega doseženega v preteklem letu 2022, kar predstavlja 51,3-odstotni porast. V letu 2023 je za 2,9 odstotka oziroma 6,2 milijona evrov upadel kosmati donos iz poslovanja. Poslovni odhodki v obdobju januar do december 2023 so nižji za 3,8 odstotka oziroma 8,1 milijona evrov in za primerljivim obdobjem preteklega leta zaostajajo bolj kot zaostaja kosmati donos. Poslovanje iz redne dejavnosti je kljub zaostrenim gospodarskim razmeram in visokim cenam energentov, materiala in storitev boljše, kot je bilo v preteklem letu.

Podobno kot za EBIT velja tudi za izid iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA)¹⁶, ki je v tekočem letu dosegel 14,4 milijona evrov in je glede na preteklo leto višji za 1,5 milijona evrov, oziroma 11,8 odstotka.

Prodaja in donosnost družbe UNIOR d.d.

(v tisočih EUR)	2023	2022	2021	2020
Prihodki od prodaje	205.898	204.557	168.975	138.055
Poslovni stroški	(201.999)	(210.084)	(172.135)	(152.768)
EBIT *	5.646	3.731	2.943	(7.403)
EBITDA *	14.435	12.915	12.663	7.148
Poslovni izid pred davki	(306)	4.867	2.129	(10.302)
Čisti poslovni izid	227	5.075	2.746	(7.959)

* kazalniki so opredeljeni kot alternativna merila uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14 Letnega poročila 2023

V letu, ki ga zaznamovale izredno zaostrene gospodarske razmere (politične in ekonomske), je ostal najpomembnejši cilj družbe varovanje denarnega toka in zagotavljanje stalne plačilne sposobnosti s poudarkom na izpolnjevanju obveznosti do zaposlenih, poslovnih partnerjev in bank. Vse zaveze do bank, opredeljene v kreditnih pogodbah, je družba izpolnila brez odstopanj tudi v letu 2023, ki je bilo glede razmer daleč od normalnega.

STRUKTURA POSLOVNIH ODHODKOV

Poslovni odhodki so v tekočem letu od lanskih nižji za 3,8 odstotka. Stroški blaga, materiala in storitev so v primerjavi s preteklim letom nižji za 6 odstotkov. Stroški dela so za 2,2 odstotka višji kot v letu 2022, kar je posledica dviga minimalne plače s 1. 1. 2023 za 12 odstotkov na znesek 1.203,36 evra ter

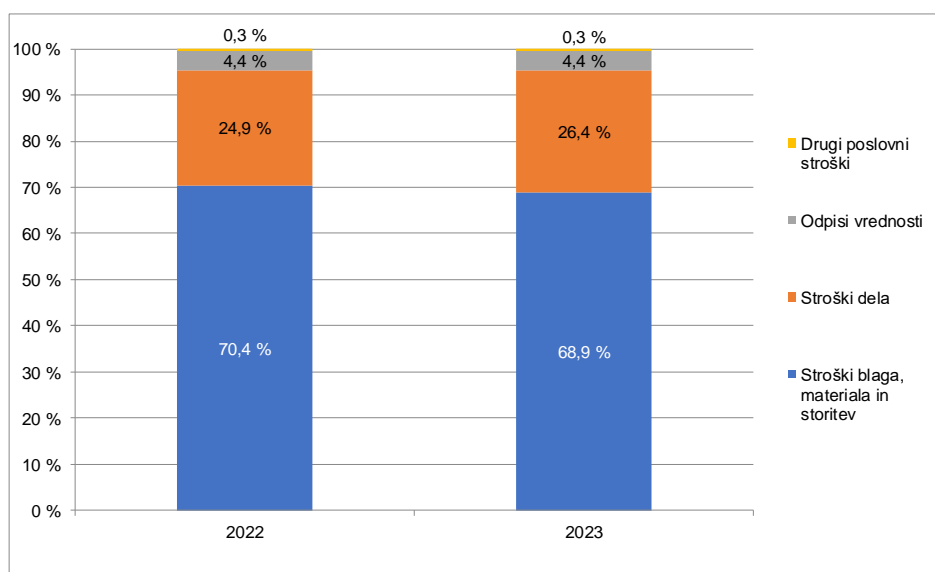
¹⁵ EBIT je kazalnik, ki je opredeljen kot alternativno merilo uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14. Letnega poročila 2023.

¹⁶ EBITDA je kazalnik, ki je opredeljen kot alternativno merilo uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14. Letnega poročila 2023.

generalnega dviga plač zaposlenim na podlagi kolektivne pogodbe s 1. 2. 2023 za 6,5 odstotka. Prav tako je večje število delavcev, predvsem na deficitarnih delovnih mestih, tudi individualno napredovalo. Odpisi vrednosti, ki zajemajo amortizacijo in prevrednotovalne poslovne odhodke, so glede na preteklo leto za 4,3 odstotke nižji. Drugi poslovni stroški so nižji za 3,4 odstotka, predstavljajo pa strukturno najmanjši delež.

Struktura poslovnih odhodkov družbe UNIOR d.d.

(v tisočih EUR)	2023	2022
Stroški blaga, materiala in storitev	(139.088)	(147.896)
Stroški dela	(53.439)	(52.299)
Odpisi vrednosti	(8.789)	(9.184)
Drugi poslovni stroški	(682)	(706)
Skupaj poslovni odhodki	(201.999)	(210.084)

Struktura odhodkov po vrstah glede na preteklo leto se je spremenila, in sicer so stroški blaga, materiala in storitev v strukturi izgubili 1,5 odstotne točke, stroški dela pa pridobili 1,5 odstotne točke. Strukturni delež odpisov vrednosti ter strukturni delež pri drugih poslovnih stroških se nista spremenila.

PRODUKTIVNOST

(v EUR)	2023	2022	2021	2020
Kosmati donos na zaposlenega *	133.448	138.482	109.974	86.785
Bruto dodana vrednost na zaposlenega *	43.621	42.237	37.720	32.195

* kazalniki so opredeljeni kot alternativna merila uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14 Letnega poročila 2023

Produktivnost v družbi merimo s kosmatim donosom na zaposlenega¹⁷, ki je v primerjavi z letom 2022 nižji za 3,6 odstotka. Drugi kazalnik, bruto dodana vrednost na zaposlenega¹⁸, pa je za 3,3 odstotka višji kot v preteklem letu.

¹⁷ Kosmati donos na zaposlenega je kazalnik, ki je opredeljen kot alternativno merilo uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14. Letnega poročila 2023.

¹⁸ Bruto dodana vrednost na zaposlenega je kazalnik, ki je opredeljen kot alternativno merilo uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14. Letnega poročila 2023

8.6 Kazalniki poslovanja v Skupini UNIOR in družbi UNIOR d.d.

	Skupina UNIOR		UNIOR d.d.	
	2023	2022	2023	2022
Stopnja lastniškosti financiranja *	0,477	0,484	0,412	0,416
Stopnja dolgoročnosti financiranja *	0,798	0,571	0,788	0,484
Stopnja osnovnosti investiranja *	0,539	0,477	0,442	0,378
Stopnja dolgoročnosti investiranja *	0,594	0,536	0,571	0,511
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev *	0,886	1,015	0,933	1,101
Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti – hitri koeficient *	0,291	0,139	0,074	0,026
Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti – pospešeni koeficient *	0,929	0,449	0,638	0,255
Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti – kratkoročni koeficient *	1,920	1,040	1,882	0,894
Koeficient gospodarnosti poslovanja*	1,050	1,035	1,028	1,018
Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala*	0,027	0,058	0,002	0,054
Koeficient dividendnosti osnovnega kapitala*	0,000	0,000	0,000	0,000

* kazalniki so opredeljeni kot alternativna merila uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14 Letnega poročila 2023

8.7 Finančni položaj

8.7.1 Finančni položaj Skupine UNIOR

Skupna sredstva Skupine UNIOR so konec leta 2023 znašala 390,8 milijona evrov, v koledarskem letu 2023 pa so se povečala za 9,7 milijona evrov oziroma 2,5 odstotka. Dolgoročna sredstva so znašala 239,5 milijona evrov, glede na konec preteklega leta pa so se povečala za 28,5 milijona evrov. Neopredmetena sredstva so se povečala za 2,6 milijona evrov zaradi vlaganj v dolgoročno odložene stroške razvoja novih strojev in novega proizvodnega programa za preoblikovanje aluminija. Opredmetena osnovna sredstva so se povečala za 26 milijonov evrov, od tega za 14,8 milijona evrov zaradi prerazporeditve orodij za kovanje iz zalog med opremo, medtem ko je preostalih 11,2 milijona evrov povečanja posledica novih investicij, ki so preseгла vrednost amortizacije. Naložbene nepremičnine so se povečale le za dva tisoč evrov, dolgoročne finančne naložbe pa so se zmanjšale za 757 tisoč evrov, v glavnem zaradi vrednotenja pridruženih podjetij po kapitalski metodi. Odložene terjatve za davek so se povečale za 612 tisoč evrov in znašajo 7,5 milijona evrov, dolgoročne poslovne terjatve pa so se povečale za devet tisoč evrov.

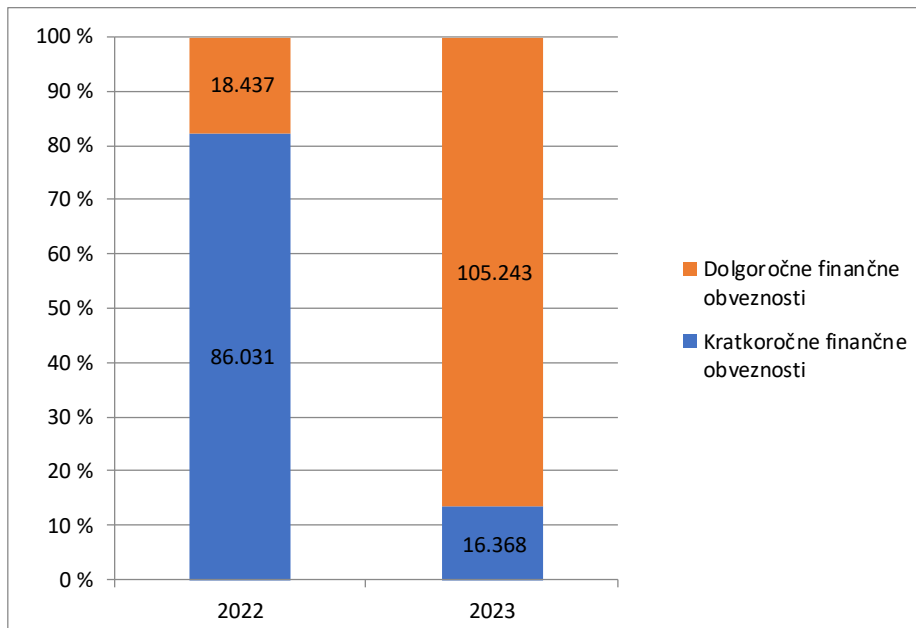
Kratkoročna sredstva so konec leta 2023 znašala 151,3 milijona evrov in so se v primerjavi s koncem preteklega leta zmanjšala za 18,8 milijona evrov oziroma 11 odstotkov. Stanje zalog je za 18,6 milijona evrov nižje kot pred letom dni, predvsem zalog materiala zaradi prenosa orodij za kovanje v vrednosti 14,8 milijona evrov med opremo, zmanjšala pa se je tudi vrednost drugih vrst zalog. Kratkoročne finančne naložbe so se povečale za 12 tisoč evrov, kratkoročne poslovne terjatve pa so nižje za 466 tisoč evrov, in to predvsem zaradi nižjega stanja kratkoročnih poslovnih terjatev do kupcev. Stanje denarnih sredstev ob koncu leta 2023 je za 277 tisoč evrov višje, kot je bilo na začetku leta, in znaša skoraj 23 milijonov evrov.

Kapital Skupine UNIOR je na dan 31. 12. 2023 znašal 186,5 milijona evrov, v letu 2023 pa se je povečal za 1,8 milijona evrov, kar je posledica dobička poslovnega leta 2023 v višini 4,9 milijona evrov, povečanja rezerv zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti v višini 0,5 milijona evrov ter znižanj zaradi izplačila dividend lastnikom neobvladujočega deleža v višini 0,7 milijona evrov, znižanja prevedbenega popravka kapitala za 2,3 milijona evrov in ostalih sprememb kapitala v višini 0,6 milijona evrov. Delež kapitala v virih sredstev na dan 31. 12. 2023 tako znaša 47,7 odstotka in je v primerjavi s stanjem konec leta 2022 nižji za 0,7 odstotne točke.

Dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti skupaj znašajo 121,6 milijona evrov, v letu 2023 pa so se skupaj povečale za 17,1 milijona evrov zaradi črpanja dodatnega posojila na podlagi podpisa novih sindiciranih kreditnih pogodb v obvladujoči družbi skupaj s turistično dejavnostjo, novega posojila za izgradnjo projekta Mašinžaga na Rogli, črpanja v letu 2021 odobrenega dolgoročnega posojila za vzpostavitev novega proizvodnega programa za preoblikovanje aluminija in v letu 2023 odobrenega razvojnega kredita za razvojno naravnane investicije v dejavnosti proizvodnje odkovkov in ročnega orodja. Zaradi podpisa novih sindiciranih pogodb se je ponovno vzpostavilo normalno ravnovesje v razmerju med dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi obveznostmi, tako da je 86,5 odstotka finančnih obveznosti Skupine UNIOR dolgoročnih, kratkoročne obveznosti pa večinoma predstavljajo črana revolving posojila in kratkoročni del dolgoročnih posojil, ki zapadejo v plačilo v naslednjem letu. Glede na obrestno mero je 93,2 odstotka vseh finančnih obveznosti skupine vezanih na spremenljivo obrestno mero.

Ročnost finančnih obveznosti v Skupini UNIOR

Poslovne obveznosti Skupine UNIOR so se v letu 2023 zmanjšale za 15 milijonov evrov oziroma 19,4 odstotka in znašajo 62,5 milijona evrov. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev so glede na stanje konec preteklega leta nižje za 9,8 milijona evrov, kar so predvsem omogočila dodatno odobrena likvidna sredstva v okviru novih sindiciranih kreditnih pogodb. Kratkoročne menične obveznosti so nižje za 5,2 milijona evrov, prejeti predujmi pa za 0,8 milijona evrov, medtem ko so kratkoročno vračunani stroški in odloženi prihodki skupaj višji za 0,8 milijona evrov.

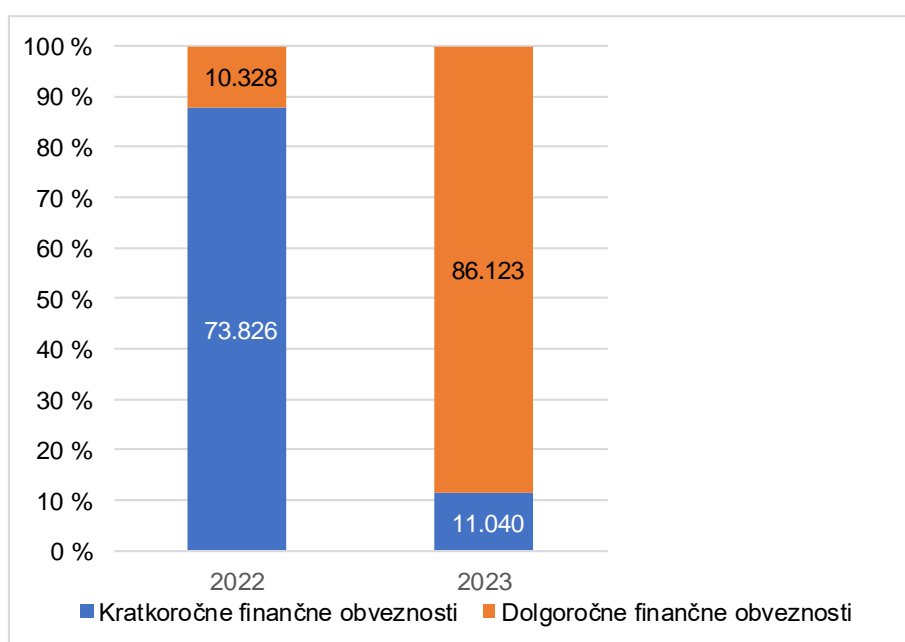
8.7.2 Finančni položaj družbe UNIOR d.d.

Celotna sredstva družbe so se v letu 2023 povečala za 1,6 odstotka oziroma 3,9 milijona evrov. Dolgoročna sredstva so se povečala za 17,3 milijona evrov, kratkoročna sredstva pa znižala za 13,4 milijona evrov. Pri dolgoročnih sredstvih je stanje opredmetenih osnovnih sredstev za 14,3 milijona evrov večje zaradi prerazporeditve orodij za kovanje v vrednosti 14,8 milijona evrov iz zalog med opremo, brez tega učinka so opredmetena osnovna sredstva zaradi obračunane amortizacije nižja, medtem ko so bile nove investicije nižje kot je znašala amortizacija. Neopredmetena sredstva so se povečala zaradi vlaganj v dolgoročno odložene stroške razvoja novih strojev in novega proizvodnega programa za preoblikovanje aluminija. Dolgoročne finančne naložbe so se glede na stanje konec leta povečale zaradi naknadnega vplačila v kapital odvisne družbe UNITUR d.o.o. v nedenarni obliki s konverzijo dolgoročnih poslovnih terjatev, ki pa so se glede na stanje konec preteklega leta znižale. Pri kratkoročnih sredstvih je nižje stanje zalog zaradi prenosa orodij za kovanje v vrednosti 14,8 milijona evrov med opremo, višje pa je stanje terjatev ter kratkoročnih finančnih naložb. Prav tako je konec leta 2023 tudi višje stanje denarnih sredstev na računu.

Kapital družbe se je v letu 2023 zvišal za 0,6 milijona evrov, kar je posledica dobička obračunskega obdobja ter spremembe rezerv zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti ki izhajajo iz naslova aktuarskega dobička pri izračunu rezervacij za zaposlene v skladu z MRS 19. Delež kapitala v virih sredstev na dan 31. 12. 2023 tako znaša 41,2 odstotka in je v primerjavi s stanjem konec leta 2022 za 0,4 odstotne točke nižji.

Finančne obveznosti so se v letu 2023 zvišale za 13 milijonov evrov, in sicer zaradi črpanja dodatnega posojila na podlagi podpisa nove sindicirane kreditne pogodbe, črpanja v letu 2021 odobrenega dolgoročnega posojila za vzpostavitev novega proizvodnega programa za preoblikovanje aluminija in v letu 2023 odobrenega razvojnega kredita za razvojno naravnane investicije v programih Odkovki in Ročno orodje. Z novo sindicirano kreditno pogodbo so banke upnice poleg refinanciranja obstoječih obveznosti, ki so zapadle v letu 2023, odobrile dodatna likvidna sredstva v višini 6 milijonov evrov za pokrivanje potreb po trajnih obratnih sredstvih, kar se je odrazilo v znižanju poslovnih obveznosti do dobaviteljev. Zaradi podpisa nove pogodbe se je ponovno vzpostavilo normalno ravnovesje v razmerju med dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi obveznostmi. Dolgoročne finančne obveznosti predstavljajo 88,6 odstotka vseh finančnih obveznosti, medtem ko je bilo po stanju konec leta 2022 dolgoročnih finančnih obveznosti v strukturi samo 12,3 odstotka. Glede na obrestno mero je 98,9 odstotka vseh finančnih obveznosti družbe vezanih na spremenljivo obrestno mero.

Ročnost finančnih obveznosti

Poslovne obveznosti so se znižale in sicer za 9,6 milijona evrov, oziroma 18,9 odstotka in znašajo 41 milijonov evrov. Kratkoročne poslovne obveznosti do nepovezanih dobaviteljev so za 8,9 milijona evrov oziroma 23,9 odstotka nižje, kot so bile konec leta 2022 – pri obveznostih do dobaviteljev pa je najpomembnejše, da smo izboljšali starostno strukturo, saj je zapadlih obveznosti za 15,9 odstotne točke oziroma 9,7 milijona evrov manj kot je znašalo stanje zapadlih obveznosti konec leta 2022, kar so omogočila dodatno odobrena likvidna sredstva v okviru nove sindicirane kreditne pogodbe.

8.8 Investicije

8.8.1 Investicije Skupine UNIOR

V letu 2023 smo v Skupini UNIOR izvedli za 28,8 milijona evrov investicij v nova osnovna sredstva, kar je 12,4 milijona evrov več kot leto prej. Investicije v opredmetena osnovna sredstva so znašale 25,1 milijona evrov, v neopredmetena osnovna sredstva pa 3,7 milijona evrov. V kovinski dejavnosti je bilo v letu 2023 izvedenih investicij za 14,5 milijona evrov, v turistični dejavnosti pa za 14,3 milijona evrov. Skupna vrednost investicij je bila v primerjavi z letom 2022 višja predvsem zaradi povečanih investicij v turistični dejavnosti, kjer smo z 12,5 milijona evrov vredno naložbo v projekt »Park Mašinžaga« preoblikovali smučarski center Rogla v celoletno turistično destinacijo. Za ta projekt je Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport Republike Slovenije odobrilo 8 milijonov evrov nepovratnih sredstev.

Vlaganj v gradbene objekte v Skupini UNIOR je bilo v letu 2023 za 5,4 milijona evrov, od tega za 3,5 milijona evrov v okviru turistične dejavnosti v projekt »Park Mašinžaga«, preostali del v višini 1,9 milijona evrov pa predstavljajo vlaganja v kovinski dejavnosti, ki so namenjena rednemu ali investicijskemu vzdrževanju stavb, obnovi prostorov in krepitvi odpornosti.

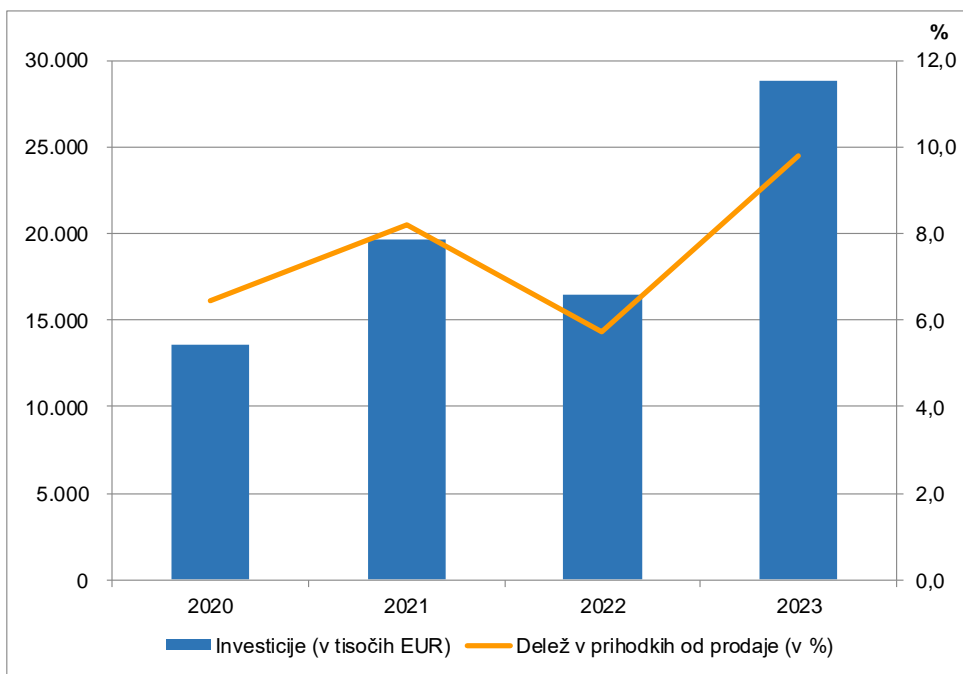
V letu 2023 je bilo izvedenih za 19,7 milijona evrov investicij v novo opremo. Največji sklop investicij v opremo v vrednosti 9 milijonov evrov predstavlja naložba turistične dejavnosti v »Park Mašinžaga«, tej pa v kovinski dejavnosti sledi sklop naložb v obdelovalne centre in povezano namensko opremo v višini 4,1 milijona evrov ter sklop generalnih obnov in nadgradenj obstoječe opreme v višini 1,9 milijona evrov. Za avtomatizacijo in digitalizacijo, kamor prištevamo tudi naložbe v kibernetiko in varnost, smo v kovinski dejavnosti namenili 2,2 milijona evrov, za naložbe v izgradnjo sončne elektrarne v Srbiji in energetske učinkovitost družb v skupini smo namenili 0,3 milijona evrov, preostali del v višini 0,8 milijona evrov pa so predstavljale investicije v zamenjavo obrabljene in dotrajane opreme ter druge naložbe manjše vrednosti. V turistični dejavnosti so poleg »Parka Mašinžaga« preostale večje naložbe v opremo predstavljale posodobitev žičničarske infrastrukture, nadgradnja sistema za umetno zasneževanje, nov teptalni stroj ter energetska obnova namestitvenih in gostinskih zmogljivosti v skupni višini 1,4 milijona evrov.

Več o investicijah v neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva Skupine UNIOR je razkrito v poglavjih 9.7.2 in 9.7.3 Letnega poročila 2023.

Investicije v osnovna sredstva in njihov delež v prihodkih od prodaje Skupine UNIOR

	2023	2022	2021	2020
Investicije (v tisočih EUR)	28.838	16.460	19.645	13.593
Delež v prihodkih od prodaje (v %) *	9,80	5,72	8,20	6,47

* kazalnik je opredeljen kot alternativno merilo uspešnosti, definicija je opredeljena v poglavju 8.14 Letnega poročila 2023

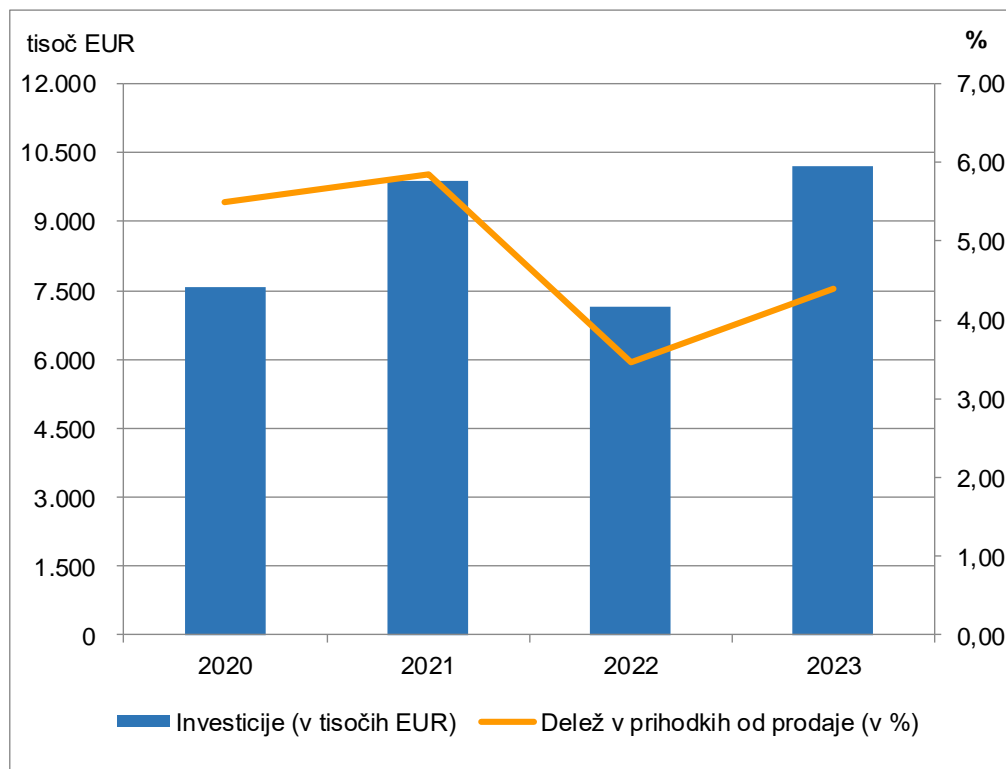

8.8.2 Investicije družbe UNIOR d.d.

V letu 2023 smo izvedli za 10,2 milijona evrov investicij v nova osnovna sredstva. Skupna vrednost vlaganj je v primerjavi s preteklim letom 2022 za 42,8 odstotka oziroma 3,1 milijona evrov višja. Skoraj polovica vlaganj je bila izvedena v programu Odkovki in sicer je bilo od skupnih vlaganj v višini 5,5 milijona evrov 4,1 milijona evrov namenjenih za pridobitev nove proizvodne opreme. Največja vlaganja v programu Odkovki so bila: dva nova obdelovalna centra za mehansko obdelavo odkovkov v obratu Obdelava odkovkov v Slovenskih Konjicah v vrednosti 1,1 milijona evrov, za opremo obrata za stiskanje aluminija je bilo vlaganj za 0,6 milijona evrov, 0,5 milijona evrov pa je bilo vlaganj v dokončanje nove linije za stiskanje odkovkov, medtem ko 1,9 milijona evrov predstavljajo vlaganja v avtomatizacijo, robotizacijo in posodobitev obstoječe opreme. V programu Odkovki je bilo tudi za 1,1 milijona evrov vlaganj v obliki dolgoročno odloženih stroškov razvoja novega proizvodnega programa za preoblikovanje aluminija. Večje vlaganje v programu Ročno orodje predstavlja sanacija strehe v obratu Lenart v višini 0,1 milijona evrov, razlika v višini 0,2 milijona evrov do celotnih vlaganj v programu Ročno orodje pa predstavlja vlaganje v posodobitev obstoječe opreme. Vlaganja v programu Strojegradnja so znašala 2 milijona evrov, od tega 1,6 milijona evrov v obliki usredstvenih lastnih proizvodov – dolgoročno odloženi stroški razvoja novih projektov. Ostala vlaganja na ravni družbe so bila še nakup licenc ter računalniške opreme za zagotavljanje informacijske varnosti v višini 1,6 milijona evrov, obnova dela garderob zaposlenih v višini 0,4 milijona evrov ter sanacije gradbenih objektov in kuhinjske opreme v višini 0,4 milijona evrov.

Investicije v osnovna sredstva in njihov delež v prihodkih od prodaje družbe

	2023	2022	2021	2020
Investicije (v tisočih EUR)	10.213	7.153	9.873	7.578
Delež v prihodkih od prodaje (v %) *	4,40	3,47	5,84	5,49

* kazalnik je opredeljen kot alternativno merilo uspešnosti, definicija je opredeljena v poglavju 8.14 Letnega poročila 2023

Za plačila investicijskih vlaganj v osnovna sredstva smo v letu 2023 namenili 9,7 milijona evrov, kar je za 1,7 milijona evrov več kot v preteklem letu. V tem znesku so zajeta plačila vlaganj iz leta 2022, ki jih je družba dobaviteljem plačala v letu 2023, in sicer v višini 1,2 milijona evrov.

8.9 Notranja revizija v obvladujoči družbi

Notranja revizija je služba, organizirana v okviru obvladujoče družbe UNIOR d.d., ki je organizacijsko neposredno podrejena upravi družbe, funkcijsko pa revizijski komisiji nadzornega sveta ter nadzornemu svetu. Notranjerevizijske preglede izvajamo na ravni UNIOR d.d. in Skupine UNIOR skladno z Mednarodnimi standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju in sprejeto Notranjerevizijsko temeljno listino.

Notranja revizija svoje poslanstvo izvaja v okviru potrjenega letnega načrta dela. V letu 2023 smo opravili sedem notranjerevizijskih pregledov. V okviru izvedenih pregledov smo preverili doseganje revizijskih ciljev vsakega revidiranega področja. Za posamezna pregledana področja smo predlagali priporočila kot možnosti za izboljšave revidiranega področja. Redno smo izvajali tudi preverjanje njihovega uresničevanja.

Notranja revizija je o posameznem opravljenem pregledu poročala revidirani enoti, vodstvu revidirane enote in upravi družbe, obdobjo pa smo zbirno o ugotovitvah posameznih pregledov, tveganjih in uresničevanju notranjerevizijskih priporočil poročali upravi in revizijski komisiji nadzornega sveta ter nadzornemu svetu.

8.10 Podružnice obvladujoče družbe v tujini

Obvladujoča družba UNIOR d.d. nima podružnic ali poslovnih enot v tujini.

8.11 Dogodki po poročevalskem obdobju v Skupini UNIOR in družbi UNIOR d.d.

8.11.1 Poslovni dogodki po poročevalskem obdobju

Pomembni poslovni dogodki so prikazani v poglavjih 9.14 in 10.15 Letnega poročila 2023.

8.11.2 Ostali dogodki po poročevalskem obdobju.

Po poročevalskem obdobju ni bilo ostalih pomembnih dogodkov.

8.12 Izvajanje javne gospodarske službe

Izvajanje javne gospodarske službe oskrbe s toplotno energijo na območju ZN center Zreče

Koncesijska pogodba je bila sklenjena z Občino Zreče 1. 3. 2007 za obdobje 20 let. Družba UNIOR d.d. je na podlagi te pogodbe s soglasjem Občine Zreče prevzela koncesijsko dejavnost s Pogodbo o upravljanju in izvajanju. V skladu s Koncesijsko pogodbo za izvajanje javne gospodarske službe oskrbe s toplotno energijo na območju Zreč se je družba UNIOR d.d. zavezala tudi za upravljanje in vzdrževanje omrežja za distribucijo toplotne energije.

Izkaz poslovnega izida za dejavnost izvajanja javne gospodarske službe – proizvodnja in oskrba s toplotno energijo

(v EUR)	2023	2022
Prihodki iz naslova dobave zemeljskega plina in elektrike	1.141.389	1.135.516
Skupaj prihodki	1.141.389	1.135.516
Stroški materiala in storitev	(749.269)	(800.989)
Amortizacija	(81.765)	(81.765)
Stroški dela	(175.892)	(177.689)
Drugi poslovni odhodki	(34.317)	(34.176)
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	(36.380)	(21.278)
Skupaj stroški poslovanja	(1.077.623)	(1.115.897)
POSLOVNI IZID	63.766	19.619

Prihodki javne gospodarske službe se z namenom zagotavljanja ločenega računovodskega spremljanja dejavnosti spremljajo na za ta namen organiziranih poslovno izidnih mestih v skladu s Koncesijsko pogodbo za izvajanje javne gospodarske službe in oskrbe s toplotno energijo na območju ZN center Zreče. Prihodke predstavlja zaračunana toplotna energija uporabnikom.

Stroški poslovanja so sestavljeni iz fiksnih upravičenih stroškov (stroški materiala, storitev, stroški dela, stroški vzdrževanja, amortizacije in drugih odhodkov poslovanja) ter variabilnih stroškov (stroški energentov).

Sodila za ločevanje odhodkov v zvezi z izvajanjem javne službe v skladu z Zakonom o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih delavnosti (ZPFOLERD 1)

Družba UNIOR d.d. izvaja javno službo na področju javne gospodarske službe oskrbe s toplotno energijo na območju ZN center Zreče.

Z namenom ločenega izkazovanja in računovodskega spremljanja dejavnosti javne gospodarske službe v skladu s koncesijskimi pogodbami so v okviru družbe UNIOR d.d. organizirana ločena stroškovna mesta, in sicer:

- stroškovno mesto z oznako 52100 – SPTE 1 (proizvodnja elektrike in toplote);
- stroškovno mesto z oznako 52500 – Kotlarna Dobrava (toplota).

Neposredni stroški javne gospodarske službe se evidentirajo po svojih naravnih vrstah glede na to, katera prvina poslovnega procesa jih povzroča: stroški delovnih sredstev oziroma amortizacija, stroški dela, stroški storitev, stroški predmetov dela oziroma stroški materiala.

Razdelitev toplote in elektrike po proizvodnji

Fiksni upravičeni stroški brez stroškov energentov (stroški materiala, stroški storitev, stroški dela, stroški vzdrževanja, amortizacija, drugi odpisi vrednosti in drugi odhodki poslovanja) na Kotlarni Dobrava SM 52500 v celoti izhajajo iz proizvodnje in prodaje toplote.

Na stroškovnem mestu 52100 kogeneracija SPTE 1 se fiksni stroški izračunajo glede na delež proizvedene električne energije in toplote.

Izračun temelji na tehnični specifikaciji proizvajalca proizvodne naprave in je v razmerju za SPTE 1: SM 52100 (elektrika 391 kW – 43,5 odstotka), (toplota 508 kW – 56,5 odstotka).

Variabilni stroški (energenti) na stroškovnem mestu 52100 kogeneracija SPTE 1 se določijo v razmerju dejansko proizvedene elektrike in proizvedene toplote.

Posredni stroški javne gospodarske službe se z namenom njihovega razporejanja po dejavnostih in zagotavljanja ločenih računovodskih evidenc po posameznih dejavnostih ugotavljajo s sodili.

Posredne stroške javne gospodarske službe predstavljajo splošni stroški skupnih služb družbe. Kot sodilo se uporabi delež stroškov posamezne dejavnosti v skupnih stroških družbe. Ključ delitve smo v poslovnem letu 2023 zaradi boljše predstaviteljivosti spremenili, v poslovnem letu 2022 je bilo kot sodilo uporabljen delež prihodka posamezne dejavnosti v skupnih prihodkih družbe.

Objektivno opravičenost sodil je preverila revizijska družba Mazars, družba za revizijo, d.o.o. v letu 2023.

8.13 Cilji za leto 2024

Poslovni načrt za leto 2024 je izdelan na podatkovnih temeljih, zbranih v decembru 2023 in januarju 2024. Osnovan je v obdobju gospodarske in splošne negotovosti, zato smo posebno pozornost namenili aktualnim temam obvladovanja visokih stroškov ter proaktivnemu spremljanju geopolitičnih izzivov. Poslovni načrt leta 2024 se osredotoča na izvedbo načrtovanih in dokončanje tekočih projektov in izvajanje tistih vrst sprememb, na katerih temeljijo rast produktivnosti, optimizacija stroškov ter upoštevanje trajnostnih rešitev. Pomembno vodilo pri izdelavi načrta predstavlja vizija, v kateri napovedujemo večanje dodane vrednosti na zaposlenega, ki jo vidimo kot odgovor na vse večjo nekonkurenčnost evropskih proizvajalcev v primerjavi s konkurenti iz Daljnega vzhoda.

Z vidika trajnostnega razvoja družbe UNIOR d.d. in Skupine UNIOR, ki vključuje okoljska, družbena in upravljavka vprašanja, bomo osredotočeni na prepoznavanje pomembnosti trajnostno naravnanih in energetske učinkovitih procesov, s čemer želimo poleg izpolnjevanja okoljskih zahtev slediti tudi evropskim trendom ogljične nevtralnosti ter nadaljevati z načrtovanimi aktivnostmi razogljichenja in trajnostnega razvoja družbe.

8.13.1 Cilji Skupine UNIOR za leto 2024

V Skupini UNIOR v letu 2024 načrtujemo 308,1 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje, kar je 4,7-odstotna rast glede na preteklo leto in 7,1 odstotka več, kot je bilo doseženo v letu 2022. Skoraj vsa podjetja v skupini, z izjemo redkih, bodo v letu 2024 povečala svojo prodajo, s čimer bodo poskušala nevtralizirati povečanje stroškov, predvsem financiranja in delovne sile. Tako načrtujemo, da se bo izid iz poslovanja brez obresti, davkov in odpisov vrednosti (EBITDA) Skupine UNIOR v letu 2024 povečal za 13,7 odstotka oziroma 4,3 milijona evrov in bo dosegel 35,3 milijona evrov. Izid iz poslovanja (EBIT), ki se bo povečal za 2,9 milijona evrov, bo večji za 20,6 odstotka in bo dosegel 17,1 milijona evrov. Načrtujemo, da bomo v letu 2024 v Skupini UNIOR dosegli čisti poslovni izid v višini 8,1 milijona evrov, kar bo 3,2 milijona evrov več, kot je bilo doseženo v letu 2023. Finančne obveznosti Skupine UNIOR se bodo v letu 2024 znižale za 9 milijonov evrov zaradi rednih odplačil glavnice obstoječih kreditov.

Načrtovana prodaja in donosnost Skupine UNIOR

(v tisočih EUR)	2024 (načrt)	2023 (realizacija)
Prihodki od prodaje	308.086	294.237
EBIT *	17.101	14.179
EBITDA *	35.328	31.071
Čisti poslovni izid	8.113	4.937

* kazalniki so opredeljeni kot alternativna merila uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14 Letnega poročila 2023

8.13.2 Cilji družbe UNIOR d.d. za leto 2024

V letu 2024 načrtujemo v družbi UNIOR d.d. čiste prihodke od prodaje v višini 215,9 milijona evrov, kar je 10 milijonov evrov več oziroma 4,9-odstotna rast v primerjavi z letom 2023. Ob aktualno objavljenih gospodarskih napovedih ter ob precej dinamičnih razmerah ostajamo optimistični in osredotočeni na nadaljnji razvoj. Za vse proizvodne programe obstaja tveganje, da se bodo naročila kupcev zmanjšala zaradi posrednih in neposrednih učinkov geopolitične nestabilnosti oziroma drugih nepredvidenih gospodarskih nihanj ali celo šokov.

Načrtovana prodaja in donosnost družbe UNIOR d.d.

(v tisočih EUR)	2024 (načrt)	2023 (realizacija)
Prihodki od prodaje	215.929	205.898
EBIT *	8.057	5.646
EBITDA *	17.439	14.435
Čisti poslovni izid	3.415	227

* kazalniki so opredeljeni kot alternativna merila uspešnosti, definicije so opredeljene v poglavju 8.14 Letnega poročila 2023

Ob uspešni realizaciji zastavljenih ciljev v letu 2024 načrtujemo dobiček družbe UNIOR d.d. v višini 3,4 milijona evrov, kar bo za 3,2 milijona evrov višji, kot je bil dosežen v letu 2023. Kljub višjim prihodkom od prodaje je načrtovan dobiček nižji od povprečja pred pandemičnim letom 2020, predvsem zaradi povečanja stroškov financiranja, ki so posledica rasti referenčnih obrestnih mer in bančnih marž. Izid iz poslovanja brez obresti, davkov in odpisov vrednosti (EBITDA) se bo v letu 2024 povečal za 20,8 odstotka oziroma tri milijone evrov in bo dosegel 17,4 milijona evrov. Izid iz poslovanja (EBIT) se bo povečal za 42,7 odstotka oziroma 2,4 milijona evrov in bo dosegel 8,1 milijona evrov.

V družbi UNIOR d.d. bomo v letu 2024 izvedli nove investicije v višini 15,2 milijona evrov. Osredotočeni bomo na investicije v robotizacijo in avtomatizacijo procesov, ki bodo pripomogle k večji produktivnosti, izboljšanju izkoriščenosti obstoječih proizvodnih zmogljivosti, zagotavljanje večje kakovost izdelkov, izboljševale pogoje dela in nadomeščale iztrošeno opremo ter pripomogle k trajnostnemu razvoju. Z novimi investicijami bomo povečali proizvodne zmogljivosti na področju preoblikovanja aluminija, obdelave odkovkov, hladnega kovanja in proizvodnje ročnega orodja v segmentu kolesarskega programa. To so področja, kjer imamo primanjkljaj proizvodnih zmogljivosti in področja, kjer bo prodaja izdelkov z večjo dodano vrednostjo glede na tržne možnosti naraščala.

8.14 Alternativna merila uspešnosti

Skupina UNIOR in družba UNIOR d.d. za prikaz rezultatov poslovanja uporabljata tudi alternativna merila uspešnosti poslovanja (APM), kot jih opredeljuje Evropski organ za vrednostne papirje in trge (ESMA).

Vrednostne postavke prikazujemo zaokroženo na tisoč evrov, razen tam, kjer je navedeno, da je merilo v evrih.

Delež v celoti prikazujemo v odstotkih, praviloma zaokroženo na eno decimalno mesto ali kot razmerje med dvema kategorijama. Alternativna merila uspešnosti poslovanja prikazujemo med ključnimi poudarki poslovanja ter v poglavju 6.7 Letnega poročila 2023. Seznam alternativnih meril uspešnosti je prikazan v nadaljevanju.

Alternativano merilo poslovanja	Metodologija izračuna	Izbor merila
EBIT (izid iz poslovanja)	poslovni prihodki – poslovni odhodki	Ključni pokazatelj poslovne uspešnosti podjetja in indikator dobičkonosnosti, ki jo družba dosega pri opravljanju svoje osnovne dejavnosti
EBITDA	izid iz poslovanja – odpisi vrednosti	Pokazatelj poslovne uspešnosti podjetja v osnovni dejavnosti in dober približek denarnega toka iz poslovanja
EBIT marža v %	izid iz poslovanja / čisti prihodki od prodaje x 100	Merilo poslovne uspešnosti in dobičkonosnosti
EBITDA marža v %	EBITDA / čisti prihodki od prodaje x 100	Merilo poslovne uspešnosti in dobičkonosnosti
ROA – donosnost sredstev	čisti poslovni izid / povprečna sredstva (izračunamo jih kot povprečje med začetnim in končnim stanjem v poslovnem letu) x 100	Pokazatelj učinkovitosti podjetja pri upravljanju sredstev, ki jih ima na voljo za ustvarjanje dobička
ROE – donosnost kapitala	čisti poslovni izid / povprečni kapital (izračunamo ga kot povprečje med začetnim in končnim stanjem kapitala brez upoštevanja čistega poslovnega izida tekočega leta v poslovnem letu) x 100	Pokazatelj učinkovitosti podjetja pri ustvarjanju dobička z viri, ki jih zagotavljajo lastniki oziroma delničarji
Neto finančne obveznosti/EBITDA	(finančne obveznosti – denarna sredstva) / EBITDA	Kazalnik, ki kaže, v koliko letih bi se lahko finančni dolg poplačal iz obstoječih likvidnih sredstev ter ustvarjenega denarnega toka iz poslovanja ob predpostavki enakega obsega poslovanja in dobičkonosnosti
Bruto dodana vrednost na zaposlenega	(kosmati donos iz poslovanja – stroški blaga, materiala in storitev – drugi poslovni odhodki) / število zaposlenih iz ur	Osnovni gospodarski pokazatelj in osnovno merilo gospodarske aktivnosti ter uspeha. Predstavlja novo ustvarjeno vrednost gospodarske družbe v časovnem obdobju na posameznega zaposlenega
Dividende na delnico	znesek izplačila dobička / število delnic, ki jim pripada dividenda	Merilo izplačila dobička, ki pripada posamezni delnici
Dobiček na delnico	znesek doseženega čistega poslovnega izida / tehtano povprečno število navadnih delnic, pri čemer se izločijo navadne delnice, ki jih ima v lasti družba oziroma skupina	Merilo vrednosti čistega poslovnega izida, ki pripada delnici z glasovalno pravico
Knjigovodska vrednost delnice	kapital / tehtano povprečno število navadnih delnic, pri čemer se izločijo navadne delnice, ki jih ima v lasti družba oziroma skupina	Merilo vrednosti kapitala, ki pripada delnici z glasovalno pravico
Prodaja na delnico	čisti prihodki od prodaje / tehtano povprečno število navadnih delnic, pri čemer se izločijo navadne delnice, ki jih ima v lasti družba oziroma skupina	Merilo ustvarjenih čistih prihodkov v časovnem obdobju na vsako delnico z glasovalno pravico
Denarni tok na delnico	(izid iz poslovanja – amortizacija) / tehtano povprečno število navadnih delnic, pri čemer se izločijo navadne delnice, ki jih ima v lasti družba oziroma skupina	Merilo ki prikazuje prosti denarni tok v časovnem obdobju na vsako delnico z glasovalno pravico
Odstotek izplačila dividend	dividenda na delnico / dobiček na delnico x 100	Merilo deleža dobička ki se nameni za izplačilo delničarjem
Kosmati donos na zaposlenega	kosmati donos iz poslovanja / število zaposlenih iz ur	Merilo ustvarjenih prihodkov, povečanih za usredstvene lastne proizvode, druge poslovne prihodke in spremembo vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje v časovnem obdobju na posameznega zaposlenega
Stopnja lastniškosti financiranja	kapital / obveznosti do virov sredstev	Kazalnik financiranja sredstev z lastniškim kapitalom
Stopnja dolgoročnosti financiranja	(kapital + dolgoročni dolгови + dolgoročne rezervacije) / (obveznosti do virov sredstev)	Kazalnik stanja financiranja
Stopnja osnovnosti investiranja	osnovna sredstva po neodpisani vrednosti / sredstva	Kazalnik naložbenja
Stopnja dolgoročnosti investiranja	(osnovna sredstva po neodpisani vrednosti + naložbene nepremičnine + dolgoročne finančne naložbe + dolgoročne poslovne terjatve) / sredstva	Kazalnik naložbenja
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev	kapital / osnovna sredstva po neodpisani vrednosti	Kazalnik vodoravnega finančnega ustroja
Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti – hitri koeficient	denarna sredstva / kratkoročne obveznosti	Kazalnik vodoravnega finančnega ustroja
Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti – pospešeni koeficient	(likvidna sredstva + kratkoročne terjatve) / kratkoročne obveznosti	Kazalnik vodoravnega finančnega ustroja
Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti – kratkoročni koeficient	kratkoročna sredstva / kratkoročne obveznosti	Kazalnik vodoravnega finančnega ustroja
Koeficient gospodarnosti poslovanja	poslovni prihodki / poslovni odhodki	Kazalnik gospodarnosti, ki kaže uspešnost poslovanja brez upoštevanja vplivov financiranja in izrednih vplivov
Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala	čisti dobiček poslovnega leta / povprečni kapital brez čistega poslovnega izida proučevanega leta	Kazalnik dobičkonosnosti, ki kaže obsežnost oplojevanja kapitala (lastniškega kapitala)
Koeficient dividendnosti osnovnega kapitala	vsota dividend za poslovno leto / povprečni osnovni kapital matične družbe	Kazalnik uspešnosti
Delež investicij v prihodkih od prodaje	naložbe družbe v osnovna sredstva / čisti prihodki od prodaje x 100	Merilo deleža višine naložb v osnovna sredstva, izražena v odstotku od doseženih čistih prihodkov od prodaje

9 REVIDIRANI KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI SKUPINE UNIOR

9.1 Revidirani konsolidirani izkaz finančnega položaja Skupine UNIOR na dan 31. 12. 2023

(v EUR)				
	Postavka	Pojasnilo	31. 12. 2023	31. 12. 2022
	SREDSTVA		390.808.248	381.111.416
A.	DOLGOROČNA SREDSTVA		239.485.546	211.026.390
I.	Neopredmetena sredstva in druga NS	9.7.2	9.045.623	6.470.030
1.	Dolgoročne premoženjske pravice		3.370.583	2.985.354
2.	Dobro ime		521.448	521.448
3.	Dolgoročno odloženi stroški razvijanja		1.809.278	2.588.191
4.	Druga neopredmetena sredstva		488.816	47.133
5.	Neopredmetena sredstva, ki se pridobivajo		2.855.498	327.904
II.	Opredmetena osnovna sredstva	9.7.3	201.501.008	175.483.918
1.	Zemljišča in zgradbe		104.222.322	99.673.732
	<i>a) Zemljišča</i>		<i>30.703.321</i>	<i>30.477.507</i>
	<i>b) Zgradbe</i>		<i>73.519.001</i>	<i>69.196.225</i>
2.	Proizvajalne naprave in stroji		85.897.190	62.694.557
3.	Druge naprave in oprema, drobni inv. in druga OOS		592.401	650.189
4.	Opredmetena osnovna sredstva v najemu		4.390.073	3.635.894
5.	Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo		6.399.022	8.829.546
III.	Naložbene nepremičnine	9.7.4	1.957.613	1.955.427
IV.	Dolgoročne finančne naložbe	9.7.5	19.493.948	20.250.939
1.	Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		19.486.850	20.242.033
	<i>a) Delnice in deleži v pridruženih družbah</i>		<i>19.462.779</i>	<i>20.179.654</i>
	<i>b) Druge dolgoročne finančne naložbe</i>		<i>24.071</i>	<i>62.379</i>
2.	Dolgoročna posojila		7.098	8.906
V.	Dolgoročne poslovne terjatve	9.7.8	30.503	21.356
1.	Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev		0	0
2.	Dolgoročne poslovne terjatve do drugih		30.503	21.356
VI.	Odložene terjatve za davek	9.7.15	7.456.851	6.844.720
B.	KRATKOROČNA SREDSTVA		151.322.702	170.085.026
I.	Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	9.7.6	120.000	120.000
II.	Zaloge	9.7.7	77.878.111	96.464.234
1.	Material		22.755.131	35.351.508
2.	Nedokončana proizvodnja		26.966.333	29.790.945
3.	Proizvodi		21.361.772	23.939.959
4.	Trgovsko blago		6.794.875	7.381.822
III.	Kratkoročne finančne naložbe	9.7.9	73.012	60.535
1.	Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil		0	0
2.	Kratkoročna posojila		73.012	60.535
IV.	Kratkoročne poslovne terjatve	9.7.8	50.280.259	50.746.399
1.	Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		31.081.445	32.763.469
2.	Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		18.912.300	17.917.205
3.	Kratkoročne terjatve za davek od dohodka		286.514	65.725
V.	Denarna sredstva	9.7.10	22.971.320	22.693.858

Revidirani konsolidirani računovodski izkaz finančnega položaja Skupine UNIOR na dan 31. 12. 2023
(nadaljevanje)

(v EUR)				
	Postavka	Pojasnilo	31. 12. 2023	31. 12. 2022
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		390.808.248	381.111.416
A.	KAPITAL	9.7.11	186.472.504	184.645.182
A1.	KAPITAL, PRIPISAN LASTNIKOM OBVLADUJOČE DRUŽBE		168.708.672	167.003.008
I.	Vpoklicani kapital		23.688.983	23.688.983
1.	Osnovni kapital		23.688.983	23.688.983
2.	Nevpoklicani kapital (odbitna postavka)		0	0
II.	Kapitalske rezerve		41.686.964	41.686.964
III.	Rezerve iz dobička		35.838.083	35.838.083
1.	Zakonske rezerve		1.951.606	1.951.606
2.	Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže		2.721.454	2.721.454
3.	Lastne delnice in poslovni deleži (odbitna postavka)		(2.721.454)	(2.721.454)
4.	Statutarne rezerve		0	0
5.	Druge rezerve iz dobička		33.886.477	33.886.477
IV.	Rezerve zaradi vrednotenja po poštenih vred.		20.843.004	20.313.057
V.	Preneseni čisti dobiček		46.537.112	38.306.075
VI.	Prenesena čista izguba		0	0
VII.	Čisti dobiček poslovnega leta		2.802.248	8.441.971
VIII.	Čista izguba poslovnega leta		0	0
IX.	Prevedbeni popravek kapitala		(2.687.722)	(1.272.125)
A2.	KAPITAL, PRIPISAN NEOBVLADUJOČIM DELEŽEM		17.763.832	17.642.174
B.	REZERVACIJE IN ODLOŽENI PRIHODKI	9.7.12	18.496.397	12.612.939
1.	Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		7.896.887	7.388.634
2.	Druge rezervacije		10.099.391	4.666.300
3.	Odloženi prihodki		500.119	558.005
C.	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		107.029.265	20.338.398
I.	Dolgoročne finančne obveznosti	9.7.13	105.242.788	18.436.598
1.	Dolgoročne finančne obveznosti do bank		100.726.625	14.891.774
2.	Dolgoročne finančne obveznosti iz najema		3.408.266	2.773.976
3.	Druge dolgoročne finančne obveznosti		1.107.897	770.848
II.	Dolgoročne poslovne obveznosti	9.7.14	0	0
1.	Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		0	0
2.	Dolgoročne menične obveznosti		0	0
3.	Dolgoročne poslovne obv. na podlagi predujmov		0	0
4.	Druge dolgoročne poslovne obveznosti		0	0
III.	Odložene obveznosti za davek	9.7.15	1.786.477	1.901.800
Č.	KRA TKOROČNE OBVEZNOSTI		78.810.082	163.514.897
I.	Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev		0	0
II.	Kratkoročne finančne obveznosti	9.7.16	16.368.231	86.030.691
1.	Kratkoročne finančne obveznosti do bank		14.802.992	84.650.536
2.	Kratkoročne finančne obveznosti iz najema		1.001.177	868.797
3.	Druge kratkoročne finančne obveznosti		564.062	511.358
III.	Kratkoročne poslovne obveznosti	9.7.17	62.441.851	77.484.206
1.	Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		36.761.468	46.569.505
2.	Kratkoročne menične obveznosti		4.588.340	9.801.933
3.	Kratkoročne poslovne obv. na podlagi predujmov		3.078.258	3.913.384
4.	Kratkoročne obveznosti za davek od dohodka		386.943	322.689
5.	Druge kratkoročne poslovne obveznosti		11.036.995	11.111.205
6.	Kratkoročno vračunani stroški in odloženi prihodki		6.589.847	5.765.490

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov.

9.2 Revidirani konsolidirani izkaz poslovnega izida Skupine UNIOR za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023

(v EUR)			januar–december 2023	januar–december 2022
	Postavka	Pojasnila		
A.	Čisti prihodki od prodaje	9.8.2	294.236.652	287.652.871
1.	Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu		44.435.934	42.981.885
	a) Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev		34.634.090	31.073.975
	b) Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala		9.801.844	11.907.910
2.	Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu		249.800.718	244.670.986
	a) Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev		228.026.070	219.301.905
	b) Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala		21.774.648	25.369.081
B.	Sprememba vrednosti zalog proizv. in nedokončane pr.		(1.621.770)	6.026.777
C.	Drugi poslovni prihodki	9.8.3	3.576.075	5.155.347
I.	KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA		296.190.957	298.834.995
D.	Stroški blaga, materiala in storitev	9.8.4	(183.699.501)	(193.131.469)
1.	Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala		(9.348.683)	(11.120.004)
2.	Stroški porabljenega materiala		(136.915.635)	(143.898.570)
	a) Stroški materiala		(102.043.748)	(109.775.187)
	b) Stroški energije		(17.645.720)	(16.962.196)
	c) Drugi stroški materiala		(17.226.167)	(17.161.187)
3.	Stroški storitev		(37.435.183)	(38.112.895)
	a) Transportne storitve		(7.350.340)	(8.081.084)
	b) Stroški vzdrževanja		(3.560.495)	(3.199.377)
	c) Najemnine		(1.793.643)	(1.456.931)
	č) Drugi stroški storitev		(24.730.705)	(25.375.503)
E.	Stroški dela	9.8.4	(79.806.702)	(76.116.456)
1.	Stroški plač		(60.690.792)	(56.808.860)
2.	Stroški pokojninskih zavarovanj		(860.853)	(818.834)
3.	Stroški drugih socialnih zavarovanj		(10.033.931)	(9.300.805)
4.	Drugi stroški dela		(8.221.126)	(9.187.957)
F.	Odpisi vrednosti	9.8.4	(16.891.962)	(18.147.005)
1.	Amortizacija		(16.579.294)	(17.422.540)
2.	Prevrednotovalni poslovni odhodki pri NOS in OOS		(116.160)	(390.329)
3.	Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		(196.508)	(334.136)
G.	Drugi poslovni odhodki	9.8.4	(1.613.886)	(1.319.785)
1.	Rezervacije		5.557	(97.169)
2.	Drugi stroški		(1.619.443)	(1.222.616)
II.	IZID IZ POSLOVANJA		14.178.906	10.120.280
H.	Finančni prihodki	9.8.5	433.996	6.065.913
1.	Finančni prihodki iz deležev		44.831	4.768.375
	a) Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah		44.776	4.766.725
	b) Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah		55	386
	c) Finančni prihodki iz drugih naložb		0	1.264
2.	Finančni prihodki iz danih posojil		123.650	127.206
3.	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev		265.515	1.170.332
I.	Finančni odhodki	9.8.5	(9.538.778)	(5.566.774)
1.	Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb		(755.150)	(1.144.845)
2.	Finančni odhodki iz finančnih obveznosti		(7.582.040)	(3.194.137)
	a) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank		(7.507.501)	(3.078.167)
	b) Finančni odhodki iz izdanih obveznic		0	0
	c) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti		(74.539)	(115.970)
3.	Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti		(1.201.588)	(1.227.792)
	a) Fin. odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obv.		(480.330)	(260.031)
	b) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti		(721.258)	(967.761)
III.	POSLOVNI IZID		5.074.124	10.619.419
	Davek iz dobička	9.9	(966.045)	(968.888)
	Odloženi davek	9.9	828.487	581.931
	ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		4.936.566	10.232.462
	- ki pripada LASTNIKOM OBVLADUJOČE DRUŽBE		2.802.248	8.441.971
	- ki pripada NEOBVLADUJOČIM DELEŽEM		2.134.318	1.790.491
REZULTAT OHRANJENEGA POSLOVANJA		9.8	4.936.566	10.228.734
REZULTAT USTAVLJENEGA POSLOVANJA		9.8	0	3.728

Konsolidirani izkaz poslovnega izida Skupine UNIOR za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023
(nadaljevanje)

(v EUR)	Postavka	januar–december 2023	januar–december 2022
	Delež lastnikov obvladujočega deleža v čistem dobičku (izgubi)	2.802.248	8.441.971
	Delež lastnikov neobvladujočih deležev v čistem dobičku (izgubi)	2.134.318	1.790.491
	Čisti dobiček (izguba) na delnico lastnikov obvladujočega deleža	1,01	3,05
	Čisti dobiček (izguba) na delnico lastnikov neobvladujočih deležev	0,77	0,65
	Čisti dobiček (izguba) na delnico iz ohranjenega poslovanja	1,79	3,70
	Čisti dobiček (izguba) na delnico iz ustavljenega poslovanja	0,00	0,00

Čisti dobiček oziroma čista izguba na delnico je izračunana tako, da se čisti dobiček ali izguba obračunskega obdobja, ki pripada delničarjem, deli s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic, pri čemer se izločijo navadne delnice, ki jih ima v lasti skupina.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov.

9.3 Revidirani konsolidirani izkaz drugega vseobsegajočega donosa Skupine UNIOR za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023

(v EUR)		januar–december	januar–december
Postavka		2023	2022
1.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	4.936.566	10.232.462
2.	Drugi vseobsegajoči donos obračunskega obdobja po obdavčitvi	(1.804.261)	(912.339)
2.1	Postavke, ki pozneje ne bodo preračunane v poslovni izid	529.947	(208.704)
	Čisti dobički/izgube pripoznani v rezervah zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi	103.265	(1.063.418)
	Čisti dobički/izgube pripoznani v rezervah zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti v zvezi z neopredmetenimi osnovnimi sredstvi	0	0
	Aktuarski čisti dobički/izgube za pokojninske programe in sprememba odloženih davkov, pripoznani v zadržanem dobičku/izgubi	426.682	854.714
2.2	Postavke, ki bodo pozneje preračunane v poslovni izid	(2.334.208)	(703.635)
	Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini	(2.334.208)	(703.635)
3.	Vseobsegajoči donos poslovnega leta po obdavčitvi	3.132.305	9.320.123
	Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja, ki pripada lastnikom obvladujoče družbe	1.916.598	8.335.188
	Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja, ki pripada neobvladujočim deležem	1.215.707	984.935

(v EUR)		januar–december	januar–december
Postavka		2023	2022
	Vseobsegajoči donos poslovnega leta po obdavčitvi na delnico	1,13	3,37
	Vseobsegajoči donos poslovnega leta iz ohranjenega poslovanja	3.132.305	9.316.395
	Vseobsegajoči donos poslovnega leta iz ustavljenega poslovanja	0	3.728

Vseobsegajoči donos poslovnega leta po obdavčitvi na delnico je izračunan tako, da se vseobsegajoči donos obračunskega obdobja, ki pripada delničarjem, deli s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic, pri čemer se izločijo navadne delnice, ki jih ima v lasti skupina.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov.

Gibanje celotnega vseobsegajočega donosa je razvidno v poglavju 9.5 (Konsolidirani izkaz gibanja kapitala Skupine UNIOR) Letnega poročila 2023.

9.4 Revidirani konsolidirani izkaz denarnih tokov Skupine UNIOR za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023

(v EUR)	Postavka	Pojasnilo	januar–december 2023	januar–december 2022
A.	Denarni tokovi pri poslovanju			
a)	Čisti poslovni izid		4.936.566	10.232.462
	Poslovni izid pred obdavčitvijo		5.074.124	10.619.419
	Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	9.9	(137.558)	(386.957)
b)	Prilagoditve za		25.159.196	21.582.159
	Amortizacijo (+)	9.7.2, 9.7.3	16.579.294	17.422.540
	Prevrednotovalne poslovne prihodke, povezane s postavkami naložbenja in financiranja (-)	9.8.3	(160.450)	(252.402)
	Prevrednotovalne poslovne odhodke, povezane s postavkami naložbenja in financiranja (+)	9.8.4	116.160	390.329
	Oblikovanje popravka vrednosti terjatev	9.7.8	120.272	236.916
	Oblikovanje popravka vrednosti zalog	9.7.7	76.236	97.220
	Oblikovanje in odpravo dolgoročnih rezervacij	9.7.12	258.975	846.497
	Finančne prihodke brez finančnih prihodkov iz poslovnih terjatev (-)	9.8.5	(168.481)	(1.497.923)
	Finančne odhodke brez finančnih odhodkov iz poslovnih obveznosti (+)	9.8.5	8.337.190	4.338.982
c)	Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitvev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja		(6.947.386)	6.570.619
	Začetne manj končne poslovne terjatve	9.7.8	336.721	228.069
	Začetne manj končne terjatve za odloženi davek	9.7.15	(612.131)	(351.002)
	Začetna manj končna sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	9.7.6	0	0
	Začetne manj končne zaloge	9.7.7	2.861.219	(10.020.764)
	Končne manj začetne obveznosti, vključene v skupine za odtujitev	9.7.6	0	0
	Končni manj začetni poslovni dolgovi	9.7.14, 9.7.17	(15.042.355)	13.933.998
	Končne manj začetne dolgoročne rezervacije	9.7.12	5.624.483	2.375.516
	Končne manj začetne obveznosti za odloženi davek	9.7.15	(115.323)	404.802
č)	Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju (a + b + c)		23.148.376	38.385.240
B.	Denarni tokovi pri naložbenju			
a)	Prejemki pri naložbenju		493.900	7.548.869
	Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku, ki se nanašajo na naložbenje	9.8.5	168.481	1.497.923
	Prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev	9.7.2	173.185	14.815
	Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	9.7.3	150.392	260.812
	Prejemki od odtujitve naložbenih nepremičnin	9.7.4	0	0
	Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	9.7.5	1.842	2.528.821
	Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	9.7.9	0	3.246.498
b)	Izdatki pri naložbenju		(29.648.623)	(19.804.516)
	Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	9.7.2	(4.357.618)	(792.806)
	Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	9.7.3	(25.191.880)	(15.558.742)
	Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin	9.7.4	(86.646)	0
	Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	9.7.5	(2)	(3.397.668)
	Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	9.7.9	(12.477)	(55.300)
c)	Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (a + b)		(29.154.723)	(12.255.647)
C.	Denarni tokovi pri financiranju			
a)	Prejemki pri financiranju		47.139.640	39.301.186
	Prejemki od vplačanega kapitala	9.7.11	0	0
	Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	9.7.13	30.546.854	4.226.232
	Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	9.7.16	16.592.786	35.074.954
b)	Izdatki pri financiranju		(40.011.211)	(53.592.004)
	Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	9.8.5	(7.582.040)	(3.194.137)
	Izdatki za pridobitev lastnih delnic	9.7.11	0	0
	Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	9.7.13	(2.422.149)	(65.774)
	Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	9.7.16	(29.306.466)	(49.584.628)
	Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku	9.7.11	(700.556)	(747.465)
c)	Prebitek prejemkov pri financiranju ali prebitek izdatkov pri financiranju (a + b)		7.128.429	(14.290.818)
Č.	Končno stanje denarnih sredstev	9.7.10	22.971.320	22.693.858
	Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ač, Bc in Cc)		1.122.082	11.838.775
	Učinki sprememb deviznih tečajev na denar in denarne ustreznike		(844.620)	(201.653)
	Začetno stanje denarnih sredstev		22.693.858	11.056.736

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov.

9.5 Revidirani konsolidirani izkaz gibanja kapitala Skupine UNIOR

Gibanje kapitala za obdobje od 31. 12. 2022 do 31. 12. 2023

(v EUR)	I. Vpoklicani kapital		III. Rezerve iz dobička					IV. Rezerve zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	V. Preneseni čisti poslovni izid	VI. Čisti poslovni izid posl. leta	VII. Prevedbeni popravek kapitala	Skupaj kapital, pripisan lastnikom obvladujoče družbe	Kapital pripisan neobvladujočim deležem	Skupaj kapital
	Osnovni kapital	II. Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice (odb. post.)	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička							
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	2.721.454	(2.721.454)	0	33.886.477	20.313.057	38.306.075	8.441.971	(1.272.125)	167.003.008	17.642.174	184.645.182
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	2.721.454	(2.721.454)	0	33.886.477	20.313.057	38.306.075	8.441.971	(1.272.125)	167.003.008	17.642.174	184.645.182
B.1. Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	0	(210.934)	0	0	(210.934)	(1.094.049)	(1.304.983)
Nakup lastnih delnic in lastnih poslovnih deležev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	(700.556)	(700.556)
Druge spremembe lastniškega kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	(210.934)	0	0	(210.934)	(393.493)	(604.427)
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	529.947	0	2.802.248	(1.415.597)	1.916.598	1.215.707	3.132.305
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.802.248	0	2.802.248	2.134.318	4.936.566
Vnos aktuarskega dobička iz naslova rezervacij za odpravnine	0	0	0	0	0	0	0	426.682	0	0	0	426.682	0	426.682
Spremembe rezerv zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	0	0	0	0	0	0	0	103.265	0	0	0	103.265	0	103.265
Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	(1.415.597)	(1.415.597)	(918.611)	(2.334.208)
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0	8.441.971	(8.441.971)	0	0	0	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	8.441.971	(8.441.971)	0	0	0	0
Oblikovanje rezerv za lastne delnice in lastne poslovne deleže	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	2.721.454	(2.721.454)	0	33.886.477	20.843.004	46.537.112	2.802.248	(2.687.722)	168.708.672	17.763.832	186.472.504

Gibanje kapitala za obdobje od 31. 12. 2021 do 31. 12. 2022

(v EUR)	I. Vpoklicani kapital		III. Rezerve iz dobička					IV. Rezerve zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	V. Preneseni čisti poslovni izid	VI. Čisti poslovni izid posl. leta	VII. Prevedbeni popravek kapitala	Skupaj kapital, pripisan lastnikom obvladujoče družbe	Kapital pripisan neobvladujočim deležem	Skupaj kapital
	Osnovni kapital	II. Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice (odb. post.)	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička							
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	23.688.983	40.220.660	2.010.200	2.723.119	(2.723.119)	0	38.458.245	20.521.761	25.745.126	8.973.951	(898.922)	158.720.004	17.602.700	176.322.704
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	40.220.660	2.010.200	2.723.119	(2.723.119)	0	38.458.245	20.521.761	25.745.126	8.973.951	(898.922)	158.720.004	17.602.700	176.322.704
B.1. Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	129.708	0	(181.892)	0	0	(52.184)	(945.461)	(997.645)
Nakup lastnih delnic in lastnih poslovnih deležev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	(747.465)	(747.465)
Druge spremembe lastniškega kapitala	0	0	0	0	0	0	129.708	0	(181.892)	0	0	(52.184)	(197.996)	(250.180)
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	(208.704)	475.124	8.441.971	(373.203)	8.335.188	984.935	9.320.123
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8.441.971	0	8.441.971	1.790.491	10.232.462
Vnos aktuarskega dobička iz naslova rezervacij za odpravnine	0	0	0	0	0	0	0	854.714	0	0	0	854.714	0	854.714
Spremembe rezerv zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	0	0	0	0	0	0	0	(1.063.418)	0	0	0	(1.063.418)	0	(1.063.418)
Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	475.124	0	0	475.124	(475.124)	0
Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	(373.203)	(373.203)	(330.432)	(703.635)
B.3. Spremembe v kapitalu	0	1.466.304	(58.594)	(1.665)	1.665	0	(4.701.476)	0	12.267.717	(8.973.951)	0	0	0	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	8.973.951	(8.973.951)	0	0	0	0
Oblikovanje rezerv za lastne delnice in lastne poslovne deleže	0	0	0	(1.665)	1.665	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Druge spremembe v kapitalu	0	1.466.304	(58.594)	0	0	0	(4.701.476)	0	3.293.766	0	0	0	0	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	2.721.454	(2.721.454)	0	33.886.477	20.313.057	38.306.075	8.441.971	(1.272.125)	167.003.008	17.642.174	184.645.182

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izrazom so del računovodskih izkazov.

9.6 Pojasnila k revidiranim konsolidiranim računovodskim izkazom Skupine UNIOR

PODLAGE ZA KONSOLIDACIJO

Obvladujoča družba Skupine UNIOR je družba UNIOR Kovaška industrija d.d. s sedežem na naslovu: Kovaška cesta 10, Zreče, Slovenija, ki je poleg ločenih računovodskih izkazov pripravila tudi konsolidirane računovodske izkaze.

Konsolidirani računovodski izkazi Skupine UNIOR vključujejo računovodske izkaze družbe UNIOR d.d. in vseh njenih odvisnih družb, deleže skupine v pridruženih družbah ter deleže v skupaj obvladovanih družbah.

Konsolidirani računovodski izkazi Skupine UNIOR so pripravljene za leto, ki se je končalo 31. 12. 2023. Poslovno leto skupine je enako koledarskemu letu. Podrobnejši pregled sestave Skupine UNIOR je prikazan v poglavju 9.6.1 Letnega poročila 2023.

Pojasnjevalne informacije so vključene v poročilo z namenom obrazložiti tiste poslovne dogodke in transakcije, ki so pomembni za razumevanje sprememb v finančnem položaju in poslovnem izidu Skupine UNIOR v obdobju poslovnega leta 2023.

Računovodski izkazi družb v skupini za namene konsolidacije so pripravljene za isto poročevalsko obdobje kot računovodski izkazi obvladujoče družbe in z uporabo istih računovodskih usmeritev. Če se računovodske usmeritve določene odvisne družbe razlikujejo od računovodskih usmeritev, ki jih uporablja skupina, se računovodski izkazi te odvisne družbe pred sestavo konsolidiranih računovodskih izkazov ustrezno prilagodijo, da se zagotovi skladnost z računovodskimi usmeritvami skupine.

V konsolidiranih računovodskih izkazih Skupine UNIOR so vključene vse odvisne družbe, v katerih ima obvladujoča družba UNIOR d.d. lastniški delež 50 odstotkov ali več, saj ima v teh družbah neposredno ali posredno več kot polovico glasovalnih pravic ter možnost odločanja o finančnih in poslovnih usmeritvah družb zaradi pridobivanja koristi, ki izvirajo iz njihovega delovanja. Vse odvisne družbe v Skupini UNIOR so polno konsolidirane po metodi popolnega uskupinjevanja od dneva začetka obvladovanja in izključene iz konsolidacije z datumom prenehanja obvladovanja. Skupina ne uporablja izjeme, da bi katero od družb izločila iz popolne konsolidacije.

Presoja obvladovanja se opravi ob pridobitvi naložbe in ob pripravi računovodskih izkazov. Pri izgubi obvladovanja skupina odpravi pripoznanje sredstev in obveznosti odvisnega podjetja. Kakršni koli presežki ali primanjkljaji, ki se pojavijo pri izgubi obvladovanja, se pripoznajo v poslovnem izidu. Če se zadrži kakšen (neobvladujoč) delež v prej odvisni družbi, se ta delež izmeri po pošteni vrednosti na datum, ko se obvladovanje izgubi. Pozneje se ta delež obračuna kot naložba v pridruženo družbo (obračunan po kapitalski metodi) ali kot za prodajo razpoložljivo finančno sredstvo, odvisno od stopnje obvladovanja.

Naložbe družbe UNIOR d.d. v odvisne družbe so v izkazih Skupine UNIOR izločene v postopku konsolidacije. Skupina neposredno v lastniškem kapitalu pripozna vsako razliko med zneskom, za katerega se prilagodijo neobvladujoči deleži, in pošteno vrednostjo plačanih nadomestil ter jo pripiše lastnikom obvladujoče družbe. Razlika med nabavno in knjigovodsko vrednostjo neobvladujočega deleža se obračuna v kapitalu v okviru kapitalskih rezerv.

Kapital lastnikov neobvladujočega deleža je v izkazu finančnega položaja prikazan v posebni postavki, ločeno od kapitala lastnikov obvladujoče družbe. Spremembe deleža v lastniškem kapitalu

obvladujočega podjetja v odvisnem podjetju, ki ne povzročijo izgube obvladovanja, se obračunajo kot transakcije z lastniki, pri čemer se dobro ime ne pripozna. Sprememba neobvladujočih deležev temelji na sorazmernem deležu čistih sredstev odvisne družbe. Vsi presežki nad knjigovodsko vrednostjo sredstev se pripoznajo v kapitalu.

Dobički in izgube, ki jih ustvarijo odvisne družbe, se vključijo v izkaz poslovnega izida skupine. Zneski, ki se nanašajo na transakcije znotraj skupine (terjatve in obveznosti, odhodki in prihodki med konsolidiranimi družbami), se izločijo. Izločijo se tudi nerealizirani dobički in izgube, ki izhajajo iz poslov znotraj skupine in so pripoznani v sredstvih, če je njihov znesek pomemben. Nerealizirane izgube se izločajo na enak način kot dobički, če obstaja dokaz o slabitvi.

Pridružene družbe so družbe v katerih ima skupina pomemben vpliv, ne obvladuje pa njihove finančne in poslovne usmeritve. Te družbe do na dan 31. 12. 2023 naslednje: Štore Steel d.o.o. v Sloveniji ter UNIOR Tehna d.o.o. in UNIOR Teos Alati d.o.o. v tujini, v njih pa ima obvladujoča družba UNIOR d.d. vsaj 20-odstotni in manj kot 50-odstotni lastniški delež.

Skupaj obvladovane družbe so družbe, katerih gospodarska delovanja so pod skupnim obvladovanjem skupine in ki so nastale na podlagi pogodbenega sporazuma, po katerem so potrebne soglasne finančne in poslovne odločitve. Skupina UNIOR na dan 31. 12. 2023 nima skupaj obvladovanih družb.

Naložbe v pridružene in skupaj obvladovane družbe se ob začetnem pripoznanju merijo po nabavni vrednosti, nato pa se obračunavajo po kapitalski metodi. Konsolidirani računovodski izkazi skupine zajemajo delež skupine v dobičku in izgubah pridruženih in skupaj obvladovanih družb, izračunan po kapitalski metodi po opravljeni uskladitvi računovodskih usmeritev od datuma, ko se pomemben vpliv začne, do datuma, ko se ta konča. Če je delež skupine v izgubah pridružene ali skupaj obvladovane družbe večji od njenega deleža, se knjigovodska vrednost deleža skupine zmanjša na nič, delež v nadaljnjih izgubah pa se preneha pripoznavati.

Podlage za sestavitev konsolidiranih računovodskih izkazov Skupine UNIOR podrobneje razkrivamo v poglavju 9.6.3 Letnega poročila 2023.

SPREMEMBE V ORGANIZACIJSKI STRUKTURI SKUPINE UNIOR V LETU 2023, KI VPLIVAJO NA KONSOLIDIRANE IZKAZE SKUPINE

V letu 2023 ni bilo sprememb v organizacijski strukturi Skupine UNIOR, ki bi vplivale na konsolidirane izkaze skupine, prav tako ni bilo sprememb pri lastniških deležih.

9.6.1 Predstavitev družb, vključenih v konsolidirane računovodske izkaze Skupine UNIOR

9.6.1.1 Obvladujoča družba

UNIOR d.d.

Naslov družbe: Kovaška cesta 10,
3214 ZREČE
Država: Slovenija
Telefon: +386 3 757 81 00

Spletno mesto: <http://www.unior.si>
E-pošta: unior@unior.com
Dejavnost družbe: kovanje, stiskanje, vtiskovanje
in valjanje kovin; prašna metalurgija
Število zaposlenih: 1614

9.6.1.2 Odvisne družbe

UNITUR d.o.o.

Naslov družbe: Cesta na Roglo 15,
3214 ZREČE
Država: Slovenija
Telefon: +386 3 757 61 00

Spletno mesto: <http://www.unitur.eu>
E-pošta: turizem@unitur.eu
Dejavnost družbe: turistične in druge poslovne
dejavnosti
Število zaposlenih: 326

UNIOR IN d.o.o.

Naslov družbe: Kovaška cesta 10,
3214 ZREČE
Država: Slovenija
Telefon: +386 3 757 81 00

E-pošta: uniorin@unior.com
Dejavnost družbe: predelava kovanih in
sintranih izdelkov
Število zaposlenih: 26

SPITT d.o.o.

Naslov družbe: Kovaška cesta 10,
3214 ZREČE
Država: Slovenija
Telefon: +386 3 757 81 00

E-pošta: spitt@unior.com
Dejavnost družbe: energetika – oskrba s paro
in vročo vodo
Število zaposlenih: 1

UNIOR PRODUKTIONS- und HANDELS- GmbH

Naslov družbe: Auengasse 9,
9170 FERLACH
Država: Avstrija
Telefon: +43 4227 35 14

Spletno mesto: <http://www.unior.at>
E-pošta: office@unior.at
Dejavnost družbe: prodaja ročnega orodja
Število zaposlenih: 8

UNIOR DEUTSCHLAND GmbH

Naslov družbe: Hertichstrasse 81,
71229 LEONBERG
Država: Nemčija
Telefon: +49 7152 381 1975

Spletno mesto: <http://www.unior-deutschland.com>
E-pošta: unior@unior-deutschland.com
Dejavnost družbe: prodaja in servisiranje strojev
Število zaposlenih: 5

UNIOR ITALIA S.R.L.

Naslov družbe: Via Caserta 8,
20812 LIMBIATE (MB)
Država: Italija
Telefon: +39 02 99 04 3403

E-pošta: unioritalia@unioritalia.it
Dejavnost družbe: prodaja ročnega orodja
Število zaposlenih: 1

UNIOR ESPAÑA S.L.

Naslov družbe: Poligon Sargaitz 2, Nave A5,
31840 UHARTE - ARAKIL (Navarra)
Država: Španija
Telefon: +34 948 56 71 13

Spletno mesto: <http://www.unior.es>
E-pošta: unior@unior.es
Dejavnost družbe: prodaja ročnega orodja
Število zaposlenih: 3

UNIOR MAKEDONIJA d.o.o.

Naslov družbe: Ulica 6, br. 54, Stajkovci,
Gazi Baba, 1000 SKOPJE
Država: Severna Makedonija
Telefon: +389 2 243 20 57

Spletno mesto: <http://www.uniormakedonija.mk>
E-pošta: info@uniormakedonija.mk
Dejavnost družbe: prodaja ročnega orodja
Število zaposlenih: 6

UNIOR PROFESSIONAL TOOLS Ltd.

Naslov družbe: Blagodatnaya str. 63, bld. 1,
D, 196105 SAINT PETERSBURG
Država: Rusija
Telefon: +7 812 449 83 50

Spletno mesto: <http://www.unior.ru>
E-pošta: sales@unior.ru
Dejavnost družbe: prodaja ročnega orodja
Število zaposlenih: 53

UNIOR BULGARIA Ltd.

Naslov družbe: r.d. Ilinden, block 71,
1309 SOFIA
Država: Bolgarija
Telefon: +359 2 9559 233

Spletno mesto: <http://www.unior.bg>
E-pošta: office@unior.bg
Dejavnost družbe: prodaja ročnega orodja
Število zaposlenih: 4

UNIOR COMPONENTS d.o.o.

Naslov družbe: Kosovska 4,
34000 KRAGUJEVAC
Država: Srbija
Telefon: + 381 34 306 300

Spletno mesto: <http://www.unior-components.com>
E-pošta: contact@unior-components.com
Dejavnost družbe: proizvodnja orodij za stroje
Število zaposlenih: 165

NINGBO UNIOR FORGING Company Ltd.

Naslov družbe: Xindongwu, Moushan,
YUYAO, ZHEJIANG 315456
Država: Kitajska
Telefon: + 86 574 6249 6150

Spletno mesto: <http://www.unior.cn>
E-pošta: info@unior.cn
Dejavnost družbe: proizvodnja jeklenih
odkovkov za avtomobilsko industrijo
Število zaposlenih: 456

UNIOR VINKOVCI d.o.o.

Naslov družbe: Ulica Kneza Mislava 27,
32100 VINKOVCI
Država: Hrvaška
Telefon: +385 32 323 999

E-pošta: kovacnica@unior.com
Dejavnost družbe: podjetje za proizvodnjo
odkovkov
Število zaposlenih: 145

UNIOR – NORTH AMERICA Inc.

Naslov družbe: 28213 Carlton Way Drive,
48377 NOVI (Michigan)
Država: ZDA
Telefon: +1 248 730 0060

Spletno mesto: <http://www.unior.com>
E-pošta: bleskovar@unior.com
Dejavnost družbe: prodajne, nabavne in
servisne storitve na tržišču Severne Amerike
Število zaposlenih: 1

9.6.1.3 Pridružena podjetja

ŠTORE STEEL d.o.o.

Naslov družbe: Železarska 3,
3220 ŠTORE
Država: Slovenija
Telefon: +386 3 780 51 00

Spletno mesto: <http://www.store-steel.si>
E-pošta: info@store-steel.si
Dejavnost družbe: podjetje za proizvodnjo jekla
Število zaposlenih: 492

UNIOR TEOS ALATI d.o.o.

Naslov družbe: Subotička 23,
11000 BEOGRAD
Država: Srbija
Telefon: +381 11 744 03 30

Spletno mesto: <http://www.uniorteos.com>
E-pošta: office@uniorteos.com
Dejavnost družbe: prodaja ročnega orodja
Število zaposlenih: 26

UNIOR TEHNA d.o.o.

Naslov družbe: Bačići 58,
71000 SARAJEVO
Država: Bosna in Hercegovina
Telefon: +387 33 776 376

Spletno mesto: www.uniortehna.ba
E-pošta: info@uniortehna.ba
Dejavnost družbe: prodaja ročnega orodja
Število zaposlenih: 29

9.6.2 Izjava o skladnosti Skupine UNIOR

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejel Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS), ter pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP) in kot jih je sprejela Evropska unija, ter v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1).

Na dan izkaza finančnega položaja glede na proces potrjevanja standardov v Evropski uniji ni razlik med računovodskimi usmeritvami Skupine UNIOR ter Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejela Evropska unija. Ti obvezni računovodski izkazi so pripravljene za potrebe izpolnjevanja zakonskih zahtev.

Uprava družbe UNIOR d.d. je konsolidirane računovodske izkaze Skupine UNIOR potrdila dne 25. 4. 2024

9.6.3 Podlage za merjenje računovodskih izkazov Skupine UNIOR

Konsolidirani računovodski izkazi so pripravljene na podlagi predpostavke delujočih družb v skupini, kar pomeni, da se sredstva pridobivajo in prodajajo in da se obveznosti poravnajo v pogojih normalnega poslovanja.

Konsolidirani računovodski izkazi so pripravljene ob upoštevanju izvornih vrednosti, razen v primeru zemljišč, naložbenih nepremičnin, finančnih sredstev vrednotenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, finančnih inštrumentih vrednotenih po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa ter izvedenih finančnih inštrumentih, pri katerih je upoštevana poštena vrednost. Metode, uporabljene pri merjenju poštene vrednosti so opisane v poglavju 9.6.3.1 Letnega poročila 2023.

9.6.3.1 Hierarhija ravni poštenih vrednosti

Poštena vrednost je znesek, za katerega je mogoče prodati sredstvo ali zamenjati obveznost v redni transakciji med udeleženci na trgu. Vsa sredstva in obveznosti, ki so v računovodskih izkazih merjeni ali razkriti po poštenu vrednosti, so razvrščeni v hierarhijo poštene vrednosti na podlagi najnižje ravni vhodnih podatkov, ki so pomembni za merjenje celotne poštene vrednosti.

Sredstva in obveznosti, ki so merjeni ali razkriti po poštenu vrednosti, so razvrščeni v hierarhijo poštenih vrednosti na naslednje ravni:

- raven 1: sredstva, ki so vrednotena po borznem tečaju na zadnji dan obračunskega obdobja;
- raven 2: sredstva, ki ne kotirajo na borzi in katerih vrednost je mogoče spremljati v celotnem trajanju sredstva;
- raven 3: sredstva, katerih vrednosti ni mogoče pridobiti iz tržnih podatkov; v tej kategoriji prikazujemo po ocenjeni poštenu vrednosti vrednotena zemljišča in naložbene nepremičnine, ter po poštenu vrednosti razkrite zgradbe in opremo, ki se vrednotijo po nabavni vrednosti, za katere opravljamo preveritev znakov slabitev. V to raven za namene razkritja poštene vrednosti razvrščamo tudi dolgoročne finančne naložbe, ki so vrednotene po nabavni vrednosti, zmanjšani za slabitve in poslovne terjatve, kratkoročne finančne naložbe ter obveznosti po odplačni vrednosti.

Razvrstitev sredstev in obveznosti glede na določitev njihove poštene vrednosti na dan 31. 12. 2023

(v EUR)	Raven 1	Raven 3	Skupaj
Opredmetena osnovna sredstva		30.703.321	30.703.321
– zemljišča		30.703.321	30.703.321
Naložbene nepremičnine		1.957.613	1.957.613
Dolgoročne finančne naložbe	0	7.098	7.098
– delnice, ki kotirajo na borzi	0		0
– dolgoročne finančne naložbe – dolgoročna posojila		7.098	7.098
Dolgoročne poslovne terjatve		30.503	30.503
Kratkoročne finančne naložbe		73.012	73.012
Kratkoročne poslovne terjatve		50.280.259	50.280.259
Dolgoročne finančne obveznosti		105.242.788	105.242.788
Dolgoročne poslovne obveznosti		0	0
Kratkoročne finančne obveznosti		16.368.231	16.368.231
Kratkoročne poslovne obveznosti		62.441.851	62.441.851

Razvrstitev sredstev in obveznosti glede na določitev njihove pošteno vrednosti na dan 31. 12. 2022

(v EUR)	Raven 1	Raven 3	Skupaj
Opredmetena osnovna sredstva		30.494.631	30.494.631
– zemljišča		30.494.631	30.494.631
Naložbene nepremičnine		1.955.427	1.955.427
Dolgoročne finančne naložbe	0	8.906	8.906
– delnice, ki kotirajo na borzi	0		0
– dolgoročne finančne naložbe – dolgoročna posojila		8.906	8.906
Dolgoročne poslovne terjatve		21.356	21.356
Kratkoročne finančne naložbe		60.535	60.535
Kratkoročne poslovne terjatve		50.746.399	50.746.399
Dolgoročne finančne obveznosti		18.436.598	18.436.598
Dolgoročne poslovne obveznosti		0	0
Kratkoročne finančne obveznosti		86.030.691	86.030.691
Kratkoročne poslovne obveznosti		77.484.206	77.484.206

Zemljišča in naložbene nepremičnine vrednotimo po pošteni vrednosti, ki je določena s cenitvijo, dolgoročne finančne naložbe so prikazane po nabavni vrednosti, zmanjšani za slabitve, poslovne terjatve, kratkoročne finančne naložbe in obveznosti pa po odplačni vrednosti.

Uporabljene metodologije za ocenjene vrednosti so razkrite pri posameznih kategorijah v poglavju 9.7 Letnega poročila 2023.

9.6.3.2 Funkcionalna in predstavitvena valuta

Vsi konsolidirani računovodski izkazi in pojasnila k računovodskim izkazom so prikazani in sestavljeni v evrih (EUR), ki je funkcionalna valuta v Sloveniji in funkcionalna valuta skupine, prikazani brez centov in zaokroženi na celo število. Zaradi zaokroževanja lahko pri seštevanju nastanejo zaokrožitvene napake.

Posle, izražene v tuji valuti, preračunamo v evre po referenčnem tečaju Evropske centralne banke na dan posla. Denarna in nedenarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti na dan izkaza finančnega položaja, preračunamo v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke, veljavnem na zadnji dan obračunskega obdobja. Tečajne razlike pripoznamo v izkazu poslovnega izida.

RAČUNOVODSKI IZKAZI DRUŽB V TUJINI

Pri prevedbi računovodskih izkazov odvisnih družb v tujini, ki imajo funkcijsko valuto različno od poročevalske valute (evro), za namene vključitve v konsolidirane računovodske izkaze skupina preračuna sredstva in obveznosti v poročevalno valuto konsolidiranih računovodskih izkazov po tečaju na dan poročanja. Prihodke in odhodke, izkazane v izkazu poslovnega izida, ter postavke, izkazane v drugem vseobsegajočem donosu, pa preračuna po povprečnem tečaju za obravnavano obdobje, za katerega ocenjuje, da je dovolj dober približek tečaju na dan transakcije. Postavke kapitala preračuna po tečaju na zadnji dan obdobja, v katerem je nastala sprememba kapitala. Tečajne razlike, ki nastanejo pri preračunu, se pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu (prevedbeni popravek kapitala) do trenutka odtujitve odvisne družbe, ko se tečajne razlike prenesejo v izkaz poslovnega izida.

9.6.3.3 Pomembne ocene in presoje

Skladno z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja poslovodstvo pri pripravi računovodskih izkazov poda ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo usmeritev in izkazane vrednosti sredstev in obveznosti ter prihodkov in odhodkov. Ocene oblikuje glede na izkušnje iz prejšnjih let in pričakovanja v obračunskem obdobju. Način oblikovanja ocen ter s tem povezane predpostavke in negotovosti so razkriti v pojasnilih k posameznim postavkam.

Ocene med drugim vključujejo določitev življenjske dobe in preostale vrednosti nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih dolgoročnih sredstev, prihodke iz pogodb s kupci, popravke vrednosti zalog in terjatev, slabitve finančnih naložb in dobrega imena, predpostavke, pomembne za aktuarski izračun v zvezi z določenimi zasluži zaposlenih, predpostavke, ki so vključene v izračun morebitnih rezervacij za tožbe, oceno trajanja najema in uporabljeno obrestno mero ter oceno možnosti uporabe terjatev za odložene davke. Ocene, presoje in predpostavke se redno pregledujejo. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo, zato se ocene stalno preverjajo in se oblikujejo njihovi popravki. Spremembe računovodskih ocen se pripoznavajo v obdobju, za katerega se ocene spreminjajo, oziroma za vsa prihodnja obdobja, na katera spremembe vplivajo.

Poudarki o pomembnih ocenah negotovosti in odločilnih presojah, ki jih je skupina pripravila v procesu izvajanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v konsolidiranih računovodskih izkazih, so opisani v nadaljevanju.

PRESOJA SLABITEV NEPREMIČNIN, NAPRAV IN OPREME

Obstoj morebitnih znakov slabitve za nepremičnine, naprave in opreme skupina presoja v skladu z MRS 36. Družbe v skupini na datum vsakega poročanja ocenijo, ali obstaja kakšen znak (pomembne tehnološke spremembe, spremembe trga, zastarelost ali fizično stanje posameznega opredmetenega sredstva), da utegne biti sredstvo oslajljeno. Če tak znak obstaja, skupina oceni nadomestljivo vrednost sredstva. Sredstvo je treba slabiti, če njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Nadomestljiva vrednost je večja izmed dveh postavk: njegove poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje ali njegove vrednosti ob uporabi.

Za vrednotenje zemljišč se pri ocenah in presojah uporabljajo metode vrednotenja, ki temeljijo na metodi primerljivih transakcij.

PRESOJA OSLABITVE DOBREGA IMENA

Skupina vsako leto ob sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov oceni nadomestljivo vrednost dobrega imena, ki temelji na vrednosti pri uporabi. Določitev sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov zahteva oceno pričakovanih denarnih tokov denar ustvarjajoče enote, na katero je alocirano dobro ime, ter določitev primerne diskontne stopnje in drugih pomembnih postavk.

PRESOJE USTREZNOSTI ŽIVLJENJSKIH DOB AMORTIZIRLJIVIH SREDSTEV

Skupina pri ocenjevanju življenjske dobe amortizirljivih sredstev upošteva pričakovano fizično izrabljanje, tehnično staranje, gospodarsko staranje ter pričakovane zakonske in druge omejitve uporabe. Prav tako skupina preverja dobo koristnosti pri pomembnejših sredstvih – če bi se spremenile okoliščine in bi bila potrebna sprememba dobe koristnosti in s tem prevrednotenje stroškov amortizacije. Pojasnila 9.7.2, 9.7.3 in 9.7.4 Letnega poročila 2023.

FINANČNE NALOŽBE

Finančne naložbe ima skupina razvrščene v finančne naložbe merjene po nabavni vrednosti, finančne naložbe merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, in finančne naložbe po odplačni vrednosti. Pri presoji naložb skupina presodi znake slabitev in za naložbe, kjer ti obstajajo (vrednost naložbe presega vrednost sorazmernega deleža kapitala v družbi), opravi vrednotenja naložb na podlagi prihodnjih denarnih tokov ali na donosu zasnovanem načinu prek nadomestljive vrednosti pri uporabi ali nadomestljive vrednosti izhajajoče iz poštene vrednosti zmanjšane za stroške prodaje. Finančne naložbe v dolgove merjene po odplačni vrednosti, skupina ocenjuje na podlagi bonitete dolžnikov in rednosti odplačila v skladu z amortizacijskimi načrti. Pojasnili 9.7.5 in 9.7.9 Letnega poročila 2023.

PRESOJA SLABITVE ZALOG

Družbe v skupini konec leta preverijo zaloge brez gibanja v tekočem letu in jih oslabijo na ocenjeno iztržljivo vrednost. Popravek vrednosti zalog družbe v skupini oblikujejo glede na starost zalog. Pojasnili 9.7.7 Letnega poročila 2023.

PRESOJA USTREZNOSTI PRIPOZNAVANJA PRIHODKOV IZ POGODB S KUPCI

Skupina izkazuje in razkriva čiste prihodke skladno z MSRP 15. Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo na osnovi določil posamezne prodajne pogodbe s kupcem, in sicer ob prenosu obvladovanja blaga in storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, do katerega skupina meni, da bo upravičena v zameno za tako blago ali storitve.

Za pripoznavanje prihodkov od prodaje v dejavnosti strojegradnje uporablja skupina metodo odstotka dokončanosti del na dan izkaza finančnega položaja, za dejavnosti proizvodnje ročnega orodja, odkovkov, orodij za stroje in turizma pa se prihodki iz prodaje proizvodov, blaga, materiala in storitev merijo na podlagi cen, navedenih v računih in drugih listinah, zmanjšanih za popuste, odobrene ob prodaji ali pozneje. Podrobnejše pojasnilo v poglavju 9.6.3.4 Letnega poročila 2023.

PREIZKUS OSLABITEV TERJATEV

Ob pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov skupina oblikuje popravke vrednosti oziroma slabitve terjatev, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v celotnem znesku ali da sploh ne bodo poravnane. Podlaga za izračun popravka vrednosti je metodologija, ki temelji na verjetnosti oziroma oceni neizpolnitve kupca.

REZERVACIJE

Poslovodstvo družb v skupini potrdi vsebino in višino oblikovanih rezervacij na osnovi:

- izračuna rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine,
- ocene o morebitni pričakovani višini odškodnine, ki jo poda pravna služba družbe ali zunanji odvetnik na osnovi obstoječih tožb in odškodninskih zahtevkov.

PRESOJA OBLIKOVANIH REZERVACIJ ZA ODPRAVNINE IN JUBILEJNE NAGRADE

V okviru obvez za določene pozaposliltvene in druge zasluzke so evidentirane sedanja vrednost odpravnin ob upokojitvi in jubilejne nagrade. Pripoznane so na osnovi aktuarskega izračuna. Aktuarski izračun temelji na predpostavkah in ocenah, veljavnih v času nastanka izračuna, ki se lahko zaradi sprememb v prihodnje razlikujejo od dejanskih predpostavk, ki bodo veljale ob izplačilu. To se nanaša predvsem na določitev diskontne stopnje, ocene fluktuacije zaposlenih, smrtnosti in ocene rasti plač. Obveze za določene zasluzke so zaradi kompleksnosti aktuarskega izračuna in dolgoročnega značaja postavke občutljive za spremembe navedenih ocen.

Zneski oblikovanih rezervacij so najboljša ocena prihodnjih izdatkov. Pojasnilo 9.7.12 Letnega poročila 2023.

PRESOJA OBLIKOVANJA REZERVACIJ ZA RENTE

Rezervacija se pripozna, kadar ima družba v skupini zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi.

Poslovodstvo potrdi vsebino in višino oblikovanih rezervacij na osnovi ocene o morebitni pričakovani višini odškodnine, ki jo poda pravna služba družbe v skupini ali zunanji odvetnik na osnovi obstoječih tožb in odškodninskih zahtevkov.

Zneski oblikovanih rezervacij so najboljša ocena prihodnjih izdatkov.

Pogojne obveznosti v konsolidiranih računovodskih izkazih niso pripoznane, saj njihovega zneska ni bilo mogoče zanesljivo izmeriti ali pa bo njihov dejanski obstoj potrjen z nastopom ali nenastopom dogodkov šele v nenapovedljivi prihodnosti, na katero skupina ne more vplivati.

Poslovodstva družb v skupini redno preverjajo, ali je za poravnavo pogojne obveznosti verjeten odliv sredstev, ki omogočajo ekonomske koristi. Če postane verjeten, se v konsolidiranih računovodskih izkazih oblikuje rezervacija.

ODLOŽENI DAVKI

Na osnovi ocene, da bo v prihodnosti na voljo dovolj razpoložljivega dobička, je skupina oblikovala odložene terjatve za davke iz naslova:

- oblikovanja rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi,
- oslabitev terjatev do kupcev,
- oslabitev finančnih naložb,
- olajšav za investiranje ter vlaganje v raziskave in razvoj,
- olajšav iz naslova neizrabljenih davčnih izgub.

Podrobneje so odloženi davki predstavljeni v poglavju 9.7.15 Letnega poročila 2023.

OCENA MOŽNOSTI UPORABE TERJATEV ZA ODLOŽENE DAVKE

Skupina ima sprejet in potrjen strateški poslovni načrt za prihodnjih pet let, iz katerega izhajajo prihodnji obdavčljivi dobički. Pri davčnem načrtovanju je skupina pripravila načrt koriščenja davčnih olajšav v naslednjem petletnem obdobju, iz katerega izhaja, da bodo odložene terjatve za davek izkoriščene in sicer olajšava za vlaganje v raziskave in razvoj v prihodnjih štirih letih, olajšave za investiranje pa v prihodnjih petih letih; izkazana davčna izguba ima neomejeno trajanje za uporabo.

Odložene terjatve za davek, ki so pripoznane iz naslova oblikovanja rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine, se zmanjšujejo v ustreznih zneskih s koriščenjem oblikovanih rezervacij in se povečujejo v ustreznih zneskih glede na novo oblikovane rezervacije.

Ker se slabitve finančnih naložb in terjatev do kupcev ob oblikovanju ne priznavajo kot davčno priznan odhodek, je skupina oblikovala terjatve za odložene davke v višini, ki ustreza razliki med davčno in knjigovodsko vrednostjo terjatev do kupcev in finančnih naložb. Terjatve za odložene davke bo skupina odpravila ob odtujitvi ali odpravi finančnih naložb, terjatve do kupcev pa ob poplačilu ali dokončnem odpisu.

Terjatve za odložene davke za neizkoriščene olajšave za osnovna sredstva so pripoznane v višini 40 odstotkov investiranega zneska v opremo in neopredmetena sredstva za zadnjih pet let. Te terjatve bo skupina odpravljala v obdobju in v višini, ki bo v davčnem obračunu zmanjševala davčno osnovo na račun koriščenja davčnih olajšav.

Davčne stopnje, uporabljene za izračun višine odbitnih začasnih razlik, so v skladu z davčnimi zakonodajami v posameznih državah, v katerih podjetja v skupini delujejo, znašajo pa med 10,0 in 33,825 odstotka. Na osnovi pogojev, kot so navedeni v MRS 12, in načrta poslovanja za prihodnje obdobje ocenjujemo, da bomo v prihodnjih letih razpolagali z obdavčljivim dobičkom za kritje neizrabljenih davčnih izgub.

Odložene obveznosti za davke izhajajo iz začasnih obdavčljivih razlik pri prevrednotenju zemljišč na višjo vrednost in prevrednotenju odpravnin.

V konsolidiranem izkazu finančnega položaja se medsebojno pobotajo terjatve oziroma obveznosti za odloženi davek le znotraj posameznih družb v skupini, medtem ko terjatve oziroma obveznosti za odložene davke, ki nastanejo v različnih družbah v skupini, ostanejo nepobotani.

Na dan poročanja se preveri višina izkazanih odloženih terjatev in odloženih obveznosti za davek. Odložena terjatev za davek se pripozna v primeru verjetnega razpoložljivega prihodnjega čistega dobička, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Če skupina ne razpolaga z zadostnim razpoložljivim dobičkom, se izkazana vrednost odloženih terjatev za davek ustrezno zmanjša. Pojasnila so v poglavju 9.7.15 Letnega poročila 2023.

TVEGANJA

Skladno z MSRP 7 so finančna tveganja (kreditno tveganje, tveganje spremembe obrestnih mer ter likvidnostno tveganje) podrobno razkrita in opisana v računovodskem delu Letnega poročila 2023, in sicer v poglavju 9.11.

POMEMBNOST

Skupina pri izkazovanju, vrednotenju in razkrivanju postavk upošteva načelo pomembnosti. Narava in stopnja pomembnosti sta opredeljeni skladno z MRS 1 in MRS 8. V konsolidiranih računovodskih izkazih je pomembna tista postavka, ki posamično ali združeno vpliva na gospodarske odločitve, ki jih uporabniki sprejemajo na podlagi računovodskih izkazov. Pomembnost je skupina določila ob upoštevanju kvalitativnih in kvantitativnih dejavnikov. Kot pomembne postavke razume skupina vse postavke, ki so v izkazu finančnega položaja označene z rimskimi številkami, v izkazu poslovnega izida pa z veliki tiskanimi črkami. Znotraj teh postavk so pomembni tisti zneski, ki presegajo 10 odstotkov pojasnjevalne kategorije v računovodskih izkazih (kvantitativno merilo), oziroma informacije za katere poslovodstvo ocenjuje, da so koristne za uporabnike računovodskih informacij (kvalitativno merilo).

V skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja predstavljamo posamezne kategorije predpisanih razkritij in vse pomembne zadeve. Pri vseh pomembnih prikazanih zneskih v konsolidiranih računovodskih izkazih smo razkrili tudi primerjalne informacije iz preteklega obdobja in jih vključujemo tudi v številčne ter opisne informacije. Primerjalni podatki so prilagojeni tako, da so v skladu s predstavitvijo informacij v tekočem letu.

9.6.3.4 Povzetek uporabljenih računovodskih usmeritev in razkritja

Skupina uporablja enake računovodske usmeritve za vsa obdobja, ki so predstavljena v priloženih računovodskih izkazih. Uporabljene računovodske usmeritve in metode izračunavanja so enake kot v zadnjem letnem poročanju, izjema so tiste, ki so posledica novo sprejetih standardov in pojasnil.

NEPREMIČNINE, NAPRAVE IN OPREMA

Za vrednotenje zemljišč uporabljamo model prevrednotenja na podlagi cenitev pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin v skladu z mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti. Vrednotenje se izvaja najmanj vsakih pet let. Prevrednotovalni presežek se izkaže v kategoriji kapital kot rezerva zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti in neposredno ne vpliva na poslovni izid.

Za merjenje gradbenih objektov, zgradb, naprav in opreme uporabljamo model nabavne vrednosti. Sredstvo izkazujemo po njegovi nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek in nabrano izgubo zaradi oslabitve. Način in uporabljene metode vrednotenja sredstev zaradi oslabitve so opisani v nadaljevanju pod naslovom Slabitev opredmetenih osnovnih sredstev. Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva je ustreznik denarne cene na dan pripoznanja. Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva zajema: njegovo nakupno ceno, tudi uvozne carine in nevračljive nakupne dajatve po odštetju vseh trgovinskih in drugih popustov, vse stroške spravljavanja sredstva na njegovo mesto in v stanje, kjer sredstvo lahko deluje v skladu s pričakovani poslovanje, ter začetno oceno stroškov razgradnje in odstranitve opredmetenega osnovnega sredstva ter obnovitve mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo. To obvezo skupina prevzame ob pridobitvi sredstva ali pa kot posledico tega, da se je sredstvo namesto za proizvodnjo zalog v določenem obdobju uporabljalo tudi v druge namene.

V primeru pomembnih nabavnih vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva, ki vsebuje sestavne dele in ima različne ocenjene dobe koristnosti, ga razdelimo na njegove sestavne dele. Vsak del obravnavamo ločeno. Zemljišča obravnavamo ločeno in jih ne amortiziramo.

STROŠKI IZPOSOJANJA

Stroški izposojanja, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, povečajo nabavno vrednost takega sredstva. Usredstevanje stroškov izposojanja kot dela nabavne vrednosti sredstva v pripravi se začne, ko nastanejo izdatki za sredstvo in stroški izposojanja ter se začnejo dejavnosti, ki so potrebne za pripravo sredstva za nameravano uporabo. Stroški izposojanja se usredstevujejo, dokler je sredstvo v pripravi. Ko je sredstvo preneseno v uporabo, se stroški izposojanja ne usredstevujejo več. Znesek stroškov izposojanja, usredstven v obdobju, ne sme preseči zneska stroškov izposojanja, ki nastanejo v istem obdobju.

KASNEJŠI STROŠKI

Kasnejši izdatki, nastali v zvezi z nadomestitvijo posameznega dela opredmetenega osnovnega sredstva, povečajo njegovo nabavno vrednost. Drugi kasnejši izdatki v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom povečajo njegovo nabavno vrednost, če je verjetno, da bodo njegove prihodnje gospodarske koristi večje v primerjavi s prvotno ocenjenimi. Vsi ostali izdatki se pripoznajo kot odhodek ob nastanku.

AMORTIZACIJA

Znesek amortizacije v vsakem obdobju pripoznamo v poslovnem izidu. Sredstvo začnemo amortizirati, ko je razpoložljivo za uporabo. Osnovna sredstva amortiziramo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju ocenjene dobe koristnosti vsakega posameznega opredmetenega sredstva. Dobo in metodo amortiziranja za amortizirljivo sredstvo s končno dobo koristnosti pregledamo najmanj konec vsakega poslovnega leta. Če se pričakovana doba koristnosti sredstva razlikuje od prejšnjih ocen, dobo amortiziranja ustrezno spremenimo in prilagodimo glede na preostalo pričakovano

dobro koristnosti sredstva. Preostalo vrednost sredstva praviloma upoštevamo le pri pomembnih postavkah, pri čemer se upoštevajo tudi stroški likvidacije opredmetenega osnovnega sredstva. Zemljišč in umetnin ne amortiziramo.

Amortizacijske stopnje, ki jih uporablja skupina, se v primerjavi s preteklim letom niso bistveno spremenile in znašajo:

	Najnižja %	Najvišja %
Opredmetena osnovna sredstva:		
Nepremičnine:	0,3	20,0
Zidane zgradbe	0,3	13,6
Druge zgradbe	1,1	20,0
Oprema:		
Proizvajalna oprema	0,1	50,0
Računalniška in elektr. oprema	0,6	56,7
Viličarji in dvigala	0,4	22,1
Avtomobili in traktorji	0,8	33,3
Oprema za čiščenje in ogrevanje	3,1	33,4
Merilne in kontrolne naprave	1,5	20,3
Pohištvo – pisarniško in ostalo	1,3	33,6
Druga oprema	10,0	50,5

ODPRAVA PRIPOZNANJA

Pripoznanje knjigovodske vrednosti posameznega opredmetenega osnovnega sredstva odpravimo ob odtujitvi ali če od njegove uporabe ali odtujitve ne pričakujemo prihodnjih gospodarskih koristi. Dobički ali izgube iz odprave pripoznanja posameznega opredmetenega osnovnega sredstva se vključijo v poslovni izid, ko je kateri koli od pogojev izpolnjen.

USTREZNOST ŽIVLJENJSKIH DOB

Skupina pri ocenjevanju življenjske dobe sredstev upošteva pričakovano fizično izrabljanje, tehnično staranje, gospodarsko staranje ter pričakovane zakonske in druge omejitve uporabe. Prav tako skupina preverja dobro koristnosti pri pomembnejših sredstvih – če bi se spremenile okoliščine in bi bila potrebna sprememba dobe koristnosti in s tem prevrednotenje stroškov amortizacije.

USREDSTVENI LASTNI PROIZVODI

Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve so proizvodi in storitve, ki jih skupina ustvari in nato zajame med opredmetena osnovna sredstva. V nabavni vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva, zgrajenega ali izdelanega v skupini, so zajeti stroški, ki se nanašajo neposredno nanj, in tisti splošni stroški gradnje ali izdelave, ki jih lahko pripišemo temu sredstvu. Med usredstvenimi lastnimi proizvodi prikazujemo tudi investicije v lastni izdelavi, ki povzročijo povečanje nabavne vrednosti že usposobljenega opredmetenega osnovnega sredstva. Usredstvenih lastnih proizvodov ne izkazujemo med prihodki, ampak v skladu s standardi zmanjšujemo osnovne kategorije stroškov, ki se nanašajo na stroške gradnje ali izdelave takšnega sredstva.

NAJEMI

Skupina ob sklenitvi pogodbe oceni, ali gre za najemno pogodbo, ali pogodba vsebuje najem. Pogodba vsebuje najem, če se z njo prenaša pravica do obvladovanja uporabe identificiranega sredstva za določeno obdobje v zameno za nadomestilo. Družba v skupini določi trajanje najema kot obdobje, v katerem najema ni mogoče odpovedati, skupaj z:

- obdobji, za katera velja možnost podaljšanja najema, če je precej gotovo, da bo ta možnost izrabljena, in
- obdobji, za katera velja možnost odpovedi najema, če je precej gotovo, da ta možnost ne bo izrabljena.

SREDSTVA, KI PREDSTAVLJAJO PRAVICO DO UPORABE

Skupina skladno s MSRP 16 izkazuje pogodbe, ki vsebujejo najem, med pravicami do uporabe sredstev. Področje uporabe MSRP 16 obsega najeme vseh sredstev, z nekaterimi izjemami. Skupina se je odločila za uporabo izjem za kratkoročne najeme (do 1 leta) in najeme majhne vrednosti (posamezno najeto sredstvo do višine 5.000 evrov). Vrednost sredstva se pripozna v sedanji vrednosti najemnin, ki še niso plačane. Pri izračunu pravic do najema se upošteva tudi morebitne začetne neposredne stroške in oceno stroškov, ki bodo nastali pri odstranitvi ali obnovitvi sredstva. Predpostavljena obrestna mera je določena na osnovi obrestne mere za netvegane državne obveznice in kreditnega prubitka.

Pri merjenju pravic do uporabe sredstev se uporablja model nabavne vrednosti. Začetna vrednost pravic se v dobi uporabe zmanjšuje za amortizacijo in izgubo zaradi oslabitve ter se popravlja za ponovno merjenje obveznosti iz najema. Sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, skupina amortizira po enakomerni časovni metodi v ocenjeni dobi najema ali ocenjeni dobi koristnosti sredstva, in sicer v tistem obdobju, ki je krajše.

OBVEZNOSTI IZ NAJEMA

Na datum začetka najema skupina izmeri in pripozna obveznost iz najema po sedanji vrednosti vseh najemnin, ki bodo plačane v ocenjeni dobi najema. Najemnine, zajete pri merjenju obveznosti iz najema, vključujejo nespremenljive najemnine, zmanjšane za terjatve za spodbude za najem, spremenljive najemnine, ki so odvisne od indeksa ali stopnje, in zneske, za katere se pričakuje, da jih bo skupina plačala na podlagi jamstev za preostalo vrednost. Obveznost iz najema vključuje tudi izpolnitveno ceno možnosti nakupa, če je precej gotovo, da bo skupina izrabila to možnost in plačila kazni za odpoved najema, če trajanje najema odraža, da bo skupina izrabila možnost, odpovedi najema. Spremenljive najemnine, ki niso zajete pri merjenju obveznosti iz najema oziroma niso odvisne od indeksa ali stopnje, v katerem nastopi dogodek ali pogoj, ki sproži plačila, skupina po datumu začetka najema pripozna v poslovnem izidu.

Če ni bila določena doba najema sredstva (pogodba sklenjena za nedoločen čas), smo pogodbo omejili na čas veljavnosti srednjeročnega poslovnega načrta družbe (pet let), uporabljena pa je diskontna stopnja v višini 1,2 odstotka; pri novih pogodbah iz leta 2023 smo upoštevali diskontno stopnjo v višini 3,9 odstotka.

Pri merjenju obveznosti iz najema se po začetku najema obveznosti povečajo za natečene obresti in zmanjšajo za plačila najemnin. Knjigovodska vrednost obveznosti iz najema se ponovno izmeri ob spremembi dobe trajanja najema, spremembi višine najemnine ali spremembi ocene možnosti nakupa najetega sredstva.

Pravice do uporabe sredstev in obveznosti iz najemov so v izkazu finančnega položaja prikazane kot ločene postavke.

NEOPREDMETENA SREDSTVA

Neopredmetena sredstva vrednotimo po modelu nabavne vrednosti. Na začetku jih pripoznamo po nabavni vrednosti, ki je enaka pošteni vrednosti. Po začetnem pripoznanju izkazujemo neopredmetena sredstva po njihovi nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in izgube zaradi oslabitve.

USREDSTVENI STROŠKI RAZVIJANJA

Pogoji, ki morajo biti izpolnjeni, da se stroški razvijanja pripoznajo kot neopredmeteno sredstvo, so: izvedljivost strokovnega dokončanja projekta, da bo na voljo za uporabo ali prodajo; namen dokončati projekt in ga uporabljati ali prodati; zmožnost uporabljati ali prodati projekt; verjetnost gospodarskih koristi projekta (obstoj trga za učinke projekta ali za projekt oziroma njegova koristnost, če se bo uporabljal v skupini); razpoložljivost tehničnih, finančnih in drugih dejavnikov za dokončanje razvijanja in za uporabo ali prodajo projekta ter sposobnost zanesljivo izmeriti stroške, ki se pripisujejo neopredmetenemu sredstvu med njegovim razvijanjem (usredstvovanje stroškov). Med stroški razvijanja, ki se pripoznajo kot neopredmeteno sredstvo, skupina prikazuje stroške dela ter zunanjih storitev, potrebnih za razvoj novih tehnoloških rešitev, v primeru izdelave sredstva, izhajajočega iz razvoja, pa se kot odloženi stroški razvijanja usredstvi tudi materialni stroški, povezani z izdelavo razvojnega sredstva.

DOBRO IME

Dobro ime se pripozna ob poslovnih združitvah, pri vrednotenju prevzema. Dobro ime ovrednotimo po pošteni vrednosti prenesene kupnine, vključno s pripoznano vrednostjo kakršnega koli neobvladujočega deleža v prevzeti družbi, zmanjšano za čisto pripoznano vrednost prevzetih sredstev in obveznosti, vrednotenih na dan prevzema. Prenesena kupnina vključuje poštene vrednosti prenesenih sredstev, obveznosti do predhodnih lastnikov prevzete družbe in poslovne deleže, ki jih je izdala družba. Po začetnem pripoznanju se dobro ime izmeri po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrane oslabitve. Preverba oslabitve se izvaja letno za denar ustvarjajočo enoto, na katero se dobro ime nanaša. Po začetnem pripoznanju skupina enkrat letno preveri obstoj dejavnikov, ki bi lahko negativno vplivali na prihodnje denarne tokove denar ustvarjajoče enote, pridobljene ob poslovni združitvi. Zmanjšanje vrednosti denar ustvarjajoče enote se v računovodskih izkazih pripozna kot slabitev dobrega imena oziroma sredstev denar ustvarjajoče enote v breme tekočega poslovnega izida.

KASNEJŠI STROŠKI

Kasnejši stroški v zvezi z neopredmetenimi sredstvi se pripoznava v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi povezane z delom tega sredstva pritekale v skupini, in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi drugi stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot stroški obdobja.

AMORTIZACIJA

Amortizacija se začne obračunavati, ko je sredstvo na razpolago za uporabo. To pomeni, ko je na kraju in v stanju, ki je potrebno, da deluje tako, kot je bilo načrtovano. Neodpisana vrednost neopredmetenega sredstva se zmanjšuje po metodi enakomernega časovnega amortiziranja v obdobju koristnosti sredstva. Doba in metodo amortiziranja za neopredmeteno sredstvo s končno dobo koristnosti pregledamo najmanj konec vsakega poslovnega leta. Če se pričakovana doba koristnosti sredstva razlikuje od prejšnjih ocen, doba amortiziranja ustrezno spremenimo.

Doba koristnosti neopredmetenega sredstva, ki izhaja iz pogodbenih ali drugih pravnih pravic, ne presega dobe pogodbenih ali drugih pravnih pravic; lahko pa je krajša, odvisno od obdobja, v katerem pričakujemo, da bomo sredstvo uporabljali.

Znesek amortizacije v vsakem poslovnem izidu pripoznamo v breme poslovnega izida.

Amortizacijske stopnje, ki jih uporablja skupina, se v primerjavi s preteklim letom niso bistveno spremenile in znašajo:

	Najnižja (%)	Najvišja (%)
Usredstveni stroški naložb v tuja osnovna sredstva	20,0	20,0
Odloženi stroški razvijanja	20,0	22,6
Premoženjske pravice	3,0	33,4
Druška neopredmetena dolgoročna sredstva	3,0	33,4

USTREZNOST ŽIVLJENJSKIH DOB

Skupina pri ocenjevanju življenjske dobe neopredmetenih sredstev, ki imajo določljivo dobo koristnosti upošteva pričakovano koristnost, ki izhaja iz pogodb za nakup programske opreme oziroma dobo uporabnosti oziroma verjetnosti prodaje projektov, ki izhajajo iz usredstvenih dolgoročno odloženih stroškov razvoja. Dobro ime ima nedoločljivo dobo koristnosti. V primeru sprememb okoliščin, ki so bile v veljavi ob določitvi dobe koristnosti, je potrebna sprememba dobe koristnosti in s tem prevrednotenje stroškov amortizacije.

ODPRAVA PRIPOZNANJA

Pripoznanje neopredmetenega sredstva se odpravi, ko je sredstvo odtujeno ali izločeno iz uporabe, ker se ne pričakuje več nobena gospodarska korist iz njegove uporabe ali odtujitve.

NALOŽBENE NEPREMIČNINE

Naložbene nepremičnine imamo v lasti, da bi nam prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe. Naložbena nepremičnina se na začetku izmeri po nabavni vrednosti, sestavljeni iz nakupne cene in stroškov, ki jih je mogoče pripisati neposredno nakupu. Za kasnejše merjenje naložbenih nepremičnin uporabljamo model poštene vrednosti in jo ocenimo s pomočjo cenitve pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin. Vrednotenje se izvaja najmanj vsakih pet let. Spremembe poštene vrednosti se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

ODPRAVA PRIPOZNANJA

Naložbene nepremičnine se ne amortizirajo. Pripoznanje naložbenih nepremičnin se odpravi, ko je naložbena nepremičnina odtujena ali izločena iz uporabe, ker se ne pričakuje več nobene gospodarske koristi iz njene uporabe ali odtujitve. Razlika med prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo bremeni poslovni izid.

FINANČNE NALOŽBE V PRIDRUŽENE IN SKUPAJ OBVLADOVANE DRUŽBE

Naložbe v pridružene in skupaj obvladovane družbe se ob začetnem pripoznanju merijo po nabavni vrednosti, nato pa se obračunavajo po kapitalski metodi. Konsolidirani računovodski izkazi skupine zajemajo delež skupine v dobičku in izgubah pridruženih in skupaj obvladovanih družb, izračunan po kapitalski metodi po opravljeni uskladitvi računovodskih usmeritev od datuma, ko se pomemben vpliv začne, do datuma, ko se konča. Če je delež skupine v izgubah pridružene ali skupaj obvladovane družbe večji od njenega deleža, se knjigovodska vrednost deleža skupine zmanjša na nič, delež v nadaljnjih izgubah pa se preneha pripoznavati. Dobički in izgube pridruženih podjetij v konsolidiranem izkazu finančnega položaja povečujejo oziroma zmanjšujejo vrednost dolgoročnih finančnih naložb, v konsolidiranem izkazu poslovnega izida pa povečujejo finančne prihodke oziroma odhodke.

FINANČNI INSTRUMENTI

V skladu z MSRP 9 je razvrščanje in merjenje finančnih sredstev določeno s poslovnim modelom, v okviru katerega se finančna sredstva upravljajo, in značilnostmi njihovih pogodbenih denarnih tokov (ali

ti izhajajo iz naslova plačil glavnice in obresti od nepravilnega zneska glavnice). Ob začetnem pripoznanju vsako finančno sredstvo razvrstimo v enega izmed naslednjih poslovnih modelov:

1. model z namenom pridobivanja pogodbenih denarnih tokov (merjenje po odplačni vrednosti),
2. model z namenom prodaje in pridobivanja pogodbenih denarnih tokov (merjenje po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa) ter
3. ostali modeli (merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida).

Do spremembe poslovnega modela lahko pride le v izjemnih primerih.

MODEL Z NAMENOM PRIDOBIVANJA POGODBENIH DENARNIH TOKOV – FINANČNI INSTRUMENTI PO ODPLAČNI VREDNOSTI

Skupina med te finančne instrumente razvrsti finančna sredstva, ki jih poseduje v okviru poslovnega modela za pridobivanje pogodbenih denarnih tokov in če denarni tokovi predstavljajo izključno plačila glavnice in obresti od nepravilne glavnice (posojila, terjatve in nekotirajoči dolžniški vrednostni papirji). Finančni instrument se pripozna po pošteni vrednosti, povečani za neposredne stroške posla. Dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu ob odpravi, spremembi ali oslavitvi.

MODEL Z NAMENOM PRODAJE IN PRIDOBIVANJA POGODBENIH DENARNIH TOKOV – FINANČNI INSTRUMENTI PO POŠTENI VREDNOSTI PREK DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA

Razred smo oblikovali za lastniške vrednostne papirje, za katere bi se ob morebitnem pripoznanju odločili, da jih bomo v svojem portfelju ohranili daljše časovno obdobje, in ki jih ne posedujemo za namene trgovanja. Ob začetnem pripoznanju lastniške vrednostne papirje izmerimo po pošteni vrednosti z upoštevanjem transakcijskih stroškov, ki izhajajo iz nakupa finančnega sredstva. Dobički in izgube iz naslova teh finančnih instrumentov se nikoli ne razporedijo v izkaz poslovnega izida. Dividende iz naslova finančnih instrumentov, razvrščenih v ta razred, se pripoznajo kot finančni prihodki v izkazu poslovnega izida.

OSTALI MODELI – FINANČNI INSTRUMENTI PO POŠTENI VREDNOSTI PREK POSLOVNEGA IZIDA

V ta razred prerazporedimo finančne instrumente, ki so namenjeni trgovanju, in finančne instrumente, ki jih skupina mora izmeriti po pošteni vrednosti. Dobički in izgube iz naslova teh finančnih instrumentov se razporedijo v izkaz poslovnega izida. Dividende iz naslova finančnih instrumentov, razvrščenih v ta razred, se pripoznajo kot finančni prihodki v izkazu poslovnega izida.

TERJATVE IZ POSLOVANJA

V poslovnih knjigah ločeno evidentiramo dolgoročne in kratkoročne terjatve do kupcev, države in zaposlenih. Med terjatvami iz poslovanja izkazujemo tudi terjatve za obresti od omenjenih terjatev. Dolgoročne in kratkoročne terjatve iz poslovanja so izkazane po transakcijski vrednosti. Terjatve iz poslovanja, ki so izražene v tujih valutah, na zadnji dan poslovnega leta preračunamo v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke. Ustreznost izkazane velikosti posamezne terjatve ugotavljamo ob koncu obračunskega obdobja na osnovi argumentiranih dokazov glede pričakovanih denarnih tokov za poplačilo.

Način slabitev terjatev je opisan v poglavju 9.6.3.4 Letnega poročila 2023, poglavje Slabitev sredstev.

BLAGOVNI KREDITI

Skupina daje blagovne kredite pridruženim podjetjem za potrebe njihovega poslovanja. Blagovne kredite pripoznamo med dolgoročnimi poslovnimi terjatvami. Za blagovne kredite lahko obračunavamo obresti. Popravki vrednosti za dane blagovne kredite se oblikujejo glede na morebitne pričakovane izgube glede na tveganje, da terjatve, če so zapadle, ne bi bile poplačane.

DANA POSOJILA

Dana posojila ob začetnem pripoznanju izkazujemo po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške ob upoštevanju metode efektivnih obrestnih mer. Glede na njihovo ročnost so na datum poravnave razvrščena med dolgoročna oziroma kratkoročna sredstva. S ciljem obvladovanja kreditnega tveganja se glede na boniteto posojilojemalca določita ročnost posojila ter način poravnave, zavarovana z običajnimi instrumenti zavarovanja. Ob morebitnem neizpolnjevanju zapadlih pogodbenih obveznosti posojilojemalca pristopimo k unovčitvi instrumentov zavarovanja. Za presojo poplačljivosti danih posojil se uporablja metoda presoje razpoložljivosti denarnega toka upnika za poplačilo ter metoda neto vrednosti sredstev, s katerimi razpolaga upnik in so podlaga za poplačilo danih posojil.

PREJETA POSOJILA

Prejeta posojila vrednotimo ob začetnem pripoznanju po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške ob upoštevanju metode efektivnih obrestnih mer. V strukturi prejetih posojil prevladujejo bančna posojila z odplačilom glavnice ob zapadlosti posojilne pogodbe. Glede na ročnost so ob pripoznanju uvrščena med dolgoročne oziroma kratkoročne finančne obveznosti. Na zadnji dan leta so vse finančne obveznosti, ki zapadejo v plačilo v prihodnjem letu, prenesene med kratkoročne finančne obveznosti. Prejeta posojila so zavarovana z bianco menicami, terjatvami, zalogami in hipotekami na premičnem in nepremičnem premoženju.

SREDSTVA ZA PRODAJO

Med sredstvi (skupine za odtujitev) za prodajo prikazujemo nekratkoročna sredstva, namenjena prodaji, njihovo vrednost pa bomo povrnili s prodajo v naslednjih dvanajstih mesecih, ne z njihovo uporabo. V skupino sredstev za prodajo dolgoročna sredstva prerazvrstimo v trenutku, ko je prodaja zelo verjetna in so izpolnjeni pogoji po MSRP 5, kar pomeni, da imamo znanega kupca in podpisano predpogodbo ali pogodbo o prodaji takšnega sredstva. Sredstva na sredstva za prodajo prerazvrstimo po nižji izmed knjigovodske vrednosti ali poštene vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, kot so bila prikazana med dolgoročnimi sredstvi, ne glede na pričakovano prejeto kupnino za to sredstvo. Sredstva za prodajo se ne amortizirajo.

ZALOGE

Zaloge materiala se vrednotijo po izvorni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed niju. Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v rednem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in prodaje. Cena količinske enote v zalogi vsebuje stroške, ki nastajajo pri pridobivanju zalog in spravljanju na njihovo sedanje mesto in stanje.

Zaloge nedokončane proizvodnje in gotovih proizvodov se vrednotijo po proizvajalnih stroških. Poraba zalog se izkazuje po metodi tehtanih povprečnih cen. Družbe v skupini konec leta preverjajo zaloge brez gibanja v tekočem letu in jih oslabijo na iztržljivo vrednost.

Način slabitev zalog je opisan v poglavju 9.6.3.4 Letnega poročila 2023, poglavje Slabitev sredstev.

DENAR

Med denarna sredstva štejemo denar v blagajni in vloge na vpogled na računih ter bančne depozite z ročnostjo do treh mesecev. Stanje denarnih sredstev v tujih valutah preračunamo v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke na zadnji dan poslovnega leta.

KAPITAL

OSNOVNI KAPITAL

Osnovni kapital obvladujoče družbe UNIOR d.d. je izkazan v evrih in je razdeljen na 2.838.414 navadnih kosovnih delnic, ki se glasijo na ime in so prosto prenosljive.

DIVIDENDE

Dividende pripoznamo v konsolidiranih računovodskih izkazih skupine kot obveznost do delničarjev, ko je sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

ODKUP LASTNIH DELNIC

V letu 2019 smo na podlagi pravnomočne sodbe pridobili lastne delnice. V konsolidiranih računovodskih izkazih se pripoznajo kot odbitna postavka v kapitalu skupine. Delnice izkazujemo po stroškovni metodi, za vrednost pridobljenih lastnih delnic pa oblikujemo rezerve za lastne delnice v breme drugih rezerv iz dobička. Število lastnih delnic je prikazano v poglavjih 5, 9.7.11 in 10.7.9 Letnega poročila 2023.

REZERVACIJE

Rezervacije se pripoznajo, če ima skupina zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo izmeriti, in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Višino potrebnih rezervacij določi skupina z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po meri pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za obveznost.

REZERVACIJE ZA JUBILEJNE NAGRADE IN ODPRAVNINE

Skladno s podjetniškimi kolektivnimi pogodbami za družbe v Sloveniji in zakonskimi predpisi posameznih držav, v katerih delujejo podjetja v Skupini UNIOR, je skupina dolžna obračunati in izplačati jubilejne nagrade ter odpravnine ob upokojitvi. Za izmero teh zaslužkov uporabljamo poenostavljeno metodo obračunavanja, ki zahteva vrednotenje aktuarske obveznosti v skladu s pričakovano rastjo plač od dneva vrednotenja do predvidene upokojitve zaposlene osebe. To pomeni vračunavanje zaslužkov sorazmerno z opravljenim delom. Ocenjena obveznost je pripoznana v velikosti sedanje vrednosti pričakovanih prihodnjih izdatkov. Pri merjenju ocenimo tudi predvideno povečanje plač in fluktuacijo zaposlenih.

Na osnovi izračuna pripoznamo dobičke ali izgube tekočega leta v izkazu poslovnega izida. Glavni parametri, upoštevani v izračunu, so podrobno razkriti v poglavju 9.7.12 Letnega poročila 2023.

DRŽAVNE PODPORE

Državne podpore se pripoznajo po pošteni vrednosti, vendar šele, ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo družba v skupini izpolnila pogoje v zvezi z njimi in podpore tudi prejela. Državne podpore se pripoznajo kot prihodki v obdobjih, v katerih se vzporejajo z zadevnimi stroški, ki naj bi jih nadomestile. Če se državna podpora nanaša na določeno sredstvo, se pripozna kot razmejeni prihodek, ki ga družba v skupini pripozna v izkazu poslovnega izida v obdobju pričakovane dobe uporabnosti sredstva v enakih letnih obrokih.

FINANČNE OBVEZNOSTI

Finančne obveznosti so pripoznane ob nastanku po pošteni vrednosti skupaj s transakcijskimi stroški. V naslednjih obdobjih so finančne obveznosti merjene po odplačni vrednosti z uporabo metode učinkovitih obrestnih mer. Vsakršna razlika med prejemki (brez transakcijskih stroškov) in obveznostmi je pripoznana v izkazu poslovnega izida skozi obdobje celotne finančne obveznosti.

IZVEDENI FINANČNI INSTRUMENTI

Izvedene finančne instrumente pripoznane v konsolidiranem izkazu finančnega položaja skupina meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Dobički in izgube iz naslova teh finančnih instrumentov se razporedijo v konsolidiran izkaz poslovnega izida v tekočem obdobju.

DAVEK OD DOBIČKA

Davek od dobička obračunavamo skladno z Zakonom o davku od dohodka pravnih oseb in davčnimi zakonodajami posameznih držav, kjer imajo družbe v skupini sedež. Osnova za obračun davka od dohodka je bruto dobiček, povečan za davčno nepriznane stroške in zmanjšan za zakonsko dovoljene olajšave. Od tako dobljene osnove je obračunana obveznost za davek od dohodka pravnih oseb. V letu 2023 je izkazana davčna osnova, navedena pa je v poglavju 9.9 Letnega poročila 2023.

ODLOŽENI DAVKI

Z namenom izkazovanja ustreznega poslovnega izida v obdobju poročanja smo obračunali tudi odložene davke. Te izkazujemo kot odložene terjatve za davek in odložene obveznosti za davek. Pri obračunavanju odloženih davkov smo uporabili metodo obveznosti po izkazu finančnega položaja. Knjižno vrednost sredstev in obveznosti smo primerjali z njihovo davčno vrednostjo, razliko med obema vrednostma pa opredelili kot stalno ali začasno razliko. Začasne razlike smo razdelili na obdavčljive in odbitne. Obdavčljive začasne razlike so nam povečale obdavčljive zneske in odložene davčne obveznosti, odbitne začasne razlike pa so nam zmanjšale obdavčljive zneske in povečale odložene davčne terjatve.

PRIHODKI

PRIHODKI IZ POGODB S KUPCI (PRIMARNO ZA DEJAVNOST STROJEGRADNJA)

Poslovne prihodke pripoznamo, ko upravičeno pričakujemo, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku in jih je mogoče zanesljivo izmeriti; pri tem uporabljamo petstopenjski model, skladno z MSRP 15. Pri pripoznavanju prihodkov iz opravljenih storitev uporabljamo metodo odstotka dokončanosti del na dan izkaza finančnega položaja, kar pomeni, da skupina za pripoznavanje prihodkov uporablja metodo izlozkov na podlagi doseženih mejnikov iz prodajnih pogodb s kupci. Po tej metodi pripoznamo prihodke v obračunskem obdobju, v katerem so storitve opravljene. Razkrivamo zneske vsake pomembne vrste prihodkov, pripoznanih v obdobju, ter dosežene prihodke na domačih in tujih trgih. Prihodki na domačem trgu so prihodki, doseženi v Sloveniji, tuji trg pa predstavljajo države EU in tretje države. V prodajnem procesu nastopamo kot principal, tipično v pogodbenih dogovorih niso vključeni pomembni variabilni dogovori.

PRIHODKI IZ PRODAJE PROIZVODOV, BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (PRIMARNO ZA DEJAVNOST PROIZVODNJE ODKOVKOV, ROČNEGA ORODJA IN ORODIJ ZA STROJE TER DEJAVNOST TURIZMA)

Prihodki se pripoznajo, ko pride do prenosa obvladovanja proizvodov, blaga in materiala ter opravljenih storitev na kupca in sicer v znesku nadomestila, za katerega družba v skupini ocenjuje, da bo do njega v zameno upravičena. Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo po pošteni vrednosti prejetega poplačila ali terjatve, zmanjšani za popuste, odobrene ob prodaji ali pozneje. V primeru vračil družba v skupini izstavi dobropis kupcu, ki se evidentira kot zmanjšanje terjatev do kupca v obdobju, ko do vračila pride, pri čemer so reklamacijski postopki praviloma rešeni v istem obdobju, ko pride do prodaje.

Prodaja proizvodov, blaga, materiala in storitev se pripozna v odvisnosti od določil kupoprodajne pogodbe, praviloma pa pride do prenosa obvladovanja blaga na kupca v trenutku, ko kupec blago prevzame oziroma je storitev opravljena, izterljivost povezanih terjatev pa je razumno gotova.

Med prihodki od prodaje proizvodov, blaga, materiala in opravljenih storitev se izkažejo tudi vsebinsko ustrezne postavke iz prejšnjih obdobj.

Sredstvo iz pogodbe je pravica do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki so prenesene na kupce. Med sredstvi iz pogodb skupina izkazuje nezaračunane prihodke za dobavo blaga in storitev kupcem. Terjatev predstavlja pravico skupine do brezpogojnega zneska nadomestila, tj. nadomestilo, ki zapade v plačilo v določenem roku.

Obveznost iz pogodbe je obveznost prenosa proizvodov, blaga, materiala ali storitev na kupca v zameno za nadomestilo, ki ga je skupina prejela od kupca. V okviru obveznosti iz pogodb s kupci skupina izkazuje obveznosti za prejete predujme kupcev. Obveznost iz pogodbe se pripozna kot prihodek, ko skupina izpolni izvršitveno obvezo po pogodbi.

PRIHODKI OD NAJEMNIN

Prihodki od najemnin zajemajo prihodke od oddajanja proizvodnih hal, pisarniških prostorov, stanovanj, učilnic in parkirnih površin. Skupina prihodke od najemnin uvršča med poslovne prihodke.

DRUGI POSLOVNI PRIHODKI S PREVREDNOTOVALNIMI POSLOVNIMI PRIHODKI

Med drugimi prihodki izkazujemo donacije, subvencije, premije ter prevrednotovalne prihodke, nastale pri prodaji osnovnih sredstev, in odpravo rezervacij v neto znesku.

FINANČNI PRIHODKI IN FINANČNI ODHODKI

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti na dana posojila, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev in prihodke iz naslova pozitivnih tečajnih razlik. Prihodke od obresti pripoznamo ob njihovem nastanku z uporabo učinkovite obrestne mere. Prihodke od dividend izkažemo v poslovnem izidu, ko je uveljavljena pravica do izplačila.

Finančni odhodki obsegajo stroške obresti za prejeta posojila, negativne tečajne razlike in izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi učinkovite obresti.

KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA

Kosmati donos iz poslovanja je sestavljen iz prihodkov od prodaje, spremembe vrednosti zalog gotovih proizvodov in nedokončane proizvodnje ter drugih poslovnih prihodkov.

ODHODKI – STROŠKI

Stroške kot odhodke pripoznamo v obdobju, v katerem nastanejo. Razvrščamo jih v skladu z njihovo naravo. Izkazujemo in razkrivamo jih po naravnih vrstah. Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstev ali povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

DOBIČEK/IZGUBA IZ POSLOVANJA

Dobiček/izguba iz poslovanja je opredeljen kot dobiček/izguba pred obdavčitvijo in finančnimi postavkami. Finančne postavke zajemajo obresti od denarnih sredstev na računih v banki, depozitov, naložb, namenjenih za prodajo, plačane obresti od posojil, dobiček ali izgubo iz prodaje finančnih instrumentov, namenjenih za prodajo, ter pozitivne in negativne tečajne razlike od prevedbe vseh monetarnih sredstev in obveznosti v tuji valuti.

POSLOVNI IZID

Poslovni izid je sestavljen iz izida iz poslovanja, povečanega za finančne prihodke in zmanjšanega za finančne odhodke.

SLABITEV SREDSTEV

SLABITEV OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV

Če obstaja kak znak, da utegne biti sredstvo oslabiljeno, ocenimo njegovo nadomestljivo vrednost v skladu z MRS 36. Če ni mogoče oceniti nadomestljive vrednosti sredstva, skupina ugotovi nadomestljivo vrednost denar ustvarjajoče enote, ki ji sredstvo pripada. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida, za prevrednotenje zemljišč pa se najprej zniža do takrat oblikovan presežek iz prevrednotenja. Izgube zaradi oslabilitve je treba odpraviti, če so se spremenile ocene, uporabljene za ugotovitev nadomestljive vrednosti sredstev. Izguba zaradi oslabilitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetu amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabilitve. Odprava izgube se pripozna kot prihodek v poslovnem izidu, za odpravo oslabilitve zemljišč pa se oblikuje presežek iz prevrednotenja v kapitalu. Za zemljišča ugotovljamo pošteno vrednost s cenitvijo.

SLABITEV NEOPREDMETENIH SREDSTEV

Neopredmetena sredstva na datum poročanja preverimo z namenom slabitve. Kadar je nadomestljiva vrednost manjša od knjigovodske vrednosti sredstva, se ta zmanjša na njegovo nadomestljivo vrednost. Takšno zmanjšanje prikaže skupina kot izgubo zaradi oslabilitve in knjiži kot prevrednotovalni poslovni odhodek.

SLABITEV ZALOG

Družbe v skupini oblikujejo popravek vrednosti zalog glede na starost, in sicer:

- zaloge, ki niso imele gibanja v zadnjem letu, v višini 5 odstotkov od nabavne vrednosti zalog,
- zaloge, ki niso imele gibanja dve leti, v višini dodatnih 15 odstotkov od nabavne vrednosti zalog,
- zaloge, ki niso imele gibanja tri leta, v višini dodatnih 10 odstotkov od nabavne vrednosti zalog,
- zaloge, ki niso imele gibanja štiri leta, v višini dodatnih 10 odstotkov od nabavne vrednosti zalog,
- zaloge, ki niso imele gibanja pet let in več, v višini dodatnih 10 odstotkov od nabavne vrednosti zalog.

Izgube zaradi oslabilitev zalog so izkazane v konsolidiranem izkazu poslovnega izida. Skupina ne slabi zalog orodij, ki jih potrebuje za izdelavo svojih izdelkov, ter zalog v skladišču rezervnih delov, ker te zaloge ne izgublajo svoje vrednosti, čeprav ne izkazujejo gibanja v daljšem časovnem obdobju.

SLABITEV FINANČNIH NALOŽB

Na datum vsakega poročanja v skupini opravimo preizkus ocene slabitve finančnih naložb po izbranih merilih, opredeljenih v pravilniku o računovodstvu, da bi ugotovili, ali obstajajo nepristranski dokazi o morebitni oslabiljenosti finančne naložbe. Če taki razlogi obstajajo, pristopimo k izračunu višine vrednosti izgube zaradi oslabilitve.

Če presodimo, da je treba opraviti slabitev pri finančnih naložbah, izkazanih po odplačni vrednosti, se znesek izgube izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo finančne naložbe in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po izvorni efektivni obrestni meri. Vrednost izgube pripoznamo v poslovnem izidu. Če razlogi za slabitev finančne naložbe prenehajo obstajati, je razveljavitev slabitve finančne naložbe, izkazane po odplačni vrednosti, pripoznana v poslovnem izidu.

Za finančne instrumente, merjene po poštenu vrednosti prek poslovnega izida, se dobički in izgube iz naslova teh finančnih instrumentov razporedijo v izkaz poslovnega izida.

SLABITEV POSLOVNIH TERJATEV

Slabitev terjatev oziroma oblikovanje popravka vrednosti skupina preverja skladno z MSRP 9, kjer je za nefinančne ustanove določen poenostavljen pristop v tem smislu, da na prvi dan poročanja ni treba ugotavljati, ali je prišlo do pomembnega povečanja kreditnega tveganja ali ne. Za poslovne terjatve se slabitve določijo po konceptu pričakovanih kreditnih izgub (angl. Expected credit loss, ECL) za celotno dobo trajanja poslovnih terjatev (vseživljenjske kreditne izgube), za kar se po MSRP 9 uporabi matrika popravkov za pričakovane kreditne izgube. Podlaga za oblikovanje popravka vrednosti terjatev je matrika popravkov vrednosti po prodajnih segmentih, ki temelji na oceni neizpolnitve plačila s strani kupcev glede na pretekle izkušnje s kreditno izgubo, prilagojene za morebitne prihodnje dejavnike iz gospodarskega okolja, pri čemer so izvzete zavarovane terjatve. Pričakovane kreditne izgube iz poslovnih terjatev (angl. Expected credit loss, ECL) skladno z MSRP 9 so prikazane v poglavju 9.11 Letnega poročila 2023.

IZKAZ DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA

V konsolidiranem izkazu drugega vseobsegajočega donosa sta prikazana čisti poslovni izid in drugi vseobsegajoči donos. Vanj so vključene postavke, ki bodo v prihodnje razporejene v izkaz poslovnega izida, in postavke, ki v prihodnje ne bodo pripoznane v izkazu poslovnega izida, kakor zahtevajo ali dovoljujejo druga določila MSRP.

IZKAZ DENARNIH TOKOV

V skupini poročamo o denarnih tokovih iz poslovanja po posredni metodi na osnovi postavk v konsolidiranem izkazu finančnega položaja na dan 31. 12. 2023 in 31. 12. 2022, postavk v konsolidiranem izkazu poslovnega izida za leto 2023 ter dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev odtokov in pritokov.

IZKAZ GIBANJA KAPITALA

Konsolidiran izkaz gibanja kapitala prikazuje gibanje posameznih sestavin kapitala v poslovnem letu (celoto prihodkov in odhodkov ter transakcij z lastniki, ko delujejo kot lastniki), vključno z uporabo čistega poslovnega izida. Vključen je konsolidiran izkaz vseobsegajočega donosa, ki čisti poslovni izid tekočega obdobja povečuje za vse prihodke, ki smo jih neposredno pripoznali v kapitalu.

USTAVLJENO POSLOVANJE

V skladu z MSRP 5 se ustavljeno poslovanje v skupinskih računovodskih izkazih izkazuje za odvisne družbe, ki so bile odtujene iz skupine in katerih poslovanje je bilo v poročanem ali preteklem poslovnem letu še vključeno v konsolidiran izkaz poslovnega izida, v izkazu finančnega položaja pa njihova sredstva in viri sredstev niso več izkazani.

9.6.3.5 Uporaba novih in prenovljenih MSRP ter pojasnil OPMSRP

Standardi in dopolnitve, ki veljajo od 1. 1. 2023

Z dnem 1. 1. 2023 veljajo naslednji novi standardi, spremembe obstoječih standardov in nova pojasnila, ki jih je izdal Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) ter sprejela EU:

- **MSRP 17 – Zavarovalne pogodbe:** MSRP 17 je uvedel mednarodno usklajen pristop k obračunavanju zavarovalnih pogodb. Pred sprejetjem MSRP 17 je bilo v svetu veliko raznolikosti pri obračunavanju in razkrivanju zavarovalnih pogodb, pri čemer je MSRP 4 dovoljeval, da se še naprej uporabljajo številni prejšnji računovodski pristopi (ki niso bili v skladu z MSRP). MSRP 17 bo za mnoge zavarovalnice pomenil pomembne spremembe, ki bodo zahtevale prilagoditve obstoječih sistemov in procesov. Novi standard zavzema stališče, da zavarovalne pogodbe združujejo značilnosti finančnega instrumenta in storitvene pogodbe ter da mnoge ustvarjajo denarne tokove, ki se s časom bistveno spreminjajo.
- **Razkritje računovodskih usmeritev (sprememba MRS 1 in Izjava o praksi MSRP 2):** UOMRS je februarja 2021 izdal spremembe MRS 1, ki spreminjajo zahteve po razkritju v zvezi z računovodskimi usmeritvami, in sicer iz »pomembnih računovodskih usmeritev« v »pomembne informacije o računovodskih usmeritvah«. Spremembe vsebujejo navodila, kdaj se informacije o računovodskih usmeritvah verjetno štejejo za bistvene. Spremembe MRS 1 veljajo za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje, pri čemer je dovoljena zgodnejša uporaba. Ker so Praktična stališča MSRP neobvezna navodila, za spremembe Praktičnega stališča MSRP 2 ni bil določen obvezen datum začetka veljavnosti.
- **Opredelitev računovodskih ocen (sprememba MRS 8 – Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake):** Februarja 2021 je UOMRS izdal spremembe MRS 8, ki so dodale opredelitev računovodskih ocen v MRS 8. Spremembe so tudi pojasnile, da so učinki spremembe vhodnih podatkov ali tehnike merjenja spremembe računovodskih ocen, razen če so posledica popravka napak iz prejšnjih obdobj. Spremembe MRS 8 veljajo za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje, pri čemer je dovoljena zgodnejša uporaba.
- **Odloženi davek v zvezi s terjatvami in obveznostmi, ki izhajajo iz ene transakcije (spremembe MRS 12):** Maja 2021 je UOMRS izdal spremembe MRS 12, ki pojasnjujejo, ali izjema od začetnega pripoznanja velja za tiste transakcije, ki imajo za posledico hkratno pripoznanje sredstva in obveznosti (npr. najem v okviru MSRP 16). Spremembe uvajajo dodatno sodilo za izvzetje iz začetnega pripoznanja po MRS 12.15, po katerem izvzetje ne velja za začetno pripoznanje sredstva ali obveznosti, ki v času transakcije povzroči enake obdavčljive in odbitnečasne razlike.
- **Mednarodna davčna reforma – vzorčna pravila drugega stebra (spremembe MRS 12):** Decembra 2021 je Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) objavila dokument Davčni izzivi, ki izhajajo iz digitalizacije gospodarstva – globalna vzorčna pravila proti eroziji davčne osnove (drugi steber): Vključujoči okvir za BEPS (modelska pravila drugega stebra). Marca 2022 je OECD objavil komentarje in ilustrativne primere, ki podrobneje pojasnjujejo uporabo in delovanje pravil ter pojasnjujejo nekatere izraze. Zainteresirane strani so pri IASB izrazile pomisleke glede morebitnih posledic za obračunavanje davka od dobička, zlasti obračunavanje odloženih davkov, ki izhajajo iz vzorčnih pravil drugega stebra. Kot odgovor na pomisleke zainteresiranih strani je IASB 23. maja 2023 izdal končne spremembe Mednarodna davčna reforma – modelska pravila drugega stebra. Spremembe uvajajo začasno izjemo za podjetja pri pripoznavanju in razkrivanju informacij o odloženih terjatvah in obveznostih za davek, povezanih z modelskimi pravili drugega stebra. Spremembe določajo tudi dodatne zahteve po razkritju v zvezi z izpostavljenostjo podjetja davkom iz dobička iz drugega stebra.

Standardi, dopolnitve in pojasnila, ki veljajo od 1. 1. 2023, niso privedli do pomembnih sprememb konsolidiranih računovodskih izkazov.

Standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal UOMRS in sprejela EU, vendar še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov je UOMRS izdal naslednje spremembe obstoječih standardov, ki jih je sprejela EU, a še niso stopili v veljavo:

- **Obveznost najema pri prodaji in povratnem najemu (sprememba MSRP 16):** Spremembe uvajajo zahtevo, da mora prodajalec-najemnik določiti »plačila za najem« ali »popravljen plačila za najem« tako, da prodajalec-najemnik ne bi pripoznal nobenega zneska dobička ali izgube, ki se nanaša na pravico do uporabe, ki jo obdrži prodajalec-najemnik.

Novi standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal UOMRS, vendar jih EU še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS), z izjemo naslednjih novih standardov in sprememb obstoječih standardov:

- **Razvrstitev obveznosti med kratkoročne ali dolgoročne (sprememba MRS 1):** UOMRS je januarja 2020 izdal spremembe MRS 1 – Razvrščanje obveznosti kot kratkoročnih ali nekratkoročnih, ki so bile dodatno delno spremenjene s spremembami Nekratkoročne obveznosti s pogodbami, izdanimi oktobra 2022. Spremembe zahtevajo, da mora biti pravica podjetja do odložitve poravnave obveznosti za najmanj dvanajst mesecev po poročevalskem obdobju vsebinska in mora obstajati na koncu poročevalskega obdobja. Na razvrstitev obveznosti ne vpliva verjetnost, da bo podjetje uveljavilo svojo pravico do odložitve poravnave za najmanj dvanajst mesecev po poročevalskem obdobju. Zaradi pandemije COVID-19 je Odbor odložil datum začetka veljavnosti sprememb za eno leto na letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2024 ali pozneje.
- **Sprememba – Dolgoročne obveznosti s pogodbami (sprememba MRS 1):** Po objavi sprememb MRS 1 Razvrščanje obveznosti kot kratkoročnih ali nekratkoročnih je UOMRS oktobra 2022 dodatno spremenil MRS 1. Če je pravica podjetja do odloga odvisna od izpolnjevanja določenih pogojev, takšni pogoji vplivajo na to, ali ta pravica obstaja ob koncu poročevalskega obdobja, če mora podjetje izpolniti pogoj ob koncu poročevalskega obdobja ali pred njim, in ne, če mora podjetje izpolniti pogoje po koncu poročevalskega obdobja. Spremembe pojasnjujejo tudi pomen pojma »poravnava« za namen razvrstitve obveznosti med kratkoročne ali nekratkoročne.
- **Finančni dogovori dobaviteljev (sprememba MRS 7 in MSRP 7):** UOMRS je 25. maja 2023 izdal dokument Finančni dogovori dobaviteljev, ki spreminja MRS 7 Izkaz denarnih tokov in MSRP 7 Finančni instrumenti: Razkritja (spremembe). Te spremembe so nastale kot posledica vloge, ki jo je prejel Odbor za pojasnjevanje MSRP in se nanaša na predstavitev obveznosti in z njimi povezanih denarnih tokov, ki izhajajo iz dogovorov o financiranju dobaviteljev, ter s tem povezanih razkritij. Kot odziv na te povratne informacije je IASB izvedel ozko področje določanja standardov, kar je privedlo do sprememb. Spremembe zahtevajo, da podjetja zagotovijo posebna razkritja (kvalitativna in kvantitativna), povezana z dogovori o financiranju dobaviteljev. Spremembe dajejo tudi napotke o značilnostih dogovorov o financiranju dobaviteljev.
- **Neizmenljivost (sprememba MRS 21):** UOMRS je 15. avgusta 2023 izdal dokument »neizmenljivost« (angl. Lack of Exchangeability), ki spreminja MRS 21 Učinki sprememb deviznih tečajev. Spremembe so nastale kot posledica vloge, ki jo je prejel Odbor za

pojasnjevanje MSRP, o določitvi menjalnega tečaja v primeru dolgoročne nezmožnosti zamenjave. MRS 21 pred spremembami ni vseboval izrecnih zahtev za določitev menjalnega tečaja, kadar valuta ni zamenljiva za drugo valuto, kar je v praksi povzročilo raznolikost. Spremembe uvajajo zahteve za presojo, kdaj je valuta zamenljiva v drugo valuto in kdaj ne. Spremembe zahtevajo, da podjetje oceni promptni menjalni tečaj, če ugotovi, da valuta ni zamenljiva v drugo valuto. Spremembe veljajo za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2025 ali pozneje, pri čemer je dovoljena zgodnejša uporaba.

Skupina predvideva, da uvedbe novih standardov in spremembe obstoječih standardov v obdobju začetne uporabe ne bodo imele pomembnega vpliva na konsolidirane računovodske izkaze Skupine UNIOR.

9.7 Razkritja k revidiranemu konsolidiranemu izkazu finančnega položaja Skupine UNIOR

9.7.1 Izkaz finančnega položaja po odsekih

Konsolidirani računovodski izkaz finančnega položaja Skupine UNIOR je podrobneje razdeljen na dva področna odseka, ki jih glede na dejavnost, katero opravljajo družbe v skupini, lahko smiselno razdelimo na:

- Kovinsko predelovalno dejavnost (v nadaljevanju Kovinska dejavnost) in
- Turistično dejavnost

V turistično dejavnost uvrščamo družbo UNITUR d.o.o., ki ustvarja prihodke v dejavnosti turizma v zdravilišču Terme Zreče v Zrečah in smučarskem središču na Rogli. V kovinsko dejavnost uvrščamo vse ostale družbe v Skupini UNIOR, ki ustvarjajo prihodke s proizvodnjo in prodajo odkovkov, ročnega orodja, strojogradnje in proizvodnje orodij za stroje.

Konsolidiran izkaz finančnega položaja po področnih odsekih

(v EUR)	Turistična dejavnost 31.12.2023	Kovinska dejavnost 31.12.2023	SKUPAJ 31.12.2023	Turistična dejavnost 31.12.2022	Kovinska dejavnost 31.12.2022	SKUPAJ 31.12.2022
SREDSTVA	75.267.624	315.540.624	390.808.248	64.112.135	316.999.281	381.111.416
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	71.394.309	168.091.237	239.485.546	59.219.594	151.806.796	211.026.390
I. Neopredmetena sredstva in druga NS	1.443.758	7.601.865	9.045.623	1.450.904	5.019.126	6.470.030
1. Dolgoročne premoženjske pravice	1.357.553	2.013.030	3.370.583	1.214.907	1.770.447	2.985.354
2. Dobro ime	0	521.448	521.448	0	521.448	521.448
3. Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	0	1.809.278	1.809.278	0	2.588.191	2.588.191
4. Druga neopredmetena sredstva	49.632	439.184	488.816	0	47.133	47.133
5. Neopredmetena sredstva, ki se pridobivajo	36.572	2.818.926	2.855.498	235.997	91.907	327.904
II. Opredmetena osnovna sredstva	69.508.824	131.992.184	201.501.008	57.318.483	118.165.435	175.483.918
1. Zemljišča in zgradbe	53.979.042	50.243.280	104.222.322	50.727.927	48.945.805	99.673.732
2. Proizvajalne naprave in stroji	13.682.677	72.214.513	85.897.190	4.511.081	58.183.476	62.694.557
3. Druge naprave in oprema, drobni inv. in druga OOS	14.155	578.246	592.401	11.096	639.093	650.189
4. Opredmetena osnovna sredstva v najemu	151.122	4.238.951	4.390.073	18.369	3.617.525	3.635.894
5. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo	1.681.828	4.717.194	6.399.022	2.050.010	6.779.536	8.829.546
III. Naložbene nepremičnine	416.859	1.540.754	1.957.613	425.338	1.530.089	1.955.427
IV. Dolgoročne finančne naložbe	12.519	19.481.429	19.493.948	12.519	20.238.420	20.250.939
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil	12.519	19.474.331	19.486.850	12.519	20.229.514	20.242.033
2. Dolgoročna posojila	0	7.098	7.098	0	8.906	8.906
V. Dolgoročne poslovne terjatve	12.350	18.153	30.503	12.350	9.006	21.356
1. Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev	0	0	0	0	0	0
2. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih	12.350	18.153	30.503	12.350	9.006	21.356
VI. Odložene terjatve za davek	0	7.456.851	7.456.851	0	6.844.720	6.844.720
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	3.873.315	147.449.387	151.322.702	4.892.542	165.192.484	170.085.026
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	120.000	120.000	0	120.000	120.000
II. Zaloge	240.149	77.637.962	77.878.111	259.807	96.204.427	96.464.234
1. Material	225.285	22.529.846	22.755.131	240.840	35.110.668	35.351.508
2. Nedokončana proizvodnja	0	26.966.333	26.966.333	0	29.790.945	29.790.945
3. Proizvodi	0	21.361.772	21.361.772	0	23.939.959	23.939.959
4. Trgovsko blago	14.864	6.780.011	6.794.875	18.968	7.362.854	7.381.822
III. Kratkoročne finančne naložbe	0	73.012	73.012	0	60.535	60.535
1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	0	0	0	0	0	0
2. Kratkoročna posojila	0	73.012	73.012	0	60.535	60.535
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	2.433.872	47.846.387	50.280.259	1.302.655	49.443.744	50.746.399
1. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	1.510.746	29.570.699	31.081.445	951.156	31.812.313	32.763.469
2. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	923.126	17.989.174	18.912.300	335.560	17.581.645	17.917.205
3. Kratkoročne terjatve za davek od dohodka	0	286.514	286.514	15.939	49.786	65.725
V. Denarna sredstva	1.199.294	21.772.026	22.971.320	3.330.079	19.363.779	22.693.858

Konsolidiran izkaz finančnega položaja po odsekih (nadaljevanje)

(v EUR)	Turistična dejavnost 31.12.2022	Kovinska dejavnost 31.12.2022	SKUPAJ 31.12.2022	Turistična dejavnost 31.12.2021	Kovinska dejavnost 31.12.2021	SKUPAJ 31.12.2021
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	75.267.624	315.540.624	390.808.248	64.112.135	316.999.281	381.111.416
A. KAPITAL	39.166.876	147.305.628	186.472.504	31.144.364	153.500.818	184.645.182
A1. KAPITAL, PRIPISAN LASTNIKOM OBVLADUJOČE DRUŽBE	39.166.876	129.541.796	168.708.672	31.144.364	135.858.644	167.003.008
I. Vpoklicani kapital	6.483.792	17.205.191	23.688.983	6.483.792	17.205.191	23.688.983
1. Osnovni kapital	6.483.792	17.205.191	23.688.983	6.483.792	17.205.191	23.688.983
2. Nepoklicani kapital (odbitna postavka)	0	0	0	0	0	0
II. Kapitalske rezerve	18.508.479	23.178.485	41.686.964	11.409.929	30.277.035	41.686.964
III. Rezerve iz dobička	15.911.428	19.926.655	35.838.083	15.911.428	19.926.655	35.838.083
1. Zakonske rezerve	534.164	1.417.442	1.951.606	534.164	1.417.442	1.951.606
2. Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	0	2.721.454	2.721.454	0	2.721.454	2.721.454
3. Lastne delnice in poslovni deleži (odbitna postavka)	0	(2.721.454)	(2.721.454)	0	(2.721.454)	(2.721.454)
4. Statutarne rezerve	0	0	0	0	0	0
5. Druge rezerve iz dobička	15.377.264	18.509.213	33.886.477	15.377.264	18.509.213	33.886.477
IV. Rezerve zaradi vrednotenja po poštenih vred.	8.896.316	11.946.688	20.843.004	8.765.523	11.547.534	20.313.057
V. Preneseni čisti dobiček	0	57.963.421	46.537.112	0	50.240.277	38.306.075
VI. Prenesena čista izguba	(11.426.309)	0	0	(11.934.202)	0	0
VII. Čisti dobiček poslovnega leta	793.169	2.009.079	2.802.248	507.893	7.934.078	8.441.971
VIII. Čista izguba poslovnega leta	0	0	0	0	0	0
IX. Prevedbeni popravek kapitala	0	(2.687.722)	(2.687.722)	0	(1.272.125)	(1.272.125)
A2. KAPITAL, PRIPISAN NEOBVLADUJOČIM DELEŽEM	0	17.763.832	17.763.832	0	17.642.174	17.642.174
B. REZERVACIJE IN ODLOŽENI PRIHODKI	10.645.610	7.850.787	18.496.397	4.880.764	7.732.175	12.612.939
1. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti	878.622	7.018.265	7.896.887	621.344	6.767.290	7.388.634
2. Druge rezervacije	9.766.988	332.403	10.099.391	4.259.420	406.880	4.666.300
3. Odloženi prihodki	0	500.119	500.119	0	558.005	558.005
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	15.725.059	91.304.206	107.029.265	11.652.707	8.685.691	20.338.398
I. Dolgoročne finančne obveznosti	14.537.669	90.705.119	105.242.788	3.149.598	15.287.000	18.436.598
1. Dolgoročne finančne obveznosti do bank	14.427.190	86.299.435	100.726.625	3.149.598	11.742.176	14.891.774
2. Dolgoročne finančne obveznosti iz najema	110.479	3.297.787	3.408.266	0	2.773.976	2.773.976
3. Druge dolgoročne finančne obveznosti	0	1.107.897	1.107.897	0	770.848	770.848
II. Dolgoročne poslovne obveznosti	0	0	0	7.098.550	(7.098.550)	0
1. Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	0	0	0	0	0	0
2. Dolgoročne menične obveznosti	0	0	0	0	0	0
3. Dolgoročne poslovne obv. na podlagi predujmov	0	0	0	0	0	0
4. Druge dolgoročne poslovne obveznosti	0	0	0	7.098.550	(7.098.550)	0
III. Odložene obveznosti za davek	1.187.390	599.087	1.786.477	1.404.559	497.241	1.901.800
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	9.730.079	69.080.003	78.810.082	16.434.301	147.080.596	163.514.897
I. Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev	0	0	0	0	0	0
II. Kratkoročne finančne obveznosti	2.308.421	14.059.810	16.368.231	9.674.241	76.356.450	86.030.691
1. Kratkoročne finančne obveznosti do bank	1.707.352	13.095.640	14.802.992	9.588.955	75.061.581	84.650.536
2. Kratkoročne finančne obveznosti iz najema	37.853	963.324	1.001.177	18.870	849.927	868.797
3. Druge kratkoročne finančne obveznosti	563.216	846	564.062	66.416	444.942	511.358
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	7.421.658	55.020.193	62.441.851	6.760.060	70.724.146	77.484.206
1. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	3.873.467	32.888.001	36.761.468	3.755.556	42.813.949	46.569.505
2. Kratkoročne menične obveznosti	0	4.588.340	4.588.340	0	9.801.933	9.801.933
3. Kratkoročne poslovne obv. na podlagi predujmov	1.574.381	1.503.877	3.078.258	1.232.369	2.681.015	3.913.384
4. Kratkoročne obveznosti za davek od dohodka	25.714	361.229	386.943	0	322.689	322.689
5. Druge kratkoročne poslovne obveznosti	899.395	10.137.600	11.036.995	866.412	10.244.793	11.111.205
6. Kratkoročno vračunani stroški in odloženi prihodki	1.048.701	5.541.146	6.589.847	905.723	4.859.767	5.765.490

Dodatni podatki po območnih odsekih za Skupino UNIOR

(v EUR)	Prihodki od prodaje		Skupaj sredstva		Neto investicije	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Slovenija	216.248.457	208.760.820	303.099.916	288.577.230	24.550.506	10.940.624
Evropska unija	8.551.709	9.346.372	15.650.921	16.312.878	1.006.613	1.015.409
Ostala Evropa	13.170.047	14.495.711	18.637.614	18.310.104	1.017.214	1.666.026
Ostali trgi	56.266.439	55.049.968	53.419.797	57.911.204	2.263.235	2.837.708
Skupaj	294.236.652	287.652.871	390.808.248	381.111.416	28.837.568	16.459.767

Dodatni podatki po območnih odsekih prikazujejo konsolidirane prihodke od prodaje, konsolidirana sredstva in neto investicije glede na geografsko območje, v katerem imajo družbe v skupini svoj sedež.

9.7.2 Neopredmetena sredstva

SKUPINA UNIOR (v EUR)	Dobro ime	Odloženi stroški razvijanja	Naložbe v pravice do ind. lastnine	Druga neopredmet. sredstva	NDS v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 31. decembra 2022	602.236	4.656.927	7.344.970	47.133	327.904	12.979.170
Neposredna povečanja – investicije	0	51.076	953.905	614.868	2.737.769	4.357.618
Prenos z investicij v teku	0	0	210.175	0	(210.175)	0
Zmanjšanja med letom	0	0	(1.351.413)	(173.185)	0	(1.524.598)
Ostale spremembe (premiki, tečajni valut)	0	0	(196.849)	0	0	(196.849)
Stanje 31. decembra 2023	602.236	4.708.003	6.960.788	488.816	2.855.498	15.615.341
Popravek vrednosti						
Stanje 31. decembra 2022	80.788	2.068.736	4.359.616	0	0	6.509.140
Amortizacija v letu	0	829.989	693.203	0	0	1.523.192
Zmanjšanja med letom	0	0	(1.351.413)	0	0	(1.351.413)
Ostale spremembe (premiki, tečajni valut)	0	0	(111.201)	0	0	(111.201)
Stanje 31. decembra 2023	80.788	2.898.725	3.590.205	0	0	6.569.718
Sedanja vrednost 31. decembra 2023	521.448	1.809.278	3.370.583	488.816	2.855.498	9.045.623
Sedanja vrednost 31. decembra 2022	521.448	2.588.191	2.985.354	47.133	327.904	6.470.030

SKUPINA UNIOR (v EUR)	Dobro ime	Odloženi stroški razvijanja	Naložbe v pravice do ind. lastnine	Druga neopredmet. sredstva	NDS v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 31. decembra 2021	602.236	8.752.588	5.502.642	61.947	876.797	15.796.210
Neposredna povečanja – investicije	0	93.434	371.468	0	327.904	792.806
Prenos z investicij v teku	0	839.563	37.234	0	(876.797)	0
Zmanjšanja med letom	0	(3.461.607)	(64.314)	(14.814)	0	(3.540.735)
Ostale spremembe (premiki, tečajni valut)	0	(1.567.051)	1.497.940	0	0	(69.111)
Stanje 31. decembra 2022	602.236	4.656.927	7.344.970	47.133	327.904	12.979.170
Popravek vrednosti						
Stanje 31. decembra 2021	80.788	4.805.385	3.102.615	0	0	7.988.788
Amortizacija v letu	0	1.323.812	774.737	0	0	2.098.549
Zmanjšanja med letom	0	(3.461.607)	(64.314)	0	0	(3.525.921)
Ostale spremembe (premiki, tečajni valut)	0	(598.854)	546.578	0	0	(52.276)
Stanje 31. decembra 2022	80.788	2.068.736	4.359.616	0	0	6.509.140
Sedanja vrednost 31. decembra 2022	521.448	2.588.191	2.985.354	47.133	327.904	6.470.030
Sedanja vrednost 31. decembra 2021	521.448	3.947.203	2.400.027	61.947	876.797	7.807.422

Dobro ime izhaja iz pripojitve družbe Inexa Adria d.o.o. k družbi UNIOR d.d. v letu 2005 in pripojitve družbe UNIOR Werkzeugmaschinen GmbH k družbi UNIOR Deutschland GmbH v letu 2010. Letno preverjamo nadomestljivo vrednost dobrega imena denar ustvarjajočih enot, ki v letu 2023 na podlagi preverjenih indikatorjev ne izkazuje znakov za slabitev na podlagi njihovega poslovanja. Skupina dobrega imena v letu 2023 zato ni slabila.

Dolgoročno odloženi stroški razvijanja v skupni višini 1.809.278 evrov se nanašajo na odložene stroške razvoja v dejavnosti strojegradnje. Stroški razvijanja se pripoznajo kot neopredmeteno sredstvo ob pogojih izvedljivosti strokovnega dokončanja projekta, da je na voljo za uporabo ali prodajo, ter verjetnosti doseganja gospodarskih koristi iz projekta (obstoj trga za učinke projekta ali za projekt oziroma njegova koristnost, če se bo uporabljal v skupini). Med stroški razvijanja, ki se pripoznajo kot neopredmeteno sredstvo, skupina prikazuje stroške dela ter zunanjih storitev, potrebnih za razvoj novih tehnoloških rešitev, v primeru izdelave sredstva, ki izhaja iz razvoja, pa se kot odloženi stroški razvijanja usredstvi tudi materialni stroški, povezani z izdelavo razvojnega sredstva. Ob koncu leta 2023 skupina izkazuje za 2.855.498 evrov neopredmetenih dolgoročnih sredstev v pridobivanju, med katerimi je 2.727.019 evrov dolgoročno odloženih stroškov razvoja v dejavnosti strojegradnje (razvoj novih strojev in tehnologij) in v dejavnosti odkovkov (razvoj programa preoblikovanja aluminija).

Pri sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov smo preverili indikatorje slabitve vrednostno pomembnih odloženih stroškov razvoja. Ocenjena nadomestljiva vrednost odloženih stroškov razvoja presega njihovo neodpisano vrednost na dan 31. 12. 2023, zato v konsolidiranem izkazu poslovnega izida za leto 2023 niso bile evidentirane slabitve odloženih stroškov razvoja.

Povečanje naložb v pravice do industrijske lastnine predstavlja odkup služnostne pravice na zemljišču na Kitajskem v višini 460.495 evrov in nakup licenc za programsko opremo v vrednosti 493.410 evrov.

Med drugimi neopredmetenimi osnovnimi sredstvi v znesku 488.816 evrov so prikazane dolgoročne aktivne časovne razmejitve, kjer glavno postavko predstavljajo dolgoročno razmejeni stroški refinanciranja pri poslovnih bankah, ki je bilo v letu 2023 zaključeno z ročnostjo zapadlosti sedem let od sklenitve pogodbe.

Dobro ime je neopredmeteno sredstvo z nedoločeno dobo koristnosti, ostala neopredmetena osnovna sredstva pa imajo določeno končno dobo koristnosti in se v dobi koristnosti enakomerno časovno amortizirajo. Amortizacija neopredmetenih sredstev je v izkazu poslovnega izida izkazana v postavki *F. Odpisi vrednosti 1 Amortizacija*.

Pri letnem rednem popisu neopredmetenih osnovnih sredstev po nahajališčih v obvladujoči družbi s stanjem na dan 31. 10. 2023 in v ostalih družbah v skupini s stanjem na dan 31. 12. 2023 ni bilo ugotovljenih viškov ali mankov neopredmetenih osnovnih sredstev.

Strošek financiranja investicije za pridobitev neopredmetenega sredstva do usposobitve sredstva, se vključuje v nabavno vrednost neopredmetenih sredstev.

Kosmata knjigovodska vrednost v celoti amortiziranih neopredmetenih sredstev, ki se na dan 31. 12. 2023 še uporabljajo, znaša 1.096.793 evrov.

Na dan 31. 12. 2023 ne obstajajo odprte obveznosti za nakup neopredmetenih sredstev.

Skupina neopredmetenih sredstev ni slabila zaradi predpostavk povezanih z okoljem. Skupina tudi ni zavezanec za predajo emisijskih kuponov, zato z njimi ne razpolaga in jih ne izkazuje v svojih evidencah.

Skupina neopredmetenih sredstev nima zastavljenih za svoje dolgove.

9.7.3 Opredmetena osnovna sredstva

SKUPINA UNIOR	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna oprema	Drobni inventar	Osnovna sredstva v najemu	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
(v EUR)							
Nabavna vrednost							
Stanje 31. decembra 2022	30.477.507	152.758.491	223.839.254	3.020.876	5.840.500	8.829.546	424.766.174
Neposredna povečanja – investicije	0	473.908	2.072.854	163.069	1.720.123	22.397.239	26.827.193
Prenos z investicij v teku	94.070	7.484.574	17.087.017	67.194	0	(24.732.855)	0
Zmanjšanja med letom	0	(278.682)	(3.207.619)	(23.561)	(445.421)	(92.904)	(4.048.187)
Prevrednotenje	133.945	0	0	0	0	0	133.945
Prenos med osnovna sredstva	0	0	14.821.350	0	0	0	14.821.350
Ostale spremembe (spremembe tečajev)	(2.201)	(56.013)	(1.728.261)	(94.544)	(121.619)	(2.004)	(2.004.642)
Stanje 31. decembra 2023	30.703.321	160.382.278	252.884.595	3.133.034	6.993.583	6.399.022	460.495.833
Popravek vrednosti							
Stanje 31. decembra 2022	0	83.562.266	161.144.697	2.370.687	2.204.606	0	249.282.256
Amortizacija v letu	0	3.537.459	10.322.738	253.529	942.376	0	15.056.102
Zmanjšanja med letom	0	(223.857)	(3.141.718)	(20.858)	(439.713)	0	(3.826.146)
Ostale spremembe (spremembe tečajev)	0	(12.591)	(1.338.312)	(62.725)	(103.759)	0	(1.517.387)
Stanje 31. decembra 2023	0	86.863.277	166.987.405	2.540.633	2.603.510	0	258.994.825
Sedanja vrednost 31. decembra 2023	30.703.321	73.519.001	85.897.190	592.401	4.390.073	6.399.022	201.501.008
Sedanja vrednost 31. decembra 2022	30.477.507	69.196.225	62.694.557	650.189	3.635.894	8.829.546	175.483.918

SKUPINA UNIOR	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna oprema	Drobni inventar	Osnovna sredstva v najemu	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
(v EUR)							
Nabavna vrednost							
Stanje 31. decembra 2021	30.043.724	149.160.246	218.030.771	3.285.547	5.215.859	11.071.830	416.807.977
Neposredna povečanja – investicije	315.000	756.235	2.086.390	174.703	768.993	12.144.407	16.245.728
Prenos z investicij v teku	0	4.068.749	9.716.220	73.421	0	(13.858.390)	0
Zmanjšanja med letom	(26.361)	(1.195.107)	(5.404.846)	(521.165)	(202.307)	(525.071)	(7.874.857)
Prevrednotenje	143.766	0	0	0	0	0	143.766
Ostale spremembe (spremembe tečajev)	1.378	(31.632)	(589.281)	8.370	57.955	(3.230)	(556.440)
Stanje 31. decembra 2022	30.477.507	152.758.491	223.839.254	3.020.876	5.840.500	8.829.546	424.766.174
Popravek vrednosti							
Stanje 31. decembra 2021	0	80.441.971	155.711.344	2.666.801	1.426.957	0	240.247.073
Amortizacija v letu	0	3.477.090	10.666.796	240.431	939.674	0	15.323.991
Zmanjšanja med letom	0	(347.987)	(4.728.705)	(539.469)	(188.298)	0	(5.804.459)
Ostale spremembe (spremembe tečajev)	0	(8.808)	(504.738)	2.924	26.273	0	(484.349)
Stanje 31. decembra 2022	0	83.562.266	161.144.697	2.370.687	2.204.606	0	249.282.256
Sedanja vrednost 31. decembra 2022	30.477.507	69.196.225	62.694.557	650.189	3.635.894	8.829.546	175.483.918
Sedanja vrednost 31. decembra 2021	30.043.724	68.718.275	62.319.427	618.746	3.788.902	11.071.830	176.560.904

Med opredmetenimi osnovnimi sredstvi na dan 31. 12. 2023 ima Skupina UNIOR izkazana sredstva, ki jih je pridobila s finančnim najemom, z nabavno vrednostjo 2.117.657 evrov in sedanjo vrednostjo 1.280.459 evrov.

Skupina UNIOR na podlagi MSRP 16 med opredmetenimi osnovnimi sredstvi izkazuje tudi pravico do uporabe sredstev, pridobljenih na podlagi poslovnega najema, po nabavni vrednosti 6.993.583 evrov, in sicer 1.082.472 evrov najete opreme, 5.899.693 evrov najetih zgradb in 11.416 evrov najetih zemljišč. Amortizacija iz naslova najete opreme je v letu 2023 znašala 157.724 evrov, iz naslova najetih zgradb 784.652 evrov, zmanjšanje vrednosti najetih zemljišč pa znaša 5.708 evrov, saj se zemljišča ne

amortizirajo. Obresti iz naslova najemov znašajo 60.108 evrov, od tega 8.966 evrov za opremo, 50.885 evrov za zgradbe in 257 evrov za zemljišča. Obveznosti iz naslova najemov so konec leta znašale 4.409.443 evrov (3.653.390 evrov za najeto opremo, 746.224 evrov za najete zgradbe in 9.829 evrov za najeta zemljišča), od tega kratkoročni del 1.001.177 evrov (324.953 evrov za najeto opremo, 670.224 evrov za najete zgradbe in 6.000 evrov za najeta zemljišča). Stroški kratkoročnih najemov, ki zaradi krajšega obdobja najema niso pripoznani kot osnovna sredstva, in tudi najemi sredstev, katerih vrednost ne presega mejne vrednosti pripoznavanja sredstev kot osnovnega sredstva, so upoštevani med stroški najemnin v poglavju 9.8.5 Letnega poročila 2023.

Pri letnem rednem popisu opredmetenih osnovnih sredstev po nahajališčih v obvladujoči družbi s stanjem na dan 31. 10. 2023 in v ostalih družbah v skupini s stanjem na dan 31. 12. 2023, ni bilo ugotovljenih viškov ali manjkov opredmetenih osnovnih sredstev. So pa inventurne komisije predlagale izločitev opredmetenih osnovnih sredstev, ki so uničena oziroma tako poškodovana, da se popravilo ne izplača in se več ne morejo uporabljati v procesu proizvodnje. Knjigovodska vrednost izločenih opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2023 ob rednem letnem popisu je znašala 236.986 evrov.

Skupina UNIOR med opredmetenimi osnovnimi sredstvi izkazuje tudi kovaška orodja za kovanje v skupni vrednosti 14.821.350 evrov, ki jih je v preteklih obdobjih izkazovala med zalogami materiala.

Največje investicije v opredmetena osnovna sredstva v kovinski dejavnosti so v letu 2023 bile: šest novih obdelovalnih centrov za mehansko obdelavo odkovkov v vrednosti 1,6 milijona evrov, od tega dva v obratu Obdelava odkovkov v Slovenskih Konjicah in štirje na Kitajskem, oprema obrata za preoblikovanje aluminija v vrednosti 0,6 milijona evrov, dve indukcijski peči za segrevanje jekla v vrednosti 0,6 milijona evrov, dokončanje nove linije za stiskanje odkovkov v vrednosti 0,5 milijona evrov, obnova dela garderob zaposlenih v vrednosti 0,4 milijona evrov, dva stroja za žično erozijo v vrednosti 0,3 milijona evrov, sanacija strehe v obratu Lenart v vrednosti 0,1 milijona evrov, sončne elektrarne v vrednosti 0,1 milijona evrov in priprava ustreznih površin za njihovo namestitve v vrednosti 0,3 milijona evrov. Za avtomatizacijo in digitalizacijo, kamor prištevamo tudi naložbe informacijsko tehnologijo in kibernetiko varnost, smo namenili 2,2 milijona evrov. Preostali del investicij v višini 4,1 milijona evrov pa so predstavljale investicije v obnove in nadgradnje obstoječe opreme ter druge investicije manjše vrednosti.

V dejavnosti turizma predstavlja največjo investicijo v letu 2023 projekt Park Mašinžaga v vrednosti 12,5 milijona evrov. Od tega je bilo s strani Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport Slovenije pridobljenih 8 milijonov evrov nepovratnih sredstev. Dodatno smo v letu 2023 investirali še v nakup stanovanja za zaposlene v Zrečah, hladilni agregat v hotelu Atrij, prenovo masažnega bazena v hotelu Planja na Rogli, nakup avtomata za smučarske vozovnice in posodobitev elektro opreme v črpališču Jurgovo.

Kot jamstvo za dolgove ima skupina zastavljena zemljišča in zgradbe po sedanji vrednosti v višini 92.331.891 evrov ter proizvodjalno opremo po sedanji vrednosti v višini 18.262.193 evrov.

V skladu z MRS 16 razkrivamo:

- Skupina UNIOR ne razpolaga z začasno neizrabljenimi opredmetenimi osnovnimi sredstvi na dan 31. 12. 2023;
- kosmata knjigovodska vrednost (nabavna vrednost) v celoti amortiziranih opredmetenih osnovnih sredstev, ki se na dan 31. 12. 2023 še uporabljajo, znaša 92.814.606 evrov;
- skupina ne razpolaga z opredmetenimi osnovnimi sredstvi, ki so bila izločena iz uporabe in niso razvrščena med sredstva za prodajo v skladu z MSRP 5;
- po oceni poštena vrednost opredmetenih osnovnih sredstev, za katere družba uporablja model nabavne vrednosti, bistveno ne odstopa od knjigovodske vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev;
- obveznosti skupine za nakup opredmetenih osnovnih sredstev na dan 31. 12. 2023 znašajo 1.376.822 evrov.

Zemljišča v obvladujoči družbi so prevrednotena na podlagi cenitvenega poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin, vpisanega v register pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti nepremičnin pri Slovenskem inštitutu za revizijo, na pošteno vrednost po stanju na dan 31. 12. 2021. Za preveritev uporabnosti cenitev tudi za računovodsko poročanje v letu 2023 je pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin na podlagi analize trga nepremičnin ocenil, da so vrednosti izkazane, v cenitvah po stanju na dan 31. 12. 2021, primerne za uporabo tudi na dan 31. 12. 2023.

V turistični dejavnosti pa so zemljišča zaradi sprememb ocene vrednosti prevrednotena na podlagi cenitvenega poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin na pošteno vrednost po stanju na dan 31. 12. 2023. Pri vrednotenju je ocenjevalec uporabil način tržnih primerjav, ki nakazuje vrednost s primerjavo ocenjevane nepremičnine z enakimi ali podobnimi nepremičninami, za katere so na voljo informacije o cenah. Na osnovi doseženih prodajnih cen in prilagoditev je bila upoštevana indikativna cena, ki bi jo primerljiva nepremičnina dosegla na trgu. K oceni zemljišča je bila pripisana še vrednost komunalnega prispevka kot pravice, ki je pripisana k stavbnemu zemljišču, na katerem stojijo objekti z izdanim gradbenim dovoljenjem.

Strošek financiranja investicije za pridobitev opredmetenega osnovnega sredstva do usposobitve sredstva se vključuje v nabavno vrednost opredmetenih sredstev.

Pri sestavi računovodskih izkazov smo v skupini preverili, ali obstajajo indikatorji, da bi bila potrebna slabitev opredmetenih osnovnih sredstev, vendar jih nismo odkrili, prav tako nismo slabili sredstev zaradi predpostavk povezanih z okoljem.

Vrednost prevrednotenih zemljišč po nabavni vrednosti znaša 8.539.733 evrov.

9.7.4 Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Zemljišča	1.234.143	1.174.865
Zgradbe	723.470	780.562
Skupaj	1.957.613	1.955.427

Gibanje naložbenih nepremičnin

(v EUR)	2023	2022
Začetno stanje 1. januarja	1.955.427	1.986.461
Pridobitve	86.646	0
Odsvojitve	0	0
Sprememba poštene vrednosti	(83.662)	(32.070)
Ostale spremembe (premiki, tečajji valut)	(798)	1.036
Končno stanje 31. decembra	1.957.613	1.955.427

Naložbene nepremičnine zajemajo zemljišča in zgradbe, ki so namenjene nadaljnji prodaji oziroma se ne uporabljajo za opravljanje osnovne dejavnosti skupine na lokacijah v Zrečah in na Rogli, oziroma so oddane v najem v Kragujevcu v Srbiji.

Naložbene nepremične v odvisnih družbah v Sloveniji in Srbiji so vrednotene na podlagi cenitvenega poročila, izdelanega s strani pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti nepremičnin na pošteno vrednost po stanju na dan 31. 12. 2023. Pri zemljiščih in zgradbah, ki so izkazane med naložbenimi nepremičninami, sta ocenjevalca nepremičnin, vpisana v register pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti nepremičnin pri Slovenskem inštitutu za revizijo in v register pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti nepremičnin ministrstva za pravosodje Republike Srbije, uporabila način tržnih prodaj, ki nakazuje vrednost s primerjavo ocenjevane nepremičnine z enakimi ali podobnimi nepremičninami, za katere so na voljo informacije o cenah. Na osnovi doseženih prodajnih cen in prilagoditev so bile upoštevane indikativne cene, ki bi jih primerljive nepremičnine dosegle na trgu. K oceni zemljišč je bila pripisana še vrednost komunalnega prispevka kot pravice, ki je pripisana k stavbnemu zemljišču, na katerem stojijo objekti z izdanim gradbenim dovoljenjem. Učinek sprememb poštene vrednosti naložbenih nepremičnin v vrednosti 83.662 evrov je vključen v poslovni izid leta 2023.

Naložbene nepremičnine v obvladujoči družbi so vrednotene na podlagi cenitvenega poročila, izdelanega s strani pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin na pošteno vrednost po stanju na dan 31. 12. 2021. Za preveritev uporabnosti cenitev tudi za računovodsko poročanje v letu 2023 je pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin na podlagi analize trga nepremičnin ocenil, da so vrednosti izkazane v cenitvah po stanju na dan 31. 12. 2021, primerne za uporabo tudi na dan 31. 12. 2023.

Kot jamstvo za dolgove ima skupina zastavljene naložbene nepremičnine po knjigovodski vrednosti 1.234.143 evrov.

9.7.5 Dolgoročne finančne naložbe

Gibanje dolgoročnih naložb v delnice, deleže in posojila

(v EUR)	2023	2022
Stanje naložb 1. januarja	20.250.939	20.526.937
Povečanja:		
Nakupi delnic in deležev	0	0
Pripis vrednosti pridruženih podjetij po kapitalski metodi	0	2.093.376
Druga povečanja – prevrednotenje	2	10
Zmanjšanja:		
Prodaje delnic in deležev	(40)	(3.671.098)
Znižanje vrednosti pridruženih podjetij po kapitalski metodi	(716.876)	0
Kratkoročni del dolgoročnih finančnih naložb	(1.802)	(1.806)
Odpisi naložb	(38.275)	(762)
Stanje 31. decembra	19.493.948	20.250.939

Zmanjšanje dolgoročnih finančnih naložb v višini 716.876 evrov predstavlja pripis spremembe vrednosti pridruženih podjetij, ki se v konsolidiranih računovodskih izkazih vrednotijo po kapitalski metodi, medtem ko je v letu 2022 znašal pozitiven učinek iz tega naslova 2.093.376 evrov. Dobički in izgube pridruženih podjetij v konsolidiranem izkazu finančnega položaja povečujejo oziroma zmanjšujejo vrednost dolgoročnih finančnih naložb, v konsolidiranem izkazu poslovnega izida pa povečujejo finančne prihodke oziroma odhodke.

Za naložbe smo v skupini ob izdelavi računovodskih izkazov preverili morebitne indikatorje slabitev. Odpisali smo naložbi v družbah Strojgradnja d.d. Trbovlje in Cimos d.d. Koper v skupni vrednosti 38.275 evrov. Dodatnih oslabitev dolgoročnih finančnih naložb v letu 2023 nismo oblikovali.

Kot jamstvo za dolgove ima skupina zastavljene dolgoročne finančne naložbe po knjigovodski vrednosti 18.087.474 evrov.

Naložbe v pridružena podjetja, v konsolidaciji merjene po kapitalski metodi

(v EUR)	Delež %	31. 12. 2023	31. 12. 2022
V državi:			
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	29,253	18.087.474	18.927.710
		18.087.474	18.927.710
V tujini:			
UNIOR TEHNA d.o.o. Sarajevo, BiH	25,000	545.641	498.463
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd, Srbija	20,000	829.664	753.481
		1.375.305	1.251.944
Skupaj pridružena podjetja		19.462.779	20.179.654

Ker ima družba Štore Steel d.o.o. tudi 9,95-odstotni lastni delež, je vrednost naložbe v to pridruženo družbo v konsolidiranih računovodskih izkazih Skupine UNIOR vrednotena po preračunanem 32,487-odstotnem deležu, pri čemer so iz kapitala te družbe zaradi uskladitve računovodskih usmeritev izločena prevrednotenja zgradb v višini 15.382.158 evrov.

Kapital in poslovni izid povezanih strank

Ime podjetja	Država podjetja	Odstotek udeležbe v kapitalu	Velikost kapitala v EUR	Poslovni izid leta v EUR
Pridružena podjetja:				
ŠTORE STEEL d.o.o.	Slovenija	29,253	71.058.586	(2.746.501)
UNIOR TEHNA d.o.o.	BiH	25,000	2.182.564	188.713
UNIOR TEOS ALATI d.o.o.	Srbija	20,000	4.148.322	646.391

Podrobni podatki pridruženih družb (firma, sedež, dejavnost ter število zaposlenih) so razkriti v poglavju 9.6.1.3 Letnega poročila 2023.

Finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Banke	750	750
Druga podjetja	23.321	61.629
Skupaj	24.071	62.379

Vrednost naložb v finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida po izvirnih nabavnih vrednostih znaša 73.113 evrov, vrednost oblikovanega popravka naložb v finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, pa znaša 49.042 evrov.

Dolgoročne finančne naložbe v dolgove, merjene po odplačni vrednosti

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dolgoročna posojila drugim	8.900	10.712
Kratkoročni del naložb v dolgove	(1.802)	(1.806)
Skupaj	7.098	8.906

Dolgoročne finančne naložbe v dolgove niso zavarovane z zastavo premoženja. Prikazana dolgoročna posojila so v celoti poplačljiva. Obrestne mere za dolgoročne naložbe v finančne dolgove so v razponu od mesečni EURIBOR + 3 odstotke do 3-mesečni EURIBOR + 3 odstotke ter fiksna obrestna mera 3 odstotke.

Prihodki iz naslova obresti v letu 2023 znašajo 123.650 evrov, v letu 2022 pa so znašali 127.206 evrov.

9.7.6 Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	120.000	120.000
Skupaj	120.000	120.000

Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo predstavljajo bungalovi na Rogli.

9.7.7 Zaloge

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Material	23.693.672	36.222.588
Nedokončana proizvodnja	26.973.024	29.793.882
Proizvodi	21.586.784	24.077.727
Trgovsko blago	6.890.737	7.456.322
Popisni presežki	125.618	147.176
Popisni primanjkljaji	(284.820)	(181.122)
Popravek vrednosti	(1.106.904)	(1.052.339)
Skupaj	77.878.111	96.464.234

Gibanje popravkov vrednosti zalog

(v EUR)	Material	Gotovi proizvodi	Trgovsko blago	Skupaj
Stanje 31. decembra 2022	821.123	147.368	83.848	1.052.339
Oblikovanje popravka zalog	40.996	47.590	12.380	100.966
Odprava popravka zalog	(26.997)	0	(19.404)	(46.401)
Stanje 31. decembra 2023	835.122	194.958	76.824	1.106.904

(v EUR)	Material	Gotovi proizvodi	Trgovsko blago	Skupaj
Stanje 31. decembra 2021	933.553	1.577.378	198.044	2.708.975
Oblikovanje popravka zalog	68.245	10.971	18.004	97.220
Slabitev popravka zalog	(104.624)	(1.376.489)	(104.871)	(1.585.984)
Odprava popravka zalog	(76.051)	(64.492)	(27.329)	(167.872)
Stanje 31. decembra 2022	821.123	147.368	83.848	1.052.339

Zaloge so se v poslovnem letu 2023 skupaj znižale za 18.586.123 evrov predvsem zaradi prenosa kovaških orodij za kovanje v vrednosti 14,8 milijona evrov med opredmetena osnovna sredstva. Dejansko so se zaloge znižale za 3.764.773 evrov, kar je posledica optimizacije in skrbnega načrtovanja potrebnih zalog. Znižanje je prisotno v vseh vrstah zalog, kljub višjim nabavnim cenam določenih kategorij materialov, večji proizvodnji in višjim proizvodnim stroškom.

Knjigovodska vrednost zalog je enaka čisti iztržljivi vrednosti, vsako leto sproti pa po metodologiji, zapisani v računovodskih usmeritvah, oblikujemo popravek vrednosti za zaloge, ki niso imele gibanja v določenih obdobjih. Vrednostno stanje popravka vrednosti zalog v letu 2023 je za 54.565 evrov višje kot konec leta 2022. Pri inventurah stanja zalog je bilo skupno ugotovljeno 125.618 evrov popisnih presežkov ter 284.820 evrov popisnih primanjkljajev, kar pomeni, da so primanjkljaji presegali presežke za 159.202 evrov.

Kot jamstvo za dolgove ima skupina zastavljene zaloge po knjigovodski vrednosti 20.000.000 evrov.

Zaloge v zgornji tabeli so prikazane v bruto zneskih, ker so posebej prikazani popravki vrednosti zalog ter učinki popravkov zalog, ki izhajajo iz ugotovljenih sprememb pri popisu zalog; zaloge v izkazu finančnega položaja so prikazane v neto zneskih. Skupina ni zaznala indikatorjev, povezanih z okoljem, ki bi narekovali slabitve zalog.

9.7.8 Poslovne terjatve

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dolgoročne poslovne terjatve		
Dolgoročne poslovne terjatve do drugih	30.503	21.356
Skupaj dolgoročne poslovne terjatve	30.503	21.356
Kratkoročne poslovne terjatve		
Kratkoročne poslovne terjatve do pridruženih podjetij	275.845	259.184
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev – doma	4.820.760	3.729.457
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev – v tujini	26.576.514	29.472.916
Kratkoročne poslovne terjatve iz naslova obresti	0	0
Terjatve za DDV	1.500.744	1.207.050
Terjatve za davek od dohodka	286.514	65.725
Predujmi	5.968.028	2.891.660
Druge kratkoročne poslovne terjatve	11.443.528	13.818.495
Popravki vrednosti kratkoročnih poslovnih terjatev	(591.674)	(698.088)
Skupaj kratkoročne poslovne terjatve	50.280.259	50.746.399

Dolgoročne poslovne terjatve Skupine UNIOR so se povečale za 9.147 evrov. Ker so vse terjatve izterljive, skupina pri upoštevanju poplačljivosti terjatev ne diskontira.

Med drugimi kratkoročnimi terjatvami so izkazane terjatve prodanih poslovnih terjatev iz naslova neregresnega faktoringa, terjatve iz naslova refundacij, kratkoročno odloženi stroški in nezaračunani prihodki. V tabeli prikazane terjatve so v celoti poplačljive. Pričakovane kreditne izgube iz poslovnih terjatev (ang. Expected credit loss, ECL) skladno z MSRP 9 so prikazane v poglavju 9.11 Letnega poročila 2023. Vse kratkoročne poslovne terjatve do kupcev, ki niso povezane osebe, ima skupina zavarovane z 90 odstotnim kritjem.

Kot jamstvo za dolgove ima skupina zastavljene terjatve v vrednosti 4.361.652 evrov.

V letu 2023 je skupina oblikovala popravke vrednosti terjatev do kupcev v vrednosti 120.272 evrov, stanje popravkov vrednosti pa je 106.414 evrov nižje kot konec leta 2022 zaradi dokončnega odpisa terjatev v višini 128.641 evrov.

Gibanje popravkov v vrednosti terjatev

(v EUR)	2023	2022
Stanje 1. januarja	698.088	555.131
Izterjane odpisane terjatve	(98.045)	(9.788)
Dokončen odpis terjatev	(128.641)	(84.171)
Oblikovanje popravkov vrednosti v letu	120.272	236.916
Stanje 31. decembra	591.674	698.088

Zapadlosti terjatev

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Nezapadle terjatve	43.581.080	43.292.427
Zapadle terjatve do 90 dni	4.263.208	5.366.907
Zapadle terjatve od 91 do 180 dni	1.701.083	1.028.467
Zapadle terjatve od 181 do 365 dni	426.486	782.237
Zapadle terjatve nad 1 leto	308.402	276.361
Skupaj	50.280.259	50.746.399

9.7.9 Kratkoročne finančne naložbe

(v EUR)	31.12.2023	31.12.2022
Dana posojila		
– drugim	71.210	58.729
Kratkoročne finančne naložbe v depozite	0	0
Kratkoročni del dolgoročnih naložb v dolgove	1.802	1.806
Skupaj	73.012	60.535

Kratkoročne finančne naložbe niso zastavljene.

Skupina UNIOR kratkoročne finančne naložbe izkazuje po odplačni vrednosti.

Za kratkoročna posojila skupina nima prejetih zavarovanj, zanje pa se ocenjuje, da so v celoti poplačljiva. Obresti iz naslova danih posojil se poplačujejo.

Gibanje kratkoročnih finančnih naložb

(v EUR)	2023	2022
Stanje 1. januarja	60.535	3.251.733
Povečanja:		
Povečanje kratkoročnih posojil drugim	10.675	53.494
Povečanje naložb v depozite	0	0
Prenos kratkoročnega dela dolgoročnih finančnih naložb	1.802	1.806
Zmanjšanja:		
Zmanjšanje kratkoročnih posojil drugim	0	(1.611)
Zmanjšanje finančnih naložb v depozite	0	(3.244.887)
Stanje 31. decembra	73.012	60.535

Kratkoročne finančne naložbe so se povečale za 12.477 evrov.

9.7.10 Denarna sredstva

Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Gotovina v blagajni in prejeti čeki	32.957	18.954
Denarna sredstva v banki	22.938.363	22.674.904
Skupaj	22.971.320	22.693.858

Stanje denarnih sredstev na dan 31. 12. 2023 je za 277.462 evrov višje kot ob koncu preteklega leta. Stanje denarnih sredstev predstavlja stanje denarnih sredstev na računih pri poslovnih bankah in gotovine v blagajni.

Skupina denarnih sredstev nima zastavljenih.

9.7.11 Kapital

Celotni kapital Skupine UNIOR sestavljajo vpoklicani kapital, kapitalne rezerve, rezerve iz dobička, rezerve zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, preneseni čisti poslovni izid, čisti dobiček ali izguba poslovnega leta in prevedbeni popravek kapitala.

Osnovni kapital obvladujoče družbe je na dan 31. 12. 2023 registriran v znesku 23.688.983 evrov, kot je izkazan v izkazu finančnega položaja, in je razdeljen na 2.838.414 kosovnih delnic. Obvladujoča družba nima odobrenega kapitala in v poslovnem letu 2023 ni pogojno povečala osnovnega kapitala. Obvladujoča družba in ostale družbe v skupini niso izdale dividendnih obveznic in niso družbenik v drugi družbi, za katere obveznosti bi neomejeno odgovarjale.

Kapitalne rezerve znašajo 41.686.964 evrov in se v primerjavi s preteklim letom niso spremenile. Znesek kapitalnih rezerv je sestavljen iz vplačanega presežka kapitala iz naslova dokapitalizacij v višini 7.944.612 evrov, presežka prodajne vrednosti nad knjigovodsko vrednostjo prodanih lastnih delnic v višini 3.977.906 evrov ter splošnega prevrednotovalnega popravka kapitala, ki je bil ob prehodu na Mednarodne standarde računovodskega poročanja vključen v kapitalne rezerve v višini 29.764.446 evrov.

Rezerve iz dobička v višini 35.838.083 evrov so namensko zadržani zneski dobičkov iz preteklih let, predvsem za poravnavo potencialnih prihodnjih izgub, in se glede na stanje konec leta 2022 niso spremenile. Rezerve vključujejo 2.721.454 evrov rezerv za lastne delnice v lasti družbe UNIOR d.d. in lastne delnice v lasti odvisnih družb UNIOR Deutschland GmbH in SPITT d.o.o. Družba UNIOR d.d. ima v lasti 69.784 lastnih delnic, odvisni družbi UNIOR Deutschland GmbH in SPITT d.o.o. pa imata skupaj v lasti 3.330 delnic obvladujoče družbe.

Rezerve zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti v višini 20.843.004 evrov predstavljajo rezerve iz naslova prevrednotenja zemljišč po pošteni vrednosti ter izgube in aktuarske dobičke pri aktuarskih izračunih odpravnin ob upokojitvi. V preteklem letu je znesek rezerv zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti znašal 20.313.057 evrov. Povečanje 529.947 evrov je sestavljeno iz povečanja v višini 207.850 evrov zaradi vrednotenja zemljišč po pošteni vrednosti in spremembe aktuarskega dobička iz naslova izračuna rezervacij na podlagi pokojninskih programov v višini 477.966 evrov, zmanjšanje pa predstavlja povečanje oslabitve vrednosti presežkov za obveznosti za odloženi davek v višini 155.869 evrov.

Rezerve zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Zemljišča	24.632.674	24.424.824
Oslabitev vrednosti presežkov	(4.381.189)	(4.225.320)
Odpravnine	(614.983)	(614.983)
Aktuarski dobiček	1.206.502	728.536
Skupaj	20.843.004	20.313.057

Gibanje rezerv zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti

(v EUR)	2023	2022
Stanje 1. januarja	20.313.057	20.521.761
Zmanjšanja:		
– zemljišča	(2.022)	(1.500.134)
– oblikovanje obv. za odložene davke	(79.942)	(172.723)
Povečanja:		
– zemljišča	133.945	453.349
– aktuarski dobiček	477.966	1.010.804
– odprava oslabitve vrednosti presežkov	0	0
Stanje 31. decembra	20.843.004	20.313.057

Preneseni čisti dobiček znaša 46.537.112 evrov in predstavlja nerazporejeni dobiček preteklih let.

Čisti poslovni izid Skupine UNIOR v letu 2023 je dobiček v višini 4.936.566 evrov, v preteklem letu pa je skupina izkazala poslovni izid v višini 10.232.462 evrov. Čisti poslovni izid Skupine UNIOR je za 4.709.571 evrov večji od dobička obvladujoče družbe. Razlike so posledice poslovnih izidov odvisnih družb, ki pripadajo lastnikom obvladujoče družbe v vrednosti 4.162.743 evrov, znižanja vrednosti pridruženih družb v višini 716.876 evrov, izločitev in prilagoditev pri konsolidaciji v višini – 870.614 evrov ter dobička, ki pripada neobvladujočim deležem v višini 2.134.318 evrov.

Čisti dobiček na delnico v poslovnem letu 2023 znaša 1,79 evra, v poslovnem letu 2022 pa je znašal 3,70 evra na delnico. Čisti dobiček na delnico je izračunan tako, da se čisti dobiček obračunskega obdobja, ki pripada lastnikom, deli s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic, pri čemer se izločijo navadne delnice, ki jih ima v lasti skupina. Tehtano povprečno število uveljavljajočih se navadnih delnic, upoštevano pri izračunu čistega dobička na delnico v poslovnem letu 2023 in v poslovnem letu 2022, znaša 2.765.300 delnic. Popravljeni čisti dobiček na delnico za poslovno leto 2023 in poslovno leto 2022 je enak čistemu dobičku na delnico.

Vseobsegajoči donos poslovnega leta na delnico v poslovnem letu 2023 znaša 1,13 evra, v poslovnem letu 2022 pa je znašal 3,37 evra na delnico. Vseobsegajoči donos poslovnega leta na delnico je izračunan tako, da se vseobsegajoči donos poslovnega leta, ki pripada lastnikom, deli s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic, pri čemer se izločijo navadne delnice, ki jih ima v lasti skupina. Tehtano povprečno število uveljavljajočih se navadnih delnic, upoštevano pri izračunu vseobsegajočega donosa poslovnega leta v poslovnem letu 2023 in poslovnem letu 2022, znaša 2.765.300 delnic. Popravljeni vseobsegajoči donos poslovnega leta na delnico za poslovno leto 2023 in poslovno leto 2022 je enak vseobsegajočemu donosu poslovnega leta.

Gibanja v kapitalu, pripisanem lastnikom obvladujoče družbe, v tekočem letu predstavljajo:

- vnos čistega poslovnega izida leta 2023, ki pripada lastnikom obvladujoče družbe, znaša 2.802.248 evrov,
- povečanje rezerv zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti v višini 529.947 evrov zaradi spremembe rezerv iz naslova prevrednotenja zemljišč po pošteni vrednosti ter aktuarskega dobička pri izračunu rezervacij za odpravnine,
- druge spremembe lastniškega kapitala predstavljajo zmanjšanje v višini 210.934 evrov,
- prevedbeni popravek kapitala se je zmanjšal za 1.415.597 evrov zaradi prevedbenih valutnih razlik, ker je tečaj domače valute evro porastel v primerjavi s tečaji valut v nekaterih državah, kjer ima Skupina UNIOR svoja odvisna podjetja,
- druge spremembe v kapitalu predstavljajo prerazporeditve med skupinami rezerv v odvisnih družbah v skladu z zahtevami lokalne zakonodaje držav, v katerih so odvisne družbe.

Gibanja v kapitalu, pripisanem neobvladujočim deležem, v tekočem letu predstavljajo:

- čisti poslovni izid poslovnega leta, ki pripada lastnikom neobvladujočih deležev, predstavlja povečanje v višini 2.134.318 evrov,
- izplačilo dividend lastnikom neobvladujočih deležev znižuje kapital za 700.556 evrov;
- druge spremembe neobvladujočih deležev predstavljajo zmanjšanje v višini 393.493 evrov,
- prevedbeni popravek kapitala se je znižal za 918.611 evrov zaradi prevedbenih valutnih razlik, ker je tečaj domače valute evro porasel v primerjavi s tečajem valut v nekaterih državah, kjer ima Skupina UNIOR svoja odvisna podjetja.

9.7.12 Dolgoročne rezervacije in odloženi prihodki

(v EUR)	Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	Rezervacije za rente	Prejete donacije za osnovna sredstva	Odloženi prihodki	Skupaj
Stanje 31. decembra 2022	7.388.634	262.311	4.562.624	399.370	12.612.939
Oblikovane rezervacije	1.514.535	5.464	5.624.483	166.796	7.311.278
Črpanje rezervacij	(335.202)	(42.675)	(312.816)	(66.047)	(756.740)
Odprava rezervacij	(671.080)	0	0	0	(671.080)
Stanje 31. decembra 2023	7.896.887	225.100	9.874.291	500.119	18.496.397

(v EUR)	Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	Rezervacije za rente	Prejete donacije za osnovna sredstva	Odloženi prihodki	Skupaj
Stanje 31. decembra 2021	6.700.968	277.861	2.212.592	199.505	9.390.926
Oblikovane rezervacije	2.148.434	1.366	2.468.137	228.721	4.846.658
Črpanje rezervacij	(239.401)	(16.916)	(118.105)	(28.856)	(403.277)
Odprava rezervacij	(1.221.367)	0	0	0	(1.221.367)
Stanje 31. decembra 2022	7.388.634	262.311	4.562.624	399.370	12.612.939

Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine so oblikovane v višini ocenjenih izplačil v prihodnosti za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontiranih na dan izkaza finančnega položaja. Glavni parametri, upoštevani v izračunu, so starostna meja upokojitve 65 let za ženske in moške, potrebna delovna doba 40 let, diskontna stopnja 4 odstotke ter dolgoročna letna rast plač za 2,5 odstotka. Fluktuacija je upoštevana glede na starostno razporeditev delavcev in sicer za delavce stare do 30 let 6 odstotkov, za delavce stare od 31 do 40 let 3 odstotke, za delavce stare od 41 do 50 let 3 odstotke in za delavce starejše od 51 let en odstotek. Rezervacije se odpravljajo zaradi drugačnih predpostavk pri obračunu rezervacij ter za vse zaposlene, za katere so bile v preteklih letih oblikovane rezervacije, a pri nas niso več zaposleni.

Analiza občutljivosti na spremembo parametrov aktuarskih predpostavk na višino oblikovanih rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade pomembnega deleža rezervacij v Skupini UNIOR, ki se nanaša na družbi UNIOR d.d. in UNITUR d.o.o. in predstavlja 80,5 odstotka vseh oblikovanih rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade, je prikazana v spodnji tabeli.

(v EUR)	Odmik od postavk	Rezervacije za odpravnine	Rezervacije za jubilejne nagrade	Skupaj
Stanje 31. decembra 2023		4.751.858	1.602.007	6.353.865
Rast plač v podjetju	+0,50 %	137.572	0	137.572
	-0,50 %	(122.667)	0	(122.667)
Rast plač v državi	+0,50 %	177.186	0	177.186
	-0,50 %	(158.715)	0	(158.715)
Fluktuacija	+0,50 %	(291.091)	(50.730)	(341.821)
	-0,50 %	298.850	54.075	352.925
Upokojitvena starost	+1 leto	(214.484)	29.869	(184.615)
	-1 leto	208.777	(60.856)	147.921
Pokojninska doba	+1 leto	(53.236)	11.355	(41.881)
	-1 leto	21.624	(37.245)	(15.621)
Diskontna stopnja	+0,50 %	(288.089)	(54.729)	(342.818)
	-0,50 %	297.906	58.713	356.618

Rezervacije za rente so oblikovane za zaposlenca, ki so se pri delu v družbah v skupini poškodovali in imajo trajne posledice.

Med dolgoročnimi rezervacijami za prejete donacije za osnovna sredstva so izkazana prejeta sredstva Ministrstva za gospodarstvo za sofinanciranje razvojnih projektov in sofinanciranje naložb v obnovo in razvoj turističnih objektov v Zrečah in na Rogli, za sanacijo term po požaru, sofinanciranje izgradnje hotela Atrij v Zrečah in prejeta sredstva za sofinanciranje naložb za razvoj podjetništva v Srbiji, ki jih podeljuje Fond Republike Srbije za razvoj. Povečanje v letu 2023 predstavlja prejeta nepovratna sredstva s strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo za sofinanciranje operacije Park Mašinžaga v vrednosti 5.624.483 evrov. Za ta projekt je bila dana bančna garancija v višini 2.030.718 evrov. Rezervacije se črpajo v skladu z amortizacijo sofinanciranih osnovnih sredstev, njihovo stanje na dan 31. 12. 2023 pa znaša 9.874.291 evrov.

Med dolgoročno odloženimi prihodki so izkazana prejeta sredstva za sofinanciranje izgradnje kotlovnice za daljinsko ogrevanje na lesno biomaso na Rogli in sklad za varstvo narave.

V povezavi z državnimi podporami ni neizpoljenih pogojev ali potencialnih obveznosti za njihovo vračilo.

9.7.13 Dolgoročne finančne obveznosti

Gibanje dolgoročnih finančnih obveznosti

(v EUR)	Glavnica dolga 1. 1. 2023	Povečanje posojil v letu	Zmanjšanje posojil v letu	Glavnica dolga 31. 12. 2023	Del, ki zapade v letu 2024	Dolgoročni del
Banka ali posojilodajalec						
Prejeta posojila banke v državi	12.577.376	108.917.431	(12.418.996)	109.075.811	(9.530.365)	99.545.446
Prejeta posojila banke v tujini	2.314.398	0	(739.493)	1.574.905	(393.726)	1.181.179
Ostali posojilodajalci	406.299	336.657	0	742.956	(164.798)	578.158
Obveznosti iz najemov	2.773.976	1.682.576	(49.450)	4.407.102	(998.836)	3.408.266
Finančni najem	364.549	737.859	(173.405)	929.003	(399.264)	529.739
Skupaj dobljena posojila	18.436.598	111.674.523	(13.381.344)	116.729.777	(11.486.989)	105.242.788

(v EUR)	Glavnica dolga 1. 1. 2022	Povečanje posojil v letu	Zmanjšanje posojil v letu	Glavnica dolga 31. 12. 2022	Del, ki zapade v letu 2023	Dolgoročni del
Banka ali posojilodajalec						
Prejeta posojila banke v državi	75.195.690	2.173.891	(1.659)	77.367.922	(64.790.546)	12.577.376
Prejeta posojila banke v tujini	2.060.442	679.514	0	2.739.956	(425.558)	2.314.398
Ostali posojilodajalci	210.783	426.451	0	637.234	(230.935)	406.299
Obveznosti iz najemov	2.840.489	804.123	(14.521)	3.630.091	(856.115)	2.773.976
Finančni najem	539.083	142.253	(49.594)	631.742	(267.193)	364.549
Skupaj dobljena posojila	80.846.487	4.226.232	(65.774)	85.006.945	(66.570.347)	18.436.598

Obrestne mere za najeta dolgoročna posojila se gibljejo v razponu od 6-mesečni EURIBOR + 0,45 odstotka do 6-mesečni EURIBOR + 3,8 odstotka ter 3-mesečni EURIBOR + 0,5 odstotka do 3-mesečni EURIBOR + 2,92 odstotka. Skupina UNIOR ima najeta dolgoročna posojila z referenčno obrestno mero za 3-mesečni in 6-mesečni EURIBOR. Skupina na dan 31. 12. 2023 nima sklenjenih pogodb o izvedenih finančnih instrumentih.

Nova posojila v letu 2023 v višini 108.917.431 evrov predstavljajo novo odobreni dolgoročni sindicirani posojili v družbah UNIOR d.d. in UNITUR d.o.o. v višini 93.000.000 evrov, s katerima so bila v celoti poplačana v letu 2016 odobreno sindicirano posojilo, v letu 2020 najeta kredita s poroštvo Republike Slovenije ter kratkoročno revolving posojilo. Novo najetje predstavlja tudi dokončno črpanje v letu 2021 odobrenega posojila SID Banke d.d. za namene vzpostavitve novega proizvodnega programa za preoblikovanje aluminija v višini 2.917.431 evrov, novo posojilo SID Banke d.d. v višini 10.000.000 evrov namenjeno financiranju tehnološko – razvojnih projektov programov Odkovki in Ročno orodje v obvladujoči družbi ter 3.000.000 evrov za financiranje investicije v izgradnjo projekta Park Mašinžaga v turistični dejavnosti. Novo odobreni dolgoročni sindicirani posojili nimata sofinancirane obrestne mere, posojili najeti pri SID Banki d.d. pa vključujeta prejeto državno pomoč na podlagi Posebnih pogojev financiranja tehnološko-razvojnih projektov (št. priglasitve BE01-5665493-2014). Višina državne pomoči, ki jih je prejela skupina za oba kredita, znaša 3.459.468 evrov. Od 108.917.431 evrov v letu 2023 najetih novih posojil, 79.445.093 evrov ne predstavlja denarnega toka, ker je šlo za pobot obstoječih posojil, 29.472.338 evrov pa predstavlja denarni tok.

Novo posojilo pri ostalih posojilodajalcih v višini 336.657 evrov predstavlja najetje posojila od Fonda Republike Srbije za razvoj za nakup nove opreme.

Povečanje obveznosti iz najemov v višini 1.682.576 evrov predstavljajo novo sklenjene pogodbe o dolgoročnem poslovnem najemu, povečanje obveznosti iz finančnih najemov v znesku 737.859 evrov pa novo sklenjene leasing pogodbe za nakup vozil, viličarjev in teptalnega stroja.

Za obstoječi dolgoročni sindicirani posojili, katerih neodplačano stanje na dan 31. 12. 2023 znaša 86.275.862 evrov, morajo Skupina UNIOR ter družbi UNIOR d.d. in UNITUR d.o.o. pri poslovnih bankah izpolnjevati dogovorjene kazalnike iz poslovanja, in sicer neto finančni dolg v EBITDA ter odstotek kapitala v obveznostih do virov sredstev. Oba kazalnika so skupina in obe družbi na dan 31. 12. 2023 dosegli brez odstopanj, glede na načrtovano prihodnje poslovanje pa je tveganje neizpolnitve zavez minimalno.

Zapadlost dolgoročnih finančnih obveznosti po letih

(v EUR)	2023	2022
Zapadlost od 1 do 2 let	10.280.068	6.747.092
Zapadlost od 2 do 3 let	10.179.480	4.210.336
Zapadlost od 3 do 4 let	11.124.669	1.158.479
Zapadlost od 4 do 5 let	11.461.823	1.671.883
Zapadlost nad 5 let	62.196.748	4.648.808
Skupaj	105.242.788	18.436.598

Zavarovanje za dolgoročne in kratkoročne obveznosti iz financiranja v višini 111.638.055 evrov predstavljajo hipoteke na nepremičninah, premičninah, naložbenih nepremičninah, dolgoročnih naložbah, terjatvah ter zalogah v višini 111.581.488 evrov in dane menice.

9.7.14 Dolgoročne poslovne obveznosti

Skupina UNIOR v izkazu finančnega položaja ne izkazuje dolgoročnih poslovnih obveznosti.

9.7.15 Odložene terjatve in obveznosti za davek

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Odložena dolgoročna terjatev za davek	10.650.651	9.741.408
– jubilejne nagrade in odpravnine	1.123.765	1.115.483
– oslabitve terjatev do kupcev	252.652	186.285
– oslabitve finančnih naložb	681.260	681.260
– olajšave za investiranje	3.001.807	2.997.182
– vlaganja za raziskave in razvoj	1.231.062	995.653
– davčna izguba	4.360.105	3.765.545
Pobot z odloženimi obveznostmi za davek	(3.193.800)	(2.896.688)
Neto odložena dolgoročna terjatev za davek	7.456.851	6.844.720
Odložena dolgoročna obveznost za davek	(4.980.277)	(4.798.488)
– presežek iz prevrednotenja zemljišč	(4.653.475)	(4.628.382)
– presežek iz prevrednotenja odpravnin	(76.409)	(21.916)
– ostale obveznosti za odložen davek	(250.393)	(148.190)
Pobot z odloženimi terjatvami za davek	3.193.800	2.896.688
Neto odložena dolgoročna obveznost za davek	(1.786.477)	(1.901.800)

Gibanje odloženih terjatev za davek	2023	2022
Stanje odložene terjatve za davek 1. januarja	9.741.408	9.110.627
Povečanja:	1.101.667	643.158
- dolgoročne rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	24.441	148.986
- oslabitev terjatev do kupcev	67.335	46.509
- oslabitev finančnih naložb	0	15.200
- olajšava za investiranje	179.922	432.463
- vlaganje za raziskave in razvoj	235.409	0
- davčna izguba	594.560	
Zmanjšanja:	(192.424)	(12.377)
- dolgoročne rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	(16.159)	(9.937)
- odprava oslabitev terjatev do kupcev	(968)	(2.440)
- odprava olajšave za investiranje	(175.297)	0
Stanje odložene terjatve za davek 31. decembra	10.650.651	9.741.408

Gibanje odloženih obveznosti za davek	2023	2022
Stanje odložene obveznosti za davek 1. januarja	4.798.488	4.113.907
Povečanja:	270.288	698.285
Zmanjšanja:	(88.499)	(13.704)
Stanje odložene obveznosti za davek 31. decembra	4.980.277	4.798.488

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti v izkazu finančnega položaja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja ter zneskov za potrebe davčnega poročanja. Odloženi davek se izkaže v višini, ki jo bo treba po pričakovanih plačati ob odpravi začasnih razlik na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.

Pri konsolidiranju se lahko pojavijočasne razlike v davčni obremenitvi, ki izvirajo iz razlik med uradnimi računovodskimi izkazi odvisnega podjetja in njegovimi računovodskimi izkazi, prilagojenimi računovodskim predpisom obvladujočega podjetja.

Odložene terjatve za davek izhajajo iz izračunanih rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine, oslabitev terjatev do kupcev, oslabitev finančnih naložb, olajšav za investiranje, olajšav za vlaganje v raziskave in razvoj ter iz naslova izkazane davčne izgube. Uporabljene stopnje davka za vse postavke so v skladu z davčnimi zakonodajami v posameznih državah, v katerih podjetja v skupini delujejo, znašajo pa med 10,0 in 33,825 odstotka.

Dolgoročne odložene obveznosti za davek se nanašajo na preračun nepremičnin (zemljišč) na pošteno vrednost, ki se izkazuje na presežku iz prevrednotenja. Uporabljene stopnje davka za vse postavke so v skladu z davčnimi zakonodajami v posameznih državah, v katerih podjetja v skupini delujejo, znašajo pa med 10,0 in 33,825 odstotka.

9.7.16 Kratkoročne finančne obveznosti

Gibanje kratkoročnih finančnih obveznosti

(v EUR)	Stanje dolga 1. 1. 2023 s kratkor.delom dolg.obvez.	Povečanje posojil v letu	Zmanjšanje posojil v letu	Prenos kratkoročnega dela dolgoroč. obveznosti	Stanje dolga 31. 12. 2023
Banka ali posojilodajalec					
Prejeta posojila banke v državi	82.595.407	15.483.359	(95.788.849)	9.530.365	11.820.282
Prejeta posojila banke v tujini	2.055.129	1.109.427	(575.572)	393.726	2.982.710
Ostali posojilodajalci	244.165	0	(244.165)	164.798	164.798
Obveznosti iz najemov	868.797	50.129	(916.585)	998.836	1.001.177
Finančni najem	267.193	0	(267.193)	399.264	399.264
Skupaj dobljena posojila	86.030.691	16.642.915	(97.792.364)	11.486.989	16.368.231

(v EUR)	Stanje dolga 1. 1. 2022 s kratkor.delom dolg.obvez.	Povečanje posojil v letu	Zmanjšanje posojil v letu	Prenos kratkoročnega dela dolgoroč. obveznosti	Stanje dolga 31. 12. 2022
Banka ali posojilodajalec					
Prejeta posojila banke v državi	28.607.704	35.061.983	(45.864.826)	64.790.546	82.595.407
Prejeta posojila banke v tujini	3.501.289	8.033	(1.879.751)	425.558	2.055.129
Ostali posojilodajalci	220.333	0	(207.103)	230.935	244.165
Obveznosti iz najemov	980.181	4.938	(972.437)	856.115	868.797
Finančni najem	287.074	0	(287.074)	267.193	267.193
Obrestne zamenjave	373.437	0	(373.437)	0	0
Skupaj dobljena posojila	33.970.018	35.074.954	(49.584.628)	66.570.347	86.030.691

Med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi Skupina UNIOR izkazuje kratkoročna posojila pri bankah in razvojnih skladih v tujini, revolving posojilo, kratkoročno posojilo za projektno financiranje pri poslovni banki ter kratkoročni del dolgoročnega posojila pri družbi Petrol d.d. Vse ostale finančne obveznosti so dolgoročne.

Obrestna mera za najeta kratkoročna posojila znaša od 0 do 4 odstotka fiksno, od 6-mesečni EURIBOR + 0,5 odstotka do 6-mesečni EURIBOR + 3,65 odstotka in od 3-mesečni EURIBOR + 2,5 odstotka do 3-mesečni EURIBOR + 3,5 odstotka.

Novo najeta kratkoročna posojila v poslovnem letu 2023 predstavljajo črpanje odobrenih kratkoročnih revolving posojil za zagotavljanje tekoče likvidnosti.

Za obstoječe kratkoročno revolving posojilo, ki je s strani sindikata poslovnih bank odobreno v višini 15.000.000 evrov, in je na dan 31. 12. 2023 v celoti neizkoriščeno, morata Skupina UNIOR in družba UNIOR d.d. pri poslovnih bankah izpolnjevati kazalnike iz poslovanja, in sicer neto finančne obveznosti v EBITDA ter odstotek kapitala v obveznostih do virov sredstev. Oba kazalnika sta skupina in družba tudi na dan 31. 12. 2023 dosegli brez odstopanj, glede na načrtovano prihodnje poslovanje pa je tveganje neizpolnitve zavez minimalno.

Zavarovanje za dolgoročne in kratkoročne obveznosti iz financiranja v višini 111.638.055 evrov predstavljajo hipoteke na nepremičninah, premičninah, naložbenih nepremičninah, dolgoročnih naložbah, terjatvah ter zalogah v višini 111.581.488 evrov in dane menice.

9.7.17 Kratkoročne poslovne obveznosti

Kratkoročne poslovne obveznosti

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Kratkoročne poslovne obveznosti do pridruženih podjetij		
doma	6.571.180	10.974.306
v tujini	42.634	35.570
Kratkoročne poslovne obveznosti do drugih dobaviteljev		
doma	18.078.780	23.635.525
v tujini	12.068.874	11.911.002
Kratkoročne poslovne obveznosti do države	1.946.216	1.145.765
Kratkoročne poslovne obveznosti do zaposlenih	5.647.362	5.369.900
Kratkoročne poslovne obveznosti za predujme	3.078.258	3.913.384
Kratkoročne poslovne obveznosti za obresti	114.516	47.637
Kratkoročne obveznosti za davek od dohodka	386.943	322.689
Kratkoročne menične obveznosti	4.588.340	9.801.933
Druge kratkoročne obveznosti	3.328.901	4.547.903
Kratkoročno vračunani stroški in odloženi prihodki	6.589.847	5.765.490
Kratkoročni del dolgoročnih poslovnih obveznosti	0	13.102
Skupaj	62.441.851	77.484.206

Gibanje vračunanih stroškov in odloženih prihodkov

(v EUR)	Provizije pri prodaji	Vkalkulirani stroški	Vkalkulirani popravki zalog	Vkalkulirani stroški za neizkoriščen dopust	Kratkoročno odloženi prihodki	Ostalo	Skupaj
Stanje 31. decembra 2022	439.063	2.135.306	513.950	1.492.869	1.147.773	36.529	5.765.490
Oblikovanje razmejitev	539.974	3.418.937	0	2.041.116	2.911.957	1.060.233	9.972.217
Poraba in odprava razmejitev	(904.892)	(2.648.968)	(513.950)	(1.448.001)	(2.589.770)	(1.042.279)	(9.147.860)
Stanje 31. decembra 2023	74.145	2.905.275	0	2.085.984	1.469.960	54.483	6.589.847

(v EUR)	Provizije pri prodaji	Vkalkulirani stroški	Vkalkulirani popravki zalog	Vkalkulirani stroški za neizkoriščen dopust	Kratkoročno odloženi prihodki	Ostalo	Skupaj
Stanje 31. decembra 2021	448.350	806.873	768.950	1.271.980	3.890.445	24.123	7.210.721
Oblikovanje razmejitev	803.103	2.802.044	0	1.493.016	4.350.493	730.922	10.179.578
Poraba in odprava razmejitev	(812.390)	(1.473.611)	(255.000)	(1.272.127)	(7.093.165)	(718.516)	(11.624.809)
Stanje 31. decembra 2022	439.063	2.135.306	513.950	1.492.869	1.147.773	36.529	5.765.490

Med kratkoročno vračunanimi stroški in odloženimi prihodki so izkazani:

- obračunane provizije pri prodaji v vrednosti 74.145 evrov
- vnaprej vračunani stroški projektov dejavnosti strojogradnja v višini 1.926.505 evrov in dejavnosti proizvodnje orodij za stroje v višini 40.338 evrov, rezervacija za stroške vračila kupcu za priznana višjo ceno energije v višini 200.000 evrov, izdani dobropisi v letu 2024, ki se nanašajo na leto 2023 v višini 126.445, obveznost za revizijo 2023 v višini 45.080 evrov in drugi kratkoročno vračunani stroški v višini 566.907 evrov;

- obveznost za neizkoriščene dopuste za leto 2023 v višini 2.085.984 evrov;
- kratkoročno odloženi prihodki v znesku 1.469.960 evrov, med katerimi so kratkoročno odloženi prihodki iz naslova pogodb s kupci iz MSRP 15 v višini 9.269 evrov za blago, ki je bilo konec leta 2023 odpremljeno kupcem, vendar v poslovnem letu 2023 še ni prispelo do njih, kratkoročno odloženi prihodki iz naslova projektov v dejavnosti strojogradnje v višini 810.626 evrov, kratkoročno odloženi prihodki iz naslova predprodaje smučarskih vozovnic v višini 626.623 evrov in drugi odloženi prihodki v višini 23.442 evrov.

Skupina ima za družbe s sedežem v Sloveniji in na Hrvaškem z dobavitelji električne energije sklenjene pogodbe o dobavi električne energije za poslovni leti 2024 in 2025. V teh družbah je za poslovno leto 2024 že zakupljenih 74 odstotkov predvidene porabe električne energije. V pogodbah je dogovorjena dobava brezogljivične električne energije za poslovno leto 2024 in zelene električne energije za poslovno leto 2025. V Srbiji in na Kitajskem pa je trg električne energije reguliran na nivoju države z enim dobaviteljem in regulirano ceno električne energije. Celotne pogodbe o dobavi električne energije se poravnava v blagu.

Zapadlost poslovnih obveznosti skupine

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Nezapadle obveznosti	53.288.633	57.322.720
Zapadle obveznosti do 90 dni	8.403.914	19.407.820
Zapadle od 91 do 180 dni	502.226	577.433
Zapadle od 181 do 360 dni	223.931	65.880
Zapadle obveznosti nad 360 dni	23.147	110.353
Skupaj	62.441.851	77.484.206

9.7.18 Potencialne obveznosti

Zunajbilančna evidenca – potencialne obveznosti

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dane garancije in poročila	5.613.562	6.290.807
Tožbeni zahtevki	0	0
Skupaj	5.613.562	6.290.807

Dane garancije in poročila za povezane osebe znašajo 5.313.562 evrov, za pridobljeno koncesijo za hotel na Rogli pa 300.000 evrov. Skupina ima zunajbilančno zavedenih za 5.117.467 evrov s strani bank izdanih bančnih garancij do upnikov za zavarovanje prejetih avansov in nepovratnih sredstev.

Obvladujoča družba UNIOR d.d. je odvisnima družbama UNIOR Vinkovci d.o.o. in UNITUR d.o.o. izdala pismo podpore v katerem zagotavlja, da v naslednjih dvanajstih mesecih ne bo ukinila poslovanja odvisnih družb ter da bo zagotovila finančno podporo, če bi bila ta potrebna. Ocenjujemo, da iz tega naslova ne bodo nastale prihodnje obveznosti.

Skupina UNIOR v obračunskem obdobju za poravnavo ni prejela pomembnih tožbenih zahtevkov, je pa obvladujoča družba prejela dva tožbena zahtevka, nekdanjega delavca za premalo izplačane plače ter zaposlenega delavca za nepremoženjsko in premoženjsko škodo, ki jo je utrpel zaradi delovne nezgode, v skupni višini 29.686 evrov.

9.8 Razkritja k revidiranemu konsolidiranemu izkazu poslovnega izida Skupine UNIOR

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA IZ USTAVLJENEGA POSLOVANJA

(v EUR)		januar–december	januar–december
Postavka		2023	2022
A.	Čisti prihodki od prodaje	0	0
B.	Sprememba vrednosti zalog proizv. in nedokončane pr.	0	0
C.	Drugi poslovni prihodki	0	11.742
I.	KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	0	11.742
D.	Stroški blaga, materiala in storitev	0	(9.128)
E.	Stroški dela	0	(13.459)
F.	Odpisi vrednosti	0	(459)
G.	Drugi poslovni odhodki	0	(6.499)
II.	IZID IZ POSLOVANJA	0	(17.803)
H.	Finančni prihodki	0	27.647
I.	Finančni odhodki	0	(5.508)
III.	POSLOVNI IZID	0	4.336
	Davek iz dobička	0	(608)
	Odloženi davek	0	0
	ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	0	3.728
	- ki pripada LASTNIKOM OBVLADUJOČE DRUŽBE	0	3.728
	- ki pripada NEOBVLADUJOČIM DELEŽEM	0	0

Izkaz poslovnega izida iz ustavljenega poslovanja v primerjalnem letu 2022 predstavlja poslovanje madžarske družbe UNIOR Hungaria Kft, ki je bila likvidirana 2. 12. 2022, njeno poslovanje pa je bilo do dneva prenehanja še vključeno v konsolidiranih računovodskih izkazih Skupine UNIOR. Enako velja za izkaz denarnega toka iz ustavljenega poslovanja.

DENARNI TOK IZ USTAVLJENEGA POSLOVANJA

(v EUR)		januar–december	januar–december
Postavka		2023	2022
A.	Neto denarni tok iz poslovanja	0	(17.766)
B.	Neto denarni tok iz naložbenja	0	11.451
C.	Neto denarni tok iz financiranja	0	5.812
=	Skupaj neto denarni tok	0	(503)

9.8.1 Konsolidirani izkaz poslovnega izida po odsekih

Konsolidirani računovodski izkaz poslovnega izida Skupine UNIOR je podrobneje razdeljen na dva odseka, ki jih glede na dejavnost, katero opravljajo družbe v skupini, lahko smiselno razdelimo na kovinsko predelovalno dejavnost (v nadaljevanju Kovinska dejavnost) in turistično dejavnost.

V turistično dejavnost uvrščamo družbo UNITUR d.o.o., ki ustvarja prihodke v dejavnosti turizma v zdravilišču Terme Zreče v Zrečah in smučarskem središču na Rogli.

V kovinsko dejavnost uvrščamo vse ostale družbe v Skupini UNIOR, ki ustvarjajo prihodke s proizvodnjo in prodajo odkovkov, ročnega orodja, strojegradnje in proizvodnje orodij za stroje.

(v EUR)	Turistična dejavnost 2023	Kovinska dejavnost 2023	Skupaj 2023	Turistična dejavnost 2022	Kovinska dejavnost 2022	Skupaj 2022
A. Čisti prihodki od prodaje	26.500.545	267.736.107	294.236.652	23.139.037	264.513.834	287.652.871
1. Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	26.500.545	17.935.389	44.435.934	23.139.037	19.842.848	42.981.885
2. Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	0	249.800.718	249.800.718	0	244.670.986	244.670.986
B. Sprememba vrednosti zalog proizv. in nedokon. pr.	0	(1.621.770)	(1.621.770)	0	6.026.777	6.026.777
C. Drugi poslovni prihodki	243.543	3.332.532	3.576.075	382.159	4.773.188	5.155.347
I. KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	26.744.088	269.446.869	296.190.957	23.521.196	275.313.799	298.834.995
D. Stroški blaga, materiala in storitev	(12.395.029)	(171.304.472)	(183.699.501)	(11.394.399)	(181.737.070)	(193.131.469)
1. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	(78)	(9.348.605)	(9.348.683)	0	(11.120.004)	(11.120.004)
2. Stroški porabljenega materiala	(5.759.114)	(131.156.521)	(136.915.635)	(5.193.086)	(138.705.484)	(143.898.570)
3. Stroški storitev	(6.635.837)	(30.799.346)	(37.435.183)	(6.201.313)	(31.911.582)	(38.112.895)
E. Stroški dela	(10.049.622)	(69.757.080)	(79.806.702)	(8.361.027)	(67.755.429)	(76.116.456)
1. Stroški plač	(7.264.100)	(53.426.692)	(60.690.792)	(6.035.818)	(50.773.042)	(56.808.860)
2. Stroški pokojninskih zavarovanj	(63.168)	(797.685)	(860.853)	(63.094)	(755.740)	(818.834)
3. Stroški drugih socialnih zavarovanj	(1.161.508)	(8.872.423)	(10.033.931)	(981.776)	(8.319.029)	(9.300.805)
4. Drugi stroški dela	(1.560.846)	(6.660.280)	(8.221.126)	(1.280.339)	(7.907.618)	(9.187.957)
F. Odpisi vrednosti	(2.537.188)	(14.354.774)	(16.891.962)	(2.625.591)	(15.521.414)	(18.147.005)
1. Amortizacija	(2.488.282)	(14.091.012)	(16.579.294)	(2.461.428)	(14.961.112)	(17.422.540)
2. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri NOS in OOS	(1.736)	(114.424)	(116.160)	(98.840)	(291.489)	(390.329)
3. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	(47.170)	(149.338)	(196.508)	(65.324)	(268.812)	(334.136)
G. Drugi poslovni odhodki	(174.068)	(1.439.818)	(1.613.886)	(197.662)	(1.122.123)	(1.319.785)
1. Rezervacije	27.918	(22.361)	5.557	(24.871)	(72.298)	(97.169)
2. Drugi stroški	(201.986)	(1.417.457)	(1.619.443)	(172.791)	(1.049.825)	(1.222.616)
II. IZID IZ POSLOVANJA	1.588.181	12.590.725	14.178.906	942.517	9.177.764	10.120.280
H. Finančni prihodki	33.512	400.484	433.996	31.099	6.034.814	6.065.913
1. Finančni prihodki iz deležev	0	44.831	44.831	0	4.768.375	4.768.375
2. Finančni prihodki iz danih posojil	30.471	93.179	123.650	30.499	96.707	127.206
3. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	3.041	262.474	265.515	600	1.169.732	1.170.332
I. Finančni odhodki	(1.010.471)	(8.528.307)	(9.538.778)	(451.019)	(5.115.755)	(5.566.774)
1. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finan. naložb	0	(755.150)	(755.150)	0	(1.144.845)	(1.144.845)
2. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	(977.817)	(6.604.223)	(7.582.040)	(413.413)	(2.780.724)	(3.194.137)
3. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	(32.654)	(1.168.934)	(1.201.588)	(37.606)	(1.190.186)	(1.227.792)
III. POSLOVNI IZID	611.222	4.462.902	5.074.124	522.596	10.096.823	10.619.419
Davek iz dobička	(65.902)	(900.143)	(966.045)	(43.008)	(925.880)	(968.888)
Odloženi davek	247.849	580.638	828.487	28.304	553.627	581.931
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	793.169	4.143.397	4.936.566	507.893	9.724.569	10.232.462
– ki pripada LASTNIKOM OBVLADUJOČE DRUŽBE	793.169	2.009.079	2.802.248	507.893	7.934.078	8.441.971
– ki pripada NEOBVLADUJOČIM DELEŽEM	0	2.134.318	2.134.318	0	1.790.491	1.790.491

Čisti prihodki od prodaje Skupine UNIOR so se v letu 2023 skupaj povečali za 6.583.781 evrov glede na leto 2022, pri čemer so se v kovinski dejavnosti povečali za 3.222.274 evrov, v turistični dejavnosti pa za 3.361.507 evrov. Turistična dejavnost je v primerjavi z letom 2022 izboljšala čisti poslovni izid za 56,2 odstotka, medtem ko je kovinska dejavnost kljub večjemu obsegu prodaje in boljšemu izidu iz poslovanja v letu 2023 zaradi nižjih prihodkov iz deležev v pridruženih družbah in naraščajočih stroškov financiranja dosegla 51,8 odstotka nižji čisti poslovni izid v primerjavi z letom 2022.

9.8.2 Čisti prihodki od prodaje iz pogodb s kupci Skupine UNIOR po območnih in področnih odsekih

Konsolidirani čisti prihodki od prodaje Skupine UNIOR po območnih odsekih

(v EUR)	2023	2022
Slovenija	44.435.934	42.981.885
– pridružene družbe	1.076.754	1.312.350
– drugi kupci	43.359.180	41.669.535
Tujina	249.800.718	244.670.986
– pridružene družbe	2.152.710	3.494.154
– drugi kupci	247.648.008	241.176.832
Skupaj Skupina UNIOR	294.236.652	287.652.871

Konsolidirani čisti prihodki od prodaje Skupine UNIOR po področnih odsekih

(v EUR)	2023	2022
Dejavnost proizvodnja odkovkov	194.836.830	183.180.582
Dejavnost proizvodnja ročnega orodja	43.630.450	51.657.496
Dejavnost strojogradnja	17.850.103	17.996.266
Dejavnost turizem	26.500.545	23.139.037
Dejavnost proizvodnja orodij za stroje	8.868.744	8.411.591
Ostalo	2.549.980	3.267.899
Skupaj Skupina UNIOR	294.236.652	287.652.871

Na podlagi prodajnih pogodb dejavnosti strojogradnje v skupni vrednosti 4.601.004 evrov, ki po stanju 31.12.2023 niso bile v celoti izpolnjene, bo v prihodnjih obdobjih v prihodkih pripoznano 1.482.024 evrov.

9.8.3 Drugi poslovni prihodki

(v EUR)	2023	2022
Nagrade za preseganje kvote invalidov	235.564	199.438
Plačane terjatve, ki so bile že v popravku	98.045	9.788
Prejete odškodnine	44.663	67.171
Zadržani prispevki od invalidov ter aktuarski dobiček	745.015	680.051
Subvencije plač in prispevkov zaposlenih v invalidskem podjetju	187.587	9.183
Dobiček od prodaje osnovnih sredstev	150.392	252.402
Prevrednotenje naložbenih nepremičnin po pošteni vrednosti	10.058	0
Subvencije, dotacije in podobni prihodki	341.413	441.297
Prejem emisijskih kuponov	0	0
Subvencije - povračilo plačila za karanteno (COVID-19)	0	70.700
Subvencije - povračilo odsotnosti zaradi višje sile (COVID-19)	0	18.089
Subvencije - povračilo hitri testi (COVID-19)	0	56.965
Energetska pomoč	709.567	0
Drugi poslovni prihodki	1.053.771	3.350.263
Skupaj	3.576.075	5.155.347

Zadržani prispevki od invalidov ter aktuarski dobiček vključujejo odpravo rezervacij iz naslova zadržanih prispevkov za zaposlovanje invalidov nad predpisano kvoto in odpravo dolgoročnih rezervacij iz naslova aktuarskega izračuna odpravnin in jubilejnih nagrad.

Subvencije plač in prispevkov zaposlenih v invalidskem podjetju predstavljajo prejeta državno pomoč, namenjeno subvencioniranju plač zaposlenih invalidov in za investicije v prilagoditve delovnih mest invalidom v invalidskem podjetju v Skupini UNIOR.

Dobiček od prodaje osnovnih sredstev predstavlja pozitiven učinek prodaje poslovno nepotrebne opreme.

Skupina UNIOR je v letu 2023 prejela 709.567 evrov energetske pomoči, od tega od Republike Slovenije 601.217 evrov in od Republike Hrvaške 108.350 evrov, oboje v kovinski dejavnosti. V letu 2022 je skupina UNIOR v skladu z interventnimi zakonodajami držav, v katerih posluje, za omilitev posledic epidemije bolezni COVID-19 prejela skupaj 145.754 evrov državnih pomoči, in sicer v kovinski dejavnosti 128.252 evrov, v turistični dejavnosti pa 17.502 evrov. Prejete državne pomoči predstavljajo nepovratna sredstva.

Drugi poslovni prihodki v višini 1.053.771 evrov med drugim vključujejo prihodke iz naslova odprave v preteklih letih oblikovanega popravka vrednosti zalog v višini 523.514 evrov ter prihodke iz naslova prejetih nepovratnih sredstev razvojnih projektov v višini 206.584 evrov.

9.8.4 Stroški in odhodki

Leto 2023			Stroški	
(v EUR)	Proizv. stroški	Stroški prodavanja	splošnih dejavnosti	Skupaj
Nabavna vred. prod. blaga/proiz. str.	(3.029.119)	(5.019.677)	(1.299.887)	(9.348.683)
Stroški materiala	(122.754.495)	(5.999.259)	(8.161.881)	(136.915.635)
Stroški storitev	(22.645.013)	(6.565.375)	(8.224.795)	(37.435.183)
<i>Stroški plač</i>	(47.849.634)	(4.704.717)	(8.136.441)	(60.690.792)
<i>Stroški socialnega zavarovanja</i>	(7.914.426)	(842.021)	(1.277.484)	(10.033.931)
<i>Stroški pokojninskega zavarovanja</i>	(730.235)	(37.091)	(93.527)	(860.853)
<i>Ostali stroški dela</i>	(6.984.952)	(339.460)	(896.714)	(8.221.126)
Skupaj stroški dela	(63.479.247)	(5.923.289)	(10.404.166)	(79.806.702)
Amortizacija	(13.797.887)	(624.435)	(2.156.972)	(16.579.294)
Prevred. odhodki pri obr. sredstvih	(125.548)	(21.278)	(49.682)	(196.508)
Prevred. odhodki pri neop. in op. OS	(38.412)	(37.774)	(39.974)	(116.160)
Ostali stroški	(702.029)	(215.524)	(696.333)	(1.613.886)
Popravek vrednosti zaradi sprememb zalog	(1.621.770)	0	0	(1.621.770)
Skupaj stroški	(228.193.520)	(24.406.611)	(31.033.690)	(283.633.821)

Leto 2022			Stroški	
(v EUR)	Proizv. stroški	Stroški prodavanja	splošnih dejavnosti	Skupaj
Nabavna vred. prod. blaga/proiz. str.	(4.074.541)	(5.247.902)	(1.797.561)	(11.120.004)
Stroški materiala	(128.930.495)	(6.436.490)	(8.531.585)	(143.898.570)
Stroški storitev	(23.310.056)	(6.778.687)	(8.024.152)	(38.112.895)
<i>Stroški plač</i>	(45.286.481)	(4.459.719)	(7.062.660)	(56.808.860)
<i>Stroški socialnega zavarovanja</i>	(7.354.118)	(812.783)	(1.133.904)	(9.300.805)
<i>Stroški pokojninskega zavarovanja</i>	(695.340)	(37.388)	(86.106)	(818.834)
<i>Ostali stroški dela</i>	(7.837.873)	(388.091)	(961.993)	(9.187.957)
Skupaj stroški dela	(61.173.812)	(5.697.981)	(9.244.663)	(76.116.456)
Amortizacija	(14.607.807)	(649.679)	(2.165.054)	(17.422.540)
Prevred. odhodki pri obr. sredstvih	(185.985)	(60.791)	(87.360)	(334.136)
Prevred. odhodki pri neop. in op. OS	(332.984)	(17.085)	(40.260)	(390.329)
Ostali stroški	(571.728)	(214.316)	(533.741)	(1.319.785)
Popravek vrednosti zaradi sprememb zalog	6.026.777	0	0	6.026.777
Skupaj stroški	(227.160.631)	(25.102.931)	(30.424.376)	(282.687.938)

Ostali stroški dela vključujejo stroške regresa za letni dopust, prehrano med delom, prevoz na delo in z dela, jubilejne nagrade in odpravnine nad oblikovano rezervacijo ter nekatera druga izplačila zaposlenim.

V posameznimi skupinami stroškov so po izvornih kategorijah prikazani tudi stroški na področju aktivnosti raziskav in razvoja, za katere je Skupina UNIOR v poslovnem letu 2023 namenila za 4.395.352 evrov sredstev, kar znaša 1,49 odstotka ustvarjenih čistih prihodkov od prodaje. V poslovnem letu 2022 je za stroške na področju aktivnosti raziskav in razvoja skupina namenila 3.907.754 evrov, kar je predstavljalo 1,36 odstotka ustvarjenih čistih prihodkov.

Med stroški storitev skupina prikazuje stroške zunanjih proizvodnih storitev v višini 9.627.503 evrov, stroške transportnih storitev v višini 7.350.340 evrov, stroške bančnih storitev v višini 1.041.547 evrov, stroške zavarovanja v višini 1.625.108 evrov ter tudi 39.417 evrov stroškov za delavce, najete prek agencij za posredovanje delovne sile, za deset zaposlenih.

Nabave materiala pri povezanih družbah so razkrite v poglavju 9.10.2 Letnega poročila 2023.

Najpomembnejše postavke, ki jih skupina izkazuje med ostalimi stroški, so izplačane štipendije v višini 110.484 evrov, nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča v višini 279.787 evrov ter finančne pomoči in donacije v višini 258.004 evrov.

Skupina UNIOR je v poslovnem letu 2023 znižala stroške materiala za 2.182.724 evrov, stroške storitev za 596.372 evrov in stroške dela za 2.101.510 evrov, ker je v tekočem letu v višini 4.880.606 evrov usredstvila lastna opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva. Med usredstvenimi lastnimi proizvodi in storitvami so izkazane lastne naložbe Vzdrževanja in Strojegradnje za potrebe drugih programov v obvladujoči družbi, ki zajemajo generalne obnove strojev v Kovačnici in obnove CNC-strojev ter usredstvene stroške razvoja izdelkov in tehnologij v programih Strojegradnja in Odkovki. Njihova vrednost ne presega stroškov njihove proizvodnje ali opravljenih storitev.

Strošek najemnin v letu 2023 je znašal 1.793.643 evrov, medtem ko je v letu 2022 znašal 1.456.931 evrov.

Skupina UNIOR plačuje najemnine iz naslova sklenjenih kratkoročnih najemnih pogodb za poslovno-skladiščne prostore za potrebe programa Strojegradnja in parkirišče pri obratu Obdelava odkovkov v Slovenskih Konjicah, za stanovanja zaposlenih v Nemčiji ter najem viličarjev, računalniške opreme in zaščitnih sredstev za zaposlene.

Pogodbeni zneski revidiranja letnih poročil podjetij v Skupini UNIOR znašajo 75.063 evrov. Družba Mazars d.o.o. Ljubljana je opravila revizijo v družbah UNIOR d.d. in UNITUR d.o.o. v Sloveniji, družba Mazars Cinotti Audit d.o.o. pa v družbi UNIOR Vinkovci d.o.o. na Hrvaškem. Pogodbeni zneski opravljanja nerevizijskih storitev družbe Mazars so v podjetjih v Skupini UNIOR v poslovnem letu 2023 znašali 11.825 evrov in zajemajo preveritev pravilnosti izračuna finančnih zavez za potrebe bank, preveritev sodil za razporejanje prihodkov za delovanje javne službe, pregled poročila o prejemkih članov uprave in nadzornega sveta družbe UNIOR d.d., pregled poročila poslov s povezanimi podjetji in pregled pravilnosti elektronske oblike konsolidiranih računovodskih izkazov s pojasnili.

9.8.5 Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki

(v EUR)	2023	2022
Finančni prihodki iz deležev		
Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah	44.776	4.766.725
Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah	55	386
Finančni prihodki iz drugih naložb	0	1.264
Skupaj	44.831	4.768.375
Finančni prihodki iz danih posojil		
Finančni prihodki iz posojil, danih drugim	123.650	127.206
Skupaj	123.650	127.206
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev		
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	265.515	1.170.332
Skupaj	265.515	1.170.332
Skupaj finančni prihodki	433.996	6.065.913

Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah zajemajo izplačilo dobička v družbi UNIOR Teos Alati d.o.o. in so bistveno nižji kot v primerjalnem letu 2022, ko so vsebovali pozitiven učinek iz naslova dobičkov pridruženih podjetij v višini 3.397.658 evrov ter izplačilo dobička v družbah UNIOR Teos Alati d.o.o., in Štore Steel d.o.o.

Finančni odhodki

(v EUR)	2023	2022
Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	(755.150)	(1.144.845)
		0
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti		0
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	(7.507.501)	(3.078.167)
Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	(74.539)	(115.970)
Skupaj	(7.582.040)	(3.194.137)
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti		
Fin. odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obv.	(480.330)	(260.031)
Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	(721.258)	(967.761)
Skupaj	(1.201.588)	(1.227.792)
Skupaj finančni odhodki	(9.538.778)	(5.566.774)

Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb vključujejo negativni učinek iz naslova dobičkov in izgub pridruženih podjetij v višini 716.876 evrov ter odpis dolgoročnih finančnih naložb v družbah Strojgradnja d.d. Trbovlje in Cimos d.d. Koper. Finančni odhodki za plačane obresti za posojila, najeta pri bankah, so znašali 7.507.501 evrov in so za 144 odstotkov višji kot v preteklem letu 2022 – povišanje je zaradi porasta referenčne obrestne mere EURIBOR, višjih obrestnih marž poslovnih bank ob odobritvi novih sindiciranih posojil v aprilu 2023 ter višjega stanja finančnih obveznosti skupine v poslovnem letu 2023.

9.9 Obračun davka od dohodka pravnih oseb in odloženi davki

Davek od dobička je obračunan v skladu z zakonodajami, ki veljajo v različnih državah, v katerih ima Skupina UNIOR svoje odvisne družbe.

DAVEK OD DOBIČKA

(v EUR)	2023	2022
Davek od dobička	(966.045)	(968.888)
Odloženi davki	828.487	581.931
Skupaj	(137.558)	(386.957)

(v EUR)	2023	2022
Poslovni izid obračunskega obdobja pred davki	5.074.124	10.619.419
Neobdavčeni prihodki	688.585	3.338.932
Davčno nepriznani odhodki	4.103.934	3.633.663
Davčna osnova	8.348.489	10.963.016
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	(2.576.560)	(5.517.008)
Osnova za davek	5.771.929	5.446.008
Davek na dobiček, obračunan po stopnji 19%	(1.096.667)	(1.034.742)
Učinek različnih davčnih stopenj družb v tujini	130.622	65.853
Davek od dobička	(966.045)	(968.888)
Popravki vrednosti terjatev	66.367	44.069
Popravki vrednosti naložb	0	15.200
Oblikovanje rezervacij	8.282	139.049
Olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj	235.409	0
Olajšava za investiranje	4.625	432.463
Olajšava za zaposlovanja invalidov	0	0
Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	0	0
Davčna izguba	594.560	0
Druge spremembe odloženih davkov	(80.756)	(48.850)
Odloženi davki	828.487	581.931
Efektivna davčna stopnja v %	2,7	3,6

Poslovni izid obračunskega obdobja pred davki za leto 2023 znaša 5.074.124 evrov. Olajšave, ki jih je mogoče koristiti v naslednjih obdobjih, znašajo skupaj 37.848.693 evrov, od tega davčna izguba 19.818.658 evrov.

ODLOŽENI DAVKI

Dobiček, ugotovljen po davčni zakonodaji, se razlikuje od dobička, ugotovljenega na podlagi računovodskih načel in MSRP. Razmejitev davka se obračunava samo za začasne razlike v davčni obremenitvi med poslovnimi in davčnimi računovodskimi izkazi, torej za tiste, ki se v opredeljenem obdobju izenačijo. Uporabljene stopnje davka so v skladu z davčnimi zakonodajami v posameznih državah, v katerih podjetja v skupini delujejo, znašajo pa med 10,0 in 33,825 odstotka.

Odložene terjatve za davek so izračunane iz naslova začasnih razlik od oblikovanih dolgoročnih rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade, oslabitev terjatev do kupcev, neizkoriščenih davčnih olajšav in davčne izgube ter začasne razlike v davčni obremenitvi, ki izvirajo iz razlik med uradnimi računovodskimi izkazi odvisnega podjetja in njegovimi računovodskimi izkazi, prilagojenimi za namen konsolidacije. Odložene obveznosti za davek se nanašajo na preračun zemljišč na pošteno vrednost, ki se izkazuje na rezervah zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti.

Podrobna struktura terjatev in obveznosti za odloženi davek ter gibanje odloženih terjatev za davek je predstavljeno v poglavju 9.7.15 Letnega poročila 2023.

Pozitivni vpliv na čisti poslovni izid iz naslova odloženih davkov znaša 828.487evrov, kar povečuje čisti poslovni izid tekočega leta

9.10 Posli Skupine UNIOR s povezanimi osebami

Vsi posli s povezanimi osebami so bili opravljeni pod običajnimi tržnimi pogoji.

9.10.1 Prodaja povezanim osebam

(v EUR)	2023	2022
Pridružena podjetja		
v državi:	1.076.754	1.312.350
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	1.076.754	1.312.350
v tujini:	2.152.710	3.494.154
UNIOR TEPID S.R.L. Brasov	0	1.476.213
UNIOR TEHNA d.o.o. Sarajevo	449.462	410.511
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd	1.703.248	1.607.430
Skupaj pridružena podjetja	3.229.464	4.806.504

Predmet prodaje povezanim osebam predstavljajo čisti prihodki od prodaje, ki jih družbe v skupini dosežejo s prodajo pridruženim družbam. Prodaja pridruženi družbi UNIOR Tepid je v zgornji tabeli za leto 2022 upoštevana samo do 15. 6. 2022, ko je prišlo do prodaje deleža.

9.10.2 Nabava pri povezanih osebah

(v EUR)	2023	2022
Pridružena podjetja		
v državi:	29.588.297	34.850.894
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	29.588.297	34.850.894
v tujini:	294.938	313.558
UNIOR TEPID S.R.L. Brasov	0	7.754
UNIOR TEHNA d.o.o. Sarajevo	0	0
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd	294.938	305.804
Skupaj pridružena podjetja	29.883.235	35.164.452

Nabava od pridružene družbe UNIOR Tepid je v zgornji tabeli za leto 2022 upoštevana samo do 15. 6. 2022, ko je prišlo do prodaje deleža.

9.10.3 Poslovne terjatve do povezanih oseb

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Pridružena podjetja		
v državi:	160.355	173.915
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	160.355	173.915
v tujini:	115.490	85.269
UNIOR TEHNA d.o.o. Sarajevo	112.323	85.269
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd	3.167	0
Skupaj pridružena podjetja	275.845	259.184

Predmet odprtih poslovnih terjatev do povezanih oseb predstavljajo odprte terjatve, nastale iz naslova prihodkov od prodaje, ki jih družbe v skupini dosežejo s prodajo pridruženim družbam.

9.10.4 Poslovne obveznosti do povezanih oseb

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Pridružena podjetja		
v državi:	6.571.180	10.974.306
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	6.571.180	10.974.306
v tujini:	42.634	35.570
UNIOR TEHNA d.o.o. Sarajevo	0	0
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd	42.634	35.570
Skupaj pridružena podjetja	6.613.814	11.009.876

9.10.5 Terjatve in obveznosti iz posojil in obresti do povezanih oseb

Skupina UNIOR na dan 31. 12. 2023 nima terjatev in obveznosti iz naslova posojil in obresti do povezanih podjetij.

9.10.6 Finančni prihodki in odhodki od povezanih oseb

Skupina UNIOR v letu 2023 ni imela finančnih prihodkov od povezanih oseb.

Finančni odhodki do povezanih oseb

(v EUR)	2023	2022
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti		
Pridružena podjetja v državi:		
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	(100.249)	(122.452)
Skupaj finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	(100.249)	(122.452)

9.10.7 Posli z lastniki in njihovimi povezanimi osebami

Največji posamični lastnik družbe UNIOR d.d., ki je obvladujoča družba v Skupini UNIOR, je Slovenski državnih holding, d.d., ki ima v lasti 39,43-odstotni lastniški delež. Kapitalska družba, d.d., ima v lasti 5,55-odstotni lastniški delež in Zavarovalnica Triglav, d.d. ima v lasti 3,52-odstotni lastniški delež družbe UNIOR d.d. Republika Slovenija ima tako posredno v lasti 48,50-odstotni lastniški delež družbe UNIOR d.d.

Z lastniki povezane družbe so tiste, v katerih imata Republika Slovenija in Slovenski državni holding, d.d. skupno neposredno najmanj 20-odstotni lastniški delež. Seznam teh družb je objavljen na spletnem mestu Slovenskega državnega holdinga, d.d. (<https://www.sdh.si/sl-si/upravljanje-nalozb/seznam-nalozb>).

Skupna vrednost poslov z lastniki in njihovimi povezanimi osebami

(v EUR)	2023	2022
Prihodki od prodaje (v obdobju 1. 1. do 31. 12.)	1.046.689	1.513.599
Nabava (v obdobju 1. 1. do 31. 12.)	9.187.664	10.098.966
Poslovne terjatve (na dan 31. 12.)	327.922	122.057
Poslovne obveznosti (na dan 31. 12.)	1.726.382	2.372.767

Vsi posli z lastniki in njihovimi povezanimi osebami so bili v vseh družbah v Skupini UNIOR opravljeni pod običajnimi tržnimi pogoji.

9.11 Tveganja v Skupini UNIOR

Tveganja poslovanja za Skupino UNIOR so razkrita v poglavju 7.8.1 Letnega poročila 2023. V nadaljevanju razkrivamo finančna tveganja Skupine UNIOR.

FINANČNA TVEGANJA SKUPINE

KREDITNO TVEGANJE

Kreditno tveganje predstavlja tveganje, da družbe v Skupini UNIOR ne dobijo poplačanih poslovnih terjatev in finančnih naložb s strani upnikov v dogovorjenih rokih. Kreditno tveganje obvladujemo z rednim spremljanjem poslovanja in finančnega stanja vseh novih in obstoječih poslovnih partnerjev, omejevanjem izpostavljenosti do posameznih poslovnih partnerjev in aktivnim procesom izterjave terjatev. Spreminjajoče se makroekonomsko okolje lahko povzroči spremembe v njihovi boniteti in plačilni sposobnosti, zato kljub skrbnemu upravljanju terjatev obstaja verjetnost zamud pri plačilih kupcev oziroma celo njihova nesposobnost plačila. Z rednim spremljanjem odprtih in zapadlih terjatev do kupcev, starostne strukture terjatev in gibanja povprečnih plačilnih rokov kreditno izpostavljenost Skupine UNIOR ohranjamo v sprejemljivih okvirih. Terjatve do večine kupcev, razen povezanih družb, imamo od 1. 10. 2014 dalje tudi zavarovane pri zavarovalnici. Kreditna tveganja pozorno spremljamo v vseh delih poslovanja. Tveganje ocenjujemo kot zmerno.

Analiza starosti terjatev do kupcev na datum poročanja

Leto 2023		Povprečni znesek izgube v %	ECL popravek	Individualni popravek za povečano kreditno tveganje	Skupaj popravek	Povečano kreditno tveganje	Neto vrednost
v (EUR)	Bruto vrednost						
Nezapadle terjatve	24.410.326	0,11	28.060	0	28.060	ne	24.382.266
Zapadle terjatve do 90 dni	4.297.071	0,79	33.863	0	33.863	ne	4.263.208
Zapadle terjatve od 91 do 180 dni	1.749.394	2,76	48.311	0	48.311	ne	1.701.083
Zapadle terjatve od 181 do 360 dni	495.852	13,99	69.366	0	69.366	ne	426.486
Zapadle terjatve nad 360 dni	720.476	57,19	412.074	0	412.074	ne	308.402
Skupaj	31.673.119		591.674	0	591.674		31.081.445

Leto 2022		Povprečni znesek izgube v %	ECL popravek	Individualni popravek za povečano kreditno tveganje	Skupaj popravek	Povečano kreditno tveganje	Neto vrednost
v (EUR)	Bruto vrednost						
Nezapadle terjatve	25.337.832	0,11	28.335	0	28.335	ne	25.309.497
Zapadle terjatve do 90 dni	5.399.876	0,61	32.969	0	32.969	ne	5.366.907
Zapadle terjatve od 91 do 180 dni	1.074.596	4,29	46.129	0	46.129	ne	1.028.467
Zapadle terjatve od 181 do 360 dni	870.153	10,10	87.916	0	87.916	ne	782.237
Zapadle terjatve nad 360 dni	779.100	64,53	502.739	0	502.739	ne	276.361
Skupaj	33.461.557		698.088	0	698.088		32.763.469

TVEGANJE SPREMEMB OBRESTNIH MER SKUPINE

Tveganje sprememb obrestnih mer predstavlja tveganje finančne izgube zaradi neugodnega gibanja obrestnih mer na trgu. Spremembe obrestnih mer lahko znatno zmanjšajo gospodarske koristi Skupine UNIOR, tako da stalno spremljamo gibanja referenčnih obrestnih mer na trgu. Tveganje ocenjujemo kot kritično, zaradi zelo visoke stopnje referenčne obrestne mere, ki jo je določila Evropska centralna banka. Refinanciranje obstoječih sindiciranih kreditnih pogodb, ki sta zapadli v letu 2023, je bilo sklenjeno 25. 4. 2023, s sindikatom bank pa smo dosegli, da se obrestne marže tudi v novih sindiciranih kreditnih pogodbah oblikujejo po maržni lestvici, in to skladno z uspešnostjo poslovanja Skupine UNIOR ter družb UNIOR d.d. in UNITUR d.o.o. V skupini trenutno ni sklenjenih izvedenih finančnih instrumentov, s katerimi bi varovali obrestno mero, predvsem zaradi nenormalno visoke cene teh instrumentov, vendar redno preverjamo in ocenjujemo primernost razpoložljivih metod za varovanje referenčne obrestne mere. V poslovni načrt za leto 2023 je skupina glede na preteklo leto vključila višje stroške financiranja, ki pa so bili preseženi zaradi bolj neugodnih gibanj referenčne obrestne mere, kot smo napovedovali. Za blažitev posledic dviga stroškov financiranja smo v skupini že v letu 2023 pristopili k več projektom optimizacije, in sicer stanja zalog in terjatev ter z medletnim prilagajanjem cenovne politike tako na nabavni kot prodajni strani v vseh proizvodnih programih.

Stanje obveznosti, vezanih na posamezno variabilno obrestno mero v letu 2023

v (EUR)	Višina		Hipotetični porast obrestnih mer		
	obveznosti 31. 12. 2022	Višina obr. mere	za 15 %	za 50 %	za 100 %
Vrsta obrestne mere					
3-mesečni EURIBOR	3.292.523	3,9250	19.385	64.616	129.232
6-mesečni EURIBOR	110.022.116	3,8850	641.154	2.137.180	4.274.359
Skupni učinek	113.314.639		660.539	2.201.796	4.403.591

Stanje obveznosti, vezanih na posamezno variabilno obrestno mero v letu 2022

v (EUR)	Višina		Hipotetični porast obrestnih mer		
	obveznosti 31. 12. 2022	Višina obr. mere	za 15 %	za 50 %	za 100 %
Vrsta obrestne mere					
1-mesečni EURIBOR	3.000.000	1,8980	8.541	28.470	56.940
3-mesečni EURIBOR	71.914.250	2,2020	237.533	791.776	1.583.552
6-mesečni EURIBOR	22.692.290	2,7520	93.674	312.246	624.492
Skupni učinek	97.606.540		339.748	1.132.492	2.264.984

Skupne finančne obveznosti Skupine UNIOR na dan 31. 12. 2023 znašajo 121.611.019 evrov, razliko v višini 8.296.380 evrov do prikazanega stanja za občutljivost obrestne mere predstavljajo finančne obveznosti s fiksno obrestno mero.

LIKVIDNOSTNO TVEGANJE SKUPINE

Likvidnostno tveganje predstavlja tveganje pomanjkanja likvidnih sredstev za poplačilo poslovnih in finančnih obveznosti družb v skupini v dogovorjenih rokih. Likvidnostno tveganje zajema tveganja, povezana s pomanjkanjem razpoložljivih finančnih virov in posledično nesposobnostjo družb v skupini, da v dogovorjenih rokih poravnajo svoje obveznosti. Plačilna sposobnost je v veliki meri odvisna od učinkovitega upravljanja denarja, zalog in terjatev ter na drugi strani obveznosti in dinamike investiranja. Veliko pozornosti namenjamo pripravi in spremljanju načrtov denarnih tokov, ki vključujejo predvidene

prilive in potrebne odlive. Uspešno načrtovanje nam omogoča optimalno upravljanje morebitnih kratkoročnih presežkov ali primanjkljajev likvidnih sredstev – kratkoročno neuravnoteženost uravnavamo s črpanjem odobrenih revolving kreditnih linij pri poslovnih bankah. Obvladujoča družba UNIOR d.d. in odvisna družba UNITUR d.o.o., ki sta v Skupini UNIOR ob koncu leta 2023 predstavljali več kot 93 odstotkov vseh potreb Skupine UNIOR po financiranju, sta 25. 4. 2023 s sindikatom bank sklenili pogodbi za refinanciranje obstoječega dolga, ki je zapadlo v letu 2023, hkrati pa je obvladujoča družba Skupine UNIOR pridobila dodatno likvidnostno rezervo v obliki novega revolving posojila. Zaradi vseh izvedenih aktivnosti ter novega revolving posojila kljub negotovim razmeram v gospodarskem in finančnem okolju tveganje ocenjujemo kot zmerno.

TVEGANJE NEIZPOLNITVE FINANČNIH ZAVEZ SKUPINE

Tveganje neizpolnitve finančnih zavez predstavlja tveganje, da bi morali družbi UNIOR d.d. in UNITUR d.o.o. predčasno vrniti 25. 4. 2023 odobrena dolgoročna posojila na podlagi sindiciranih kreditnih pogodb, sklenjenih s sindikatom poslovnih bank. Finančne zaveze so opredeljene v kreditnih pogodbah, in sicer mora Skupina UNIOR dosegati s strani bank postavljeno razmerje med neto finančnim dolgom in EBITDA ter s strani bank določen delež kapitala v obveznostih do virov sredstev. Finančne zaveze se preverjajo letno, na podlagi revidiranih konsolidiranih računovodskih izkazov Skupine UNIOR, potrditi pa jih mora tudi pooblaščen revizor, ki revidira konsolidirane računovodske izkaze Skupine UNIOR. V preteklih letih in tudi v letu 2023 so bile zaveze izpolnjene brez odstopanj, poslovni načrti Skupine UNIOR pa tudi za prihodnja obdobja predvidevajo izpolnjevanje finančnih zavez. Tveganje ocenjujemo kot majhno.

9.12 Bruto prejemi skupin oseb

V skladu s 3. točko (3) odstavka 69. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) in MRS 12 v nadaljevanju razkrivamo prejeme, ki so jih za opravljanje nalog v Skupini UNIOR prejeli člani uprave, drugi delavci v skupini, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, in člani nadzornega sveta. Člani uprave in nadzornega sveta obvladujoče družbe za delo v odvisnih družbah v letu 2023 niso prejeli dodatnih plačil.

Skupina članom uprave, drugim delavcem v skupini, zaposlenim na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, in članom nadzornega sveta ni odobrila predujmov, posojil ter poroštev za obveznosti.

Leto 2023	Bruto vrednosti					Skupaj bruto	Neto vrednosti					Skupaj neto
	Kratkoročni zasluzki zaposlencev	Pozaposlitveni zasluzki	Drugi dolgoročni zasluzki	Odpravnine	Plačila na podlagi delnic		Kratkoročni zasluzki zaposlencev	Pozaposlitveni zasluzki	Drugi dolgoročni zasluzki	Odpravnine	Plačila na podlagi delnic	
(v EUR)												
Uprava obvladujoče družbe	442.742	0	0	0	0	442.742	184.544	0	0	0	0	184.544
Nadzorni svet obvladujoče družbe	130.839	0	0	0	0	130.839	94.344	0	0	0	0	94.344
Zaposleni na podlagi individualne pogodbe v skupini	8.014.150	0	0	0	0	8.014.150	4.673.442	0	0	0	0	4.673.442

Leto 2022	Bruto vrednosti					Skupaj bruto	Neto vrednosti					Skupaj neto
	Kratkoročni zasluzki zaposlencev	Pozaposlitveni zasluzki	Drugi dolgoročni zasluzki	Odpravnine	Plačila na podlagi delnic		Kratkoročni zasluzki zaposlencev	Pozaposlitveni zasluzki	Drugi dolgoročni zasluzki	Odpravnine	Plačila na podlagi delnic	
(v EUR)												
Uprava obvladujoče družbe	392.571	0	0	0	0	392.571	168.177	0	0	0	0	168.177
Nadzorni svet obvladujoče družbe	118.104	0	0	0	0	118.104	85.084	0	0	0	0	85.084
Zaposleni na podlagi individualne pogodbe v skupini	6.820.622	0	0	0	0	6.820.622	4.058.414	0	0	0	0	4.058.414

9.13 Ocena okoljskih/podnebnih tveganj in vpliv na računovodske izkaze Skupine UNIOR

Ravnanje z okoljem v Skupini UNIOR v vse večji meri povezujemo ne samo z okoljskimi/podnebnimi vplivi, ampak tudi s finančnimi viri. Ob zagotovitvi vseh zakonodajnih in okoljevarstvenih ciljev si dolgoročno prizadevamo za racionalizacijo rabe primarnih virov, povečevanje rabe obnovljivih virov, njihovo ponovno rabo z vidika krožnega gospodarstva in zamenjavo obstoječih metod, tehnologij in materialov, ki imajo večji vpliv na okolje, z optimalnimi, kjer je to možno in smiselno. Spremljanje vplivov na okolje/podnebnje razumemo tudi kot priložnost za ustvarjanje prihodkov.

Stroški povezani z vplivi na okolje/podnebnje v Skupini UNIOR v letu 2023

Vrsta stroška	(v EUR)
Ravnanje z odpadki	365.196
Voda – poraba	301.648
Voda – čiščenje odpadne vode, obratovanje lastne čistilne naprave	185.173
Voda – priključitev KČN Grafit na kanalizacijo	16.908
Energenti, emisije	17.170.182
Stroški sekancev za ogrevanje na biomaso	173.890
Amortizacija in financiranje drugih okolju prijaznih naložb	209.470
Stroški dela s področja upravljanja z okoljem	787.077
Stroški okoljskega usposabljanja	5.852
Okoljska dajatev, vodno povračilo, takse za obremenjevanje okolja	112.780
Stroški storitev zunanjih izvajalcev s področja okolja	78.965
SKUPAJ STROŠKI	19.407.141

Stroški, povezani z vplivi na okolje/podnebnje v Skupini UNIOR, so v letu 2023 znašali 19,4 milijona evrov. Največji delež predstavljajo energenti, in sicer 17,2 milijona evrov, medtem ko so ostali stroški dosegali nižje vrednosti.

Stroški dela s področja upravljanja okolja so v Skupini UNIOR znašali 787 tisoč evrov, stroški sekancev za ogrevanje na lesno biomaso so dosegli 174 tisoč evrov, za ravnanje z odpadki (brez jeklenega odpada) pa smo namenili 365 tisoč evrov. Za celostno upravljanje vode – od rabe vode, priključitve komunalne čistilne naprave na omrežje, do čiščenja odpadne vode in vodnega povračila – smo plačali 617 tisoč evrov. Za storitve zunanjih izvajalcev s področja okolja/podnebnja smo v letu 2023 namenili 79 tisoč evrov.

Investicije povezane z vplivi na okolje/podnebnje v Skupini UNIOR v letu 2023

Vrsta investicije	(v EUR)
Investicije v toplovodno omrežje za povečanje izrabe odpadne toplote	94.037
Investicije v daljinsko ogrevanje na lesno biomaso	4.468
Investicije v sončne elektrarne	120.105
Druge investicije v zniževanje vplivov na okolje	208.151
SKUPAJ STROŠKI	426.761

Investicije v zmanjševanje vplivov na okolje/podnebnje v Skupini UNIOR so v letu 2023 znašale 427 tisoč evrov. Za namestitve sončnih elektrarn smo namenili 120 tisoč evrov, v povečanje izrabe odpadne toplote toplovodnega omrežja smo vložili 94 tisoč evrov, v širitev daljinskega ogrevanja na lesno

biomaso pa smo investirali 4 tisoč evrov. Druge investicije v višini 208 tisoč evrov zajemajo vlaganja v zamenjavo in položitev izoliranih cevi za termalno vodo v višini 74 tisoč evrov, s čemer se preprečujejo izgube energije v okolje. Preostali del pa predstavlja skupek investicij v višini 134 tisoč evrov, ki so namenjene namestitvi, vzdrževanju in popravilo energijsko učinkovite opreme. S temi investicijami bomo v prihodnje ustvarjali energetske prihranke in s tem nižje stroške energije. Slednje so tudi zajete v poglavju 7.7.6.1

Prihodki, povezani z vplivi na okolje/podnebje v Skupini UNIOR v letu 2023

Vrsta prihodkov, povezanih z vplivom na okolje/podnebje	(v EUR)
Prodaja odpada - sekundarne surovine	12.323.735
Prodaja električne energije	458.013
Ostali prihodki s področja ravnanja z okoljem	24.084
SKUPAJ	12.805.832

Reciklabilnost virov, ki jih uporabljamo, ima velik potencial za realizacijo prihodkov s sekundarnimi surovinami. Skupina UNIOR je s področja prodaje jeklenega in aluminijastega odpada v letu 2023 ustvarila 12,3 milijona evrov prihodkov. Slednje je prikazano tudi v poglavju 7.7.6.1, a le delež ustvarjen v dejavnosti odkovkov, ki znaša 12.280.790 evrov. S prodajo električne energije, ki smo jo proizvedli s pomočjo kogeneracijskih postrojenj, s katerimi sočasno proizvajamo električno energijo in uporabljamo odvečno toplotno energijo, smo ustvarili 458 tisoč evrov prihodkov. Med ostalimi prihodki pa so še prihodki iz ogrevanja na lesno biomaso v višini 24 tisoč evrov, ki ne vključujejo prihodkov ustvarjenih iz tega naslova med povezanimi družbami (prihodki so konsolidirani).

9.14 Dogodki po poročevalskem obdobju v Skupini UNIOR

PRODAJA NALOŽB

V letu 2023 je obvladujoča družba začela s postopki za prodajo odvisnih družb, in sicer 100-odstotni lastniški delež v družbi UNITUR d.o.o., Zreče, Slovenija; 100-odstotni lastniški delež v družbi UNIOR Components d.o.o., Kragujevac, Srbija in 29,253-odstotni lastniški delež v družbi Štore Steel d.o.o., Štore, Slovenija. Postopki prodaje odvisnih družb obvladujoče družbe UNIOR d.d. potekajo skladno s predvideno časovnico, ki je bila zastavljena skupaj z izbranimi finančnimi svetovalci pri prodaji posameznih odvisnih družb. Do datuma izdelave Letnega poročila 2023 obvladujoča družba v nobenem prodajnem postopku še ni pridobila zavezujočih ponudb kupcev za prodajo odvisnih družb, pričakuje pa se, da bodo prodajni postopki v primeru ustreznih ponudb in uskladitve pogojev s potencialnimi kupci zaključeni v drugi polovici leta 2024.

POSLOVNI DOGODKI PO POROČEVALSKEM OBDOBJU

Po poročevalskem obdobju ni bilo drugih pomembnejših dogodkov, ki bi pomembno vplivali na konsolidirane računovodske izkaze Skupine UNIOR za leto 2023 ali ki bi jih morali dodatno razkriti.

9.15 Izjava o odgovornosti članov uprave

Uprava obvladujoče družbe je odgovorna za pripravo letnega poročila Skupine UNIOR in konsolidiranih računovodskih izkazov skupine na način, ki zainteresirani javnosti prikazuje resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja in izidov poslovanja Skupine UNIOR v letu 2023.

Uprava obvladujoče družbe v skladu s 134. členom Zakona o trgu finančnih instrumentov (ZTFI-1) po svojem najboljšem vedenju izjavlja, da je računovodsko poročilo Skupine UNIOR sestavljeno skladno z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija, ter daje resničen in pošten prikaz sredstev in obveznosti, finančnega položaja in poslovnega izida Skupine UNIOR kot celote in da je v poslovno poročilo Skupine UNIOR vključen pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja skupine ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganj, ki jim je Skupina UNIOR kot celota izpostavljena.

Uprava obvladujoče družbe sprejema in potrjuje skupinske računovodske izkaze s pripadajočimi usmeritvami in pojasnili Skupine UNIOR za leto 2023.

Uprava obvladujoče družbe potrjuje, da so bile pri izdelavi konsolidiranih računovodskih izkazov Skupine UNIOR dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve, da so bile računovodske ocene izdelane po načelu poštene vrednosti, previdnosti in dobrega gospodarjenja in da konsolidirani računovodski izkazi predstavljajo resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja Skupine UNIOR in izidov njenega poslovanja za leto 2023.

Uprava obvladujoče družbe je odgovorna tudi za ustrezno računovodenje, sprejem ustreznih sklepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti oziroma nezakonitosti. Potrjuje še, da so skupinski računovodski izkazi, skupaj s pojasnili, izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družb v Skupini UNIOR kot delujočih podjetij ter skladno z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija.

Davčne oblasti lahko kadar koli v roku pet let po poteku leta, v katerem je treba davek odmeriti, preverijo poslovanje družb v skupini, kar lahko posledično povzroči nastanek dodatne obveznosti plačila davka, zamudnih obresti in kazni iz naslova DDPO ali drugih davkov ter dajatev. Uprava obvladujoče družbe ni seznanjena z okoliščinami, ki bi lahko povzročile morebitno pomembno obveznost s tega naslova.

Zreče, 25. 4. 2024

Branko Bračko
Član uprave

Darكو Hrastnik
Predsednik uprave

9.16 Poročilo neodvisnega revizorja

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Delničarjem družbe UNIOR d.d.

POROČILO O REVIZIJI KONSOLIDIRANIH RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Mnenje

Revidirali smo konsolidirane računovodske izkaze gospodarske družbe **UNIOR d.d.** in njenih odvisnih družb (v nadaljevanju »Skupina«), ki vključujejo konsolidiran izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2023, konsolidiran izkaz poslovnega izida in konsolidiran izkaz drugega vseobsegajočega donosa, konsolidiran izkaz sprememb lastniškega kapitala in konsolidiran izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pomembne informacije o računovodskih usmeritvah in druge pojasnjevalne informacije.

Po našem mnenju priloženi konsolidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj Skupine na dan 31. decembra 2023 in njeno finančno uspešnost ter denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska Unija.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja in Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in sveta z dne 16. aprila 2014 o posebnih zadevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa (v nadaljevanju Uredba). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov. V skladu z Mednarodnim kodeksom etike za računovodske strokovnjake (vključno z Mednarodnimi standardi neodvisnosti), ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od Skupine in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše mnenje.

Ključne revizijske zadeve

Ključne revizijske zadeve so tiste, ki so bile po naši strokovni presoji najbistvenejše pri reviziji konsolidiranih računovodskih izkazov za tekoče poslovno leto. Te zadeve so bile obravnavane v okviru revizije konsolidiranih računovodskih izkazov kot celote in pri oblikovanju našega mnenja o njih, in ne podajamo ločenega mnenja o teh zadevah.

Čisti prihodki od prodaje

Ključna revizijska zadeva	Revizijski pristop v zvezi z zadevo
<p>Čisti prihodki od prodaje skupine za poslovno leto 2023 znašajo 294.237 tisoč Eur. Kot je pojasnjeno v poglavju 9.6.3.4. »Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev in razkritja« se prihodki po posameznih področnih odsekih (odkovki, ročno orodje in strojogradnja) pripoznajo različno, upoštevajo MSRP 15 (Prihodki iz pogodb s kupci) in 5 stopenjski model njihovega pripoznavanja.</p> <p>Čisti prihodki od prodaje so eden ključnih pokazateljev uspešnosti poslovanja skupine. Zaradi pomembnosti računovodske postavke, kompleksnih načinov njihovega pripoznavanja glede na področne odseke ustvarjenih prihodkov v skladu z MSRP15 in tveganj njihovega ustreznega evidentiranja, smo pripoznavanje prihodkov od prodaje opredelili kot ključno revizijsko zadevo.</p>	<p>V okviru izvajanja revizijskih postopkov smo ocenili ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev skupine v zvezi s pripoznavanjem prihodkov in njihovo skladnost z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in med drugim izvedli naslednje revizijske postopke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pridobili razumevanje računovodskih usmeritev v povezavi s pripoznavanjem prihodkov posameznih področnih odsekov v skladu z MSRP 15, • spoznali in ocenili zasnovano ter izvajanje notranjih kontrol v zvezi s pripoznavanjem prihodkov posameznih področnih odsekov s poudarkom na ključnih kontrolah; • preizkusili učinkovitost delovanja ključnih kontrol, pomembnih za pripoznavanje prihodkov posameznih področnih odsekov;

MAZARS, družba za revizijo, d.o.o., Verovškova ulica 55A, 1000 Ljubljana | T: +386 59 049 500 | info@mazars.si | www.mazars.si

Poslovni račun pri SKB: SI56 0310 3100 0699 386 | Registracija: Okrožno sodišče v Ljubljani, SRG 2011/15129
Osnovni kapital: 15.857,45 EUR | Matična številka: 3959023000 | Davčna številka: SI 88105571

mazars

	<ul style="list-style-type: none"> • izvedli analitične postopke preizkušanja podatkov v povezavi s prihodki vseh področnih odsekov; • izvedli preizkus podrobnosti na izbranem vzorcu prihodkov posameznih področnih odsekov; • pregledali popolnost in primernost ustreznih razkritij v računovodskih izkazih v zvezi s čistimi prihodki od prodaje, ki jih je poslovodstvo predstavilo v računovodskem delu letnega poročila v točki 9.8.2. »Čisti prihodki od prodaje po območnih in področnih odsekih«.
--	---

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo poslovno poročilo, ki je sestavni del letnega poročila Skupine, vendar ne vključujejo konsolidiranih računovodskih izkazov in našega revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o konsolidiranih računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z opravljeno revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne s konsolidiranimi računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi konsolidiranimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja Skupine in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Odgovornost poslovodstva in pristojnih za upravljanje za konsolidirane računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh konsolidiranih računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov Skupine odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava poslovodstvo podjetje likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Pristojni za upravljanje so odgovorni za nadzorovanje postopka računovodskega poročanja Skupine.

Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so konsolidirani računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z MSR-ji, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe, lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh konsolidiranih računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu z MSR-ji uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

MAZARS, družba za revizijo, d.o.o., Verovškova ulica 55A, 1000 Ljubljana | T: +386 59 049 500 | info@mazars.si | www.mazars.si

Poslovni račun pri SKB: SI56 0310 3100 0699 386 | Registracija: Okrožno sodišče v Ljubljani, SRG 2011/15129
Osnovni kapital: 15.557,45 EUR | Matična številka: 3959023000 | Davčna številka: SI 88105571

| 2

mazars

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v konsolidiranih računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ta tveganja ter pridobimo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bi odkrili pomembno napačne navedbe, ki je posledica prevare, je višje kot tveganje, ki je posledica napake, saj prevara lahko vključuje skrivno dogovarjanje, ponarejanje, namerne opustitve, napačne predstavitve ali izogibanje notranjim kontrolam;
- pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnih za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol Skupine;
- ovrednotimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij, ki jih je pripravilo poslovodstvo;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost Skupine, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v konsolidiranih računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar pa kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje Skupine kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo celotno predstavitev, strukturo, vsebino konsolidiranih računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali konsolidirani računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev;
- pridobimo zadostne in ustrezne revizijske dokaze o finančnih informacijah družb oziroma poslovnih aktivnosti v Skupini, da bi lahko izrazili mnenje o konsolidiranih računovodskih izkazih. Odgovorni smo za usmerjanje, nadzor in izvedbo revizije Skupine. Revizijsko mnenje je izključno naša odgovornost.

S pristojnimi za upravljanje med drugim razpravljamo o načrtovanem obsegu in časovnem načrtu revidiranja in bistvenih revizijskih ugotovitvah vključno z bistvenimi pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Pristojnim za upravljanje tudi zagotovimo izjavo, da smo izpolnili ustrezne etične zahteve glede neodvisnosti in z njimi razpravljamo o vseh razmerjih in drugih zahtevah, za katere se lahko upravičeno domneva, da vplivajo na našo neodvisnost, in kadar je to primerno, o ukrepih, sprejetih za odpravo nevarnosti, ali uporabljenih varovalih.

Izmed vseh zadev, o katerih smo razpravljali s pristojnimi za upravljanje, določimo tiste zadeve, ki so bile pri reviziji konsolidiranih računovodskih izkazov v tekočem obdobju najpomembnejše in so zato ključne revizijske zadeve. Te zadeve opišemo v revizorjevem poročilu, razen če zakon ali predpis preprečujeta javno razkritje teh zadev, ali kadar se v izjemno redkih okoliščinah odločimo, da zadev ne sporočimo v poročilu, ker utemeljeno pričakujemo, da bi bile škodljive posledice takega ravnanja večje od javne koristi takšnega sporočanja.

POROČILO O DRUGIH ZAKONSKIH IN REGULATORNIH ZAHTEVAH

Druge poročevalske obveznosti v skladu z Uredbo EU št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta

Potrdilo revizijski komisiji

Potrdujemo, da je revizorjevo mnenje, vključeno v to revizorjevo poročilo, skladno z dodatnim poročilom revizijski komisiji.

Prepovedane storitve

Potrdujemo, da za Skupino nismo izvajali storitev iz prvega odstavka 5. člena Uredbe 537/2014, revizijska družba pa je izpolnjevala zahteve po neodvisnosti pri revidiranju.

Druge storitve revizijske družbe

Revizijska družba MAZARS d.o.o. za Skupino poleg revidiranja računovodskih izkazov ni opravljala nobenih

MAZARS, družba za revizijo, d.o.o., Verovškova ulica 55A, 1000 Ljubljana | T: +386 59 049 500 | info@mazars.si | www.mazars.si
 Poslovni račun pri SKB: SI56 0310 3100 0699 386 | Registracija: Okrožno sodišče v Ljubljani, SRG 2011/15129
 Osnovni kapital: 15.957.45 EUR | Matična številka: 3959023000 | Davčna številka: SI 68105571

| 3

mazars

drugih storitev, razen tistih, ki so razkrite v letnem poročilu.

Imenovanje revizijske družbe in odgovorni pooblaščen revizor

Revizijska družba MAZARS d.o.o. je bila imenovana na skupščini družbe UNIOR d.d. dne 6.7.2022, predsednik nadzornega sveta je pogodbo o revidiranju ločenih in konsolidiranih računovodskih izkazov podpisal dne 29.8.2022. Pogodba je bila sklenjena za obdobje 3 let. Obvezne revizije računovodskih izkazov Skupine opravljamo nepretrgoma od dne 29.8.2022.

V imenu revizijske družbe MAZARS d.o.o. je za opravljeno revizijo odgovoren Jure Marko.

Revizorjevo poročanje o skladnosti konsolidiranih računovodskih izkazov v elektronski obliki z zahtevami Delegirane uredbe 2019/815 o enotni elektronski obliki poročanja

Opravili smo posel dajanja sprejemljivega zagotovila o tem, ali so revidirani konsolidirani računovodski izkazi Skupine za poslovno leto, ki se je končalo 31.12.2023, pripravljeni upoštevajoč zahteve Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/815 z dne 17. decembra 2018 o dopolnitvi Direktive 2004/109/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za določitev enotne elektronske oblike poročanja, veljavne za leto 2023 (v nadaljevanju Delegirana uredba).

Odgovornost posloводства in pristojnih za upravljanje

Posloводство je odgovorno za pripravo in pravilno predstavitev revidiranih konsolidiranih računovodskih izkazov Skupine v elektronski obliki v skladu z zahtevami Delegirane uredbe, pa tudi za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo revidiranih konsolidiranih računovodskih izkazov v elektronski obliki na način, da ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Pristojni za upravljanje so pristojni za nadzor nad pripravo revidiranih konsolidiranih računovodskih izkazov Skupine v elektronski obliki v skladu z zahtevami Delegirane uredbe.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je, da opravimo posel dajanja sprejemljivega zagotovila ter izrazimo sklep o tem, ali so revidirani konsolidirani računovodski izkazi pripravljeni skladno z zahtevami Delegirane uredbe. Naš posel dajanja sprejemljivega zagotovila smo opravili v skladu z Mednarodnim standardom dajanja zagotovil 3000 prenovljen – Posli dajanja zagotovil razen revizij ali preiskav računovodskih informacij iz preteklosti (MSZ 3000 prenovljen), ki ga je izdal Odbor za Mednarodne standarde revidiranja in dajanja zagotovil. Ta standard zahteva, da posel načrtujemo in izvajamo tako, da pridobimo sprejemljivo zagotovilo za podajo sklepa.

Delovali smo v skladu z zahtevami glede neodvisnosti in etičnimi zahtevami Uredbe EU št. 537/2014 in Mednarodnega kodeksa etike za računovodske strokovnjake (vključno z Mednarodnimi standardi neodvisnosti), ki ga je izdal Odbor za Mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake. Kodeks je zasnovan na temeljnih načelih integritete, objektivnosti, strokovne usposobljenosti in dolžne skrbnosti, zaupnosti ter strokovnega vedenja. Naše podjetje deluje v skladu z Mednarodnim standardom upravljanja kakovosti (MSUK)1 – Upravljanje kakovosti v podjetjih, ki opravljajo revizije in preiskave računovodskih izkazov ter druge posle dajanja zagotovil in sorodnih storitev, in skladno z njim vzdržuje celovit sistem upravljanja kakovosti, vključno z dokumentiranimi politikami in postopki glede skladnosti z etičnimi zahtevami, poklicnimi standardi ter veljavnimi pravnimi in regulativnimi zahtevami.

Povzetek opravljenega dela

V okviru opravljenega dela smo izvedli postopke revizijske narave, in sicer:

- prepoznali in ocenili smo tveganje pomembne neskladnosti revidiranih konsolidiranih računovodskih izkazov z zahtevami Delegirane Uredbe zaradi napake ali prevare;
- pridobili smo razumevanje notranjega kontroliranja, ki je pomembno za posel dajanja sprejemljivega zagotovila, da bi oblikovali postopke, ki so ustrezni v danih okoliščinah, vendar pa ne za izražanje mnenja o učinkovitosti notranjega kontroliranja;
- ocenili smo, ali prejeti revidirani konsolidirani računovodski izkazi izpolnjujejo zahteve Delegirane uredbe, veljavne na dan poročanja;

MAZARS, družba za revizijo, d.o.o., Verovškova ulica 55A, 1000 Ljubljana | T: +386 59 049 500 | info@mazars.si | www.mazars.si

Poslovni račun pri SKB: SI56 0310 3100 0699 386 | Registracija: Okrožno sodišče v Ljubljani, SRG 2011/15129
Osnovni kapital: 15.957,45 EUR | Matična številka: 3959023000 | Davčna številka: SI 88105571

mazars

- pridobili smo sprejemljivo zagotovilo, da so revidirani konsolidirani računovodski izkazi izdajatelja prikazani v pravilni elektronski obliki XHTML;
- pridobili smo sprejemljivo zagotovilo, da so vrednosti in razkritja v revidiranih konsolidiranih računovodskih izkazih v obliki XHTML označeni pravilno in v tehnologiji Inline XBRL ter da njihovo strojno branje zagotavlja popolne in prave informacije, vsebovane v revidiranih konsolidiranih računovodskih izkazih.

Verjamemo, da so pridobljeni dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naš sklep.

Sklep

Na podlagi opravljenih postopkov in pridobljenih dokazov so po našem mnenju revidirani konsolidirani računovodski izkazi Skupine za poslovno leto, ki se je končalo 31.12.2023, v vseh pomembnih pogledih pripravljene v skladu z zahtevami Delegirane uredbe.

Ljubljana, 25. april 2024

MAZARS, družba za revizijo, d.o.o.

Jure Marko
pooblaščen revizor

10 REVIDIRANI LOČENI RAČUNOVODSKI IZKAZI DRUŽBE UNIOR d.d.

10.1 Revidirani ločeni izkaz finančnega položaja družbe UNIOR d.d. na dan 31. 12. 2023

(v EUR)			31. 12. 2023	31. 12. 2022
	Postavka	Pojasnilo		
	SREDSTVA		244.886.762	241.025.132
A.	DOLGOROČNA SREDSTVA		147.087.553	129.790.157
I.	Neopredmetena sredstva in druga NS	10.7.1	5.966.001	3.270.996
1.	Dolgoročne premoženjske pravice		499.364	139.826
2.	Dobro ime		403.940	403.940
3.	Dolgoročno odloženi stroški razvijanja		1.809.277	2.588.190
4.	Druga neopredmetena sredstva		434.494	47.133
5.	Neopredmetena sredstva, ki se pridobivajo		2.818.926	91.907
II.	Opredmetena osnovna sredstva	10.7.2	102.203.116	87.879.579
1.	Zemljišča in zgradbe		39.705.076	38.675.843
	<i>a) Zemljišča</i>		<i>12.664.858</i>	<i>12.570.788</i>
	<i>b) Zgradbe</i>		<i>27.040.218</i>	<i>26.105.055</i>
2.	Proizvajalne naprave in stroji		57.156.428	42.026.617
3.	Druge naprave in oprema, drobni inv. in druga OOS		53.024	35.789
4.	Opredmetena osnovna sredstva v najemu		734.124	742.896
5.	Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo		4.554.464	6.398.434
III.	Naložbene nepremičnine	10.7.3	817.284	749.527
IV.	Dolgoročne finančne naložbe	10.7.4	30.608.953	23.953.409
1.	Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		29.997.280	22.937.004
	<i>a) Delnice in deleži v družbah v skupini</i>		<i>28.139.425</i>	<i>21.040.875</i>
	<i>b) Delnice in deleži v pridruženih družbah</i>		<i>1.847.260</i>	<i>1.847.260</i>
	<i>c) Druge dolgoročne finančne naložbe</i>		<i>10.595</i>	<i>48.869</i>
2.	Dolgoročna posojila		611.673	1.016.405
	<i>a) Dolgoročna posojila družbam v skupini</i>		<i>608.748</i>	<i>1.013.480</i>
	<i>b) Dolgoročna posojila drugim</i>		<i>2.925</i>	<i>2.925</i>
V.	Dolgoročne poslovne terjatve	10.7.6	225.524	7.222.397
1.	Dolgoročne poslovne terjatve do družb v skupini		208.597	7.214.658
2.	Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev		0	0
3.	Dolgoročne poslovne terjatve do drugih		16.927	7.739
VI.	Odložene terjatve za davek	10.7.13	7.266.675	6.714.249
B.	KRATKOROČNA SREDSTVA		97.799.209	111.234.975
I.	Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo		0	0
II.	Zaloge	10.7.5	63.516.801	78.832.340
1.	Material		16.949.309	27.879.333
2.	Nedokončana proizvodnja		24.508.913	27.656.306
3.	Proizvodi		17.789.133	18.609.870
4.	Trgovsko blago		4.269.446	4.686.831
III.	Kratkoročne finančne naložbe	10.7.7	1.130.044	637.266
1.	Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil		0	0
2.	Kratkoročna posojila		1.130.044	637.266
	<i>a) Kratkoročna posojila družbam v skupini</i>		<i>1.130.044</i>	<i>637.266</i>
	<i>b) Druga kratkoročna posojila</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
IV.	Kratkoročne poslovne terjatve	10.7.6	29.310.702	28.513.244
1.	Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini		5.803.404	6.059.272
2.	Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		13.700.839	17.144.639
3.	Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		9.555.570	5.309.333
4.	Kratkoročne terjatve za davek od dohodka		250.889	0
V.	Denarna sredstva	10.7.8	3.841.662	3.252.125

(v EUR)				
	Postavka	Pojasnilo	31. 12. 2023	31. 12. 2022
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		244.886.762	241.025.132
A.	KAPITAL	10.7.9	100.956.879	100.332.136
I.	Vpoklicani kapital		23.688.983	23.688.983
1.	Osnovni kapital		23.688.983	23.688.983
2.	Nevpoklicani kapital (odbitna postavka)		0	0
II.	Kapitalske rezerve		30.277.035	30.277.035
III.	Rezerve iz dobička		19.960.288	19.960.288
1.	Zakonske rezerve		1.417.442	1.417.442
2.	Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže		2.721.454	2.721.454
3.	Lastne delnice in poslovni deleži (odbitna postavka)		(2.687.821)	(2.687.821)
4.	Statutarne rezerve		0	0
5.	Druge rezerve iz dobička		18.509.213	18.509.213
IV.	Rezerve zaradi vrednotenja po pošteni vred.		9.969.119	9.571.371
V.	Preneseni čisti dobiček		16.834.459	11.759.063
VI.	Prenesena čista izguba		0	0
VII.	Čisti dobiček poslovnega leta		226.995	5.075.396
VIII.	Čista izguba poslovnega leta		0	0
B.	REZERVACIJE IN ODLOŽENI PRIHODKI	10.7.10	5.847.140	5.981.235
1.	Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		5.475.243	5.560.289
2.	Druge rezervacije		225.100	262.311
3.	Odloženi prihodki		146.797	158.635
C.	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		86.123.296	10.328.213
I.	Dolgoročne finančne obveznosti	10.7.11	86.123.296	10.328.213
1.	Dolgoročne finančne obveznosti do družb v skupini		0	0
2.	Dolgoročne finančne obveznosti do bank		85.403.122	9.495.529
3.	Dolgoročne finančne obveznosti iz najema		428.056	485.033
4.	Druge dolgoročne finančne obveznosti		292.118	347.651
II.	Dolgoročne poslovne obveznosti	10.7.12	0	0
1.	Dolgoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		0	0
2.	Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		0	0
3.	Dolgoročne menične obveznosti		0	0
4.	Dolgoročne poslovne obv. na podlagi predujmov		0	0
5.	Druge dolgoročne poslovne obveznosti		0	0
III.	Odložene obveznosti za davek	10.7.13	0	0
Č.	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		51.959.447	124.383.548
I.	Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev			
II.	Kratkoročne finančne obveznosti	10.7.14	11.039.571	73.826.378
1.	Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini		207.789	284.181
2.	Kratkoročne finančne obveznosti do bank		10.340.559	73.079.773
3.	Kratkoročne finančne obveznosti iz najema		325.334	271.223
4.	Druge kratkoročne finančne obveznosti		165.889	191.201
III.	Kratkoročne poslovne obveznosti	10.7.15	40.919.876	50.557.170
1.	Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		496.920	1.472.563
2.	Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		28.235.024	37.091.008
3.	Kratkoročne menične obveznosti		0	0
4.	Kratkoročne poslovne obv. na podlagi predujmov		1.185.429	2.299.162
5.	Kratkoročne obveznosti za davek od dohodka		0	154.463
6.	Druge kratkoročne poslovne obveznosti		6.110.720	5.302.850
7.	Kratkoročno vračunani stroški in odloženi prihodki		4.891.783	4.237.124

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov.

10.2 Revidirani ločeni izkaz poslovnega izida družbe UNIOR d.d. za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023

(v EUR)	Postavka	Pojasnilo	januar–december 2023	januar–december 2022
A.	Čisti prihodki od prodaje	10.8.1	205.897.853	204.557.463
1.	Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu		19.707.154	21.476.994
	<i>a) Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev</i>		9.802.285	9.428.793
	<i>b) Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala</i>		9.904.869	12.048.201
2.	Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu		186.190.699	183.080.469
	<i>a) Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev</i>		170.560.264	164.411.124
	<i>b) Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala</i>		15.630.435	18.669.345
B.	Sprememba vrednosti zalog proizv. in nedokončane pr.		(595.119)	4.697.445
C.	Drugi poslovni prihodki	10.8.2	2.341.650	4.560.655
I.	KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA		207.644.384	213.815.563
D.	Stroški blaga, materiala in storitev	10.8.3	(139.088.242)	(148.112.619)
1.	Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala		(14.127.965)	(17.104.479)
2.	Stroški porabljenega materiala		(101.045.983)	(106.546.497)
	<i>a) Stroški materiala</i>		(74.792.248)	(80.244.551)
	<i>b) Stroški energije</i>		(10.617.225)	(10.646.196)
	<i>c) Drugi stroški materiala</i>		(15.636.510)	(15.655.750)
3.	Stroški storitev		(23.914.294)	(24.461.643)
	<i>a) Transportne storitve</i>		(5.110.846)	(5.797.692)
	<i>b) Stroški vzdrževanja</i>		(1.669.756)	(1.394.726)
	<i>c) Najemnine</i>		(1.514.404)	(1.197.151)
	<i>č) Drugi stroški storitev</i>		(15.619.288)	(16.072.074)
E.	Stroški dela	10.8.3	(53.439.008)	(52.299.054)
1.	Stroški plač		(39.952.701)	(37.923.837)
2.	Stroški pokojninskih zavarovanj		(490.619)	(478.084)
3.	Stroški drugih socialnih zavarovanj		(7.099.651)	(6.470.668)
4.	Drugi stroški dela		(5.896.037)	(7.426.465)
F.	Odpisi vrednosti	10.8.3	(8.788.857)	(9.183.690)
1.	Amortizacija		(8.664.199)	(8.878.787)
2.	Prevednotovalni poslovni odhodki pri NOS in OOS		(38.395)	(196.362)
3.	Prevednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		(86.263)	(108.541)
G.	Drugi poslovni odhodki	10.8.3	(682.428)	(488.937)
1.	Rezervacije		11.089	(19.296)
2.	Drugi stroški		(693.517)	(469.641)
II.	IZID IZ POSLOVANJA		5.645.849	3.731.263
H.	Finančni prihodki	10.8.4	1.323.927	4.935.400
1.	Finančni prihodki iz deležev		1.085.107	4.390.612
	<i>a) Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini</i>		1.040.276	1.286.234
	<i>b) Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah</i>		44.776	3.103.992
	<i>c) Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah</i>		55	386
	<i>č) Finančni prihodki iz drugih naložb</i>		0	0
2.	Finančni prihodki iz danih posojil		123.428	80.942
	<i>a) Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini</i>		97.911	41.095
	<i>b) Finančni prihodki iz posojil, danih drugim</i>		25.517	39.847
3.	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev		115.392	463.846
	<i>a) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini</i>		43.919	45.547
	<i>b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih</i>		71.473	418.299
I.	Finančni odhodki	10.8.4	(7.275.900)	(3.799.698)
1.	Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb		(38.274)	(642.101)
2.	Finančni odhodki iz finančnih obveznosti		(6.463.843)	(2.613.844)
	<i>a) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini</i>		(35.204)	(36.425)
	<i>b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank</i>		(6.413.613)	(2.565.329)
	<i>c) Finančni odhodki iz izdanih obveznic</i>		0	0
	<i>č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti</i>		(15.026)	(12.090)
3.	Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti		(773.783)	(543.753)
	<i>a) Fin. odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini</i>		(21.735)	0
	<i>b) Fin. odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obv.</i>		(463.271)	(251.139)
	<i>c) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti</i>		(288.777)	(292.614)
III.	POSLOVNI IZID		(306.124)	4.866.965
	Davek iz dobička	10.9	(68.570)	(348.501)
	Odloženi davek	10.9	601.689	556.932
	ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		226.995	5.075.396

(v EUR)	Postavka	Pojasnilo	januar–december 2023	januar–december 2022
	Čisti poslovni izid obračunskega obdobja na delnico		0,08	1,84

Čisti dobiček oziroma čista izguba na delnico je izračunana tako, da se čisti dobiček ali izguba obračunskega obdobja, ki pripada delničarjem, deli s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic, pri čemer se izločijo navadne delnice, ki jih ima v lasti družba oziroma skupina.

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov.

10.3 Revidirani ločeni izkaz drugega vseobsegajočega donosa družbe UNIOR d.d. za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023

(v EUR)	Postavka	januar–december 2023	januar–december 2022
1.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	226.995	5.075.396
2.	Drugi vseobsegajoči donos obračunskega obdobja po obdavčitvi	397.748	1.072.076
2.1	Postavke, ki pozneje ne bodo prerezvrščene v poslovni izid	397.748	1.072.076
	Čisti dobički/izgube, pripoznani v rezervah zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi	(49.263)	367.213
	Čisti dobički/izgube, pripoznani v rezervah zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti v zvezi z neopredmetenimi osnovnimi sredstvi	0	0
	Aktuarski čisti dobički/izgube za pokojninske programe in sprememba odloženih davkov, pripoznani v zadržanem dobičku/izgubi	447.011	704.863
3.	Vseobsegajoči donos poslovnega leta po obdavčitvi	624.743	6.147.472

(v EUR)	Postavka	januar–december 2023	januar–december 2022
	Vseobsegajoči donos poslovnega leta po obdavčitvi na delnico	0,23	2,22

Vseobsegajoči donos poslovnega leta po obdavčitvi na delnico je izračunan tako, da se vseobsegajoči donos obračunskega obdobja, ki pripada delničarjem, deli s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic, pri čemer se izločijo navadne delnice, ki jih ima v lasti družba oziroma skupina.

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov.

10.4 Revidirani ločeni izkaz denarnih tokov družbe UNIOR d.d. za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023

(v EUR)	Postavka	Pojasnilo	januar–december 2023	januar–december 2022
A.	Denarni tokovi pri poslovanju			
a)	Čisti poslovni izid		226.995	5.075.396
	Poslovni izid pred obdavčitvijo		(306.124)	4.866.965
	Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	10.9	533.119	208.431
b)	Prilagoditve za		14.199.404	9.320.297
	Amortizacijo (+)	10.7.1, 10.7.2	8.664.199	8.878.787
	Prevrednotovalne poslovne prihodke, povezane s postavkami naložbenja in financiranja (-)	10.8.2	(111.018)	(109.393)
	Prevrednotovalne poslovne odhodke, povezane s postavkami naložbenja in financiranja (+)	10.8.3	38.395	196.362
	Oblikovanje popravka vrednosti terjatev	10.7.6	25.794	31.766
	Oblikovanje popravka vrednosti zalog	10.7.5	60.469	76.775
	Oblikovanje in odpravo dolgoročnih rezervacij	10.7.10	227.983	1.461.609
	Finančne prihodke brez finančnih prihodkov iz poslovnih terjatev (-)	10.8.4	(1.208.535)	(4.471.554)
	Finančne odhodke brez finančnih odhodkov iz poslovnih obveznosti (+)	10.8.4	6.502.117	3.255.945
c)	Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja		(10.680.929)	(2.381.296)
	Začetne manj končne poslovne terjatve	10.7.6	(924.929)	2.749.346
	Začetne manj končne terjatve za odloženi davek	10.7.13	(601.689)	(556.933)
	Začetna manj končna sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo		0	0
	Začetne manj končne zaloge	10.7.5	433.720	(10.441.096)
	Končni manj začetni poslovni dolgovi	10.7.15	(9.637.294)	5.615.912
	Končne manj začetne obveznosti za odloženi davek	10.7.13	49.263	251.475
č)	Prebitok prejemkov pri poslovanju ali prebitok izdatkov pri poslovanju (a + b + c)		3.745.470	12.014.397
B.	Denarni tokovi pri naložbenju			
a)	Prejemki pri naložbenju		3.869.391	8.092.769
	Prejemki od dobjenih obresti in deležev v dobičku, ki se nanašajo na naložbenje	10.8.4	1.208.535	2.736.629
	Prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev	10.7.1	155.664	0
	Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	10.7.2	146.688	126.310
	Prejemki od odtujitve naložbenih nepremičnin	10.7.3	0	0
	Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	10.7.4	404.731	2.870.684
	Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	10.7.7	1.953.773	2.359.146
b)	Izdatki pri naložbenju		(13.569.757)	(8.473.680)
	Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	10.7.1	(3.721.932)	(91.907)
	Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	10.7.2	(7.333.517)	(6.781.068)
	Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin	10.7.3	(67.757)	0
	Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	10.7.4	0	(504.076)
	Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	10.7.7	(2.446.551)	(1.096.629)
c)	Prebitok prejemkov pri naložbenju ali prebitok izdatkov pri naložbenju (a + b)		(9.700.366)	(380.911)
C.	Denarni tokovi pri financiranju			
a)	Prejemki pri financiranju		43.361.829	37.577.473
	Prejemki od vplačanega kapitala		0	0
	Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	10.7.11	25.585.657	2.504.165
	Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	10.7.14	17.776.172	35.073.308
b)	Izdatki pri financiranju		(36.817.396)	(47.875.776)
	Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	10.8.4	(6.463.843)	(2.613.844)
	Izdatki za pridobitev lastnih delnic	10.7.9	0	0
	Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	10.7.11	(60.617)	(49.561)
	Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	10.7.14	(30.292.936)	(45.212.371)
	Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku		0	0
c)	Prebitok prejemkov pri financiranju ali prebitok izdatkov pri financiranju (a + b)		6.544.433	(10.298.303)
Č.	Končno stanje denarnih sredstev		3.841.662	3.252.125
	Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ač, Bc in Cc)		589.537	1.335.183
	Začetno stanje denarnih sredstev		3.252.125	1.916.942

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov.

10.5 Revidirani ločeni izkaz gibanja kapitala družbe UNIOR d.d. za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023

Gibanje kapitala za obdobje od 31. 12. 2022 do 31. 12. 2023

(v EUR)	I. Vpoklicani kapital	II. Kapitalske rezerve	III. Rezerve iz dobička				IV. Rezerve zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	V. Preneseni čisti poslovni izid	VI. Čisti poslovni izid posl. leta	Skupaj
	Osnovni kapital		Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice (odb. post.)	Druge rezerve iz 18.509.213				
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	23.688.983	30.277.035	1.417.442	2.721.454	(2.687.821)	18.509.213	9.571.371	11.759.063	5.075.396	100.332.136
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	30.277.035	1.417.442	2.721.454	(2.687.821)	18.509.213	9.571.371	11.759.063	5.075.396	100.332.136
B.1. Spremembe lastniškega kapitala – transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	397.748	0	226.995	624.743
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	226.995	226.995
Vnos aktuarskega dobička iz naslova rezervacij za odpravnine	0	0	0	0	0	0	447.011	0	0	447.011
Spremembe rezerv zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	0	0	0	0	0	0	(49.263)	0	0	(49.263)
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	5.075.396	(5.075.396)	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0	0	5.075.396	(5.075.396)	0
Oblikovanje rezerv za lastne delnice in lastne poslovne deleže	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	30.277.035	1.417.442	2.721.454	(2.687.821)	18.509.213	9.969.119	16.834.459	226.995	100.956.879

Gibanje kapitala za obdobje od 31. 12. 2021 do 31. 12. 2022

(v EUR)	I. Vpoklicani kapital	II. Kapitalske rezerve	III. Rezerve iz dobička				IV. Rezerve zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	V. Preneseni čisti poslovni izid	VI. Čisti poslovni izid posl. leta	Skupaj
	Osnovni kapital		Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice (odb. post.)	Druge rezerve iz dobička				
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	23.688.983	30.277.035	1.417.442	2.723.119	(2.687.821)	18.507.548	8.499.295	9.013.227	2.745.836	94.184.664
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	30.277.035	1.417.442	2.723.119	(2.687.821)	18.507.548	8.499.295	9.013.227	2.745.836	94.184.664
B.1. Spremembe lastniškega kapitala – transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	1.072.076	0	5.075.396	6.147.472
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	5.075.396	5.075.396
Vnos aktuarskega dobička iz naslova rezervacij za odpravnine	0	0	0	0	0	0	704.863	0	0	704.863
Spremembe rezerv zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	0	0	0	0	0	0	367.213	0	0	367.213
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	(1.665)	0	1.665	0	2.745.836	(2.745.836)	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0	0	2.745.836	(2.745.836)	0
Oblikovanje rezerv za lastne delnice in lastne poslovne deleže	0	0	0	(1.665)	0	1.665	0	0	0	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	30.277.035	1.417.442	2.721.454	(2.687.821)	18.509.213	9.571.371	11.759.063	5.075.396	100.332.136

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov.

10.6 Pojasnila k revidiranim ločenim računovodskim izkazom družbe UNIOR d.d.

UNIOR Kovaška industrija d.d., s sedežem Kovaška 10, Zreče, Slovenija, je obvladujoča družba Skupine UNIOR.

Računovodski izkazi so pripravljene za leto, ki se je končalo 31. 12. 2023.

Seznam in vse podatke družb, v kapitalu katerih je družba UNIOR d.d. udeležena z najmanj 20 odstotki, razkrivamo v poglavju 9.6.1 Letnega poročila 2023.

Pojasnjevalne informacije so vključene v poročilo z namenom obrazložiti tiste poslovne dogodke in transakcije, ki so pomembni za razumevanje sprememb v finančnem položaju in poslovnem izidu družbe UNIOR d.d. v obdobju poslovnega leta 2023.

10.6.1 Izjava o skladnosti

Posamični računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejel Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS), ter pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP) in kot jih je sprejela Evropska unija, ter v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1).

Na dan izkaza finančnega položaja glede na proces potrjevanja standardov v Evropski uniji ni razlik med računovodskimi usmeritvami družbe UNIOR d.d. ter Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejela Evropska unija. Ti obvezni računovodski izkazi so pripravljene za potrebe izpolnjevanja zakonskih zahtev.

Uprava UNIOR d.d. je računovodske izkaze potrdila dne 25. 4. 2024.

10.6.2 Podlage za merjenje računovodskih izkazov družbe UNIOR d.d.

Računovodski izkazi so pripravljene na podlagi predpostavke delujoče družbe, kar pomeni, da se sredstva pridobivajo in prodajajo in da se obveznosti poravnajo v pogojih normalnega poslovanja.

Računovodski izkazi so pripravljene ob upoštevanju izvornih vrednosti, razen v primeru zemljišč, naložbenih nepremičnin, finančnih sredstev vrednotenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, finančnih inštrumentih vrednotenih po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, ter pri izvedenih finančnih inštrumentih, pri katerih je upoštevana poštena vrednost. Metode, uporabljene pri merjenju poštene vrednosti so opisane v poglavju 10.6.2.1 Letnega poročila 2023.

10.6.2.1 Hierarhija ravni poštenih vrednosti

Poštena vrednost je znesek, za katerega je mogoče prodati sredstvo ali zamenjati obveznost v redni transakciji med udeleženci na trgu. Vsa sredstva in obveznosti, ki so v računovodskih izkazih merjeni ali razkriti po poštenu vrednosti, so razvrščeni v hierarhijo poštene vrednosti na podlagi najnižje ravni vhodnih podatkov, ki so pomembni za merjenje celotne poštene vrednosti:

Sredstva in obveznosti, ki so merjeni ali razkriti po poštenu vrednosti, so razvrščeni v hierarhijo poštenih vrednosti na naslednje ravni:

- raven 1: sredstva, ki so vrednotena po borznem tečaju na zadnji dan obračunskega obdobja;
- raven 2: sredstva, ki ne kotirajo na borzi in katerih vrednost je mogoče spremljati v celotnem trajanju sredstva;
- raven 3: sredstva, katerih vrednosti ni mogoče pridobiti iz tržnih podatkov; v tej kategoriji prikazujemo po ocenjeni poštenu vrednosti vrednotena zemljišča in naložbene nepremičnine, ter po poštenu vrednosti razkrite zgradbe in opremo, ki se vrednotijo po nabavni vrednosti, za katere opravljamo preveritev znakov slabitev. V to raven za namene razkritja poštene vrednosti razvrščamo tudi dolgoročne finančne naložbe, ki so vrednotene po nabavni vrednosti, zmanjšani za slabitve in poslovne terjatve, kratkoročne finančne naložbe ter obveznosti pa po odplačni vrednosti.

Razvrstitev sredstev in obveznosti glede na določitev njihove poštene vrednosti na dan 31. 12. 2023

(v EUR)	Raven 1	Raven 3	Skupaj
Opredmetena osnovna sredstva		12.664.858	12.664.858
– zemljišča		12.664.858	12.664.858
Naložbene nepremičnine		817.284	817.284
Dolgoročne finančne naložbe	0	611.673	611.673
– delnice, ki kotirajo na borzi	0	0	0
– dolgoročne finančne naložbe – dolgoročna posojila		611.673	611.673
Dolgoročne poslovne terjatve		225.524	225.524
Kratkoročne finančne naložbe		1.130.044	1.130.044
Kratkoročne poslovne terjatve		29.310.702	29.310.702
Dolgoročne finančne obveznosti		86.123.296	86.123.296
Dolgoročne poslovne obveznosti		0	0
Kratkoročne finančne obveznosti		11.039.571	11.039.571
Kratkoročne poslovne obveznosti		40.919.876	40.919.876

Razvrstitev sredstev in obveznosti glede na določitev njihove poštene vrednosti na dan 31. 12. 2022

(v EUR)	Raven 1	Raven 3	Skupaj
Opredmetena osnovna sredstva		12.587.912	12.587.912
– zemljišča		12.587.912	12.587.912
Naložbene nepremičnine		749.527	749.527
Dolgoročne finančne naložbe	0	1.016.405	1.016.405
– delnice, ki kotirajo na borzi	0	0	0
– dolgoročne finančne naložbe – dolgoročna posojila		1.016.405	1.016.405
Dolgoročne poslovne terjatve		7.222.397	7.222.397
Kratkoročne finančne naložbe		637.266	637.266
Kratkoročne poslovne terjatve		28.513.244	28.513.244
Dolgoročne finančne obveznosti		10.328.213	10.328.213
Dolgoročne poslovne obveznosti		0	0
Kratkoročne finančne obveznosti		73.828.378	73.828.378
Kratkoročne poslovne obveznosti		50.557.170	50.557.170

Zemljišča in naložbene nepremičnine vrednotimo po pošteni vrednosti, ki je določena s cenitvijo, dolgoročne finančne naložbe so prikazane po nabavni vrednosti, zmanjšani za slabitve, poslovne terjatve, kratkoročne finančne naložbe in obveznosti pa po odplačni vrednosti.

Uporabljene metodologije za ocenjene vrednosti so razkrite pri posameznih kategorijah v poglavju 10.7 Letnega poročila 2023.

10.6.2.2 Funkcionalna in predstavitvena valuta

Vsi računovodski izkazi in pojasnila k računovodskim izkazom so prikazani in sestavljeni v evrih (EUR), ki je funkcionalna valuta v Sloveniji in funkcionalna valuta družbe, prikazani brez centov in zaokroženi na celo število. Zaradi zaokroževanja lahko pri seštevanju nastanejo zaokrožitvene napake.

Posle, izražene v tuji valuti, preračunamo v evre po referenčnem tečaju Evropske centralne banke na dan posla. Denarna in nedenarna sredstva in obveznosti, izraženi v tuji valuti na dan izkaza finančnega položaja, preračunamo v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke, veljavnem na zadnji dan obračunskega obdobja. Tečajne razlike pripoznamo v izkazu poslovnega izida

10.6.2.3 Pomembne ocene in presoje

Skladno z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja poslovodstvo pri pripravi računovodskih izkazov poda ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo usmeritev in izkazane vrednosti sredstev in obveznosti ter prihodkov in odhodkov. Ocene oblikuje glede na izkušnje iz prejšnjih let in pričakovanja v obračunskem obdobju. Način oblikovanja ocen ter s tem povezane predpostavke in negotovosti so razkriti v pojasnilih k posameznim postavkam.

Ocene med drugim vključujejo določitev življenjske dobe in preostale vrednosti nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih dolgoročnih sredstev, prihodke iz pogodb s kupci, popravke vrednosti zalog in terjatev, slabitve finančnih naložb in dobrega imena, predpostavke, pomembne za aktuarski izračun v zvezi z določenimi zaslužki zaposlenih, predpostavke, ki so vključene v izračun morebitnih rezervacij za tožbe, oceno trajanja najema in uporabljeno obrestno mero ter oceno možnosti uporabe terjatev za odložene davke. Ocene, presoje in predpostavke se redno pregledujejo. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo, zato se ocene stalno preverjajo in se oblikujejo njihovi popravki. Spremembe računovodskih ocen se pripoznavajo v obdobju, za katerega se ocene spreminjajo, oziroma za vsa prihodnja obdobja, na katera spremembe vplivajo.

Poudarki o pomembnih ocenah negotovosti in odločilnih presojah, ki jih je družba pripravila v procesu izvajanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisani v nadaljevanju:

PRESOJA SLABITEV NEPREMIČNIN, NAPRAV IN OPREME

Obstoj morebitnih znakov slabitve za nepremičnine, naprave in opreme družba presoja v skladu z MRS 36. Družba na datum vsakega poročanja oceni, ali obstaja kakšen znak (pomembne tehnološke spremembe, spremembe trga, zastarelost ali fizično stanje posameznega opredmetenega sredstva), da utegne biti sredstvo oslajljeno. Če tak znak obstaja, družba oceni nadomestljivo vrednost sredstva. Sredstvo je treba slabiti, če njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Nadomestljiva vrednost je večja izmed dveh postavk: njegove poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, ali njegove vrednosti ob uporabi.

Za vrednotenje zemljišč se pri ocenah in presojah uporabljajo metode vrednotenja, ki temeljijo na metodi primerljivih transakcij.

PRESOJA OSLABITVE DOBREGA IMENA

Družba vsako leto ob sestavi računovodskih izkazov oceni nadomestljivo vrednost dobrega imena, ki temelji na vrednosti pri uporabi. Določitev sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov zahteva oceno pričakovanih denarnih tokov denar ustvarjajoče enote, na katero je alocirano dobro ime, ter določitev primerne diskontne stopnje in drugih pomembnih postavk.

PRESOJE USTREZNOSTI ŽIVLJENJSKIH DOB AMORTIZIRLJIVIH SREDSTEV

Družba pri ocenjevanju življenjske dobe amortizirljivih sredstev upošteva pričakovano fizično izrabljanje, tehnično staranje, gospodarsko staranje ter pričakovane zakonske in druge omejitve uporabe. Prav tako družba preverja dobo koristnosti pri pomembnejših sredstvih – če bi se spremenile okoliščine in bi bila potrebna sprememba dobe koristnosti in s tem prevrednotenje stroškov amortizacije. Pojasnila 10.7.1, 10.7.2 in 10.7.3 Letnega poročila 2023.

FINANČNE NALOŽBE

Finančne naložbe ima družba razvrščene v finančne naložbe, merjene po nabavni vrednosti, finančne naložbe, merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, in finančne naložbe po odplačni vrednosti. Pri presoji naložb družba presodi znake slabitev in za naložbe, kjer ti obstajajo (vrednost naložbe presega vrednost sorazmernega deleža kapitala v družbi), opravi vrednotenja naložb na podlagi prihodnjih denarnih tokov ali na donosu zasnovanem načinu prek nadomestljive vrednosti pri uporabi ali nadomestljive vrednosti izhajajoče iz poštene vrednosti zmanjšane za stroške prodaje. Finančne naložbe v dolgove, merjene po odplačni vrednosti, družba ocenjuje na podlagi bonitete dolžnikov in rednosti odplačila v skladu z amortizacijskimi načrti. Pojasnili 10.7.4 in 10.7.7 Letnega poročila 2023.

PRESOJA SLABITVE ZALOG

Družba konec leta preveri zaloge brez gibanja v tekočem letu in jih oslabi na ocenjeno iztožljivo vrednost. Popravek vrednosti zalog družba oblikuje glede na starost zalog. Pojasnilo 10.7.5 Letnega poročila 2023.

PRESOJA USTREZNOSTI PRIPOZNAVANJA PRIHODKOV IZ POGODB S KUPCI

Družba izkazuje in razkriva čiste prihodke skladno z MSRP 15. Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo na osnovi določil posamezne prodajne pogodbe s kupcem, in sicer ob prenosu obvladovanja blaga in storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, do katerega družba meni, da bo upravičena v zameno za tako blago ali storitve.

Za pripoznavanje prihodkov od prodaje v programu Strojegradnja uporablja družba metodo odstotka dokončanosti del na dan izkaza finančnega položaja, za program Ročno orodje in Odkovki pa se prihodki iz prodaje proizvodov, blaga in materiala merijo na podlagi cen, navedenih v računih in drugih listinah, zmanjšanih za popuste, odobrene ob prodaji ali pozneje. Podrobnejše pojasnilo v poglavju 10.6.2.4 Letnega poročila 2023.

PREIZKUS OSLABITEV TERJATEV

Ob pripravi računovodskih izkazov družba oblikuje popravke vrednosti oziroma slabitve terjatev, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v celotnem znesku ali da sploh ne bodo poravnane. Podlaga za izračun popravka vrednosti je metodologija, ki temelji na verjetnosti oziroma oceni neizpolnitve kupca.

REZERVACIJE

Poslovodstvo potrdi vsebino in višino oblikovanih rezervacij na osnovi:

- izračuna rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine,
- ocene o morebitni pričakovani višini odškodnine, ki jo poda pravna služba družbe ali zunanji odvetnik na osnovi obstoječih tožb in odškodninskih zahtevkov.

PRESOJA OBLIKOVANIH REZERVACIJ ZA ODPRAVNINE IN JUBILEJNE NAGRADE

V okviru obvez za določene pozaposlitvene in druge zasluzke so evidentirane sedanja vrednost odpravnin ob upokojitvi in jubilejne nagrade. Pripoznane so na osnovi aktuarskega izračuna. Aktuarski izračun temelji na predpostavkah in ocenah, veljavnih v času nastanka izračuna, ki se lahko zaradi sprememb v prihodnje razlikujejo od dejanskih predpostavk, ki bodo veljale ob izplačilu. To se nanaša predvsem na določitev diskontne stopnje, ocene fluktuacije zaposlenih, smrtnosti in ocene rasti plač. Obveze za določene zasluzke so zaradi kompleksnosti aktuarskega izračuna in dolgoročnega značaja postavke občutljive za spremembe navedenih ocen.

Zneski oblikovanih rezervacij so najboljša ocena prihodnjih izdatkov. Pojasnilo 10.7.10 Letnega poročila 2023.

PRESOJA OBLIKOVANJA REZERVACIJ ZA RENTE

Rezervacija se pripozna, kadar ima družba zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in če je verjetno da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi.

Poslovodstvo potrdi vsebino in višino oblikovanih rezervacij na osnovi ocene o morebitni pričakovani višini odškodnine, ki jo poda pravna služba družbe ali zunanji odvetnik na osnovi obstoječih tožb in odškodninskih zahtevkov.

Zneski oblikovanih rezervacij so najboljša ocena prihodnjih izdatkov.

Pogojne obveznosti v računovodskih izkazih niso pripoznane, saj njihovega zneska ni bilo mogoče zanesljivo izmeriti ali pa bo njihov dejanski obstoj potrjen z nastopom ali nenastopom dogodkov šele v nenapovedljivi prihodnosti, na katero družba ne more vplivati.

Poslovodstvo družbe redno preverja ali je za poravnavo pogojne obveznosti verjeten odliv sredstev, ki omogočajo ekonomske koristi. Če postane verjeten, se v računovodskih izkazih oblikuje rezervacija.

ODLOŽENI DAVKI

Na osnovi ocene, da bo v prihodnosti na voljo dovolj razpoložljivega dobička, smo oblikovali odložene terjatve za davke iz naslova:

- oblikovanja rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi,
- oslabitev terjatev do kupcev,
- oslabitev finančnih naložb,
- olajšav za investiranje ter vlaganje v raziskave in razvoj,
- olajšav iz naslova neizrabljenih davčnih izgub.

Podrobneje so odloženi davki predstavljeni v poglavju 10.7.13 Letnega poročila 2023.

OCENA MOŽNOSTI UPORABE TERJATEV ZA ODLOŽENE DAVKE

Družba ima sprejet in potrjen strateški poslovni načrt za prihodnjih pet let, iz katerega izhajajo prihodnji obdavčljivi dobički. Pri davčnem načrtovanju je družba pripravila načrt koriščenja davčnih olajšav v naslednjem petletnem obdobju, iz katerega izhaja, da bodo odložene terjatve za davek izkoriščene, in sicer olajšava za vlaganje v raziskave in razvoj v prihodnjih štirih letih, olajšave za investiranje pa v prihodnjih petih letih; izkazana davčna izguba ima neomejeno trajanje za uporabo.

Odložene terjatve za davek, ki so pripoznane iz naslova oblikovanja rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine, se zmanjšujejo v ustreznih zneskih s koriščenjem oblikovanih rezervacij in se povečujejo v ustreznih zneskih glede na novo oblikovane rezervacije.

Ker se slabitve finančnih naložb in terjatev do kupcev ob oblikovanju ne priznavajo kot davčno priznan odhodek, je družba oblikovala terjatve za odloženi davek v višini, ki ustreza razliki med davčno in knjigovodsko vrednostjo terjatev do kupcev in finančnih naložb. Terjatve za odložene davke bo družba odpravila ob odtujitvi ali odpravi finančnih naložb, terjatve do kupcev pa ob poplačilu ali dokončnem odpisu.

Terjatve za odložene davke za neizkoriščene olajšave za osnovna sredstva so pripoznane v višini 40 odstotkov investiranega zneska v opremo in neopredmetena sredstva za zadnjih pet let. Te terjatve bo družba odpravljala v obdobju in v višini ki bo v davčnem obračunu zmanjševala davčno osnovo na račun koriščenja davčnih olajšav.

Davčna stopnja, uporabljena za izračun višine odbitnih začasnih razlik, znaša 19 odstotkov za obveznosti in 22 odstotkov za terjatve. Na osnovi pogojev, kot so navedeni v MRS 12, in načrta poslovanja za prihodnje obdobje ocenjujemo, da bomo v prihodnjih letih razpolagali z obdavčljivim dobičkom za kritje neizrabljenih davčnih izgub.

Odložene obveznosti za davke izhajajo iz začasnih obdavčljivih razlik pri prevrednotenju zemljišč na višjo vrednost in prevrednotenju odpravnin.

Družba v izkazu finančnega položaja prikazuje pobotane terjatve oziroma obveznosti za odloženi davek, v podrobnih razkritjih pa so izkazane v bruto zneskih.

Na dan poročanja se preveri višina izkazanih odloženih terjatev in odloženih obveznosti za davek. Odložena terjatev za davek se pripozna v primeru verjetnega razpoložljivega prihodnega čistega dobička, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Če družba ne razpolaga z zadostnim razpoložljivim dobičkom, se izkazana vrednost odloženih terjatev za davek ustrezno zmanjša. Pojasnilo 10.7.13 Letnega poročila 2023.

TVEGANJA

Skladno z MSRP 7 so finančna tveganja (kreditno tveganje, tveganje spremembe obrestnih mer ter likvidnostno tveganje) podrobno razkrita in opisana v računovodskem delu Letnega poročila 2023, in sicer v poglavju 10.11.

POMEMBNOST

Družba pri izkazovanju, vrednotenju in razkrivanju postavk upošteva načelo pomembnosti. Narava in stopnja pomembnosti sta opredeljeni skladno z MRS 1 in MRS 8. V računovodskih izkazih je pomembna tista postavka, ki posamično ali združeno vpliva na gospodarske odločitve, ki jih uporabniki sprejemajo na podlagi računovodskih izkazov. Pomembnost je družba določila ob upoštevanju kvalitativnih in kvantitativnih dejavnikov. Kot pomembne postavke razume družba vse postavke ki so v izkazu

finančnega položaja označene z rimskimi številkami, v izkazu poslovnega izida pa z veliki tiskanimi črkami. Znotraj teh postavk so pomembni tisti zneski, ki presegajo 10 odstotkov pojasnjevalne kategorije v računovodskih izkazih (kvantitativno merilo), oziroma informacije, za katere poslovodstvo ocenjuje, da so koristne za uporabnike računovodskih informacij (kvalitativno merilo).

V skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja predstavljamo posamezne kategorije predpisanih razkritij in vse pomembne zadeve. Pri vseh pomembnih prikazanih zneskih v računovodskih izkazih smo razkrili tudi primerjalne informacije iz preteklega obdobja in jih vključujemo tudi v številčne ter opisne informacije. Primerjalni podatki so prilagojeni tako, da so v skladu s predstavitvijo informacij v tekočem letu.

10.6.2.4 Povzetek uporabljenih računovodskih usmeritev in razkritja

Družba uporablja enake računovodske usmeritve za vsa obdobja, ki so predstavljena v priloženih računovodskih izkazih. Uporabljene računovodske usmeritve in metode izračunavanja so enake kot v zadnjem letnem poročanju, izjema so tiste, ki so posledica novo sprejetih standardov in pojasnil.

NEPREMIČNINE, NAPRAVE IN OPREMA

Za vrednotenje zemljišč uporabljamo model prevrednotenja na podlagi cenitev pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin v skladu z mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti. Vrednotenje se izvaja najmanj vsakih pet let. Prevrednotovalni presežek se izkaže v kategoriji kapital kot rezerva zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti in neposredno ne vpliva na poslovni izid.

Za merjenje gradbenih objektov, zgradb, naprav in opreme uporabljamo model nabavne vrednosti. Sredstvo izkazujemo po njegovi nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek in nabrano izgubo zaradi oslabitve. Način in uporabljene metode vrednotenja sredstev zaradi oslabitve so opisani v nadaljevanju pod naslovom Oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev. Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva je ustreznik denarne cene na dan pripoznanja. Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva zajema: njegovo nakupno ceno, tudi uvozne carine in nevratljive nakupne dajatve po odštetju vseh trgovinskih in drugih popustov; vse stroške spravljavanja sredstva na njegovo mesto in v stanje, kjer sredstvo lahko deluje v skladu s pričakovanji poslovanja, ter začetno oceno stroškov razgradnje in odstranitve opredmetenega osnovnega sredstva ter obnovitve mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo. To obvezo družba prevzame ob pridobitvi sredstva ali pa kot posledico tega, da se je sredstvo namesto za proizvodnjo zalog v določenem obdobju uporabljalo tudi v druge namene.

V primeru pomembnih nabavnih vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva, ki vsebuje sestavne dele in ima različne ocenjene dobe koristnosti, ga razdelimo na njegove sestavne dele. Vsak del obravnavamo ločeno. Zemljišča obravnavamo ločeno in jih ne amortiziramo.

STROŠKI IZPOSOJANJA

Stroški izposojanja, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, povečujejo nabavno vrednost takega sredstva. Usredstevanje stroškov izposojanja kot dela nabavne vrednosti sredstva v pripravi se začne, ko nastanejo izdatki za sredstvo in stroški izposojanja ter se začnejo dejavnosti, ki so potrebne za pripravo sredstva za nameravano uporabo. Stroški izposojanja se usredstevujejo, dokler je sredstvo v pripravi. Ko je sredstvo preneseno v uporabo, se stroški izposojanja ne usredstevujejo več. Znesek stroškov izposojanja, usredstven v obdobju, ne sme preseči zneska stroškov izposojanja, ki nastanejo v istem obdobju.

KASNEJŠI STROŠKI

Kasnejši izdatki, nastali v zvezi z nadomestitvijo posameznega dela opredmetenega osnovnega sredstva, povečujejo njegovo nabavno vrednost. Drugi kasnejši izdatki v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom povečajo njegovo nabavno vrednost, če je verjetno, da bodo njegove prihodnje gospodarske koristi večje v primerjavi s prvotno ocenjenimi. Vsi ostali izdatki se pripoznajo kot odhodek ob nastanku.

AMORTIZACIJA

Znesek amortizacije v vsakem obdobju pripoznamo v poslovnem izidu. Sredstvo začnemo amortizirati, ko je razpoložljivo za uporabo. Osnovna sredstva amortiziramo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju ocenjene dobe koristnosti vsakega posameznega opredmetenega sredstva. Dobo in metodo amortiziranja za amortizljivo sredstvo s končno dobo koristnosti pregledamo najmanj konec vsakega poslovnega leta. Če se pričakovana doba koristnosti sredstva razlikuje od prejšnjih ocen, dobo amortiziranja ustrezno spremenimo in prilagodimo glede na preostalo pričakovano dobo koristnosti sredstva. Preostalo vrednost sredstva praviloma upoštevamo le pri pomembnih postavkah, pri čemer se upoštevajo tudi stroški likvidacije opredmetenega osnovnega sredstva. Zemljišč in umetnin ne amortiziramo.

Amortizacijske stopnje, ki jih uporablja družba, se v primerjavi s preteklim letom niso bistveno spremenile in znašajo:

	Najnižja (%)	Najvišja (%)
Opredmetena osnovna sredstva:		
Nepremičnine:		
Nepremičnine	0,6	13,6
Zidane zgradbe	0,6	13,6
Druge zgradbe	1,5	10,0
Oprema:		
Proizvajalna oprema	0,4	50,0
Računalniška in elektr. oprema	0,6	56,7
Viličarji in dvigala	0,4	22,1
Avtomobili in traktorji	10,0	20,5
Oprema za čiščenje in ogrevanje	3,3	20,6
Merilne in kontrolne naprave	1,5	20,3
Pohištvo – pisarniško in ostalo	1,3	21,3
Druga oprema	33,3	50,5

ODPRAVA PRIPOZNANJA

Pripoznanje knjigovodske vrednosti posameznega opredmetenega osnovnega sredstva odpravimo ob odtujitvi ali če od njegove uporabe ali odtujitve ne pričakujemo prihodnjih gospodarskih koristi. Dobički ali izgube iz odprave pripoznanja posameznega opredmetenega osnovnega sredstva se vključijo v poslovni izid, ko je kateri koli od pogojev izpolnjen.

USTREZNOST ŽIVLJENJSKIH DOB

Družba pri ocenjevanju življenjske dobe sredstev upošteva pričakovano fizično izrabljanje, tehnično staranje, gospodarsko staranje ter pričakovane zakonske in druge omejitve uporabe. Prav tako družba preverja dobo koristnosti pri pomembnejših sredstvih – če bi se spremenile okoliščine in bi bila potrebna sprememba dobe koristnosti in s tem prevrednotenje stroškov amortizacije.

USREDSTVENI LASTNI PROIZVODI

Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve so proizvodi in storitve, ki jih družba ustvari in nato zajame med opredmetena osnovna sredstva. V nabavni vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva, zgrajenega ali izdelanega v družbi, so zajeti stroški, ki se nanašajo neposredno nanj in tisti splošni stroški gradnje ali izdelave, ki jih lahko pripišemo temu sredstvu. Med usredstvenimi lastnimi proizvodi prikazujemo tudi investicije v lastni izdelavi, ki povzročijo povečanje nabavne vrednosti že usposobljenega opredmetenega osnovnega sredstva. Usredstvenih lastnih proizvodov ne izkazujemo med prihodki, ampak v skladu s standardi zmanjšujemo osnovne kategorije stroškov, ki se nanašajo na stroške gradnje ali izdelave takšnega sredstva.

NAJEMI

Družba ob sklenitvi pogodbe oceni, ali gre za najemno pogodbo, ali pogodba vsebuje najem. Pogodba vsebuje najem, če se z njo prenaša pravica do obvladovanja uporabe identificiranega sredstva za določeno obdobje v zameno za nadomestilo. Družba določi trajanje najema kot obdobje, v katerem najema ni mogoče odpovedati, skupaj z:

- obdobji, za katera velja možnost podaljšanja najema, če je precej gotovo da bo ta možnost izrabljena, in
- obdobji, za katera velja možnost odpovedi najema, če je precej gotovo, da ta možnost ne bo izrabljena.

SREDSTVA KI PREDSTAVLJAJO PRAVICO DO UPORABE

Družba skladno s MSRP 16 izkazuje pogodbe, ki vsebujejo najem, med pravicami do uporabe sredstev. Področje uporabe MSRP 16 obsega najeme vseh sredstev, z nekaterimi izjemami. Družba se je odločila za uporabo izjem za kratkoročne najeme (do 1 leta) in najeme majhne vrednosti (posamezno najeto sredstvo do višine 5.000 evrov). Vrednost sredstva se pripozna v sedanji vrednosti najemnin, ki še niso plačane. Pri izračunu pravic do najema se upošteva tudi morebitne začetne neposredne stroške in oceno stroškov, ki bodo nastali pri odstranitvi ali obnovitvi sredstva. Predpostavljena obrestna mera je določena na osnovi obrestne mere za netvegane državne obveznice in kreditnega priritka.

Pri merjenju pravic do uporabe sredstev se uporablja model nabavne vrednosti. Začetna vrednost pravic se v dobi uporabe zmanjšuje za amortizacijo in izgubo zaradi oslabitve ter se popravlja za ponovno merjenje obveznosti iz najema. Sredstva ki predstavljajo pravico do uporabe, družba amortizira po enakomerni časovni metodi v ocenjeni dobi najema ali ocenjeni dobi koristnosti sredstva, in sicer v tistem obdobju, ki je krajše.

OBVEZNOSTI IZ NAJEMA

Na datum začetka najema družba izmeri in pripozna obveznost iz najema po sedanji vrednosti vseh najemnin, ki bodo plačane v ocenjeni dobi najema. Najemnine, zajete pri merjenju obveznosti iz najema, vključujejo nespremenljive najemnine, zmanjšane za terjatve za spodbude za najem, spremenljive najemnine, ki so odvisne od indeksa ali stopnje, in zneske, za katere se pričakuje, da jih bo družba plačala na podlagi jamstev za preostalo vrednost. Obveznost iz najema vključuje tudi izpolnitveno ceno možnosti nakupa, če je precej gotovo, da bo družba izrabila to možnost, in plačila kazni za odpoved najema, če trajanje najema odraža, da bo družba izrabila možnost odpovedi najema. Spremenljive najemnine, ki niso zajete pri merjenju obveznosti iz najema oziroma niso odvisne od indeksa ali stopnje, v katerem nastopi dogodek ali pogoj, ki sproži plačila, družba po datumu začetka najema pripozna v poslovnem izidu.

Če ni bila določena doba najema sredstva (pogodba sklenjena za nedoločen čas), smo pogodbo omejili na čas veljavnosti srednjeročnega poslovnega načrta družbe (pet let), uporabljena pa je diskontna stopnja v višini 1,2 odstotka; pri novih pogodbah iz leta 2023 smo upoštevali diskontno stopnjo v višini 3,9 odstotka.

Pri merjenju obveznosti iz najema se po začetku najema obveznosti povečajo za natečene obresti in zmanjšajo za plačila najemnin. Knjigovodska vrednost obveznosti iz najema se ponovno izmeri ob spremembi dobe trajanja najema, spremembi višine najemnine ali spremembi ocene možnosti nakupa najetega sredstva.

Pravice do uporabe sredstev in obveznosti iz najemov so v izkazu finančnega položaja prikazane kot ločene postavke.

NEOPREDMETENA SREDSTVA

Neopredmetena sredstva vrednotimo po modelu nabavne vrednosti. Na začetku jih pripoznamo po nabavni vrednosti, ki je enaka pošteni vrednosti. Po začetnem pripoznanju izkazujemo neopredmetena sredstva po njihovi nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in izgube zaradi oslabitve.

USREDSTVENI STROŠKI RAZVIJANJA

Pogoji, ki morajo biti izpolnjeni, da se stroški razvijanja pripoznajo kot neopredmeteno sredstvo, so: izvedljivost strokovnega dokončanja projekta, da bo na voljo za uporabo ali prodajo; namen dokončati projekt in ga uporabljati ali prodati; zmožnost uporabljati ali prodati projekt; verjetnost gospodarskih koristi projekta (obstoj trga za učinke projekta ali za projekt oziroma njegova koristnost, če se bo uporabljal v podjetju); razpoložljivost tehničnih, finančnih in drugih dejavnikov za dokončanje razvijanja in za uporabo ali prodajo projekta ter sposobnost zanesljivo izmeriti stroške, ki se pripisujejo neopredmetenemu sredstvu med njegovim razvijanjem (usredstvovanje stroškov). Med stroški razvijanja, ki se pripoznajo kot neopredmeteno sredstvo, družba prikazuje stroške dela ter zunanjih storitev potrebnih za razvoj novih tehnoloških rešitev, v primeru izdelave sredstva, izhajajočega iz razvoja pa se kot odloženi stroški razvijanja usredstviijo tudi materialni stroški, povezani z izdelavo razvojnega sredstva.

DOBRO IME

Dobro ime se pripozna ob poslovnih združitvah, pri vrednotenju prevzema. Dobro ime ovrednotimo po pošteni vrednosti prenesene kupnine, vključno s pripoznano vrednostjo kakršnega koli neobvladujočega deleža v prevzeti družbi, zmanjšano za čisto pripoznano vrednost prevzetih sredstev in obveznosti, vrednotenih na dan prevzema. Prenesena kupnina vključuje poštene vrednosti prenesenih sredstev, obveznosti do predhodnih lastnikov prevzete družbe in poslovne deleže, ki jih je izdala družba. Po začetnem pripoznanju se dobro ime izmeri po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrane oslabitve. Preverba oslabitve se izvaja letno za denar ustvarjajočo enoto, na katero se dobro ime nanaša. Po začetnem pripoznanju družba enkrat letno preverja obstoj dejavnikov, ki bi lahko negativno vplivali na prihodnje denarne tokove denar ustvarjajoče enote, pridobljene ob poslovni združitvi. Zmanjšanje vrednosti denar ustvarjajoče enote se v računovodskih izkazih pripozna kot slabitev dobrega imena oziroma sredstev denar ustvarjajoče enote v breme tekočega poslovnega izida.

KASNEJŠI STROŠKI

Kasnejši stroški v zvezi z neopredmetenimi sredstvi se pripoznavajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi povezane z delom tega sredstva, pritekale v družbi, in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi drugi stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot stroški obdobja.

AMORTIZACIJA

Amortizacija se začne obračunavati, ko je sredstvo na razpolago za uporabo. To pomeni, ko je na kraju in v stanju, ki je potrebno, da deluje tako, kot je bilo načrtovano. Neodpisana vrednost neopredmetenega sredstva se zmanjšuje po metodi enakomernega časovnega amortiziranja v obdobju koristnosti sredstva. Dobo in metodo amortiziranja za neopredmeteno sredstvo s končno dobo koristnosti

pregledamo najmanj konec vsakega poslovnega leta. Če se pričakovana doba koristnosti sredstva razlikuje od prejšnjih ocen, dobo amortiziranja ustrezno spremenimo.

Doba koristnosti neopredmetenega sredstva, ki izhaja iz pogodbenih ali drugih pravnih pravic, ne presega dobe pogodbenih ali drugih pravnih pravic; lahko pa je krajša, odvisno od obdobja, v katerem pričakujemo, da bomo sredstvo uporabljali.

Znesek amortizacije v vsakem poslovnem izidu pripoznamo v breme poslovnega izida.

Amortizacijske stopnje, ki jih uporablja družba, se v primerjavi s preteklim letom niso bistveno spremenile in znašajo:

	Najnižja (%)	Najvišja (%)
Usredstveni stroški naložb v tuja osnovna sredstva	20,0	20,0
Odloženi stroški razvijanja	20,0	22,6
Premoženjske pravice	3,3	33,4
Druga neopredmetena dolgoročna sredstva	3,3	33,4

USTREZNOST ŽIVLJENJSKIH DOB

Družba pri ocenjevanju življenjske dobe neopredmetenih sredstev, ki imajo določljivo dobo koristnosti, upošteva pričakovano koristnost, ki izhaja iz pogodb za nakup programske opreme, oziroma dobo uporabnosti oziroma verjetnosti prodaje projektov, ki izhajajo iz usredstvenih dolgoročno odloženih stroškov razvoja. Dobro ime ima nedoločljivo dobo koristnosti. V primeru sprememb okoliščin, ki so bile v veljavi ob določitvi dobe koristnosti, je potrebna sprememba dobe koristnosti in s tem prevrednotenje stroškov amortizacije.

ODPRAVA PRIPOZNANJA

Pripoznanje neopredmetenega sredstva se odpravi, ko je sredstvo odtujeno ali izločeno iz uporabe, ker se ne pričakuje več nobena gospodarska korist iz njegove uporabe ali odtujitve.

NALOŽBENE NEPREMIČNINE

Naložbene nepremičnine imamo v lasti, da bi nam prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe. Naložbena nepremičnina se na začetku izmeri po nabavni vrednosti, sestavljeni iz nakupne cene in stroškov, ki jih je mogoče pripisati neposredno nakupu. Za kasnejše merjenje naložbenih nepremičnin uporabljamo model poštene vrednosti in jo ocenimo s pomočjo cenitve pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin. Vrednotenje se izvaja najmanj vsakih pet let. Spremembe poštene vrednosti se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

ODPRAVA PRIPOZNANJA

Naložbene nepremičnine se ne amortizirajo. Pripoznanje naložbenih nepremičnin se odpravi, ko je naložbena nepremičnina odtujena ali izločena iz uporabe, ker se ne pričakuje več nobene gospodarske koristi iz njene uporabe ali odtujitve. Razlika med prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo bremeni poslovni izid.

FINANČNE NALOŽBE V ODVISNE, PRIDRUŽENE IN SKUPAJ OBVLADOVANE DRUŽBE

Finančne naložbe v odvisne, pridružene in skupaj obvladovane družbe vrednotimo po nabavni vrednosti. Družba ob koncu vsakega poslovnega leta oceni, ali obstajajo kakšni nepristranski dokazi o morebitni oslabiljenosti finančne naložbe. Če znaki slabitve obstajajo, izvede vrednotenja na podlagi prihodnjih denarnih tokov. Slabitev naložb se pripozna v izkazu poslovnega izida.

FINANČNI INSTRUMENTI

V skladu z MSRP 9 je razvrščanje in merjenje finančnih sredstev določeno s poslovnim modelom, v okviru katerega se finančna sredstva upravljajo, in značilnostmi njihovih pogodbenih denarnih tokov (ali ti izhajajo iz naslova plačil glavnice in obresti od neporavnane zneska glavnice). Ob začetnem pripoznanju vsako finančno sredstvo razvrstimo v enega izmed naslednjih poslovnih modelov:

1. model z namenom pridobivanja pogodbenih denarnih tokov (merjenje po odplačni vrednosti),
2. model z namenom prodaje in pridobivanja pogodbenih denarnih tokov (merjenje po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa) ter
3. ostali modeli (merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida).

Do spremembe poslovnega modela lahko pride le v izjemnih primerih.

MODEL Z NAMENOM PRIDOBIVANJA POGODBENIH DENARNIH TOKOV – FINANČNI INSTRUMENTI PO ODPLAČNI VREDNOSTI

Družba med te finančne instrumente razvrsti finančna sredstva, ki jih poseduje v okviru poslovnega modela za pridobivanje pogodbenih denarnih tokov in če denarni tokovi predstavljajo izključno plačila glavnice in obresti od neporavnane glavnice (posojila, terjatve in nekotirajoči dolžniški vrednostni papirji). Finančni instrument se pripozna po pošteni vrednosti, povečani za neposredne stroške posla. Dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu ob odpravi, spremembi ali oslabitvi.

MODEL Z NAMENOM PRODAJE IN PRIDOBIVANJA POGODBENIH DENARNIH TOKOV – FINANČNI INSTRUMENTI PO POŠTENI VREDNOSTI PREK DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA

Razred smo oblikovali za lastniške vrednostne papirje, za katere bi se ob morebitnem pripoznanju odločili, da jih bomo v svojem portfelju ohranili daljše časovno obdobje, in ki jih ne posedujemo za namene trgovanja. Ob začetnem pripoznanju lastniške vrednostne papirje izmerimo po pošteni vrednosti z upoštevanjem transakcijskih stroškov, ki izhajajo iz nakupa finančnega sredstva. Dobički in izgube iz naslova teh finančnih instrumentov se nikoli ne razporedijo v izkaz poslovnega izida. Dividende iz naslova finančnih instrumentov, razvrščenih v ta razred, se pripoznajo kot finančni prihodki v izkazu poslovnega izida.

OSTALI MODELI – FINANČNI INSTRUMENTI PO POŠTENI VREDNOSTI PREK POSLOVNEGA IZIDA

V ta razred prerazporedimo finančne instrumente, ki so namenjeni trgovanju, in finančne instrumente, ki jih mora družba izmeriti po pošteni vrednosti. Dobički in izgube iz naslova teh finančnih instrumentov se razporedijo v izkaz poslovnega izida. Dividende iz naslova finančnih instrumentov, razvrščenih v ta razred, se pripoznajo kot finančni prihodki v izkazu poslovnega izida.

TERJATVE IZ POSLOVANJA

V poslovnih knjigah ločeno evidentiramo dolgoročne in kratkoročne terjatve do kupcev, države in zaposlenih. Med terjatvami iz poslovanja izkazujemo tudi terjatve za obresti od omenjenih terjatev. Dolgoročne in kratkoročne terjatve iz poslovanja so izkazane po transakcijski vrednosti. Terjatve iz poslovanja, ki so izražene v tujih valutah, na zadnji dan poslovnega leta preračunamo v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke. Ustreznost izkazane velikosti posamezne terjatve ugotavljamo ob koncu obračunskega obdobja na osnovi argumentiranih dokazov glede pričakovanih denarnih tokov za poplačilo.

Način slabitev terjatev je opisan v poglavju 10.6.2.3 Letnega poročila 2023, poglavje Slabitev sredstev.

BLAGOVNI KREDITI

Družba daje blagovne kredite družbam v skupini in pridruženim podjetjem za potrebe njihovega poslovanja. Blagovne kredite pripoznamo med dolgoročnimi poslovnimi terjatvami. Za blagovne kredite lahko obračunavamo obresti. Popravki vrednosti za dane blagovne kredite se oblikujejo glede na morebitne pričakovane izgube glede na tveganje, da terjatve, če so zapadle, ne bi bile poplačane.

DANA POSOJILA

Dana posojila ob začetnem pripoznanju izkazujemo po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške ob upoštevanju metode učinkovitih obrestnih mer. Glede na njihovo ročnost so na datum poravnave razvrščena med dolgoročno oziroma kratkoročna sredstva. S ciljem obvladovanja kreditnega tveganja se glede na boniteto posojilojemalca določita ročnost posojila ter način poravnave, zavarovana z običajnimi instrumenti zavarovanja. Ob morebitnem neizpolnjevanju zapadlih pogodbenih obveznosti posojilojemalca pristopimo k unovčitvi instrumentov zavarovanja. Za presojo poplačljivosti danih posojil se uporablja metoda presoje razpoložljivosti denarnega toka upnika za poplačilo ter metoda neto vrednosti sredstev, s katerimi razpolaga upnik in so podlaga za poplačilo danih posojil.

PREJETA POSOJILA

Prejeta posojila vrednotimo ob začetnem pripoznanju po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške ob upoštevanju metode učinkovitih obrestnih mer. V strukturi prejetih posojil prevladujejo bančna posojila z odplačilom glavnice ob zapadlosti posojilne pogodbe. Glede na ročnost so ob pripoznanju uvrščena med dolgoročne oziroma kratkoročne finančne obveznosti. Na zadnji dan leta so vse finančne obveznosti, ki zapadejo v plačilo v prihodnjem letu, prenesene med kratkoročne finančne obveznosti. Prejeta posojila so zavarovana z bianco menicami, terjatvami, zalogami in hipotekami na premičnem in nepremičnem premoženju.

SREDSTVA ZA PRODAJO

Med sredstvi (skupine za odtujitev) za prodajo prikazujemo nekratkoročna sredstva, namenjena prodaji, njihovo vrednost pa bomo povrnili s prodajo v naslednjih dvanajstih mesecih, ne z njihovo uporabo. V skupino sredstev za prodajo dolgoročna sredstva prerazvrstimo v trenutku, ko je prodaja zelo verjetna in so izpolnjeni pogoji po MSRP 5, kar pomeni, da imamo znanega kupca in podpisano predpogodbo ali pogodbo o prodaji takšnega sredstva. Sredstva na sredstva za prodajo prerazvrstimo po nižji izmed knjigovodske vrednosti ali poštene vrednosti zmanjšani za stroške prodaje, kot so bila prikazana med dolgoročnimi sredstvi, ne glede na pričakovano prejeto kupnino za to sredstvo. Sredstva za prodajo se ne amortizirajo.

ZALOGE

Zaloge materiala se vrednotijo po izvorni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v rednem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in prodaje. Cena količinske enote v zalogi vsebuje stroške, ki nastajajo pri pridobivanju zalog in spravljanju na njihovo sedanje mesto in stanje.

Zaloge nedokončane proizvodnje in gotovih proizvodov se vrednotijo po proizvajalnih stroških. Poraba zalog se izkazuje po metodi tehtanih povprečnih cen. Družba konec leta preveri zaloge brez gibanja v tekočem letu in jih oslabi na iztržljivo vrednost.

Način slabitev zalog je opisan v poglavju 10.6.2.3 Letnega poročila 2023, poglavje Slabitev sredstev.

DENAR

Med denarna sredstva štejemo denar v blagajni in vloge na vpogled na računih ter bančne depozite z ročnostjo do treh mesecev. Stanje denarnih sredstev v tujih valutah preračunamo v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke na zadnji dan poslovnega leta.

KAPITAL

OSNOVNI KAPITAL

Osnovni kapital družbe UNIOR d.d. je izkazan v evrih in je razdeljen na 2.838.414 navadnih kosovnih delnic, ki se glasijo na ime in so prosto prenosljive.

DIVIDENDE

Dividende pripoznamo v računovodskih izkazih družbe kot obveznost do delničarjev, ko je sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

ODKUP LASTNIH DELNIC

V letu 2019 smo na podlagi pravnomočne sodbe pridobili lastne delnice. V računovodskih izkazih se pripoznajo kot odbitna postavka v kapitalu družbe. Delnice izkazujemo po stroškovni metodi, za vrednost pridobljenih lastnih delnic pa oblikujemo rezerve za lastne delnice v breme drugih rezerv iz dobička. Število lastnih delnic je prikazano v poglavjih 5 in 10.7.9 Letnega poročila 2023.

REZERVACIJE

Rezervacije se pripoznajo, če ima družba zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo izmeriti, in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Višino potrebnih rezervacij določi družba z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po meri pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za obveznost.

REZERVACIJE ZA JUBILEJNE NAGRADE IN ODPRAVNINE

Skladno s podjetniško kolektivno pogodbo in zakonskimi predpisi je družba dolžna obračunati in izplačati jubilejne nagrade ter odpravnine ob upokojitvi. Za izmero teh zaslužkov uporabljamo poenostavljeno metodo obračunavanja, ki zahteva vrednotenje aktuarske obveznosti v skladu s pričakovano rastjo plač od dneva vrednotenja do predvidene upokojitve zaposlene osebe. To pomeni vračunavanje zaslužkov sorazmerno z opravljenim delom. Ocenjena obveznost je pripoznana v velikosti sedanje vrednosti pričakovanih prihodnjih izdatkov. Pri merjenju ocenimo tudi predvideno povečanje plač in fluktuacijo zaposlenih.

Na osnovi izračuna pripoznamo dobičke ali izgube tekočega leta v izkazu poslovnega izida. Glavni parametri, upoštevani v izračunu, so podrobno razkriti v poglavju 10.7.10 Letnega poročila 2023.

DRŽAVNE PODPORE

Državne podpore se pripoznajo po pošteni vrednosti, vendar šele, ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo družba UNIOR d.d. izpolnila pogoje v zvezi z njimi in podpore tudi prejela. Državne podpore se pripoznajo kot prihodki v obdobjih, v katerih se vzporejajo z zadevnimi stroški, ki naj bi jih nadomestile. Če se državna podpora nanaša na določeno sredstvo, se pripozna kot razmejeni prihodek, ki ga družba UNIOR d.d. pripozna v izkazu poslovnega izida v obdobju pričakovane dobe uporabnosti sredstva v enakih letnih obrokih.

FINANČNE OBVEZNOSTI

Finančne obveznosti so pripoznane ob nastanku po pošteni vrednosti skupaj s transakcijskimi stroški. V naslednjih obdobjih so finančne obveznosti merjene po odplačni vrednosti z uporabo metode učinkovitih obrestnih mer. Vsakršna razlika med prejemki (brez transakcijskih stroškov) in obveznostmi je pripoznana v izkazu poslovnega izida skozi obdobje celotne finančne obveznosti.

IZVEDENI FINANČNI INSTRUMENTI

Izvedene finančne instrumente, prepoznane v izkazu finančnega položaja, družba meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Dobički in izgube iz naslova teh finančnih instrumentov se razporedijo v izkaz poslovnega izida v tekočem obdobju.

DAVEK OD DOBIČKA

Davek od dobička obračunavamo skladno z Zakonom o davku od dohodka pravnih oseb. Osnova za obračun davka od dohodka je bruto dobiček, povečan za davčno nepriznane stroške in zmanjšan za zakonsko dovoljene olajšave. Od tako dobljene osnove je obračunana obveznost za davek od dohodka pravnih oseb. V letu 2023 je izkazana davčna osnova, navedena pa je v poglavju 10.9 Letnega poročila 2023.

ODLOŽENI DAVKI

Z namenom izkazovanja ustreznega poslovnega izida v obdobju poročanja smo obračunali tudi odložene davke. Te izkazujemo kot odložene terjatve za davek in odložene obveznosti za davek. Pri obračunavanju odloženih davkov smo uporabili metodo obveznosti po izkazu finančnega položaja. Knjižno vrednost sredstev in obveznosti smo primerjali z njihovo davčno vrednostjo, razliko med obema vrednostma pa opredelili kot stalno ali začasno razliko. Začasne razlike smo razdelili na obdavčljive in odbitne. Obdavčljive začasne razlike so nam povečale obdavčljive zneske in odložene davčne obveznosti, odbitne začasne razlike pa so nam zmanjšale obdavčljive zneske in povečale odložene davčne terjatve.

PRIHODKI

PRIHODKI IZ POGODB S KUPCI (primarno za program Strojegradnja)

Poslovne prihodke pripoznamo, ko upravičeno pričakujemo, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku in jih je mogoče zanesljivo izmeriti; uporabljamo petstopenjski model, skladno z MSRP 15. Pri pripoznavanju prihodkov iz opravljenih storitev uporabljamo metodo odstotka dokončnosti del na dan izkaza finančnega položaja, kar pomeni, da družba za pripoznavanje prihodkov uporablja metodo izlozkov na podlagi doseženih mejnikov iz prodajnih pogodb s kupci. Po tej metodi pripoznamo prihodke v obračunskem obdobju, v katerem so storitve opravljene. Razkrivamo zneske vsake pomembne vrste prihodkov, pripoznanih v obdobju, ter dosežene prihodke na domačih in tujih trgih. Prihodki na domačem trgu so prihodki, doseženi v Sloveniji, tuji trg pa predstavljajo države Evropske unije in tretje države. V prodajnem procesu nastopamo kot principal; tipično v pogodbenih dogovorih niso vključeni pomembni variabilni dogovori.

PRIHODKI IZ PRODAJE PROIZVODOV, BLAGA IN MATERIALA (primarno za programa Odkovki in Ročno orodje)

Prihodki se pripoznajo, ko pride do prenosa obvladovanja proizvodov, blaga in materiala na kupca, in sicer v znesku nadomestila, za katerega družba ocenjuje, da bo do njega v zameno upravičena. Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo po pošteni vrednosti prejetega poplačila ali terjatve, zmanjšanih za popuste, odobrene ob prodaji ali pozneje. V primeru vračil družba izstavi dobropis kupcu, ki se evidentira kot zmanjšanje terjatev do kupca v obdobju, ko do vračila pride, pri čemer so reklamacijski postopki praviloma rešeni v istem obdobju, ko pride do prodaje.

Prodaja proizvodov, blaga in materiala se pripozna v odvisnosti od določil kupoprodajne pogodbe, praviloma pa pride do prenosa obvladovanja blaga na kupca v trenutku, ko kupec blago prevzame, izterljivost povezanih terjatev pa je razumno gotova.

Med prihodki od prodaje proizvodov, blaga, materiala in opravljenih storitev se izkažejo tudi vsebinsko ustrezne postavke iz prejšnjih obdobj.

Sredstvo iz pogodbe je pravica do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki so prenesene na kupce. Med sredstvi iz pogodb družba izkazuje nezaračunane prihodke za dobavo blaga in storitev kupcem. Terjatev predstavlja pravico družbe do brezpogojnega zneska nadomestila, tj. nadomestila ki zapade v plačilo v določenem roku.

Obveznost iz pogodbe je obveznost prenosa proizvodov, blaga, materiala ali storitev na kupca v zameno za nadomestilo, ki ga je družba prejela od kupca. V okviru obveznosti iz pogodb s kupci, družba izkazuje obveznosti za prejete predujme kupcev. Obveznost iz pogodbe se pripozna kot prihodek, ko družba izpolni izvršitveno obvezo po pogodbi.

PRIHODKI OD NAJEMNIN

Prihodki od najemnin zajemajo prihodke od oddajanja stanovanj, učilnic ter parkirnih površin. Družba prihodke od najemnin uvršča med poslovne prihodke.

DRUGI POSLOVNI PRIHODKI S PREVREDNOTOVALNIMI POSLOVNIMI PRIHODKI

Med drugimi prihodki izkazujemo donacije, subvencije, premije ter prevrednotovalne prihodke, nastale pri prodaji osnovnih sredstev, in odpravo rezervacij v neto znesku.

FINANČNI PRIHODKI IN FINANČNI ODHODKI

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti na dana posojila, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev in prihodke iz naslova pozitivnih tečajnih razlik. Prihodke od obresti pripoznamo ob njihovem nastanku z uporabo ефективne obrestne mere. Prihodke od dividend izkažemo v poslovnem izidu, ko je uveljavljena pravica do izplačila.

Finančni odhodki obsegajo stroške obresti za prejeta posojila, negativne tečajne razlike in izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi ефективnih obresti.

KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA

Kosmati donos iz poslovanja je sestavljen iz prihodkov od prodaje, spremembe vrednosti zalog gotovih proizvodov in nedokončane proizvodnje ter drugih poslovnih prihodkov.

ODHODKI – STROŠKI

Stroške kot odhodke pripoznamo v obdobju, v katerem nastanejo. Razvrščamo jih v skladu z njihovo naravo. Izkazujemo in razkrivamo jih po naravnih vrstah v okviru trimestrnega kontnega načrta družbe. Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstev ali povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

DOBIČEK/IZGUBA IZ POSLOVANJA

Dobiček/izguba iz poslovanja je opredeljen kot dobiček/izguba pred obdavčitvijo in finančnimi postavkami. Finančne postavke zajemajo obresti od denarnih sredstev na računih v banki, depozitov, naložb, namenjenih za prodajo, plačane obresti od posojil, dobiček ali izgubo iz prodaje finančnih instrumentov, namenjenih za prodajo, ter pozitivne in negativne tečajne razlike od prevedbe vseh monetarnih sredstev in obveznosti v tuji valuti.

POSLOVNI IZID

Poslovni izid je sestavljen iz izida poslovanja, povečanega za finančne prihodke in zmanjšanega za finančne odhodke.

SLABITEV SREDSTEV

SLABITEV OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV

Če obstaja kak znak, da utegne biti sredstvo oslabiljeno, ocenimo njegovo nadomestljivo vrednost v skladu z MRS 36. Če ni mogoče oceniti nadomestljive vrednosti sredstva, družba ugotovi nadomestljivo vrednost denar ustvarjajoče enote, ki ji sredstvo pripada. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida, za prevrednotenje zemljišč pa se najprej zniža do takrat oblikovan presežek iz prevrednotenja. Izgube zaradi oslabilte je treba odpraviti, če so se spremenile ocene, uporabljene za ugotovitev nadomestljive vrednosti sredstev. Izguba zaradi oslabilte sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetu amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabilte. Odprava izgube se pripozna kot prihodek v poslovnem izidu, za odpravo oslabilte zemljišč pa se oblikuje presežek iz prevrednotenja v kapitalu. Za zemljišča ugotovljamo pošteno vrednost s cenitvijo.

SLABITEV NEOPREDMETENIH SREDSTEV

Neopredmetena sredstva na datum poročanja preverimo z namenom slabitve. Kadar je nadomestljiva vrednost manjša od knjigovodske vrednosti sredstva, se ta zmanjša na njegovo nadomestljivo vrednost. Takšno zmanjšanje prikaže družba kot izgubo zaradi oslabilte in knjiži kot prevrednotovalni poslovni odhodek.

SLABITEV ZALOG

Družba oblikuje popravek vrednosti zalog glede na starost, in sicer:

- zaloge, ki niso imele gibanja v zadnjem letu, v višini 5 odstotkov od nabavne vrednosti zalog,
- zaloge, ki niso imele gibanja dve leti, v višini dodatnih 15 odstotkov od nabavne vrednosti zalog,
- zaloge, ki niso imele gibanja tri leta, v višini dodatnih 10 odstotkov od nabavne vrednosti zalog,
- zaloge, ki niso imele gibanja štiri leta, v višini dodatnih 10 odstotkov od nabavne vrednosti zalog,
- zaloge, ki niso imele gibanja pet let in več, v višini dodatnih 10 odstotkov od nabavne vrednosti zalog.

Izgube zaradi oslabilte zalog so izkazane v izkazu poslovnega izida. Družba ne slabi zalog orodij, ki jih potrebuje za izdelavo svojih izdelkov, ter zalog v skladišču rezervnih delov, ker te zaloge ne izgublajo svoje vrednosti, čeprav ne izkazujejo gibanja v daljšem časovnem obdobju.

SLABITEV FINANČNIH NALOŽB

Na datum vsakega poročanja v družbi opravimo preizkus ocene slabitve finančnih naložb po izbranih merilih, opredeljenih v pravilniku o računovodstvu, da bi ugotovili, ali obstajajo nepristranski dokazi o morebitni oslabiljenosti finančne naložbe. Če taki razlogi obstajajo, pristopimo k izračunu višine vrednosti izgube zaradi oslabilte.

Če presodimo, da je treba opraviti slabitev pri finančnih naložbah, izkazanih po odplačni vrednosti, se znesek izgube izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo finančne naložbe in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po izvorni efektivni obrestni meri. Vrednost izgube pripoznamo v poslovnem izidu. Če razlogi za slabitev finančne naložbe prenehajo obstajati, je razveljavitev slabitve finančne naložbe, izkazane po odplačni vrednosti, pripoznana v poslovnem izidu.

Če pri finančnih naložbah v odvisne ali pridružene družbe, izkazanih po nabavni vrednosti, družba presodi, da je treba opraviti oslabilte, se izguba izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo finančnega sredstva in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov (ali po kateri drugi

metodi), razobrestenih po trenutni tržni donosnosti za podobna finančna sredstva, in jo kot finančni odhodek pripozna v poslovnem izidu.

Za finančne instrumente, merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, se dobički in izgube iz naslova teh finančnih instrumentov razporedijo v izkaz poslovnega izida.

SLABITEV POSLOVNIH TERJATEV

Slabitev terjatev oziroma oblikovanje popravka vrednosti družba preverja skladno z MSRP 9 kjer je za nefinančne ustanove določen poenostavljen pristop v tem smislu, da na prvi dan poročanja ni treba ugotavljati, ali je prišlo do pomembnega povečanja kreditnega tveganja ali ne. Za poslovne terjatve se slabitve določijo po konceptu pričakovanih kreditnih izgub (angl. Expected credit loss, ECL) za celotno dobo trajanja poslovnih terjatev (vseživljenjske kreditne izgube), za kar se po MSRP 9 uporabi matrika popravkov za pričakovane kreditne izgube. Podlaga za oblikovanje popravka vrednosti terjatev je matrika popravkov vrednosti po prodajnih segmentih, ki temelji na oceni neizpolnitve plačila s strani kupcev glede na pretekle izkušnje s kreditno izgubo, prilagojene za morebitne prihodnje dejavnike iz gospodarskega okolja, pri čemer so izvzete zavarovane terjatve. Pričakovane kreditne izgube iz poslovnih terjatev (angl. Expected credit loss, ECL) skladno z MSRP 9 so prikazane v poglavju 10.11 Letnega poročila 2023.

IZKAZ DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA

V izkazu drugega vseobsegajočega donosa sta prikazana čisti poslovni izid in drugi vseobsegajoči donos. Vanj so vključene postavke ki bodo v prihodnje razporejene v izkaz poslovnega izida, in postavke, ki v prihodnje ne bodo pripoznane v izkazu poslovnega izida, kakor zahtevajo ali dovoljujejo druga določila MSRP.

IZKAZ DENARNIH TOKOV

V družbi poročamo o denarnih tokovih iz poslovanja po posredni metodi na osnovi postavk v izkazu finančnega položaja na dan 31. 12. 2023 in 31. 12. 2022, postavk v izkazu poslovnega izida za leto 2023 ter dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev odtokov in pritokov.

IZKAZ GIBANJA KAPITALA

Izkaz gibanja kapitala prikazuje gibanje posameznih sestavin kapitala v poslovnem letu (celoto prihodkov in odhodkov ter transakcij z lastniki, ko delujejo kot lastniki), vključno z uporabo čistega poslovnega izida. Vključen je izkaz vseobsegajočega donosa, ki čisti poslovni izid tekočega obdobja povečuje za vse prihodke, ki smo jih neposredno pripoznali v kapitalu.

10.6.2.5 Uporaba novih in prenovljenih MSRP ter pojasnil OPMSRP

Standardi in dopolnitve, ki veljajo od 1. 1. 2023

Z dnem 1. 1. 2023 veljajo naslednji novi standardi, spremembe obstoječih standardov in nova pojasnila, ki jih je izdal Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) ter sprejela EU:

- **MSRP 17 – Zavarovalne pogodbe:** MSRP 17 je uvedel mednarodno usklajen pristop k obračunavanju zavarovalnih pogodb. Pred sprejetjem MSRP 17 je bilo v svetu veliko raznolikosti pri obračunavanju in razkrivanju zavarovalnih pogodb, pri čemer je MSRP 4 dovoljeval, da se še naprej uporabljajo številni prejšnji računovodski pristopi (ki niso bili v skladu z MSRP). MSRP 17 bo za mnoge zavarovalnice pomenil pomembne spremembe, ki bodo zahtevale

prilagoditve obstoječih sistemov in procesov. Novi standard zavzema stališče, da zavarovalne pogodbe združujejo značilnosti finančnega instrumenta in storitvene pogodbe ter da mnoge ustvarjajo denarne tokove, ki se s časom bistveno spreminjajo.

- **Razkritje računovodskih usmeritev (sprememba MRS 1 in Izjava o praksi MSRP 2):** UOMRS je februarja 2021 izdal spremembe MRS 1, ki spreminjajo zahteve po razkritju v zvezi z računovodskimi usmeritvami, in sicer iz »pomembnih računovodskih usmeritev« v »pomembne informacije o računovodskih usmeritvah«. Spremembe vsebujejo navodila, kdaj se informacije o računovodskih usmeritvah verjetno štejejo za bistvene. Spremembe MRS 1 veljajo za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje, pri čemer je dovoljena zgodnejša uporaba. Ker so Praktična stališča MSRP neobvezna navodila, za spremembe Praktičnega stališča MSRP 2 ni bil določen obvezen datum začetka veljavnosti.
- **Opredelitev računovodskih ocen (sprememba MRS 8 – Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake):** Februarja 2021 je UOMRS izdal spremembe MRS 8, ki so dodale opredelitev računovodskih ocen v MRS 8. Spremembe so tudi pojasnile, da so učinki spremembe vhodnih podatkov ali tehnike merjenja spremembe računovodskih ocen, razen če so posledica popravka napak iz prejšnjih obdobj. Spremembe MRS 8 veljajo za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje, pri čemer je dovoljena zgodnejša uporaba.
- **Odloženi davek v zvezi s terjatvami in obveznostmi, ki izhajajo iz ene transakcije (spremembe MRS 12):** Maja 2021 je UOMRS izdal spremembe MRS 12, ki pojasnjujejo, ali izjema od začetnega pripoznanja velja za tiste transakcije, ki imajo za posledico hkratno pripoznanje sredstva in obveznosti (npr. najem v okviru MSRP 16).
- **Mednarodna davčna reforma – vzorčna pravila drugega stebra (spremembe MRS 12):** Decembra 2021 je Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) objavila dokument Davčni izzivi, ki izhajajo iz digitalizacije gospodarstva – globalna vzorčna pravila proti eroziji davčne osnove (drugi steber): Vključujoči okvir za BEPS (modelska pravila drugega stebra). Marca 2022 je OECD objavil komentarje in ilustrativne primere, ki podrobneje pojasnjujejo uporabo in delovanje pravil ter pojasnjujejo nekatere izraze. Zainteresirane strani so pri IASB izrazile pomisleke glede morebitnih posledic za obračunavanje davka od dobička, zlasti obračunavanje odloženih davkov, ki izhajajo iz vzorčnih pravil drugega stebra. Kot odgovor na pomisleke zainteresiranih strani je IASB 23. maja 2023 izdal končne spremembe Mednarodna davčna reforma – modelska pravila drugega stebra. Spremembe uvajajo začasno izjemo za podjetja pri pripoznavanju in razkrivanju informacij o odloženih terjativah in obveznostih za davek, povezanih z modelskimi pravili drugega stebra. Spremembe določajo tudi dodatne zahteve po razkritju v zvezi z izpostavljenostjo podjetja davkom iz dobička iz drugega stebra.

Standardi, dopolnitve in pojasnila, ki veljajo od 1. 1. 2023, niso privedli do pomembnih sprememb računovodskih izkazov.

Standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal UOMRS in sprejela EU, vendar še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov je UOMRS izdal naslednje spremembe obstoječih standardov, ki jih je sprejela EU, a še niso stopili v veljavo:

- **Obveznost najema pri prodaji in povratnem najemu (sprememba MSRP 16):** Spremembe uvajajo zahtevo, da mora prodajalec-najemnik določiti »plačila za najem« ali »popravljenplačila za najem« tako, da prodajalec-najemnik ne bi pripoznal nobenega zneska dobička ali izgube, ki se nanaša na pravico do uporabe, ki jo obdrži prodajalec-najemnik.

Novi standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal UOMRS, vendar jih EU še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS), z izjemo naslednjih novih standardov in sprememb obstoječih standardov:

- **Razvrstitev obveznosti med kratkoročne ali dolgoročne (sprememba MRS 1):** UOMRS je januarja 2020 izdal spremembe MRS 1 – Razvrščanje obveznosti kot kratkoročnih ali nekratkoročnih, ki so bile dodatno delno spremenjene s spremembami Nekratkoročne obveznosti s pogodbami, izdanimi oktobra 2022. Spremembe zahtevajo, da mora biti pravica podjetja do odložitve poravnave obveznosti za najmanj dvanajst mesecev po poročevalskem obdobju vsebinska in mora obstajati na koncu poročevalskega obdobja. Na razvrstitev obveznosti ne vpliva verjetnost, da bo podjetje uveljavilo svojo pravico do odložitve poravnave za najmanj dvanajst mesecev po poročevalskem obdobju. Zaradi pandemije COVID-19 je Odbor odložil datum začetka veljavnosti sprememb za eno leto na letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2024 ali pozneje.
- **Sprememba – Dolgoročne obveznosti s pogodbami (sprememba MRS 1):** Po objavi sprememb MRS 1 Razvrščanje obveznosti kot kratkoročnih ali nekratkoročnih je UOMRS oktobra 2022 dodatno spremenil MRS 1. Če je pravica podjetja do odloga odvisna od izpolnjevanja določenih pogojev, takšni pogoji vplivajo na to, ali ta pravica obstaja ob koncu poročevalskega obdobja, če mora podjetje izpolniti pogoj ob koncu poročevalskega obdobja ali pred njim, in ne, če mora podjetje izpolniti pogoje po koncu poročevalskega obdobja. Spremembe pojasnjujejo tudi pomen pojma »poravnava« za namen razvrstitve obveznosti med kratkoročne ali nekratkoročne.
- **Finančni dogovori dobaviteljev (sprememba MRS 7 in MSRP 7):** UOMRS je 25. maja 2023 izdal dokument Finančni dogovori dobaviteljev, ki spreminja MRS 7 Izkaz denarnih tokov in MSRP 7 Finančni instrumenti: Razkritja (spremembe). Te spremembe so nastale kot posledica vloge, ki jo je prejel Odbor za pojasnjevanje MSRP in se nanaša na predstavitev obveznosti in z njimi povezanih denarnih tokov, ki izhajajo iz dogovorov o financiranju dobaviteljev, ter s tem povezanih razkritij. Kot odziv na te povratne informacije je IASB izvedel ozko področje določanja standardov, kar je privedlo do sprememb. Spremembe zahtevajo, da podjetja zagotovijo posebna razkritja (kvalitativna in kvantitativna), povezana z dogovori o financiranju dobaviteljev. Spremembe dajejo tudi napotke o značilnostih dogovorov o financiranju dobaviteljev.
- **Neizmenljivost (sprememba MRS 21):** UOMRS je 15. avgusta 2023 izdal dokument »neizmenljivost« (angl. Lack of Exchangeability), ki spreminja MRS 21 Učinki sprememb deviznih tečajev. Spremembe so nastale kot posledica vloge, ki jo je prejel Odbor za pojasnjevanje MSRP, o določitvi menjalnega tečaja v primeru dolgoročne nezmožnosti zamenjave. MRS 21 pred spremembami ni vseboval izrecnih zahtev za določitev menjalnega tečaja, kadar valuta ni zamenljiva za drugo valuto, kar je v praksi povzročilo raznolikost. Spremembe uvajajo zahteve za presojo, kdaj je valuta zamenljiva v drugo valuto in kdaj ne. Spremembe zahtevajo, da podjetje oceni promptni menjalni tečaj, če ugotovi, da valuta ni zamenljiva v drugo valuto. Spremembe veljajo za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2025 ali pozneje, pri čemer je dovoljena zgodnejša uporaba.

Družba predvideva, da uvedbe novih standardov in spremembe obstoječih standardov v obdobju začetne uporabe ne bodo imele pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe.

10.7 Razkritja k revidiranemu ločenemu izkazu finančnega položaja družbe UNIOR d.d.

10.7.1 Neopredmetena sredstva

(v EUR)	Dobro ime	Odloženi stroški razvijanja	Naložbe v pravice do ind. lastnine	Druga neopredmetena sredstva	NDS v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 31. decembra 2022	484.728	4.656.927	2.036.689	47.133	91.907	7.317.384
Neposredna povečanja-investicije	0	51.076	400.812	543.025	2.727.019	3.721.932
Prenos z investicij v teku	0	0	0	0	0	0
Zmanjšanja med letom	0	0	0	(155.664)	0	(155.664)
Stanje 31. decembra 2023	484.728	4.708.003	2.437.501	434.494	2.818.926	10.883.652
Popravek vrednosti						
Stanje 31. decembra 2022	80.788	2.068.737	1.896.863	0	0	4.046.388
Amortizacija v letu	0	829.989	41.274	0	0	871.263
Zmanjšanja med letom	0	0	0	0	0	0
Stanje 31. decembra 2023	80.788	2.898.726	1.938.137	0	0	4.917.651
Sedanja vrednost 31. decembra 2023	403.940	1.809.277	499.364	434.494	2.818.926	5.966.001
Sedanja vrednost 31. decembra 2022	403.940	2.588.190	139.826	47.133	91.907	3.270.996

(v EUR)	Dobro ime	Odloženi stroški razvijanja	Naložbe v pravice do ind. lastnine	Druga neopredmetena sredstva	NDS v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 31. decembra 2021	484.728	6.841.449	2.101.003	61.947	839.563	10.328.690
Neposredna povečanja-investicije	0	93.434	0	0	91.907	185.341
Prenos z investicij v teku	0	839.563	0	0	(839.563)	0
Zmanjšanja med letom	0	(3.117.519)	(64.314)	(14.814)	0	(3.196.647)
Stanje 31. decembra 2022	484.728	4.656.927	2.036.689	47.133	91.907	7.317.384
Popravek vrednosti						
Stanje 31. decembra 2021	80.788	3.862.444	1.922.841	0	0	5.866.073
Amortizacija v letu	0	1.323.812	38.336	0	0	1.362.148
Zmanjšanja med letom	0	(3.117.519)	(64.314)	0	0	(3.181.833)
Stanje 31. decembra 2022	80.788	2.068.737	1.896.863	0	0	4.046.388
Sedanja vrednost 31. decembra 2022	403.940	2.588.190	139.826	47.133	91.907	3.270.996
Sedanja vrednost 31. decembra 2021	403.940	2.979.005	178.162	61.947	839.563	4.462.617

Dobro ime izhaja iz pripojitve družbe Inexa Adria d.o.o. Letno preverjamo nadomestljivo vrednost dobrega imena denar ustvarjajoče enote, ki v letu 2023 na podlagi preverjenih indikatorjev ne izkazuje znakov za slabitev na podlagi njenega poslovanja. Družba dobrega imena v letu 2023 zato ni slabila.

Dolgoročno odloženi stroški razvijanja v skupni višini 1.809.277 evrov se nanašajo na odložene stroške razvoja v programu Strojegradnja. Stroški razvijanja se pripoznajo kot neopredmeteno sredstvo ob pogojih izvedljivosti strokovnega dokončanja projekta, da je na voljo za uporabo ali prodajo, ter verjetnosti doseganja gospodarskih koristi iz projekta (obstoj trga za učinke projekta ali za projekt oziroma njegova koristnost, če se bo uporabljal v družbi). Med stroški razvijanja, ki se pripoznajo kot neopredmeteno sredstvo družba prikazuje stroške dela ter zunanjih storitev potrebnih za razvoj novih tehnoloških rešitev, v primeru izdelave sredstva, ki izhaja iz razvoja, pa se kot odloženi stroški razvijanja usredstvi tudi materialni stroški, povezani z izdelavo razvojnega sredstva. Konec poslovnega leta 2023 družba izkazuje za 2.727.019 evrov dolgoročno odloženih stroškov razvoja programa Strojegradnja (razvoj novih strojev in tehnologij) in programa Odkovki (razvoj programa preoblikovanja aluminija) med neopredmetenimi sredstvi v pridobivanju, kar tudi predstavlja znesek povečanja neopredmetenih sredstev v tekočem letu.

Pri sestavi računovodskih izkazov smo preverili indikatorje slabitve vrednostno pomembnih odloženih stroškov razvoja. Ocenjena nadomestljiva vrednost odloženih stroškov razvoja presega njihovo neodpisano vrednost na dan 31. 12. 2023, zato v Izkazu poslovnega izida za leto 2023 niso bile evidentirane slabitve odloženih stroškov razvoja.

Med drugimi neopredmetenimi osnovnimi sredstvi v znesku 434.494 evrov so prikazane dolgoročne aktivne časovne razmejitve, kjer glavno postavko predstavljajo dolgoročno razmejeni stroški refinanciranja pri poslovnih bankah, ki je bilo v letu 2023 zaključeno z ročnostjo zapadlosti sedem let od sklenitve pogodbe.

Dobro ime je neopredmeteno sredstvo z nedoločeno dobo koristnosti, ostala neopredmetena osnovna sredstva pa imajo določeno končno dobo koristnosti in se v dobi koristnosti enakomerno časovno amortizirajo. Amortizacija neopredmetenih sredstev je v izkazu poslovnega izida izkazana v postavki F. Odpisi vrednosti 1. Amortizacija.

Pri letnem rednem popisu neopredmetenih sredstev po nahajališčih družbe UNIOR d.d. s stanjem na dan 31. 10. 2023 ni bilo ugotovljenih viškov ali mankov neopredmetenih sredstev.

Strošek financiranja investicije za pridobitev neopredmetenega sredstva do usposobitve sredstva se vključuje v nabavno vrednost neopredmetenih sredstev.

Kosmata knjigovodska vrednost v celoti amortiziranih neopredmetenih sredstev, ki se na dan 31. 12. 2023 še uporabljajo, znaša 596.371 evrov.

Na dan 31. 12. 2023 ne obstajajo odprte obveznosti za nakup neopredmetenih sredstev.

Družba neopredmetenih sredstev ni slabila zaradi predpostavk povezanih z okoljem.

Družba ni zavezanec za predajo emisijskih kuponov, zato z njimi ne razpolaga in jih ne izkazuje v svojih evidencah.

Družba neopredmetenih sredstev nima zastavljenih za svoje dolgove.

10.7.2 Opredmetena osnovna sredstva

(v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna oprema	Drobni inventar	Osnovna sredstva v najemu	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost							
Stanje 31. decembra 2022	12.570.788	68.171.567	147.817.647	644.049	1.784.741	6.398.434	237.387.226
Neposredna povečanja – investicije	0	0	0	0	286.809	7.046.708	7.333.517
Prenos med osnovna sredstva	0	0	14.821.350	0	0	0	14.821.350
Prenos z investicij v teku	94.070	2.683.515	6.062.403	50.690	0	(8.890.678)	0
Zmanjšanja med letom	0	(13.455)	(2.107.338)	(8.142)	(5.708)	0	(2.134.643)
Prevrednotenje	0	0	0	0	0	0	0
Stanje 31. decembra 2023	12.664.858	70.841.627	166.594.062	686.597	2.065.842	4.554.464	257.407.450
Popravek vrednosti							
Stanje 31. decembra 2022	0	42.066.512	105.791.030	608.260	1.041.845	0	149.507.647
Amortizacija v letu	0	1.748.352	5.723.284	31.427	289.873	0	7.792.936
Zmanjšanja med letom	0	(13.455)	(2.076.680)	(6.114)	0	0	(2.096.249)
Stanje 31. decembra 2023	0	43.801.409	109.437.634	633.573	1.331.718	0	155.204.334
Sedanja vrednost 31. decembra 2023	12.664.858	27.040.218	57.156.428	53.024	734.124	4.554.464	102.203.116
Sedanja vrednost 31. decembra 2022	12.570.788	26.105.055	42.026.617	35.789	742.896	6.398.434	87.879.579

(v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna oprema	Drobni inventar	Osnovna sredstva v najemu	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost							
Stanje 31. decembra 2021	12.172.766	65.572.280	144.785.059	614.018	1.688.892	9.367.844	234.200.859
Neposredna povečanja – investicije	0	0	0	0	109.858	7.436.149	7.546.007
Prenos z investicij v teku	0	2.599.287	7.263.372	31.581	0	(9.894.240)	0
Zmanjšanja med letom	(1.592)	0	(4.230.784)	(1.550)	(14.009)	(511.319)	(4.759.254)
Prevrednotenje	399.614	0	0	0	0	0	399.614
Stanje 31. decembra 2022	12.570.788	68.171.567	147.817.647	644.049	1.784.741	6.398.434	237.387.226
Popravek vrednosti							
Stanje 31. decembra 2021	0	40.330.530	103.950.636	592.019	787.838	0	145.661.023
Amortizacija v letu	0	1.735.982	5.509.617	17.033	254.007	0	7.516.639
Zmanjšanja med letom	0	0	(3.669.223)	(792)	0	0	(3.670.015)
Stanje 31. decembra 2022	0	42.066.512	105.791.030	608.260	1.041.845	0	149.507.647
Sedanja vrednost 31. decembra 2022	12.570.788	26.105.055	42.026.617	35.789	742.896	6.398.434	87.879.579
Sedanja vrednost 31. decembra 2021	12.172.766	25.241.750	40.834.423	21.999	901.054	9.367.844	88.539.836

Med opredmetenimi osnovnimi sredstvi ima družba izkazana sredstva, ki jih je pridobila s finančnim najemom z nabavno vrednostjo 1.572.691 evrov in sedanjo vrednostjo na dan 31. 12. 2023 v višini 915.878 evrov.

Družba, na podlagi MSRP 16 med opredmetenimi osnovnimi sredstvi izkazuje tudi pravico do uporabe sredstev pridobljenih na podlagi poslovnega najema po nabavni vrednosti 2.065.842 evrov, in sicer 2.013.602 evrov najete opreme, 40.824 evrov najetih zgradb in 11.416 evrov najetih zemljišč. Amortizacija iz naslova najete opreme je v letu 2023 znašala 281.708 evrov, iz naslova najetih zgradb 8.165 evrov, zmanjšanje vrednosti najetih zemljišč pa znaša 5.708 evrov, saj se zemljišča ne amortizirajo. Obresti iz naslova najemov znašajo 15.026 evrov, od tega 13.311 evrov za opremo, 1.458 evrov za zgradbe in 257 evrov za zemljišča. Obveznosti iz naslova najemov so konec leta znašale 753.390 evrov (710.279 evrov za najeto opremo, 33.282 evrov za najete zgradbe in 9.829 evrov za najeta zemljišča), od tega kratkoročni del 325.334 evrov (310.334 evrov za najeto opremo, 9.000 evrov za najete zgradbe in 6.000 evrov za najeta zemljišča). Stroški kratkoročnih najemov, ki zaradi krajšega obdobja najema niso pripoznani kot osnovna sredstva, in tudi najemi sredstev, katerih vrednost ne presega mejne vrednosti pripoznavanja sredstev kot osnovnega sredstva so upoštevani med najemi v poglavju 10.8.3 Letnega poročila 2023.

Pri letnem rednem popisu opredmetenih osnovnih sredstev po nahajališčih družbe UNIOR d.d. s stanjem na dan 31. 10. 2023 ni bilo ugotovljenih viškov ali mankov opredmetenih osnovnih sredstev. So pa inventurne komisije predlagale izločitev opredmetenih osnovnih sredstev, ki so iztrošena oziroma tako poškodovana, da se popravilo ne izplača in se več ne morejo uporabljati v procesu proizvodnje. Knjigovodska vrednost izločenih opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2023 ob rednem letnem popisu je znašala 12.832 evrov.

Družba med opredmetenimi osnovnimi sredstvi izkazuje tudi kovaška orodja za kovanje v skupni vrednosti 14.821.350 evrov, ki jih je v preteklih obdobjih izkazovala med zalogami materiala.

Največja vlaganja v programu Odkovki so bila: dva nova obdelovalna centra za mehansko obdelavo odkovkov v obratu Obdelava odkovkov v Slovenskih Konjicah v vrednosti 1,1 milijona evrov, za opremo obrata za stiskanje aluminija je bilo vlaganj za 0,6 milijona evrov, 0,5 milijona evrov je bilo vlaganj v dokončanje nove linije za stiskanje odkovkov, 1,9 milijona evrov pa predstavljajo vlaganja v avtomatizacijo, robotizacijo in posodobitev obstoječe opreme. Večje vlaganje v programu Ročno orodje predstavlja sanacija strehe v obratu Lenart v višini 0,1 milijona evrov, razlika v višini 0,2 milijona evrov do celotnih vlaganj v programu Ročno orodje pa predstavlja vlaganja v posodobitev obstoječe opreme. Vlaganja v programu Strojegradnja so znašala 2 milijona evrov, od tega 1,6 milijona evrov v obliki usredstvenih lastnih proizvodov – dolgoročno odloženi stroški razvoja novih projektov. Ostala vlaganja na ravni družbe so bila še nakup licenc ter računalniške opreme za zagotavljanje informacijske varnosti v višini 1,6 milijona evrov, obnova dela garderob zaposlenih v višini 0,4 milijona evrov ter sanacije gradbenih objektov in kuhinjske opreme v višini 0,4 milijona evrov.

Kot jamstvo za dolgove ima družba zastavljena zemljišča in zgradbe po sedanji vrednosti v višini 36.050.228 evrov ter proizvodno opremo po sedanji vrednosti v višini 15.441.356 evrov.

V skladu z MRS 16 razkrivamo:

- družba ne razpolaga z začasno neizrabljenimi opredmetenimi osnovnimi sredstvi na dan 31. 12. 2023;
- kosmata knjigovodska vrednost (nabavna vrednost) v celoti amortiziranih opredmetenih osnovnih sredstev, ki se na dan 31. 12. 2023 še uporabljajo, znaša 67.574.856 evrov;
- družba ne razpolaga z opredmetenimi osnovnimi sredstvi, ki so bila izločena iz uporabe in niso razvrščena med sredstva za prodajo v skladu z MSRP5;
- po oceni poštena vrednost opredmetenih osnovnih sredstev, za katere družba uporablja model nabavne vrednosti, bistveno ne odstopa od knjigovodske vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev;
- obveznosti družbe za nakup opredmetenih osnovnih sredstev na dan 31. 12. 2023 znašajo 864.610 evrov.

Zemljišča so prevrednotena na podlagi cenitvenega poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin, vpisanega v register pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti nepremičnin pri Slovenskem inštitutu za revizijo, na pošteno vrednost po stanju na dan 31. 12. 2021. Pri vrednotenju je ocenjevalec uporabil način tržnih primerjav, ki nakazuje vrednost s primerjavo ocenjevane nepremičnine z enakimi ali podobnimi nepremičninami, za katere so na voljo informacije o cenah. Na osnovi doseženih prodajnih cen in prilagoditev je bila upoštevana indikativna cena, ki bi jo primerljiva nepremičnina dosegla na trgu. K oceni zemljišča je bila pripisana še vrednost komunalnega prispevka kot pravice, ki je pripisana k stavbnemu zemljišču, na katerem stojijo objekti z izdanim gradbenim dovoljenjem. Za preveritev uporabnosti cenitev tudi za računovodsko poročanje v letu 2023 je pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin na podlagi analize trga nepremičnin ocenil, da so vrednosti, izkazane v cenitvah po stanju na dan 31. 12. 2021, primerne za uporabo tudi na dan 31. 12. 2023.

Strošek financiranja investicije za pridobitev opredmetenega osnovnega sredstva do usposobitve sredstva se vključuje v nabavno vrednost opredmetenih sredstev.

Pri sestavi računovodskih izkazov smo v družbi preverili, ali obstajajo indikatorji, da bi bila potrebna slabitev opredmetenih osnovnih sredstev, vendar jih nismo odkrili, prav tako sredstev ni slabila zaradi predpostavk povezanih z okoljem.

Vrednost prevrednotenih zemljišč po nabavni vrednosti znaša 3.130.035 evrov.

10.7.3 Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Zemljišča	817.284	749.527
Zgradbe	0	0
Skupaj	817.284	749.527

Gibanje naložbenih nepremičnin

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Začetno stanje 1. januarja	749.527	697.716
Pridobitve	0	0
Odsvojitve	0	0
Sprememba poštene vrednosti	67.757	51.811
Končno stanje 31. decembra	817.284	749.527

Naložbene nepremičnine zajemajo zemljišča, ki so namenjena nadaljnji prodaji oziroma se ne uporabljajo za opravljanje osnovne dejavnosti družbe, in sicer na lokaciji Zreče. Pri zemljiščih, ki so namenjena prodaji in so izkazana med naložbenimi nepremičninami, je ocenjevalec nepremičnin, vpisan v register pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti nepremičnin pri Slovenskem inštitutu za revizijo, uporabil način tržnih prodaj, ki nakazuje vrednost s primerjavo ocenjevane nepremičnine z enakimi ali podobnimi nepremičninami, za katere so na voljo informacije o cenah. Na osnovi doseženih prodajnih cen in prilagoditev je bila upoštevana indikativna cena, ki bi jo primerljiva nepremičnina dosegla na trgu. K oceni zemljišča je bila pripisana še vrednost komunalnega prispevka kot pravice, ki je pripisana k stavbnemu zemljišču, na katerem stojijo objekti z izdanim gradbenim dovoljenjem. Naložbene nepremične so vrednotene na podlagi cenitvenega poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin na pošteno vrednost po stanju na dan 31. 12. 2021. Za preveritev uporabnosti cenitev tudi za računovodsko poročanje v letu 2023 je pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin na podlagi analize trga nepremičnin ocenil, da so vrednosti izkazane, v cenitvah po stanju na dan 31. 12. 2021, primerne za uporabo tudi na dan 31. 12. 2023.

Kot jamstvo za dolgove ima družba zastavljene naložbene nepremičnine po knjigovodski vrednosti 817.284 evrov.

10.7.4 Dolgoročne finančne naložbe

Gibanje dolgoročnih naložb v delnice, deleže in posojila

(v EUR)	2023	2022
Stanje naložb 1. januarja	23.953.409	25.227.193
Povečanja:		
Nakupi delnic in deležev	7.098.550	90.500
Povečanje naložb v dolgove	0	459.529
Zmanjšanja:		
Prodaja delnic in deležev	0	(765.075)
Odpisi naložb	(38.275)	(762)
Odplačila dolgoročnih danih posojil		
Kratkoročni del dolgoročnih finančnih naložb	(404.731)	(415.875)
Slabitev naložb	0	(642.101)
Stanje 31. decembra	30.608.953	23.953.409

Povečanje dolgoročnih finančnih naložb predstavlja naknadno vplačilo v kapital v odvisno družbo UNITUR d.o.o. v nedenarni obliki s konverzijo dolgoročne poslovne terjatve.

Za naložbe smo v družbi ob izdelavi računovodskih izkazov preverili morebitne indikatorje slabitev. Odpisali smo naložbi v družbah Strojgradnja d.d. Trbovlje in Cimos d.d. Koper v skupni vrednosti 38.275 evrov. Dodatnih oslabitev dolgoročnih finančnih naložb v letu 2023 nismo oblikovali.

Družba je 404.731 evrov prenesla na kratkoročni del finančnih naložb, kar pa predstavlja odplačila glavnice dolgoročnih finančnih naložb v letu 2024.

Kot jamstvo za dolgove ima družba zastavljene dolgoročne finančne naložbe po knjigovodski vrednosti 14.856.602 evrov.

Naložbe v odvisna podjetja, merjena po nabavni vrednosti

(v EUR)	Delež	31. 12. 2023	31. 12. 2022
v državi:			
UNIOR IN d.o.o. Zreče	100,000	385.368	385.368
SPITT d.o.o. Zreče	100,000	265.000	265.000
UNITUR d.o.o. Zreče	100,000	13.582.342	6.483.792
		14.232.710	7.134.160
v tujini:			
UNIOR Produktions- und Handels- GmbH Ferlach	99,545	510.000	510.000
UNIOR DEUTSCHLAND GmbH Leonberg	100,000	1.052.614	1.052.614
UNIOR ITALIA S.R.L. Limbiate	100,000	77.702	77.702
UNIOR ESPANA S.L. Uharte-Arakil	95,000	398.718	398.718
UNIOR MAKEDONIJA d.o.o. Skopje	97,360	0	0
UNIOR PROFESSIONAL TOOLS Ltd St. Petersburg	70,300	262.332	262.332
UNIOR COMPONENTS d.o.o. Kragujevac	100,000	4.908.158	4.908.158
NINGBO UNIOR FORGING Co.Ltd. Yuyao	50,000	1.983.530	1.983.530
UNIOR NORTH AMERICA Inc. Novi	100,000	81.480	81.480
UNIOR BULGARIA Ltd Sofia	77,310	2.000	2.000
UNIOR VINKOVCI d.o.o. Vinkovci	100,000	4.630.181	4.630.181
UNIOR HUNGARIA Kft. Nagyrecse	100,000	0	0
		13.906.715	13.906.715
Skupaj odvisna podjetja		28.139.425	21.040.875

Vrednost naložb v odvisna podjetja, merjena po nabavni vrednosti, po izvirnih nabavnih vrednostih znaša 36.047.687 evrov, vrednost oblikovanega popravka naložb v odvisna podjetja, merjena po nabavni vrednosti, pa znaša 7.908.262 evrov.

Kapital in poslovni izid povezanih oseb

Ime podjetja	Država podjetja	Odstotek udeležbe v kapitalu	Velikost kapitala v EUR	Poslovni izid leta v EUR
Odvisna podjetja:				
UNITUR d.o.o.	Slovenija	100,000	39.166.876	793.169
UNIOR IN d.o.o.	Slovenija	100,000	425.916	(1.328)
SPITT d.o.o.	Slovenija	100,000	913.282	89.009
UNIOR Produktions- und Handels-GmbH	Avstrija	99,545	209.609	40.988
UNIOR DEUTSCHLAND GmbH	Nemčija	100,000	1.223.209	118.261
UNIOR ITALIA S.R.L.	Italija	100,000	135.365	11.392
UNIOR ESPANA S.L.	Španija	95,000	695.537	68.025
UNIOR MAKEDONIJA d.o.o.	S. Makedonija	97,363	13.704	4.129
UNIOR PROFESSIONAL TOOLS Ltd.	Rusija	70,300	1.376.140	183.375
UNIOR BULGARIA Ltd.	Bolgarija	77,310	224.985	62.074
UNIOR COMPONENTS d.o.o.	Srbija	100,000	14.212.886	626.477
UNIOR - NORTH AMERICA Inc.	ZDA	100,000	271.177	38.551
NINGBO UNIOR FORGING Co. Ltd.	Kitajska	50,000	34.535.958	4.124.149
UNIOR VINKOVCI d.o.o.	Hrvaška	100,000	4.112.812	138.788
Pridružena podjetja:				
ŠTORE STEEL d.o.o.	Slovenija	29,253	71.058.586	(2.746.501)
UNIOR TEHNA d.o.o.	BiH	25,000	2.182.564	188.713
UNIOR TEOS ALATI d.o.o.	Srbija	20,000	4.148.322	646.391

Podrobni podatki o odvisnih in pridruženih podjetjih (firma, sedež, dejavnost ter število zaposlenih) so razkriti v poglavju 9.6.1 Letnega poročila 2023.

Družba je v letu 2023 izvedla naknadno vplačilo v kapital odvisne družbe UNITUR d.o.o. v višini 7.098.550 evrov, in sicer s konverzijo dolgoročnih poslovnih terjatev. Lastniški delež se ni spremenil in še vedno znaša 100 odstotkov.

Naložbe v pridružena podjetja, merjene po nabavni vrednosti

(v EUR)	Delež	31. 12. 2023	31. 12. 2022
v državi:			
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	29,253	1.274.260	1.274.260
		1.274.260	1.274.260
v tujini:			
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd	20,000	423.000	423.000
UNIOR TEPID, S.R.L. Brasov	49,000	0	0
UNIOR TEHNA d.o.o. Sarajevo	25,000	150.000	150.000
		573.000	573.000
Skupaj pridružena podjetja		1.847.260	1.847.260

Vrednost naložb v pridružena podjetja, merjena po nabavnih vrednostih, znaša 1.847.260 evrov.

Za naložbe družba presodi znake slabitev in za naložbe, kjer ti obstajajo, opravi vrednotenja na podlagi prihodnjih denarnih tokov, ki so podlaga za evidentiranje morebitnih slabitev ali pa družba pridobi cenitve pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti podjetij.

V letu 2023 ni bilo ugotovljenih znakov slabitev pri naložbah, zato slabitve niso bile opravljene.

Finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Ostale naložbe	10.595	48.869
Skupaj v druga podjetja in banke	10.595	48.869

Vrednost naložb v finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida po izvirnih nabavnih vrednostih, znaša 59.637 evrov, vrednost oblikovanega popravka naložb v finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, pa znaša 49.042 evrov.

Dolgoročne finančne naložbe v dolgove, merjene po odplačni vrednosti

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
dana odvisnim podjetjem:		
Dolgoročni kredit SPITT d.o.o.	459.201	523.405
Dolgoročni kredit UNIOR Vinkovci d.o.o.	498.750	783.750
Dolgoročni kredit UNIOR HUNGARIA Kft.	0	0
Dolgoročni kredit UNIOR ESPANA S.L.	55.528	122.200
Prenos na kratkoročne naložbe	(404.731)	(415.875)
dana drugim:		
Dolgoročni depozit za trošarine	2.925	2.925
Prenos na kratkoročne naložbe	0	0
Skupaj v dolgove	611.673	1.016.405

Dolgoročne finančne naložbe v dolgove niso zavarovane z zastavo premoženja, dolgoročni kredit do družbe UNIOR Vinkovci d.o.o. je zavarovan z zastavo terjatev in zalog. Prikazana dolgoročna posojila so v celoti poplačljiva. Obrestne mere za dolgoročne finančne naložbe v dolgove se obračunavajo obresti v razponu 3-mesečni EURIBOR + 2,5 odstotka do 6-mesečni EURIBOR + 2,3 odstotke ter fiksna obrestna mera 3 odstotke.

Prihodki iz naslova obresti v letu 2023 znašajo 97.911 evrov, v letu 2022 pa so znašali 41.095 evrov.

10.7.5 Zaloge

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Material	17.627.889	28.494.064
Nedokončana proizvodnja	24.515.603	27.659.242
Proizvodi	18.014.145	18.747.639
Trgovsko blago	4.284.729	4.680.384
Popisni presežki	105.618	139.563
Popisni primanjkljaji	(252.996)	(170.834)
Popravek vrednosti	(778.187)	(717.718)
Skupaj	63.516.801	78.832.340

Gibanje popravkov vrednosti zalog

(v EUR)	Material	Gotovi proizvodi	Trgovsko blago	Skupaj
Stanje 31. decembra 2022	567.451	147.368	2.899	717.718
Oblikovanje popravka zalog	34.842	47.590	2.767	85.199
Odprava popravka zalog	(24.708)	0	(22)	(24.730)
Stanje 31. decembra 2023	577.585	194.958	5.644	778.187

(v EUR)	Material	Gotovi proizvodi	Trgovsko blago	Skupaj
Stanje 31. decembra 2021	602.629	1.577.378	135.075	2.315.082
Oblikovanje popravka zalog	65.781	10.971	24	76.776
Slabitev popravka zalog	(28.785)	(1.376.489)	(104.871)	(1.510.145)
Odprava popravka zalog	(72.174)	(64.492)	(27.329)	(163.995)
Stanje 31. decembra 2022	567.451	147.368	2.899	717.718

Zaloge so na 31. 12. 2023 skupaj nižje za 15.315.539 evrov zaradi prenosa kovaških orodij za kovanje v vrednosti 14.821.350 evrov med opredmetena osnovna sredstva. Dejansko so se zaloge znižale za 494.189 evrov, kar je posledica optimizacije in skrbnega načrtovanja potrebnih zalog; znižanje je prisotno kljub višjim nabavnim cenam določenih kategorij materialov, večji proizvodnji in višjim proizvodnim stroškom.

Knjigovodska vrednost zalog je enaka čisti iztržljivi vrednosti, vsako leto sproti pa po metodologiji, zapisani v računovodskih usmeritvah, oblikujemo popravek vrednosti za zaloge, ki niso imele gibanja v določenih obdobjih. Vrednostno stanje popravka vrednosti zalog v letu 2023 je za 60.469 evrov višje kot konec leta 2022. Pri inventurah stanja zalog je bilo skupno ugotovljeno 105.618 evrov popisnih presežkov ter 252.996 evrov popisnih primanjkljajev, kar pomeni, da so primanjkljaji presegali presežke za 147.378 evrov.

Kot jamstvo za dolgove ima družba zastavljene zaloge po knjigovodski vrednosti 20.000.000 evrov.

Zaloge v zgornji tabeli so prikazane v bruto zneskih, ker so posebej prikazani popravki vrednosti zalog ter učinki popravkov zalog, ki izhajajo iz ugotovljenih sprememb pri popisu zalog; zaloge v izkazu finančnega položaja so prikazane v neto zneskih. Družba ni zaznala indikatorjev povezanih z okoljem, ki bi narekovali slabitve zalog.

10.7.6 Poslovne terjatve

Poslovne terjatve

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dolgoročne poslovne terjatve		
Dolgoročne poslovne terjatve do odvisnih podjetij	208.597	7.214.658
Dolgoročne poslovne terjatve do drugih	16.927	7.739
Popravek vrednosti dolgoročnih poslovnih terjatev	0	0
Skupaj dolgoročne poslovne terjatve	225.524	7.222.397
Kratkoročne poslovne terjatve		
Kratkoročne poslovne terjatve do odvisnih podjetij	6.027.747	6.283.615
Kratkoročne poslovne terjatve do pridruženih podjetij	116.494	90.241
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev izven skupine – doma	3.611.913	2.758.488
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev izven skupine – v tujini	10.053.118	12.575.987
Terjatve za DDV	1.285.391	1.014.433
Terjatve za davek od dohodka	250.889	0
Predujmi	4.582.221	1.805.661
Predujmi od odvisnih podjetij	0	0
Druge kratkoročne poslovne terjatve	3.687.958	4.294.900
Popravki vrednosti	(80.686)	(85.738)
Popravki vrednosti – odvisna podjetja	(224.343)	(224.343)
Skupaj kratkoročne poslovne terjatve	29.310.702	28.513.244

Dolgoročne poslovne terjatve so na dan 31. 12. 2023 nižje za 6.966.873 evrov zaradi konverzije dolgoročne poslovne terjatve do družbe UNITUR d.o.o. v višini 7.098.550 evrov iz naslova vlaganj družbe UNIOR d.d. v hotel Natura in tekaški poligon na Rogli. Povečanje ostalih dolgoročnih poslovnih terjatev znaša 131.677 evrov, kar predstavlja povečanje dolgoročnih poslovnih terjatev do odvisnih družb in do drugih. Ker so vse terjatve izterljive, družba pri upoštevanju poplačljivosti terjatev ne diskontira.

Med drugimi kratkoročnimi terjatvami so izkazane terjatve prodanih poslovnih terjatev iz naslova neregresnega faktoringa, terjatve za izplačilo dobička družbe Ningbo UNIOR Forging Co. Ltd., terjatve iz naslova refundacij, kratkoročno odloženih stroškov ter nezaračunanih prihodkov. V tabeli prikazane terjatve so v celoti poplačljive. Pričakovane kreditne izgube iz poslovnih terjatev (angl. Expected credit loss, ECL) skladno z MSRP 9 so prikazane v poglavju 10.11 Letnega poročila 2023. Vse kratkoročne poslovne terjatve do kupcev, ki niso povezane osebe, ima družba zavarovane z 90-odstotnim kritjem.

V letu 2023 je družba oblikovala popravke vrednosti terjatev do kupcev v vrednosti 25.794 evrov, stanje popravkov vrednosti pa je 5.051 evrov nižje kot konec leta 2022, ker so izterjane odpisane terjatve presegale na novo oblikovani popravek vrednosti.

Kot jamstvo za dolgove ima družba zastavljene terjatve v vrednosti 4.361.652 evrov.

Gibanje popravkov v vrednosti terjatev

(v EUR)	2023	2022
Stanje 1. januarja	310.080	286.078
Izterjane odpisane terjatve	(30.845)	(5.229)
Dokončen odpis terjatev	0	(2.535)
Oblikovanje popravkov vrednosti v letu	25.794	31.766
Stanje 31. decembra	305.029	310.080

Zapadlosti terjatev

Zapadlost terjatev družbe	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Nezapadle terjatve	23.232.629	21.687.488
Zapadle terjatve do 90 dni	4.691.284	6.177.758
Zapadle terjatve od 91 do 180 dni	1.319.195	401.571
Zapadle terjatve od 181 do 360 dni	67.594	246.427
Zapadle terjatve nad 360 dni	0	0
Skupaj	29.310.702	28.513.244

10.7.7 Kratkoročne finančne naložbe

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dana posojila:		
– v odvisna podjetja	725.313	221.391
– drugim	0	0
Prenos kratkoročnega dela dolgoročnih posojil danim odvisnim podjetjem	404.731	415.875
Kratkoročni del dolgoročnih naložb v dolgove	0	0
Skupaj	1.130.044	637.266

Kratkoročne finančne naložbe niso zastavljene.

Družba kratkoročne finančne naložbe izkazuje po odplačni vrednosti.

Za kratkoročna posojila družba nima prejetih zavarovanj, zanje pa se ocenjuje, da so v celoti poplačljiva. Obresti iz naslova danih posojil se redno poplačujejo.

Gibanje kratkoročnih finančnih naložb

(v EUR)	2023	2022
Stanje 1. januarja	637.266	1.899.783
Povečanja:		
Povečanje kratkoročnih posojil družbam v skupini	2.041.820	312.482
Povečanje kratkoročnih posojil drugim	0	0
Prenos kratkoročnega dela dolgoročnih finančnih naložb	404.731	415.875
Zmanjšanja:		
Zmanjšanje kratkoročnih posojil družbam v skupini	(1.953.773)	(1.989.263)
Zmanjšanje kratkoročnih posojil drugim	0	(1.611)
Prenos na dolgoročne finančne naložbe	0	0
Stanje 31. decembra	1.130.044	637.266

Povečanje kratkoročnih finančnih naložb predstavlja višje stanje posojila, odobrenega hčerinski družbi UNITUR d.o.o., in sicer je stanje odobrenega posojila za 496.800 evrov višje kot stanje konec leta 2022. Povečanja in zmanjšanja med letom v največji meri predstavljajo medletna povečanja in zmanjšanja stanja posojila do hčerinske družbe UNITUR d.o.o.

10.7.8 Denarna sredstva

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Gotovina v blagajni in prejeti čeki	577	581
Denarna sredstva v banki	3.841.085	3.251.544
Skupaj	3.841.662	3.252.125

Stanje denarnih sredstev je višje kot konec preteklega leta. Stanje denarnih sredstev predstavlja stanje denarnih sredstev na računih pri poslovnih bankah in gotovine v blagajni.

Družba denarnih sredstev nima zastavljenih.

10.7.9 Kapital

Celotni kapital družbe UNIOR d.d. sestavljajo vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, rezerve zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, preneseni čisti poslovni izid in čisti dobiček ali izguba poslovnega leta.

Osnovni kapital družbe je na dan 31. 12. 2023 registriran v znesku 23.688.983 evrov, kot je izkazan v izkazu finančnega položaja, in je razdeljen na 2.838.414 kosovnih delnic. Knjigovodska vrednost delnice je izračunana tako, da se celotni kapital družbe, deli s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic, pri čemer se izločijo navadne delnice, ki jih ima v lasti družba oziroma skupina, in na dan 31. 12. 2023 znaša 36,51 evra; v primerjavi s preteklim se je letom zvišala za 0,6 odstotka zaradi izkazanega dobička tekočega leta ter višjih rezerv zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti. Družba nima odobrenega kapitala in v poslovnem letu 2023 ni pogojno povečala osnovnega kapitala. Družba ni izdala dividendnih obveznic. Družba ni družbenik v drugi družbi, za katere obveznosti bi neomejeno odgovarjala.

Kapitalske rezerve znašajo 30.277.035 evrov in se v primerjavi s preteklim letom niso spremenile. Znesek kapitalskih rezerv je sestavljen iz vplačanega presežka kapitala iz naslova dokapitalizacij v višini 7.944.612 evrov, presežka prodajne vrednosti nad knjigovodsko vrednostjo prodanih lastnih delnic v višini 3.977.906 evrov ter splošnega prevrednotovalnega popravka kapitala, ki je bil ob prehodu na Mednarodne standarde računovodskega poročanja vključen v kapitalske rezerve v višini 18.354.517 evrov.

Rezerve iz dobička v višini 19.960.288 evrov so namensko zadržani zneski dobičkov iz preteklih let, predvsem za poravnavo potencialnih prihodnjih izgub in se glede na stanje konec leta 2022 niso spremenile. Rezerve vključujejo 2.721.454 evrov rezerv za lastne delnice v lasti družbe UNIOR d.d. in lastne delnice v lasti odvisnih družb UNIOR Deutschland GmbH in SPITT d.o.o. Družba UNIOR d.d. ima v lasti 69.784 lastnih delnic, odvisni družbi UNIOR Deutschland GmbH in SPITT d.o.o. pa imata v lasti 3.330 delnic obvladujoče družbe.

Rezerve zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti v višini 9.969.119 evrov predstavljajo rezerve iz naslova prevrednotenja zemljišč po pošteni vrednosti ter izgube in aktuarske dobičke pri aktuarskih izračunih odpravnin ob upokojitvi. V preteklem letu je znesek rezerv zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti znašal 9.571.371 evrov. Povečanje 397.748 evrov zaradi spremembe aktuarskega dobička iz naslova izračuna rezervacij na podlagi pokojninskih programov znaša 447.011 evrov ter je zmanjšano za povečanje oslabitve vrednosti presežkov za obveznosti za odloženi davek v višini 49.263 evrov.

Rezerve zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Zemljišča	11.717.787	11.641.860
Oslabitev vrednosti presežkov	(2.294.399)	(2.169.210)
Odpravnine	(529.466)	(529.466)
Aktuarski dobiček	1.075.197	628.187
Skupaj	9.969.119	9.571.371

Gibanje rezerv zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti

(v EUR)	2023	2022
Stanje 1. januarja	9.571.371	8.499.295
Zmanjšanja:		
– aktuarski dobiček	0	0
– oblikovanje obv. za odložene davke	(49.263)	(251.475)
Povečanja:		
– zemljišča	0	453.349
– aktuarski dobiček	447.011	870.202
– odprava oslabitve vrednosti presežkov	0	0
Stanje 31. decembra	9.969.119	9.571.371

Čisti poslovni izid poslovnega leta znaša 226.995 evrov, v preteklem letu pa je družba izkazala poslovni izid v višini 5.075.396 evrov.

Čisti dobiček na delnico v poslovnem letu 2023 znaša 0,08 evra, v poslovnem letu 2022 pa je čisti dobiček znašal 1,84 evra na delnico. Čisti dobiček na delnico je izračunan tako, da se čisti dobiček obračunskega obdobja, ki pripada lastnikom, deli s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic, pri čemer se izločijo navadne delnice, ki jih ima v lasti družba oziroma skupina. Tehtano povprečno število uveljavljajočih se navadnih delnic je upoštevano pri izračunu čistega dobička na delnico v poslovnem letu 2023 in v poslovnem letu 2022 znaša 2.765.300 delnic. Popravljeni čisti dobiček na delnico za poslovno leto 2023 in poslovno leto 2022 je enak čistemu dobičku na delnico.

Vseobsegajoči donos poslovnega leta na delnico v poslovnem letu 2023 znaša 0,23 evra, v poslovnem letu 2022 pa je znašal vseobsegajoči donos 2,22 evra na delnico. Vseobsegajoči donos poslovnega leta na delnico je izračunan tako, da se vseobsegajoči donos poslovnega leta, ki pripada lastnikom, deli s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic, pri čemer se izločijo navadne delnice, ki jih ima v lasti družba oziroma skupina. Tehtano povprečno število uveljavljajočih se navadnih delnic je upoštevano pri izračunu vseobsegajočega donosa poslovnega leta v poslovnem letu 2023 in v poslovnem letu 2022 znaša 2.765.300 delnic. Popravljeni vseobsegajoči donos poslovnega leta na delnico za poslovno leto 2023 in poslovno leto 2022 je enak vseobsegajočemu donosu poslovnega leta.

Gibanja v kapitalu v tekočem letu predstavljajo:

- povečanje rezerv zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti zaradi aktuarskega dobička pri izračunu rezervacij za odpravnine v višini 397.748 evrov,
- preneseni čisti poslovni izid – dobiček se je povišal iz naslova prenosa nerazporejenega čistega poslovnega leta 2022 v višini 5.075.396 evrov,
- vnos čistega poslovnega izida leta 2023 znaša 226.995 evrov.

Bilančni dobiček je kategorija po Zakonu o gospodarskih družbah.

Bilančni dobiček oziroma izguba

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
a) Dobiček ali izguba tekočega leta	226.995	5.075.396
b) Preneseni čisti dobiček	16.834.459	11.759.063
c) Prenesena čista izguba	0	0
č) Zmanjšanje kapitalskih rezerv	0	0
d) Zmanjšanje rezerv iz dobička	0	0
e) Povečanje rezerv iz dobička	0	0
f) Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	(4.536.296)	(2.588.190)
g) Bilančni dobiček	12.525.158	14.246.269

10.7.10 Dolgoročne rezervacije in odloženi prihodki

(v EUR)	Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	Rezervacije za rente	Prejete donacije za osnovna sredstva	Skupaj
Stanje 31. decembra 2022	5.560.289	262.311	158.635	5.981.235
Oblikovane rezervacije	813.231	5.464	0	818.695
Črpanje rezervacij	(236.306)	(42.675)	(11.838)	(290.819)
Odprava rezervacij	(661.971)	0	0	(661.971)
Stanje 31. decembra 2023	5.475.243	225.100	146.797	5.847.140

(v EUR)	Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	Rezervacije za rente	Prejete donacije za osnovna sredstva	Skupaj
Stanje 31. decembra 2021	4.776.156	277.861	170.472	5.224.489
Oblikovane rezervacije	1.984.694	1.366	0	1.986.060
Črpanje rezervacij	(138.357)	(16.916)	(11.837)	(167.110)
Odprava rezervacij	(1.062.204)	0	0	(1.062.204)
Stanje 31. decembra 2022	5.560.289	262.311	158.635	5.981.235

Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine so oblikovane v višini ocenjenih izplačil v prihodnosti za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontiranih na dan izkaza finančnega položaja. Glavni parametri, upoštevani v izračunu, so starostna meja upokojitve 65 let za ženske in moške, potrebna delovna doba 40 let, diskontna stopnja 4 odstotke ter dolgoročna letna rast plač za 2,5 odstotka. Fluktuacija je upoštevana glede na starostno razporeditev delavcev, in sicer za delavce, stare do 30 let, 6 odstotkov, za delavce, stare od 31 do 40 let, 3 odstotke, za delavce, stare od 41 do 50 let, 3 odstotke in za delavce, starejše od 51 let, 1 odstotek. Rezervacije se odpravljajo zaradi drugačnih predpostavk pri obračunu rezervacij ter za vse zaposlene, za katere so bile v preteklih letih oblikovane rezervacije, a pri nas niso več zaposleni.

Analiza občutljivosti na spremembo parametrov aktuarskih predpostavk na višino oblikovanih rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade je prikazana v spodnji tabeli.

(v EUR)	Odmik od postavk	Rezervacije za odpravnine	Rezervacije za jubilejne nagrade	Skupaj
Stanje 31. decembra 2023		4.094.419	1.380.824	5.475.243
Rast plač v podjetju	+0,50 %	126.068	0	126.068
	-0,50 %	(101.042)	0	(101.042)
Rast plač v državi	+0,50 %	157.651	0	157.651
	-0,50 %	(129.612)	0	(129.612)
Fluktuacija	+0,50 %	(244.885)	(44.141)	(289.026)
	-0,50 %	264.385	47.058	311.443
Upokojitvena starost	+1 leto	(174.848)	22.456	(152.392)
	-1 leto	181.817	(49.250)	132.567
Pokojninska doba	+1 leto	(38.083)	8.085	(29.998)
	-1 leto	23.435	(33.873)	(10.438)
Diskotnta stopnja	+0,50 %	(242.209)	(47.481)	(289.690)
	-0,50 %	263.457	50.944	314.401

Rezervacije za rente so oblikovane za zaposlene, ki so se pri delu v družbi poškodovali in imajo trajne posledice.

Med dolgoročno odloženimi prihodki so še tako izkazana prejeta sredstva Ministrstva za gospodarstvo za sofinanciranje razvojnih projektov. Rezervacije se črpajo v skladu z amortizacijo sofinanciranih osnovnih sredstev. Stanje rezervacij na dan 31. 12. 2023 znaša 146.797 evrov in se že vrsto let zmanjšuje.

V povezavi z državnimi podporami ni neizpoljenih pogojev ali potencialnih obveznosti za njihovo vračilo.

10.7.11 Dolgoročne finančne obveznosti

Gibanje dolgoročnih finančnih obveznosti

(v EUR)	Glavnica dolga 1. jan. 2023	Povečanje posojil v letu	Zmanjšanje posojil v letu	Glavnica dolga 31. dec. 2023	Del, ki zapade v letu 2024	Dolgoročni del
Banka ali posojilodajalec						
Banke v državi	9.495.529	94.917.431	(10.959.195)	93.453.765	(8.050.643)	85.403.122
Obveznosti iz najemov	485.033	268.357	0	753.390	(325.334)	428.056
Finančni najemi	263.651	170.973	(60.617)	374.007	(165.889)	208.118
Druge dolgoročne fin. obveznosti	84.000	0	0	84.000	0	84.000
Skupaj dobljena posojila	10.328.213	95.356.761	(11.019.812)	94.665.162	(8.541.866)	86.123.296

(v EUR)	Glavnica dolga 1. jan. 2022	Povečanje posojil v letu	Zmanjšanje posojil v letu	Glavnica dolga 31. dec. 2022	Del, ki zapade v letu 2023	Dolgoročni del
Banka ali posojilodajalec						
Banke v državi	62.598.210	2.173.891	(1.659)	64.770.442	(55.274.913)	9.495.529
Obveznosti iz najemov	647.087	124.066	(14.897)	756.256	(271.223)	485.033
Finančni najemi	365.649	122.208	(33.005)	454.852	(191.201)	263.651
Druge dolgoročne fin. obveznosti	0	84.000	0	84.000	0	84.000
Skupaj dobljena posojila	63.610.946	2.504.165	(49.561)	66.065.550	(55.737.337)	10.328.213

Obrestne mere za najeta dolgoročna posojila se gibljejo v razponu od 6-mesečni EURIBOR + 0,45 odstotka do 6-mesečni EURIBOR + 3,8 odstotka ter 3-mesečni EURIBOR + 0,5 odstotka. Družba ima najeta dolgoročna posojila z referenčno obrestno mero za 3-mesečni in 6-mesečni EURIBOR. Družba na dan 31. 12. 2023 nima sklenjenih pogodb o izvedenih finančnih instrumentih.

Nova posojila v letu 2023 v višini 94.917.431 evrov predstavljajo novo odobreno dolgoročno sindicirano posojilo v višini 82.000.000 evrov, s katerim je družba v celoti poplačala v letu 2016 odobreno sindicirano posojilo, v letu 2020 najeta kredita s poroštvom Republike Slovenije ter kratkoročno revolving posojilo. Novo najetje predstavlja tudi dokončno črpanje v letu 2021 odobrenega posojila SID Banke d.d. za namene vzpostavitve novega proizvodnega programa za preoblikovanje aluminija v višini 2.917.431 evrov ter novo posojilo SID Banke d.d. v višini 10.000.000 evrov, namenjeno financiranju tehnološko-razvojnih projektov v programih Odkovki in Ročno orodje. Novo odobreno dolgoročno sindicirano posojilo nima sofinancirane obrestne mere, posojili najeti pri SID Banki d.d. pa vključujeta prejeto državno pomoč na podlagi Posebnih pogojev financiranja tehnološko-razvojnih projektov (št. priglasitve BE01-5665493-2014). Višina državne pomoči, ki jih je prejela družba za oba kredita, znaša 3.459.468 evrov. Odplačila v višini 69.771.104 evrov ne predstavljajo denarnega toka ker je šlo za pobot obstoječih posojil, 25.206.327 evrov odplačil pa predstavlja denarni tok.

Povečanje obveznosti iz najemov v višini 253.331 evrov predstavljajo novo sklenjene pogodbe o dolgoročnem poslovnem najemu, povečanje obveznosti iz finančnih najemov v znesku 170.973 evrov pa novo sklenjene leasing pogodbe za nakup vozil in viličarjev.

Za obstoječe dolgoročno sindicirano posojilo, katerega neodplačano stanje na dan 31. 12. 2023 znaša 76.724.138 evrov, mora družba pri poslovnih bankah izpolnjevati kazalnike iz poslovanja, vezane na poslovanje Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d., in sicer sta določena dva kazalnika – neto finančni dolg v EBITDA ter odstotek kapitala v obveznostih do virov sredstev. Oba kazalnika je družba na dan 31. 12. 2023 dosegla brez odstopanj, glede na načrtovano prihodnje poslovanje pa je tveganje neizpolnitve zavez minimalno.

Zapadlost dolgoročnih finančnih obveznosti po letih

(v EUR)	2023	2022
Zapadlost od 1 do 2 let	7.473.821	4.593.026
Zapadlost od 2 do 3 let	7.166.356	2.875.917
Zapadlost od 3 do 4 let	8.349.808	50.972
Zapadlost od 4 do 5 let	9.188.747	259.976
Zapadlost nad 5 let	53.944.564	2.548.322
Skupaj	86.123.296	10.328.213

Zavarovanje za dolgoročne in kratkoročne obveznosti iz financiranja v višini 93.827.772 evrov predstavljajo hipoteke na nepremičninah, premičninah, naložbenih nepremičninah, dolgoročnih naložbah, terjatvah ter zalogah v višini 91.527.122 evrov in dane menice.

10.7.12 Dolgoročne poslovne obveznosti

Družba v izkazu finančnega položaja ne izkazuje obveznosti iz naslova dolgoročnih poslovnih obveznosti.

10.7.13 Odložene terjatve in obveznosti za davek

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Odložena dolgoročna terjatev za davek	9.561.075	8.959.386
– jubilejne nagrade in odpravnine	1.040.296	1.056.455
– oslabitve terjatev do kupcev	57.956	58.924
– oslabitve finančnih naložb	681.260	681.260
– olajšave za investiranje	2.467.771	2.641.100
– vlaganja za raziskave in razvoj	1.231.062	995.653
– davčna izguba	4.082.730	3.525.994
Odložena dolgoročna obveznost za davek	(2.294.400)	(2.245.137)
– presežek iz prevrednotenja zemljišč	(2.226.380)	(2.226.380)
– presežek iz prevrednotenja odpravnin	(68.020)	(18.757)
Neto odložena dolgoročna terjatev za davek	7.266.675	6.714.249

Gibanje odloženih terjatev za davek	2023	2022
Stanje odložene terjatve za davek 1. januarja	8.959.386	8.402.453
Zmanjšanje:		
– dolgoročne rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	(16.159)	0
– odprava oslabitev terjatev do kupcev	(968)	0
– odprava oslabitev finančnih naložb	0	0
– olajšava za investiranje	(173.329)	0
– vlaganje za raziskave in razvoj	0	0
– davčna izguba	0	0
Povečanja:		
– dolgoročne rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	0	148.986
– oslabitev terjatev do kupcev	0	4.569
– oslabitev finančnih naložb	0	15.200
– olajšava za investiranje	0	388.178
– vlaganje za raziskave in razvoj	235.409	0
– davčna izguba	556.736	0
Stanje odložene terjatve za davek 31. decembra	9.561.075	8.959.386

Gibanje odložene obveznosti za davek	2023	2022
Stanje odložene obveznosti za davek 1. januarja	2.245.137	1.993.662
Zmanjšanje	0	0
Povečanje	49.263	251.475
Stanje odložene obveznosti za davek 31. decembra	2.294.400	2.245.137

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti v izkazu finančnega položaja, pri čemer se upoštevajo začasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja ter zneskov za potrebe davčnega poročanja. Odloženi davek se izkaže v višini, ki jo bo treba po pričakovanih plačati ob odpravi začasnih razlik na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.

Odložene terjatve za davek izhajajo iz izračunanih rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine, oslabitev terjatev do kupcev, oslabitev finančnih naložb, olajšav za investiranje, olajšav za vlaganje v raziskave in razvoj ter iz naslova izkazane davčne izgube. Uporabljena stopnja davka za vse davčne osnove, za katere so poraba načrtuje v naslednjih petih letih, je 22-odstotna.

Dolgoročne odložene obveznosti za davek se nanašajo na preračun nepremičnin (zemljišč) na pošteno vrednost, ki se izkazuje na presežku iz prevrednotenja. Uporabljena stopnja davka je 19-odstotna.

10.7.14 Kratkoročne finančne obveznosti

Gibanje kratkoročnih finančnih obveznosti

(v EUR)	Stanje dolga 1. jan. 2023 s kratk. del. dolg. obvez.	Povečanje posojil v letu	Zmanjšanje posojil v letu	Prenos kratkoročnega dela dolg. obveznosti	Stanje dolga 31. dec. 2023
Banka ali posojilodajalec					
Banke v državi	73.079.773	15.483.359	(86.273.216)	8.050.643	10.340.559
Povezane osebe	284.181	2.259.335	(2.335.727)	0	207.789
Obveznosti iz najemov	271.223	33.478	(304.701)	325.334	325.334
Finančni najemi	191.201	0	(191.201)	165.889	165.889
Obrestne zamenjave	0	0	0	0	0
Skupaj dobljena posojila	73.826.378	17.776.172	(89.104.845)	8.541.866	11.039.571

(v EUR)	Stanje dolga 1. jan. 2022 s kratk. del. dolg. obvez.	Povečanje posojil v letu	Zmanjšanje posojil v letu	Prenos kratkoročnega dela dolg. obveznosti	Stanje dolga 31. dec. 2022
Banka ali posojilodajalec					
Banke v državi	27.031.837	35.061.983	(44.288.960)	55.274.913	73.079.773
Povezane osebe	398.732	6.387	(120.938)	0	284.181
Obveznosti iz najemov	273.329	4.938	(278.267)	271.223	271.223
Finančni najemi	207.481	0	(207.481)	191.201	191.201
Obrestne zamenjave	316.725	0	(316.725)	0	0
Skupaj dobljena posojila	28.228.104	35.073.308	(45.212.371)	55.737.337	73.826.378

Med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi družba izkazuje najeta kratkoročna posojila pri povezanih družbah UNIOR Deutschland GmbH in UNIOR IN d.o.o. ter revolving posojila in kratkoročno projektno financiranje. Vse ostale finančne obveznosti so dolgoročne.

Obrestna mera za najeta kratkoročna posojila znaša od 1,5 do 4,0 odstotke fiksno, 3-mesečni EURIBOR + 3,5 odstotka ter 6-mesečni EURIBOR + 3,3 odstotka.

Novo najeta kratkoročna posojila družbe v poslovnem letu 2023 predstavljajo črpanje odobrenih kratkoročnih revolving posojil za zagotavljanje tekoče likvidnosti, ki so tekočem letu bila tudi odplačana.

Za obstoječe kratkoročno revolving posojilo, ki je s strani sindikata poslovnih bank odobreno v višini 15.000.000 evrov, in je na dan 31. 12. 2023 v celoti neizkoriščeno, mora družba pri poslovnih bankah izpolnjevati kazalnike iz poslovanja, vezane na poslovanje Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d., in sicer sta določena dva kazalnika – neto finančne obveznosti v EBITDA ter odstotek kapitala v obveznostih do virov sredstev. Oba kazalnika je družba na dan 31. 12. 2023 dosegla brez odstopanj, glede na načrtovano prihodnje poslovanje pa je tveganje neizpolnitve zavez minimalno.

Odplačila posojil v letu 2023 znašajo 86.273.216 evrov in sicer 69.771.104 evrov ne predstavlja denarnega toka ker je šlo za pobot obstoječih posojil, 16.502.112 evrov pa predstavlja denarni tok.

Zavarovanje za dolgoročne in kratkoročne obveznosti iz financiranja v višini 93.827.772 evrov predstavljajo hipoteke na nepremičninah, premičninah, naložbenih nepremičninah, dolgoročnih naložbah, terjatvah ter zalogah v višini 91.527.122 evrov in dane menice.

10.7.15 Kratkoročne poslovne obveznosti

Kratkoročne poslovne obveznosti

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Kratkoročne poslovne obveznosti do odvisnih podjetij		
doma	100.934	133.423
v tujini	395.986	1.339.140
Kratkoročne poslovne obveznosti do pridruženih podjetij		
doma	5.508.341	8.534.771
v tujini	42.545	35.570
Kratkoročne poslovne obveznosti do drugih dobaviteljev		
doma	15.239.037	20.140.177
v tujini	7.445.101	8.380.490
Kratkoročne poslovne obveznosti do države	1.368.099	979.555
Kratkoročne poslovne obveznosti do zaposlenih	3.983.205	3.742.446
Kratkoročne poslovne obveznosti za predujme	1.185.429	2.299.162
Kratkoročne poslovne obveznosti za obresti	83.652	35.707
Kratkoročne obveznosti za davek od dohodka	0	154.463
Druge kratkoročne obveznosti	675.764	545.142
Kratkoročno vračunani stroški in odloženi prihodki	4.891.783	4.237.124
Kratkoročni del dolgoročnih poslovnih obveznosti	0	0
Skupaj	40.919.876	50.557.170

Gibanje vračunanih stroškov in odloženih prihodkov

(v EUR)	Provizije pri prodaji	Vkalkulirani stroški	Vkalkulirani popravki zalog	Vkalkulirani stroški za neizkoriščen dopust	Kratkoročno odloženi prihodki	Ostalo	Skupaj
Stanje 31. decembra 2022	288.160	1.651.974	513.950	1.148.303	598.208	36.529	4.237.124
Oblikovanje razmejitev	539.974	2.127.106	0	1.476.887	2.238.283	1.054.659	7.436.909
Poraba in odprava razmejitev	(753.989)	(1.311.702)	(513.950)	(1.148.303)	(2.016.596)	(1.037.710)	(6.782.250)
Stanje 31. decembra 2023	74.145	2.467.378	0	1.476.887	819.895	53.478	4.891.783

(v EUR)	Provizije pri prodaji	Vkalkulirani stroški	Vkalkulirani popravki zalog	Vkalkulirani stroški za neizkoriščen dopust	Kratkoročno odloženi prihodki	Ostalo	Skupaj
Stanje 31. decembra 2021	448.350	130.726	768.950	935.168	3.520.140	24.123	5.827.457
Oblikovanje razmejitev	652.200	1.546.727	0	1.148.303	3.800.928	630.772	7.778.930
Poraba in odprava razmejitev	(812.390)	(25.800)	(255.000)	(935.168)	(6.722.860)	(618.045)	(9.369.263)
Stanje 31. decembra 2022	288.160	1.651.653	513.950	1.148.303	598.208	36.850	4.237.124

Med kratkoročno vračunanimi stroški in odloženimi prihodki so izkazani:

- obračunane provizije pri prodaji v vrednosti 74.145 evrov;
- vnaprej vračunani stroški projekta programa Strojegradnja v višini 1.926.205 evrov, rezervacija za stroške vračila kupcu za priznana višjo ceno energije v višini 200.000 evrov, izdani dobropisi v letu 2024, ki se nanašajo na leto 2023, v višini 86.502 ter obveznost za revizijo 2023 v višini 26.250 evrov;
- obveznost za neizkoriščene dopuste za leto 2023 v višini 1.476.887 evrov;
- kratkoročno odloženi prihodki iz naslova pogodb s kupci iz MSRP 15 v višini 9.269 evrov za blago, ki je bilo konec leta 2023 odpremljeno kupcem, vendar v poslovnem letu 2023 še ni prispelo do njih ter kratkoročno odloženi prihodki iz naslova projektov v programu Strojegradnja v višini 810.626 evrov.

Družba ima z dobaviteljem električne energije sklenjeno pogodbo o dobavi električne energije za poslovni leti 2024 in 2025. V pogodbi je dogovorjena dobava brezogljivične električne energije za poslovno leto 2024 in zelene električne energije za poslovno leto 2025. energije. Za poslovno leto 2024 imamo zakupljenih 74 odstotkov predvidene porabe električne energije. Celotna pogodba o dobavi električne energije se poravnava v blagu.

Zapadlost poslovnih obveznosti družbe

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Nezapadle obveznosti	33.756.125	33.673.323
Zapadle obveznosti do 90 dni	6.456.530	16.557.093
Zapadle od 91 do 180 dni	475.502	252.134
Zapadle od 181 do 360 dni	211.123	53.664
Zapadle obveznosti nad 360 dni	20.596	20.956
Skupaj	40.919.876	50.557.170

10.7.16 Potencialne obveznosti

Zunajbilančna evidenca – potencialne obveznosti

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dane garancije in poroštva	5.313.562	6.290.807
Tožbeni zahtevki	0	0
Skupaj	5.313.562	6.290.807

Dane garancije in poroštva za povezane osebe znašajo 5.313.562 evrov in so nižji za 977.245 evrov, zmanjšanja pa predstavljajo redna odplačila obveznosti, za katere so dana poroštva.

Družba ima zunajbilančno zavedenih za 2.362.007 evrov s strani bank izdanih bančnih garancij do svojih kupcev, za zavarovanje prejetih avansov za izdelavo naročenih strojev v programu Strojegradnja.

Družba UNIOR d.d. je odvisnima družbama UNIOR Vinkovci d.o.o. in UNITUR d.o.o. izdala pismo podpore, v katerem zagotavlja, da v naslednjih dvanajstih mesecih ne bo ukinila poslovanja odvisnih družb ter da bo zagotovila finančno podporo, če bi bila ta potrebna. Ocenjujemo, da iz tega naslova ne bodo nastale prihodnje obveznosti.

Družba UNIOR d.d. v obračunskem obdobju za poravnavo ni prejela pomembnih tožbenih zahtevkov, je pa prejela dva tožbena zahtevka, nekdanjega delavca za premalo izplačane plače ter zaposlenega delavca za nepremoženjsko in premoženjsko škodo, ki jo je utrpel zaradi delovne nezgode, v skupni višini 29.686 evrov.

10.8 Razkritja k revidiranemu ločenemu izkazu poslovnega izida družbe UNIOR d.d.

10.8.1 Čisti prihodki od prodaje iz pogodb s kupci po območnih in področnih odsekih

Čisti prihodki od prodaje po območnih odsekih

(v EUR)	2023	2022
Slovenija	19.707.154	21.476.994
– odvisne družbe	1.621.763	1.485.542
– pridružene družbe	5.927	20.139
– drugi kupci	18.079.464	19.971.313
Tujina	186.190.699	183.080.469
– odvisne družbe	14.378.175	17.301.534
– pridružene družbe	1.988.186	3.302.334
– drugi kupci	169.824.338	162.476.601
Skupaj	205.897.853	204.557.463

Čisti prihodki od prodaje po področnih odsekih

(v EUR)	2023	2022
Odkovki	145.976.674	137.110.424
Ročno orodje	37.353.546	44.203.861
Strojgradnja	17.944.700	18.095.184
Skupne službe	4.234.451	5.065.783
Vzdrževanje	388.482	82.211
Skupaj	205.897.853	204.557.463

Na podlagi prodajnih pogodb programa Strojgradnja v skupni vrednosti 4.601.004 evrov, ki po stanju 31. 12. 2023 niso bile v celoti izpolnjene, bo v prihodnjih obdobjih v prihodkih pripoznano 1.482.024 evrov.

10.8.2 Drugi poslovni prihodki

(v EUR)	2023	2022
Nagrade za preseganje kvote invalidov	194.169	164.186
Plačane terjatve, ki so bile že v popravku	34.690	5.229
Prejete odškodnine	32.633	23.734
Zadržani prispevki od invalidov ter aktuarski dobiček	560.519	497.788
Dobiček od prodaje osnovnih sredstev	111.018	109.393
Subvencije, dotacije in podobni prihodki	0	12.008
Prejem emisijskih kuponov	0	0
Subvencije – povračilo plačila za karanteno (COVID-19)	0	62.948
Subvencije – povračilo odsotnosti zaradi višje sile (COVID-19)	0	4.523
Subvencije – povračilo za hitre teste (COVID-19)	0	47.900
Energetska pomoč	601.217	0
Drugi poslovni prihodki	807.404	3.632.946
Skupaj	2.341.650	4.560.655

Zadržani prispevki od invalidov ter aktuarski dobiček vključujejo odpravo rezervacij iz naslova zadržanih prispevkov za zaposlovanje invalidov nad predpisano kvoto in odpravo dolgoročnih rezervacij iz naslova aktuarskega izračuna odpravnin in jubilejnih nagrad.

Dobiček od prodaje osnovnih sredstev predstavlja pozitiven učinek prodaje poslovno nepotrebne opreme.

Družba je v letu 2023 od Republike Slovenije prejela 601.217 evrov energetske pomoči, v letu 2022 pa je od Republike Slovenije v skladu z interventno zakonodajo, ki je bila sprejeta za omilitev posledic epidemije COVID-19, prejela skupaj 115.371 evrov državne pomoči. Prejeta državna pomoč predstavlja nepovratna sredstva.

Drugi poslovni prihodki v višini 807.404 evrov vključujejo prihodke iz naslova odprave v preteklih letih oblikovanega popravka vrednosti zalog v višini 513.950 evrov ter prihodke iz naslova prejetih nepovratnih sredstev razvojnih projektov v višini 206.584 evrov.

10.8.3 Stroški in odhodki

Leto 2023 (v EUR)	Proizv. stroški	Stroški prodajanja	Stroški splošnih dejavnosti	Skupaj
Nabavna vred. prod. blaga/proiz. str.	(7.808.401)	(5.019.677)	(1.299.887)	(14.127.965)
Stroški materiala	(98.548.160)	(227.550)	(2.270.273)	(101.045.983)
Stroški storitev	(17.065.221)	(3.200.368)	(3.648.705)	(23.914.294)
<i>Stroški plač</i>	(32.423.701)	(2.112.864)	(5.416.136)	(39.952.701)
<i>Stroški socialnega zavarovanja</i>	(5.882.903)	(347.545)	(869.203)	(7.099.651)
<i>Stroški pokojninskega zavarovanja</i>	(419.954)	(16.515)	(54.150)	(490.619)
<i>Ostali stroški dela</i>	(5.124.164)	(210.362)	(561.511)	(5.896.037)
Skupaj stroški dela	(43.850.722)	(2.687.286)	(6.901.000)	(53.439.008)
Amortizacija	(7.489.777)	(192.451)	(981.971)	(8.664.199)
Prevred. odhodki pri obr. sredstvih	(72.954)	(4.635)	(8.674)	(86.263)
Prevred. odhodki pri neop. in op. OS	13.296	(27.009)	(24.682)	(38.395)
Ostali stroški	(287.517)	(53.596)	(341.315)	(682.428)
Popravek vrednosti zaradi sprememb zalog	(595.119)	0	0	(595.119)
Skupaj stroški	(175.704.575)	(11.412.572)	(15.476.507)	(202.593.654)

Leto 2022 (v EUR)	Proizv. stroški	Stroški prodajanja	Stroški splošnih dejavnosti	Skupaj
Nabavna vred. prod. blaga/proiz. str.	(10.059.016)	(5.247.902)	(1.797.561)	(17.104.479)
Stroški materiala	(103.855.403)	(269.195)	(2.421.899)	(106.546.497)
Stroški storitev	(18.151.253)	(2.978.334)	(3.332.056)	(24.461.643)
<i>Stroški plač</i>	(31.308.380)	(1.892.696)	(4.722.761)	(37.923.837)
<i>Stroški socialnega zavarovanja</i>	(5.394.003)	(311.087)	(765.578)	(6.470.668)
<i>Stroški pokojninskega zavarovanja</i>	(409.827)	(15.598)	(52.659)	(478.084)
<i>Ostali stroški dela</i>	(6.408.177)	(258.672)	(759.616)	(7.426.465)
Skupaj stroški dela	(43.520.387)	(2.478.053)	(6.300.614)	(52.299.054)
Amortizacija	(7.748.962)	(187.041)	(942.784)	(8.878.787)
Prevred. odhodki pri obr. sredstvih	(76.350)	(25.627)	(6.564)	(108.541)
Prevred. odhodki pri neop. in op. OS	(187.926)	(991)	(7.445)	(196.362)
Ostali stroški	(226.986)	(47.405)	(214.546)	(488.937)
Popravek vrednosti zaradi sprememb zalog	4.697.445	0	0	4.697.445
Skupaj stroški	(179.128.838)	(11.234.548)	(15.023.469)	(205.386.855)

Ostali stroški dela vključujejo stroške regresa za letni dopust, prehrano med delom, prevoz na delo in z dela, jubilejne nagrade in odpravnine nad oblikovano rezervacijo ter nekatera druga izplačila zaposlenim.

V posameznih skupinah stroškov so po izvornih kategorijah prikazani tudi stroški na področju aktivnosti raziskav in razvoja, za katere je družba v poslovnem letu 2023 namenila za 3.274.246 evrov sredstev, kar znaša 1,59 odstotka ustvarjenih čistih prihodkov od prodaje. V poslovnem letu 2022 je za stroške na področju aktivnosti raziskav in razvoja družba namenila 2.641.172 evrov, kar je predstavljalo 1,29 odstotka ustvarjenih čistih prihodkov.

Med stroški storitev družba prikazuje stroške zunanjih proizvodnih storitev v višini 8.203.417 evrov, stroške transportnih storitev v višini 5.110.846 evrov, stroške bančnih storitev v višini 802.678 evrov, stroške zavarovanja v višini 953.237 evrov ter tudi 39.417 evrov stroškov za delavce najete preko agencij za posredovanje delovne sile, za deset zaposlenih.

Nabave materiala pri povezanih družbah so razkrite v poglavju 10.10.2 Letnega poročila 2023.

Najpomembnejše postavke, ki jih družba izkazuje med ostalimi stroški, so izplačane štipendije v višini 105.238 evrov, nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča v višini 165.807 evrov ter finančne pomoči in donacije v višini 207.825 evrov.

Družba je v poslovnem letu 2023 znižala stroške materiala za 2.182.724 evrov, stroške storitev za 596.372 evrov in stroške dela za 2.101.510 evrov ker je v tekočem letu v višini 4.880.606 evrov usredstvila lastna opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva. Med usredstvenimi lastnimi proizvodi in storitvami so izkazani lastne naložbe Vzdrževanja in Strojegradnje za potrebe drugih programov, ki zajemajo generalne obnove strojev v Kovačnici in obnove CNC-strojev, in usredstveni stroške razvoja izdelkov in tehnologij v programih Strojegradnja in Odkovki. Njihova vrednost ne presega stroškov njihove proizvodnje ali opravljenih storitev.

Strošek najemnin v letu 2023 je znašal 1.514.404 evrov, medtem ko je v letu 2022 znašal 1.197.151 evrov.

Družba plačuje najemnine iz naslova sklenjenih kratkoročnih najemnih pogodb za poslovno-skladiščne prostore za potrebe programa Strojegradnja in parkirišče pri obratu Obdelava odkovkov v Slovenskih Konjicah ter najem viličarjev, računalniške opreme in zaščitnih sredstev za zaposlene.

Pogodbeni znesek revidiranja letnega poročila za delniško družbo UNIOR d.d. in konsolidiranega letnega poročila za Skupino UNIOR znaša 31.500 evrov. Revizijo je opravila družba Mazars d.o.o. Ljubljana. Pogodbeni zneski opravljanja nerevizijskih storitev so v poslovnem letu 2023 znašali 7.875 evrov in zajemajo preveritev pravilnosti izračuna finančnih zavez za potrebe bank, preveritev sodil za razporejanje prihodkov za delovanje javne službe, pregled poročila o prejemkih članov uprave in nadzornega sveta družbe UNIOR d.d. ter pregled pravilnosti elektronske oblike konsolidiranih računovodskih izkazov s pojasnili.

10.8.4 Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki

(v EUR)	2023	2022
Finančni prihodki iz deležev		
Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini	1.040.276	1.286.234
Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah	44.776	3.103.992
Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah	55	386
Skupaj	1.085.107	4.390.612
Finančni prihodki iz danih posojil		
Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini	97.911	41.095
Finančni prihodki iz posojil, danih drugim	25.517	39.847
Skupaj	123.428	80.942
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev		
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini	43.919	45.547
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	71.473	418.299
Skupaj	115.392	463.846
Skupaj finančni prihodki	1.323.927	4.935.400

Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini vključujejo delež v dobičku v družbah Ningbo Unior Forging Co.Ltd., UNIOR Deutschland GmbH in UNIOR Components d.o.o. Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah pa vključujejo delež v dobičku v družbi UNIOR Teos Alati d.o.o.

Finančni odhodki

(v EUR)	2023	2022
Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb		
Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	(38.274)	(642.101)
Skupaj	(38.274)	(642.101)
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti		
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini	(35.204)	(36.425)
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	(6.413.613)	(2.565.329)
Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	(15.026)	(12.090)
Skupaj	(6.463.843)	(2.613.844)
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti		
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini	(21.735)	0
Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev	(463.271)	(251.139)
Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	(288.777)	(292.614)
Skupaj	(773.783)	(543.753)
Skupaj finančni odhodki	(7.275.900)	(3.799.698)

Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb vključujejo odpis ostalih dolgoročnih finančnih naložb družbe in sicer naložb v družbi Strojegradnja d.d. Trbovlje in Cimos d.d. Koper. Finančni odhodki za plačane obresti za posojila, najeta pri bankah, so znašali 6.413.613 evrov in so za 150 odstotkov višji kot v letu 2022 – povišanje je zaradi porasta referenčne obrestne mere EURIBOR, višjih obrestnih marž poslovnih bank ob odobritvi novega sindiciranega posojila v aprilu 2023 ter višjega stanja finančnih obveznosti družbe v poslovnem letu 2023.

10.9 Obračun davka od dohodka pravnih oseb in odloženi davki

DAVEK OD DOBIČKA

(v EUR)	2023	2022
Davek od dobička	(68.570)	(348.501)
Odloženi davki	601.689	556.932
Skupaj	533.119	208.431

(v EUR)	2023	2022
Poslovni izid obračunskega obdobja pred davki	(306.124)	4.866.965
Neobdavčeni prihodki	279.779	2.792.015
Davčno nepriznani odhodki	1.663.175	2.810.470
Davčna osnova	975.386	4.957.344
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	(614.493)	(3.123.127)
- olajšava za investiranje	(614.493)	(1.932.045)
- olajšava za zaposlovanje invalidov	0	(631.817)
- olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	0	(478.083)
- olajšava za donacije	0	(81.182)
Osnova za davek	360.893	1.834.217
Davek na dobiček v Sloveniji 19 %	(68.570)	(348.501)
Popravki vrednosti terjatev	(968)	4.569
Popravki vrednosti naložb	0	15.200
Oblikovanje rezervacij	(16.159)	148.985
Olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj	235.409	0
Olajšava za investiranje	(173.329)	388.178
Olajšava za zaposlovanja invalidov	0	0
Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	0	0
Davčna izguba	556.736	0
Odloženi davki	601.689	556.932
Efektivna davčna stopnja v %	(174,2)	4,3

Davčna osnova za leto 2023 je izkazana v višini 975.386 evrov. Davčna osnova je zmanjšana za koriščenje davčne olajšave za investiranje v višini 614.493 evrov. Osnova za davek znaša 360.893 evrov. Davčna obveznost za leto 2023 znaša 68.570 evrov. Mesečni obrok akontacije za leto 2024 znaša 6.616 evrov. Olajšave, ki jih je mogoče koristiti v naslednjih obdobjih, znašajo skupaj 34.225.128 evrov, od tega davčna izguba 18.557.862 evrov.

ODLOŽENI DAVKI

Dobiček, ugotovljen po davčni zakonodaji, se razlikuje od dobička, ugotovljenega na podlagi računovodskih načel in MSRP. Razmejitev davka se obračunava samo za začasne razlike v davčni obremenitvi med poslovnimi in davčnimi računovodskimi izkazi, torej za tiste, ki se v opredeljenem obdobju izenačijo.

Odložena terjatev za davek je izračunana iz naslova začasnih razlik od oblikovanih dolgoročnih rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade, oslabitev terjatev do kupcev, neizkoriščenih davčnih olajšav in davčne izgube. Podrobna struktura terjatev in obveznosti za odloženi davek ter gibanje odloženih terjatev za davek je predstavljeno v poglavju 10.7.13 Letnega poročila 2023.

Pozitivni vpliv na čisti poslovni izid iz naslova odloženih davkov znaša 601.689 evrov, kar povečuje čisti poslovni izid tekočega leta.

10.10 Posli družbe UNIOR d.d. s povezanimi osebami

Vsi posli s povezanimi osebami so bili opravljeni pod običajnimi tržnimi pogoji.

10.10.1 Prodaja povezanim osebam

(v EUR)	2023	2022
Odvisna podjetja		
v državi:	1.693.742	1.554.341
UNITUR d.o.o. Zreče	1.421.234	1.523.470
UNIOR IN d.o.o. Zreče	247.064	6.355
SPITT d.o.o. Zreče	25.444	24.516
v tujini:	14.378.555	17.326.500
UNIOR Produktions- und Handels- GmbH Ferlach	2.185.319	2.273.735
UNIOR DEUTSCHLAND GmbH Leonberg	682.282	176.891
UNIOR ITALIA S.R.L. Limbiate	359.723	748.455
UNIOR ESPANA S.L. Uharte-Arakil	3.778	380.637
UNIOR MAKEDONIJA d.o.o. Skopje	173.858	265.252
UNIOR PROFESSIONAL TOOLS Ltd St. Petersburg	897.625	1.154.625
UNIOR BULGARIA Ltd. Sofia	259.306	316.950
UNIOR COMPONENTS d.o.o. Kragujevac	191.398	175.069
UNIOR NORTH AMERICA Inc. Novi	643.147	1.107.625
NINGBO UNIOR FORGING Co.Ltd. Yuyao	577.553	239.500
UNIOR VINKOVCI d.o.o. Vinkovci	8.404.566	10.487.761
Skupaj odvisna podjetja	16.072.297	18.880.841
Pridružena podjetja		
v državi:	17.383	38.798
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	17.383	38.798
v tujini:	1.988.186	3.302.334
UNIOR TEPID S.R.L. Brasov	0	1.476.213
UNIOR TEHNA d.o.o. Sarajevo	449.462	410.511
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd	1.538.724	1.415.610
Skupaj pridružena podjetja	2.005.569	3.341.132
Skupaj prodaja povezanim osebam	18.077.866	22.221.973

Prodaja pridruženi družbi UNIOR Tepid je v zgornji tabeli upoštevana samo do 15. 6. 2022, ko je prišlo do prodaje deleža. Predmet prodaje povezanim osebam predstavljajo čisti prihodki od prodaje, ki jih obvladujoča družba doseže s prodajo odvisnim in pridruženim družbam.

10.10.2 Nabava pri povezanih osebah

(v EUR)	2023	2022
Odvisna podjetja		
v državi:	1.065.099	315.999
UNITUR d.o.o. Zreče	149.981	129.242
UNIOR IN d.o.o. Zreče	740.497	18.152
SPITT d.o.o. Zreče	174.621	168.605
v tujini:	16.254.971	17.269.650
UNIOR Produktions- und Handels- GmbH Ferlach	1.126.103	1.135.515
UNIOR DEUTSCHLAND GmbH Leonberg	1.131.913	1.725.130
UNIOR ITALIA S.R.L. Limbiate	75.312	58.971
UNIOR BULGARIA Ltd. Sofia	483	0
UNIOR COMPONENTS d.o.o. Kragujevac	414.486	298.588
UNIOR NORTH AMERICA Inc. Novi	255.611	441.795
UNIOR VINKOVCI d.o.o. Vinkovci	13.251.063	13.609.651
Skupaj odvisna podjetja	17.320.070	17.585.649
Pridružena podjetja		
v državi:	25.786.280	27.863.429
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	25.786.280	27.863.429
v tujini:	282.547	292.532
UNIOR TEPID S.R.L. Brasov	0	7.754
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd	282.547	284.778
Skupaj pridružena podjetja	26.068.827	28.155.961
Skupaj nabava pri povezanih osebah	43.388.897	45.741.610

Nabava od pridružene družbe UNIOR Tepid je v zgornji tabeli upoštevana samo do 15. 6. 2022, ko je prišlo do prodaje deleža.

10.10.3 Poslovne terjatve do povezanih oseb

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Odvisna podjetja		
v državi:	628.499	7.325.738
UNITUR d.o.o. Zreče	628.499	7.314.929
UNIOR IN d.o.o. Zreče	0	7.676
SPITT d.o.o. Zreče	0	3.133
v tujini:	5.383.502	5.948.192
UNIOR Produktions- und Handels- GmbH Ferlach	77.591	637.255
UNIOR DEUTSCHLAND GmbH Leonberg	0	41.331
UNIOR ITALIA S.R.L. Limbiate	218.095	198.178
UNIOR ESPANA S.L. Uharte-Arakil	0	14.821
UNIOR MAKEDONIJA d.o.o. Skopje	350.731	328.270
UNIOR PROFESSIONAL TOOLS Ltd St. Petersburg	452.389	442.245
UNIOR BULGARIA Ltd. Sofia	204.428	193.803
UNIOR NORTH AMERICA Inc. Novi	182.618	383.732
NINGBO UNIOR FORGING Co.Ltd. Yuyao	577.553	0
UNIOR VINKOVCI d.o.o. Vinkovci	3.320.097	3.708.557
Skupaj odvisna podjetja	6.012.001	13.273.930
Pridružena podjetja		
v državi:	1.003	4.971
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	1.003	4.971
v tujini:	115.490	85.269
UNIOR TEHNA d.o.o. Sarajevo	112.323	85.269
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd	3.167	0
Skupaj pridružena podjetja	116.493	90.240
Skupaj poslovne terjatve do povezanih oseb	6.128.494	13.364.170

Predmet odprtih poslovnih terjatev do povezanih oseb predstavljajo odprte terjatve nastale iz naslova prihodkov od prodaje, ki jih obvladujoča družba doseže s prodajo odvisnim in pridruženim družbam.

10.10.4 Poslovne obveznosti do povezanih oseb

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Odvisna podjetja		
v državi:	100.934	133.423
UNITUR d.o.o. Zreče	0	9.148
UNIOR IN d.o.o. Zreče	34.694	20.146
SPITT d.o.o. Zreče	66.240	104.129
v tujini:	395.986	1.339.140
UNIOR Produktions- und Handels- GmbH Ferlach	134.513	238.720
UNIOR DEUTSCHLAND GmbH Leonberg	200.359	488.435
UNIOR ITALIA S.R.L. Limbiate	8.606	9.869
UNIOR COMPONENTS d.o.o. Kragujevac	52.508	111.021
UNIOR NORTH AMERICA Inc. Novi	0	178.604
UNIOR VINKOVCI d.o.o. Vinkovci	0	312.491
Skupaj odvisna podjetja	496.920	1.472.563
Pridružena podjetja		
v državi:	5.508.341	8.534.771
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	5.508.341	8.534.771
v tujini:	42.545	35.570
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd	42.545	35.570
Skupaj pridružena podjetja	5.550.886	8.570.341
Skupaj poslovne obveznosti do povezanih oseb	6.047.806	10.042.904

10.10.5 Terjatve in obveznosti iz posojil in obresti do povezanih oseb

Terjatve iz naslova posojil in obresti do povezanih podjetij

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Odvisna podjetja		
v državi:	1.175.607	742.583
UNITUR d.o.o., Zreče	563.216	66.416
SPITT d.o.o., Zreče	612.391	676.167
v tujini:	563.185	908.163
UNIOR VINKOVCI d.o.o., Hrvaška	501.425	785.490
UNIOR ESPANA S.L. Uharte-Arakil	61.760	122.673
Skupaj odvisna podjetja	1.738.792	1.650.746

Obveznosti iz naslova posojil in obresti od povezanih podjetij

(v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Odvisna podjetja		
v državi:	57.033	62.232
UNIOR IN d.o.o., Zreče	57.033	62.232
v tujini:	150.756	221.949
UNIOR DEUTSCHLAND GmbH, Nemčija	150.756	221.949
Skupaj odvisna podjetja	207.789	284.181

10.10.6 Finančni prihodki in odhodki od povezanih oseb

Finančni prihodki od povezanih oseb

(v EUR)	2023	2022
Finančni prihodki iz deležev		
Odkupna podjetja	1.040.276	1.286.234
UNIOR DEUTSCHLAND GmbH Leonberg	73.625	110.438
UNIOR COMPONENTS d.o.o. Kragujevac	206.872	475.083
NINGBO UNIOR FORGING Co.Ltd. Yuyao	759.779	700.713
Pridružena podjetja	44.776	3.103.992
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	0	1.326.902
UNIOR TEPID S.R.L. Brasov	0	1.734.925
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd	44.776	42.165
Skupaj finančni prihodki iz deležev	1.085.052	4.390.226

Finančni prihodki iz danih posojil		
Odkupna podjetja	97.911	41.095
UNITUR d.o.o. Zreče	26.149	263
SPITT d.o.o. Zreče	31.017	13.166
UNIOR ITALIA S.R.L. Limbiate	0	132
UNIOR ESPANA S.L. Uharte-Arakil	5.272	5.027
UNIOR VINKOVCI d.o.o. Vinkovci	35.473	22.507
Skupaj finančni prihodki iz danih posojil	97.911	41.095

Finančni prihodki iz poslovnih terjatev		
Odkupna podjetja	43.919	45.547
UNIOR Produktions- und Handels- GmbH Ferlach	1.295	0
UNIOR PROFESSIONAL TOOLS Ltd St. Petersburg	0	3.791
UNIOR VINKOVCI d.o.o. Vinkovci	42.624	41.756
Skupaj finančni prihodki iz poslovnih terjatev	43.919	45.547

Finančni odhodki do povezanih oseb

(v EUR)	2023	2022
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti		
Odkupna podjetja	(35.204)	(36.425)
UNITUR d.o.o. Zreče	(30.471)	(30.039)
UNIOR IN d.o.o. Zreče	(2.302)	(2.803)
UNIOR DEUTSCHLAND GmbH Leonberg	(2.431)	(3.583)
Skupaj finančni odhodki iz finančnih obveznosti	(35.204)	(36.425)

Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti		
Odkupna podjetja	(21.735)	0
NINGBO UNIOR FORGING Co.Ltd. Yuyao	(21.735)	0
Pridružena podjetja	(100.249)	(122.452)
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	(100.249)	(122.452)
Skupaj finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	(121.984)	(122.452)

10.10.7 Posli z lastniki in njihovimi povezanimi osebami

Največji posamični lastnik družbe UNIOR d.d. je Slovenski državnih holding, d.d., ki ima v lasti 39,43-odstotni lastniški delež. Kapitalska družba, d.d., ima v lasti 5,55-odstotni lastniški delež in Zavarovalnica Triglav, d.d. ima v lasti 3,52-odstotni lastniški delež družbe UNIOR d.d. Republika Slovenija ima tako posredno v lasti 48,50-odstotni lastniški delež družbe UNIOR d.d.

Z lastniki povezane družbe so tiste, v katerih imata Republika Slovenije in Slovenski državni holding, d.d. skupno neposredno najmanj 20-odstotni lastniški delež. Seznam teh družb je objavljen na spletnem mestu Slovenskega državnega holdinga, d.d. (<https://www.sdh.si/sl-si/upravljanje-nalozb/seznam-nalozb>).

Skupna vrednost poslov z lastniki in njihovimi povezanimi osebami

(v EUR)	2023	2022
Prihodki od prodaje (v obdobju 1. 1. do 31. 12.)	862.492	1.302.133
Nabava (v obdobju 1. 1. do 31. 12.)	8.398.069	9.366.803
Poslovne terjatve (na dan 31. 12.)	303.018	85.836
Poslovne obveznosti (na dan 31. 12.)	1.635.704	2.265.810

Vsi posli z lastniki in njihovimi povezanimi osebami so bili opravljeni pod običajnimi tržnimi pogoji.

10.11 Tveganja v družbi UNIOR d.d.

Tveganja poslovanja za družbo UNIOR d.d. so razkrita v poglavju 7.8.2 Letnega poročila 2023; v nadaljevanju razkrivamo finančna tveganja družbe UNIOR d.d.

FINANČNA TVEGANJA

KREDITNO TVEGANJE

Kreditno tveganje predstavlja tveganje, da družba ne dobi poplačanih poslovnih terjatev in finančnih naložb s strani upnikov v dogovorjenih rokih. Kreditno tveganje obvladujemo z rednim spremljanjem poslovanja in finančnega stanja vseh novih in obstoječih poslovnih partnerjev, omejevanjem izpostavljenosti do posameznih poslovnih partnerjev in aktivnim procesom izterjave terjatev. Spreminjajoče se makroekonomske okolje lahko povzroči spremembe v njihovi boniteti in plačilni sposobnosti, zato v družbi kljub skrbnemu upravljanju terjatev obstaja verjetnost zamud pri plačilih kupcev oziroma celo njihova nesposobnost plačila. Z rednim spremljanjem odprtih in zapadlih terjatev do kupcev, starostne strukture terjatev in gibanja povprečnih plačilnih rokov kreditno izpostavljenost družbe ohranjamo v sprejemljivih okvirih. Terjatve do vseh kupcev, razen povezanih družb, imamo od 1. 10. 2014 dalje tudi zavarovane pri zavarovalnici. Družba skladno z MSRP 9 oblikuje pričakovane kreditne izgube iz poslovnih terjatev (angl. Expected credit loss, ECL). Kreditna tveganja pozorno spremljamo v vseh delih poslovanja. Tveganje ocenjujemo kot zmerno.

Analiza starosti terjatev do kupcev na datum poročanja

Leto 2023								
v (EUR)	Bruto vrednost	Povprečni znesek izgube v %	ECL popravek	popravek za povečano kreditno tveganje	Skupaj popravek	Povečano kreditno tveganje	Neto vrednost	
Nezapadle terjatve	13.076.891	0,12	15.715	0	15.715	ne	13.061.176	
Zapadle terjatve do 90 dni	4.691.362	0,68	32.098	0	32.098	ne	4.659.264	
Zapadle terjatve od 91 do 180 dni	1.321.213	1,88	24.775	0	24.775	ne	1.296.438	
Zapadle terjatve od 181 do 360 dni	69.621	44,88	31.246	0	31.246	ne	38.375	
Zapadle terjatve nad 360 dni	281.229	71,54	201.195	0	201.195	ne	80.034	
Skupaj	19.440.316		305.029	0	305.029		19.135.287	

Leto 2022								
v (EUR)	Bruto vrednost	Povprečni znesek izgube v %	ECL popravek	Individualni popravek za povečano kreditno tveganje	Skupaj popravek	Povečano kreditno tveganje	Neto vrednost	
Nezapadle terjatve	14.572.493	0,14	20.912	0	20.912	ne	14.551.581	
Zapadle terjatve do 90 dni	6.177.758	0,52	31.826	0	31.826	ne	6.145.932	
Zapadle terjatve od 91 do 180 dni	401.571	3,81	15.283	0	15.283	ne	386.289	
Zapadle terjatve od 181 do 360 dni	422.789	8,61	36.381	0	36.381	ne	386.407	
Zapadle terjatve nad 360 dni	249.827	100,00	249.827	0	249.827	ne	0	
Skupaj	21.824.438		354.229	0	354.229		21.470.209	

TVEGANJE SPREMEMB OBRESTNIH MER

Tveganje sprememb obrestnih mer predstavlja tveganje finančne izgube zaradi neugodnega gibanja obrestnih mer na trgu. Spremembe obrestnih mer lahko znatno zmanjšajo gospodarske koristi družbe, tako da stalno spremljamo gibanja referenčnih obrestnih mer na trgu. Tveganje ocenjujemo kot kritično, zaradi zelo visoke stopnje referenčne obrestne mere, ki jo je določila Evropska centralna banka. Refinanciranje obstoječega sindikata, ki je zapadel v letu 2023, je bilo sklenjeno 25. 4. 2023, v družbi pa smo s sindikatom bank dosegli, da se obrestne marže tudi v novi sindicirani kreditni pogodbi, oblikujejo po maržni lestvici, in to skladno z uspešnostjo poslovanja družbe UNIOR d.d. Družba trenutno nima sklenjenega izvedenega finančnega instrumenta, s katerim bi varovala obrestno mero, predvsem zaradi nenormalno visoke cene teh instrumentov, vendar v družbi redno preverjamo in ocenjujemo primernost razpoložljivih metod za varovanje referenčne obrestne mere. V poslovni načrt za leto 2023 je družba glede na preteklo leto vključila višje stroške financiranja, ki pa so bili glede na bolj neugodna gibanja referenčne obrestne mere kot smo ocenili, preseženi. Za blažitev posledic dviga stroškov financiranja smo v družbi že v letu 2023 pristopili k več projektom optimizacije, in sicer stanja zalog in terjatev v programih Ročno orodje in Strojegradnja, ter z medletnim prilagajanjem cenovne politike tako na nabavni kot prodajni strani v vseh treh proizvodnih programih.

Stanje obveznosti, vezanih na posamezno variabilno obrestno mero v letu 2023

v (EUR)	Višina obveznosti		Hipotetični porast obrestnih mer		
	31. 12. 2023	Višina obr. mere v %	za 15 %	za 50 %	za 100 %
Vrsta obrestne mere					
3-mesečni EURIBOR	403.634	3,9250	2.376	7.921	15.843
6-mesečni EURIBOR	95.714.054	3,8850	557.774	1.859.245	3.718.491
Skupni učinek	96.117.688		560.150	1.867.167	3.734.334

Stanje obveznosti, vezanih na posamezno variabilno obrestno mero v letu 2022

v (EUR)	Višina obveznosti 31. 12. 2022	Višina obr. mere v %	Hipotetični porast obrestnih mer		
			za 15 %	za 50 %	za 100 %
Vrsta obrestne mere					
1-mesečni EURIBOR	3.000.000	1,8980	8.541	28.470	56.940
3-mesečni EURIBOR	61.867.512	2,2020	204.348	681.161	1.362.323
6-mesečni EURIBOR	18.162.642	2,7520	74.975	249.918	499.836
Skupni učinek	83.030.154		287.865	959.549	1.919.099

Skupne finančne obveznosti družbe UNIOR d.d. na dan 31. 12. 2023 znašajo 97.162.867 evrov, razliko v višini 1.045.179 evrov do prikazanega stanja za občutljivost obrestne mere predstavljajo finančne obveznosti s fiksno obrestno mero.

LIKVIDNOSTNO TVEGANJE

Likvidnostno tveganje predstavlja tveganje pomanjkanja likvidnih sredstev za poplačilo poslovnih in finančnih obveznosti družbe v dogovorjenih rokih. Likvidnostno tveganje zajema tveganja, povezana s pomanjkanjem razpoložljivih finančnih virov in posledično z nesposobnostjo družbe, da v dogovorjenih rokih poravnava svoje obveznosti. Plačilna sposobnost je v veliki meri odvisna od učinkovitega upravljanja denarja, terjatev ter na drugi strani obveznosti ter dinamike investiranja. V družbi upravljamo likvidnostno tveganje s spremljanjem in centraliziranim uravnavanjem likvidnosti sredstev (terjatev in zalog), obveznosti do virov sredstev in denarnih tokov iz poslovanja in naložbenja. Veliko pozornosti namenimo pripravi in spremljanju načrta denarnih tokov, ki vključuje predvidene prilive in potrebne odlive. Uspešno načrtovanje nam omogoča optimalno upravljanje morebitnih kratkoročnih presežkov ali primanjkljajev likvidnih sredstev – kratkoročno neuravnoteženost uravnavamo s črpanjem odobrene revolving kreditne linije pri sindikatu poslovnih bank. Družba je 25. 4. 2023, s sindikatom bank sklenila pogodbo za refinanciranje obstoječega dolga, ki je zapadlo v letu 2023, hkrati pa je pridobila dodatno likvidnostno rezervo v obliki novega revolving posojila. Zaradi vseh izvedenih aktivnosti ter novega revolving posojila kljub negotovim razmeram v gospodarskem in finančnem okolju tveganje ocenjujemo kot zmerno.

TVEGANJE NEIZPOLNITVE FINANČNIH ZAVEZ

Tveganje neizpolnitve finančnih zavez predstavlja tveganje, da mora družba predčasno vrniti 25. 4. 2023 odobreno dolgoročno posojilo na podlagi sindicirane kreditne pogodbe sklenjene s sindikatom poslovnih bank. Finančne zaveze so opredeljene v kreditni pogodbi, in sicer morata Skupina UNIOR in družba UNIOR d.d. dosegati s strani bank postavljeno razmerje med neto finančnim dolgom in EBITDA ter s strani bank določen delež kapitala v obveznostih do virov sredstev. Finančne zaveze se preverjajo letno, na podlagi revidiranih konsolidiranih računovodskih izkazov Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d., potrditi pa jih mora tudi pooblaščen revizor, ki revidira konsolidirane računovodske izkaze Skupine UNIOR in konsolidirane računovodske izkaze družbe UNIOR d.d. V preteklih letih in tudi v letu 2023 so bile zaveze izpolnjene brez odstopanj, poslovni načrti Skupine UNIOR in družbe UNIOR d.d. pa tudi za prihodnja obdobja predvidevajo izpolnjevanje finančnih zavez. Tveganje ocenjujemo kot majhno.

10.12 Bruto prejemki skupin oseb

V skladu s 3. točko (3) odstavka 69. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) in MRS 12 v nadaljevanju razkrivamo prejemke, ki so jih za opravljanje nalog v družbi prejeli člani uprave, drugi delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, in člani nadzornega sveta.

Družba članom uprave, drugim delavcem družbe, zaposlenim na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, in članom nadzornega sveta ni odobrila predujmov, posojil ter poroštev za obveznosti.

Prejemki članov uprave

Leto 2023 (v EUR)	Funkcija	Fiksni prejemki	Variabilni prejemki			Odloženi prejemki	Odpravnine	Bonitete		Vračilo nagrad	Skupaj bruto	Skupaj neto	Povračila stroškov
			kvantitativna merila	kvalitativna merila	Skupaj			zavarovanje	vozilo				
	predsednik uprave	217.610	0		0	0	0	6.821	6.369	0	230.800	94.115	657
	član uprave	199.601	0		0	0	0	5.889	6.452	0	211.942	90.429	2.857

Leto 2022 (v EUR)	Funkcija	Fiksni prejemki	Variabilni prejemki			Odloženi prejemki	Odpravnine	Bonitete		Vračilo nagrad	Skupaj bruto	Skupaj neto	Povračila stroškov
			kvantitativna merila	kvalitativna merila	Skupaj			zavarovanje	vozilo				
	predsednik uprave	189.189	0	0	0	0	0	5.734	8.147	0	203.070	85.347	534
	član uprave	175.884	0	0	0	0	0	5.638	7.979	0	189.501	82.830	2.431

Prejemki članov nadzornega sveta in komisij nadzornega sveta

Leto 2023		Plačilo za opravljanje funkcije			Skupaj	Sejnine NS in komisij	Skupaj bruto	Skupaj neto	Potni stroški	
(v EUR)	Funkcija	osnovno plačilo za opravljanje funkcije	doplačilo za opravljanje funkcije	doplačilo za posebne naloge						
	Franc Dover	predsednik NS	9.777	1.629	0	11.406	2.503	13.909	9.981	280
	Simona Razvornik Škofič	namestnica predsednika NS	7.169	2.444	0	9.613	3.558	13.171	9.444	1.049
	Andreja Potočnik	članica NS	6.268	2.351	0	8.619	1.391	10.010	7.144	383
	Tomaž Subotič	član NS	10.070	6.294	0	16.364	11.991	28.355	20.487	7.908
	Robert Vuga	predsednik NS	6.680	1.113	0	7.793	1.408	9.201	6.692	0
	Katja Potočar	predsednica NS	4.899	1.670	0	6.569	1.663	8.232	5.987	279
	Marijan Penšek	namestnik predsednice NS	4.453	1.113	0	5.566	2.047	7.613	5.537	259
	Saša Koren	članica NS	10.971	2.743	0	13.714	4.410	18.124	13.046	0
	Milan Potočnik	član NS	10.971	2.743	0	13.714	3.656	17.370	12.497	0
	Blanka Vezjak	zunanja članica komisije NS	0	1.880	0	1.880	1.103	2.983	2.169	106
	Simon Čadež	zunANJI član komisije NS	0	863	0	863	1.008	1.871	1.360	442

Leto 2022		Plačilo za opravljanje funkcije			Skupaj	Sejnine NS in komisij	Skupaj bruto	Skupaj neto	Potni stroški	
(v EUR)	Funkcija	osnovno plačilo za opravljanje funkcije	doplačilo za opravljanje funkcije	doplačilo za posebne naloge						
	Branko Pavlin	predsednik NS	531	88	0	619	0	619	450	0
	Simona Razvornik Škofič	namestnica predsednika NS	12.068	4.114	0	16.182	5.025	21.207	15.289	1.169
	Jože Golobič	član NS	354	133	0	487	0	487	354	0
	Rajko Stankovič	član NS	354	88	0	442	0	442	322	0
	Saša Koren	član NS	10.971	2.743	0	13.714	3.957	17.671	12.716	0
	Boris Brdnik	član NS	10.057	2.514	0	12.571	2.650	15.221	10.934	0
	Franc Dover	predsednik NS	15.926	2.654	0	18.580	3.424	22.004	15.868	297
	Andreja Potočnik	namestnica predsednika NS	10.388	6.064	0	16.452	5.824	22.276	16.066	1.712
	Boštjan Napast	član NS	10.617	0	0	10.617	1.644	12.261	8.782	0
	Milan Potočnik	član NS	914	229	0	1.143	503	1.646	1.197	0
	Blanka Vezjak	zunanja članica komisije NS	0	2.425	0	2.425	1.845	4.270	3.106	274

Prejemki zaposlenih na podlagi individualne pogodbe

Leto 2023 (v EUR)	Bruto vrednosti					Skupaj bruto	Neto vrednosti					Skupaj neto
	Kratkoročni zaslužki zaposleencev	Pozaposlitveni zaslužki	Drugi dolgoročni zaslužki	Odpravnine	Plačila na podlagi delnic		Kratkoročni zaslužki zaposleencev	Pozaposlitveni zaslužki	Drugi dolgoročni zaslužki	Odpravnine	Plačila na podlagi delnic	
Zaposleni na podlagi individualne pogodbe	5.658.670	0	0	0	0	5.658.670	3.147.943	0	0	0	0	3.147.943

Leto 2022 (v EUR)	Bruto vrednosti					Skupaj bruto	Neto vrednosti					Skupaj neto
	Kratkoročni zaslužki zaposleencev	Pozaposlitveni zaslužki	Drugi dolgoročni zaslužki	Odpravnine	Plačila na podlagi delnic		Kratkoročni zaslužki zaposleencev	Pozaposlitveni zaslužki	Drugi dolgoročni zaslužki	Odpravnine	Plačila na podlagi delnic	
Zaposleni na podlagi individualne pogodbe	4.389.017	0	0	0	0	4.389.017	2.492.765	0	0	0	0	2.492.765

10.13 Predlog razporeditev bilančnega dobička tekočega leta

Uprava družbe je revidirane računovodske izkaze sprejela s sklepom dne 25. 4. 2024.

Ugotovljeni bilančni dobiček poslovnega leta 2023 na podlagi revidiranih letnih računovodskih izkazov družbe za leto 2023 znaša 12.525.158 evrov. Uprava predlaga, da ostane nerazporejen.

Bilančni dobiček poslovnega leta 2023 je sestavljen iz čistega poslovnega izida tekočega leta v višini 226.995 evrov, prenesenega poslovnega izida iz preteklih let v višini 16.834.459 evrov in zmanjšanja za dolgoročno odložene stroške razvijanja v višini 4.536.296 evrov.

10.14 Ocena okoljskih/podnebnih tveganj in vpliv na računovodske izkaze

Ravnanje z okoljem v družbi UNIOR d.d. v vse večji meri povezujemo ne samo z okoljskimi/podnebnimi vplivi, ampak tudi finančnimi viri. Ob zagotovitvi vseh zakonodajnih in okoljevarstvenih ciljev si dolgoročno prizadevamo za racionalizacijo rabe primarnih virov, povečevanje rabe obnovljivih virov, njihovo ponovno rabo z vidika krožnega gospodarstva in zamenjavo obstoječih metod, tehnologij in materialov, ki imajo večji vpliv na okolje, z optimalnejšimi, kjer je to možno in smiselno. Spremljanje vplivov na okolje/podnebnje razumemo tudi kot priložnost za ustvarjanje prihodkov.

Stroški povezani z vplivi na okolje/podnebnje v družbi UNIOR d.d. v letu 2023

Vrsta stroška	(v EUR)
Ravnanje z odpadki	252.353
Voda – poraba	161.944
Voda – čiščenje odpadne vode	103.023
Voda – priključitev KČN Grafit na kanalizacijo	16.908
Energenti, izpusti	10.455.281
Amortizacija in financiranje drugih okolju prijaznih naložb	125.020
Stroški dela s področja upravljanja okolja	754.795
Stroški okoljskega usposabljanja	5.788
Okoljska dajatev, vodno povračilo	45.565
Stroški zunanjih izvajalcev s področja okolja	55.110
SKUPAJ	11.975.787

Stroški povezani z vplivi na okolje/podnebnje so v družbi UNIOR d.d. v letu 2023 znašali 12 milijonov evrov. Največji delež predstavljajo energenti, in sicer 10,5 milijona evrov. Opis rabe energije in njene sestave se nahaja v poglavjih 6.2.2 do 6.2.4 Letnega poročila 2023.

Stroški dela s področja upravljanja okolja so znašali 755 tisoč evrov, za storitve zunanjih izvajalcev s področja okolja smo namenili 55 tisoč evrov. Za celostno upravljanje vode – od rabe vode, priključitve komunalne čistilne naprave na omrežje do čiščenja odpadne vode in vodnega povračila – smo plačali 327 tisoč evrov. Pomemben strošek je tudi ravnanje z odpadki v višini 252 tisoč evrov. Podrobnejši opis naših vplivov na okolje se nahaja v poglavju 6.2.7 Letnega poročila 2023.

Prihodki, povezani z vplivi na okolje/podnebnje v družbi UNIOR v letu 2023

Vrsta prihodka	(v EUR)
Prodaja odpadkov – sekundarne surovine	7.422.970
Soproizvodnja toplote in električne energije iz fosilnih plinastih goriv	458.013
SKUPAJ	7.880.983

Reciklabilnost virov, ki jih uporabljamo, ima velik potencial za realizacijo prihodkov s sekundarnimi surovinami. Družba UNIOR d.d. je s tega področja v letu 2023 ustvarila 7,4 milijona evrov prihodkov. Opis prihodkov s tega področja je zajet tudi v poglavju 7.5 Letnega poročila 2023. S prodajo električne energije, ki smo jo proizvedli s pomočjo kogeneracijskih postrojenj, s katerimi sočasno proizvajamo električno energijo in uporabljamo odvečno toplotno energijo, smo ustvarili 458.013 evrov prihodkov.

10.15 Dogodki po poročevalskem obdobju

PRODAJA NALOŽB

V letu 2023 je družba začela s postopki za prodajo naložb družbe UNIOR d.d., in sicer 100-odstotnega lastniškega deleža v družbi UNITUR d.o.o., Zreče, Slovenija; 100-odstotnega lastniškega deleža v družbi UNIOR Components d.o.o., Kragujevac, Srbija in 29,253-odstotnega lastniškega deleža v družbi Štore Steel d.o.o., Štore, Slovenija. Postopki prodaje navedenih naložb družbe UNIOR d.d. potekajo skladno s predvideno časovnico, ki je bila zastavljena skupaj z izbranimi finančnimi svetovalci pri prodaji posameznih naložb. Do datuma izdelave Letnega poročila 2023 družba v nobenem prodajnem postopku še ni pridobila zavezujočih ponudb kupcev za prodajo lastniškega deleža, pričakuje pa se, da bodo prodajni postopki v primeru ustreznih ponudb in uskladitve pogojev s potencialnimi kupci zaključeni v drugi polovici leta 2024.

POSLOVNI DOGODKI PO POROČEVALSKEM OBDOBJU

Po poročevalskem obdobju ni bilo drugih pomembnejših dogodkov, ki bi pomembno vplivali na računovodske izkaze družbe UNIOR d.d. za leto 2023 ali ki bi jih morali dodatno razkriti.

10.16 Izjava o odgovornosti članov uprave

Uprava družbe je odgovorna za pripravo letnega poročila družbe ter računovodskih izkazov na način, ki zainteresirani javnosti resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja in izidov poslovanja družbe UNIOR d.d. v letu 2023.

Uprava družbe v skladu s 134. členom Zakona o trgu finančnih instrumentov (ZTFI-1) po svojem najboljšem vedenju izjavlja, da je računovodsko poročilo družbe UNIOR d.d. sestavljeno skladno z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija, ter daje resničen in pošten prikaz sredstev in obveznosti, finančnega položaja in poslovnega izida družbe UNIOR d.d. kot celote in da je v poslovno poročilo družbe UNIOR d.d. vključen pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganj, ki jim je družba UNIOR d.d. kot celota izpostavljena.

Uprava družbe sprejema in potrjuje računovodske izkaze s pripadajočimi usmeritvami in pojasnili družbe za leto 2023.

Uprava potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov družbe UNIOR d.d. dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve, da so bile računovodske ocene izdelane po načelu poštene vrednosti, previdnosti in dobrega gospodarjenja in da računovodski izkazi predstavljajo resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe in izidov njenega poslovanja za leto 2023.

Uprava je odgovorna tudi za ustrezno računovodenje, sprejem ustreznih sklepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti oziroma nezakonitosti. Potrjuje še, da so računovodski izkazi, skupaj s pojasnili, izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe kot delujočega podjetja ter skladno z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija.

Davčne oblasti lahko kadar koli v roku pet let po poteku leta, v katerem je treba davek odmeriti, preverijo poslovanje družbe, kar lahko posledično povzroči nastanek dodatne obveznosti plačila davka, zamudnih obresti in kazni iz naslova DDPO ali drugih davkov ter dajatev. Uprava družbe ni seznanjena z okoliščinami, ki bi lahko povzročile morebitno pomembno obveznost s tega naslova.

Zreče, 25. 4. 2024

Branko Bračko
Član uprave

Darko Hrastnik
Predsednik uprave

10.17 Poročilo neodvisnega revizorja

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Delničarjem družbe UNIOR d.d.

POROČILO O REVIZIJI RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze gospodarske družbe **UNIOR d.d.** (v nadaljevanju »Družba«), ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2023, izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pomembne informacije o računovodskih usmeritvah in druge pojasnjevalne informacije.

Po našem mnenju priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj Družbe na dan 31. decembra 2023 in njeno finančno uspešnost ter denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja in Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in sveta z dne 16. aprila 2014 o posebnih zadevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa (v nadaljevanju Uredba). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov. V skladu z Mednarodnim kodeksom etike za računovodske strokovnjake (vključno z Mednarodnimi standardi neodvisnosti), ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od Družbe in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše mnenje.

Ključne revizijske zadeve

Ključne revizijske zadeve so tiste, ki so bile po naši strokovni presoji najbistvenejše pri reviziji računovodskih izkazov za tekoče poslovno leto. Te zadeve so bile obravnavane v okviru revizije računovodskih izkazov kot celote in pri oblikovanju našega mnenja o njih, in ne podajamo ločenega mnenja o teh zadevah.

Čisti prihodki od prodaje

Ključna revizijska zadeva	Revizijski pristop v zvezi z zadevo
<p>Čisti prihodki od prodaje za poslovno leto 2023 znašajo 205.898 tisoč Eur. Kot je pojasnjeno v poglavju 10.6.2.4. »Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev in razkritja« se prihodki po posameznih področnih odsekih (odkovi, ročno orodje, strojogradnja) pripoznajo različno, upoštevaje MSRP 15 (Prihodki iz pogodb s kupci) in 5 stopenjski model njihovega pripoznavanja.</p> <p>Čisti prihodki od prodaje so eden ključnih pokazateljev uspešnosti poslovanja družbe. Zaradi pomembnosti računovodske postavke, kompleksnih načinov njihovega pripoznavanja glede na področne odseke ustvarjenih prihodkov v skladu z MSRP15 in tveganj njihovega ustreznega evidentiranja smo pripoznavanje prihodkov od prodaje opredelili kot ključno revizijsko zadevo.</p>	<p>V okviru izvajanja revizijskih postopkov smo ocenili ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev družbe v zvezi s pripoznavanjem prihodkov in njihovo skladnost z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in med drugim izvedli naslednje revizijske postopke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pridobili razumevanje računovodskih usmeritev v povezavi s pripoznavanjem prihodkov posameznih področnih odsekov v skladu z MSRP 15, • spoznali in ocenili zasnovano ter izvajanje notranjih kontrol v zvezi s pripoznavanjem prihodkov posameznih področnih odsekov s poudarkom na ključnih kontrolah; • preizkusili učinkovitost delovanja ključnih kontrol, pomembnih za pripoznavanje prihodkov posameznih področnih odsekov;

MAZARS, družba za revizijo, d.o.o., Verovškova ulica 65A, 1000 Ljubljana | T: +386 59 049 500 | info@mazars.si | www.mazars.si

Poslovni račun pri SKB: SI56 0310 3100 0699 386 | Registracija: Okrožno sodišče v Ljubljani, SRG 2011/15129
Osnovni kapital: 15.957,45 EUR | Matična številka: 3959023000 | Davčna številka: SI 88105571

mazars

	<ul style="list-style-type: none"> • izvedli analitične postopke preizkušanja podatkov v povezavi s prihodki vseh področnih odsekov; • izvedli preizkus podrobnosti na izbranem vzorcu prihodkov posameznih področnih odsekov; • pregledali popolnost in primernost ustreznih razkritij v računovodskih izkazih v zvezi s čistimi prihodki od prodaje, ki jih je posloводство predstavilo v računovodskem delu letnega poročila v točki 10.8.1. »Čisti prihodki od prodaje po območnih in področnih odsekih«.
--	--

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno posloводство. Druge informacije obsegajo poslovno poročilo, ki je sestavni del letnega poročila Družbe, vendar ne vključujejo računovodskih izkazov in našega revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z opravljeno revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja Družbe in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Odgovornost posloводства in pristojnih za upravljanje za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi računovodskih izkazov Družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava posloводство podjetje likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Pristojni za upravljanje so odgovorni za nadzorovanje postopka računovodskega poročanja Družbe.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z MSR-ji, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe, lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu z MSR-ji uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ta tveganja ter pridobimo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bi odkrili pomembno napačne navedbe, ki je posledica prevare, je višje kot tveganje, ki je posledica napake, saj prevara lahko vključuje skrivno dogovarjanje, ponarejanje, namerne opustitve, napačne predstavitve ali izogibanje notranjim kontrolam;

mazars

- pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnih za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol Družbe;
- ovrednotimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij, ki jih je pripravilo poslovodstvo;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbujejo dvom v sposobnost Družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustreza razkritja v računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar pa kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje Družbe kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo celotno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

S pristojnimi za upravljanje med drugim razpravljamo o načrtovanem obsegu in časovnem načrtu revidiranja in bistvenih revizijskih ugotovitvah vključno z bistvenimi pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Pristojnim za upravljanje tudi zagotovimo izjavo, da smo izpolnili ustrezne etične zahteve glede neodvisnosti in z njimi razpravljamo o vseh razmerjih in drugih zahtevah, za katere se lahko upravičeno domneva, da vplivajo na našo neodvisnost, in kadar je to primerno, o ukrepih, sprejetih za odpravo nevarnosti, ali uporabljenih varovalih.

Izmed vseh zadev, o katerih smo razpravljali s pristojnimi za upravljanje, določimo tiste zadeve, ki so bile pri reviziji računovodskih izkazov v tekočem obdobju najpomembnejše in so zato ključne revizijske zadeve. Te zadeve opišemo v revizorjevem poročilu, razen če zakon ali predpis preperečujeta javno razkritje teh zadev, ali kadar se v izjemno redkih okoliščinah odločimo, da zadev ne sporočimo v poročilu, ker utemeljeno pričakujemo, da bi bile škodljive posledice takega ravnanja večje od javne koristi takšnega sporočanja.

POROČILO O DRUGIH ZAKONSKIH IN REGULATORNIH ZAHTEVAH

Druga poročevalske obveznosti v skladu z Uredbo EU št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta

Podrilo revizijski komisiji

Potrdujemo, da je revizorjevo mnenje, vključeno v to revizorjevo poročilo, skladno z dodatnim poročilom revizijski komisiji.

Prepovedane storitve

Potrdujemo, da za Družbo nismo izvajali storitev iz prvega stavka 5. člena Uredbe 537/2014, revizijska družba pa je izpolnjevala zahteve po neodvisnosti pri revidiranju.

Druga storitve revizijske družbe

Revizijska družba MAZARS d.o.o. za Družbo in njene odvisne družbe poleg revidiranja računovodskih izkazov ni opravljala nobenih drugih storitev, razen tistih, ki so razkrite v letnem poročilu.

Imenovanje revizijske družbe in odgovorni pooblaščen revizor

Revizijska družba MAZARS d.o.o. je bila imenovana na skupščini Družbe dne 6.7.2022, predsednik nadzornega sveta je pogodbo o revidiranju ločenih in konsolidiranih računovodskih izkazov podpisal dne 29.8.2022. Pogodba je bila sklenjena za obdobje 3 let. Obvezne revizije računovodskih izkazov Družbe opravljamo nepretrgoma od dne 29.8.2022.

V imenu revizijske družbe MAZARS d.o.o. je za opravljeno revizijo odgovoren Jure Marko.

Revizorjevo poročanje o skladnosti računovodskih izkazov v elektronski obliki z zahtevami Delegirane uredbe 2019/815 o enotni elektronski obliki poročanja

Opravili smo posel dajanja sprejemljivega zagotovila o tem, ali so revidirani računovodski izkazi Družbe za poslovno leto, ki se je končalo 31.12.2023, pripravljeni upoštevajoč zahteve Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/815 z dne 17. decembra 2018 o dopolnitvi Direktive 2004/109/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za določitev enotne elektronske oblike poročanja, veljavne za leto 2023 (v nadaljevanju Delegirana uredba).

MAZARS, družba za revizijo, d.o.o., Verovškova ulica 55A, 1000 Ljubljana | T: +386 59 049 500 | info@mazars.si | www.mazars.si

Poslovni račun pri SKB: SI56 0310 3100 0699 386 | Registracija: Okrožno sodišče v Ljubljani, SRG 2011/15129
Osnovni kapital: 15.957,45 EUR | Matična številka: 3959023000 | Davčna številka: SI 88105571

| 3

mazars

Odgovornost posloводства in pristojnih za upravljanje

Posloводство je odgovorno za pripravo in pravilno predstavitev revidiranih računovodskih izkazov Družbe v elektronski obliki v skladu z zahtevami Delegirane uredbe, pa tudi za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo revidiranih računovodskih izkazov v elektronski obliki na način, da ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Pristojni za upravljanje so pristojni za nadzor nad pripravo revidiranih računovodskih izkazov Družbe v elektronski obliki v skladu z zahtevami Delegirane uredbe.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je, da opravimo posel dajanja sprejemljivega zagotovila ter izrazimo sklep o tem, ali so revidirani računovodski izkazi pripravljeni skladno z zahtevami Delegirane uredbe. Naš posel dajanja sprejemljivega zagotovila smo opravili v skladu z Mednarodnim standardom dajanja zagotovil 3000 prenovljen – Posli dajanja zagotovil razen revizij ali preiskav računovodskih informacij iz preteklosti (MSZ 3000 prenovljen), ki ga je izdal Odbor za Mednarodne standarde revidiranja in dajanja zagotovil. Ta standard zahteva, da posel načrtujemo in izvajamo tako, da pridobimo sprejemljivo zagotovilo za podajo sklepa.

Delovali smo v skladu z zahtevami glede neodvisnosti in etičnimi zahtevami Uredbe EU št. 537/2014 in Mednarodnega kodeksa etike za računovodske strokovnjake (vključno z Mednarodnimi standardi neodvisnosti), ki ga je izdal Odbor za Mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake. Kodeks je zasnovan na temeljnih načelih integritete, objektivnosti, strokovne usposobljenosti in dolžne skrbnosti, zaupnosti ter strokovnega vedenja. Naše podjetje deluje v skladu z Mednarodnim standardom upravljanja kakovosti (MSUK)1 – Upravljanje kakovosti v podjetjih, ki opravljajo revizije in preiskave računovodskih izkazov ter druge posle dajanja zagotovil in sorodnih storitev, in skladno z njimi vzdržuje celovit sistem upravljanja kakovosti, vključno z dokumentiranimi politikami in postopki glede skladnosti z etičnimi zahtevami, poklicnimi standardi ter veljavnimi pravnimi in regulativnimi zahtevami.

Povzetek opravljenega dela

V okviru opravljenega dela smo izvedli postopke revizijske narave, in sicer:

- prepoznali in ocenili smo tveganje pomembne neskladnosti revidiranih računovodskih izkazov z zahtevami Delegirane Uredbe zaradi napake ali prevare;
- pridobili smo razumevanje notranjega kontroliranja, ki je pomembno za posel dajanja sprejemljivega zagotovila, da bi oblikovali postopke, ki so ustrezni v danih okoliščinah, vendar pa ne za izražanje mnenja o učinkovitosti notranjega kontroliranja;
- ocenili smo, ali prejeti revidirani računovodski izkazi izpolnjujejo zahteve Delegirane uredbe, veljavne na dan poročanja;
- pridobili smo sprejemljivo zagotovilo, da so revidirani računovodski izkazi izdajatelja prikazani v pravilni elektronski obliki XHTML.

Verjamemo, da so pridobljeni dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naš sklep.

Sklep

Na podlagi opravljenih postopkov in pridobljenih dokazov so po našem mnenju revidirani računovodski izkazi Družbe za poslovno leto, ki se je končalo 31.12.2023, v vseh pomembnih pogledih pripravljeni v skladu z zahtevami Delegirane uredbe.

Ljubljana, 25. april 2024

MAZARS, družba za revizijo, d.o.o.

Jure Marko
pooblaščen revizor

MAZARS, družba za revizijo, d.o.o., Verovškova ulica 55A, 1000 Ljubljana | T: +386 59 049 500 | info@mazars.si | www.mazars.si

Poslovni račun pri SKB: SI66 0310 3100 0699 386 | Registracija: Okrožno sodišče v Ljubljani, SRG 2011/15129
Osnovni kapital: 15.957,45 EUR | Matična številka: 3969023000 | Davčna številka: SI 88105571

| 4